

ཡོད་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅེས་བཞུས་ཡོད་ཟེང་། ༡༡

ཀུལ་གྲས་གྱི་སྡོད་ལ་འཇུག་པའི་ཚེས་སྟོང་།

ཡོད་ཀྱི་གཞུང་ལག་གཅེས་བཞུས་ཡོད་ཟེང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་པོད་ཟེང་། ༡༡

རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྐོར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞེས་དཔྱོད་ཁང་ནས་དབར་བསྐྱེད་ཞུས།

© Institute of Tibetan Classics, 2006

All rights reserved.

Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་མི་བཞིན་བསྐྱར་དུ་དཔར་སྐྱོན་མཛད་རྒྱུ་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་བོད་ཟེང་། 11

རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྐོར།
བརྗོད་བྱ། རྒྱལ་སྐུ་གྱི་སྲོད་པ་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་དང་དཔར་བསྐྱོན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ། ༢༠༠༤ ལོར་ཉི་ལེར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྐྱོན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* vol.11

Volume title: *rgyal sras kyi spyod pa la 'jug pai chos skor*

Author: Selected anthology

1. Indo-Tibetan Buddhism-Bodhisattva Ideal-Bodhisattva Vows
2. Nagarjuna-Maitreya-Asanga-Shantideva-yongs 'zing yeshes rgyal tshan-rngul chu thogs med bzang po-Tsong kha pa-rgyal tshab dar ma rin chen-spyan snga blo gros rgyal mtshan-thu'u bkan chos kyi nyi ma-lcang skya rol pa'i rdo rje-rdza dpal sprul

ISBN 81-89165-11-9

Printed in New Delhi, India

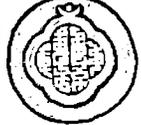

THE DALAI LAMA

༡༡། བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་སྲུ་མི་ལོ་ཉེས་སྤོང་བཀའ་པའི་སྤོན་ནས་སྤང་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་
 རིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་བཅན་པོ་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་པའི་རྣམས་ཀྱི་བྱུགས་མེ་བཀའ་བྲིན་ལས་སྤོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
 ཚོས་ཚུལ་དཔལ་ལྷ་ལྟའི་མཁའ་ས་པའི་བཞེད་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཅོ་བ་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་གྲངས་ལས་
 འདས་པའི་འདི་ལྟའི་འེ་བ་སྤོང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཞེད་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེང་གི་དུས་
 ལྟའང་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་པོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་རིག་གཞུང་ཁྲུབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དོར་
 གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་ཀལ་ལུག་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། རྒྱ་གསུམ་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་
 ཡའི་རྩོད་རྒྱུ་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དགས། ལུ་རྒྱ། མི་དེ་སོགས་ཀྱིས་མཚན་པར་འཛིན་སྤོང་གི་སྤུལ་དུ་མར་
 བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱིར་འགོ་བ་མེད་བདེ་དོན་དང་། ལྷག་པར་ནང་མེས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་འབས་འདེགས་གང་
 འཚམས་བསྐྱབས་དང་སྤུབ་སྤུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྤང་གྲུང་ལྟའི་ཚན་རིག་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤོན་ནས་སྤར་ལྷག་འབས་
 འདེགས་སྤུབ་བྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཁེ་ན་པ་མེན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྲིབ་དུང་ཁང་ཁྲིབ་བོད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་གཅེས་བདུས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁའ་སྤུབ་ཚང་ཅན་དུ་མས་བཅུ་མས་པའི་བཞེད་བཅོས་པོད་ལྟེང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་
 རྩོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོགས་ཏེ་ཞུས་དག་པེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེང་རབས་ཀྱི་སྤོལ་དང་མཐུན་པ་དེ་བཀའ་བྲུགས་ཐོག་དཔར་སྤོན་
 རྒྱུད་བཞིན་ཡོད་པར་སྤོང་ནས་ཡི་རང་བཞུགས་བཞིན་ལྟེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བདུས་འདིས་བོད་ཀྱི་སྤོལ་
 གཉེར་གྱི་བཞུ་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བཞུན་བཅོས་འདི་དག་བཞུ་ཚོག་ཡོད་རྒྱ་དང་། ལྷག་པར་རང་རིགས་སྤོ་
 གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་སེ་སེའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཉིང་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྤང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
 སྤོལ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་དང་སོ་སྤོལ་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྤོན་བཅས། ཏུ་ལའི་བླ་མར་འབོད་པ། འུ་ཀྱའི་དགེ་
 སྤོང་བཞུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ན་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣

ལྷུ་ལོ་ ༡༠༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་གྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པོ་དེ་མེད་ཚང་ཚང་སྐྱོགས་སྐྱིག་དང་དཔར་སྐྱོན་གྱི་རྒྱ་འགོའི་
མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྡེ་དེ་ཉེར་གཏོག་དང་། Barry J.Hershey
ལུང་སྐྱོལ་ཞེས་ཉེར་གཏོག་ Connie Hershey ཉེར་གཏོག་གི་ཚེས་འདུག་ལ་ The Hershey
Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱུར་བར་དད་གཏོང་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཚེ་ལྷག་དོན་ལྡན་
ཐོག་འདི་ལྟེང་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་སྤྱོད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤོན་འདུན་ལྟེན་གྱི་

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲང་བརྗོད།

དེ་ལམ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྐྱོགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྟར་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྩམ་ཞེས་པའི་བོད་ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིག་གིས་དཔར་བསྐྱུར་ཞུ་བའི་གཙོ་བོ་རང་འདི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སློབ་གསུང་བའི་ཡིད་དོར་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་སློབ་གསུང་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞུགས་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལུལ་གཞན་ཡང་རིམ་བཤས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱེན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཡིག་གཞན་དུ་ལབ་སྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་ཚོམ་པ་བོད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལྗོངས་ཀྱི་གཙུག་ལག་གི་གྲུབ་དུ་སླེབས་ཏེ་སྐྱེ་བུ་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའང་སྲིད་སྟེ།

བོད་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་སྐྱོགས་ཞུ་ཆུང་བའི། ཅུ་བའོ་བོ་བྱུང་བསྟན་སྐྱེན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་གསར་རིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་གྱིས་བོད་ཕྱོགས་འདི་ནང་རི་བཞུགས་ཀྱི་ཕུག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྐྱོགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་མཐོ་མོར་ས་མཐོ་བས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྐྱེ་བའི་ལག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིག་ནང་སྟོན་གྱི་གསུང་སྟོན་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུད་བ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་རྟོགས་དང་འདི་གཉེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱོད་ཆོག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྤྱི་བསྟན་བསྐྱུར་བ་བཞུགས་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱུ་པའི་ནང་དུ་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྟོན་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོན་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལུགས་མི་ལོ་ཆིག་སྟོད་སྟེ་བརྒྱུ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཚད་ལྡན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་ཕྱོགས་འདི་ནང་གཅེས་བརྩམ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཚོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཚོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགེ་བཀའ་རྟོན་ཚོ་ནང་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་རག་སྟོན་པའི་གྲོགས་བམ་ལག་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཅེས་བརྩམ། དེ་ནས་རྒྱལ་ཁྲིའི་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ལྟེ་བའི་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱི་བསྟན་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་བརྗོད་རིམ་དང་རྗོད་གསུང་།

རིམ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལ་ཡར་སྤྱོད་དང་། ཟབ་མོང་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་
ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། སྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་སྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཅེས་བུ་སྣ་ཚོ་གས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་
རིག་པ་སྤྱན་གྱི་གཞུང་། སྣང་སྒྲོལ་གྱི་རྩིས། བད་དང་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གཞུང་གཅེས་བུ་སྣ། བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་གཞུང་ཚེན་
ཁག་རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འཇུག་རྟེན་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་བོད་གྲངས་སོ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་སྲུབ་པ་ལྟས་ཡོད།

བོད་མེད་འདི་བཞིན་ལྷ་སྒྲིག་དངོས་གཞི་ལྷ་སྐབས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་སྤྱི་འདུན་འཇུག་དུས་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྟེན་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་སྐབས་ཀྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འབྲུབ་བའི་བཞུགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འབྲུབ་པའི་ནང་དཔར་ཡིག་
མཐུན་མེན་ཇི་ཡོད་དོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཏེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ལོ་རིམ་རིགས་
རྣམས་བཅོས་ཤིང་གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་
བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་ནང་ལོ་རྒྱུ་དགོས་མེན་གྱི་བསམ་འཆར་སྤུལ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་
དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷ་དག་གཅིང་དེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ལྟས་ཡོད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་གྲོག་པ་བོ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དཔུང་ཞིབ་གནང་བའི་སྤྱད་
ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདེན་ཇི་ཡོད་གང་ཐུབ་དོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་
ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་དོས་འཛིན། བོད་ཨང་
གངས། ཤོག་སྤྱད་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གངས་བཅས་གསལ་པོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ལྷ་སྒྲིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་
ནང་བཅུག་ཡོད། དཔེ་དེབ་གྲོག་སྐབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་དོས་འཛིན་སྤྱི་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཟིགས་
བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དེབ་ཀྱི་དབུ་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བཞོས་
ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་
དུ་མ་བུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྤྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་དོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་ཇི་
བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེ་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཅམ་འབྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་གྲོང་རྒྱུད་ཀྱང་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱིའི་ལས་
དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་ལྟས་ལྷུ་ལང་དུ་དུང་ཡི་གེ་ཆད་ལྟག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྤྱི་
ཕྱི་སྟེ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོད་དེས་པས་མཐུན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མངོན་འཛུལ།

དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོ་ལྷ་སྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་བ་
སོགས་ཀྱིས་པོད་སྐྱོད་འདི་ནང་དེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལྷན་ཡོད་
དེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞོད་གསོལ་ལྷབ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་པོད་སྐྱོད་
འདིར་པོད་གངས་གསར་པ་བསྐྱོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་གི་དེར་སྐྱོན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྟོན་ཡོད་པ་ཞེས་རེ་བསྟུན་ཡང་ལུ་རྒྱ།

མཐའ་དོན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་པོད་སྐྱོད་འདི་བཞིན་ཚུགས་བསྐྱིགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱེད་རིམ་པས་ལུ་བའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་འཛོམ་སྐྱ་རྣམས་སྤོང་གི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ལུ་
སྒྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རྗེ་བཞུགས་ཀྱི་པོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དཔུང་ཞིབ་ལྷུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་སུ་འའི་ནང་འཇུག་རྒྱའི་ལྷགས་འགན་དགའ་ལྷན་གར་ཅེ་གྲ་ཚང་
གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལུ་རྒྱ།

གཞན་ཡང་ལྷག་དཔེ་ལྷ་སྒྲིག་གཙོས་ལུང་ཁྱེད་ས་འཛོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་སྤེའི་རིགས་རྣམས་
དགེ་བཤེས་སློབ་མཚང་ཚོས་དར། དགེ་བཤེས་སྐུ་བསྟན་ཡོན་ཏན། ལྷ་སྐྱོ་སློབ་མཚང་རྟོ་རྗེ་རབ་སྤྱིང་། ལྷ་སྐྱོ་བསྟན་
འཛིན་ལོར་ལུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྷན་དུ་ལྷག་དཔེ་ཀམ་སུ་འའི་ནང་འཇུག་རྒྱ་དང་། དཔེ་སྐྱེན་ལ་ཉེ་པར་
མཐོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་སྤེའི་འགན་ཆ་ཚང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་དགོན་མཚོག་གིས་གནང་བ་དང་། ཁོང་ལ་ཀམ་སུ་
འའི་ནང་བཅུག་ཟིན་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ལུ་དག་གཉོང་རྒྱུར་ལས་རོགས་དགེ་བཤེས་སློབ་མཚང་འཇམ་
དཔུངས་དང་། དགེ་བཤེས་སློབ་མཚང་ཚོས་འཕེལ་གཉེས་ནས་གནང་ཞིང་། ལྷ་སྒྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ནོར་བཅོས་
དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ལྷ་སྒྲིག་ཐེངས་འགའ་གས་བཞིས་པའི་ནོར་བཅོས་དང་མཚན་ཁ་
སྟོན་རྣམས་མ་ཞོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་ལྷ་སྐྱོ་སློབ་མཚང་རྟོ་རྗེ་རབ་སྤྱིང་
ནས་གནང་བ་དང་། ལྷེ་ལིར་དཔར་བསྐྱེན་ལྷ་སྐྱོའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ལྷག་རོགས་རྗེ་ཆེ་ཚོས་དགེ་སློང་བསྟན་
འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ལྷགས་རྗེ་ཆེ་ལུ་རྒྱ་བཅས་སྟོན་འགྲའི་སྐྱོད་པོད་ཀྱི་ལྷུ་དུ།
པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་སྐྱོགས་སྒྲིག་དང་ལྷ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་སྤྱང་རི་བ་ལྷ་རམས་སྐུ་བསྟན་སྒྲིག་
པས་ལྷེ་རྒྱ་ཆེས་ལ། || ||

དཀར་ཆག

སྐྱོན་གྲོང་དོ་སྐྱོད།xi
 དཔེ་སྐྱོན་གསལ་བཤད།xli

ལྷུ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྐོར།

༡ སྤྲུལ་རབས་གསོལ་འདེབས་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྱི་སྐྱོད་དབྱེངས། ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ལྷུ་མཚན།3
 ༢ སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལྷུ་མཚོ། དཔེ་སྐྱོན་ལྷུ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།9
 ལེའུ་དང་པོ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་གྱི་ཡན་ཡོན་བསྟན་པ།
 ལེའུ་གཉིས་པ། སྤྲུལ་བཤད་གསལ་བ་བསྟན་པ།
 ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་གྱི་ཡོངས་སྤྲུལ་གཟུང་བ།
 ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་བསྟན་པ།
 ལེའུ་ལྔ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བཤད་བསྟན་པ།
 ལེའུ་དྲུག་པ། བཟོད་པ་བསྟན་པ།
 ལེའུ་བདུན་པ། བཙོན་འགྲུས་བསྟན་པ།
 ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པ།
 ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་བསྟན་པ།
 ལེའུ་བརྒྱུ་པ། བསྐྱོད་བསྟན་པ།
 ༣ བསྐྱེད་བཤད་ལྷུ་མཚོ་གྲིས། རྩོམ་ཁུངས་པ།189
 ༤ དཔེ་སྐྱོན་ཚོས་འཇུག་པའི་སྐྱོད་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། ལྷུ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།217
 ལེའུ་དང་པོ། མདོན་མཐོང་དང་དེས་ལེགས་བསྟན་པ།

ལེའུ་གཉིས་པ། མངོན་མཐོང་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་བསྟན་པ།

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་བསྟན་པ།

ལེའུ་བཞི་པ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་པ།

ལེའུ་ལྔ་པ། རྒྱལ་པ་དང་པོ་བྱང་ཀྱན་གྱིས་བསྟན་པ་བསྟན་པ།

༥ མདོ་སྤེ་རྒྱལ་དང་བྱང་སའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་
མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་མ། ལུའུ་བཀའ་སློབ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ།-----333

༦ རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ། དེའུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།-----377

༧ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྦྱོང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་ཙ་བ།
སྤྱན་མངའ་སློབ་ཀྱིས་རྒྱལ་མཚན།-----383

༨ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྟན་བྱ་གཞན་ཕན་བདུད་ཅིའི་འོད་སྤེང་། ལུང་རྒྱ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ།-----387

༩ རྒྱལ་བའི་སྐས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་མདོར་བསྟན་ཉམས་ལེན་སྤྱིང་པོ།
རྗ་དཔལ་སྤྱལ་འཇིགས་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབང་པོ།-----419

ལྷོ་རྒྱུ་ག་པའི་མཚན།-----427

ལྷང་འདྲེན་ལྷག་དཔའི་མཚན་གཞུང་།-----509

ལྷོ་རྒྱུ་ག་པའི་ལྷངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལག་-----519

དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཚོལ་ལོ་ནི་གཞན་པའི་སྤྱི་ཚོལ་ལོ་ལག་ལེན་ཡིན་པ་ཐེག་པ་
 ཚེན་པོའི་གསུང་རབ་ལས་རྣམས་ཀྱི་མར་གཏན་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་ལགས། འདིར་སྐབས་སུ་བབས་
 པའི་གཞན་པའི་ལོ་གནས་སྐབས་མཐོང་བ་སྤྱི་ཉེ་དུས་ལ་བ་སེལ་བ་ཙམ་མིན་པར་གཞན་སྤྱི་ལྷན་པའི་
 མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་གཏན་དུ་བདེ་བའི་སར་འགོད་པར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱི་ཚོལ་ཚན་
 གི་སྤྱོད་པ་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ཟེར། དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་ཡང་ཆེད་
 དུ་བྱ་བ་གཞན་སེམས་ཚན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ལ། དེ་འདྲ་
 པའི་གང་ཟག་དེར་བདེ་གཤེགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་ཐོགས་པ་རྒྱལ་
 སྤྱི་ཚོལ་ཚོལ་པོ་ཞིབ་ལྟའི་«སྤྱོད་འཇུག་»ཏུ་གསུངས། དེ་ལྟར་སྤྱི་ལྷན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉེས་མཐའ་ཕྱིན་པར་སྐྱབ་པའི་ལམ་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྱལ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཚེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་ཞེས་པའང་དོན་ལ་དེ་འདྲའི་ཐབས་ཤེས་རྒྱང་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས།

སྤྱོད་པས་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པ་ལ་འཇུག་པའི་འཕྲུངས་རབས།

སྤྱི་ལྷན་པའི་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་སྤེལ་སྤྱི་ལྷན་པར་
 གསུངས་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་ཞིབ་མཐུང་འདས་དང་དེ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བརྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཚེ་རྒྱུད་གཉེས་ཀའི་སྤྱོད་པས་སྐབས་མང་པོར་སྤྱོད་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་སྤོང་སྤོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་མང་པོར་གཞན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་
 ལྷན་པར་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལན་གངས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བཀའ་བསྩལ་ཞིང་། སྤྱོད་པའི་འཕྲུངས་
 རབས་དེ་རྣམས་དུས་སྤྱི་ལྷན་པའི་ཐོགས་གཅིག་ཏུ་བརྟུན་ཏེ་གསུང་རབ་སྤེལ་ཚོལ་ལོགས་སུ་མཛད་དེ་
 སྤྱི་ལྷན་པའི་ཞེས་མཚན་ཐོགས་པ་བྱུང་ལ་ལྷུང་སྤྱོད་གསུམ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་འཕམ་བཅུ་གཉེས་

སུ་ཕྱེ་སྐབས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་ལོགས་སུ་བརྩི་སྲོལ་དང། ལྷོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་བ་
 རྣམས་དུས་ཚེས་སུ་མོ་ནས་ནང་པའི་བསྟན་པ་དང་བྱུང་བའི་ས་ཁུལ་ཚང་མར་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བར་བྱུང་བར་སྣང་ལ། ལྷོན་པའི་རྗེས་འཇུག་སྐྱེ་སེར་ལོ་མོ་དང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་ཕྱག་
 བྱ་བ་དང་དད་པ་དང་ཡིད་སློན་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བྱུང་བའི་ལྷོན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྙིང་པ་དང་གཙུག་
 ལག་ཁང་རྙིང་པའི་ཞིག་རོ་སོགས་ནས་རགས་ཚམ་དཔག་ལུས། དཔེར་ན་རྒྱ་གར་ལ་ཆ་བཞག་ན་རྣམ་
 ཏུ་ཞེས་པ་དེད་ལྷ་ཏར་པ་རྗེ་གའི་མངའ་སྡེའི་ས་ཁོངས་སུ་ཕྱི་ལོ་མ་ཤར་གོང་དུ་བྱུང་བའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་གི་གྲངས་རོ་བརྟེན་པའི་ཕྱི་གའི་པ་གྲུའི་རི་མོ་ལ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོ་བཀོད་ཤིན་ཏུ་
 མཚར་བ་ཐོན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་གོང་ཁྱེར་རྩོ་པ་ལ་དང་ཉེ་བའི་གནས་སྐོར་ཅི་ཞེས་པར་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་བསྐལ་བཞུགས་པའི་མཚོན་རྟེན་ད་ལྟོང་མཇུག་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཏྲ་བབས་
 ཀྱི་སྡེ་བས་རིས་ལ་སྐྱེས་རབས་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་བུ་ཐམས་ཅད་གོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་
 གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་རྩོ་བུ་གསལ་མ་ར་མ་ཉིའི་ལུགས་ཀྱི་དོ་བཀོད་ལའང་སྐྱེས་རབས་
 མང་དུ་བྱུང་བ་དེད་འཇམ་གྱིང་གི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཆེ་ཁག་འགའ་གསུམ་ནང་མཇུག་དུ་ཡོད།

ལྷོན་པའི་འཇུག་སེར་རབས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་སྡེ་རྩོད་གསུམ་དེད་པུ་ལའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ནང་སྐྱེས་རབས་གྲངས་ ༥༥༠ ལྟར་ཞིག་
 ཡོད་པར་གསུངས་ལ། ང་རང་ཚོའི་བཀའ་འཇུག་ནང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་ལོགས་སུ་མ་བཞུགས་
 མོད། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཚམ་ཞིག་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞིའི་ནང་བཞུགས། བསྟན་
 འཇུག་དུ་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་སྡེ་ཚོན་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་ནང་བོད་བཞི་ལྷག་ཚམ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ནང་
 རང་ཅག་བོད་རིགས་ལ་གྲགས་ཆེ་གོས་ནི་སློབ་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་མཚན་པའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་
 སྡེ་«སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་»ཅས་པ་དང་། དགེ་བའི་དབང་བོས་མཚན་པའི་«རྟོགས་བརྗོད་དཔག་
 བསམ་འབྲི་ཤིང་»གཉིས་ཉེ་ལྷག་པར་ཕྱི་མ་འདི་ལ་གཞི་བྱས་བོད་དུ་མཚན་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་
 ཤིང་ཞེས་སྟོན་པའི་འཇུག་སེར་རབས་ཀྱི་ཐང་ཀ་འབྲི་སྲོལ་ཡང་ཆེ་ཆེར་དར་བ་བྱུང་། སྐྱེས་རབས་སོ་
 བཞིའི་དང་པོ་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗོད་ནས་བརྩེ་པ་མཚོན་སྟེན་གྱི་སྐྱེས་རབས་བར་གྱིས་

སྐྱེན་པའི་ཕར་སྐྱེན་གྱིས་ཉམས་ལེན་མཚོན་ལ། བརྒྱ་གཅིག་པ་བརྒྱ་གཅིག་གི་སྐྱེས་རབས་ནས་ཉི་ཤུ་པ་
 ཚོང་དཔོན་གྱི་སྐྱེས་རབས་བར་གྱིས་རྒྱལ་བྱིས་པས་ཕར་སྐྱེན་དང་། ཉེར་གཅིག་པ་གཙུག་སྤྱད་བྱང་རྒྱལ་
 ཏུ་སྐྱེས་པའི་རབས་ནས་སྐྱེས་ཏུ་བྱང་པོ་ཆེར་སྐྱེས་པའི་རབས་བར་གྱིས་བཟོད་པའི་ཕར་སྐྱེན་གྱི་
 ཉམས་ལེན་མཚོན་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ལས་རེས་ལུས། སྐྱེས་རབས་ལྷག་མ་
 བཞིས་སྐྱེན་སོགས་ཕར་སྐྱེན་གང་གི་ཉམས་ལེན་མཚོན་མིན་ལ་དམིགས་བསལ་གསལ་ཁ་མ་བུང་
 ཞིང་། རོ་ནང་རྟུ་རྟུ་ཐས་(༡༥༥-༡༧༥)སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕར་སྐྱེན་རེ་ལ་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་སྟོར་རེ་སྐྱུར་
 བས་སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་པ་ཞིག་བརྒྱ་མས་པར་བཞེད་ཀྱང་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལྷག་
 མ་བཞི་པོ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་སྐྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱུར་དགོས་ནའང་ཅུང་སྐྱིག་དཀའ་བར་སྐྱུར་
 བས་དབྱེད་གཞིའི་གནས་སུ་མ་ཟད།¹ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་སོ་གཅིག་པ་སློབ་པར་
 སྐྱེས་པའི་རབས་ཀྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཕར་སྐྱེན་དང་། སོ་གཉིས་པ་ལྷགས་ཀྱི་བྱིས་ཏུ་སྐྱེས་པའི་རབས་
 ཀྱིས་བསམ་གཏན་ཕར་སྐྱེན་དང་། དེ་ནས་སོ་གསུམ་པ་མ་ཉེར་སྐྱེས་པའི་རབས་དང་། སོ་བཞི་པ་བྱ་
 ཤིང་རྟུ་མོར་སྐྱེས་པའི་རབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཕར་སྐྱེན་གྱིས་ཉམས་ལེན་མཚོན་པར་གསུངས་
 པ་གཞུང་དོན་དང་ཅུང་མཐུན་པར་མངོན།²

སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་ནང་གསལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྐྱེས་རབས་དང་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
 རྟོགས་པ་བརྟོན་པ་ཞེས་པ་ཡོངས་གསལ་སྐྱེན་ལོ་ལུས་སྐྱེན་ཏུ་གསལ་བ་དེ་དང་། བརྒྱད་པ་བྱམས་
 པའི་སློབས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས། དགུ་པ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས། ཉེར་བདུན་པ་སྤྱི་ལོ་རྒྱལ་
 པའི་སྐྱེས་རབས་རྣམས་རང་ཅག་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་མང་པོའི་སྲོར་རྒྱས་
 ཡོད་པ་བརྟོན་པ་དགོས། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པར་རྗེ་ཀམ་པ་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་(༡༩༧༧-༡༩༩༧)སངས་
 རྒྱལ་གྱི་གསུང་རབ་དུ་མ་ལས་བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་རབས་རེ་བདུན་བསྐྱེན་ཏེ་«སྐྱེས་རབས་བརྒྱ་པ་»མཛད་
 ལ།³ དེ་རྗེས་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་སྐྱེས་རབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་སྐྱོམ་ཚོགས་པ་བརྒྱམས་
 ཤིང་། དེ་རྣམས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གོ་བདེ་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་མཛད་པ་
 «སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམས་བཤད་ཐེག་ཚེན་གསལ་བའི་སློབ་མེ»ཞེས་པ་བོད་ཆེ་ལོང་གསུམ་ཏུ་

བཞུགས་པ་དེར་སྒྲུབ་དོ། །འདིར་ང་ཚོས་སྐྱེས་པ་ལས་ཀྱི་དཔུང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་དང་སྟོན་བྱུང་སྟོན་
པའི་རྣམས་ཐར་ལ་དང་པ་དང་ཡིད་སྟོན་ལྷོ་བའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་
གྱི་གསུང་«སྟོན་པ་བྱུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱེས་པའི་ཚིགས་བཅད་
ཐེག་ཚེན་ཚོས་གྱི་སྐྱོད་བྱུངས་»ཞེས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱལ་སྐྱེད་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

སྐྱིད་བོད་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་སྟོན་ལས་རྗེ་ལྷ་ལྷོ་བྱུང་བ་བཞིན་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
རྣམས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་ལ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རིམ་པ་དང་། སྐས་དོན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བ་མདོན་རྟོགས་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་པས། ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་སྡེ་མཐའ་དག་གིས་རྒྱལ་སྐྱེས་བྱུང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་པའམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་མོད། ཡོངས་བྱུགས་སུ་«སྟོང་པོ་བཞེད་
པ་»དང་།¹ «མདོ་སྡེ་བསྐྱེད་པ་བཟང་»དང་། «ནམ་མཁའི་སྟོང་པོའི་མདོ་»དང་། «དཀོན་བཟུགས་།»
«རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་»སོགས་ལས་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་སྟོན་པ་
སྟོན་པ་བོད་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པར་སྒྲུབ་ཞིང་།² འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་ད་ལྟ་བུའང་
འགྲུབ་ནང་«དཀོན་བཟུགས་»ཞེས་པ་ཚོས་ཚན་མདོ་གངས་ཞེད་གྲུ་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེ་རྒྱལ་སྐྱེས་
གྱི་སྟོན་པའི་ཚོས་སྐྱོར་ལས་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྟོན་པ་དངོས་པར་སྐྱིན་དུ་ག་དང་།
གཞན་རྒྱུད་སྐྱིན་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་ཆེད་དུ་བཅལ་དུ་བཏོན་ཏེ་གཏན་ལ་འབབས་
པར་སྐྱང་བས་དཀོན་བཟུགས་གྱི་མདོ་ཚན་རྣམས་རྒྱལ་སྐྱེས་ཞི་བ་ལྟའི་བསྐྱེད་བཀྲེས་སུ་འད་ཤིན་ཏུ་
མང་བར་བྱངས་པར་མཛད་ལ། དེའི་ནང་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཆེ་བ་
ནི་«འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་»འདིར་དཔེ་ཤིང་།
མདོ་འདི་འཕགས་པ་སྐྱེས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་«བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་སྡེ་»ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེའི་བཤད་བྱ་རྒྱ་བའི་མདོ་ལྟ་བུར་ཡང་མདོན། དེའི་སྟོང་བུའང་

འགྲུ་དུ་མདོ་སྡེ་ལྷེ་ཚན་དུ་བཞུགས་པ་«འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་འང་»ཀླུ་
 ལྷ་ལྷ་བྱང་ཀླུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཆེད་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་སྣང་བས་འདིར་
 དཀོན་བརྟེན་གས་སྤྱི་དང་། ལྷ་ག་པར་«བྱང་ཀླུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལྷོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་»དང་། དེའི་སྤྱོད་
 དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་ཚེས་ཚན་མིན་ཡང་ཀླུ་ལྷ་གྲི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་ཀླུ་ལྷ་
 ཞི་བ་ལྷ་ས་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་ཁུངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་«སློ་གྲོས་མི་
 ཟད་པས་བསྟན་པ་»བཅས་ལས་ཀླུ་ལྷ་གྲི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཀླུ་རྟེན་གས་ཚམ་ཞིག་ཞུའོ།།

དེ་ལ་དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་མདོ་ཚན་རྣམས་བསྟན་པ་སྤྱད་པར་གྱི་དུས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཟེན་
 པ་ནི་ཚེས་ཀླུ་ལྷི་སྤོང་སྤེ་བཅའ་གྱི་དུས་སུ་བསྐྱེགས་པའི་«དཀར་ཆག་ལྷན་དཀར་མར་»གཤགས་པ་
 ལས་ཤེས་ལུས་ཤིང་།¹⁶ དཀར་ཆག་དེའི་ནང་དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་མདོ་ཚན་ཞེ་བརྒྱད་དངས་ལ་«ཤེར་
 ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་མའི་»མཚན་མ་གསལ། དཀར་ཆག་དེ་ལྟར་ན་དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་མདོ་ཚན་མཐའ་
 དག་རྒྱ་གར་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ལས་ཐད་ཀར་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བར་སྣང་མོད། འོན་ཀྱང་དེང་
 མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་བཀའ་འཇུག་ནང་དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་མདོ་ཚན་བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ལས་བསྐྱར་
 བར་སྣང་བས་དབྱུང་གཞིར་སྤང་། དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་ཚེས་སྐོར་ལ་བོད་དང་པཎ་ཆེན་ཕྱོགས་ལས་རྣམས་
 ཀླུ་ལྷ་(1924-1925)ཀྱིས་འགྲེལ་པ་མདོར་བསྟུན་ཤིག་མཛད་པ་ལས་དེ་མིན་དཀོན་བརྟེན་གས་རང་ལ་
 རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་ལོགས་སུ་མི་སྤང་།¹⁷ དཀོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་ནང་ཚན་འོད་སྤང་གི་ལེའུར་
 སློབ་དཔོན་སློབ་རྟན་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་མཛད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་དཀོན་
 བརྟེན་གས་ཀྱི་མདོ་ཚན་འགའི་འགྲེལ་པ་ཡོད་པར་མཐས་མཚོག་སུ་སྟོན་(1900-1906)ཀྱིས་གསུངས།¹⁸
 དེ་ལ་དཀོན་མཚོག་བརྟེན་གས་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་སློབ་རྟན་གྱི་འོད་སྤང་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་འདི་
 ལྟར་«ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་དཀོན་མཚོག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ཚེས་དཀོན་མཚོག་ལ་ཚེས་དཀོན་མཚོག་གི་རྣམ་པ་ཇི་སྟེད་པ་བསྟུས་པས་ན་དཀོན་མཚོག་
 བརྟེན་གས་པ་ཞེས་བྱའོ།»¹⁹ ཞེས་བྱང་བ་བཞིན་མདོ་ཚན་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚེས་དཀོན་མཚོག་སྤྱི་

དང་ལྷག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་དགོན་མཚོག་གི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པའམ་བརྟེན་གསལ་ལ་གོ་དགོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་དགོན་མཚོག་བསྟུས་པའི་རྒྱལ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསམ་པ་དང་སྦྱོང་པ་ལས་བརྒམས་ཉེ་རྣམ་པ་བརྒྱ་དུ་ག་གི་སྒོ་ནས་ཚོས་སྦྱོན་པ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་སྒོ་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བོད་དུ་ནི་རྒྱལ་སྐས་གྱི་སྦྱོང་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་བསྟན་བཅོས་«མངོན་རྟོགས་རྒྱན་»དེ་གི་ཉུ་ཁྱབ་ཆེ་བས་དེའི་ལྷགས་གྱི་མདོ་དང་རྒྱན་རྒྱར་བའི་རྒྱ་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་འཕགས་པ་གོ་ལ་ལྟེ་འི་«ཉི་མི་སྒྲུབ་བ་»དང་། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོའི་«རྒྱན་རྒྱར་»སོགས་ལ་བཤད་སྐབ་བཞིན་སྦོལ་ཆེས་ལྡོ་མོ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་གསལ་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཐོ་ཐོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤའི་«བྱང་རྒྱལ་ལམ་སྦོན་»དུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མན་དག་ལམ་བརྒྱུགས་སུ་མཛད་པ་དེས་ཀྱང་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་པ་གདོན་མི་ཟ། དེར་བརྟེན་བོད་དུ་རྒྱལ་སྐས་གྱི་སྦྱོང་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་གཙོ་བོ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་བབ་སྦོལ་དར་བར་བརྟེན། བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་འང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལ་གཙོ་འདོན་མཛད་པ་འདི་བྱང་འམ་སྐམ་མོ།།

«བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་གྱི་མདོ་»ལས་རྒྱལ་སྐས་གྱི་སྦྱོང་པ་སྦོན་རྒྱལ།

དགོན་བརྟེན་ནང་རྒྱལ་སྐས་གྱི་སྦྱོང་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མདོ་རྒྱས་ཤོས་ནི་«བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་གྱི་མདོ་»ཡིན་པ་མ་ཟད་རང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་བྱང་དུ་འང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའའཁེས་པའི་ཚོག་དངོས་སུ་བྱུང་། མདོ་འདི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་ཀུམ་ར་ཇི་བས་རྒྱ་ནག་གི་རྣམ་དུ་བརྒྱུར་ཟེན་པ་བཤད་ཅིང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱའི་མཁས་པ་ཐང་སང་ཚང་གིས་ཀྱང་རྒྱུར་དུ་བརྒྱུར་བར་བཤད།¹⁹ བོད་རྣམ་དུ་ནི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་རྒྱ་གར་གི་མཁས་པ་ལུ་ལྷོ་ལྷོ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུར་ཅིང་རྣམ་གསལ་བཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མདོ་

ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་དང་པོར་གསུངས་པ་དང་དགོས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲུབ།

འདི་བར་སྟོན་འགོ་སྐྱོད་གཞི་དང་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྟོན་ཅིང་། ལེའུ་ལྷ་
 བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ལེའུ་ནས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་སྟོན་པའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཏན་ལ་འབེབས་ལ། མདོ་
 རང་ཉིད་ལས། “དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱམས་པ་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་
 འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།”^༧ ཞེས་གསུངས་ལ། འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱམས་པ་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ཚད་མེད་བཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟེང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་
 བས། འདི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟེང་པོ་སྟོན་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོན་སོགས་ལས་
 ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པ་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གསུམ་
 དུ་འདུ་བར་མདོ་རང་ཉིད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ལེའུ་ལྷ་བ་(དགོན་བརྟེན་པོ་དང་ ག འོག་གུངས་
 ༤༧ བ བས་ ༥༤ ན བར)རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཚད་མེད་བཞི་སྟེ་བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་།
 སྟོང་རྗེ་ཚད་མེད། དགའ་བ་ཚད་མེད་དང་། བཏང་སྟོམས་ཚད་མེད་བཅས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་ཚད་མེད་བཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་གཙོ་བོ་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུ་གི་སྟོན་ནས་བྱུང་བར་
 འཕགས་ཚུལ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱས་པར་བསྟན། དཔེར་ན་
 བྱམས་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་ཚོས་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་
 ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་མདོ་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་ལ།^༨ དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ལྷན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་མི་ཁོམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། རན་འགོ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་
 བྱམས་པ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོབ་པའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བདག་གི་བདེ་བ་བཏང་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱན་པར་གསུངས།^༩ དེ་བཞིན་དུ་
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དངོས་བརྒྱུད་སྐབས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་འགོའི་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་སྟོག་དང་

དབུགས་འཇུག་རྒྱུ་གྱི་དཔེ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་
 དཔེ་སྐྱར་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་སེམས་ཅན་སྐྱོས་མི་གཏོང་བ་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོའི་བྱད་ཚོས་སྲུ་བཤད་
 བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱལ་པར་བསྐྱབས་ལ། ལྷག་པར་དོན་བཅུ་འཛོལ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱད་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་སྟིང་རྗེ་ལ་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ཞེས་པའི་མཚན་ཐོགས་ཚུལ་གསུངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་ ༡) སྟིང་རྗེས་
 གྱུན་ནས་བསྐྱར་ཏེ་སྐྱེན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་ལ་འཇུག་པ་དང་། ༢) དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་།
 ༣) ཡང་དག་སྟོང་བ་དང་། ༤) དབང་པོ། ༥) སྟོབས་དང་། ༦) བྱད་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ༧) འཕགས་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། ༨) མཚོག་ཏུ་དགའ་བར་བྱས་པའི་ལས་དང་། ༩) མཐར་གྱིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་། ༡༠) དགེ་བ་བཅུ་འཛོལ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པས་ན་སྟིང་རྗེ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱའོ་
 ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས།^{༡༥} དེ་ནས་བྱད་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དགའ་བ་དགེ་བའི་ཚོས་དུན་པ་དང་།
 རྗེས་སུ་དུན་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་དགའ་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་དྲངས་ཏེ་མཐར་བྱད་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་དགའ་བའི་ཚོས་དེ་རྣམས་ལ་གནས་ན་རྟག་ཏུ་ཚོས་འཚོལ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱད་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོད་པར་མི་སྐྱོ་བའི་ཕན་ཡོན་སྐྱེན་མེད་པར་གསུངས། བྱད་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་བྱད་སྟོམས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱད་སྟོམས་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་
 རྗེས་སུ་སྐྱད་པའི་བྱད་སྟོམས་དང་། རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་བྱད་སྟོམས་པ་བཅས་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱད་སྟོམས་པ་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱད་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་
 མི་གཏོང་བར་བྱད་སྟོམས་པར་འཛོགས་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་སྐྱད་
 པའི་བྱད་སྟོམས་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་རང་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ལ་ཇི་མི་སྐྱམ་པར་བཞོད་པ་
 སྟེ་བྱད་སྟོམས་སུ་འཛོགས་པ་དང་། རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པར་བྱད་སྟོམས་ཞེས་པ་ནི་སྐབས་སྟོབས་
 དང་བསྐྱར་ཏེ་གཞན་ལ་བྱད་སྟོམས་ཇི་ལྟར་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེན་པ་ལ་བཙལ་བཏོན་
 པའི་སྐབས་ཚུལ་བྱིམས་ལ་བྱད་སྟོམས་སུ་འཛོགས་དགོས་པ་སོགས་རྣམ་དང་རྣམ་མ་ཡིན་པ་རིག་
 པའི་སྐོན་ས་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པར་མདོན་ནོ།།

འཇུག་པ་(དཀོན་བརྟེན་པོ་དང་ག་གོ་གངས་ ༥༤ ན་ནས་ ༥༡ བ་བར་)ནས་རྒྱལ་མོ་གྱི་སྐྱོད་

བ་དངོས་སྐྱེན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། དང་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེན་པ་འི་
 ལག་ལེན་ལ་སྐྱེན་པར་འོས་པའི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། དེ་ནས་ཐབས་གང་གིས་སྐྱེན་པ་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེན་པའི་ཕན་ཡོན་བཅས་བསྟན། ལེའུ་བདུན་པ་རྩལ་གྱི་
 ལེའུས་(དཀོན་བརྟེན་པོ་དང་། ༡༡ རྟེན་གྲངས་ ༤༡) རྟེན་གྲངས་ ༤༤ རྟེན་གྲངས་)བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྩལ་གྱི་
 རོ་བོ་དང་རྣམ་གྲངས་སྟོན་ལ། རྩལ་གྱི་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསམ་པའི་ཚོས་བརྩ་
 འདུས་པར་གསུངས་ཏེ། དད་པའི་བསམ་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་འདུན་པ་
 དང་། ལས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྐྱེན་པ་རྒྱ་ཚུན་པོ་ལ་དད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ལྷང་བ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་
 མ་ལ་རིམ་འགོ་བྱེད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། ཚོས་འཚོལ་བ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཡོངས་སུ་འཚོལ་ཞིང་ལུས་དང་སྐྱོག་ལ་མི་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་
 རྣམས་འདུས་པར་གསུངས་གིང་།¹⁴ བསམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྩུ་ཞིག་གསུངས། དེ་ནས་རྩལ་གྱི་སྐྱེན་པ་ལྡན་གསུངས་
 པའི་སྐོ་ནས་རྩལ་གྱི་རྣམས་རྣམས་པར་དག་པའི་སྟོན་པ་དུག་ཏུ་འགྲངས་འདྲེན་ཞིག་དཔེ་མཚོན་བཀོད་ལ།
 མཐར་ཚུལ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྐྱེ་དང་ལྷག་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་རྒྱས་པར་
 གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐོ་ནས་ལེའུའི་མཇུག་བསྟུན།

ལེའུ་བརྒྱད་པ་བཟོད་པའི་ལེའུས་(དཀོན་བརྟེན་པོ་དང་། ༡༡ རྟེན་གྲངས་ ༤༤ རྟེན་གྲངས་ ༡༠༡ རྟེན་གྲངས་)བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་རོ་བོ་དང་། བཟོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བཟོད་པ་ཅམ་དང་། བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཟོད་པ་སྟེ་བཟོད་པའི་དབྱེ་རྩལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་
 གསུངས། ལེའུ་དགུ་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུས་(དཀོན་བརྟེན་པོ་དང་། ༡༡ རྟེན་གྲངས་ ༡༠༡ རྟེན་གྲངས་ ༡༤༡ རྟེན་
 གྲངས་)བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉེས་ལེན་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཚོས་སྟོང་གི་ལས་ཀྱི་རོ་བོ་
 དང་། ཚོས་ལ་དཔེ་ལྟར་དེ་སེར་སྐྱ་མི་རུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཚོས་སྐྱ་བ་ལ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་
 རྩལ་སོགས་ལས་བརྩམས་པའི་གནས་མང་ཅམ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་
 ལེའུས་(དཀོན་བརྟེན་པོ་དང་། ༡༡ རྟེན་གྲངས་ ༡༤༡ རྟེན་གྲངས་)བསམ་གཏན་བཞི་དང་། མངོན་པར་

«གྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»ལས་རྒྱལ་གྲས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

«གྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»འདི་དཔལ་ལྷན་ལྷན་བས་སྐབས་མང་པོར་ལུང་འདྲན་མཛད་པས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་ལེགས་པོ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོར་འདིའི་ནང་གི་སྟེང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་སུ་སྟེ་རྒྱལ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་རྟོག་དཔྱད་བགྱི་བ་དང་། དེའི་སྟེང་མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པ་དེ་འཕགས་པ་བུམས་པའི་གཞུང་«མདོ་སྟེ་རྟོན་པའི་སྟེང་། «མདོ་རྟོགས་རྒྱལ་»དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་འདྲན་བྱུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚུ་ལ་གྱི་བཤད་པ་ཙམ་ལས་མདོ་འདིས་རྒྱལ་གྲས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཇི་ལྟར་སྟོན་ཚུ་ལ་ལ་དམིགས་བསལ་བཤད་པ་བགྱིད་སྟོལ་མ་བྱུང་བར་སྐྱད། དེ་ཡང་མདོ་འདིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་པ་ནི། དབྱིག་གཉེན་གྱི་འབྲེལ་བར་འདི་ལྟར། «སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། བ་འོལ་དུ་སྦྱིན་པ་དུག་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། མདོ་རྟོག་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་། བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། རྟོན་པ་བཞི་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩ་རྩ་བ་དུན་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། གཟུངས་དང་། སྟོབས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་མདོ་བཞི་དང་། བཏོད་པ་ཅིག་པའི་ལམ་དུ་ལྟུང་བ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལོ།།»¹⁰ ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་ལ། མདོ་འདི་ལས་གསུངས་པའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་«མདོ་སྟེ་རྟོན་པའི་སྟེང་། «མདོ་རྟོགས་རྒྱལ་»གཉིས་ཀར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཀྱན་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུངས་པའི་ཁྱེད་ལོན་པ་གི་ཏུ་གསལ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལས་རྟོགས་རྣམས་ཉེ། ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཚད་མེད་བཞི་དང་། མདོ་རྟོག་པར་ལྟ། བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི། སོ་རེ་རིག་བཞི། རྟོན་པ་བཞི། ཚོགས་གཉིས། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན། ཞི་ལྷག་གཉིས། གཟུངས་སྟོབས་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་སྟོལ་བཞི་བཙས་སོ་སོར་བགྲང་བ་ལ་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུར་གྲགས་པར་མདོན།¹¹

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉེས་ལ་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉེས་ཀར་
དཔེ་གོགས་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ལོ། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་»ལས། སྐབས་དང་བོར། “དེ་ཡང་ས་གསེར་
ཟླ་བ་མེ།”⁹⁹ །ཞེས་སོགས་དང་། «མདོ་ལྷེ་རྒྱན་»དུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཁ་གསལ་བར།

བསྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། །གཞན་ནི་བཟང་བོའི་གསེར་དང་འདྲ།།

ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ཚོས་པ་བཞིན། །གཞན་ནི་རིན་ཚེན་འབྱུང་གནས་བཞིན།།¹⁰⁰

ཞེས་སོགས་སྟོག་ལྟས་བསྟན་པ་ལྟར་བྱིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མང་བོར་རྒྱས་པར་བྱུང་བ་ལས་རྟོགས་
ལུས། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉེས་པོ་འདི་རྣམས་རིམ་གྱིས་བྱུང་སེམས་ལས་དང་བོ་བ་ཚོགས་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་གོགས་ཉེར་གཉེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལས་
རགས་ཅམ་ངེས་ལུས་མོད། འོན་ཀྱང་ཞིབ་པའི་ས་མཚམས་འཛོག་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་མཁས་པ་རྣམས་
བཞེད་ཚུལ་ཅུང་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་དུ་གསལ་བར་གསུངས།¹⁰¹

དེ་ཡང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་འདིའི་དགོས་སོགས་ཚོས་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་བསྟན་དོན་
འདི་ལྟར་བཞོད་དེ། “བསྟན་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དགུ་སྟེ། སྲིང་གཞི་དང་། སྲིང་བསྐང་བ་དང་།
ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གཞི་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། སྲིང་བཅུ་བ་
དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་ཐོབ་པ་དང་།
ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྦྱོམ་པའི་ལམ་དང་། དེར་སྦྱོར་
བར་བྱེད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། རང་བྱང་
ཚུབ་དང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལ་བསྟན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ནི་མདོ་སྟེའི་དོན་བདེ་
བར་ཟེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།”¹⁰² །ཞེས་པ་ལྟར་དོན་ཚན་བཅུ་དགུར་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ས་མདོ་འདིའི་
དོན་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལས་དང་བོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་མི་ཟད་པ་བསྟན་པས་
ཚོས་ཀྱི་གཞི་དང་། དེ་ནས་བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་མི་ཟད་པ་གསུམ་བསྟན་

བས་དེའི་འབྲས་བུ་དང་། ས་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དུག་བསྟན་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བསྟན།
 ཚད་མེད་པ་བཞི་བསྟན་པས་སྤྲོད་བརྟེན་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྡ་བསྟན་པས་ཡོ་བྱད་དང་།
 བསྟེན་བའི་དངོས་པོ་བཞི་མི་ཟད་པས་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
 པ་བཞི་མི་ཟད་པས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་མཐུ་འཛོལ་བ་དང་། ཚོན་པ་བཞི་མི་ཟད་པས་དེའི་ཐབས་
 ཤེས་པ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་མི་ཟད་པས་ཚོགས་ལམ་དང་། ལྷོབས་ལྡ་
 མི་ཟད་པ་ཡན་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་མི་ཟད་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
 དང་། ལམ་མི་ཟད་པས་སྦོམ་པའི་ལམ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཟད་པས་དེར་སྦྱོར་བ་དང་།
 གཟུངས་དང་སློབས་པ་མི་ཟད་པས་ལུང་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་མདོ་བཞི་མི་ཟད་པས་དེ་ཐོབ་
 པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་དང་། བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་མི་ཟད་པས་རང་བྱང་ཆུབ་དང་། །ཐབས་མི་
 ཟད་པས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་བསྟན་པར་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྒྱ་ཚེར་འབྲེལ་དུ་གསལ་ཡོ།།¹⁶

«སློ་བོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་»འདི་དགོན་བརྟེན་གས་སུ་བཞུགས་པའི་«བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའི་ལྷ་སྦོད་ཀྱི་མདོ་»དེ་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཚུལ་ཐོག་མར་ཉེ་ཉོང་གི་མཁས་པ་ཇི་གི་ཉོ་ཏ་ཀ་ས་
 ཀེས་འབྲེལ་བརྗོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཨ་རིའི་མཁས་པ་ཨེ་ལེ་སྤྱི་མེ་མན་གྱིས་ཀྱང་སློ་བོས་མི་ཟད་
 པའི་མདོ་དབྱིན་སྐད་དུ་བསྐྱར་སྐད་སྐད་འདིའི་ཐོག་དོགས་དབྱེད་བྱང་ཆུལ་དང་། ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་
 མདོ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་དབྱེད་པ་ཞིབ་ཅུང་བཅས་དབྱིན་ལན་དུ་བཞུགས་པའི་
 མཁས་དབང་ལུལ་རིག་པ་གལ་གྱི་རང་ཚོམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་ལྷ་སྦོད་ཀྱི་དབྱེད་ཚོམ་དུ་བྱུང་།¹⁷
 མདོ་འདི་གཉིས་ཀའི་བརྗོད་བྱ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པ་མ་ཟད་བརྗོད་བྱ་སྟོན་ཚུལ་དང་། ལྷག་པར་གྲངས་
 འདྲན་གྱི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བར་མངོན། རྩང་མི་འདྲ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའས་
 མཁས་པར་བྱ་བའི་ལུལ་ལ་མདོ་འདིར་སྤང་བོ་དང་། །མཁས་དང་། བསྐྱེད་མཚེན་དང་། བདེན་པ་དང་།
 དུས་གསུམ་དང་། ཐོག་པ་དང་། རྟོན་འབྲེལ་དང་། ཚོས་བཅས་བྱུང་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་སྦོད་དུ་ནི་
 དེའི་སྤོང་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་དང་། ཚོན་པ་དང་། ལྷ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། བྱང་

རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་བཅས་ལྟ་བུ་བསྟན་ཏེ་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སྐྱོམ་པ་
 དང་། ཤེས་པ་དང་། ཉན་ཏན་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་མདོ་འདིར་བརྒྱན་ཅུ་ཅ་བཞི་བྱུང་ལ།¹⁵ «བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་»དུ་བརྟན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་«སློབ་གྲོ་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་
 མདོ་»འདི་བཀའ་འཇུག་དུ་མདོ་སྡེའི་ཁོངས་སུ་བཞུགས་པའི་«འཕགས་པ་བྱི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་
 བསྟན་པའི་མདོ་»དེ་འང་ཉེ་བར་མདོ་བས་མདོ་འདི་གསུམ་ཕན་ཚུན་གྲུང་བསྒྲིགས་ནས་བསྐྱེད་པ་
 ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལས་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྟོན་རྒྱལ་ལ་དེས་པ་གཉིད་
 ཉན་བརྟེན་པ་ཞིག་འོང་བར་སྤང་བས་འདིར་ས་བོན་གྱི་རྒྱལ་དུ་མདོ་ཙམ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ནོ།།

རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ལག

འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེ་ལག་ད་ལྟ་ང་ཚོས་
 མཇལ་དུ་ཡོད་པ་ནི་བསྟན་འཇུག་དུ་བཞུགས་ཅིང་། དེའི་ནང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་བྱུང་ང་
 སྡོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ལེས་པའི་སྡེ་ཚན་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ལེ་མའི་སྡེ་ཚན་བོད་ ཀི སྤྱད་ནས་ ཀི
 མཇུག་ཚོགས་ཀྱི་བར་སྐྱོགས་བམ་གསུམ་མན་ཙམ་འོངས་པ་དེའི་ནང་བསྟན་བཅོས་གངས་ ༤༥
 རྒྱུ་ཞིག་བཞུགས། འོན་ཀྱང་བསྟན་འཇུག་དུ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྡེ་ཚན་སོ་སོར་བྱེ་སྐྱབས་གཙོ་
 བོར་ཐོག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཚན་པ་པོ་གྲུབ་མཐའ་དེ་མ་པ་དང་སེམས་ཙམ་གང་དུ་གཏོགས་
 མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་དང་། སེམས་ཙམ་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བརྟེན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་«མདོ་
 སྡེ་རྒྱན་»དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི་«བྱང་ས་»གཉིས་སེམས་ཙམ་གྱི་སྡེ་ཚན་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཞིབ་ལྟའི་«སྡོད་འཇུག་»དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་དེ་ལེ་མའི་ལྟ་སྒྲོམ་སྟོན་
 པའི་ཚེས་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད། དེ་ཡང་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་གཞུང་གྲགས་ཆེ་བོས་
 རྣམས་བྱང་པའི་གྱི་ཐོག་ནས་སྒྲོམ་ན། ཐོག་མར་བྱི་ལོ་དུ་ས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དཔལ་མགོན་

འཕགས་པ་ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་«རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲེང་བ་»ཞེས་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་
 དལ་མ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་ཞེས་པ་མཛད། བསྟན་བཅས་འདི་དངོས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་གདམས་པའི་
 སྤྱིངས་ཡིག་ཏུ་མཛད་ཀྱང་འདིའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྦྱོད་པ་ལར་ཕྱིན་དུག་དེ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་བུས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་རྣམས་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མ་ཟད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཉིན་རེའི་བསྐྱབ་བྱའང་རྒྱས་པར་གསུངས་
 པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་གཏོག་མི་ཟ། «རིན་ཆེན་སྲེང་
 བ་»འདི་ལ་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས་(༡༠༥-༡༡༡༠)འགྲེལ་བ་ཞིག་མཛད་པར་སྣང་ཡང་དེང་ཕལ་ཆེར་དཔེ་
 མཛལ་དུ་མེད་ཅིང་། འདི་རང་ཚོས་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་རྒྱས་
 བསྟན་གིན་ཏུ་འཚམས་གིང་རྩ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་དོན་གསལ་བར་འབྱེད་པ་«དལ་མ་
 རིན་ཆེན་སྲེང་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་»ཞེས་པ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། ཀྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་
 «མདོ་ལྷེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའང་»¹⁶ རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་དེར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་མདོ་ལྷེ་དུ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་གནས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་རྣམས་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་གྲུང་བསྐྱོགས་
 པར་སྣང་ངོ།།

ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་¹⁷ «ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱས་པ་»བྱ་
 བ་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་དབྱེ། ལྷག་པར་
 དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བོད་དུ་
 འགྲེལ་བ་བརྩམས་པ་མ་སྣང་ནའང་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ནས་ལར་ཕྱིན་དུག་གི་རྣམ་གཞག་
 འཆད་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཁུངས་གིག་ཏུ་བརྩི་བར་མངོན།¹⁸ གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཚོས་
 ལྷན་རབ་འབྱོར་དབྱངས་ཀྱིས་«བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་བསྐྱས་པའི་སློན་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲེང་
 བ་»ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་ལ། གཞུང་འདི་རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྟོན་པའི་རྒྱ་གཞུང་ནང་
 རྒྱས་བསྐྱས་གིན་ཏུ་འཚམས་པ་མ་ཟད་རྩོམ་གྱི་གཤིས་ཀྱང་སེམས་ཁུལ་ཐེབས་སུ་བ་ཞིག་ཏུ་འདུག་

མོད། བོད་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་རྟོག་དཔྱད་མཛད་སྤོལ་མ་དར་ཞིང་། ཏཱ་ར་བླ་
 བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ཚེས་ལྷན་རབ་འབྱོར་དབྱངས་ཞེས་པ་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས་
 ལྷ་བརྩེས་ན་གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་དཔལ་བོའི་གསུང་ཏུ་འདོད་དགོས་ལ།^{༡༩} ཚུམ་གྱི་གཤིས་དང་
 བརྗོད་བྱ་སྟོན་རྒྱལ་ལ་བརྟག་ན་པལ་ཆེར་«ལར་ཕྱིན་བསྟུས་པའི་»དོན་བསྟུ་ལྟ་བུར་དོས་འཛིན་ཏུང་
 བཞིག་ཏུ་སྤང་། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་གྱི་དབྱར་མཚོད་བརྗོད་དང་ཚུམ་པ་དམ་བཅའ་གྲུ་བ་རྗེས་
 གཞུང་དངོས་གཞི་འཆད་སྐབས་ཐོག་མར་མཚོག་གསུམ་སོ་སོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ཀྱིས་སྐྱབས་
 ལྷ་འགོ་བའི་ཚོགས་བཅད་མང་ཚམ་བྱུང་བ་རྣམས་«ལར་ཕྱིན་བསྟུས་པའི་»དབྱར་བྱུང་བ་དང་ཚོག་
 ཀྱང་རེ་གཉེས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཚམ་ལས་པལ་ཆེར་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་འདུག དེ་ལྟར་མཚོག་གསུམ་
 ལ་སྐྱབས་ལྷ་སོང་བའི་རྗེས་སྐྱམ་སྟོན་པ་ལ་གནས་པའི་དྲུང་ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བའི་
 རྟོན་ས་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྐྱོན་སོགས་པར་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་རྒྱལ་
 རྟོན་ལ། རྒྱལ་བྱིམས་གྱི་ཉམས་ལེན་ཐད་སྤིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་དེ་ནང་གི་དག་པོ་འཛོམས་
 དགོས་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབས་བྱ་ཆེ་ལག་རྣམས་རྟོན། ཤར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་
 ལེན་སྐབས་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིའི་རྟོན་ནས་རྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་རྒྱལ་དང་། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་
 གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྤོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབྲེལ་པ་སོགས་དང་། མཐར་སྐྱེ་མ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱན་དང་མཚུངས་པས་སྐྱམ་རྒྱལ་བཞིན་ཏུ་བསྟེན་པའི་དམ་ཚིག་བསྐྱང་དགོས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 རྒྱད་དོ་རྗེ་ཚེ་མོའི་ལྷང་དྲངས་ཉེ་བསྐྱབས་པ་སོགས་ལེགས་བཤད་ཚད་ཏུ་བྱུང་བཞིག་ཏུ་སྤང་དོ།།

ལྷག་པར་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐྱུ་ལྷ་སྐྱོད་པ་རྟོན་
 པའི་གཞུང་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་«བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་»མཛད་ཅིང་། དའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
 ལྷ་ཏུ་མའི་དགོངས་པ་བསྐྱངས་ཉེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དོན་ཚན་ཆེ་ལག་
 བརྟེན། ༡ ཀླུ་ལྷ་སྐྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི། ༢ ཉམས་སུ་བྱངས་པའི་རྟགས། ༣ རྟགས་
 དེ་དང་ལྷན་པའི་རྟོགས་རབ་བྱུང་དང་། ༤ རྩིམ་པའི་དབྱེ་བ། ༥ རྟོན་དེ་གཉེས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་
 པར་དག་པ་བྱུང་རྒྱལ། ༦ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་རི་ལྟར་གནས་པ། ༧ བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ། ༩ སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་གཏུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། ༧ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ས་དང་སྲོད་པ་རྣམས་སྐྱབ་ཚུལ། ༡༠ དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྲུབ་ཚུལ་
 བཅས་བསྟུས་ཤིང་། དེ་རྣམས་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་དང་། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་གནས་དང་། གཞིའི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་བཅས་གཞུང་སྡེ་ཚོན་གསུམ་གྱིས་སློ་ནས་
 གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཡོད། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་ས་
 འདི་ལ་འཕགས་ལུ་ལ་གྱི་སློབ་དཔོན་རྒྱ་མཚོ་སྤྱི་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་འིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་
 བསྟན་འགྲུར་དུ་བཞག་ཤིང་། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འགྲུར་འབྲོར་ལུས་
 པ་ཞིག་དང་། དེས་མཛད་པའི་བྱང་སའི་རྒྱལ་བྱིས་ལེའུའི་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སློབ་དཔོན་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ལེའུའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་བཅས་ཡོད་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་
 གྲུང་རྒྱལ་བྱིས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་«རྒྱལ་སྤྲས་གཞུང་ལམ»ཞེས་བྱ་བ་མཛད།

ཐོགས་མེད་ཀྱི་བྱང་ས་འདི་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་«མདོ་སྡེ་རྒྱན»གྱི་དོན་
 འགྲེལ་ལྟ་བུ་ར་ཡོད་པར་བརྟེན་བོད་དུ་རྫོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ་དང་། རྒྱད་པར་བཀའ་གདམས་
 གསར་མ་དགོ་ལྡན་པའི་ལུགས་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས།

དེ་ནས་བྱང་ས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་པོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་རྒྱལ་བཞིན་རབ་འབད་བས།།
 མི་པམ་ཚོས་རྗེའི་གཞུང་དང་རྗེས་འབྲང་གི། །གཞུང་ཀུན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་ཤར།།^{༡༩}

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་སྐབ་མཛད་པའི་
 སློལ་ལེགས་པར་དར་བས། འདིར་ང་ཚོས་གྲགས་བམ་དུ་བྱུང་ཀན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་«མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་དང་བྱང་ས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་
 ཚེན་ལམ་བཟང་»ཞེས་པ་བཞག་སུ་གསོལ།^{༢༠}

བྱང་སའི་རྒྱལ་བྱིས་ལེའུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་བཞིན་དཔའི་རྒྱལ་

བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཕྱོམ་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་དཔལ་ན་ལ་རྒྱའི་དགེ་བསྐྱེན་ཚུ་གོ་མིས་«ཕྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར་»གྲགས་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་ནང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེ་ལག་མཐའ་དག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་པ་རྣམས་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཚུལ་དང་བཅས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུའི་ནང་བསྐྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྣམས་རྒྱན་ཁྲིར་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་སྦྱར་བདེ་བར་མཛད། ཕྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་འདི་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་བསྟན་འགྲུང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། བོད་དུ་ཕྱོམ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་མང་ཙམ་བྱུང་ཞིང་དེའི་ནང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་ས་སྐྱ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་(༡༡༧༧-༡༡༧༩)གྱིས་མཛད་པ་དེར་སྦྱང་།¹⁴

ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་རྒྱལ་སྐྱེད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ས་«བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་»དང་། «བསྐྱབ་བཏུས་རྒྱས་པར་»གྲགས་པ་མཛད། གཞུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་གལ་ཆེ་བ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོགས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། ལྷག་པར་བསྐྱབ་བཏུས་རྒྱས་པའི་ནང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་ཁྱད་པར་དཀོན་བརྟེན་གསུམ་གྱི་མདོ་ཚན་མང་པོའི་ཁྲུངས་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱེད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ་པས་ཞི་བ་ལྷ་འི་«བསྐྱབ་བཏུས་»འདི་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཟད་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་སྡོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསལ་བར་སྟོན་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལའང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བསྐྱབ་བཏུས་འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྐ་བ་ཆེན་པོས་(དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ་) «བསྐྱབ་བཏུས་སྡོང་ཐུན་ལེགས་བཤད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་»ཞེས་པ་ཞིག་མཛད་མཛོན་ཡང་དེང་དཔེ་ལག་སོན་གྱུར་དགའ་ལ།¹⁵ འདིར་ང་ཚོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྩིན་གྱིས་སུ་བཏབ་པ་«བསྐྱབ་བཏུས་ཀྱི་བསྐྱེད་དོན་»ཤིན་ཏུ་རྒྱས་བསྐྱེད་འཚམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

རྒྱལ་སྐྱེད་ཞི་བ་ལྷ་འི་གཞུང་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ནི་«བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ལ་འཇུག་པ་»ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟེ་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་རྒྱ་གར་རང་དུ་འགྲེལ་པའི་རིགས་མང་ཙམ་ཞིག་

«བསྐྱབ་བརྟམས་»དང་«སྤོང་འཇུག་»ཉེ་བསྐྱབ་སྤོང་གཉིས། དེའི་སྤྱིང་«སྐྱེས་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་»དང་
«ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་»ཉེ་སྐྱེས་ཚོམས་གཉིས་བཅས་གཞུང་དུ་ག་གི་བཤད་སྐྱབ་ལ་ཆེད་དུ་
བརྟམས་པས་དེ་རྣམས་ལ་བཀའ་གདམས་གཞུང་དུ་ག་ཏུ་གསལ་བ་བྱུང་། སྤོང་འཇུག་ལ་བོད་དུ་འགྲེལ་
བ་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འགོས་ལོས་དེ་བ་ཐེར་སྟོན་པོར་(སྤོང་ཆ། ཤག ༧༠༧)ལྷན་པ་ཚོས་ཀྱི་སེལ་
(༡༡༠༧-༡༡༤༧)སྤོང་འཇུག་ལ་འི་གླ་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་རྒྱུ་རྗེ་བརྟམས་བསོད་ནམས་
ཚུ་མོའི་(༡༡༧༩-༡༡༨༩)འགྲེལ་བ་དང་། དེ་རྗེས་མཁས་པ་བུ་སྟོན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་དང་། དེའི་སྤོང་མ་
དཔལ་ཚུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པ། ས་བཟང་མ་ཉི་པཎ་ཆེན་(རྣམ་རབས་བཞི་པ)ཀྱི་
འགྲེལ་པ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་ཤེས་རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་སྤོང་འཇུག་འགྲེལ་པ། བོ་དོང་
སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་པ། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བའི་(༡༡༠༧-༡༡༤༧)འགྲེལ་པ།^{༡༧}
འབྲུག་པ་བསྐྱེད་ཀར་བོའི་(༡༡༩༧-༡༡༧༧)སྤོང་འཇུག་གི་འབྲུ་འགྲེལ། རྒྱལ་མཁན་པོ་གསལ་བ་རྒྱལ་
མཚན་(༡༡༧༩-༡༡༩༤)ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཞབས་དུང་ཚོས་རྗེ་རག་དབང་ཆོ་རིང་(རྣམ་རབས་བརྒྱ་དགུ་པ)གི་
སྤོང་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱང་གི་ཏུ་རྒྱས་པ།^{༡༨} དཀྱིལ་ཟུར་ཡོངས་འཛིན་སློབ་བཟང་སྤྱིན་པའི་(རྣམ་རབས་
བརྒྱ་དགུ་པ)འགྲེལ་པ། འཇུ་མི་མམ་གྱིས་(༡༡༧༧-༡༡༩༩)ཤེས་རབ་ལེའུའི་འི་གླ་སོགས་སྟོན་གྱི་བོད་ཀྱི་
མཁས་གྲུ་བ་རིས་སུ་མ་ཚད་པས་སྤོང་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་དང་། དཀའ་འགྲེལ། ཆོག་འགྲེལ།
བརྗོད་བྱང་། བསྐྱེས་དོན་སོགས་གི་ཏུ་མང་བ་ཞིག་མཛད་ལ།^{༡༩} དུས་ཤིས་རྗེ་དཔལ་སྐྱེལ་གྱིས་
སྤོང་འཇུག་གི་བསྟན་པ་སྤེལ་བ་ལས་དེའི་སྤོང་མར་གཏོགས་པ་མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན་
གྱིས་སྤོང་འཇུག་གི་ཆོག་གི་འབྲུ་འགྲེལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་«ཆོག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སློབ་མའི་ཞལ་
ལུང་བདུད་ཅི་འི་ཐིག་པ་»བྱ་བ་དང་།^{༢༠} མི་ཉལ་ས་ཀུན་བཟང་བསོད་ནམས་མཚན་གཞན་སྐབ་
བསྟན་ཚོས་ཀྱི་གསལ་པར་འབོད་པས་«སྤོང་འཇུག་གི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐྱེས་ཡོན་ཏན་བུ་མ་
བཟང་»དང་། «སྤོང་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུའི་གཞུང་འགྲེལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཞོན་ཉིད་གསལ་
བའི་སྟོན་མེ་»བྱ་བའི་ལེགས་བཤད་མཛད་པ་བྱུང་།^{༢༡} ལྷག་པར་དེང་གི་དུས་སུ་སྤྱི་ལོར་༧༧ོང་ས་
སྐབས་མགོན་ཆུ་ཐེང་བརྟམས་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་སྤོང་འཇུག་གི་བཀའ་བྲིད་སྐྱ་རྗེས་མང་དུ་

བཅའ་བུ་ལས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱི་དུ་མར་སྡོད་འཇུག་གི་བསྟན་པ་ཚེ་ཆེར་དར་བ་དངོས་མཐོང་གི་གནས་སུ་ལགས།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་མཚན་སྡོམ་པའི་སྡོད་འཇུག་ལ་བོད་འགྲེལ་གིན་ཏུ་མང་བ་བྱུང་བའི་ནང་ནས་འདིར་ང་ཚོས་དུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་གི་བཀའ་གདམས་དང་ས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་ཚེག་པོ་བོད་དུ་སྡོད་འཇུག་གི་བསྟན་པར་གིན་ཏུ་སྡོད་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དཔལ་ཚུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་བཟང་བོའི་སྡོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་བུ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདིར་གྲོགས་བཅའ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། གཞུང་འདི་ནི་རྒྱལ་བསྟན་གིན་ཏུ་འཚམས་པ་མ་ཟད་ཅ་བའི་གཞུང་གི་ཚིག་དོན་རྣམས་ལྟག་པར་བཀའ་བའི་སྟེང་། རྣམས་མང་པོར་སྡོད་འཇུག་གི་རྒྱ་འགྲེལ་ཚེ་ལག་གེར་འབྱུང་སྡོ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚེན་དང་། དགེ་བའི་ལྟའི་འགྲེལ་པ། རྣམ་སྐྱེད་གི་དཀའ་འགྲེལ། གཞན་ཡང་མཚན་པ་བོའི་མི་གསལ་བའི་སྡོད་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་རྣམས་ཡན་ཚུན་གྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་གང་འཐད་མིན་དང་རང་ལུ་གས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་འཐད་སོགས་གསལ་བར་གཏན་ལ་འབབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞིབ་ལྟའི་སྡོད་འཇུག་གི་དགོངས་དོན་གཉིད་ལོངས་པར་རྟོགས་པ་ལ་གིན་ཏུ་ཐན་པའི་ལེགས་བཤད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་པས་བྱིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་སྡོད་འཇུག་གི་དགོངས་པ་བཀའ་བར་ཚད་གཞི་བཟུང་སའི་གཞུང་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་ང་ཚོས་གྲོགས་བཅའ་འདི་ནང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་བཟང་བོས་སྡོད་འཇུག་དང་འཇིག་ཚེན་སྟེང་བ་དང་བྱང་ས་སོགས་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱན་ཁྲེར་ལག་ལེན་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེད་དུ་གཞུང་རང་རྒྱུ་དུ་བརྩམས་པ་«རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མར་»གྲགས་པ་ཡང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད།

བོད་དུ་«བྱང་ས་»དང་དེའི་རྒྱལ་བྱིས་ལེའུ་གཞིར་བྱས་པའི་«སོམ་པ་ནི་བྱ་བ།»^{༤༤} ཞིབ་ལྟའི་«བསྐྱབ་བཏུས་»བཅས་ནས་བྱང་བའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སྡོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ཅ་ལྷུང་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཉེས་བྱས་ཞེ་དུག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་དེའི་སློབ་ནས་བྱང་

ཀླུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐོལ་དར་བས་འདྲིར་རྩོམ་ལྷང་སྐྱོ་ལ་
 པའི་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་«བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་པན་བདུད་རྩིའི་འོད་སྲེང་»ཞེས་པ་བྱང་སེམས་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གནད་རྣམས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་། ཡང་རྩ་
 དཔལ་སྐྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་«ཀླུ་པའི་སྐྱས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲིང་པོ་»ཞེས་
 བྱ་བ་ལག་ལེན་དུ་ཁྱེར་བའི་བཞིག་བཞུགས་པ་དེ་གཉིས་གྲེགས་བམ་དུ་བརྟུག་ཡོད།

མཐའ་དོན།

བོད་དུ་ནི་ཀླུ་ལྷ་གྱི་སྐྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་རྣམས་གཙོ་བོ་རོ་རོ་རྗེ་སྐོབ་བརྐྱོད་དང་བཅས་
 པའི་སྐྱོ་དྲིན་ལས་དར་བྱུང་བྱང་བ་གོང་དུ་ལྷུས་ཟེན་པ་ལྟར་ལ། དེ་ཡང་ཉམས་ལེན་དངོས་ལ་འཇུག་
 སྐབས་རོ་བོའི་«བྱང་ཀླུ་པ་ལམ་སྐྱོན་»གྱི་ལུགས་བཞིན་སྐྱེས་ལུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་
 སྐྱར་ནས་འཇུག་ཅིང་། ལྷག་པར་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཉམས་ལེན་བཅའ་དུ་འདོན་པའི་ཐེག་
 པ་ཚེན་པའི་སྐོ་སྐྱོང་གི་ལག་ལེན་ཆེས་དར་བ་ཕྱིས་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས་རགས་ཙམ་དཔོག་ལུས། དེ་
 ཡང་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱར་སྐྱབས་སྐོན་དུ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན་སྐོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིང་ནས་
 བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུ་དུ་ལ་སྐྱོང་ཞིང་། དེ་ལའང་སྐོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་འཇུག་པ་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་སྐོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐོ་སྐྱེད་སྐྱེ་དེ་ལ་སྐོང་བ་སྐྱེ་ཟེན་ཐོན་པ་ན་སྐོན་
 སེམས་ཚོ་གས་བཟུང་། དེ་ནས་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐོན་པའི་མདོ་སྐོ་རྣམས་བཞུག་ནས་ནམ་
 ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སྐྱེད་བར་འདོད་པའི་སྐོ་སྐྱེས་པ་ན་བྱང་ཀླུ་སེམས་དཔའི་སྐོ་མ་པ་ལེན་དེ་འཇུག་
 པ་བྱང་ཀླུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད། སྐོ་མ་པ་ལེན་པའི་ཚོ་ག་ལ་ས་པཏ་ཀྱུན་དག་འཀྱུལ་མཚན་གྱི་ལུགས་
 ལྟར་ན་དུམ་པ་དང་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐོ་མ་པའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པར་
 བཞེད་ལ།^{༤༤} རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་ནི་དུས་སེམས་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱུང་པར་ཆེ་ཡང་ཀླུ་ལྷ་གྱི་སྐྱོད་པའི་
 ཉམས་ལེན་ལ་ཀྱུབ་མཐའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པས་དུས་སེམས་སོ་སོའི་ལུགས་གྱི་བྱང་སྐོ་མ་སོ་སོར་ཡོད་

པ་མི་བཞེད།^༤ གང་ལྟར་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཚོ་ག་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«བྱང་ས་»དང་། ཞི་བ་ལྟའི་«སྡོད་འཇུག་»དང་། རོ་བོ་རྗེའི་«ལམ་སྡོན་»སོགས་གཞུང་ནས་བྱང་བ་ལྟར་སྡོད་དཔོན་ནམ་རྟེན་གྱི་དྲུང་ནས་བྱངས་སྟེ་རྟེ་ལྟར་ཁས་བྱངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཞིང་། བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་པོ་གཞན་པན་སྟེང་རྗེའི་སྡོད་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་སྡིན་བྱེད་པར་བྱིན་དུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྡིན་བྱེད་བསྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་བཞིའི་ནང་དུ་འདུ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་ལག་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་ཞིང་། ཉིན་རེའི་སློག་སྐྱེས་ཀྱི་སྡོད་པའང་བྱམས་སྟེང་རྗེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐོག་ནས་གཙོ་བོར་གཞན་པན་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་སྡོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་བཟུང་བར་མངོན་དོ།།

མཐའ་དོན་གོང་དུ་བྱངས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་བརྟན་བཙུགས་རྣམས་བོད་དུ་ཆེ་ཆེར་དར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ལོངས་སྤོངས་རྗེས་ལྷོ་གསལ་ལྷོ་གསལ་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་རྩ་བ་གཞན་པན་སྟེང་རྗེ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེས་བྱངས་པའི་རྒྱལ་སྐྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་རྣམས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་ན་གྱིས་དད་པ་དང་ཡིད་སྡོན་བཞིན་པའི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་པ་དང་། གཞན་པན་སྟེང་རྗེའི་མངའ་བདག་འཕགས་མཚོགས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་པོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པས་ལྷག་པའི་ལྷ་སྐལ་དུ་བཟུང་བ་མ་ཟད་བོད་འབངས་རྣམས་འཕགས་མཚོགས་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྟེང་རྗེའི་གྲིབ་བམིལ་གྱི་འོག་ཏུ་འཚོ་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐྱེས་ལུ་ཆེན་པོ་འབྲོམ་སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བྱེད་རིམ་བྱོན་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་རོལ་དུ་བལྟ་བ་སོགས་གཞན་པན་སྟེང་རྗེ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚོགས་ཏུ་བརྗེ་བའི་ལམ་སྟོལ་བཟང་པོ་དར་བ་སོགས་དངོས་གནས་བསྐྱེད་པར་འོས་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་དར་བ་དུས་ད་ལྟའང་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་པ་ནི། རང་ཅག་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་སྡིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བར་ལགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བས། རང་རིགས་སྡོ་གསར་བ་རྣམས་ནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་དོས་བཟུང་བའི་ཐོག་དེ་རྣམས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་སྡོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཚོས་སྡོར་རྣམས་གང་

སྲུབ་སློང་འདྲིས་བཞིན་སྲུབ་པར་མངོན་རྒྱ་གལ་ཆེ་བར་མངོན། དེ་ལྟར་«རྒྱལ་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲོམ་»ཀྱི་སྐྱེ་གསལ་བམ་གཅེས་བརྟམས་འདིའི་སྡོན་སྲིད་དོ་སྡོད་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱལ་སྐྱོད་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་སྡོན་རྒྱལ་ལ་དབྱུང་པའི་གཏམ་མདོ་ཚམ་དུ་བཞུག་པ་འདི་ནི། རྒྱལ་སྐྱོད་པ་ལ་སྡིང་ནས་དང་བཟོ་བ་སྲིད་པ་ལྟ་བུ་རམས་སྲུབ་བསྟན་སྲིབ་པས་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་ལ་ཅུང་ཟད་ཕན་ན་སྐྱམ་པའི་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ལྷ་ཆེས་ལ་བྲིས་པ་དགོ།

སྡོན་སྲིད་དོ་སྡོད་ཀྱི་མཚན།

- ༡ ལྡོན་ལེ ༡༤༧༧ བསྟན། དུས་མཉམ་ལ་སྲོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྟ། སྡོན་འཇུག་ལེའུ་དང་སོ། སྡོག་ ༩ འོག་ ༡ བལ།
- ༢ གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྟེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བསྟུ་རྒྱལ་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་དུ་(སྡོད་ཆ། འོག་གངས་༧༠)འདི་ལྟར། “མདོའི་སྡོད་དང་། དབྱེད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡོད་དང་ལྟོ་ཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡོད་སྡོད་དང་། གཙོ་བོ་སྲིད་གཞིའི་སྡོད་དང་། ལའོར་རྟོགས་བརྗོད་དེ་ལྟར་བྱུང་། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡོད་དང་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་སྡོད་དང་། མདུ་བྱུང་བ་དང་། འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡོད་གཉིས་ནི་བྱུང་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡོད་སྡོད་དང་། གཏན་པ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་སྡོད་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའི་སྡོད་དོ།” ཞེས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་«མངོན་པ་ཀུན་བརྟམས་»ཀྱི་རྗེས་སུ་དངས་ཏེ་གསུངས།
- ༣ «རྒྱ་གར་ཚོས་འབྱུང་།» དེབ། འོག་ ༡༡༩
- ༤ «སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྡོན་མེ།» ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་གསུང་འབྲམ། བོད། ༧ ལ ག
- ༥ རྒྱལ་སུ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་འདི་ད་ལྟ་དང་རང་ཚོར་གྲགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ལྷ་མོའི་བྲབ་གཞུང་ལོངས་བཞུགས་པ་ཚོས་རྒྱལ་དྲི་མེད་ཀུན་ལྟན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་འིན་ཏུ་འབྲེལ་བོ་ཡོད།
- ༦ སྐྱེས་རབས་བརྒྱུ་པ་འདི་བོ་ཙོང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་«གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྡོད་འབྱེད་ལྟེ་མིག་»དེབ་ཉེར་གཉིས་པར་ ༡༩༩༥ ལོར་དབར་དུ་བསྟན།

- ཨ་ མདོ་འདི་ཡལ་ཚེན་ལེའུ་ཞེ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། ཡལ་ཚེན་ནང་གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལུལ་དང་། ལྷོན་ལམ། འཕྲོ་བ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲས་བུ་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ཚན་མང་ཙམ་ཞིག་བཞུགས།
- ༡ དཔེར་ན་པཎ་གྲིས་«ལྷོ་མ་གསུམ་རབ་དབྱེར་» བྱང་ལྷོ་ལྷོ་སྐབས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། བོད།
ལྷ་པ། རྩ་ འོག་ ༡༩ རྩ་ རྩ་ ༡༡ རྩ་ བར་བཞུགས།
- ༢ དཀར་ཆག་འདི་ལྷེ་དགོ་བསྟན་འཇུག། ལྷོ་ཚོགས། བོད་ རི་ བར་བཞུགས།
- ༣ བོད་དོང་ལྷོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ། བོད། ད་ འོག་ ༡ རྩ་ ༡༡བ
- ༤ «ཚོས་འབྲུང་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཚེའི་མཛོད།» ལྷོ་ལྷོ་གསུང་འབུམ། བོད། ཡ་ ལེ་ཚན་བཞི་པ། འོག་ ༡ རྩ་ ༡༡༩
བར་བཞུགས།
- ༥ ལྷེ་དགོ་ ༩༠༠ བསྟན་འཇུག། མདོ་འགྲེལ། རི་ ལྷོ་བདེ་ལོན་སྤོ་བརྟན། དཀོན་བརྟེན་འོད་སྲུངས་ཀྱི་ལེའུ་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ།
འོག་ ༡༧༧ བལ་
- ༦ དབྱིན་ལར་རྒྱ་བཞུགས་པའི་མཁས་དབང་ལུལ་རིག་བླ་གལ་གྲིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལྷོ་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་ལས་བརྩམས་པའི་
དབྱང་རྩ་མ་དབྱིན་ལར་རྒྱ་ ༡༧༧༧ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ་པའི་དེབ་འོག་ ༡༥ རན་བྱང་།
- ༧ ལྷེ་དགོ་ ༧༥ བཀའ་འབུམ། དཀོན་བརྟེན་གས། འོག་ ༩༧ བལ་
- ༨ ལྷེ་དགོ་ ༧༥ བཀའ་འབུམ། དཀོན་བརྟེན་གས། འོག་ ༧༡ རྩ་
- ༩ ལྷེ་དགོ་ ༧༥ བཀའ་འབུམ། དཀོན་བརྟེན་གས། འོག་ ༧༡ རྩ་
- ༡༠ ལོང་མཚུངས། འོག་ ༧༡ བལ་
- ༡༡ ལོང་མཚུངས། འོག་ ༧༡ རྩ་
- ༡༢ ཐང་སང་ཚང་གིས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་རྒྱ་དུ་བཞུགས་པའི་མདོར་བསྟུང་བའི་དངོས་པོ་བཞི་སྟོན་པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་བྱེ་སྟེ་མདོ་འདིར་
ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།
- ༡༣ ལྷེ་དགོ་ ༡༧༧༩ བསྟན་འཇུག། མདོ་འགྲེལ། ཅི་ «འཕགས་པ་སློབ་གྲིས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ།»
འོག་ ༡ རྩ་
- ༡༤ དཔེར་ན། དབལ་མང་དཀོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན། «མདོ་ལྷེ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱུས་པའི་མེ་ཉོག» གསུང་འབུམ།
བོད། ༩ འོག་ ༡༡༡ རྩ་ ལ་གཟིགས།
- ༡༥ ལྷེ་དགོ་ ༡༧༧༥ བསྟན་འཇུག། ཤེས་བྱིན། ༧ «མདོ་རྟོགས་རྒྱུན།» སྐབས་དང་བོ། ལྷོ་ག་ ༡༡ རྩ་ ༡༠ བར།
- ༡༦ ལྷེ་དགོ་ ༩༠༡༠ བསྟན་འཇུག། སེམས་ཙམ། ཅི་ རྩེ་བརྟན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། «མདོ་ལྷེ་རྒྱུན།» ལེའུ་ལྷ་པ། ལྷོ་ག་ ༡༧

ནས་ ༡༠ བར།

༡༤ «ལེགས་བཤད་གསེར་མེད།» རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ། བོད། ༩ འོག ༡༠༦ ཞེས།

༡༥ ལྷེ་དགོ བརྟན་འབྲུམ། མདོ་འགྲེལ། བེ «འཕགས་པ་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལྟན་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ།» འོག ༡ ན།

༡༦ གོང་མཚུངས། འོག ༡ བར།

༡༧ འོག་གུངས། ༤༠ དང་། དེ་བཞིན་དུ་འོག་གུངས་དེ་ཀའི་མཚན་ཡང་། ༡༡༧

༡༨ ཞི་བ་ལྟ་ས་«བསྐབ་བཏུས་»སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལྟན་པ་སྤྲངས་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་། རན་ཏན་བྱེད་པའི་ཡུལ་
བརྒྱུད་རྒྱ་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས། ལྷེ་དགོ ༡༧༤༠ བརྟན་འབྲུམ། དུས་མ། བེ འོག ༡༠༦ བཟ

༡༩ མདོ་ཀྱུན་ལས་བཏུས་པ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་རིན་ཚེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བའམ་སྐབས་མང་པོར་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་སློབ་དཔོན་
གཞི་བར་བོས་པ་དེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་«རིན་པོ་ཆེ་སྤང་བའི་རྒྱན་»ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བརྟན་འབྲུམ་
(ལྷེ་དགོ ༡༧༡༥ བརྟན། དུས་མ། ཀེ འོག ༡༡༥ ན - ༡༡༤ བ བར་)དུ་བཞུགས།

༢༠ བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་ལ་ཚེ་བས་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོ་དང་«སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་པ་»མཛད་པོ་སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་གཉིས་
མི་གཅིག་ཡིན་པ་དོས་འཛིན་པར་སྤང་བས། དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོ་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་དུ་བྱུང་བར་བྱེད་
དགོས་མོད། འདིར་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་གར་བ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་མཁས་པ་ཚོས་བཞེད་སྲོལ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་དོས་འཛིན་
ཞུས་ཡོད། རོ་ནང་རྟ་རན་ཐས་(རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་། འོག ༡༡༦)སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་པོ། མ་
ཞོལ། ལ་ཞོལ། ལུབ་དཀའ་དང་། ཚོས་ལྟན་རབ་འབྱོར། མི་ཉི་ཉོན་རྣམས་མཚན་གྱི་རྣམ་གུངས་སུ་གསུངས་པ་ལྟངས་གང་
ལ་གཏུགས་དབྱེད་དགོས་པར་སྤང་།

༢༡ དཔེར་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོས་«བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོར་»སྐྱེས་ལ་ཚེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
སྐབས་སྐྱིན་སོགས་ལར་ཕྱིན་དུག་གི་འགྲེལ་བཤད་ལྷུགས་ཆེ་བར་སློབ་དཔོན་དཔལ་པོའི་«ལར་ཕྱིན་བརྒྱུས་པར་»བརྟེན་པ་
གཞུང་རང་ཉིད་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ།

༢༢ སློབ་དཔོན་དཔལ་པོའི་གསུང་ལར་ཕྱིན་བརྒྱུས་པའི་ལེགས་སྦྱར་གྱི་དཔེ་བལ་ཡུལ་ནེ་ལ་རིའི་ཡིག་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་
དུའི་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་མི་བཞུགས།

༢༣ «རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ།» རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ། བོད། ༡༦ གསུང་ཐོར་བ། འོག ༡༡ བར།
ནས་ ༡༡ བ། ཞེས་དཔར།

༢༤ རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་བྱིམས་ཉི་མའི་གསུང་བྱང་ས་དང་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལམ་བསྐྱིགས་ཤིག་ཡོད་སྤང་ཡང་མ་འཇུག་ལ། ལྷང་ལུང་
སློབ་བཟང་ལྷུགས་མེད་འགྲེལ་འབྲུམ་དུ་ས་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་དུ་སྦྱར་བའི་བརྒྱུས་དོན་རྒྱལ་ཙམ་ཞིག་བཞུགས།

- ༡༥ འགྲེལ་པ་འདི་ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲུག། བོད། བཞི་བ། ༡༧ ཞལ་ ༡༧༧༧
- ༡༦ ཞབས་དྲུང་ཚེས་རྗེ་དག་དབང་ཚེ་རིང་གི་གསུང་འབྲུག་དུ་འཚོ་སྤྱོད་པའི་བསྐབ་བརྟུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཅེས་བརྟུས་ཤིག་ཡོད་པ་
དེའི་གསུང་འབྲུག་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཐོ་ཡོན་ལེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་«བཀའ་གདམས་རིན་པོ་ཚེའི་
གསུང་གི་གཅེས་བརྟུས་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་»(ཤོག ༧༩༩ ཞལ་ ༧༧) བར་)དུའང་འཚོ་སྤྱོད་པའི་གསུང་
འདིའི་གཅེས་བརྟུས་མདོར་བསྐྱེས་ཤིག་བཀོད།
- ༡༧ ལྷེ་དག་བསྟན་འཕྱུར་དུ་མའི་ལྷེ་ཚན་བོད་ ལ་ དང་ ཤ་ གཉིས་ནང་སྤྱོད་འཇུག་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་དང་བསྐྱེས་དོན་རྒྱ་གར་
ཀྱི་མཁས་པས་མཛད་པ་ལག་བརྒྱད་བཞུགས།
- ༡༨ «དེབ་ཐོན་»དུ་ (དེབ། ལྷོད་ཆ། ཤོག ༧༠༥) ཞང་ཚེས་སྤོང་བཙུག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཉང་བྲན་བཙུག་གི་ལེ་ཤེས་ཀྱིས་
བསྐབ་བརྟུས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་བརྩམས་ཤིང་། སྤོབ་མ་ལའང་མང་དུ་སྤྱེལ་བས་
སྤོབ་དཔོན་འདི་སྤྱོད་ཕྱོགས་ལ་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྲགས་པར་གསུངས། ཞང་ཚེས་སྤོང་བཙུག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལེ་ཤེས་པ་ནི་
རྫོག་ལོ་རྒྱ་བ་སྤོ་ལེས་རབ་ཀྱི་སྤོབ་མ་ཡིན་ཅིང་། རྫོག་གཤེགས་རྗེས་ཁོང་གིས་གསང་སྤྱིའི་གདན་ས་ལོ་སྤྱུ་ཅུ་ཚུ་གཉིས་
བསྐྱུངས།
- ༡༩ འདི་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་ཡང་༡༠༠༡ ལོར་ལྷ་རྩ་བརྗེ་བྱུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་བོད་གཉིས་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་བསྐྱུར།
- ༢༠ འདིས་བསྐབ་བརྟུས་ཀྱི་བརྗེད་བྱང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་པར་སྤང་།
- ༢༡ འདིར་སྤོབ་པ་རྩམས་གྲགས་ཆེ་བ་རྩམས་ཡིན་ལ་དེ་མིན་བོད་ཀྱི་སྤོབ་མ་ཚོས་བརྒྱད་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་མཛད་པའི་སྤྱོད་འཇུག་
གི་འགྲེལ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཡོད་སྤང་རོ།།
- ༢༢ འགྲེལ་པ་འདི་དང་ཚུ་བ་བཅས་སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་«བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔེའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་རྩ་བ་དང་
འགྲེལ་པ་བཞུགས་»ཞེས་པའི་དེབ་གཟུགས་སུ་ ༡༩༩༠ ལོར་དཔར་བཏབ།
- ༢༣ གཞུང་འདི་གཉིས་བོད་གཅིག་གི་ནང་དེབ་གཟུགས་སུ་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༠ ལོར་«སྤྱོད་
འཇུག་གི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་པའི་མཛོད་»ཞེས་དཔར་དུ་བཏབ།
- ༢༤ བྱང་སར་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔེའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་གསུང་སྐབས་ལམ་པ་དང་འདྲ་བའི་རྩ་ལྷང་བཞི་གསུངས་ཤིང་། ཞིབ་ལྷའི་
བསྐབ་བརྟུས་སུ་མདོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་བོ་གཙོ་བོར་གཞིར་མཛད་དེ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔེའི་རྩ་ལྷང་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས།
- ༢༥ «སྤོབ་གསུམ་རབ་དབྱི།» ས་སྐྱ་བཀའ་འབྲུག། བོད། ལུ་པ། ༣ ཤོག ༡ ཞལ་ ༧༩
- ༢༦ «བྱང་རྒྱུབ་གཞུང་ལམ།» རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུག། བོད། ༡ ཤོག ༡༠༡ བཞུགས།

བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ག་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཟུངས། དཔུལ་ཚུ་ལྷན་པུས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་«ལྷན་པུས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་»ཞི་དེའི་གསུང་འབུམ་གོང་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སའི་པོད་དེ་ག་པར་ནང་ཡོད་པ་ལ་གཞི་བཙུག་ཞིང་། ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་ཙུ་འགྲེལ་སི་ཁོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ ༡༩༧༩ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་བ་དང་ཡང་ཕན་ཚུན་བསྐྱུར། སྐྱུན་སྡོམ་གྲོ་གྲོས་ཀྱི་མཚན་གྱི་གསུང་«ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་པ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་རྩ་བ་»འདི་འབུམ་སྤྲུངས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱི་དེ་མོང་ག་དབང་དགའ་ལེགས་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ལོར་སྤེལ་ལེར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་པོད་ག་པར་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བཙུག་པ་ལས་དཔར་མ་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུ་ལུ་ལ་གཞན་མ་བརྟེན། མཐར་ཀྱུལ་སྐས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྒོར་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་གཞུང་ཀྱིས་བསྐྱུས་གཉིས་བཞུགས་པའི་དང་པོ་ལྷང་སྐྱུ་རོལ་པའི་དོ་རྗེའི་གསུང་«བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ཕན་བདུན་རྗེའི་ལོང་སྤོང་»ཞི་དེའི་གསུང་འབུམ་པོད་དཔར་རྩ་ས་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ ༡༩༩༧ ལོར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ཅ་པའི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་ལ་གཞི་བྱས་ཤིང་། གཞུང་གཉིས་པ་རྗེ་དཔལ་སྐུལ་ཨོ་རྒྱུན་འཛིགས་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབང་པོའི་གསུང་«ལྷན་པུས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཛོར་བསྐྱས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་པོ་»ཞི་དེའི་གསུང་འབུམ་སྤེ་དགོད་པར་མ་ ༡༩༩༧ ལོར་སྒྲིག་ཏུ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བཏབ་པ་དེའི་པོད་ཁ་པར་བཞུགས་པ་དེ་ལ་གཞི་བཙུག་པ་བཙུགས་ལགས།

འདིར་བཏུས་པའི་གཞུང་རྒྱུ་ལས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེས་རབས་ཚོགས་བཅད་མ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་ཚུ་ལྷན་པུས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོའི་ལྷན་པུས་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་དང་། སྐྱུན་སྡོམ་གྲོ་གྲོས་ཀྱི་མཚན་གྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་གདམས་པའི་རྩ་བ། རྗེ་དཔལ་སྐུལ་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་སེམས་བསྐྱབ་བྱ་མཛོར་བསྐྱས་བཙུགས་བཙུགས་བཅད་ལོད་པའི་གཞུང་རྒྱུ་ལས་ཡོངས་ཀྱི་སྤོལ་དང་བསྐྱུན་ཉེ་ཕྱིས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་སྐྱོག་པ་པོ་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས་གཟིགས་བདེའི་ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་བཞོད་ཡོད་ཅིང་། གཞུང་ཚོགས་ལྷན་ཏུ་བཞུགས་པ་རྒྱུ་ལས་ལེ་གཞུང་མཚན་མེ་ཁག་ལ་ཐད་ཀའི་ས་བཅད་རྒྱུ་ལས་འགོ་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་བཞོད་པ་མ་ཟད། བཟུམ་གྱི་གཞུང་མཚན་སོ་སོ་དབྱེ་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱག་དཔེ་སྐྱོག་མཁན་གྱི་གཟིགས་བདེའི་སྤྱོད་འབེབས་ཀྱང་བཞུགས་ཡོད་པ་བཙུགས་དགོངས་མངའ་འཚལ།

གཞི་རྒྱུང་ང་ཚོས་མ་དཔེར་ནོར་བཙུགས་ལུ་སྤྲུངས་གང་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་སྤྱིག་པ་པོའི་སྤྱོད་བརྗོད་ནས་མཁྱེན་དེས་ལ་དེབ་འདིའི་ནང་ནོར་བཙུགས་ཇི་ལྷན་གཤམ་གྱི་ལུ་སྤྱིག་པའི་མཚན་ནང་གསལ་པར་བཞོད་པ་དེ་ནས་མཁྱེན་འཚལ། ལུང་འདྲེན་གྱི་ཁྱད་སྤྱོད་སྤྲུངས་གང་ལ་གཞི་བཙུག་པའི་ཕྱག་དཔེ་རྒྱུ་ལས་དཔར་མ་གང་ཡིན་པོས་འཛིན་ཐོག་ཤོག་གྲངས་དང་ཐིག་སྤོང་བཙུགས་བཞོད་ཡོད། བཀའ་བསྐྱུར་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་

སྡེ་དགོ་ ཞེས་པའི་བསྐྱེད་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྡེ་དགོ་བཀའ་འགྲུར་དང་བསྐྱེད་འགྲུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་
 དབྱུང་ཞིབ་ལྟ་ཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ལྗེ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱི་དཔར་བསྐྱེད་གནང་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་པོད་ཀྱི་ཨང་
 གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་བཀོད་པ་རྣམས་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ངོས་ལ་རྟགས་ ཅན་ དང་།
 རྒྱབ་ཤོག་ལ་ བ་ བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་འཇུག་ཏུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། སྡེ་དགོ་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་
 བེ་ཉི་ཉོང་ཉོ་ཉོ་ཀུ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པ་གནང་བའི་སྡེ་དགོ་བཀའ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཀར་ཆག་
 གཞི་བཟུང་གི་ཨང་གྲངས་དེ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཅིང་ ཞེས་པ་ནི་དེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྱེད་གནང་བའི་བཀའ་བསྐྱེད་ལ་གོ་
 དགོས་ཤིང་། དེའི་དཔེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཉི་ཉོང་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་དེ་བ་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྐྱེད་བྱེད་
 སྐབས་ཀྱི་བྱུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྐྱེད་པས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཚོས་པོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཚོས་བརྒྱ ད་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་གི་གལ་ཆེ་བའི་གནས་རྒྱལ་
 སྐས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒོར་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་གཅིས་
 བཏུས་ཐོག་ལྟ་དག་གཅིང་པེས་ཀྱི་ལམ་ནས་དེང་རབས་སྡོད་གསར་བ་རྣམས་ནས་གང་སྟོག་བདེའི་བྱུང་ཚོས་དང་ལྡན་
 པའི་དཔེ་གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱེད་ལེགས་པར་ལྟ་སྤྱོད་པར་དགའ་གུས་དང་བཅས། རྣམ་དཀར་གྱི་བཀྱི་བ་འདི་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་འདི་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྟོལ་བཟང་མི་ཉམས་ཡུན་ཏུ་
 གནས་ཤིང་མཐའ་གྲས་སྡེ་དགའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཚོས་མཐུན་གྱི་རེ་བ་དུས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་
 རྫོང་བའི་སྡོན་འདུན་ལྟ། པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དབྱོད་ཁང་ནས། ལྷ་ཚོས་ལ།

ཀྱུ་ལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤོང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེས་སྟོང་།

༄༅། རྟོན་པ་ལྷགས་རྗེ་ཅན་གྱི་འཕྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་
 བསྐྱུས་པའི་ཚིགས་སྟུབ་ཅན་པ་ཐེག་ཚེན་ཚོས་གྱི་སྐྱ་དབྱུངས་
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཡོངས་འཛིན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན།

༄༅། རྟོན་གྱི་རྩ་མཉམ་ལེ་ལྷན་ལ། རབ་འབྱུངས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་གཞན་ཀྱན་ལས། རྟོན་གསུམ་
 འགོ་ལ་ལྷག་པར་ལྷགས་བཅེ་བ། ལྷ་མེད་རྟོན་པ་བྱ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ། རྟོན་གསུམ་གྱིས་པ་ཚེན་པོས་
 གསོལ་བ་འདེབས། འགོ་བ་ཉམ་ཐག་ལྷགས་རྗེས་མ་བཟོད་ནས། འགོ་ཀྱན་སྲིད་པའི་མཚོ་ལས་
 དམ་སྟོལ་ཞེས། ལྷགས་བསྐྱེད་མཛད་ནས་བཟང་ཡས་བསྐྱེད་པ་ཏུ། ལྷ་དཀའི་སྐྱོད་པ་སྐྱུང་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས།།

མགོན་ཚྱོད་སྟོན་ཚེ་བྲམ་ཟེར་འཕྲུངས་པའི་ཚོ། རྟོན་མོ་སྐྱུ་གྱུར་བཅས་ལ་ཉམ་ཐག་པ། ལྷགས་
 རྗེས་མ་བཟོད་རང་གི་ལུས་བྱིན་ཏེ། ཉམ་ཐག་གསོ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༡] སྟོན་
 ཚོ་གི་པའི་རྒྱལ་པོར་འཕྲུངས་པའི་ཚོ། འཛོངས་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་མངས་མེད་གཏོང་མཛད་ཅིང་། རྟོན་
 གཉིས་བྲམ་ཟེར་ལོང་བ་ལ་བྱིན་ནས། འཛོང་བ་མིག་ལྡན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༢] གོ་ས་
 ལ་ཡི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་ཚོ། ཚོ་རབས་དྲན་ཏེ་ཟན་དྲོན་ཅམ་བྱིན་པའི། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཚེན་འགྲུབ་པ་
 འདི་བསྟོས་ཞེས། འགོ་ལ་དམ་ཚོས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༣] ཚོང་དཔོན་སྐྱེན་ལ་དཔའ་
 བར་གྱུར་པའི་ཚོ། འབྱུང་གྱིས་མ་བཟོད་མེ་འོ་བས་སྐྱུལ་བྱས་གྱང་། རྟོན་སྟོབས་ཚེན་པོས་མེ་ཡི་
 འོ་བས་བརྒྱལ་ཏེ། འབྲགས་པ་མཚོད་པར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༤] ཚོང་དཔོན་ཟིལ་གྱིས་
 བེ་ལོན་དུ་གྱུར་ཚོ། ལྷ་ཡིས་ཉམས་སད་ལོར་ཀྱན་མི་སྣང་ཡང་། ལྷ་སྟོན་བངས་ཏེ་བཙོངས་པའི་རིན་
 གྱིས་གྱང་། འཛོངས་རྣམས་གསོ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།[༥] རི་བོར་གཙོ་བོར་འཕྲུངས་
 ཚོ་ལོར་རྣམས་ལ། ཚོས་བསྟན་བྲམ་ཟེར་བཀྱིས་པ་གསོ་བའི་མྱིར། རང་ལུས་མེར་མཚོངས་ལྷ་དབང་

གིས་སྐྱེས་ཏེ། །ཀླུ་ལ་ངོ་མཚར་བརྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༤] བཅའ་ཟེར་འཇུག་པས་དཀའ་
 ཐབ་ནགས་གནས་ཚེ། །ལྷ་ཡི་ཉིན་གསུམ་དཀའ་ཐབ་ཟེས་སྐྱེས་ཀྱང། །མ་ཚགས་པངས་མེད་བྱིན་ནས་
 ཉིང་འཛིན་གྱི། །དགའ་བདེས་འཚོ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༥] ཀླུ་པོ་བྱམས་པའི་
 རྩོམས་སུ་འཇུག་པའི་ཚེ། །འགྲོ་ཀླུ་བྱམས་བཅེས་བསྐྱེད་པའི་གནོད་སྦྱིན་ལ། །ལུས་ཀྱི་གཤམ་
 གིས་གསོས་སངས་རྒྱས་ཚེ། །བདུད་ཚི་སྟེར་ཞེས་གསུངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༦] ཀླུ་ལ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ། །བྱུང་བ་སྐོལ་མོ་རྟེན་དང་སྐྱེད་ཚེན་སོགས། །གཙུག་པ་ཀླུ་བཏང་
 མི་འཛིགས་སྦྱིན་པ་ཡིས། །འགྲོ་ཀླུ་བདེ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༧] རྩོན་ཚེ་ཚེས་ལྷན་
 ས་སྐྱོངས་དུ་གྱུར་ཚེ། །གཞན་དབང་མ་བཏང་བཟང་ཡས་དུད་འགྲོ་ཡི། །སློག་སྐྱབས་འགྲོ་ཀླུ་དགེ་
 བཅུའི་བྲིམས་ལ་བཀོད། །སྦྱིན་པ་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༨] ལྷ་ཡི་དབང་པོར་
 འཇུག་ཚེ་ལྷ་མིན་དང། །གལ་ལྷ་འགྲེད་དུས་སུ་བྱ་ཡི་ཚང་གཟིགས་ནས། །རང་སློག་སློབ་བཏང་བུ་
 རྒྱག་སློག་སྐྱབས་ཏེ། །ཀླུ་བྲིམས་སྐྱེད་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༩] བཅའ་ཟེར་འཇུག་
 ཚེ་རང་གི་སློབ་དཔོན་གྱིས། །བཅའ་ཟེར་རྒྱུད་ཚེ་རྒྱ་བ་རུང་ངོ་ཞེས། །བསྐྱུལ་ཡང་མ་བྱིན་ལེན་པ་མི་རུང་
 ཞེས། །ཀླུ་བྲིམས་མཐར་ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༠] ལྷི་བའི་ཀླུ་པོར་འཇུག་ཚེ་
 རྩོན་པོ་ཡིས། །སློབ་བྱེད་ཅེས་བྱའི་མཛེས་མ་སུལ་ན་ཡང། །སློག་ལ་ལུག་ཀྱང་ལོག་གཡེམ་མི་བྱ་
 ཞེས། །རྣམ་དག་བྲིམས་སྐྱེད་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༡] དེད་དཔོན་ཚེན་པོར་གྱུར་ཚེ་བདེན་
 ཚོག་གིས། །དོན་མཐུན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱོད་ལས་མཐར་མཛད་ཅིང། །རིན་ཚེན་སྣ་ཚོགས་འདོད་དགུས་
 ཚིམས་མཛད་པ། །ལེགས་པར་ལོ་ལོ་ཕྱིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༢] ཉ་ཡི་ཀླུ་པོར་གྱུར་ཚེ་
 ཉ་ཕྱན་རྣམས། །མཚོ་སྐམ་སྣ་ཚོགས་བྱ་ཡིས་གཙུག་པ་ན། །བདེན་པའི་ཚོག་གིས་ཚར་པའ་ཉ་རྣམས་
 གསོས། །ཐབས་མཁས་ལུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༣] སློག་པར་འཇུག་ཚེ་ནགས་
 མེས་མཐའ་རྒྱུར་ཡང། །བདེན་ཚོག་བརྗོད་པས་ནགས་མེད་བྱིར་ལོག་སྟེ། །གྲངས་མེད་འགྲོ་བའི་
 སློག་སྐྱབས་བདེ་ལ་བཀོད། །བདེན་པའི་མཐུ་ཅན་ཕྱོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༤] རྩོན་ཚེ་ལྷ་
 དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱུར་པ་ན། །སློབ་རྒྱས་རྒྱུ་བྱིན་སྟེ་བཙུང་གཟིགས་ནས། །ཐབས་མཁས་སྐྱུལ་

བས་ཚོས་བསྟན་དགེ་ལ་བཀོད། །འགྲོ་འདྲིན་མཚུངས་མེད་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༦]
 མགོན་ཚྲོད་རྒྱལ་རིགས་རྒྱལ་པོར་འབྲུངས་པའི་ཚེ། །འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་གཟིགས་པའི་རེས་
 འབྲུང་གིས། །བསྐྱལ་ཏེ་འཁོར་བའི་ལོངས་སྤོང་ཀྱུན་སྲུངས་ནས། །རྣམ་དག་རབ་བྱུང་མཛད་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༧] གྲགས་ལྡན་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འབྲུངས་པའི་ཚེ། །ལོངས་སྤོང་ཀྱུན་སྲུངས་
 དཔེན་པར་བསམ་གཏན་མཛོད། །རྒྱུན་རྒྱ་ལམ་བསྐྱར་གཤོད་འཚོའི་སེམས་སྲུངས་ཏེ། །འཁོར་ལ་ཚོས་
 རྩོན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༨] རྩོན་ཚེ་རྒྱལ་བོའི་ཚོང་དཔོན་དུ་གྱུར་ཚེ། །གཞན་གྱིས་
 བསྐྱུགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་པ་ན། །དགའ་བཞིན་ཚོའདི་སྒོས་བཏང་རབ་ཏུ་བྱུང་། །རྩལ་གྱི་མས་མཐར་
 ཕྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༩] བྲམ་ཟེར་འབྲུངས་ཚེ་ཁྱིམ་སྲུངས་རབ་བྱུང་བ། །གཙུག་
 ལུང་བྱང་རྒྱལ་ཅེས་བྱར་གྱུར་པ་ན། །རྒྱལ་པོས་བརྟན་གྱུང་ཚོ་མེད་བཟོད་པ་ཡིས། །རྗེས་བཟུང་དམ་
 ཚོས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༠] རང་པའི་རྒྱལ་པོར་འབྲུངས་ཚེ་རྩིས་བཟུང་ཡང་། །སྤོང་དང་
 འཛིགས་སྲུངས་ཐབས་མཁས་སྤིང་སྤོངས་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ། །ཚོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༡] ཀྱུན་རྒྱ་བྱུང་རྒྱལ་ཅེས་བྱར་གྱུར་པའི་ཚེ། །མང་
 པོས་བརྟན་གྱུང་མི་སྤོང་བཟོད་བསྟེན་ནས། །ལྟ་རན་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ལ། །ཡང་དག་
 གནས་ལྷགས་བསྟན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༢] རྩེའུར་འབྲུངས་ཚེ་གཡང་དུ་ལྷུང་བའི་མི། །རྒྱལ་
 ཏུ་འབྱུང་ནས་བྲངས་གྱུང་མི་རན་དེས། །བྱིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྲས་པའའ་བཟོད་བྲས་ཏེ། །ལྷག་པར་
 ཕན་སྐྱོབས་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༣] ལྷིང་རྗེ་རི་དུགས་གཤར་ལྷུང་འབྲུངས་ཚེ། །རང་ལ་
 གནོད་བྱེད་རྒྱལ་པོ་གཡང་ལྷུང་བ། །རང་ལུས་ལ་བསྐྱོན་གཡང་ལས་འདྲིན་པར་མཛོད། །འགྲོ་བའི་
 གཉེན་གཅིག་ཚྲོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༤] ལྷིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཏུ་ཏུར་འབྲུངས་པའི་ཚེ། །རྒྱས་
 རྒྱུར་ཉམས་ཐག་མི་ཞིག་དེ་ལས་བསྐྱལ། །ལོག་སྐྱབ་བཟོད་ཅིང་རྒྱལ་སྤོན་འཁོར་བཅས་ལ། །ཚོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༥] རྩེའུའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཚེ་དམག་དཔུང་
 གིས། །རྩེའུ་ཚོགས་ཉམ་ཐག་བྲས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རང་ལུས་ཟམ་པར་བྲས་ཏེ་རྩེའུ་ཚོགས་
 བསྐྱལ། །ངོ་མཚར་སེམས་དཔའ་ཚེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༦] དྲང་སྤོང་བཟོད་པ་སྐྱབ་བར་

འབྲུངས་པའི་ཚེ། ཀླུ་པོས་རང་ལུས་དུམ་ལུར་གཏུབས་བྱས་ཀྱང། །དེ་ལ་མི་ཁྲོ་སྤར་ཡང་ཐུགས་བརྩེ་
 བས། །གཞོན་ལན་ལན་པ་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༡༩] ཚངས་པའི་ཀླུ་པོར་འབྲུངས་ཚེ་
 ཡན་ལག་བྱིན། །ལྷ་བ་རན་པ་འཛིན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཚོས་
 བསྟན་ཏེ། །ནམ་ཀྱུན་དོན་ལྡན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༠] དགོན་པ་ཉམས་འདི་གྲང་ཚེན་དུ་
 བྱུང་ཚེ། ཀླུ་པོས་སྐྱུགས་པའི་སྤྱོད་པ་དུན་བརྒྱུ་ཅམ། །ཐུགས་རྗེས་མ་བཟོད་རང་ལུས་པོར་ནས་
 གསོས། །བཟོད་པ་མཐར་བྱིན་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༡] ཀླུ་པོ་ལྷ་བར་འབྲུངས་ཚེ་རྒྱང་
 གྲ་ལ། །ཚོས་བསྟན་དེ་ཡིས་བཙོན་དུ་བཟུང་རྣམས་བཏང། །ཆ་ཚང་ལམ་བཟང་བརྒྱབ་ཅིང་འདོམས་
 མཛད་པ། །བཙོན་འགྲུས་མཐར་བྱིན་ཚོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༢] ཐུགས་བྱིམ་གནས་པའི་ཀླུ་
 པོར་གྱུར་པའི་ཚེ། །སྲིད་ལ་ཞེན་ལོག་དེས་འབྲུང་གིས་བསྐྱུལ་ཏེ། །བྱང་སེམས་ཏིང་འཛིན་བསྐྱོམ་ལ་
 བཙོན་པར་མཛད། །བསམ་གཏན་མཐར་བྱིན་ཚོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༣] ལྷོང་རྗེ་དབང་གིས་
 མ་ཉེའི་ལུས་བཟུང་ཚེ། །སྤྱེའུས་གཙུག་པོར་བཟོད་ཅིང་ལྷ་རྣམས་ལ། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་
 ལྷོང་བར་མཛད། །གེས་རབ་མཐར་བྱིན་ཚོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༤] འགོ་ལ་བརྩེ་བས་བྱ་ཡི་
 ལུས་བཟུང་ཚེ། །སེང་གེ་ཉམ་ཐག་གསོས་གིང་ལྷ་རྣམས་ལ། །ཀླུ་པ་དགུལ་པའི་ལམ་བཟང་སྟོན་
 མཛད་པ། །འགོ་འདྲེན་མཚུངས་མེད་དམ་པར་གསོལ་བ་འདེབས།། [༢༥]

སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྷ་རྣམས་ལས། །འབྲུངས་རབས་སོ་བཞིའི་མཛད་པ་
 ལས་བརྩམས་ཏེ། །ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་བཟོད་པའི་དགེ་བ་འདི། །ཐུབ་བསྟན་ལུན་རིང་གནས་པའི་
 རྒྱ་ཏུ་བསྐྱོ། །སྟོན་པ་མཚོག་དེས་བགྲང་ཡས་བསྐྱུལ་བ་སྤྱ །ཉིད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་སྟོག་ལའང་མ་གཟིགས་
 བར། །དཀའ་བས་བརྒྱབས་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཚེན་འདི། །ནམ་ཡང་མི་ཉམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་
 བྱུང་ཅིག །བདག་གྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །བགེས་གཉེན་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་རྗེས་
 བཟུང་ནས། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ནམ་ཡང་མི་ལྷུང་བར། །ཀླུ་པ་དགུལ་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་གྱུར་
 ཅིག །སྲིད་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་དེས་འབྲུང་དང། །བདག་པས་གཞན་གཙུག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་
 མཚོག་དང། །མཐའ་བྲལ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རྣམས། །འབྲུལ་མེད་རྟོགས་ནས་རྒྱུད་ལ་

སྐྱེ་བར་སོག་ །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཚོག་ཚེས་ཚེར་སྟོབས་རྒྱས་ནས། །རང་དོན་རྒྱལ་ལ་ནམ་ཡང་མི་
 རེ་བར། །སྤྱིན་དུག་བསྟུ་བཞིས་གཞན་དོན་བརྒྱལ་བ་ལ། །མི་ལམ་དུ་ཡང་གཡེལ་བ་མེད་པར་
 སོག་ །བདག་ཅག་མགོན་མེད་སྟིགས་མའི་འགོ་རྒྱམས་ལ། །ཟླ་མེད་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་
 ལས། །ལྷག་པའི་རེ་གནས་གང་དུའང་མ་མཚེས་པས། །ཐུགས་རྗེའི་ཕྱགས་ཀྱུས་བཟུང་ནས་དྲང་དུ་
 གསོལ། །ས་གསུམ་འགོ་བའི་སློ་སུན་སེལ་བའི་འོད། །ཐུབ་བརྟན་རིན་ཚེན་སྟོན་མེག་ཅིག་ལུ་འདི། །
 བམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་རྟག་གནས་ཏེ། །འདིག་རྟེན་བདེ་ལེགས་སྣང་བས་བྱུང་གུར་ཅིག།

ཅེས་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་བསྟུས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐེག་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱ་དབྱེངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡག་ངས་རིའི་མགོན་པོའི་སྐུ་མཐུན་པ་མཚོན་དཔོན་སྟེ་དུག་མཁན་པོ་
 བརྒྱལ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟིང་པོ་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
 དེ་ཉིད་ལ་བཀའ་དྲིན་དུན་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་རྒྱུན་ཏུ་ཁ་ཏོན་དུ་བྱས་ཚོག་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བརྒྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེའི་རྗེས་སུ་བཞུགས་ཏེ་
 ཚོས་སྐྱེ་བ་དགོ་སྟོང་ཡལ་ཤེས་རྒྱལ་མཚོན་གྱིས་ཀྱུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་གཟིམ་རྒྱང་
 བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱུར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་ཐུབ་པའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག།
 མཛུ་ལོ། ། །

༄༅། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲོལ་པ་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དབུལ་རྒྱུལ་སྐུ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ།

༄༅། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲོལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
བྱ་བ། འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ལ་ལྷུག་འཚལ་ལོ། །མ་ལུས་འགོ་ལ་བརྩེ་བས་
བརྒྱན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་མཚོ་ཚོགས་གཉིས་དྲོད་ལྡན་ལས་བྱང་བའི། །མི་གནས་ལྷ་ངན་འདས་
པའི་རང་བཞིན་སྐྱ་གསུམ་རྒྱ་འཛིན་རབ་ཏུ་འཕྲིགས་ལས་བདག་མེད་སོགས། །ལྷ་བཞིའི་སྒྲོན་བྲལ་
དམ་ཚོས་བདུད་ཅིའི་ཆར་ཆེན་མཐའ་ཡས་མཐ་པས་འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །མེ་ལྷེ་གཞིལ་ཉེ་པར་
བདེའི་ལོ་ཉོག་མཐའ་ཡས་རྒྱས་མཛད་ཟེས་གཙང་སྐུ་པོ་དེ་ལ་འདུད།།

གང་གི་མཚན་གྱི་འོད་ཟེར་ཙམ། །རྣ་བའི་ལམ་ནས་ཞུགས་ན་ཡང་། །སྤིང་གི་སྐྱུ་པ་སེལ་
མཛད་པའི། །རྒྱན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་འདུད། །བདག་དང་བདག་མེད་སྒྲོས་པས་དབེན་པའི་
དོན་དམ་རྒྱལ་དང་རང་གིས་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས། །བདག་གི་ར་བྱེད་སོགས་ཀྱང་རྫོབ་
བསྟན་པས་ལྷ་བའི་ཆ་ལ་རྫོངས་པའི་སྐྱུ་པ་ཀྱང་སེལ་ཞིང་། །བདག་བདེ་གཏང་སྟེ་གཞན་པར་
རྒྱབ་རྒྱུ་ལ་རྣམ་དག་སྒྲོན་པ་ལེགས་པར་བསྟན་ནས་འགོ་བ་ཀྱང་། །བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་
གཉིས་མཐར་སོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བརྒྱབ་མཛད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད།།

རྒྱལ་ཤིང་རབ་སྐྱངས་མྱོད་བྱང་བའི། །རྒྱལ་སྐུ་སྒྲོན་རྒྱལ་ལེགས་བསྟན་པས། །རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་མཛད་པའི། །རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བའི་ལྷ་ལ་འདུད། །དེ་ཡི་གསུང་རབ་པད་ཚལ་
ལས། །ལེགས་བཤད་སྐྱང་ཅི་རབ་འཕྱངས་ནས། །རྒྱལ་སྐུ་སྒྲོན་པ་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་དུ་
བདག་གིས་འདི་དབྱེ་བ།།

ལེའུ་དང་པོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།

༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་སྟོན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་
 འདི་ལ་དོན་གཉིས་ཏེ། མཚན་དང་། གཞུང་གི་དོན་མོ། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན། རྒྱ་
 གར་གྱི་སྐད་དུ། བོ་རྟེན་འུ་ཅུ་ཨ་བ་ཏ་ར། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། བོ་རྟེ་
 བྱང་རྒྱལ། ས་ཏུ་སེམས་དཔའ། ཅུ་སྐྱོད་པ། ཨ་བ་ཏ་ར་འཇུག་པ་ཡིན་མོ། །མཚན་དེ་གང་གི་སྟོན་ས་
 བཏགས་ཤེས་ན། སྤྱིར་བཙོད་བྱའི་དོན་དང་། ཚོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གནས་དང་།
 ལམ་དང་། ལུས་དང་། དཔའི་སྟོན་ས་མཚན་བཏགས་པ་ཡོད་པ་ལས་འདི་ནི་དང་པོ་ལོ། དེ་ལྟར་
 མཚན་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱིར་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ནི་དོན་གོ་བ་སྟེ།
 ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། མིང་དུ་གདགས་པ་མ་མཛད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྫོངས་པར་
 འགྱུར། །དེ་བས་རྫོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོས་མིང་དུ་བཏགས་པར་མཛད། །ཅིས་
 གསུངས་སོ། །འདིར་བྱང་པར་དུ་བཙོད་བྱ་ལ་བཏགས་པས་དབང་པོ་རྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་
 ལས་བཙོད་བྱ་མདོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། སི་སྤྱི་ཏའི་སྐད་སྟོས་པས་དེའི་བག་ཆགས་འཛོག་
 པ་དང་། རྒྱངས་བཙུན་པ་དང་། ལོ་པར་གྱི་དྲིན་དུན་པར་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་ཐོག་མར་སྟོས་པས་
 བཙལ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། མདོ་སྤེར་གཏོགས་པས་བཀའ་བཅད་དང་མཐུན་པར། །སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་ཅེས་གྲགས་སོ། །གཉིས་
 པ་སྟོབ་དཔོན་དགའི་ལྟས། ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་དགའ་བས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འདི་བསྟུས་ཏེ།
 དེའང་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཚོན་བཙོད་དང་། །དེ་ནས་བསྟོབ་པའི་བར་དང་། བསྟོབ་དང་གསུམ་
 ལ་བཞེད་ཅིང་། །སྟོབ་དཔོན་ཅག་པོ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། བར་བྱིན་དུག་བསྟན་
 པ་དང་། བག་འདྲིན་གྱི་བྱུག་འཚལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞུང་འདི་བསྟུས་ཏེ། དལ་འབྱོར་ཞེས་པ་ནས་
 བརྒྱམས་ཏེ་ལེའུ་གསུམ་དང་། བསྟོབ་སྟེ་ལེའུ་བཞིས་སྤྱིན་པ་དང་། བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་

ལེའུས་ཚུལ་གྱི་མས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།^{༧༩}

འདིར་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། འཇུག་བྱའི་རང་བཞིན་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་
དོན་ཏེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་^{༨༠}“དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་
དགོས་འབྲེལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚོན་བརྗོད། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཁེངས་
རྒྱུངས་པའོ།།^{༨༡}

དང་པོ་ནི། བདེ་གསེགས་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་སྤྱང་འཚོ་^{༨༢}”ནི་ལེགས་པར་གསེགས་པས་ན་བདེ་
བར་གསེགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞུགས་ལེགས་པ་དང་། རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་བ་དང་། ལུས་
པ་ལེགས་པར་གང་ཞེས་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་ནས་མངོས་པར་
གསེགས་པ་དང་། དེ་ཞོན་ཉིད་མི་གསལ་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བསལ་ནས་སྤྱིར་མི་
སྤོག་པར་གསེགས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པར་གསེགས་པ་སྟེ།
སྤངས་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཅིང་།^{༨༣} དགོ་ལྟ་ནི། རྟོགས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་བདེ་གསེགས་ཞེས་
བཞེད་པས།^{༨༤} མདོར་ན་སྤངས་རྟོགས་ལེགས་པར་རྫོགས་པའམ། མཚོག་ཏུ་བདེ་བའི་སར་
གསེགས་པས་ན་བདེ་བར་གསེགས་ཏེ།^{༨༥} བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། མཚོག་ཏུ་བྱང་ཞུགས་པར་གསེགས་
པ་དང་། མི་སྤོག་པར་གསེགས་པས་བདེ་བར་གསེགས་པ་ཞེས་བྱའོ་^{༨༦}ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་སངས་
རྒྱུས་དགོན་མཚོག་གོ་^{༨༧} ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། ཚོས་སྤྱོད་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཚོས་
དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་^{༨༨}ཟེང་བ་དང་། །སྤོགས་ཚུལ་ནི་རྟོན་པའོ།^{༨༩} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚོས་སྤོགས་དབྱིངས་དག་པ་གཉིས་ལྟན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་དབྱེར་
མེད་པའོ།།

བསྟན་པ་ནི་^{༩༠}“བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཟབ་མོ་དང་སྤོ་ཚོགས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཚོས་དགོན་མཚོག་ཡིན་ལ། དེ་དག་བདེ་གསེགས་དེ་ལ་ལྟན་པས་ན་མངའ་ཞེས་
བྱའོ། །སྤྱོད་ནི། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། ཐེག་མཚོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱུས་ཚོས་བསྟེན་

མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྡིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན། །གང་ཡིན་དེ་ནི་ཐུབ་པའི་
 རྗེས་སྤྲུལ་སྤྲུལ།¹⁶ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྤྲུལ་པའམ། དེའི་གདུང་
 འཚོ་བ་རྒྱས་པས་ན། དེའི་སྤྲུལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་སྟེ། དེ་དང་
 བཅས་པའི་སྐྱབས་གནས་གསུམ་དང་། ཐེག་ཚེན་པའི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་
 གྱིས་མཐོ་བས་བྱུག་བྱ་བའི་འོས་སུ་བྱུར་བའི་ཉན་རང་¹⁷མཁན་སྤོབ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ལའང་སྒོ་
 གསུམ་གྱས་པས་བྱུག་འཚལ།¹⁸ །ཉེ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ཉེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ། །ཞེས་སྤྱི་མ་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཚིག་གོ། །དེ་ལྟར་མཚོན་བརྗོད་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་སྤྲུལ་
 པའི་མདོར། གང་དག་སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་ལ། །མཚོན་པ་རྒྱུད་དུ་བྱེད་པ་ཡང་། །ལྟ་མིའི་བདེ་བ་ཀུན་
 བཏོད་ནས། །འཆི་མེད་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།¹⁹ །ཞེས་པ་ལྟར། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་
 གི་བདེ་བ་འགྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་སྐྱུར་ཉེ། གང་ཞེན། བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་གྱི་སྤོམ་པ་སྟེ།
 ཉེས་སྤོད་སྤོམ་པ་དང་།²⁰ དགོ་བའི་ཚོས་སྤྱད་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་འཇུག་
 པ་སྟེ། དེ་དག་རྒྱབ་པའི་ཐབས་ལེན་བརྩམས་སྟོན་ལྟོན་པ་ནི་ལོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཞེན། ལུང་སྟེ་མདོ་སྟེ་
 དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལོ། །དེ་དག་²¹ཉེད་ལས་གསུངས་པས་འདིར་
 བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུང་ན། དེ་དག་ན་འབྲུགས་པ་རྣམས་བསྐྱབས།²² མི་གསལ་བ་
 རྣམས་གསལ་བར་བྱས། འཐོར་བ་རྣམས་སྤོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་གིང་གཞུང་མང་པོ་རྣམས་མདོར་
 བསྐྱས་ནས་བསྟན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པར་དམ་བཅས་པའི་དགོས་པ་ནི། དམ་པ་
 རྣམས་དམ་བཅས་པའི་ཁྲུ་མི་འདོར་བས་ན་རྩོམ་²³པ་མཐར་ཐུན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་ཚད་མདོ་ལ་སོགས་པ་²⁴ལས་མ་བྱུང་བའི་དོན་ཅིང་འདིར་བརྗོད་དུ་
 མེད་ལ། སྟོན་མ་བྱུང་བའི་ཚིག་གི་སྟེབ་སྟོར་མཁས་པའང་ཞེ་ལྟ་བདག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རྒྱ་
 མཚན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་གཞན་དོན་དུ་བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་འདི་མ་བྱས་སོ། །འོ་ན་ཅིའི་སྤྱིར་བྱས་
 བེ་ན། རང་གི་ཡིད་ལ་བྱུང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱིར་ངས་བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་སོ། །དེ་

ལྟར་ན་རང་གིས་ཤེས་པས་ཚོག་མོད། བརྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོ་བ་
 བྱང་སེམས་དེ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་དང་པའི་ལུགས་ཉེ་རྒྱུན་རང་གིས་¹⁴ རྟོགས་པའི་བྱང་པར་
 གཞུང་དུ་བཀོད་པ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཞེས་སོ། །དགོ་
 ལྟ་དང་རྣམ་སྤང་ནི་རེ་ཞིག་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ཞེས་འཚད་དོ། ཅི་སྟེ་
 བརྒྱ་ལམ་ན་བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་རིགས་འདྲ་བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དོན་དུ་གཉེར་
 ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་འདི་དག་མཐོང་ན་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱིད་ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཁེངས་ཀྱངས་¹⁵ བྱས་པས་ནི་རྩོམ་པ་པོར་
 རྒྱལ་རྒྱུད་བར་ཤེས་ཤིང་། ཉེས་པ་བྱུང་ན་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །¹⁷

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ། བརྗོད་བྱ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་
 སྒོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཞེས་པས་མཚོན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་མ་ཚང་བ་
 མེད་པ་ཡིན་ལ། གཙོ་ཆེར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སོ། །བརྗོད་བྱ་དེ་དག་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་
 བས་¹⁶ རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་འོ། །རྟོགས་པ་གཞུང་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞིང་། རྟོགས་
 པའི་དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས་¹⁸ དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་ཉིང་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བརྟན་པའི་དགོས་
 པ་ནི། རྟོགས་ལྡན་དག་བརྟན་བཅོས་ལ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་གོ་ནས་འཇུག་པ་འོ། །

གསུམ་པ་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བརྟན་རྒྱལ་ནི། བག་བོ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིའི་དགོས་པ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུང་གི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟན་ཉེ་ཞེས་བཤད་ཅིང་།¹⁹ དགོ་ལྟ་ནི། བདེ་གཤེགས་
 སྲས་ཀྱི་སྒོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཞེས་བརྗོད་བྱ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་དང་། བརྟན་
 བཅོས་དང་དགོས་པ་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་བ་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །²⁰

གཉིས་པ་འཇུག་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། འཇུག་པ་བོ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་
 གིས་འཇུག་པའི་བསམ་པ་དང་། ཇི་ལྟར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། ལུས་ཀྱི་²¹
 རྟེན་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བར་བརྟན་པ་ནི། དམུལ་བ་ཡི་དུགས་དུད་འགོ་དང་། །སྐྱ་སྐྱོ་ཚོ་རིང་ལྟ་

དང་ནི། །ལོག་ལྷ་སངས་རྒྱས་མི་འཕྲུང་བ། །སྤྲུགས་པ་འདི་དག་མི་ལོམ་བརྒྱད།^{༤༩} །ཅེས་པ་འདི་དག་
 སྤངས་པས་དལ་བའོ། །མི་ཉིད་ཡུལ་དབུས་དབང་པོ་ཚང་། །ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །སངས་
 རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཕྱོག་ཚོས་གསུངས། །བརྟན་གནས་རྗེས་འཇུག་སྤྱིན་བདག་ཡོད། །ཅེས་པ་པོ་མོ་གང་
 འུ་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པའི་མི་ཉིད་དང་། ཡུལ་དབུས་སྤྱི་སྤྱོད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
 པོ་ཚང་བ་དང་། །མཚམས་མེད་པ་ལྷ་སྤངས་པས་^{༥༠} ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་དད་པས་ན་གནས་ལ་དད་པ་སྟེ་རང་འབྱོར་ལྷ་དང་། སངས་རྒྱས་
 འཇིག་རྟེན་ཕྱོག་པ་དང་། དེས་ཚོས་གསུངས་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པས་
 བརྟན་པ་གནས་པ་དང་། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པར་གདམས་པའ་བརྟན་ནས་ཚོས་
 གནས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དང་། ཡོ་བྱད་རྒྱར་བའི་སྤྱིན་བདག་ཡོད་པས་གཞན་གྱི་སྤྱིར་
 སྤྱིར་བཅེ་བ་དང་ལྷ་ནི་གཞན་འབྱོར་ཉེ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་པས་ན་འབྱོར་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་
 ཉན་བཙོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་ཡུས་འདི་ནི་རྟོན་པར་གྱིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། སྤོང་པོ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་བའི་
 རྟོན་གྱི་སྤྱི་མཚེད་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། མི་ལོམ་པ་བརྒྱད་ལས་བརྒྱུ་ག་པ་ཡང་རྟོན་པར་དགའ།
 དལ་བ་ལྷན་སྤྱི་མཚོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྟོན་པར་དགའ་^{༥༡} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དལ་འབྱོར་སྤྱི་སྤྱོད་ལུའི་དོན་མདོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་བརྒྱབ་པའི་རྣམ་པ་
 ཡོད་པ་འདི་ཐོབ་པར་རྒྱར་བའི་དུས་འདི་ལ་དགོ་བ་རྒྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའི། གལ་ཉེ་དུས་འདི་
 ལ་རང་གཞན་ལ་ཐན་པ་^{༥༢} དགོ་བ་མ་བརྒྱབས་ན་ཕྱིས་དལ་འབྱོར་འདི་འདྲ་ཡང་དག་པར་^{༥༣} འབྱོར་
 པར་ག་ལ་འཕྱར་ཉེ། མི་འཕྱར་བས་འདི་དོན་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་སྟེ། མདོ་ལས།
 དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་དལ་འབྱོར་འདི་དོན་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་^{༥༤} །ཅེས་པ་དང་། སྤོང་བསྤྱིར་ལས། གང་
 ཞིག་ཐོབ་ནས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་། །བྱང་རྒྱུབ་མཚོག་གི་ས་བོན་དགོ་བ་འདེབས་
 འཕྱར་བ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་བྱང་ཡོན་ཉན་ཆེས་ལྷག་པའི། །མི་ཉིད་དེ་ནི་སྤྱི་ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་
 པར་བྱེད།^{༥༥} །ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསམ་པའི་རྟེན་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤོང་དགོན་པ་ནི། རི་ལྷར་ཉེ་དཔེར་ན་མཚོན་མོ་

ལུག་ཅན་གྱི་ལྷ་ལྷོ་ལྷོ་ག་འབྲུ་པའི་རྒྱུ་བྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཞིག་གཞུགས་རབ་ཏུ་སྐྱེད་བ་སྟོན་
བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན་སྡིག་པའི་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་
དུས་ན་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་བ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ཉེ་དགེ་བ་རྒྱབ་པའི་སྐོ་གྲོ་ས་ཐང་འགའ་
ཅམ་ཞིག་འབྲུང་གི་ལན་མང་པོ་དང་རྒྱན་རིང་པོར་མི་འབྲུང་བས་དགེ་བ་རྒྱབ་པའི་སྐོ་བསྐྱེད་པ་དང་
སྤེལ་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

དལ་དང་འབྱོར་པའི་འདབ་མ་གཉིས་ལྡན་ཞིང་། །དགེ་སྤྲུག་སྐྱོན་ཡོན་མཚོང་པའི་མིག་ལྡན་
ཡང་། རྟེན་དང་འཁྱར་སྤྲི་གྲགས་འདོད་རྟེན་བརྒྱང་ནས། །སྤྲུག་པའི་གཞེད་ཏུ་རྩྭ་དང་མ་གྱུར་ཏམ།།

གཉིས་པ་གང་གིས་འཇུག་པའི་བསམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དང་། དེ་
སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕན་ཡོན་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་འཐད་པ་དང་།
དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུག་མོང་དང་། ལྷན་
པར་གྱི་ཕན་ཡོན་ལོ།།

དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་སྤྲུག་པ་སྐོང་བའི། རྟེན་དང་བསམ་པ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་ལུག་ལྷན་
བ་དེ་ལྷ་བས་ན་གཉེན་པོ་དགེ་བ་ནི་ཉམས་རྒྱུང་བ་ཉིད་ལ་རྟག་སྟེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྲུག་དང་བར་གནས་ལ།
མི་དགེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ཚོགས་སྐྱེ་བས་སྤྲུག་པ་སྤྱོད་སྤྲུག་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྲུང་
བར་འབྱུར་བས་དེ་ནི་དེ་འཛོམས་ལུས་ཀྱི་“དགེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། སྤྲུག་ཆེན་དེ་ནི་ཤེས་རབ་དང་
སྤྱིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་མིན་པའི་དགེ་བ་གཞན་གང་གིས་ཟེལ་
གྱི་གཞོན་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་བས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ། སྐོང་པོ་བཞོད་པ་ནས། བྱི་ལའི་
མིག་གི་ལྷས་པས་བྱི་བ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མི་བཟོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་
སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་མིག་གིས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་བ་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་མི་
བཟོད་པར་བྱེད་དོ།”¹ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ཕན་བདེ་བརྒྱབ་པ་ནི། བསྐྱེད་པ་དུ་མ་སྟེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་ལ་

ཕན་པའི་ཐབས་ལ་རབ་རྟུ་དགོངས་གིང་དབྱུང་པར་མཛད་པའི་བྱུང་དབང་རྣམས་ཀྱིས་“བྱང་རྒྱུ་བ་
ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་གཟིགས་ཏེ། འདིས་ནི་ཚད་མེད་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་
ཀྱིས་“བདེ་མཚོག་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱང་བདེ་སྐྱེ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་རེ་འདོད་སྐོང་བ་ནི། རང་གི་སྲིད་པའི་སྐྱེག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་སྐྱེག་མང་པོ་གཞོམ་པར་
འདོད་ཅིང་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། རང་གཞན་
ཐམས་ཅད་བདེ་མང་བརྒྱ་སྐྱེག་སྐྱོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཉིད་རྟག་རྟུ་གཏང་བར་མི་
བྱ་སྟེ། དེས་དོན་དེ་དག་འགྲུབ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་མིང་དོན་འཕོ་བ་ནི། འཕོར་བའི་བཙོན་རྩལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཚིང་བས་
བསྐྱམས་པའི་སྣོ་བས་ཀྱིས་སྐྱེག་བསྐྱེལ་ཀྱིས་ཉམས་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པར་གྱུར་ན་སྐྱེད་ཅིག་གིས་ཏེ་དེ་སྐྱིན་ཚད་མིང་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས་ཞེས་བཞེད་བྱ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཞིང་། དོན་ནི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེག་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ།།“

ལྷ་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དཔེས་བསྐྱེགས་པ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་གསེར་འགྱུར་གྱི་དཔེས་དམན་
པ་མཚོག་རྟུ་བསྐྱར་བར་བསྐྱེན་པ་ནི། གསེར་འགྱུར་ཅི་ཡི་“ལྷ་རྣམ་པ་མཚོག་ལྟ་བུར་མི་གཙང་བའི་རང་
བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་“འདིན་ཚེན་འདིན་ཐང་མེད་པར་བསྐྱར་བས་ན།
རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་རྟུ་བརྟན་པར་བྱུངས་ཤིག་པ་སྟེ། སྤོང་པོ་
བཞོད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་འདི་འགས་གསེར་དུ་སྤྱང་བ་བྱང་གཅིག་གིས་ལྷགས་བྱང་སྤོང་གསེར་དུ་བ་
སྐྱར་རྣམ་པ་དཔེར་མཛད་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དེ་ལྟ་ལ་
རྒྱུ་འཁམས་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱིབ་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཏེ།“ ཚོས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཁ་དོག་རྟུ་བྱེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རོའི་ཁམས་གཅིག་པོ་དེ་ནི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའམ་ཟད་པར་

བྱ་མི་རྣམས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་སོགས་གསུངས།།

གཉེས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་རྟེན་དཀའ་ཞིང་རིན་ཐང་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ནི། འགོ་བ་ཀུན་ཐར་པའི་གོང་ཁྲིའ་དུ་འབྲིང་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོར་ལ་སྦྱོར་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་སུ་སྟེ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཁུལ་པས་ཤེས་བྱ་ལ་བྱུང་བ་ལམ་^{༡༡}གཞན་གྱིས་གཞལ་བར་མི་རྣམས་པས་ན་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོས་ཚེས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་འདི་དགོན་ཞིང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བས་རིན་ཆེ་བར་གཟིགས་ཏེ། ལྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཚོར་ཀུན་གྱི་ནང་ནས་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེ་བར་གྱུར་བ་^{༡༢}དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་གསུམ་དུ་ཐམས་ཅད་མཁུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་^{༡༣}ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལུ་ལ་སྣང་བར་མཛད་པ་དེ་སྤིད་དུ། ལྟ་དང་མི་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོར་སུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་^{༡༤}རིན་དུ་མི་ཚོགས་གོ་^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འགོ་བ་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་བྱལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པར་རྒྱངས།^{༡༦}

གསུམ་པ་སྟོན་ཤིང་གི་དཔེས་འབྲས་སུ་མི་ཟད་^{༡༧}ཅིང་འཕེལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དགོ་བ་གཞན་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པ་ཀུན་^{༡༨}རྩ་ཤིང་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་ནས་རང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་ནི་རྟག་པར་ཡང་འབྲས་སུ་འབྱེན་པས་མི་ཟད་ཅིང་སྐར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དགོན་མཚོག་གི་ཟ་མ་ཏོག་ལས། འཇམ་དཔལ་ལ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤིང་སྟོན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་ཁམས་བཞིས་བརྒྱང་^{༡༩}ནས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའོ།^{༢༠} །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡང་བྱང་རྒྱ་བ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བརྒྱང་ཞིང་^{༢༡}ཐམས་ཅད་མཁུལ་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེས་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་བ་སྐྱེལ་མའི་དཔེས་སྤྲིག་པའི་འབྲས་སུ་ལས་སྐྱོབ་པར་བསྟན་པ་ནི། དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བྱས་ན་ཡང་། སྐྱེལ་མ་དཔལ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་གྲོལ་བ་^{༢༣}ལྟར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་ཆེན་དེའི་རྣམ་

འཁོར་རྣམས་ལ་བརྟན་ཏེ། ལྷོས་ཤིག་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི།¹⁹ ཁོར་བཟངས་ཁོར་རྣམས་
 རབ་ཏུ་བརྟན་¹⁹པའི་ལུ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་དམ་པ་ཡོངས་འཚོལ་ཞིང་། །མཁས་པ་ར་ཡི་བྱང་ཏུ་ཉེ་
 བར་འོངས། །ཞེས་གསུངས་ནས། །ལེགས་པར་འོངས་སམ་སྒྲིང་རྗེ་བྱམས་བྱུང་ཚུངས། །བྱམས་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ཡངས་པ་ལེགས་འོངས་སམ། །ལེགས་པར་འོངས་སམ་བརྟ་¹⁹ན་རབ་ཞི་བ། །དཀའ་
 བ་སྤྱོད་ཚེ་དུབ་པར་མ་གྱུར་ཏམ། །རྣམ་དག་བསམ་ལུན་རྒྱུར་ཤོག་འོངས་པ་ལེགས། །ཞེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཁོར་བཟང་གིས། །འཕགས་པ་བདག་སློབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལྷགས་
 བ་¹⁹བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཤི་བ་དང་། རི་ལྟར་ནན་ཏན་དུ་བཤི་
 བ་མ་འཚོལ་བས་བརྟན་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་དགེ་བའི་བཞེས་
 གཉན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀའ་པོའི་ཚོས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་
 བྱེད་པས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། །འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བརྟེན་པས་ས་ལྟ་བུའོ། །དེལལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་
 དག་པར་གཅོད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་
 བས་ས་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་¹⁹བྱེད་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བའི་རྒྱལ་
 བོ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ལུམ་པ་བཟང་བོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 པ་ནས། རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་པན་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་¹⁹ཚད་མེད་
 པ་གཞན་དག་དང་ཡང་ལུན་ལོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཚེར་གསུངས་སོ།།¹⁹

གཉིས་པ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་ཕན་ཡོན་ལ་གསུམ།¹⁹ དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་།
 ཕན་ཡོན་གྱི་བྱེད་པར་རོ། །དང་བོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱས་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་
 བྱ་སྟེ། རྣོང་བོ་བཀོད་པ་ལས། །སེམས་ཅན་གང་དག་སློབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སློབ་པ་དེ་དག་གྱུང་
 དགོན་ནོ། །དེ་བས་གྱུང་གང་སློབ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཇུག་པ་¹⁹ དེ་དག་ཤིག་ཏུ་ཡང་དགོན་ནོ།¹⁹ །
 །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པའི་སེམས་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་སངས་
 རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི་སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ།^{༡༩} དེར་དངོས་སུ་འགྲོ་བ་^{༢༠} ལྟར་སངས་
 རྒྱལ་འཐོབ་བྱེད་^{༢༡} གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་ལམ་དེ་རྒྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་པ་^{༢༢}
 བདག་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱབ་པར་འདོད་པའི་མཁས་པས་དཔེ་^{༢༣} གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་
 བཞིན་དུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སྒྲིན་པའི་སེམས་ལས་ནི་^{༢༤} འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཚོ་འབྲས་སུ་
 ཚེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདེམ་སྟེ། དཔེར་ན་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་
 ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་ལྷན་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་
 ཡང་མི་འདོར་རོ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདེམ་དུ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
 ནི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་
 ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་བསྐྱོག་གོ་^{༢༥} །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་ལས་བསོད་ནམས་
 རྒྱན་ཆགས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་^{༢༦} འབྱུང་བ་མིན་ནོ། དུས་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཚིང་བ་དང་། འཁོར་བའི་བཅོན་རྩལ་ས་
 དགོལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་གཞན་དོན་ལས་མི་ལྷོག་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་
 པའི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནས་^{༢༧} བཟུང་སྟེ་དེ་མ་ཉམས་ན་གཉིད་ལོག་གམ།
 ར་རོ་བ་ལ་སོགས་པས་བག་མེད་པར་གྱུར་གྱང་^{༢༨} བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་གསུ་དུས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་
 རྣམ་པ་དུ་མ་ཞིག་ཚད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་རོ།།

གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་འཐད་པ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པའི་འཐད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། འཇུག་པས་^{༢༩} བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བ་འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རིགས་པ་
 དང་ལྡན་པར་ལག་བཟངས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཐེག་དམན་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཐེག་ཚེན་ལ་གཞུག་པའི་དོན་གྱི་སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས། བདག་ནི་

སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་གོ་བགོས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བའི་ཚུ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དག་བག་མེད་པར་གྱུར་ཏམ། གཉིད་གྱིས་ལོག་ཀྱང་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་གྱི་སྤྱད་ཅིག་ལ་འཕེལ་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།¹⁰⁹ ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་གྱིས་སེམས་ཅན་ཉུང་ཟད་རྣམས་གྱི་ཀྱང་ནད་ཅམ་སྤྱན་ལ་སོགས་པས་བསམ་ལ་ལོ་སྟམ་དུ་བསམ་ན་ཡང་ཕན་འདོགས་བསམ་པ་དང་ལུན་ཏེ། བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལུན་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་འདིར་འགའ་ཞིག་མཛའ་བོའི་སུ་མོའི་གཏམ་རྒྱུད་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ། །དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་དག་རེ་རེའི་ཡང་མི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསམ་ལ་འདོད་ཅིང་རེ་རེའང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དང་ལུན་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་འབྱུང་བ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། གཉིས་པ་ནི། ཕའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་སྟེ་གཉེན་བཤེས་རྣམས་སུ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད་དེ་མེད་ལ། ལྷ་དང་བྱང་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་ཚངས་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ་སྟེ་མེད་དེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་རྒྱལ་གྲས་ཕན་པའི་བསམ་པས་འདིར། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་པར་སྤྱིན་བྱེད་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་པ་དང་མ་དང་གཉེན་བཤེས་རྣམས། །ཁུ་དང་གཉེན་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་མི་གནས།¹⁰⁹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོན་འདི་འདྲ་བའི་སེམས་རང་དོན་དུ་མི་ལམ་དུ་འང་མི་འབྱུང་ན་¹¹⁰གཞན་གྱི་དོན་དུ་དངོས་སུ་ག་ལ་སྟེ་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ན་¹¹⁰སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་སེམས་པ་གང་ཡིན་པའི་སེམས་གྱི་རིན་ཆེན་བྱུང་བར་འདི་ནི་སྤྱན་མེད་པའི་ངོ་མཚར་རྒྱད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་འབྱུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ། སྦྱོར་བའི་དམིགས་རྣམ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེ་གཞན་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་གྱི་¹¹⁰ དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ནད་སེལ་

བའི་ཚི་སྐྱེན་དུ་སྐྱུར་པའི་རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རི་ལྷར་གཞུགས་ཀྱིས་¹⁰⁵
 ལང་སྟེ། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ལྷན་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཉེ་དེ་ལ་
 གཟུགས་མཚེས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར།¹⁰⁶ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་མཚོན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་གཏམས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཚོན་པ་
 རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པ། །སྐྱེས་མཚོག་རྣམས་ལ་ཉིན་རེར་རྟག་མཚོན་པས། །བྱམས་པའི་
 སེམས་ལ་གྲངས་དང་ཆར་མི་པོད།¹⁰⁷ །ཅེས་གསུངས་ན། སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་
 བ་བརྒྱལ་པའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ་དེ་བས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤོས་ཅི་དགོས།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་འདོར་བར་འདོད་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་བསྐྱེད་ཉིད་དེའི་རྒྱ་
 མི་དགོ་བ་ལ་མངོན་པར་རྒྱག་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་དེའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉི་སྐྱེད་པས་དགོ་བ་
 སྤངས་པས་རང་གི་བདེ་བ་དག་ལྷར་འཛོམས་པ་གང་ཞིག་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་ལྷག་བསྐྱེད་མང་
 པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་བྱམས་པ་ཆེན་པོས་བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
 པོས་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་བདེ་སྐྱེད་གི་རྒྱ་མི་ཤེས་པའི་
 གཉི་སྐྱེད་ཀྱང་ནི་སེལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་དགོ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་ཕན་འདོགས་
 པའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། དེས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་ལ་ཡོད།

གསུམ་པ་དེ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ལྷོས་མེད་¹⁰⁸ཕན་འདོགས་པ་དང་།
 སྐྱིན་བདག་མཚོག་ཡིན་པ་དང་། ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་གྱིས་མི་བརྗེ་བ་དང་།
 དུག་འོས་དང་¹⁰⁹སྐྱབས་གནས་སུ་བརྟན་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི། ཕན་བཏགས་པའི་ལན་ལྡོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བྱས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 རེ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འོས་ན། མ་བཅོལ་ཡང་ལེགས་པར་ཕན་བདེ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔལ་སྤོས་ཅི་དགོས།

གཉིས་པ་ནི། ལུལ་འགོ་བ་ཉུང་ཟད་ཅམ་ལ་དུས་ནར་མ་སྟེ་ལོ་དང་¹¹⁰ལྷ་བ་རེ་ལ་སྐྱད་

ཅིག་སྟེ་ལན་རེ་དངོས་པོའི་ཟས་པལ་པ་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་བརྟན་བཅས་ཉེ་མ་གུས་
 པ་དང་། བན་པའི་བྱུང་པར་ཉིན་བྱེད་འགྲངས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་ཙམ་སྦྱོར་བ་དེ་ཡང་དགེ་བ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལོ་ཞེས་སྦྱེ་བོས་བཀུར་བར་བྱེད་ན། ཡུལ་སེམས་ཅན་གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ་རྟག་ཏུ་
 རྒྱན་མི་འཆད་པར་དངོས་པོ་བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པ། བན་པའི་བྱུང་པར་ཡིད་ལ་
 བསམ་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱེད་པ།¹⁹ རྟག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་འགྲེལ་པ་དག་ལས། བམ་མཁའ་
 འགོ་བ་ཟད་ཀྱང་མི་ཟད་པ།²⁰ ཞེས་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། དེའང་གེར་འབྱུང་དུས་དང་། དགེ་ལྷ་
 དངོས་པོའི་བྱུང་པར་དུ་སྦྱོར་རོ།²¹ །སྦྱོར་བ་གུས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་པ་དེ་ལྟ་ཞིག་སྦྱོས་ཅི་དགོས།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྐྱས་སྦྱིན་བདག་ལ་གལ་ཉེ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བྱེད་ན་སེམས་སྐྱེད་པ་པོ་དེ་བར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྟེད་
 ཀྱི་བསྐྱལ་བར་ནི་དཔུལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྐབས་པས་རབ་ཏུ་ཞེ་བ་རྣམས་པར་དེས་པ་ཚོ་
 འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་འོང་ཚོ་བ་དང་
 བརྟན་པའི་སེམས་ཇི་ཙམ་པ་²² དེ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་བར་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་གནས་པར་གོ་ཆ་
 བགོ་བར་བྱུང་།²³ །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཏེ་གང་ཞིག་དེ་ལ་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བར་བྱེད་ན་²⁴ དེ་
 ཡི་འབྲས་བུ་བར་སེམས་ཀྱི་དེ་བས་ལྷག་པར་འཕེལ་ཉེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་
 མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་བརྒྱུད་ནས་གལ་ཉེ་བྱོགས་བརྩའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་སྤྱང་བར་འགྱུར་ལ། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་²⁵ བརྒྱུད་
 བརྒྱུད་རྟེ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་འམ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་ལ་ལས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་མིག་བསྐྱེད་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་འམ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གཞན་
 གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ན། འདི་
 བྱི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ།²⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་སྐྱས་རྣམས་ལ་དོ་གལ་ཉེ་གཞོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཚོ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྟིག་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱན་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་ཡང་དགེ་བ་དང་གིས་འཕེལ་

དུས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚོག་ཡིན་པར་འཆད་ཅིང་།¹⁶ བླ་པོ་ཞབས་ནི་སློན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། འཇུག་པ་ལ་སློམ་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། གཞུང་འདིས་དེ་གཉིས་ཤིམ་གྱིས་དང་།¹⁷ དུས་གཅིག་ཏུ་
 ལེན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།¹⁸ །ཡང་ཤེར་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་སློན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། འཇུག་པ་ལ་སློམ་པ་ཞེས་བཞེད་པ་¹⁹ ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་འདི་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སློན་པ་ནི་ཚོ་
 གས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་སློམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཚོག་ལས་སྐྱེ་བམི་འགལ་ཞིང་
 དེ་ཉིད་ཀྱིས་²⁰སྤང་བྱ་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་བྱི་བར་དུ་སློང་བའི་སེམས་དང་ལྡན་ན་དེ་སློམ་པར་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ཉིད་ལས། སློང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལ། །ཚུལ་བྲིམས་ལ་ལོ་ལྟོན་ཅེས་བརྗོད་དོ།²¹ །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འཇུག་པ་ནི་སློམ་པས་བསྐྱེད་པ་ལོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཤིམ་²²གྱིས་སམ་ཅིག་ཅར་
 ལེན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཚུལ་གཉིས་ཀ་བྱུང་ཞིང་གཞོན་བྱེད་མེད་པས་སོ། །སྤྱིར་ཚོག་འི་ཚུལ་མི་འབྲུ་བ་
 མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སློང་དངོས་རྗེས་གསུམ་གཞུང་དུ་འཆད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྤྱང་ཚུལ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་སློང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་སློབ་པ་
 ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་ཡང་བྱང་ས་ལས་པམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཚོས་བཞེད་དང་། ཉེས་བྱས་བཞེད་བརྟུ་ཅ་ལྟ་
 གསུངས་ལ།²³ འདིར་ནི་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས་བཙོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་²⁴བསྐྱབ་བཏུས་
 སུ་ཚོགས་བཅད་དུ་བསྐྱས་པ། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་འཕྲོག་རྒྱ་བ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྷུང་བར་
 འདོད། །དམ་པའི་ཚོས་ནི་སློང་བྱེད་པ། །གཉིས་པ་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན། །ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་
 བའི་དགོ་སློང་ལའང། །རུར་སྤྱིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་པ་དང་། །བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་
 ཏུ་བྱང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །སློག་དང་འབྲལ་བྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། །མཚམས་མེད་ལྟ་པོ་བྱེད་པ་
 དང་། །ལོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་།²⁵ །ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟ་དང་། །དེ་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་བཞེད་
 དང་། །གོང་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཡང་། །རྩ་བའི་ལྷུང་བར་ཐུབ་པས་གསུངས།²⁶ །ཞེས་པ་དང་ལྟ་ནི་
 སློན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ལྟོ། །སློ་སྤངས་²⁷མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སློང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་། །སངས་
 རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས། །རྗོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་བསྐྱོག་པ་དང་། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་
 བས། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སློང་བ་དང་། །སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སློང་བར་འགྱུར་བ་མིན་

ཞེས་འཛིན། །ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། །རྟོན་པ་དང་ནི་
 བཀུར་སྟེ་དང་། །ཚིགས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྟོན་དང་། །བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་ཞེས། །ལོག་
 པ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །དགོས་སྤོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་
 དང་། །སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདོད་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འཛོག་གི་
 ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །ཁ་ཉོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་དང་།¹⁵ །འདི་དག་ཅུ་པའི་ལྷང་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་
 དམུལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ།¹⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་བརྟུན་དང་།¹⁷ །ལས་དང་པོ་
 ལ་འབྱུང་བ་བརྟུན་དང་། །སྟོན་པའི་སེམས་བཏང་བ་དང་བརྟུན་ལྷན་བཞེད་དོ། །དགོངས་རྒྱན་དུ་བཙོ་
 བརྟུན་པོ་འདི་བྱང་སར་བཤད་པའི་བཞི་པོར་བསྟུས་སོ།¹⁸ །མདོར་ན་སྦྱིར་བསྐྱབ་བྱ་¹⁹འདི་ལ་སྤང་
 བྱ་སྤོང་བ་སྟོམ་པ་དང་། །ཕར་བྱིན་དུ་གསྐྱབ་པ་དགོ་བའི་ཚོས་སྤྱད་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་
 འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དེ་རྒྱལ་ཞིམས་གསུམ་སོ།།

མདོར་ན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ནི་བདག་གཞན་ལ་གཞོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་
 སྤོང་ཞིང་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། །སྐབ་རྒྱལ་ཡང་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། །གཞན་རྣམས་དང་ནི་བདག་
 ལའང་རུང་། །སྟུག་བསྐྱལ་ཡིན་ཡང་གང་ཕན་པ། །ཕན་དང་བདེ་བ་རྣམས་བྱ་སྟེ། །བདེ་ཡང་མི་ཕན་
 མི་བྱའོ།²⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དགོ་བ་ནི་ལྷང་མེད་འབའ་ཞིག་དང་།
 ལྡོག་²¹པ་ནི་ལྷང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། །བསམ་པ་དགོན་སྦྱོར་བ་མི་དགོ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་ལྷང་བའི་
 གཞུགས་བརྟན་དང་། ལྡོག་པ་ནི་ལྷང་མེད་གྱི་གཞུགས་བརྟན་ཅོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།
 སྟོམ་པ་སྤང་ཡང་བྱང་བར་བྱ། །ཟག་པ་འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས། །གཅིག་གི་མདུན་དུ་ལྷག་མ་
 རྣམས། །ཉོན་མོངས་མི་མོངས་བདག་སེམས་བཞིན།²² །ཞེས་གསུངས་གིང་། །བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། །མི་
 ལམ་འཕགས་པ་མཁའ་སྟིང་པོའི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤགས་པར་བྱ།²³ །ཞེས་གསུངས་གིང་།
 །འདི་ཉིད་དུ། །ཉོན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། །ལུང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱབ་
 སེམས་བརྟན་ནས། །ལྷང་བའི་ལྷག་མ་དེས་ཞི་བྱ།²⁴ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་²⁵གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། །དངོས་གཞི་དང་། །རྗེས་སོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུད་དག་པར་བྱ་བ་དང་། གཞན་དོན་ལ་སློབ་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྒྱད།⁴⁶ མཚོད་
པ་དང་། ལྷག་འཚལ་བ་དང་། ལྷུབས་འགོ་དང་། ལྷིག་པ་བཤགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་།
ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྷ་དན་ལས་མི་འདེའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་།
བསོད་ནམས་བསྟོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ནི། དགོས་ཚེད། རིན་ཚེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ལྷིར་དུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། དམ་པའི་ཚོས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་
རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
རྣམས་ཏེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་པོ་ལ། རྒྱལ་ནི་ལེགས་པར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚེད་དུ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོས་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་
པས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཚེན་པོར་བསྟོས་པས་ཏེ་དུག་གི་སྒོ་
ནས་མཚོད་ཅེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུག་སྟེ། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ལུས་དང་། སྒོས་སྤུལ་པ་
དང་། མཚོད་པ་གནས་པར་སྒོམ་པ་དང་། སྤྲོ་ན་མེད་པ་དང་། བསྟོད་པའི་མཚོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེ་དག་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱ་དང་ཐང་ལས་སྦྱེས་པའི་མེ་རྟོག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་
པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུལ་བར་བྱའོ།⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཛིན་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་སུ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། སྤྲོ་ན་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་རིགས་གང་དག་ཡོད་
པ་དང་། རིན་ཚེན་གྱི་བྱེ་བྲག་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེ། བསེལ་དང་ཞེས་དང་
ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་བའི་རྒྱ་ནི་དྲི་མ་མེད།⁴⁸ །འབྲུངས་ན་ལྟོ་ལ་མི་གཞོད་ཅིང་། །མགྲིན་པ་ལ་
ནི་མི་གཞོད་པ། །ཞེས་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་ཅི་ཡོད་དང་། རིན་ཚེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རི་
བོ་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཚལ་ས་ཕྱོགས་འདུ་འཛིན་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་དང་། ལྷོན་གྱིང་
རང་གི་མེ་རྟོག་གི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུལ་གྱིང་སྤྱད་པ་སྟེ་མཛེས་པ་དང་། གྱིང་གང་འབྲས་སུ་བཟང་པོའི་ལྷིད་

འདེད་སྟེ་འཆགས་ལོ་པར་བཀྱིད་ཅིང་སྤྲིག་པ་གཞན་ཡང་སྤྲོན་ཆད་མི་བཀྱིད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་དང་བྱི་དོར་ན་བཟའ་རྒྱན། གྲི་དང་མེ་ཉོག་སྒོས་དང་བཤོས། སྒྲོན་མེ་
 ས་གཞི་ཁང་པ་གདུགས། སྒོས་སྐྱལ་མཚོད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ།^{༤༠} ཞེས་པ་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་^{༤༡}
 པའི་དང་པོ་ནི། ལྷན་གྱི་ཁང་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས་བསྒོས་པས་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་ལ་
 རོག་གསལ་ཞིང་དུངས་ལ་འོད་འཚོར་བ་བསྟར་ཉེ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་^{༤༢} ཉུས་ཤིང་། རིན་ཆེན་སྐྱ་
 ཚོགས་འོད་^{༤༣} འབར་བ་དང་ལྡན་པའི་^{༤༤} ཀ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་^{༤༥} ལྷ་ཉོག་འོད་ཆགས་སླ་བྱེ་
 ལྷེང་དུ་བྲས་པ་དེར། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྤྲས་རྣམས་ལ་རིན་ཆེན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་
 ལུམ་པ་མང་པོ་སྒོས་^{༤༦} དྲི་ཞིམ་པོ་དང་སྐྱར་བའི་རྒྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེ་ཉོག་དང་བཅས་པས་ལེགས་པར་
 བཀའ་^{༤༧} བ་སྐྱ་དང་ནི་རོལ་མོར་^{༤༨} བཅས་པ་དུ་མས་སྐྱ་ལྷན་གསལ་བར་བཀྱིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་
 དག་སྐྱ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས་འཇམ་པོ་གཙང་ལ་དྲི་ཞིམ་པོས་རབ་ཏུ་བསྒོས་པས་སྐྱ་བྱིའོ། གསུམ་
 པ་ནི། བྱི་དོར་བྲས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་དེ་དག་ལ་ཁ་དོག་དུར་སྤྲིག་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་རུང་བ།
 ལེགས་པར་བསྐྱར་བའི་ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ་དམ་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་བྱེད་ཅན་རྣམས་
 ལ་འབྲལ་ཞིང་། བྲིམ་པའི་ཆ་བྱེད་ཅན་རྣམས་ལ་གོས་བཟང་པོ་སྤབ་ལ་འཇམ་པ་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་
 ཅན་རྣམས་དབྲལ་བར་བཀྱིད། བཞི་པ་ནི། ཅོད་པན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་མཚོག་སྐྱལ་དུ་སྤྲིན་པ་བརྒྱ་
 སྐག་དེ་དང་དེ་དག་གིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟེགས་པས་ན་འཕགས་པ་སྟེ་དའི་ཁྱད་པར་ཀུན་ཏུ་
 བཟང་པོ་དང་འཇམ་དབྱེད་སྤངས་དང་འཇིག་རྟེན་དབང་ལྷུ་ག་དང་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟོ་དང་བྲམས་པ་ལ་སོགས་^{༤༩}
 གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་བྲིམ་པའི་རྟེན་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་^{༥༠} བརྒྱན་པར་བཀྱིད། ལྷ་པ་ནི། མངོད་
 ལས། སྤྲིང་བཞི་དང་ནི་ཉི་ཟླ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྤོང་
 ལ་ནི། སྤོང་ནི་སྤྲི་སྤྲུད་ཡིན་པར་འདོད། རེ་སྤོང་ལ་ནི་སྤོང་གཉིས་པ། བར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་
 ཞེས་བྱ། རེ་སྤོང་ལ་ནི་སྤོང་གསུམ་སོ།^{༥༡} ཞེས་པས་སྤོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་
 ཡས་པ་ཀུན་ན་དྲི་དང་ལྡར་བ་སྟེ་རྟེན་ཏུ་^{༥༢} དྲིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་དྲི་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་^{༥༣} ཉུས་

དབང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསེར་སྤྱངས་བཙོ་མ་གྱི་དོར་བྱས་པ་འདྲ་བ་འོད་ཚགས་འབར་བ་དེ་དག་གྲུག་གི་
 བར་བཀྱིའོ། །དྲུག་པ་ནི། སྤུལ་དབང་མཚོད་གནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྷའི་མེ་ཏོག་མཚུ་ར་བ་དང་བརྒྱ་དང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དང་། དེ་དག་དང་^༤རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོག་སྣ་ཚོགས་ལེགས་པར་སྐྱེལ་ཞིང་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཚོད་དོ། བདུན་པ་ནི། སྐྱོས་ཀྱི་མཚོག་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དྲི་དང་གྱིས་ཚོགས་
 མང་པོར་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་བདུག་པའི་སྤྱིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲིགས་པའམ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དབུལ་ལོ། བརྒྱད་པ་ནི། ཞལ་བས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀ་ར་དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་
 སྐར་གྱི་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བཏུང་སྣ་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི་ལྷ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་
 བར་བཀྱིའོ། །དྲུག་པ་ནི། གསེར་གྱི་བརྒྱ་ཚར་དུ་དངར་བ་སྟེ་བསྐྱིགས་པའི་ནང་དུ་འོད་འཕྲོ་བའི་རིན་
 པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་བཞག་པའི་སྐྱོན་མེ་^༥རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བཀྱིའོ། བརྒྱ་བ་ནི། ས་གཞི་བསྐར་བ་
 སྐྱོས་ཀྱི་རྒྱས་བྱུགས་པ་དེར་མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སེལ་མ་དགམ་ཞིང་དེ་དབུལ་བར་བཀྱིའོ། །བརྒྱ་གཅིག་
 པ་ནི། མཛེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་པོ་བྱང་ལྷའི་སྐྱོས་སྤངས་
 པའི་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྤྱི་ཏོག་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་པའི་རྒྱན་
 འཕྲང་བས་མཛེས་གིང་རྒྱལ་མཚན་ལ་སོགས་པ་འོད་འཕྲོ་ཞིང་འབར་བ་དང་ལྡན་པ་^༦དབག་ཡས་
 ཏེ་མཐའ་ཡས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་འོད་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་
 དེ་དག་ཀྱང་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་^༧རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བཀྱིའོ། །བརྒྱ་གཉིས་པ་ནི། རིན་པོ་
 ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གདུགས་མཛེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྤྱི་ཏོག་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བས་^༨བརྒྱན་པ་དབྱིབས་ལེགས་གིང་བརྟན་སྐྱུག་པ་གྱེན་དུ་
 སྐྱེང་བ་^༩ཡང་རྟུག་ཏུ་སྤུལ་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བཀྱིའོ།།

བཞི་པ་ནི། སྐར་གྱི་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་མཚོད་
 པའི་ཚོགས་རོལ་མོ་དང་དབྱངས་སྟན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ། ལུས་པའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་སེམ་པ་སྟེ་ཞེན་ས་བདེ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིན་རྣམས་སོ་སོར་རི་ལྟར་འོས་པར་གནས་པར་

གྱུར་ཅིག །ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་དཀོན་མཚོག་དེའི་རྟེན་སྒྲིགས་བམ་ལ་སོགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚོན་རྟེན་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་རྣམས་ལ་
རིན་ཚེན་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཆར་རྒྱན་མི་འཚད་པ་འབབ་པར་ཤོག།

ལྷ་པ་ནི། རི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཚོན་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ། དཀོན་མཚོག་ཏ་ལ་ལས། མེ་རྟོག་ལ་
ཚེར་མེ་རྟོག་སྒྲ་རེ་དང་། མེ་རྟོག་བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བརྒྱ་སྟེ། །མེ་རྟོག་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཏུ་བཟམ་
བྱས་ནས། །བདག་ཉིད་ཚེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཚོན།^༧ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་བདག་
གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མགོན་པོ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་མཚོན་པར་མོས་པའོ། །དུག་པ་ནི།
ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་དབྱངས་གྱི་
ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་མཐའ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་དོ། །བསྟོད་དབྱངས་སྟོན་པའི་སྤྱིན་དེ་རྣམས་
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དེ་དག་ལ་སྟེ་དུང་དུ་རེས་པར་ཀྱུན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་གསུམ་དུ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིན་དང་
ཚོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
ཀྱུན་གྱི་གངས་སྟེང་གྱི་ལུས་བརྟུན་ནས་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་
སེམས་འབྱུང་བའི་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་གཟུགས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་སྟོན་ལ་སོགས་པ་དང་།
གང་དུ་དེ་བསྐྱེད་པའམ་བསྐྱོམ་པའམ་བསྟན་པའི་གཞི་རྣམས་དང་མཚོན་རྟེན་རྣམས་ལའང་བདག་
ཕྱག་འཚལ། ཚོས་ནོད་པའི་མཁན་པོ་^༨དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་དང་ཐར་པའི་དོན་དུ་འབད་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་མཚོག་ཅན་རྣམས་ལའང་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་རང་བཞིན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། འཛིགས་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྐྱབས་གནས་ལ་བསྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་

རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་གཉིས་སམ། འདས་པ་ལའང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྐྱབས་འགོ་གཉིས་སོ།
 གསུམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་འགོ་ནི་འཇིགས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐར་བར་འདོད་ནས་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དེ་ནི་སྐྱབས་འགོ་མཚོག་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྒྱལ་མཚོན་
 དམ་པ་ལས། འཇིགས་པས་སྐྱག་པའི་ས་རྣམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་། །ཀྲུན་
 དགའ་ར་བ་ལྡོན་གིང་དང་། །མཚོད་རྟེན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྐྱག་བསུལ་ཆེ་ལས་རབ་མི་ཐར།¹³ །ཞེས་གསུངས་སོ།
 འདས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལ།¹⁴ རང་ཉིད་ནི་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསུལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་རི་
 སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་ནི།
 སྐྱིད་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྲུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱག་བསུལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས།¹⁵ དུས་བྱང་རྒྱུ་སྐྱིད་པོའི་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ལྷགས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་སྐྱོབ་དཔོན་ལས་¹⁶ སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་སྐྱེམ་པ་སྐྱངས་ནས། མདོ་
 ལས།¹⁷ སངས་རྒྱས་ལ་ནི་སྐྱབས་གསོལ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགོ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་དུའང་ལྷ་རྣམས་
 གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་གསོལ་བར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཚོས་ལ་སྐྱབས་གསོལ་བ། །འཚོ་ཞིང་
 གནོད་པའི་སེམས་དང་བུལ། །དགོ་འདུན་ལ་ནི་སྐྱབས་གསོལ་བ། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་མི་
 འགྱུར།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ལྷ་རྟེན་མཚོག་གསུམ་ལ་གནས་སྐྱབས་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྐྱོ་གཏད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་གྲས་པས་མཚོད་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་སུ་ལའང་གནོད་
 པར་མི་བྱ་བ་དང་། སྐྱིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ནས་སྐྱབས་འགོའི་
 བསྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཉམས་ན་སྐྱར་སྐྱངས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཉེས་པ་སྐྱོང་
 ཞིང་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་¹⁹ གཞུང་གི་དོན་ནི། དུས་བྱང་རྒྱུ་སྐྱིད་པོར་མཚོས་
 ཀྱི་བར་དུ། །ལྷལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལ་
 ཡང་རོ། །རྒྱལ་ནི་སྐྱབས་སུ་མཚེ་སྟེ་བདག་ཞེད་ལ་བསྟེན་པས་སྐྱོབས་གིག་པའོ།།²⁰

བཞི་པ་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 སྤྱི་བུ་སྤྲིག་པའི་སྐོར་དུག། སྤྱོད་ཕྱེད་གཉེན་པོ་¹⁵ སྟོབས་བཞི། སྤྱོད་རྩལ་སྤྱོད་དངོས་རྗེས་གསུམ་སོ། །དང་
 པོ་ནི། དུས་དང་། རྒྱ་དང་། སྐོ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། ཡུལ་དང་། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། གཉིས་
 པ་ནི། སུན་འབྲིན་པ་དང་། རྟེན་དང་། གཉེན་པོ་དང་། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་ཏེ། དང་པོ་ནི།
 ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་འགྲོད་པ་སྟེ། དུག་འཕྲུངས་པས་དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དེ་ལས་སྤོབ་ལུས་བསྟེན་པ་སྟེ། སྤྲོན་པ་ལ་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་སྤྱོད་
 པ་སྟེ། སྤྲོན་ཟེ་བ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པ་¹⁶ པ་སྟེ། ཕྱིས་དུག་མི་ཟ་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཚང་དགོས་ཤིང་ཚང་ན་དེས་པར་འདག་པས་དེ་དག་¹⁷ བྱངས་དེས་ཏེ། ཚོས་
 བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དུམས་པ། དུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཚོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྤྲིག་པའི་ལས་
 དུས་ཤིང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པ་དང་།
 དུང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྐོམ་པ་དང་། ཉེས་པ་བསྐྱོག་པའོ།¹⁸ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱོད་པ་རྒྱུ་བས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད། དངོས་གཞི་སྟོབས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྐོ་
 བས་¹⁹ བཤགས་ཚིག་བརྗོད་ཅིང་དག་པར་སྐོམ་པ་དང་། རྗེས་བཤགས་ཡུལ་གྱི་ཕྱིན་རྒྱུ་བས་ཀྱིས་
 སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བསྐོམ་ཞིང་།²⁰ བསྐྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་སྟེ་སྤྲོམ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་གོ།

གཉིས་པ་²¹ གཞུང་དོན་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་པ་དང་། རྟེན་དང་། གཉེན་པོ་
 དང་། ཉེས་པ་ལས་སྤྱོད་པ་²² ལྡོག་པའི་སྟོབས་སོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྲིག་པ་བཤགས་རྒྱལ་སྤྱིར་
 བསྟན་པ་དང་། ཡུལ་མཚོག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་བྱུང་བར་དུ་བཤགས་པ་²³ རྩལ་ལོ། དང་པོ་ནི།
 བཤགས་ཡུལ་སྤོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་པ་ཡི་རྩོགས་སངས་རྒྱས་དང་དུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་
 བྱགས་རྗེ་ཚེན་པོ་མངའ་བ་རྣམས་ལ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྤྱོད་ཏེ་དག་ཏུ་གསོལ་
 པ་ནི། དུས་ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས་ཚོར་བས་འདི་འམ་སྟོན་གྱི་ཚོར་བས་གཞན་དག་ཏུ་བདག་

གིས་ཐེག་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ་མ་འཚལ་ཏེ་མ་ཤེས་ནས་རང་གིས་ཐེག་པ་བགྱིས་པ་འཇུག་གཞན་ལ་བགྱིད་དུ་སྐྱུལ་བ་ཉིད་དང་ནི།¹⁹ གཉི་སྐྱུག་འཇུག་པས་བདག་པོ་ནི་གཞན་ཐེག་པ་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྟེ་དགའ་བ་གང་བགྱིས་པའི་ཚོངས་པ་སྟེ་ཉེས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས་བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་པོ་རྣམས་ལ་བཤགས་ཏེ་མི་འཚབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་བདག་གིས་ཡུལ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་²⁰ ཉང་པ་མའམ་སྒྲ་མ་སྟེ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་དང་གཞན་གང་ཡང་རུང་བདག་ལ། བསམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སློན་ནས་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱིས་ཚོངས་པ་འཇུག་གོད་པ་²¹ བགྱིས་པ་གང་ལགས་པ་དང་། མདོར་ན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དུ་མའི་སློན་ཆགས་པའི་ཐེག་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཐེག་པ་གང་གིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་འཚགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་གིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ལུལ། །རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འབད་ནས་འཚགས་²² པར་བྱེད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཐེག་པ་མ་བྱང་བར་སློན་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཚི་ལ། དེ་ལྟར་ན་ངན་འགོར་འགོ་བས་རི་ལྟར་²³ ཐེག་པ་འདི་ལས་ཤེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་བར་སྐྱར་བའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷུང་དུ་འཚི་བ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱབས་འགོའི་བློ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཚི་བའི་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསམས་ནས་སྐྱབས་འགོའི་བློ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་²⁴ བསྟན་བཤད་བསྐྱུག་གསུམ་གྱི།

དང་པོ་ནི། ལྷུང་དུ་སྐྱབས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཕྱིད་ཅིག་མི་འོང་ཞེས་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་འཚི་བདག་འདི་ནི་ཐེག་སློང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྟོད་ཅིང་བྱ་བ་ཚར་མ་ཚར་ལ་མི་ལྷོས་པས།²⁵ བདེ་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་བློ་བྱར་དུ་མི་འཚི་ཞེས་ཚེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ལ། འཚི་བ་ན་དག་གཉེན་²⁶ སོགས་ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཆད་གོས་པར་བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་མཛའ་བ་ལ་ཕན་པ་དང་མི་མཛའ་བ་ལ་གནོད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་རྣམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་བྱས་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སྲིག་པ་བྱས་པའི་མི་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམ་
 ལོངས་སྲོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲིག་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ།
 གལ་ཏེ་འདིར་གཉེན་མཁུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་དེ་སྤྱི་མར་ཡང་འབྲང་བའི་“དོན་ཡོད་དོ་སྟམ་ན།
 དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ད་ལྟ་ལོངས་སྲོད་”ལ་དེ་དང་དེ་ཐམས་
 ཅད་ནི་སྤྱིས་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། འདས་
 པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་སང་པ་ན་མི་སྤྱོད་བ་བཞིན་ནོ། །ཚེ་བརྒྱད་
 པ་”ལྟ་ཞོག་གི་རེ་ཞིག་གསོན་པའི་ཚེ་འདི་ཉིད་ལའང་མཛའ་བ་དང་མི་མཛའ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདས་
 མོད་ཀྱི་དེ་དག་དང་འགྲོགས་པའི་བདེ་སོགས་ནི་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྱིས་མི་འོང་”ལ་བར་མཐོང་དོ། །འོན་
 ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྲིག་པ་མི་བཟད་པའི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་དེ་ནི་མདུན་ན་སྐྱུག་”ལ་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ནི་སློབ་ལེས་བདག་གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས་གཉི་སྐྱུག་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྲང་གིས་སྲིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས་པ་སྟེ།”ལ་ ཚེ་འདི་ལ་དག་པར་འདོད་ན་སྐྱུར་དུ་
 སྤྱང་དགོས་ཏེ། ཉེན་མཚན་སྲོད་པ་ཡང་”ལ་ མེད་པར་ཚེ་འདི་སྐྱད་ཅིག་གོད་འགྱུར་ཞིང་སྲོན་པ་གྲང་
 བ་ཡང་མེད་ན་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ་ངེས་པར་འཆི་བས་སོ། །ལྟག་ཅུ་
 བཅད་པའི་རྗེར་བཞིན་དུ། །སྲོད་མེད་འབྲིད་པ་དང་བཅས་པ། །ཀུན་ཀྱང་འཆི་བའི་ལམ་ཞུགས་ན། །མི་
 རྟག་པའི་གཏམ་ལས། །སློབ་ཚེ་ལ་སུ་ཡིད་བརྟེན།”ལ་ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། རེས་པར་འཆི་མོད་དེ་དུས་ན་གཉེན་
 སོགས་དགོས་སོ་”ལ་སྟམ་ན། འཆི་བའི་ཚེ་བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ་གཉེན་བཤེས་ཀྱང་གྱིས་
 མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་སྲོག་འཆད་”ལ་པའི་ཚོར་བ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་སུས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་གྱི་”ལ་དེ་
 དག་གིས་མི་བགོད་”ལ་ དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་སློབ་རུས་སོ་སྟམ་ན། གཤིན་རྗེའི་
 པོ་ཉས་ཟེན་པ་ལ་གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན་ཏེ་མི་ཕན་ནོ། །འོན་གང་གིས་ཕན་ཞེན། དེའི་ཚེ་

བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན་དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་ཏེ། །མགོན་པོ་ཞེས་བོད་¹¹ །ནས། དགོ་
 བ་མི་སྒོམ་ཞིང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སེམས་མི་སྤང་¹² །བས་ན་བག་མེད་པ་ཅན་བདག་གིས་ནི་
 འཛིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཚལ་ནས་མི་རྟག་ཚེ་འདིའི་ཚེད་དུ་ནི་སྤིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཞེས་སོ།
 གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱེ་བོ་ཉེས་པ་ཅན་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར་དེ་རིང་བྲིད་པའང་¹³ །ཕྱེད་འཇུར་
 ཏེ། །འགྲམ་ཞིང་མིག་ཅུང་བ་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲར་¹⁴ །ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འཇུར་བར་སྤང་ན། གཤིན་
 རྗེའི་མོ་ཉ་གིན་ཏུ་འཛིགས་འཛིགས་ལྟར་འདུག་པའི་¹⁵ །གུ་གས་ཅན་གྱིས་བཟུང་བར་གྱུར་ཅིང་།
 འཛིགས་ཚེན་ནད་གྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རབ་དུ་ཉམས་ཐག་པ་ན་ཕྱེད་པར་ལྟ་
 སྒོས་གྲང་ཅི་དགོས། དེའི་ཚེ་སྤྱི་ཞིག་འཛིགས་པ་ཚེན་པོ་འདི་ལས་བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་ཕྱེད་
 བར་འཇུར་པ་ཞེས་ཕྱེད་ག་ཐོན་པ་སྟེ་གིན་ཏུ་སྤྱུག་པའི་མིག་བགྲད་ནས་ཚོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་
 འཚོལ་བར་ཕྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བཅའ་ཡང་ཚོགས་བཞིར་སྐྱབས་མེད་པར་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ནས་སྤྲར་
 ཡང་ཀུན་ཏུ་ཡི་¹⁶ །སྤྱུག་འཇུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེར་སྐྱབས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དུས་
 དེའི་ཚེ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ་སྟེ་ཐབས་མེད་ཅིས་པའོ།།

གཉིས་པ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་དགོན་མཚོག་སྤྱི་དང་། སྐོན་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ཅན་
 གྱི་བྱང་སེམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། དེའི་ཚེ་སྐྱབས་མེད་པ་དེ་བས་ན་རྒྱལ་བ་
 འགོ་བའི་མགོན་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པའི་དོན་གིན་དུ་བཙོན་པ་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་། དེ་སྐྱོབ་པའི་
 ལུས་པ་རྒྱལ་དུ་བྱུང་བས་སྐྱབས་ཚེན་པོ་སྟེ། དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པས་ན་འཛིགས་པ་ཀུན་སེལ་བ་དེ་
 ལ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཚོའོ། ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སུ་སེམས་ཅན་སྤྱི་
 འགོ་བ། །བདུད་རྣམས་ཕྱེད་བས་སད་པར་མི་ལུས་ཏེ། །རྒྱལ་བུ་མས་ཉམས་ཤིང་སྐོ་ནི་འཇུགས་ཟིན་
 གྲང་། །དེ་ནི་དེས་པར་སྐྱེ་བའི་པ་རོལ་འགོ་¹⁷ ། །ཞེས་པའོ། །རྒྱལ་བ་དེའི་སྤྱུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཚོས་
 བསྟེན་ན་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སེལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཡང་
 དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱབས་སུ་མཚོའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་དམུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་¹⁸ །འཛིགས་པས་རྣམ་

སྐྱུག་ནས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུང་ཞིང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
 བདག་ཉིད་གྱིས་བདག་གི་ལུས་འདི་འབྱུང་བར་བགྱི་ཞིང་།¹⁹⁶ ཐུགས་རྗེའི་བསམ་པ་དང་སྤོད་པ་མ་
 ལུགས་ལ་ཅན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་ངོས་འོ་དོད་
 འབོད་དོ། །རི་ལྟར་ཞེན་སྲིག་ཅན་བདག་ལ་སྐྱབ་ཏུ་གསོལ་¹⁹⁷ཞེས་སོ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་
 སྣང་པོ་དང་སའི་སྣང་པོ་དག་དང་ནི་བྱམས་པ་དང་སྦྱིབ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་དང་ལྡན་པའི་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་འཚོལ་ཞིང་སྦྱོབས་ཤིག་ཅེས་སྣང་ནས་འོ་དོད་
 འབོད་དོ། །གང་ཞེག་མཐོང་ནས་གཤིན་རྗེ་ཡི་ཕོ་ཉ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་¹⁹⁸སྣང་བ་རྣམས་
 སྐྱུག་ནས་ཚོགས་བཞེས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་ཅན་ཐུག་ན་དོན་རྗེ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚོའོ།།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་དོན་ནི། སྡོན་ཚད་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདས་ཏེ་སྲིག་
 པ་བྱས་ན། ད་ནི་སྲིག་པའི་འབྲས་བུ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཚོའལགས་ཀྱི་
 འཛིགས་པ་ལྟར་དུ་བསལ་དུ་གསོལ།

གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་སྦྱོབས་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་རིགས་པ་དང་། ལྷུ་
 ཏུ་འབད་པ་དང་། རི་ལྟར་འབད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནད་ཀྱི་དཔེས་བཞུན་པ་ནི།
 རྐྱང་མཁྲིས་ལ་སོགས་པ་ཐ་མལ་གྱི་ནད་ཀྱི་འཛིགས་ན་ཡང་སྐྱུན་པའི་དག་བཞིན་དུ་དེའི་གཉེན་པོ་
 བཞུན་པར་བྱ་དགོས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱའི་ནད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་¹⁹⁹བཏབ་པས་རྒྱལ་
 བའི་བཀའ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་དགོས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ནད་ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་སེལ་
 བྱེད་རྙེད་དཀའ་བས་སོ། །དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ནད་དེ་དག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འཇམ་བུའི་
 སྣང་ན་གནས་པས་མཚོན་ཏེ་མི་མང་པོ་ཀུན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གསོ་བའི་སྐྱུན་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་ནི་ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ནས་མི་རྙེད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དེ་ལ་སྟེ་
 དེ་དག་གསོ་བའི་སྐྱུན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་དེའི་ཟུག་རྩ་ཐམས་ཅད་འབྱིན་
 པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་སེམས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་ཅན་སྤོད་

བ་ཁོ་ན་ལ་སྤྲིག་པར་འགྲུ་ར་བ་སྤྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་ལས་གང་ཡང་རུ་ང་བ་བགྱིས་པ་
 རྣམས། མགོན་པོའི་རྒྱན་སྒྲར་མངོན་སུ་མ་དུ་ཐལ་རྒྱུར་སྤྲུག་བསྐྱེད་འཇིགས་སེམས་གྱིས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་སྤྲུག་འཚལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱིའོ། །བཞི་པ་ཉེས་པ་ལས་སྣོག་
 པའི་སྣོབས་ནི། འདྲེན་པ་རྣམས་གྱིས་བདག་གི་སྤྲིག་ཚོངས་པ་ལགས་པར་བཟུང་ནས་ཚོངས་པ་
 བསལ་དུ་གསོལ། སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས་དེང་སྤྲོན་ཚད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད་དོ་
 ཞེས་པའོ། །ལེའུ་གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །།

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།

༩ ལུ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། དེ་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྣམ་མོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་ངལ་གསོ་བ་སྟེ། རེ་ཞིག་མི་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དགོ་བ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་དག་དེ་ལས་ཐར་ནས་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི།⁹ ཐེག་རྒྱུད་གི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི། ཉན་རང་གི་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱུར་བྱུར་བའི་དགོ་བ་བསགས་པ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །འབྲས་བུ་ལ་ཡི་རང་བའི། ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལས་འཇུག་པར་ཐར་བ་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཡི་རང་བའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བ་ལ་ཡི་རང་བའི།¹⁰ མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་སྐས་ས་ལ་འད་ཡི་རང་བའོ། །རྒྱ་ལ་ཡི་རང་བའི། བསམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་མཛད་པའི་ཐུགས་བརྒྱུད་པའི་དགོ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། སྐྱོར་བ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་མཛད་པ་ལ་དགའ་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །

དུག་པ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི། རྩོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱོར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མུན་པའམ།¹¹ སྐྱུག་བསྐྱེད་ཞིང་མི་ཤེས་པའི་མུན་པས་¹² འཐོམས་ནས་ལམ་དང་ལམ་མིན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོན་མེ་སྐར་ནས་ལམ་བརྟན་དུ་གསོལ། བདུན་པ་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་ནི། རྒྱལ་བ་གང་དག་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱོར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། འགོ་བ་འདི་མི་ཤེས་པས་ལྟོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པར་མུ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་གསོལ། བརྒྱུད་པ་བསྐྱོར་བ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱིར་བསྐྱོར་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱར་བཤད་པའི་མཚོན་པ་ནས་བཞུགས་པར་གསོལ་བའི་བར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ། དགོ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག །བྱེ་བྲག་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས།¹
 བད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པའི། འགོ་བཙའ་པ་རྗེས་དུ་བད་མོས་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཉི་བདག་སྤྲུག་དང་སྤྲུག་
 པ་ཉིད་དག་དང་དེ་ཡི་བད་གཞིག་བྱེད་པར་ཤོག །བཀའ་སློམ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་པའི། ཟས་དང་
 སློམ་གྱི་ཆར་ཕབ་སྟེ་བཀའ་དང་སློམ་པའི་གཞོན་པ་བསལ་བར་བྱའོ། །ཤུག་འཛིན་སྤྲུག་པ་བར་མའི་ཚོ་
 བདག་ཉི་ཟས་དང་སློམ་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་གི་བཀའ་སློམ་སེལ་རུས་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་མཚོན་
 གྱི་བསྐྱེད་པ་བར་མའི་ཚོ་མེ་རྟོག་གི་ཆར་འབབས་² པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དབུལ་
 པའི་དོན་དུ་སྐྱེད་པའི། སེམས་ཅན་པོངས་ཤིང་དབུལ་བ་ལ་བདག་ཉི་སྤྲུག་པས་མི་ཟད་པའི་³ གཏོར་དུ་
 གྱུར་ཏེ། ཡོ་བྱུང་མཁོ་སྤྲུ་ཚོགས་སུ་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ་སློ་སྦྱོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་བཏང་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་།
 ལུས་བཏང་བ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཏང་བུ་ནི།⁴ ལུས་དང་དེ་
 བཞིན་ལོངས་སྤོང་དང་དུས་གསུམ་དུ་བྱས་པ་དང་བྱེད་པ་དང་བྱེད་འགྱུར་གྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དགོས་ཚེད་སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་དོན་སྤྲུབ་ཕྱིར་བསམ་པས་ཕངས་པ་མེད་པར་གཏང་⁵ བར་བྱའོ། །གཉིས་
 པ་⁶ རྒྱ་མཚོན་ནི། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཞིང་བདག་གི་སློ་ཉི་རང་གཞན་གྱི་དོན་
 དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བའི་ཚོ་ལུས་ལོངས་སྤོང་ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་
 ཆབས་ཅིག་སྟེ་འདྲ་བ་ལ། ད་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཏོང་བ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་
 ཚེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་ལ་དམིགས་ནས་ལས་གསོག་པ་ལ་གཏོང་བ་དང་།⁷
 ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་རྒྱར་སྐྱོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཕན་པའི་རྒྱར་བསྐྱེད་
 བ་གཉིས་ལས།⁸

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་⁹ རང་གི་ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟིན་གྱིས་
 དུས་རྟོག་རྒྱ་གསོད་པ་དང་ཚིག་གིས་སྤོང་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་¹⁰ བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ཅི་དག་རྒྱུད་ལ་

རག་སྟེ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །བདག་གི་ལུས་ལ་ཅེད་མོ་ཅེ་བར་བྱེད་དམ་ཙམ་ཚོ་འདྲིའམ་གཞིའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། བདག་གི་ལུས་འདི་བྱིན་ཟེན་གྱིས་འདི་ཡི་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ཉམ་⁹⁶ཅི་ཞིག་གྱ། དེ་དག་ལ་འཕམ་དང་ཡུན་དུ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱེད་དུ་རྒྱག་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྦྱིར་བསྟན་པ་ནི། བདག་ལ་དམིགས་ནས་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཚན་འགའ་ཡང་ཡན་བདེའི་དོན་མེད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། བསམ་པ་དོན་ཡོད་པར་བསྟོན་པ་ནི། བདག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས་ཚོ་བའམ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་བ་ན་⁹⁷དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་རྒྱར་⁹⁸གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །དད་པའི་སེམས་ཞེས་པ་འདི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མ་དད་ཅེས་པར་བཤད་དོ།⁹⁹ སྦྱོར་བ་དོན་ཡོད་པར་བསྟོན་པ་ནི། གང་དག་བདག་ལ་དངོས་སུ་ཁ་ངན་ཟེར་རམ། གཞན་དག་གཞོན་པ་བྱེད་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་གམ་དུ་བྱུར་ག་གཏོང་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་རྒྱར་བསྟོན་པ་ནི།¹⁰⁰ བདག་ནི་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་། རྒྱལ་སྐྱོད་བརྒྱལ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི་གཟིངས་དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག །རྒྱའི་ནང་གི་གླིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་གླིང་དང་ནི། མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་། ཞེས་དཔེ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །གནས་མལ་འདོད་ལ་གནས་མལ་དང་བདག་ནི་ལུས་ཚན་བྲན་འདོད་པ་ཀུན་གྱི་བྲན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །ཇི་ལྟར་བསམ་པ་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་དང་། ལུ་ལ་བཟང་པོ་དང་། གང་འདོད་པའི་ལས་འགྲུབ་པའི་རིགས་སྐྱགས་གྲུབ་པ་དང་། བྲན་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་དབག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང་། གང་འདོད་པ་གཞོར་ཡོད་པས་ལུས་ཚན་ཀུན་གྱི་¹⁰¹འདོད་འཛའི་བར་གྱུར་ཅིག །ས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་སེམས་ཚན་¹⁰²ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཛོའི་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཚན་དབག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མང་པོའི་སློབ་ནས་ཉེ་བར་འཛོའི་གཞིར་ཡང་ཤོག །དེ་

བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་^{༡༧}དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ལྷ་དཔལ་འདས་པར་དུ་བདག་ནི་ཉེར་འཚོའི་གཞིར་ཡང་ཤོག་ཅེས་སོ། །འདི་དག་དགོ་ལྷ་དང་དག་ལས་
ནམ་རྒྱལ་སློན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཞེད་དོ།^{༡༨}

གཉིས་པ་^{༡༩}དངོས་གཞི་ནི། སློབ་དཔོན་ལས་ལེན་ན་སློབ་དཔོན་ནམ། རྟེན་ལས་ལེན་ན།^{༡༩}
ཕྱོགས་བརྒྱའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། ཞེས་
པ་ཚུན་དུ་བཏང་ནས་སློན་འཇུག་སོསར་ལེན་ན། རི་ལྟར་ཚུན་གྱི་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སྤྲུལ་ས་
ནི་བསྐྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི།^{༢༠} ཞེས་
པ་ལན་གསུམ་གྱི་སློན་པ་དང་། རི་ལྟར་ཚུན་གྱི་བདེ་གཤེགས་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་
པ་ལ། །རི་ལྟར་^{༢༡}རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལའང་། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་པར་བགྱི།^{༢༢} ཞེས་པ་ལན་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་སྐྱང་ཞིང་། ལྷན་དུ་ལེན་ན་གཞུང་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་བརྗོད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་ཚུན་གྱི་བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱིས་གཞན་
དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སྤྲུལ་ས་ནི་^{༢༣}བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་^{༢༤}ཅིང་གནས་པ་ལྟར། དེ་
བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་འགོ་ལ་ཕན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་
བསྐྱབ་པ་ལའང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱིའོ། ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་མཇུག་གི་ཚོགས་ལ་གཉིས་ཉེ། མཚམས་སྦྱོར་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སློབ་དཔལ་ལྷན་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་དང་བའི་སློན་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱེད་ནས་མཇུག་ཀྱང་
མི་ཉམས་གིང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་དོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
གཉིས་ཉེ། བདག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་གྲུབ་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། དེང་དུས་བདག་གི་ཚོ་
འབྲས་སུ་ཚེན་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། ཅི་སྟེན་^{༢༥}མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དེ་རིང་སངས་རྒྱས་

གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྐྱེད་ལྟར་ཏོ། །དེས་ན་དེ་ནི་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་རིགས་དེ་
 དང་མཐུན་པའི་སློབ་གསུམ་གྱི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དག་པས་ན་སྐྱོན་མེད་པ་བརྩུན་
 པའི་རིགས་འདི་ལ་ཉེས་སྐྱོད་གྱི་དྲི་མས་སྟོག་པར་མི་འགྱུར་བའདེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལོང་
 བས་བྱུག་དར་གྱི་ཚུང་པོ་ལས་རི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་ནི་ངོ་མཚར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཏུ་རི་ཞིག་ལྟར་
 ལྷེས་ནས་ཏེ་སྟེན་ལྷོ་དབང་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་འདི་བདག་ལ་སྐྱེས་པ་འདི་ངོ་མཚར་རོ་ཞེས་པའོ།།

གཞན་དོན་འགྲུབ་པས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། འགོ་བའི་འཆི་བདག་འདོམས་པར་བྱེད་
 པས་ལྷོ་འཆི་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདུད་རྩི་ལྷོ་མཚོག་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འདི་ཡིན་ལ། ལྷོ་
 བའི་དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །འགོ་བའི་ལུས་སེམས་གྱི་
 བྱང་རབ་ཏུ་ཞེ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱེན་གྱི་མཚོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། །ཤིད་པའི་ལམ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཀྱིས་དུབ་པའི་འགོ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ངལ་བ་གསོ་བའི་བསེལ་གྱི་བ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་གིང་ཡིན་ལ།
 འགོ་བ་ཐམས་ཅད་དན་འགོ་ལས་སྐྱོལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱི་སྟེ་སྐྱེན་མོང་གི་སྟེགས་སམ་ཟམ་པ་ལྟ་སྲུང་
 འགྲུར་བའང་ཡིན་ཞིང་། འགོ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པའི་གདུང་བ་སེལ་བའི་སེམས་གྱི་ལྷོ་བ་
 ཤར་བ་ཡིན་ལ། འགོ་བའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་རབ་རིབ་དག་དཔྱིས་འབྱིན་པའི་ཉེ་མ་ཆེན་པོ་
 ཡིན། དམ་པའི་ཚོས་གྱི་འོ་མ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་ལས་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྐྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། འགོ་
 བའི་འགོན་པོ་ཤིད་པའི་ལམ་རྒྱ་ཞིང་བདེ་བའི་ལོངས་སྐྱོད་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
 སེམས་འདི་ནི་བདེ་བའི་མཚོག་དུ་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་འགོན་ཆེན་མང་པོ་རྣམས་བདེ་
 བས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉེས་པ་ནི། བདག་གིས་དེ་རིང་སྐྱོབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེན་སྲར་ཏེ་དེ་དག་དཔང་དུ་
 བཞག་ནས་འགོ་བ་རྣམས་ལྷོ་མཐར་ཐུག་བདེ་གཤེགས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་བ་ཉིད་དང་ནི་བར་
 དུ་སྟེ་གནས་སྐྱབས་གྱི་བདེ་བ་ལ་མགོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །ལེའུ་གསུམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་བརྟན་པ།

༥ གསུམ་པ་རི་ལྷར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ། སྦྱིར་མར་སྦྱིན་དུག་ཡིན་པ་ལས་འདིར་སྦྱིན་པ་ལོགས་སུ་
མ་སྦྱོས་པས་རྩལ་གྱི་མས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བག་ཡོད་དང་། ཤེས་བཞིན་ནོ།།

དང་པོ་བག་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། རྒྱང་དོར་ལ་གཞོབ་པ་ལྷུར་ལེན་པ་སྟེ། ཀྱུན་ལས་བརྟན་ལས།
བག་ཡོད་པ་གང་ཞེན། མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅས་
པ་ལ་གནས་ནས་དགོ་བའི་ཚོས་རྣམས་སྦོམ་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་སེམས་
སྤུང་བ་སྟེ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛོལ་རྒྱལ་
པོ་ལས། དགོ་བའི་ཚོས་སུ་བརྗོད་པ་རི་སྟེད་པ། །ཀྱུན་གྱི་རྩ་བ་བག་ཡོད་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་འདིར་འཆད་པ་ལ་བརྟན་བཤད་བསུ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྲས་
ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུར་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རབ་རྟུ་བརྟན་པར་བརྱུང་ནས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པར་རྟུས་རྟུག་རྟུ་ནི། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་མི་འདའ་བར་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟེན་དལ་འབྱོར་དང་། སྤང་བྱ་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་བག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་འདོར་བའི་འཐད་པ། དོར་བའི་ཉེས་དམིགས།
དེས་ན་མི་འདོར་བར་གདམས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བྱ་བ་གང་ཡིན་བབ་ཅོལ་ཏེ་མ་དབྱུང་པར་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའམ། གང་
ཞིག་ཅུང་ཟད་དབྱུང་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པའི་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱེད་པར་དམ་བཅའ་བྱས་པར་གྱུར་
ཀྱང་བྱ་བའམ་གཏང་ཞེས་ད་དུང་བརྟགས་ནས་འཇུག་པར་རིགས་ཀྱི་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་སྲས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་ཞིག་ལེགས་པར་བརྟགས་ཤིང་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱང་སྦོམ་པ་ལེན་པའི་སྦོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟགས་བརྟགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་

པ་དེ་ལ་བཞོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་ངན་འགོར་ལྟར་བ། སྐྱོད་པ་གཞན་དོན་ཉམས་པ། འབྲས་
བུ་ཐར་པ་ལ་ཐོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།“ གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྐོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས་སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་གྱིས་རྒྱབ་”^༡ པར་མ་
བྱས་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱུས་པས་བདག་གི་འགོ་བཙུག་འདྲར་འཇུག་ཏེ་ངན་འགོ་ལས་མ་
འདས་སོ།།

གཉིས་པ་དེའི་འཐད་པ་ནི། ཟས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལལ་པ་ཅུང་ཟད་ལའང་ཡིད་
གྱིས་སྤྲིན་པར་བསམ་བྱས་ནས་མི་གང་ཞིག་སྐར་དེ་སྤྲིན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཡི་དུགས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
པར་དམ་པའི་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། ཅུང་ཟད་ཅམ་བསམ་”^༢ པ་ལས་མ་བྱིན་ན་ཡི་དུགས་
སྐྱེ་སྟེ་ལ། དམ་བཅས་པ་ལས་”^༣ མ་བྱིན་ན་སེམས་ཅན་དམུལ་བར་འགོ་ལོ།”^༤ །ཞེས་གསུངས་ན།
བྲ་ན་མེད་པའི་”^༥ སངས་རྒྱལ་དང་གནས་སྐབས་གྱི་བདེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་
ཐག་པས་མགོན་གཉེར་ནས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་བྱས་ན་བདེ་འགོར་ཅི་ག་འགོ་འཇུག་རམ་
སྟེ་མི་འཇུག་དོ།།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། འོན་འཕགས་པ་གྲུ་འཇུག་བྱེད་སེམས་གྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱེད་པ་ན།”^༦
བདུད་གྱིས་ལག་པ་གཡས་པ་”^༧ བསྐྱངས་པ་ལ་གཡས་བཅད་དེ་གཡོན་གྱིས་བྱིན་པས་བདུད་གྱིས་མ་
རངས་པའི་ཚོག་བརྗོད་པས་སྐྱོ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་”^༨ བཏང་ཡང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་། གསེར་
མདོག་གི་སྤོན་གྱི་སྐྱོར་བ་ལས། བྱང་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་བཅུར་སྐྱོད་པ་སྐྱེད་པ་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་གྱི་
སེམས་བཏང་མ་ཐག་ཏུ་རང་རྒྱལ་དུ་ལྷུང་པར་གསུངས་པ་”^༩ ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
གང་གིས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཏང་ཡང་དེ་དག་ཐར་པར་མཛད་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་དེ་ཐ་མལ་པས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནས་མཁྱེན་གྱི་བདག་ཅག་གིས་”^{༡༠} བྱི་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་
རྣམ་སྐྱེད་དང་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།”^{༡༡} །དགོ་ལྟ་ནི། ཐབས་གྱིས་བཏང་དུ་བྱིན་གྱང་ཡང་དག་པར་ལེན་
པས་སེམས་ཅན་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་ལ།”^{༡༢} བྱི་ལྟ་ཏེ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་

བཏང་ཡང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་མ་བཏང་བ་ཞེས་གསུངས་སོ།⁹⁹ །འདི་འཐད་དེ། གཞན་དོན་གྱི་
སེམས་བཏང་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་བཏང་བས་¹⁰⁰ རན་འགྲོར་མི་འགོ་བ་ཡིན་
སྟེ་མོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསམ་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བཏང་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ལྷུང་བའི་ནང་ནས་ལྷི་
བ་སྟེ། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པར་དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། ལྷུང་གྱང་རང་
རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། དེ་ཚེ་རྒྱལ་བྱིས་སྟོན་བྱུང་རྒྱལ་བྱིས་སྟོན་པ་ཡིན།
སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལས་ལམ་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྟེ།¹⁰¹ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལྟར་དེ་ནི་བྱུང་གྱུར་
ན་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་རྒྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གྱི་གང་སེམས་ཅན་
གཞན་འགའ་ཞིག་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་དང་གོགས་བྱེད་
པ་དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་དམན་པར་འགྱུར་ཏེ།¹⁰² དེ་མི་རྣམས་
པར་བྱས་པས་¹⁰³ གོགས་བྱེད་པ་པོ་དེའི་རན་འགོ་སྟེ་མཐའ་མེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སེམས་ཅན་གཅིག་
གི་བདེ་བ་ཙམ་ཡང་བཤིག་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་བའི་བར་ཆད་བྱས་ན་
ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐམས་ཀྱིས་པའི་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་བཤིག་པ་དེ་བཞིན་¹⁰⁴ རན་འགྲོར་
འགོ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་དེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་
གིས་འཇོམ་ཏུ་སྦྱིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདོག་པ་ཕྱོགས་ཤིང་སྟོག་བཅད་པ་བས། གང་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལི་དགོ་བ་ཐན་དུ་འགོ་ལ་ཟན་ཆངས་པ་གཅིག་སྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱས་ན་
དེ་ནི་དེ་བས་སྟེག་པ་ཆེས་གངས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་སྐྱེད་¹⁰⁵ པའི་དགོ་བ་ལ་བར་
ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྷུང་བ་སྟོབས་ཅན་དེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་
གཉིས་འཁོར་བར་དེས་མོས་ཀྱིས་འདྲེ་བར་བྱེད་ན། ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
ཐོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཇི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་
བདག་གིས་གུས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེང་ནས་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན་བྱིས་འོག་ནས་འོག་སྟེ་

ངན་སོང་ནས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་པས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན།
 ལྷན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་འདས་པར་གྱུར་གྱང་
 བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པ་བསྐབ་པ་ལས་³⁰འདས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་³¹དེས་གསོ་བའི་སློབ་ལུལ་དུ་
 མ་གྱུར་ཏེ། །ཕྱིས་སློབ་པོ་སྟེ་མ་ན་དུང་ལྷན་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་བདག་སློབ་པར་བྱེད་ན་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་³²དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ངན་འགོར་སྐྱུག་བསྐལ་བ་དང་། མཐོ་རིམ་
 ཐོབ་གྲང་ནད་དང་འཛིང་བ་³³དང་ལུས་བཅད་པ་དང་གཤེག་པ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བག་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་དཀའ་བ་དང་། མ་རྟེན་པའི་
 ཉེས་པ་དང་། རྟེན་ནས་མི་འབད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་གནས་
 ལ་དང་པ་དང་མིའི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་དགོ་བ་གོམས་སུ་རུང་བ་སྟེ། མདོར་ན་དལ་འབྱོར་ཚམས་བཅོ་
 བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དཀོན་པ་གཞན་དུ་ལམ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།³⁴ །ཐོབ་
 པའི་དུས་འདིར་ཡང་ནད་མེད་པའི་ཉི་མ་རྟེན་དུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་མཐུན་སྐྱེན་ཟེན་ཟས་དང་བཅས་
 ཤིང་འགལ་སྐྱེན་འཚོ་བ་མེད་དུ་ཟིན་གྱང་ནི།³⁵ ཚེ་རི་རྒྱན་ཅིག་ཙམ་³⁶ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བས་
 བསྐྱུ་བས་ཉེ་ལུས་འདི་ཐང་³⁷ཅིག་ཙམ་གྱི་བརྟན་པོ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།³⁸

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངན་འགོར་དགོ་བ་
 མི་འགྱུར་པ་ནི། བདག་གི་ད་ལྟའི་སློབ་པ་འདི་འདྲས་ནི་ཕྱིས་མིའི་ལུས་གྲང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་
 ངན་འགོར་ལུང་ལ། མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ཏེ་ངན་འགོར་སོང་བ་ན་སྤིག་པ་འབའ་ཞིག་སློབ་ཀྱི་
 དགོ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་པ་མེད་དོ། །གང་གི་ཚོད་ལྟ་དགོ་བ་སློབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ཡང་དགོ་བ་
 བདག་གིས་མ་བྱས་ན་ཕྱིས་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་དེའི་ཚོ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་
 ཡོད་དེ་དགོ་བ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་ན་བདེ་འགོ་མི་འཐོབ་པ་ནི། དེར་ཡང་དགོ་བ་དག་གྱང་མ་བྱས་ཤིང་སྤིག་པ་
 དག་གྱང་ཉེ་བར་བསགས་ན་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱུར་ཡང་ནི་བདེ་འགོའི་སྐྱ་ཙམ་ཡང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་
 བ་དེ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ལུང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ལྷན་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

ཞིང་ཕན་པ་སྐྱབ་པར་རྣམས་པའི་ས་དལ་འབྱོར་འདི་ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་སྟེད་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་
 དགོ་སྟོན་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཡོན་ཤེས་པའི་སློབ་དཔེ་ལྟར་བཞིན་དུ་^{༤༤}སྟོན་པ་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་ཡང་རང་ཉིད་དམུལ་
 བར་དེར་བྱིད་ན་སྐྱགས་ཀྱིས་སློབ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱང་ཅེས་
 པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་ཅིས་སློབ་པར་བྱས་པ་བདག་གིས་ཀྱང་སྐར་མ་ཤེས་ཏེ་བདག་
 གི་ཁོང་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འོས་མེད་ཅེས་
 པའོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་གསུམ་པ་སྤང་བུ་^{༤༥}ཉོན་མོངས་པ་ལ་བག་བྱེད་བརྟོན་པས།

དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བུར་བརྟག་པ་དང་། སློབ་པའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 སློབ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་བསྟེན་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་རིགས་བཞིན་དུ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་དང་།
 གཞོན་པ་ཚེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བསྟེན་དུ་མི་རུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེ་སྤང་དང་སྟེད་པ་
 སོགས་དག་རྣམས་ནི་རྐང་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་བརྩོན་འགྲུས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་^{༤༦}
 པས་དཔའ་བོ་དང་སློབས་པ་^{༤༧}དང་ལྟན་པས་མཛངས་པ་མིན་ཡང་ཇི་ཞིག་ལྟར་དེ་དག་གིས་བདག་
 བླན་བཞིན་དབང་མེད་དུ་བཀོལ་བར་བྱས་སོ། །འདི་ལྟར་བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དགའ་
 མགྱུར་ཏེ་འཛོམ་མེད་དུ་བདག་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འང་མི་སློབ་པར་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པའི་
 གནས་མིན་པ་ལ་བཟོད་པ་དམ་པས་སྤང་བའི་གནས་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ལ། གཞོན་པའི་རོ་བོ་ཚེ་བ་ནི།^{༤༨} གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་སོགས་ཐམས་ཅད་
 བདག་ལ་དགར་ལངས་སུ་ཟེན་གྱིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མནར་མེད་པའི་མེད་ནང་དུ་འབྱིད་ཅིང་འཇུག་
 མི་རྣམས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཅན་^{༤༩}དག་འདིས་ནི་གང་དང་ཐུན་ན་རི་རབ་ཀྱང་ཐལ་བར་ཡང་ནི་
 མི་ལུས་པར་སྟེག་པའི་མནར་མེད་ཀྱི་མེན་དེར་བདག་སྐྱད་ཅིག་ལ་འདོར་ཏེ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །དུས་
 རིང་བ་ནི། བདག་གི་ཉོན་མོངས་དག་བོ་གང་ཡིན་པ་འདི་དུས་རིང་པོ་སོག་མཐའ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་དག་
 ཡིན་པ་ལྟར་དག་གཞན་ཀྱང་ཀྱང་དེ་ལྟ་སྤུར་དུས་རིང་སྐབ་པ་མ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐུན་པར་
 རིམ་གྲོ་བྱས་ཏེ་^{༥༠}བསྟེན་པར་བྱས་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་བྱེད་ན། ཉོན་མོངས་

ནམས་ནི་བརྟེན་བྱས་ན་ཕྱིར་ཞིང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
 ཡུན་རིང་པོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱ་ནག་ཆགས་ཏེ་རྒྱ་ནག་མ་ཚད་པར་གཞོན་པ་སྐྱེལ་བའི་དགའ་བྱུང་པ་
 གཞོན་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་འདི་བདག་གི་
 སྤྱིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ཞིང་གནས་ན་བདག་འཁོར་བར་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་དགའ་བར་གཤམ་
 འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ལས་མི་ཐར་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་སྤང་མ་
 དམུལ་¹³སོགས་སུ་གསོད་བྱེད་གཤེད་མར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་གཤམ་ཏེ་སྤོ་ཡི་གནས་
 ལ་ཆགས་པ་སྟེ་¹⁴ཞེན་པའི་བྱ་བ་ན་གནས་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་གཤམ་ཡོད་ཅིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ།¹⁵

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བའི་གོ་ཆ་བགོ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བྱིས་མི་
 སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དང་། གཉེན་པོའི་སྲན་གཟུག་པའོ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རི་སྤིང་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་འདི་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་པར་མ་
 བཙོམ་པ་དེ་སྤིང་དུ་བདག་འདིར་བཙོན་པ་མི་འདོར་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་གཞོན་བྱེད་རྒྱུང་ཅུ་
 སྟེ་ཐ་མལ་པའི་དགའ་ལ་ཡང་ཁྲོས་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ར་རྒྱལ་བའོ་བ་ནམས་དགའ་དུ་མ་བཙོམ་
 པར་གཉིད་མི་འོང་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དགའ་འཛོམས་པ་ལ་བཙོན་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱའི་ཉེས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ཕན་ཡོན་དང་། རང་གིས་ཁས་
 བླངས་ལ་བརྟེན་ཏེ་མི་སྤྱོད་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གསོད་བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་བཞིན་བྱིས་འཆི་
 བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དགའ་བོ་དག་དང་
 གཡུལ་རྡོར་དང་རྩལ་འཐབ་པའི་ཚོ་ནམ་བུ་དེ་ལྟ་སུའི་དགའ་བོ་དེ་དག་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་
 རང་ལ་མདའ་དང་མདུང་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་བྱིས་ཐོག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁྱུང་དུ་བསད་ནས་དོན་དེ་
 མ་གྲུབ་པར་ཕྱིར་ཕྱོགས་གིང་འབྱེད་བར་མི་བྱེད་ན།¹⁶ ཉུག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རང་
 བཞིན་ཏེ་ཡོད་ཅིས་བྱིས་དགའ་ངེས་པ་དག་གཞོམ་པར་¹⁷བཙོན་པ་བདག་ལ་དེང་སྤྱག་བསྐྱེད་¹⁸བརྒྱ་
 ཕྱག་དུ་མའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཞོན་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཡི་ཆད་པ་སྟེ་ཞུམ་པ་དང་།¹⁹ སྤྱིང་ལུག་པ་སྟེ་མི་

སྐོར་བར་མི་འགྱུར་བ་སྐོར་ཅི་དགོས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་དང་འབྲེལ་བ་དོན་མེད་པའི་དགྲ་
 ཡིས་སྐྱོལ་བའོད་པ་ཡང་དཔེ་བར་“མཚོན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བར་སྐྱེལ་”འོད་ན།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཚེན་པོ་རྒྱུ་བ་ལོ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བརྩོན་པར་གྱུར་པ་བདག་ལ་
 རྟུག་བསྐྱེལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞོན་བྱེད་ཡིན་བསམ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཉ་པ་དང་གདོལ་བ་སྟེ་ཤུན་པ་དང་
 ཞིང་ལས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་འཚོ་བ་ཅམ་ཞིག་སེམས་ཤིང་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་གྲང་དང་ཚ་ལ་སོགས་
 པའི་གཞོན་པ་བཞོན་པར་བྱེད་ན། འགྲོ་བ་ཀུན་བདེ་བའི་ཕྱིར་བདག་ལྟ་ཅིས་མི་བཞོན་དེ་བཞོན་
 དགོས་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་ས་བརྩམ་ནས་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཉོན་
 མོངས་ལས་བསྐྱེལ་བ་ལོ་བར་དམ་བཅས་ནས་གང་གི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་
 བར་བདག་གི་སྐོལ་ལུས་པའི་ཚོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱོན་པ་མིན་ཏེ། སྐྱོན་པ་དང་
 འབྲེལ་བར་གྱུར་བས་དེས་ན་གཞན་དགོལ་བ་ལོ་བར་བྱེད་པས་རང་གོལ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉོན་མོངས་པ་གཞོམ་པ་ལ་ཏུག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་བྱའོ། །ཉོན་
 མོངས་པ་སྐོར་བ་འདི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཁོན་ཏུ་བརྒྱུང་ནས་གསུལ་
 རྒྱུད་དེ་གཞོམ་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཡིན་མོད། ཞེན་པའམ་འཁོན་འཛིན་
 དེ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེན་ཞེན། རྣམ་པ་དེ་འབྲེལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་འཛོམས་བྱེད་དེ་ནི་རེ་ཞིག་སྤང་བར་མ་
 གཏོགས་པ་དེ་རེ་ཞིག་མི་སྤོང་ལ། མཐར་དེ་ཡང་སྤོང་ཞེས་བྱ་བར་འགྲེལ་བ་དག་ལས་གསལ་ལོ། །
 འགའ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ལྟ་སྐྱེལ་མ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་འགྲེལ་ཚེན་ལས་དེར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་འོ། །བདག་ནི་བསྐྱེགས་ཏེ་བསམ་དུང་ཏུ་མ་བདག་གི་མགོ་
 བོ་བཅད་ཀྱང་སྤྲེལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལ་འབྲེལ་བར་ཉེ་དེའི་དབང་ཏུ་འགྲོ་བར་
 མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགྲ་པོ་ནི་ལན་ཅིག་ལུལ་ནས་སྤང་ཡང་ལུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་གནས་
 ཤིང་དེ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་ནས་དེར་རུས་པ་བརྟམ་ནས་དེ་ནས་ཡང་ཕྱིར་ལྡོག་ཅིང་གཞོན་པ་བྱེད་སྤོང་
 ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲའི་རྩལ་ནི་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་ཅིག་ཚ་བ་ནས་སྤངས་ན་སྤང་

ལྷོག་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་རི་ལྟར་སྤོང་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དབྱུང་ན་^༤“གཞོམ་སྤྱོད་པས་བརྟམ་ཚིག་
 ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཚེན་ལས། ཉོན་མོངས་འདི་ནི་རྩ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོན་དམ་
 པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་^༥“མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཡིན་^༦”ཞེས་པ་དང་།
 རྣམ་བཤད་ལས། འདོད་ཚགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ནི།^༧ ཞེས་སོ། །དེ་ནི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གིས་བརྟམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། བདག་གི་ཡིད་ལས་བསལ་
 བ་ན་དེ་གང་དུ་འགོ་བར་འཇུག་ཏེ་འགོ་ས་མེད་ལ། གང་དུ་གནས་ནས་རྣམ་པ་བརྟམ་ནས་སྤྱར་བདག་
 ལ་གཞོད་པ་བྱ་བའི་སྤྱིར་འོང་སྟེ་འོང་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྤོང་ཞེན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད་གྱི་
 ཡོད་ན་མི་སྤོང་མི་སྲིད་དོ། །ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གིས་རི་ལྟར་བརྟམ་བར་བྱ་ཞེན། ཉོན་མོངས་^༨“རྣམས་ནི་
 ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ན་མི་གནས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ལ་^༩“གནས་པ་མིན་
 ཏེ་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་སྲིད་པས་སོ། །ཡུལ་དབང་དེ་དག་གི་བར་ན་འང་གནས་པ་མིན་ལ།^{༡༠} དེ་
 དག་ལས་གཞན་ན་འང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་པས་སོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་འདི་དག་ནི་གར་
 གནས་ནས་འགོ་བ་ཀུན་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་དེ་བརྟམས་ན་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤང་
 བས་འདི་ནི་སྤྱོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྤང་ཡང་བདེན་པ་མེད་པ་དེའི་སྤྱིར་སྤོང་^{༡༡}“མི་རྣམས་སྤྱོད་པའི་སྤོང་ལ་
 འཛིགས་པ་སྤོངས་ལ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་བརྩོན་པ་སྟེན་ཅིག །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དུ་བདག་ལ་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་གཞོད་པ་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་འདི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་
 བའམ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་པའོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བག་ཡོད་པར་བྱ་བའི་དོན་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་དག་རྣམ་
 པར་བསམས་ཏེ། མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་ལས་རི་སྐྱོད་བཤད་པ་ཡི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་
 རྒྱུ་བའི་ཚེད་དུ་བག་ཡོད་པར་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་སྤོང་པའི་དག་དག་ལ་མ་མཉམ་
 བ་^{༡༢}སྤོང་དག་གིས་བཅོས་དགོས་ནད་པ་སོས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱོད་
 བསྟུ་གྱི་ནད་ལས་ཐར་བར་མི་འཇུག་རོ། །བསྐྱབ་བརྟམ་ལས། གང་གིས་ལྷུང་བར་མི་འཇུག་

བའོ། །གནད་གྱི་གནས་རྣམས་འདི་རིགས་བྱ།²² །བདག་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། །དག་བ་དུས་
 གསུམ་བསྐྱེད་པ་རྣམས། །མེས་ཅན་ཀུན་ལ་བཏང་བ་དང་། །དེ་བསྐྱེད་དག་དང་སྤེལ་བའོ།²³ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་གིན་ཏུ་འབད་བར་རིགས་སོ་ཞེས་གདམས་པའོ། །ལེའུ་བཞི་པ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །།

ལེའུ་ལྷ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བ།

༥ དེ་གཉིས་པ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་ལྷོན་ཏེ། འདྲིའི་དྲན་པ་ནི་བདག་གིས་ཁས་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་དྲན་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་བཞིན་ནི་སྐྱོད་སྐྱེད་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གཞུང་གིས་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱེད་བྱེད་བའི་ཐབས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་བ་དང་། སེམས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་དྲན་ཤེས་བསྐྱེད་བ་དང་། དེ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ནི། བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཉམས་པར་སྐྱེད་བར་འདོད་པ་ཡིས་རབ་རྒྱུ་སྐྱེད་སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་འདི་བསྐྱེད་བར་མ་བྱས་ན་བསྐྱེད་བ་བསྐྱེད་བར་ཡོང་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་སྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། བསྐྱེད་བྱེད་ལ་འབད་དགོས་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན། རོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཆེ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་ཡན་པར་བཏང་བས་མནར་མེད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་སྐྱེད་ཆེན་མ་སྐྱེད་པ་ཡིས་འདི་ན་དེ་འདྲིའི་གཞོད་མི་བྱེད་དེ་ཞེས་པ་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་པ་ནི། གྲུན་ནས་དྲན་པའི་ཐག་བཞིས་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཆེན་དགོ་པའི་དམིགས་པ་ལ་དམ་རྒྱ་བཏགས་ན་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་འགྲུང་ཞིང་། དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་རྒྱུ་འོང་ཞེས་པ་ལོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིགས་པ་སྐྱོད་བ་དང་། དགོ་བ་སྐྱེད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།^༡ ལྷག་དང་སེང་གེ་སྐྱེད་ཆེན་དེད་སྐྱེད་དང་དགྲ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྐྱེད་མ་དང་བྱེད་མའི་གཞོད་དང་དེ་བཞིན་བྱིན་པོ་རྣམས་ཏེ།^༢ རང་

འོན་ཏེ་ལྷ་མོ་ཞེན། ལྷ་མོ་ལོ་བཞུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེ་དག་བཏང་བའི་འབྲས་ལུ་དགོ་བ་
 དང་བཅས་ཏེ་སྐྱོ་བོ་ཀྱུ་ལ་གཏོང་བར་གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་སེར་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
 ཀྱིས་སྐྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པར་སྐྱོ་གོས་མི་ཟད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྐྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་གང་ཞེན། འདི་ལྷ་སྟེ། བཞུག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་ལུ་བཅས་ཏེ་གཏོང་བའི་སེམས་སོ།¹⁹ །དེ་ལྷ་
 བས་ན་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ་²⁰ ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པའི། འཚོ་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་ཞིག་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ན། སྐྱོན་གྱི་སྐྱོབ་པ་²¹ དེའི་
 ཕ་རོལ་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉ་སྤུལ་²² ལ་སོགས་པ་སོག་ཆགས་དང་། གཞན་གྱི་ནོར་དང་། ལྷ་
 མེད་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་དེ་དག་གསོད་པ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱད་དེ་
 མ་བསྐྱད་པར་འཚོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འཚོ་བ་སོགས་སྤོང་བའི་
 སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལ་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ལས། རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 གང་ཞེན། གཞན་ལ་གཞོན་པ་སྤོང་བའི་སེམས་པའོ།²³ ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་²⁴ བཞོན་པའང་
 དགྲ་བོ་འམ་དེའི་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུ་ཆད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་སྐྱོན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་མཐའ་
 ཡས་པ་དེ་དག་ནི་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་མི་ལང་བའི་ཕྱིར་རོ།²⁵ །དེ་བས་ན་རང་གི་སྤོང་བའི་སེམས་ནི་
 གཅིག་བཅོམ་ན་²⁶ དགྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་སྟེང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 ཀོས་གཡོགས་སུ་དེ་སྟེང་གོ་བས་ག་ལ་ལང་།²⁷ ལྷ་མ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་གོ་བས་ནི་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་
 གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་བ་གཞོན་ལྟེང་གི་དངོས་པོ་ཡང་བདག་གིས་སྤོང་བ་སྐྱོག་མི་
 ལང་གིས་བདག་གི་སེམས་འདི་ཁོང་ཁྱོད་ལས་སྤོང་བ་སྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་བཞོན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་དག་བསྐྱོག་གོ་²⁸ ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་དོན་མེད་དོ།།

བཞི་པ་²⁹ བཅོམ་འགྲུས་ཀྱང་སེམས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པས་བསྐྱུས་པའི་
 སེམས་གསལ་པོ་བག་ཙམ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་བྱུང་ཞིང་།³⁰ དགོ་ལྷ་ནི་ལུས་ངག་གི་ལས་མེད་པ་
 ཞིག་འཆད་དེ། དེ་ཙམ་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་ལུ་ཡང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་མདོ་ལས་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཚངས་པར་སྐྱིས་པ་ལྷར་ཞེས་ཟེར་རོ། །སེམས་སྐྱོབས་

ལྷན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ལུས་དག་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སློབ་པ་ཞན་པས་
འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱིན་པ་མིན་ནོ།།

ལྷ་པ་^{੧੦}བསམ་གཏན་ཡང་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་གསང་སྟགས་སོགས་
ཀྱི་བརྒྱུས་བརྗོད་དང་ནི་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱན་ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་སེམས་གཞན་^{੧੧}
གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི་ཚེས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རིག་པ་^{੧੨}སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དོན་མེད་པ་སྟེ་རྒྱུང་བར་
གསུངས་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། དག་སློང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེངས་པའི་
དཀའ་ཐུབ་དང་ཁ་རྟོན་ལ་སོགས་པ་ནི་^{੧੩}འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།^{੧੪} །ཞེས་པའམ། ཡུམ་ལས།
སེམས་གཡེངས་པས་ནི་བདག་གི་དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་^੧ཅེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་^੨ཤེས་རབ་ནི།
གང་གིས་ཚེས་ཀྱི་དོན་པོ་སྟེ་གཙོ་བོ་མཚོག་སེམས་ཀྱི་གསང་སྟེ་རང་བཞིན་སློང་པ་ཉིད། འབྲེལ་ཆེན་
ལས་བྱིས་པའི་སློབ་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་གསང་ཞེས་བྱུང་ལ།^੩ རྣམ་བཤད་ལས་བདག་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་^੪བྱ་བ་ཞེས་སོ།^੫ །འདི་མ་ཤེས་ན་བདེ་ཐོབ་སྟུག་
བསྐྱེད་གཞོན་འདོད་^੬ཀྱང་དེ་དག་འདོད་པ་དོན་མེད་པར་གྱི་ནར་འཁོར་བར་འབྱུངས་ཏེ། མདོ་
ལས། འགོ་བ་འབྲུལ་པ་རི་དྲགས་རྒྱར་རྒྱུད་འདྲར་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ལྷན་པ་མཁའ་ལ་བྱ་བཞིན་
རྣམ་པར་རྒྱ།^੭ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་བཞོད་
པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ།^੮ །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཐབས་དང་སློན་ལམ་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་
དག་ཀྱང་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟས་བདག་གིས་^੧སེམས་འདི་ནི་དྲན་པས་ལེགས་གཟུང་
ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ། སེམས་བསྐྱུང་བརྒྱལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱལ་
ཞུགས་མང་བོས་^੨ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་བསྐྱུང་རྒྱལ་ནི། མ་གྲངས་གྲོལ་བ་སྟེ་ཡིད་གཡེངས་ཤིང་སློབ་ལམ་མ་

བསྐྱེད་པའི་ཚོད་ན་གནས་ན་བསྐྱེད་པའི་མཉམ་ཉེ་མའི་བག་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར་ཉེ་མོངས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེན་དུ་
རྒྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ཚོད་ན་གནས་ཀྱང་། མེམས་ཀྱི་མ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེན་ལ་སྐྱེད་པ་
འདི་ཉུག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་ཡི་སྐྱེན་བསྐྱེད་ཚུང་དུ་ཡིས་འཇིགས་པ་གནད་ཀྱིས་དོགས་
ནས་ལྷོ་བག་བྱེད་ན་བསྐྱེད་འཛོམས་ཀྱི་རི་བོ་ཚེན་བོས་ལུས་འཛོམས་པས་སྐྱེག་པ་ཡིས། མ་བསྐྱེད་པས་
ན་དེ་བསྐྱེད་པའི་མེམས་ཀྱི་མ་ཡི་ཅིས་མི་བསྐྱེད་ལྟེ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། མེམས་བསྐྱེད་པའི་སྡོད་པ་འདི་འདྲས་གནས་པར་བྱེད་ན་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ཚོད་
ན་གནས་སམ་ལུང་མེད་ཀྱི་ཚོད་ན་གནས་ཀྱང་ལུང་སྟེ་སྟོམ་བཙོན་བརྟན་པ་སྟེ་བག་ཡོད་ཉམས་པར་
མི་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། བདག་གི་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ་དང་། ལྷག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཀུར་སྟེ་དང་། རང་གི་ལུས་དང་འཚོ་བ་ཉམས་སྐྱེ་ཞིང་། འདེག་བ་གཞན་རང་དོན་གྱི་དགོ་བ་ཡང་
ཉམས་སྐྱེ་ཡི་ཞེས་པ་རྣམས་སྐྱེད་གསུངས་སོ།། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བརྩུ་བོ་འདི་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་
མི་བྱའོ་ཞེས་དགོ་ལྟ་འཆད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་སེམས་དགོ་བའི་ཞེས་ཏེ། མདོར་ན་དགོ་བ་
གཞན་ཞེས་པ་ལུས་དག་གི་ལས་ལྷོ་བྱས་ཀྱང་ལུང་དོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱལ་བོ་ལ་གདམས་པ་ལས། བདག་
གི་ཞོར་འདི་བཏང་ལ་ལུས་བསྐྱེད་དོ། །ཞོར་དང་ལུས་ཀྱང་བཏང་ལ་སྟོག་བསྐྱེད་པའི་ཏེ། ཞོར་དང་ལུས་
དང་དེ་བཞིན་སྟོག་རྣམས་དང་། ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་འདིར་མི་ཚོས་བསྐྱེད་དོ། ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་སེམས་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་དམ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་
གདམས་པ། མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ།།

དང་པོ་ནི། མེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱེད་དོར་གྱི་གནས་མ་བརྟེན་པའི་དམ་
པ་དང་། བདག་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་སྟོང་ལེན་གསེས་པའི་གསེས་བཞིན་དག་སྟོག་ལ་བབས་
ཀྱང་སྐྱེད་པའི་གཉེས་བདག་གིས་དེ་ལྟར་འདོམས་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉིས་

ག་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། དྲན་པ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ནད་གྱིས་དགྲུགས་པའི་མི་དག་ནི་འགོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་
གྲུན་ལ་མཐུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་དོར་ལ་མོངས་པས་སེམས་དགྲུགས་པ་དག་བའི་ལས་རྣམས་གྲུན་
ལ་མཐུ་མེད་དོ། །འདི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་དང་།^{༤༩} འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཉིས་ག་
མེད་པའི་ཉེས་པར་འཆད་དོ།།^{༥༠}

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཤེས་རབ་རྒྱུད་ཟ་བ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི་
ཐོས་དང་བསམ་དང་སྐྱོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དཔེར་ན་སྒོ་རྩོལ་བའི་བུམ་པར་རྒྱ་སྒྲུགས་ཀྱང་མི་ཆགས་
པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་གི་རྟོགས་པའི་དོན་ནི་དྲན་པ་ལ་མི་གནས་^{༥༡} ཉེ་བརྗེད་པར་འགྱུར་ཞེས་རྣམ་
བཤད་ལས་སོ།^{༥༢} །དགོ་ལྷ་གསལ་པོར་མི་སྤོང་ཟེར་རོ།^{༥༣} །ཚུལ་བྱིས་ཚུད་ཟ་བ་ནི། མང་དུ་ཐོས་
པ་དང་ལྡན་པ་དང་དང་པ་ཅན་དང་ནི་བརྩོན་པ་ལྟར་ལེན་ཉེ་^{༥༤}བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དུ་མ་
ཡང་རང་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོན་ཆགས་པས་ལྟང་བའི་རྟོག་དང་^{༥༥}
བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོམ་རྒྱུན་དག་
དྲན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསོད་ནམས་དག་ནི་ཉེར་བསགས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུན་པོས་
སྒོགས་པ་བཞིན་དུ་ཟད་པར་བྱས་ནས་རན་འགོར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་ཚོམ་རྒྱུན་ཚོགས་
འདི་འཕེལ་^{༥༦}ནས་གཞོད་པའི་གྲུགས་སྐབས་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་གྲུགས་རྟེན་པར་^{༥༧}གྱུར་ནས་
དགོ་བ་རྣམས་འཕྲོག་ཅིང་བདེ་འགྲོའི་སྒོག་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། དགོ་བའི་རྒྱགས་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།།^{༥༨}

གསུམ་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས་ཉེ། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་སྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི། དྲན་པ་
མ་བསྐྱེད་པ་ཉེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་དྲན་པ་ཡིད་གྱི་བྱིམ་གྱི་ནད་དུ་^{༥༩}འཇུག་པའི་སྐྱོན་ནས་
གྲུད་དུ་ནམ་ཡང་མི་བཏོང་དོ།^{༦༠} །ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ། །གལ་ཉེ་སོང་ནའང་^{༦༡}དེའི་འབྲས་བུ་
རན་སོང་གི་སྐྱེག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་དྲན་པར་བྱས་ཉེ་སྐྱེར་ཉེ་བར་གཞག་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ནི། བྱ་མ་དང་ཤོགས་པོ་དམ་པའི་ཚོས་དང་ལྷན་པ་འཕྲོགས་པ་^{༤༩}ལས་ཉེ་དག་
 དང་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བརྟན་པ་དང་། དེ་ལས་
 འདས་ན་དེ་དག་གིས་ཁྲིལ་བས་འཛིགས་པས་སྐལ་ལྷན་བསྐྱབ་པ་ལ་གྱུ་ས་པར་བྱེད་པ་ལ་དྲན་པ་
 བདེ་སླག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དུས་ཀྱི་ཉེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་^{༥༠}ཐོགས་པ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་སྐྱེན་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱེན་
 བདག་ནི་རྟག་དུ་གནས་^{༥༡}ཞེས་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་རོ་ཚོ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་གྱུ་ས་པ་དང་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིལ་བའི་འཛིགས་པ་དང་ལྷན་པས་དེ་བཞིན་མཚོས་ཉེ་དྲན་པ་དང་ལྷན་པར་བྱའོ་
 ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྐྱིག་པ་བྱས་ན་ཡང་། །དུག་ཚོས་བཞིན་དུ་བདེ་བར་
 ག་ལ་འལྱུར། །ལྟ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི། །རྣམ་དག་མིག་གིས་མི་མཐོང་མི་སྲིད་དོ།^{༥༢} །ཞེས་
 པ་ལྟར་རྟོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསམས་པ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པའང་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་ལ།^{༥༣} གང་ཚོ་དྲན་པ་ཡིད་ཀྱི་སློབ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཇུག་པ་བསྐྱབ་པའི་
 དོན་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚོལ་ཤེས་བཞིན་ཡང་འབད་མེད་དུ་འོང་བར་འལྱུར་ཞིང་སོང་བ་སྟེ་སྐྱེས་
 མེད་པ་དག་གྲང་སྐར་འོང་བར་འལྱུར་རྟོ།།

གཉེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བཞིན་བྱ་བའི་སྣོན་དུ་བཏང་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་འཇུག་པར་
 བྱ་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་བསྐྱས་ཉེ་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཞིག་བྱ་བ་ལ་
 འཇུག་པའི་དང་པོར་སེམས་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདུག་ན་འདི་འདྲའི་སེམས་འདི་ནི་
 སྣོན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཚོལ་བདག་གིས་ཤིང་བཞིན་དུ་རྒྱངས་སྐབ་པ་སྟེ་
 ཉོན་མོངས་དེས་མེ་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སློབ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བརྟག་པ་དང་། །བརྟགས་ནས་དབང་
 དུ་བྱ་བ་དང་། དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་སྐྱུང་བའི་སྣོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། །བསྐྱབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་

ཚོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དང་། སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་བརྟུག་པ་དང་། བག་ཡངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི།- དོན་མེད་པར་གཡེང་བར་བལྟ་བའི་ནམ་ཡང་བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ་གྲང་དོར་གྱི་གནས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པས་རྟག་རྟུན་མིག་ལ་སྟེ་¹⁷གཉེན་གྱི་དང་ཚམ་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེས་ཏུ་ཅད་དུ་བལྟ་བུ་ལ་གསོའི་ཚེད་དུ་ནི་རེས་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་¹⁸མིག་ལམ་དུ་སྒྲུང་བར་གྱུར་ན་བལྟས་ནས་ཁྱོད་འོངས་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་དག་ལས། ལེགས་འོངས་དོན་དུ་བལྟ་བར་གྱིས་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་དེར་བཤད་དོ།¹⁹ །ལམ་དུ་ལུགས་པའི་ཚོ་ལམ་ལོག་པར་ཚོམ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་བརྟུག་པའི་ཕྱོགས་ཅི་རིགས་སུ་དལ་ལུས་བརྟུགས་ཤིང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟེ་སྒྲུང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟ་དགོས་པ་ན།²⁰ ཚྲོད་པའི་གཞོན་པ་སྲུང་བའི་ཕྱིར་ངལ་གསོ་སྟེ་བལྟ་ཞིང་དེའི་ཚོ་ལ་ནི་ཕྱིར་བལྟས་ཏེ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །མདུན་དང་རྒྱབ་རྟུ་བརྟུགས་ནས་འགོ་བའམ་ཡང་ན་འོང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདིས་མཚོན་ནས་སྤོང་ལམ་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོས་པ་ཤེས་ནས་སྤོང་པར་བྱའོ། །ལུས་ཀྱིས་བྱ་བར་འོས་པའི་བྱ་བ་ལ་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་པའི་བྱ་བ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པའམ་བརྟོགས་ནས་དེ་ནས་²¹བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་ཏེ་སྲུང་བསམས་པ་བཞིན་གནས་པ་ཡིན་མ་ཡིན་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་གྲང་ཚེན་ཕྱོས་པ་འདི་བདག་གཞན་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཚེན་ལ་ཇི་ལྟར་བརྟུགས་པ་²²ལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་འཚོར་བ་²³དེ་ལྟར་འབད་པ་རྒྱུན་གྱིས་བརྟུག་པར་བྱའོ། །རྟོག་རྒྱུ་ལ་ནི། ཅི་ནས་ཀྱང་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཚོར་བར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ཡིད་འདི་དགེ་མི་དགེའི་ཡུལ་གར་སྤོང་ཅེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་²⁴སོ་སོར་བརྟུག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་ལ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་²⁵འཛིགས་པ་དང་། དཀོན་མཚོག་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགའ་སྟོན་དང་། དེ་བས་དོན་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་

པར་གྱུར་པ་ན། གལ་ཏེ་ཤིན་ཏུ་བསམས་པའི་སྤོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུར་མི་རྣམས་ནའང་དེ་དག་དང་མཐུན་པའི་སྤོད་ལམ་ཅི་བདེར་བྱ་བར་གནང་སྟེ། འདི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་འགའ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པར་སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།¹⁶ སྦྱིན་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་ཏེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།¹⁷ །དེའི་དོན་ཡང་དབེར་ན། གསང་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་མཐོང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཞེས་བརྟུན་དུ་སྦྱོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།¹⁸ །དགོ་བ་སྟོབས་མཉམ་རྣམས་ནི་གང་ཞིག་བསམས་ཏེ་ཐོག་མར་བྱ་བ་བརྩམས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟེ་དོར་ནས་གཞན་མི་བྱ་སྟེ། དེར་གཏད་པའི་བསམ་པ་ཡིས་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཟེན་ནས་གཞན་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱི་ཀྱའ་ལེགས་པར་བྱས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུན་སྦྱི་གཉིས་ཀ་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དགོ་བ་རིམ་པར་སྐྱབ་པ་¹⁹ དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱ་མིན་ལོག་པ་དང་།²⁰ བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་ལ་ཆགས་པ་དང་། དོན་མེད་གྱི་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་²¹བྱ་བ་སྦྱོང་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བྲེ་མོའི་གཏམ་འབྲེལ་མེད་སྣ་ཚོ་གསུང་དང་། མིག་འཕྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་རོ་མཚར་ཅན་ལྟར་མོ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཀྱན་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་མེད་པར་ས་སྐོ་བ་དང་རྩ་གཅོད་པ་དང་ས་རིས་བྲིས་བ་ལ་²²སོགས་པ་བྱེད་པར་གྱུར་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་དག་མི་བྱ་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་²³རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ནས་དེ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པས་སྐྱག་པས་དེའི་མོད་ལ་དོར་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། མདོར་བསྟན་ནི། གང་ཚེ་ལུས་བསྦྱོད་པར་གྱུར་ཏམ་²⁴ངག་སྦྱོབ་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་དང་པོར་དེ་དག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟགས་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་བརྟེན་པས་²⁵རིགས་པ་སྟེ་དགོ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།

རྒྱལ་པོ་བཤད་པ་ནི། གང་ཚེ་རང་ཡིད་ཆགས་པ་དང་ཚོ་བར་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་¹⁶དེས་
 བསྐྱེད་པའི་ལས་མི་དགོ་བར་འགྱུར་བ་¹⁷ལུས་ཀྱི་ལས་སུ་མི་བྱ་བའ་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་ཡི། ཚོས་བམས་
 ཅད་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པས་ཤིང་བཞིན་དུ་¹⁸བྱེད་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། རྒྱུ་དེ་ལྟེ་སེམས་
 ཉ་ཅང་གཡེངས་པ་དང་། གཞུང་བཅས་པ་སྟེ་དག་གིས་མཐོ་འཚོམས་པ་དང་། གལ་ཏེ་རྒྱལ་ཏེ་
 སེམས་ཁེངས་པ་དང་། རྒྱགས་པ་སྟེ་རང་གི་འབྱོར་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་དགའ་བ་དང་ལྷན་
 པའམ། མཚང་འདུ་བ་¹⁹སྟེ་གཞན་གྱི་སྤོང་བཟོད་པའི་བསམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྤོང་འབྱེན་ཏེ་གཡོ་རྒྱ་
 དང་གཞན་བསྐྱེད་པར་སེམས་པ་དང་། དགོ་ལྟ་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་གཡོ་རྒྱུར་འཆད་དོ།²⁰ གང་ཚེ་
 བདག་བསྟོད་ལྟར་ལེན་པའམ་གཞན་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་དང་ནི། གཤེ་བཅས་ཏེ་ཚིག་རྒྱུབ་པོ་²¹བཟོད་པ་
 དང་། འབྲེད་དང་བཅས་པ་སྟེ་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སེམས་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་
 བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། རྟེན་དང་བཀྲའ་སྟེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པའམ། གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་
 གཉེར་བར་འདོད་པའམ། བདག་གི་སེམས་རྐང་པ་བཀྲའ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་འདོད་པར་གྱུར་ན་
 དེའི་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོད་པ་དང་། རང་དོན་གཉེར་བར་
 འདོད་པ་དག ཁེས་པའི་མཇུག་དུ། འཁོར་ནི་འདོད་པར་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་རྣམས་
 ལས་བྱུང་ཞིང་དེའི་དོན་ཡང་སློབ་མར་འཆད་དོ།²² རྟེན་དག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་
 པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ཤིང་བཞིན་གནས་པར་བྱའོ། མི་བཟོད་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། ལེ་ལོ་
 དང་། འཇིགས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའངས་པ་དང་། སྤྱི་བརྟོག་ཏེ་ཐོད་པ་ཅན་དང་། སྤྱོད་ཏེ་ཚིག་འཆལ་ཅི་
 ཅུང་ཅུང་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་ཚོགས་སུ་གཏོགས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེ་ཚེ་ཤིང་
 བཞིན་གནས་པར་བྱའོ།

དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་གསོག་པ་²³ལྷན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། དོན་མེད་པ་
 ལ་བརྩོན་པའི་ཡིད་བྱུང་མ་བྱུང་བརྟགས་ནས་བྱུང་ན་དེའི་ཚེ་དཔའ་བོ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔས་གཉེན་
 པོ་ཡིས་སེམས་དེ་ནི་བདག་གི་ཚོགས་སུ་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པོར་གཞུང་བར་བྱའོ། གཉིས་པ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་ངེས་པ་སྟེ་དགོ་བ་ལ་རྟག་པར་དམ་འཆའ་²⁴བ་དང་། རབ་དད་དེ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་དགའ་

བ་དང་། དཀའ་ཡང་མི་ལྡོག་པས་¹⁶“བརྟན་པོ་དང་། ལྷན་པས་སེམས་འདུད་པ་དང་། ཞེས་ར་ཞེས་པ་
 ལུས་སོགས་¹⁷“འདུད་པར་རྣམ་སྣང་འཆད་དོ།¹⁸” ཉེས་སྨོན་ལ་འདྲིམ་པ་ངོ་ཚ་གེས་པ་དང་། ཉེས་
 པས་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྐྱམས་¹⁹“པས་ན་ཞི་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་དགའ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། བྱིས་པའི་འདོད་པ་²⁰“པན་རྩུན་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྨོན་ཞིང་དེ་
 དག་གིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པས་འདི་དག་གིས་²¹“གཞོད་སེམས་འདི་རང་
 དབང་མེད་པར་བྱུང་ངོ་སྣམ་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་ལྷག་པར་བཅུ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་
 ལྡེའི་རྒྱན་ལས། རྟག་ཏུ་ཉེས་པས་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་སེམས་ཀྱིས། སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་སྐྱོ་ལྡན་ཉེས་
 པར་མི་འདྲིན་ཏེ། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལོག་པར་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། སྐྱེ་བོ་ལ་ནི་སྐྱིང་རྗེ་ལྷག་
 པར་འཕེལ་སྤྱིར་རོ།²²” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་གིང་འཇུག་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་བཤད་ལས་བདག་དང་སེམས་
 ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་ཚ་གེས་པ་དང་བྱེད་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།²³” །དེ་ལྟར་འཇུག་
 པ་ན་སྐྱེལ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱང་རྒྱལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་རྟག་ཏུ་གསུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དལ་འབྱོར་རྟེན་པར་དཀའ་བ་བསམ་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སྣང་བོ་
 སྐྱང་བའོ། །དང་བོ་ནི། རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཚོག་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་བསམས་ལ། སེམས་འདི་སྐྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར་རི་རབ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པས་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་
 བར་གསུང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆགས་བྱའི་སྣང་བོ་མེད་པ་དང་། དེ་
 སྣང་བོའི་ཆེད་དུ་སྐྱུད་བྱར་བསྟན་པའོ།།

དང་བོ་ནི། ཤེར་འབྱུང་དང་།²⁴ རྣམ་སྣང་དང་།²⁵ དགེ་ལྷ་²⁶“དེ་ལྟར་སེམས་གསུང་
 བར་བྱའོ། །ལུས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རང་དོན་ལ་ཡང་ལུས་པ་མེད་པས་སོ་ཞེས་སྐྱེལ་ནས་རྣམ་བཤད་དུ་
 ལུས་ཅིའི་སྤྱིར་བསྐྱུང་ཞེས་དེས་ནས། མ་བསྐྱུངས་ན་དེ་མི་དགའ་བས་སོ་²⁷“ཞེན། ཤི་བ་ན་བྱ་རྒྱུ་ད་
 ཤི་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་པན་རྩུན་ཀྱན་ཏུ་བཤལ་བྱིད་བྱས་ཀྱང་ཡིད་ཚྱོད་²⁸“མི་དགར་མི་བྱེད་ན། ད་

སྐྱུར་བསྐྱུར་བ་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བསྐྱུབ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྲོད་པའི་རྣམ་གངས་ཐམས་ཅད་ལ་གཤམ་བཞིན་དང་ལྷན་པར་བྱ་
བ་དང་། སེམས་སྲོད་¹⁹⁸ བ་གཙོ་པོར་བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཁྱུད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱིབ་པ་སྲོད་
བའོ།¹⁹⁹ །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྲིར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བའི་སྲོད་པ་དང་། ཁྱུད་པར་དུ་
དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྲོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་མ་དད་པར་འགྱུར་བའི་སྲོད་པ་སྲོད་པ་དང་།
གཉིད་གྱི་ཡུལ་བསྐྱུང་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ཞི་བ་དང་། གཞན་གྱི་
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ལ་ངེས་པ་དང་། རང་གི་བྱ་བ་ལ་དགོ་བའི་སྲོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པར་གྱིས་ཉེ་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་བཞིན་
དུ་གྱིས་ལ།²⁰⁰ །ཁོ་གཉེར་རོ་རྒྱམ་ཡོངས་སུ་ཐོང་སྟེ་འགོ་བའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བཤེས་དང་
གསོང་བོ་སྟེ་བདེན་པའི་ངག་ཐེབས་པར་སྐྱབ་པར་གྱིས། ཁྱིད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བབ་ཅོལ་ཉེ་
མ་བརྟགས་པར་བྱུགས་ཆེན་པོས་སྐྱུ་དང་བཅས་པར་མི་དོར་རོ། །སྐོ་ཡང་དུག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ་རྟག་ཏུ་
གཙོ་སྐྱུང་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་སྲོད་ལམ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྐྱུར་དང་བྱི་ལ་དང་ཚོམ་རྒྱུན་
དག་སྐྱུ་མེད་པར་འཇབ་ཅིང་འགོ་བ་ཡིས་རང་གིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ལྟར། སྐབ་པ་
སྟེ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔམ་གྱང་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷས་ངག་གི་སྲོད་ལམ་ཞི་བ་
སྐྱུད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་གཞེན་བསྐྱུལ་ཉེ་ཉེས་པ་འཚོས་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲོས་འདེབས་པ་
ལ་མཁས་ཤིང་མ་བཅོལ་ཡང་ཕན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་སུ་དམ་པའི་ངག་གུས་པས་སྐྱི་བོར་བྱང་བར་
གྱིས་ཉེ། ར་རྒྱལ་མེད་པས་རྟག་ཏུ་ཀུན་གྱི་སྐོབ་མར་འགྱུར་བ་དང་། སྐག་དོག་མེད་པས་ཚོས་ལེགས་
པར་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་
གྱུར་ན་དེ་ལ་སྟོན་དུ་བརྟོད་པས་དེ་ལེགས་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་དོ། །ཁ་བསག་ཏུ་དོགས་པ་ལྡོག་པའི་
སྲིར་གློག་ནས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་དག་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བརྗོད་ན་དེའི་

རྗེས་སུ་བརྗོད་ཅིང་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་དེས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་གེས་པར་རིགས་
 པར་བྱ་ཡི་རང་ལེངས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གི་
 དགའ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགའ་བ་དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོ་ན་འདུག་པ་དེ་ལྟར་བས་ན་གཞན་
 གྱིས་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བདག་དགའ་བའི་བདེ་བ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་བདག་ལ་ཚེ་འདིར་
 ཡོངས་སྤོང་ལ་སོགས་གོད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་མེད་ཅིང་མ་རོལ་ཏུ་ཡང་བདེ་བ་ཚེན་པོ་སྤྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བའི་ཉེས་པས་ནི་འདིར་མི་དགའ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་
 རོལ་ཏུ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་ཡིད་མེད་པ་སྟེ་ཡིད་ཚེས་སུ་རུང་བ་དང་། ལྷན་དང་རིམ་པར་འབྲེལ་
 པ་དང་། རོན་གསལ་པོར་སྟོན་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཀྱུ་སྒོར་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་སྤངས་
 པ་དང་།¹⁹⁹ ལྷ་འཇམ་ཞིང་མང་ཉུང་རན་པར་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་ན་
 ཡང་འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་སྤྱོན་མི་
 ལྟ་བུའམ་²⁰⁰གྲུ་གྲུ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ན་དང་ཞིང་དེ་ལ་བྱམས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་གིས་སྐྱབ་རྒྱུའདྲ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་རྒྱུའདྲོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱབ་རྒྱུའདྲ་དང་། མཚོག་དམན་གྱི་སྤང་
 རོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ཉག་པར་ཏེ་རྒྱན་ལྡན་དང་། བསམ་པ་མངོན་ཞེན་ཏེ་འདུན་པ་དྲག་
 པོ་དང་།²⁰¹ དེའི་མི་མཐུན་ཚུགས་འཛོམས་ལུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱངས་པ་ཉིད་དང་།²⁰²
 ཡུལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་སངས་རྒྱས་སོགས་དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྲུག་
 བསྐྱེད་པའི་ཞིང་ནད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བ་ཚེན་པོར་འགྱུར་ལ། མི་དགོ་བ་ཡང་དེ་
 དང་འདྲ་སྟེ།²⁰³ བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཉག་ཏུ་²⁰⁴མངོན་པར་ཞེན་དང་གཉེན་པ་མེད། །ཡོན་ཏན་གཙོ་
 ལུག་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལས། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྣམ་ལྟ་ཚེན་པོ་སྟེ། །དེ་བས་དགོ་བ་སྤོང་ལ་བརྟེན་
 པར་མཛོད།²⁰⁵ །ཅིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བ་སྟོབས་ལྡན་ལ་མཁས་ཞིང་དེ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་སྤོང་བ་དང་ལྡན་པར་

བྱས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱ་ཞིང་ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་གཞན་སྲ་
 ལ་ཡང་རྟོས་དགོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དགེ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ནི་མེད་དེ།
 དགེ་བའི་གོགས་སོ་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་དུ་¹⁹⁶ རུང་ན་སྦྱར་བས་སོ། །གསུམ་པའི། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
 སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་གདམ་དགོས་པས་ན་¹⁹⁷ གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་པ་སྟེ། སྦྱི་མ་སྦྱི་མ་
 མཚོག་ཡིན་པས་དེ་སྦྱང་པར་བྱའོ། །གོང་འོག་གི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ལྷར་དབེ་བརྗོད་པ་ལྟར་
 ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུང་དུའི་སྦྱིར་ནི་¹⁹⁸ སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་མི་གཏོང་ངོ། །ཆེ་རྒྱུང་གང་གིས་འཛོགས་ཅེ་ན། གཙོ་
 ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་གང་བསམ་ཞིང་¹⁹⁹ གང་ཆེ་བ་དེ་ལ་བརྩམ་མོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།།²⁰⁰

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་དེ་བྱ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་རིག་པར་བྱས་ནས་གཞན་དོན་ལ་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་གནས་པར་བྱ་སྟེ།²⁰¹ དེ་ལྟ་ན་ཕྱགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་མངའ་བས་རིང་དུ་གཟིགས་པ་སྟེ། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་མཁའི་པའི་སངས་རྒྱས་
 གྱིས་སྒོ་དམན་པ་རང་དོན་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ལ་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནད་སྟེ། གསང་ཆེན་
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལས། དེད་དཔོན་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མི་ནག་སོ་བསད་པས་བསྐལ་བ་འཇུག་གྱི་
 ལམ་ལོ་བ་བསྐྱེལ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ།།²⁰²

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་དང་། ཚོས་གྱི་ཐན་འདོགས་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ་གྱི་²⁰³ ཟས་སྦྱིན་རྒྱལ་ནི། བསོད་སྦྱོམས་རི་ལྟར་རྟེན་པ་དེ་ལས་²⁰⁴ ལོག་པར་ལྷང་བ་དུད་འགོ་
 དང་ཡི་དུགས་རྣམས་དང་། མགོན་མེད་པ་སྤྱང་པོ་ལ་སོས་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལ་ཆ་རེ་བཞོ་བར་བྱ་ཞིང་། ཆ་བཞི་པ་དེ་བཤེས་སྦྱིང་ལས། ཁ་
 ཟས་སྦྱོན་དང་འདྲ་བར་རིགས་པ་ཡིས། །འདོད་ཆགས་ཞེས་མེད་པར་བསྟེན་བགྱི་སྟེ།²⁰⁵ ཞེས་པ་
 ལྟར་བསམ་པས་ཡུས་ཏུ་ཅང་ཉམ་རྒྱུ་བ་དང་ལྷུ་བར་མི་འགྱུར་བར་རན་པ་ཅམ་དུ་བཟའ་བར་བྱ་སྟེ།
 གཞན་དུ་²⁰⁶ ཆགས་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོད་ཅིང་དགེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་ན། ལྷ་བ་སྦྱོན་མེ་ལས།²⁰⁷ དེ་
 དག་ཁ་ཟས་ཞེས་སོ་བསོད་པ་དག །རྟེན་ནས་རྣལ་འབྱོར་མི་བརྩོན་ཟ་ཞིང་འཇུང་། །དེ་དག་ལ་ནི་

ཟས་དེ་གཏུག་པར་འགྱུར། །བ་ལང་སྤུ་གུས་པད་ཅུ་མ་བུ་གས་བཞིན།¹⁵¹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེས་
 པར་འགྱུར་རོ། །གོས་སོགས་སྦྱིན་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་འཚང་བའི་སྐུ་མ་སྦྱར་དང་སྐྱ་གོས་དང་མཐང་གོས་
 ཉེ་ཚོས་གོས་གསུམ་པ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོ་བྱེད་ཡོད་ན་སྦྱིན་པར་བྱེད།¹⁵² དེ་དག་ནི་སྦྱིན་པར་མི་
 བྱ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སོ་སོ་ཐར་པ་ལས། གལ་ཏེ་ལ་ལ་ཞེག་འོངས་ནས་ལུང་བཟེད་དང་ཚོས་
 གོས་སྦྱོང་བ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་བའི་ཚོས་གོས་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་ཞེག་ཡོད་
 བ་ནི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཏང་ཞིང་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཚོས་གོས་གསུམ་ལས་ཉུང་བར་གྱུར་ན་
 གང་ལ་བཞེན་ནས་ཚངས་པར་སྦྱོང་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་གཏོང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་
 བཞེན་གཤེགས་པས་ཚོས་གོས་གསུམ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ།¹⁵³ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ལུས་སྦྱིན་ཚུལ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་ནི་སྦྱོང་བའི་ལུས་ལ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་
 ཚེད་དུ་གནོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཚོས་སྦྱོང་བའི་ལུས་འདི་བསྐྱུང་བར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞེ་བརྒྱུ་པ་ལས། ལུས་འདི་དག་ལྟར་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེ་
 ལྟར་ཡང་དེ་བསྐྱུང་བ། །ཁྱིའི་སེམས་པ་མ་དག་པར་ཉེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སར་མ་རྒྱུད་པར་ལུས་འདི་
 དངོས་སུ་གཏོང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པར་མ་དེས་གིང་འགྲོད་པ་དང་སེམས་ལྡོག་པ་དང་
 དགོ་བའི་བར་ཚད་དུ་འགྱུར་བ་¹⁵⁴ སྦྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱུང་བཏུས་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་སྤྲོན་གིང་
 ལྡོག་པ་བལྟ་སྟག་པའི། །རྩ་བ་ལ་སོགས་སྦྱང་འོས་ས་བོན་ནི། །བྱིན་ཡང་དུས་མིན་སྦྱོད་ལས་བསྐྱུང་
 བར་བྱ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲོན་གིང་དེ་བཞེན་ཅོ།¹⁵⁵ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདིར་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། བསམ་པ་མཉམ་པས་དེ་གཏང་བྱ།¹⁵⁶ །ཞེས་འབྱུང་ལ། རྣམ་
 སྐྱེད་འཚོས་དེ་ལ་བཤད་པ་མ་བྱས་སོ།¹⁵⁷ །ལུས་མི་གཏོང་ན་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མ་
 ཡིན་ཏེ། ཅི་ནས་ཚེ་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་ཚེན་པོ་སྦྱབ་པའི་རྒྱར་གཞན་གྱི་བྱ་དུ་གཏོང་
 བར་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།¹⁵⁸ །དེ་ནས་བསམ་པ་དག་པར་ནི་ལྟར་རིགས་པ་གཏང་བར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་མ་གུས་པ་ལ་ཚོས་མི་བཤད་ཅིང་། སྦྱོད་ལམ་མི་ན་བཞེན་དུ་མགོ་

དགྲིས་པ་¹⁴⁰དང་། གཏུགས་དང་ལམར་བ་དང་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་དང་། མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་
 ལའང་ཚོས་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །གང་ཟག་དམན་པ་ལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྐྱེས་པ་མེད་པར་
 ལུད་མེད་ལ་དབེན་པར་ཚོས་བཤད་པར་བྱ་བ་མིན། དམན་པ་ཉན་ཐོས་དང་མཚོག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་
 ལ་མཚུངས་པར་གྲུས་པས་ཀྱང་ཉུ་སྤྱད་དོ། །གཞན་དུ་ན་ཚོས་སྤངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་
 ཚོས་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་¹⁴¹འདུ་ཤེས་པར་བྱེད། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་པར་བྱེད་ན་དེ་ནི་དམ་
 པའི་ཚོས་སྤོང་བའོ།¹⁴² །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་ཆེན་ཚོས་གྱི་སྤོང་གྱུར་པ་དམན་པའི་ཚོས་ལ་
 ལྟར་བར་མི་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཚོག་བརྟེགས་པ་ལས། སེམས་ཅན་སྤོང་དུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་སངས་
 རྒྱས་གྱི་ཚོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའི་འབྲུ་ལ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་དམན་པ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའི་འབྲུ་ལ་བའོ།¹⁴³ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །སྤོད་པ་ལྟེ་བསྐབ་པའའང་ཡོངས་སུ་དོར་བར་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་དོར་ནས་མདོ་དང་སྐགས་
 བཟུགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདྲིད་པར་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། སོ་ཤིང་དང་ནི་མཚིལ་མ་དག་དོར་བ་ན་ནི་དེ་དག་ས་ལ་སོགས་པས་¹⁴⁴
 དགབ་པར་བྱ། གཤང་གཅི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་དཔར་བྱ་བའི་རྒྱ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྤྱད་
 པ་དང་།¹⁴⁵ ལ་ཟས་གྱིས་ཉ་ཅང་བཀའ་བ་དང་། ཅག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་
 དང་། ལ་ཉ་ཅང་གདངས་ཉེ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །རྐང་པ་རབ་ཏུ་བརྒྱུངས་ཉེ་མི་འདུག་ཅིང་ལག་པ་
 གཉིས་ཀ་དུས་མཉམ་དུ་མི་མཉའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་ཁྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བཞོན་པ་¹⁴⁶མལ་
 ལྟན་དང་གནས་ཁང་གཅིག་དག་ཏུ་གཞན་གྱི་ལུད་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་འདུག་པར་མི་བྱ་ཞིང་། རབ་
 ཏུ་བྱུང་བས་¹⁴⁷ནི་ལུད་མེད་སུ་དང་ཡང་ངོ། །མདོར་ན་འཇིག་རྟེན་མ་དད་པར་གྱུར་པའི་སྤོད་པ་ཀྱང་
 རང་གིས་མཐོང་བའམ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དྲིས་ཉེ་སྤང་བར་བྱའོ། །ལམ་སྟོན་པ་ན་ལག་པ་གཡོན་
 བས་སོར་མོ་གཅིག་གིས་བརྗེ་ནི་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་ལྷད་དུ་གསོད་པའམ་མ་གྲུས་པའི་སྤོད་པར་འགྱུར་
 བས་སོ། །དེས་ན་གྲུས་པ་དང་བཅས་པའི་གཡས་པ་ཡི་ལག་པ་དག་ནི་ཀྱང་གྱིས་ཀྱང་ལམ་ཡང་དེ་

ལྷ་མོ་བཟུང་བར་བྱ་ཞིང། རོལ་རྒྱུད་དུ་ཚམ་བརྟེན་སྐྱོད་པ་ལ་ལག་བཟུང་ཆེར་བསྐྱོད་པར་བམིན་ཏེ་
 རྒྱུད་ཟད་བསྐྱོད་ལ་སྐྱོད་བསྐྱུགས་པ་དང་སེམས་ལྱི་བརྟེན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་རོལ་རྒྱུད་
 རུལ་ལྷས་དག་གི་སྐྱོད་ལམ་དྲག་པོ་བྱས་ན་མ་བཟུངས་པའི་སྐྱོད་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ལྷ་མོ་འཇིག་རྟེན་
 མ་དང་པར་འཇུག་པར་མ་སྐྱེས་ན་གཞན་རོལ་མི་འཇུག་པ་པ་དང། རོལ་མིན་གྱི་སྐྱོད་དུ་འཇུག་ཏེ།
 བསྐྱེད་བཟུངས་ལས། དེ་ནི་གཟུང་འོས་མ་ཡིན་ན། །འཇིག་རྟེན་ཀླུ་ལྷ་བའི་ལྷ་གྲུ་¹⁴ །བརྟུན། །ཐལ་བས་
 གཡོགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་ལ་སོགས་པར་བསྟེན།¹⁵ །ཅེས་གསུངས་པས་དེ་
 སྐོར་བ་¹⁶ ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ནི། སྐྱོད་ལྷ་ན་རྫོགས་པ་ན་མགོ་ན་པོ་སྐྱུ་དན་ལས་འདས་པ་བཟུང་བའི་ཚོ་
 གཟིམས་པ་ལྷ་མོ་གཡམ་པ་ཡབ་ནས་རྐང་པས་རྐང་པ་མཚན་ལ་¹⁷ ལག་བཟུངས་འགྲམ་པའི་
 འོག་གཡོན་བརྒྱའི་སྟེང་ནས་བརྐྱངས་ཏེ། ལྷས་ཚོས་གོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཡོགས་ཏེ་མངོན་པར་
 འདོད་པའི་ཚོགས་སུ་མགོ་བཟུང་ནས་ཉལ་བར་བྱ་ཞིང། ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པས་སྐྱུར་དུ་དགོ་
 བའི་རོལ་དུ་¹⁸ ལྷ་མོ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ལ་ཉལ་བའི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་
 སྐྱིན་ལས། དེ་ཉལ་བ་རྫོགས་གཡམ་པ་ཡབ་ནས་ཉལ་བར་བྱེད་དེ། རྐང་པའི་སྟེང་དུ་རྐང་པ་བཞག་
 ལྷས་ཚོས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་དང་སྐྱུར་བའི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཉལ་བར་བྱེད་དོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱོད་པ་དག་གི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་ནི་གསུངས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་མ་རུ་ས་ན་དང་
 སེམས་སྐྱུར་བའི་སྐྱོད་པ་སྐྱུར་བཤད་པ་དེ་དང་དེ་དག་ངེས་པར་དེ་སྐྱོད་དུ་སྐྱུད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་བཤགས་པ་དང། བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བ་དང། དགོ་བ་བྱང་རྒྱུབ་དུ་བསྐྱོད་བསྟེ་སྐྱུར་བོ་གསུམ་པ་གདོན་པར་བྱ་ཞིང། ཀླུ་ལྷ་སྐྱུས་
 བཅས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོབས་བཞི་ཚང་བར་འཇུག་པས་
 དེས་ཅུ་བའི་ལྷ་མོ་སྐྱུར་བཤད་པའི་ལྷ་གཟུང་པ་དེ་ཞི་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། བསྐྱེད་བྱའི་གནས་ལ་འབད་དེ་བསྐྱེད་པ་དང། ལྷལ་མང་པོ་ལ་བསྐྱེད་

པ་དང་། ཚེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོབ་པའི་གྲོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་དང་།¹⁶ སྒྲོབ་ཚུལ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་¹⁷མདོ་སོགས་བལྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚེད་དུ་བྱ་བ་
 རང་རམ་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་རུང་སྟེ་གནས་སྐབས་གང་དུ་བྱ་བ་ཅི་སྒྲོད་ཀྱང་རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་པར་
 གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་འབད་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ལྷན་
 རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་བྱ་དེ་ནི་གང་ཡང་¹⁸ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གང་རུང་ཞིང་མ་ཤེས་ན་གཞན་
 དོན་རྗོགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེང་རྒྱན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་
 བྱས་ན། །འཕྲགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་
 ཚར་གཅད་རྗེས་བཟུང་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱེད།¹⁹ །ཅེས་སོ། །དེ་
 ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་སྒྲོབ་པར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ་བསོད་ནམས་སུ་མི་
 འགྱུར་བའི་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལས་²⁰གཞན་མི་སྲུང་ཅིང་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་
 རྒྱུ་ཕྱིར་བསྟོང་།

བཞི་པ་ནི། རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འདིས་འགོ་བས་ན་ཐེག་པ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེང་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་རྒྱབ་པ་གཉིས་དག་
 དང་། །ཡོ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཡང་དག་གྲུབ་པ་
 ཚེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཤིན་ལས་ཚེན་པོ་སྟེ། ཚེན་པོ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཚེན་ཞེས་ནི་
 དེས་པར་བརྗོད།²¹ །ཅེས་པ་ལྟར་གྱི་ཚེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྟེ། དེའི་དོན་
 ལ་མཁས་པ་དང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་སྟེ་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་དེ་རང་གི་སྟོག་
 གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་དོ། །བསྟེན་རྒྱལ་ནི། སྟོང་པོ་བཞེད་པར་བྱིའུ་དཔལ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་
 སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་རྒྱལ་ལྟར། རྒྱར་ཐམས་ཅད་ལྟར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲོབ་པས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་།
 བསམ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ། ལྟག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ཁོར་ལུག། །ལས་
 ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བ་ལ་མི་སྒྲོད་པས་བྱན། ད་རྒྱལ་དང་ཆེ་བའི་ད་རྒྱལ་སྒྲོང་བས་བྱུག་དར་བ།

ལུང་ལྷི་བ་བཀྲར་བས་ཐེག་པ། མི་ཐོ་བས་ཁྱི། འགོ་ཞིང་འོང་བ་ལ་མི་སྐྱོ་བས་གྲ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་བལྟ་བས་ལུ་མཛངས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་བཀྲར་བུའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤོང་གིས་བདག་ལ་ཞི་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བུའོ། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཞི་སྒྲུབ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། རྗེས་སུ་བསྟེན་པ་ཞི་སྒྲུབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། བཀ་ཉལ་ཉམས་སུ་སྐྱབ་བཞིན་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བུའོ།¹²⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བུའོ། །

ལྷ་པའི། འདི་ཉིད་དུ་རི་སྐྱད་བསྟན་པ་རྣམས་དང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་སྣུལ་པའི་བསྐྱབ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མདོ་སྟེ་བཀྲའགས་ནས་ཤེས་པར་བུ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས་བསྐྱབ་པ་¹²¹ ། རྣམས་སྐྱང་སྟེ་གསལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོའི་མདོ་སྟེ་ཞི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ་དེ་ལས་ལྷང་བ་དང་དེ་བཙོས་ཐབས་¹²² །བསྟན་ལ། དེ་དག་ཞི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཤེས་དགོས་པས་སོ།¹²³ །སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ཡང་དེས་པར་ཉེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཉལ་ཉམས་སྐྱེད་པར་བུ་བའི་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས་སོ། །ཡང་ན་རེ་ཞིག་ཚིག་དོན་མདོར་བསྐྱས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་བལྟའོ། །འཕགས་པ་ཀྱང་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་བཏུས་དང་མདོ་བཏུས་གཉིས་པོ་འང་འབད་དེ་བལྟ་བར་བུ་སྟེ། འདིར་མི་སྐྱང་བ་དེ་དག་ལས་སྐྱང་དོ་སྟེ་མ་དུ་དགོངས་པའོ་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།¹²⁴ །གང་ལས་¹²⁵ བྱ་བ་གང་ཞི་མ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བུ་བའི་ལྷི་གཉེན་གྱི་སེམས་མ་དད་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་བཏུས་སོགས་ལས་དེ་ཡོད་པའི་¹²⁶ བསྐྱབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྐྱས་ཉེ་བསྟན་པ་ནི། སྐྱང་དོར་ཤེས་པའི་སྟོས་རང་གི་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་བཞིན་ཤེས་¹²⁷ །བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱུར་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་འདི་དག་ལེགས་པར་སྐྱེད་པར་བུའི་ཉམས་སུ་

མི་ལེན་པར་ཚོག་ཙམ་བརྗོད་པས་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲོན་དབྱེད་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་
ནི་ནད་པ་དག་ལ་ཡན་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

དྲན་དང་གཤམ་བཞིན་མིག་གཉིས་མི་ལྡན་ན། །ཐོས་སོགས་ལུས་སྟོབས་ལྡན་ཡང་ལའོར་
བ་ཡི། །ས་ཁྱོན་ཆེ་ལས་བརྒྱལ་བར་མི་རུས་པས། །དྲན་གཤམ་གཅེས་པར་ཟུངས་གིག་གཤམ་ལྡན་
དག །ལེའུ་ལྡ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ||

ལེའུ་དྲུག་པ། བཟོད་པ་བསྟན་པ།

། བཟོད་པའི་ལེའུ་ལ་གཉིས། བཟོད་པ་སྒོམ་པར་འོས་པ་དང་། །རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཐབས་སོ། དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱོ་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་མཐོང་
བའི་འབྲས་བུ་དང་། མཐོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་བདེ་གཤེགས་ལ་སོགས་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་མཚོན་པ་དང་ལེགས་སྤྱད་དེ་རྒྱལ་བྱིམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་
གིས་འཛོམས་པར་བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་པ་དག་ལས་སོ། །དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་
ལས། འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་གཞོམ་བྱ་དང་། འཛོམས་བྱེད་དང་། འཛོམས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་
པར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱིར་དགོ་བ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་མ་ཟིན་པ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་
གྱི་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཟིན་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཅམ་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཟིན་པ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
དམིགས་ནས་དོ་པོ་དྲག་ཏུ་འབྱུགས་པ། རྗེས་ཀྱང་འགྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ཞིང་། གསུམ་པ་ནི། ས་སོན་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རུས་པ་ཟེལ་
གིས་མནན་ནས་ལན་གངས་གཞན་དུ་མྱོང་འགྱུར་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལྷི་བ་དེའི་
འབྲས་བུ་ཐོག་མར་སྦྱིན་པར། གནས་བརྟན་སྐྱ་གཅན་འཛིན་གྱིས། ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷི་གང་དང་། །ཉེ་
བགང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྤར་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤ་མ་སྤ་མ་རྣམ་སྦྱིན་འགྱུར། ། །ཞེས་
བཤད་པས་སོ་ཟེར་ཡང་མྱོང་དུས་བསྐྱར་པ་ནི་ཐར་ཆ་ལ་ཡང་རུས་པས་གཞོམ་བྱ་མ་དེས་ཤིང་། འཛོམས་
རྒྱལ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྱ་བ་ལས། །ཉེ་བ་འཁོར་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་
པོ་ཡང་སྤབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུས་ན་མགལ་དུ་མ་ལ་

ཡང་སེམས་ཁོ་བར་མི་བྱེད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲོས་ཀྱིས་གསུངས་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་སྣང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་གཞན་མེད་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་བྱུང་
མེད་པ་དེ་བས་ན་བཟོད་པ་ལ་ནམ་ཉན་དུ་ཐབས་སྤོ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཞེ་སྣང་བྱུག་རྒྱུའི་སེམས་འཚང་ན་ཡིད་ནི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ཞེ་བ་ཚོར་བ་བཏང་
སྒྲོམས་ཉམས་སུ་མི་སྤོང་ཡིད་དགའ་བ་དང་སྒྲོ་ལཱའི་འཁོར་གྱི་བདེ་བའང་མི་ཐོབ་ལ། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་
བརྟན་མེད་དེ་ལུས་སེམས་སོ་མི་བྱུང་པར་འགྱུར་རོ། །བྲན་སོགས་གང་དག་ལ་རྗེ་བོས་ནོར་དང་བཀུར་
སྤྱིའི་དྲིན་བྱིན་ཞིང་རྗེ་བོ་དེ་ལ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་བྲན་སོགས་དེ་དག་གྲང་ནི་ཞེ་སྣང་ལྟན་པའི་རྗེ་
དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒྱུ་ལ། ཞེ་སྣང་དེ་ཡིས་མཛའ་བཤེས་སྒྲོ་བར་བྱེད། སྤྲིན་པས་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་
གྲུ་ཞེ་སྣང་གི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་བསྐྱེད་ཅིང་འགྲོགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །གསུམ་
པ་ནི། མདོར་ན་ཁོ་བས་“བདེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཁོ་བའི་དག་ཡིས་
དེ་ལ་སོགས་འདི་དང་གཞན་གྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དག་ནི་བྱད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་
བསྐྱེད་ཉེ་སྤོང་འཛོམས་པ་དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་བསྐྱེད་བཤད་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྣང་བྱུའི་རྒྱུའི་ཉེས་པ་
བསམ་པ་དང་། དེས་ན་དེ་བསྐྱོག་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་འདོད་པ་བྱས་པ་དང་། འདོད་
པའི་གོགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་རྟེན་ནས་ཞེ་སྣང་གི་རྒྱས་པ་བརྟན་ཏེ་“བདག་
ཉིད་འཛོམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གི་དགའ་བོ་ཞེ་སྣང་འདིའི་ཟས་ཡིད་མི་བདེ་ནི་
རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། དེའང་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བདག་ལ་གནོད་པ་ལས་དགའ་འདི་
ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཅི་ལ་བབ་གྲུང་བདག་གིས་ནི་དགའ་བའི་ཡིད་ནི་དགྲུགས་
པ་རྟེ་ཡིད་མི་བདེ་མི་བྱའོ། །མི་དགའ་བ་བྱས་གྲུང་དེ་ཅམ་གྱིས་འདོད་པ་མི་འགྲུབ་ཅིང་དགོ་བ་དག་
གྲུང་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་ལ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་ཅི་པམ་ཏེ་མི་པམ་པས་དེ་བྱ་

བར་མི་རིགས་སོ།།

རྒྱལ་བཤད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཁྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་ནམས་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟམ་པ་སྟེ་མ་རྟོད་པ་དང་། ཚིག་རྒྱུ་བ་ཀྱིས་སྦྱང་པ་དང་། བྲགས་མིན་བརྗོད་པའི་མི་སྟུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་པོ་མི་འདོད་ཅིང་། བརྗོད་པ་བཞི་པོ་འདོད་དེ་དགུ་ལ་དེ་ལས་བརྗོད་པ་ས་ན། སྟུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་འདོད་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་མི་འདོད་པ་བཅུ་གཉིས་བྱས་པ་དང་། འདོད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པ་ལས་ཁྱོད་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཅོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་གོགས་བྱས་པ་ལ་ཁྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་ལ་ཉེས་པ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། བཤེས་ལ་ཉེས་པ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། དགུ་ལ་ལེགས་པ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟམ་སོགས་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་ལེན་དང་། ཚེས་ལ་དེས་བར་སེམས་པ་དང་། གཞོད་པ་ལ་རི་མི་སྟུམ་པའི་བཟོད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། འཁོར་བའི་རང་བཞིན་དུ་དང་། དེས་འབྱུང་གི་རྒྱུར་དང་། གོམས་པས་བཟོད་པ་བརྟགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ན་བདེ་བའི་རྒྱུ་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེས་འགའ་ཙམ་འབྱུང་སྟེ་དགོན་ལ། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གིན་ཏུ་མང་པོ་འབད་མེད་དུ་ཡོད་པས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བཟོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟུག་བསྐྱེད་པ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་ཁྱོད་པ་མི་འབྱུང་བས་དེ་ལས་དེས་བར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་བས་ན་སེམས་ཁྱོད་སྟུག་བསྐྱེད་པ་དང་དུ་ལེན་པ་ལ་བརྟན་པར་མཐོས་གིག་པའོ། །གཞན་ཡང་དབང་རྒྱུག་གི་དཀའ་ཐུབ་བརྗོད་པའི་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་ལ་དང་པ་དག་སྟོན་ལྷ་འཕྲིང་པོའི་ཚེས་དགུ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་ཞག་¹⁰གཅིག་གམ་གསུམ་སྦྱང་¹¹བར་གནས་ནས་རང་གི་ལུས་བསྐྱེགས་པ་དང་བཅད་པ་ལ་སོགས་དང་། ཡུལ་ཀ་རྩ་པ་རྣམས་འགྲན་པའི་སྦྱིར་ཡན་ཚུན་མཚོན་གྱིས་བསྟན་པའི་¹²སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་དོན་མེད་པར་ཡང་བཟོད་པར་བྱེད་ན། ཐར་པའི་དོན་དུ་བདག་གོ་ཅིའི་¹³སྦྱིར་སྐྱེས་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་བརྟན་བཤད་བསུ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། གོམས་ན་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བའི་
 དངོས་པོ་དེ་ནི་གང་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོམས་པའི་དབང་གིས་མེར་སྣ་ཅན་རྣམས་
 ལྷག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་གོམས་པས། མཐར་ཡབ་སྲས་མཇུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 བདེ་བར་འགོ་བཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགྲེལ་ཚེན་ལས་སོ།¹⁵ །དེ་བས་
 བ་གཞོན་པ་རྒྱང་དུ་ལ་བཟོད་པ་གོམས་པས་བྱིས་གཞོན་པ་ཚེན་པོ་འདྲ་བཟོད་པར་འགྱུར་བར་བྱོས་
 ཤིག །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པ་དག་ལས། གོམས་པར་བྱ་བའི་ལྷག་བསྐྱེད་རྒྱང་དུ་¹⁶བརྟན་པའི་བྱིར་
 ལྷུལ་དང་གསྐྱུར་དག་དང་ནི་བཀྲེས་སྒོམ་ལ་སོགས་ཚོར་བ་དང་གཡམ་པ་ལ་སོགས་བཅས་པ་ཡི་
 རོན་མེད་ལྷག་བསྐྱེད་ཅིས་མ་མཐོང་ཞེས་པར་སྐྱེལ་ཡང་།¹⁶ དེ་དག་མཐོང་བས་དོན་ཅན་ལ་བཟོད་
 པར་རིགས་སོ། །ཞེས་པར་རིགས་སོ།¹⁷ །གཞན་ཡང་ཚ་གྲང་ཚར་དང་རྒྱུ་སོགས་དང་ནད་དང་འཚིང་
 བ་དང་བརྟེན་སོགས་ལ་བདག་གིས་གཟེ་རེ་བཟོད་སྤྲན་རྒྱང་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞོན་པ་
 ལྷེ་ལྷག་བསྐྱེད་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་བདག་གི་ཁྲག་མཐོང་ན་དཔལ་
 བརྟན་ལྷག་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་ལ། ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྲག་མཐོང་ནའང་བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་
 འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་ངང་བརྟན་པ་དང་། ལྷར་མའི་རྒྱལ་ལ་གོམས་
 པའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཅོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་གོམས་པའི་སྟོབས་གྱིས་གཞོན་པ་
 ཐམས་ཅད་ལྲད་དུ་གསོད་ཅིང་ལྷག་བསྐྱེད་རྣམས་གྱིས་མི་རྒྱུགས་པར་བྱོས་ཤིག །མཁས་པས་ལྷག་
 བསྐྱེད་བྱུང་ཡང་ནི་སེམས་གྱི་¹⁸རབ་རྒྱ་དང་བརྟོག་སྟེ་འབྲུགས་པར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་
 རྣམས་དང་གཡུལ་འགྲེད་པ་རྣམས་ལ་གཡུལ་འགྲེད་པའི་ཚོན་གཞོན་པ་མང་པོ་འབྱུང་ཡང་¹⁹གཞོན་
 པའི་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལྲད་དུ་བསད་ནས་ཞེ་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་དག་འཛོམས་པ་དེ་
 དག་ནི་དག་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་དཔལ་པོ་སྟེ། ལྷག་མ་སེམས་ཅན་གསོད་པ་རྣམས་ནི་རོགསོད་
 པ་བཞིན་དོན་མེད་པའོ། །གཞན་ཡང་ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་དེས་སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སིལ་བར་
 བྱེད། དེ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་བ་པ་ལ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤིང་ཇེ་སྐྱེ་ལ། དེའི་རྒྱ་སྟོག་པ་

ལ་འཛེམ་ཞིང་དའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལ་ཁྲོ་བ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་རིགས་པ་སྤོང་བ་^{༡༠}
དང་། རྣམས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་ལ་རང་དབང་མེད་པས་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་
དུ་མི་རིགས་པ་དང་། རང་དབང་ཡོད་པའི་གནོད་བྱེད་དགག་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། རང་དབང་དང་། སེམས་པ་མེད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དགས་བདག་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཁྲོའོ་སྟུམ་ན། མཁྲིས་པ་
དང་བད་ཀན་ལ་སོགས་སྟུག་བསྐྱེད་མང་པོའི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་ལའང་མི་ཁྲོ་བར་སེམས་ཡོད་
གྱི་དག་པོ་ཁོ་ན་^{༡༡}ལ་ཅི་སྟེ་ཁྲོ། མཁྲིས་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་བྱུང་བས་མི་ཁྲོའོ་
སྟུམ་ན།^{༡༢} གནོད་བྱེད་དེ་དག་ཀྱང་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟུག་བསྐྱེད་ཞིང་^{༡༣}རྒྱུན་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ནན་གྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ནད་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།^{༡༤} །གཉིས་པ་ནི། མཁྲིས་སོགས་གྱིས་ནི་གནོད་པར་བྱ་བར་
མ་བསམས་ལ། དགས་བསམས་པས་ཁྲོའོ་སྟུམ་ན། བདག་ཁྲོ་བར་བྱའོ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་
ནམས་ནི་རྒྱུན་གྱི་ན་ཅམ་ལས་^{༡༥}ཁྲོ་བ་སྐྱེ་ལ། རྒྱུན་དེས་ཀྱང་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་མ་བསམས་
ཀྱང་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ། རང་དབང་མེད་པ་དང་། སེམས་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་དང་། དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིག་པ་
ནམ་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་གི་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་ནི། ཉེས་སོགས་གྱི་རྒྱུན་ནམ་པ་སྟེ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཉེས་སོགས་དེ་དག་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ་ཞེས་སེམས་པ་མེད་ལ། དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡང་བདག་རྒྱུན་འདིས་བསྐྱེད་ཅེས་སེམས་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲངས་ཅན་དང་རིགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་བདག་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་
རང་དབང་མེད་པར་མ་གྱུབ་སྟེ། འོག་ནས་འཆད་པའི་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་ཅན་

གྲིས་དགའི་གཞོན་སེམས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་རྣམས་བསྐྱེད་དོ་སྦྲུམ་ན།

དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་དང་གཙོ་བོ་སྐྱུ་མོང་དུ་དང་། བདག་རྟག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་གང་འདོད་དང་བདག་ཅེས་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ཚོས་ཅན། བདག་ནི་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཆེད་དུ་བསམས་ནས་
འབྱུང་བ་མེད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱོད་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ནི། དེ་དག་རྟག་པ་རང་དབང་
དུ་¹⁴ཁས་སྐྱབས་པས། སྐྱེས་ན་མི་རྟག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཁྲུབ་
པ་ནི། མ་སྐྱེས་བར་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱང་¹⁵མེད་ན་དེའི་ཚེ་གཞོན་བྱེད་སོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་གང་སྟེ་དེ་
མེད་པས་ཁྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལོངས་སྤོང་བྱེད་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། བདག་དེ་གཙོ་བོས་གཏད་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོང་བྱེད་དོ་ཞེན། བདག་ཚོས་ཅན། ཡུལ་
དགའ་ལྟ་བུ་གཅིག་འཛིན་པ་དེ་ནམ་ཡང་འགག་པ་སྟེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ¹⁶ ཡུལ་
དགའ་¹⁷ལྟ་བུ་གཅིག་སྤེལ་དེ་ལ་གཡེངས་པར་¹⁸འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་འཛིན་བྱེད་དུ་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁས་སྐྱབས་སོ། ¹⁹ །འང་གི་སྐྱེས་²⁰འཇུག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་དེ་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་
པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས་རིགས་པ་ཅན་²¹ལ་བདག་རྟག་པ་སེམས་པ་མེད་པ་ཞིག་འདོད་པ་འགོག་པར་
འཆད་པས་²²དེ་འདྲའི་བདག་དེ་ཚོས་ཅན། གཞོན་སེམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་མིན་པར་མངོན་པར་ཐལ།
ཅི་སྟེ་རྟག་ན་ནི་སྟེ་རྟག་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་མི་རྟག་
པ་རྣམས་དང་མཉམ་ན་དོན་བྱེད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་རྒྱུན་
གྲིས་སྤར་མེད་ཁྲུད་པར་²³ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་མེད་པས་སོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཕན་པར་²⁴བྱེད་
པའི་ཚེ་ཡང་བདག་དེ་སྡོན་བཞིན་ལས་མི་འགྱུར་ན་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པས་དེ་ལ་སྤར་མེད་ཀྱི་ཁྲུད་པར་ཅི་
ཞིག་བྱས་པར་²⁵མ་གྲུབ་ལ། འགྱུར་ན་རྟག་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བས་ན་བདག་དེའི་ཕན་འདོགས་པར་
བྱེད་པ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་
ཞིག་²⁶ཡོད་དེ། རྟག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཕན་གདགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན།¹⁶ རྒྱུ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་མ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བས་ན་དེ་དག་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེ་མའི་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་རང་དབང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་བདེན་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྐྱུང་བ་སྐྱུལ་བ་ལྟ་སུའི་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱུལ་བ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་ན་¹⁷གང་ཟེག་གམ་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཁོ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ་བསྐྱོག་པའང་རིགས་པ་མིན་ནོ་ཞེན། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཁོ་བ་བསྐྱོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་བ་ལ་བརྟེན་པའམ་¹⁸སྐྱུག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་རྒྱུ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས་མི་རིགས་པ་མེད་ཅེས་དགོ་ལྟ་¹⁹དང་རྒྱུ་བཤད་ལས་སོ།²⁰ །འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་ཁོ་བ་བསྐྱོག་པར་མི་རིགས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་དོ།²¹ །གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་དགའ་ལམ་མཛའ་བོ་ཡང་རུང་སྟེ་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་མི་རིགས་པ་འདི་འདྲ་ནི་རང་དབང་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ལས་གྱུར་ཏེ་ཞེས་དེ་ལྟར་སེམས་ཏེ་བདེ་བར་ཏེ་ཡིད་འབྱུགས་པ་མེད་པར་གནས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་དགོས་²²འདོད་པ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་ན་འགའ་ཡང་རང་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས་ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་ལའང་སྐྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་གནོད་པ་ལ་རི་མི་སྐྱུམ་པའི་བཟོད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནོད་བྱེད་སྤྱིར་རྗེའི་ལུལ་དུ་རིགས་པ་དང་། ཁོ་བའི་ལུལ་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། ཁོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་བོ་ནི། གནོད་བྱེད་དེ་དག་བག་མེད་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བདག་གི་ལུས་ལའང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་བྱེད་ཅིང་། སུད་མེད་དང་ཞོར་ལ་སོགས་པ་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩམ་ཞིང་ཟས་གཅོད་ལ་སོགས་བྱེད། ཁ་ཅིག་འགོག་ཅིང་²³གཡང་སར་མཚོང་བ་དང་དུག་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བ་སོགས་འཕྲུལ་དང་།²⁴ བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་པ་ཡིས་རང་ལ་ལུན་དུ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡོད།²⁵ གང་ཆེ་ཉོན་མོངས་དབང་དུ་གྱུར་པས་ཤིན་ཏུ་སྐྱུག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེད་དུ་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟ་སུར་བདག་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷགས་པ་དེ་དག་ལ་སྤྱིར་རྗེ་སྐྱེ་བར་རིགས་ཤིང་།

བརྒྱུ་ལ་མ་སྐྱེས་ནའང་དེ་དག་ལ་ཁོ་བར་འགྱུར་བ་ཅིའི་ཐ་ཚོག་སྟེ་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞོད་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟགས་པ་དང་། གཞོད་པ་རང་གི་
ཉེས་པར་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་དང་། གཞོད་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་
ཏེ་གཞན་ལ་འཚོ་བ་བྱེད་པ་བྱིས་པ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
ནི་སྐྱེག་པ་མེད་པར་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་བཀོན་ཏེ་ཁོ་བར་དང་འདྲོ། །འོན་ཏེ་འཚོ་སོགས་གྱི་སྐྱོན་དེ་སྐོ་
སྲུང་བ་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རིས་པ་ཡིན་ནའང་འོ་ནའང་ལོ་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་
ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་བ་ལ་དུང་ལ་འབྱུང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་བཀོན་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་པོ། །གཉིས་
པ་ནི། དག་པོས་དབྱུག་པ་དང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་བཀོལ་ཏེ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ན།
དངོས་སུ་གཞོད་མཁན་ཡིན་པས་དབྱུག་པ་“དེ་ལ་ཁོ་བར་རིགས་ལ། གལ་ཏེ་དེ་འཕེན་མཁན་དག་
པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁོ་ན་དག་དེའང་ཞེས་དགེས་ཅད་པས་གཉིས་སུ་ན་ཞེས་པ་ལ་ཁོ་བར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣོན་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་“²དང་། རང་གི་ལྷས་དང་། ལས་
གྱི་ཉེས་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་སྣོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ལྟ་“³རང་ལས་བྱུང་བ་
འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོད་པ་བྱས་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་ལ་འཚོ་བར་བྱེད་པ་བདག་ལ་ལན་དུ་གཞོད་
པ་འདི་འབྱུང་བར་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དག་དེའི་མཚོན་ཆ་དང་བདག་གི་ལྷས་གཉིས་ཀ་རྒྱའི་
སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།“⁴ དག་དེས་མཚོན་སྐྱུང་བདག་གིས་“⁵ལྷས་བྱུང་སྟེ་བཅད་ན་དེ་གཉིས་
ལས་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁོ་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མཚོན་མཚུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མིའི་གཟུགས་ཤུ་བ་འདྲ་བར་
རིག་ཏུ་མི་བཟོད་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅན་ལྷས་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པས་སྤོངས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
བཀག་པ་བདག་གིས་བཟུང་བས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་གྱུར་ན་དེ་ལ་གཞོད་པར་སུ་ལ་ཁོ་སྟེ་
གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
ལས་ངན་པ་དང་ལྷས་ལ་བརྟམ་པས་ན་རང་གིས་དེ་གཉིས་བྱས་ཤིང་བཟུང་བའི་ཉེས་པས་གཞོད་པ་
འབྱུང་བར་གྱུར་བ་“⁶ལ་གཞན་ལ་བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེའང་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་

སྤྱང་མ་དང་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དམུལ་བ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་གྱིས་“བསྐྱེད་པ་
 ལྟར་རང་གི་ལས་གྱིས་གཞོན་པ་འདི་དག་བསྐྱེད་ན་གཞན་གང་ཞིག་ལ་”ཞེས་བར་བྱ་སྟེ་བྱ་བར་མི་
 རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་གི་གཞོན་པ་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱུལ་བྱས་ནས་བདག་ལ་
 གཞོན་བྱེད་རྒྱུ་མཉམས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིས་གཞོན་བྱེད་དེ་དག་སེམས་ཅན་དམུལ་བར་འདོད་ན་“བདག་གིས་
 གཞོན་བྱེད་དེ་དག་མ་བརྟུག་གམ་སྟེ་བརྟུག་པར་བྱས་སོ། །

གཞན་ཡང་གཞོན་བྱེད་འདི་དག་ཉིད་ལ་རྟེན་བཅས་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་བདག་གི་
 རྟིག་པ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་། བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ལུན་རིང་པོར་སྐྱབ་
 བསྐལ་བའི་དམུལ་བར་འདོད་བར་འགྱུར་བས་བདག་ནི་དགྲ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ལ། དགྲ་དེ་
 དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅི་འདི་སྤྱིར་མ་རུངས་སེམས་ཚུངས་ཞེས་བྱེད་
 དེ་བྱེད་བར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྟིག་རྒྱུན་བྱས་པས་བདག་གྱུང་དམུལ་བར་འགྲོའོ་
 སྐྱམ་ན། བདག་ལ་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་ཡོད་ན་དམུལ་བར་མི་འགྲོའོ། །གལ་ཏེ་གཞོན་བྱེད་
 དུ་མཉམ་པས་དམུལ་བར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཁྱད་མི་རུང་འོ་སྐྱམ་ན། རུང་སྟེ་བདག་གི་བསམ་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་བདག་དམུལ་བ་ལས་བསྐྱུངས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་འདིར་སྤྱང་བྱེད་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ་མ་
 བྱུང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་གྱིས་བཟོད་པས་ཁྱོད་རང་བསྐྱུངས་ལ་ཕན་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་དགྲ་བོ་དེ་མ་
 བསྐྱུངས་པས་དྲིན་མི་གཤམ་པའམ་སྟེ་རྗེ་མེད་པར་འགྱུར་འོ་སྐྱམ་ན། བདག་གི་བཟོད་པས་དེ་བསྐྱུང་
 བར་མ་རྒྱས་མོད་གྱི། བཟོད་པ་མེད་པར་ཡང་གང་གིས་བསྐྱུང་། འོན་ཏེ་ལན་དུ་གཞོན་པ་བྱས་ན་ནི་
 དེ་དག་གི་རྟིག་པ་ལྟག་པར་འཕེལ་བས་ན་དེ་དག་བསྐྱུངས་པར་མ་གྱུར་ལ། བདག་གི་དགོ་སྤྱོད་གི་
 སྤྱོད་པ་བཞི་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་“དེས་ན་དཀའ་ཐུབ་གྱི་མཚོག་བཟོད་པ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་སོགས་བྱེད་པ་ལ་ཁྱོད་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྟན་སོགས་གྱིས་མི་
 གཞོན་པ་“དང་། རྟེན་པའི་བར་ཚད་བྱེད་པས་དང་། གཞན་མ་དད་པར་བྱེད་པས་ཁྱོད་བར་མི་རིགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དགས་ཡིད་དམ་ལུས་གང་ལ་གཞོན་ནས་ཁྱོ། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཡིད་ནི་ལུས་

ཅན་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་སྤྱུང་གང་དུ་འང་གཞོམ་པར་མི་རུས་པས་སོ། །འོན་
 ཏེ་སེམས་དེས་ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་གིས་གནོད་པར་རུས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནོད་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་དེ་ཞེན། འོན་བརྟུན་དང་ཚིག་རྒྱུ་བ་སྤྱི་བ་
 དང་མི་སྟོན་པ་ཡི་ཚིག་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་སེམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་
 སེམས་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་བོ།^{༤༡} གལ་ཏེ་བརྟུན་སོགས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་
 བདག་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། དེས་ནི་ཚེ་འདི་འམ་ཚེ་གཞན་ལ་བདག་ལ་ཟ་བར་ཏེ་
 གནོད་པ་མི་བྱེད་ན་བདག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་མ་དང་པ་དེ་མི་འདོད།^{༤༢}

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁོ་བའི་སྤྲུག་པ་ལྟེ་བ་དང་། རྟོད་པ་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་བོ་
 ཡོད་པར་རྟོག་པ་དགག་པའོ།^{༤༣} །དང་བོ་ནི། གལ་ཏེ་བརྟུན་སོགས་ཀྱིས་གཞན་མ་དང་ནས་རྟོད་པའི་
 བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འདི་^{༤༤} བདག་བརྟུན་སོགས་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། བདག་གིས་རྟོད་པ་དེ་ནི་གྲུབ་
 གུང་ཚེ་འདིར་འདོར་ཏེ་བྱི་མར་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་གི་དེའི་དོན་དུ་ཁོས་པ་ཡི་སྤྲུག་པ་^{༤༥} དག་ནི་འབྲས་བུ་མ་
 སྤྱད་པར་དུ་བརྟན་པར་གནས་སོ། །དེས་ན་བདག་ནི་རྟོད་པ་མེད་པར་དེང་ཉིད་དུ་གྱི་ཡང་སྤྱིའི་^{༤༦} གཞན་
 ལ་གནོད་པའི་སྟོ་ནས་ལོག་འཚོ་དང་ལྡན་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གསོན་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། བདག་ལྟ་ཡུན་རིང་
 གནས་གྱུར་གུང་འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཤི་ནས་ལོག་འཚོའི་རྣམ་
 སྤྱིན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་གིས་མི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱར་བའི་
 བ་སྤྱོད་ནས་གཉིད་སྐད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། གཞན་ཞིག་^{༤༧} མི་ལམ་དུ་ཡུད་ཅམ་བའི་བ་སྤྱོད་
 བས་སྐད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའི་^{༤༨} སྐད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལ་འང་མི་ལམ་གྱི་བའི་བ་དེ་ནི་སྐད་
 པ་ན་ཕྱིར་འོང་བ་མེད་པ་ལྟར་ཚེ་རིང་ཚེ་སྤར་གཉིས་ཀ་ཡང་འཆི་བའི་དུས་ན་སྤོན་སྤོང་བའི་བའི་བ་
 ཕྱིར་མི་འགྱུར་བ་དེ་འདྲར་ཟད་དོ། །གཞན་ཡང་རྟོད་པ་མང་བོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ་ཡུན་རིང་དུས་སུ་བའི་སྤྱད་
 གུང་འཆི་བའི་ཚེ་ཚོམ་བོས་སྟོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཚུང་ཟད་གུང་ཕྱིར་མར་སྤྱོད་^{༤༩} དབང་མེད་
 པས་སྤོན་མོ་ལག་པ་སྤོང་བར་འགོ་བས་རྟོད་སོགས་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོད་

པས་འཚོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ནས་ཡུན་རིང་པོར་གསོན་པར་གྱུར་ན། ཚེས་ལ་སྤྱོད་པ་རི་སྲིད་ཡུན་
 རིང་འཚོ། །དེ་སྲིད་དགོ་བའི་རྒྱན་ནི་རབ་ཏུ་འཕེལ།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲིག་པ་ཟད་པ་དང་
 བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་བྱ་བས་རྙེད་པ་དོན་ཆེ་བས་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོའོ་ཞེ་ན། རྙེད་པའི་
 དོན་ཏུ་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོས་པར་གྱུར་ན་བསོད་ནམས་ཟད་ཅིང་སྤྲིག་པ་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་
 རམ། དེ་བས་ན་གང་གི་དོན་ཏུ་བདག་གི་གསོན་པའི་དགོས་པ་བསོད་ནམས་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཉམས་
 གྱུར་ན་སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི་གསོན་པ་དེས་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་བདག་ལ་དད་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་མི་སྟོན་
 པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྲོའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞན་ལ་མི་སྟོན་པ་བརྗོད་པ་ལ་འང་ཁྲོད་དེ་བཞིན་ཅི་སྟེ་སྤོ་བར་མི་
 བྱེད་དེ།¹¹ དེ་ལས་¹²གཞན་དད་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །གཞན་ལ་གཞན་དད་མ་དད་ནི་དེ་
 དག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་དད་པ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་པས་གཞན་ལ་དད་པ་མེད་པ་ལ་ཁྲོད་བཟོད་
 པར་བྱེད་ན་འོ་ན་བདག་ལ་མི་སྟོན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཅིས་མི་བཟོད་དེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་བ་སྐྱེས་པ་
 ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།¹³

གཉིས་པ་བཞེས་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་ལ་གཞོད་པ་མེད་
 པ་དང་། གཞོད་པ་ཅན་ལ་ཉེས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་གསུགས་དང་མཚོན་
 ཉེན་དང་དམ་ཚོས་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཚུ་ལ་དང་མི་མཐུན་པ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་དག་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལ་འང་
 བདག་གི་སྟོང་རྗེས་དེ་བརློག་པར་བྱའི་ཞེ་སྲུང་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
 ལ་¹⁴གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་ཞིང་¹⁵གཞོད་བྱེད་ནི་སྟོང་རྗེས་ཉེན་ལོན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚེས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་དང་། གཞོད་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་།
 སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་བརློམ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་མ་དང་གཉེན་དང་བཞེས་ལ་
 སོགས་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལ་འང་སྐྱེ་མ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་
 བྱིས་རྐྱེན་དག་ལས་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁྲོ་བ་བརློག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགྲ་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། དེས་ན་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་སྤང་བ་དང་། དེའི་ཐབས་སུ་ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་མེད་དང་གཞོན་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཁྲོ་མཁན་དང་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་དང་། གཞོན་པ་ལས་བྱུང་བས་དགྲ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་དང་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་གཞོན་པ་བྱས་པར་འདྲ་ན། སེམས་ཡོད་ཁོ་ན་ཅི་སྟེ་གྲུ་དུ་བཀར་ཏེ་བཀོན་དེ་བས་ན་གཞོན་པ་བཟོན་པར་གྱིས།¹⁶ གཉིས་པ་ནི། དགྲ་ལ་ལ་ཚོངས་པས་¹⁷གཞོན་པ་བྱས་བདག་ལྟ་¹⁸ལ་ལ་ཚོངས་ཏེ་དེ་ལ་ཁྲོ་བར་གྱུར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོན་མེད་གང་གིས་བྱ་སྒྲོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཀ་སྒྲོན་ཅན་དུ་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། །ལས་གང་གིས་གཞན་དག་བདག་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་པའི་ལས་དེ་ཁྲོད་གྱིས་སྒྲོན་ཆད་ཅི་འདྲི་བྱིར་བྱས་དེས་ན་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན་བདག་གིས་དགྲ་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་བཀོན། གཉིས་པ་ནི། གཞོན་པ་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་པལ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁྲོ་བ་སྤངས་ཏེ་བྱམས་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་བྱིར་བདག་གིས་ནི་བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་¹⁹འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་བྱིམ་ཚིག་པར་གྱུར་པའི་མེ་དེ་བྱིམ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི་རྗེ་སོགས་གང་ལ་མེ་དེ་མེའདྲ་པར་བྱེད་པའི་རྗེ་སོགས་དེ་ནི་བྱིར་སྤྱུངས་ཏེ་དོར་བར་རིགས་པ་དེ་བཞིན་འོ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས་²⁰དེའི་གོགས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཞེ་སྤར་གི་མེ་ནི་མེའདྲ་པར་གྱུར་པས་བསོད་ནམས་ཚིག་པར་འོ་དོགས་པ་ཡིས་ཆགས་པ་དེ་ནི་དེའི་མོད་ལ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་དོར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགས་སྟག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་དེ་ལ་བཟོན་པར་མི་རྣམས་སོ་སྟམ་ན། གསད་པར་བྱ་བའི་མི་ཞིག་ལག་པ་བཅད་དེ་གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མི་ལེགས་ཏེ་ལེགས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་མིའི་སྟག་བསྐྱེད་འདི་ཙམ་གྱིས་སམ་དེ་ལ་བཟོན་པར་བྱས་པས་དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མི་ལེགས། ད་ལྟའི་སྟག་བསྐྱེད་འདི་ཙམ་ལ་ཡང་བདག་གིས་བཟོན་པར་མི་རྣམས་ན་དེས་ན་དཔུལ་བའི་སྟག་བསྐྱེད་གི་རྒྱ་ཁྲོ་བ་ཅིའདྲི་བྱིར་བསྐྱོག་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །འདི་ལྟར་

འདོད་པ་ལ་ཞེན་ཏེ་དེ་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་ཁྲོས་པས་དམུལ་བ་སྟོང་སྤྲུག་སྟོང་གྱུར་ཅེས་པའམ།¹³
 འགེལ་ཆེན་ལས་ཁྲོས་པའི་དོན་དུ་ཞེས་སོ།¹⁴ །སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅམ་སྟོང་ཡང་བདག་གིས་རང་གི་དོན་
 དང་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ། །ད་ལྟའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་དེ་དང་དུ་ལེན་པ་འདི་ནི་དེ་ཅམ་དུ་
 གནོད་མིན་ལ་དེ་ལ་བཟོད་པ་བྱས་པས་དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འགྲུབ་འགྲུར་བས། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གནོད་པ་སེལ་བའི་གནོད་བའམ་དེ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་
 བྱ་བར་རིགས་སོ།།

གསུམ་ལ་དག་ལ་ལེགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྟོད་གྲགས་དང་།
 བདེ་བ་དང་། རྟེན་པ་རྒྱབ་པ་ལ་ཁོ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་བདེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་
 བས་སྐྱང་བྱར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དོར་བྱར་མི་རིགས་པ་དང་། སྐྱང་དོར་ལ་
 འཇུལ་པའི་རྒྱལ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་དག་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བསྟོད་ནས་བསྟོད་མཁན་དེ་
 གཞན་དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་མི་བཟོད་ན། ཡིད་ཁྱོད་དེ་ལ་མི་བཟོད་པར་མི་
 རིགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱང་དག་དེ་བསྟོད་ནས་བསྟོད་མཁན་གཞན་¹⁵དེ་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་བར་མི་
 བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བའི་སྐོ་ནས་དེ་བསྟོད་པའི་བདེ་བ་འདི་ནི་བདེ་བའི་
 འབྱུང་གནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བར་
 གནང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྤྲུག་དོག་མེད་པར་གེས་ཏེ་དད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་སྤྲུང་པའི་ཐབས་ཀྱི་
 མཚོག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་བསྟོད་བྱ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་བར་འགྱུར་ཞེས་དེའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཁྱོད་གཞན་བསྟོད་པའི་བདེ་བ་མི་འདོད་ན་ལས་བྱེད་པ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུན་པ་ལ་སོགས་
 པས་ཀྱང་དེ་བདེ་བར་འགྱུར་བས་དེའང་སྤངས་¹⁶ དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་བ་ཆེ་
 འདིར་ལས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་དང་། མ་མཐོང་བ་ཕྱི་མར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་སུ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟོན་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་འང་དེ་

བརྗོད་པའི་བདེ་བ་འདོད་པར་བྱེད་ལ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཚེ་རང་ལའང་དེ་བརྗོད་པའི་
བདེ་བ་མི་འདོད་པར་བྱེད་པས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་
འགོད་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བདག་གིས་གོགས་མི་དགོས་
པར་སེམས་ཅན་རང་གིས་བདེ་བ་རྟེན་ན་དེས་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁོ་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་སོགས་བྱུང་བའི་རྒྱས་གཞན་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། མ་
བྱུང་བའི་རྒྱས་བདག་ལ་ཁོ་བར་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གི་འདོད་པ་གྲུབ་པས་
དང་། བདག་ལ་^{༡༥}མི་གཞོད་པས་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇིག་
རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གནས་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་ཁས་
ལེན་ན། དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བར་ཚོན་ཅམ་འདུག་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཏུང་བར་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན་གསོ་བྱ་གཉེན་^{༡༦}གང་ཞིག་ཁོ་བར་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁོ་བར་ཉིད་ཀྱིས་^{༡༧}ཟས་ལ་
སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཁོ་བར་གྱིས་སྦྱིན་མ་དགོས་པར་གཉེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཚོ་བ་རྟེན་
པར་གྱུར་ན་དགའ་བར་མི་འབྱུང་བར་སྐར་ཁོ་འཕམ་ཅི། འབྲུལ་གྱི་རྟེན་བཀུར་དེ་ཅམ་ཡང་ཅི་^{༡༨}འགོ་བ་
ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་འགོ་བ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན་མི་སྲིད་དོ། །དགེ་ལྷན་དགའ་ལ་མི་
འདོད་ན་ཞེས་བཤད་དོ།^{༡༩} །གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལ་ཁོ་བར་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ག་ལ་
ཡོད་དེ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགའ་དེས་སྦྱིན་བདག་དེ་ལས་ལོངས་སྟོན་རྟེན་དམ་དེས་མ་
རྟེན་པར་སྦྱིན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་^{༢༠}དེ་གཉིས་ཀ་ཀུན་ཏུ་འང་དེ་ཁོ་བར་མེད་
པར་མཉམ་ན་བྱིན་ནམ་མ་བྱིན་ཡང་རུང་སྟེ། ལོངས་སྟོན་དེ་འཕྲུལ་དགག་སྐབ་དེས་ཁོ་བར་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་
དོན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དགའི་རྟེན་པ་ལ་ཁོང་ཁོ་ཞིང་རང་ལ་རྟེན་པ་ལ་ལྷག་པར་འདོད་
ན་རང་གི་རྟེན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྡོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་། སྦྱིན་བདག་གི་དད་པ་དང་། རང་གི་
འབྲུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཁོང་ཁོ་བར་སྦྱིབས་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་རྟེན་རྟེན་པར་འབྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བེ་
དག་མི་འཇོན་པ་བདག་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཁོ་བར་མི་བྱེད་སྟོས་ཤིག །གཞན་ཡང་བདག་ལ་
རྟེན་པ་མེད་བྱིན་ཆད་གཞན་ལ་^{༢༡}ཡང་མེད་ན་ལེགས་སོ་སྐྱམ་ན། ཁོ་བར་ནི་རང་གིས་མི་རྟེན་པའི་རྒྱ་

རོར་ཟད་པར་གཏོང་ཞིང་དཔལ་བར་།^{༡༠} གྲགས་པའི་ཕྱིར་གཡུལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་
 པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་ན་ཚོག་འབྲུ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་གི་ན་^{༡༡} གྲགས་
 པ་དེས་ཀོ་སྤུ་ལ་བདེ། དེས་ན་བྱེ་མའི་ལང་བུ་དེ་བུར་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་དུ་^{༡༢} དེ་བཞིན་དུ་
 བསྟོད་དང་གྲགས་པ་ཉམས་ན་རང་གི་སེམས་འདི་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་མི་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་
 རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཞིག་བསྟོད་པའི་སྐྱེ་ལ་ནི་སེམས་མེད་པས་ན་བདག་ལ་བསྟོད་པ་བྱའོ་
 སྐྱམ་པའི་སེམས་ཡོད་མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་ལ། བདག་ལ་གཞན་བསྟོད་མཁན་དེ་
 དགའོ་ཞེས་གྲགས་པའི་^{༡༣} གཞན་གྱི་དགའ་བ་དེ་ནི་བདག་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྲང་ན། གཞན་
 དགའ་མ་ཡང་ན་བདག་ལ་བསྟོད་པའང་རུང་སྟེ་གཞན་བསྟོད་པ་པོའི་དགའ་བས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་
 ཡན་ཏེ་དགའ་བ་དེ་ནི་བསྟོད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པས་བདག་གིས་དེ་ལས་ཤས་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པས་བསྟོད་པ་པོ་དེ་བདེ་བས་བདག་
 བདའོ་ཞེན། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་བདེ་བ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་དགའ་བར་བྱེད་དགོས་ན། ཇི་ལྟར་
 གཞན་དགའ་ལ་དགའ་བ་ཡིས་བདེ་བར་བྱུར་ན་བདག་ཇི་ལྟར་མི་བདེ་སྟེ་བདེ་བར་རིགས་པས་སོ། །དེ་
 བས་ན་བདག་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟོད་དོ་ཞེས་རང་གི་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་འགྲུ་ར་བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་
 རིགས་པས་དོན་མེད་པ་ལ་དགའ་བ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྟོད་གྲགས་པ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལས་སེམས་
 གཡེང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡིས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བའང་འཇིག་སྟེ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་དོན་དུ་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་དོག་བྱེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཁོ་བར་བྱེད་ཅེས་འགྲེལ་
 ཚེན་^{༡༤} དང་རྣམ་བཤད་ལས་སོ།^{༡༥} །རྣམ་སྤང་ཡང་གཞན་གྱི་སུན་སུམ་ཚོགས་པའང་ཞེས་དམ་གཤིས་
 འཇིག་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་ནི་གཞིག་པའི་ཕྱིར་གང་
 དག་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་དག་བདག་ཉེས་པ་དེ་དག་གི་^{༡༧} ལྟོབས་ཀྱིས་རན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་བསྐྱང་
 བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་ཁོ་བར་མི་རིགས་ལ། གཞན་ཡང་བདག་ནི་འཁོར་བ་ལས་
 སྐྱོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དེའི་གོགས་སུ་བྱུ་ར་པའི་རྟེན་པ་དང་བཀུ་ར་སྟེས་འཚིང་བར་བྱེད་མི་

དགོས་སོ། །གང་དག་དེའི་གོགས་བྱས་ནས་^{༡༥}བདག་འཁོར་བར་བཅིངས་པ་འགོལ་བར་བྱེད་པ་དེ་
 ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁྲོ། གཞན་ཡང་བདག་ནི་དེའི་ཉེས་པས་^{༡༦}ངན་སོང་གི་ནང་དུ་འཇུག་པར་འདོད་
 པ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་སོགས་ཀྱི་གོགས་བྱས་པའི་སྐོར་ནས་དེར་
 མི་གཏོང་བའི་སྐོར་འཕར་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁྲོ་སྟེ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁྲོ་བ་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་ཡིན་པ་དང་། གནོད་བྱེད་མཐུན་
 རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེས་ན་དེ་ལ་ཁྲོ་བ་བསྐྱོག་སྟེ་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དག་འདི་ནི་བསོད་
 བཅས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་འང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། བསོད་
 པ་དང་མཚུངས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཀའ་ལུ་བ་ཡོད་པ་མིན་ན་བདག་ནི་དེ་ལ་མི་གནས་སམ་སྟེ་
 གནས་པར་རིགས་ལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་གི་སྐྱོན་གྱིས་དག་འདི་
 ལ་བསོད་པར་མི་བྱེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་བསོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་འདི་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གོགས་
 བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ཚོས་གང་མེད་ན་མེ་འབྱུང་ལ་ཚོས་གང་ཞིག་
 ཡོད་ན་ཡོད་པར་འབྱུར་བའི་ཚོས་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བསོད་པ་ཡང་དེའི་^{༡༧}རྗེས་སུ་
 འགོ་ལྷོག་བྱེད་ན་རི་ལྟར་དག་དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དབུ་
 བ་སྐྱིན་པའི་དུས་སུ་བྱིན་པའི་སྐོར་མོ་བ་སྐྱིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་གོགས་བྱས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་གྱུར་པའི་མཁན་པོ་ལ་སོགས་པ་རབ་བྱུང་གི་གོགས་ཞེས་བྱ་བར་མི་
 རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཅས་ཅན་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་
 རྒྱུས་ལ་དད་པས་དེ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གི་བྱང་རྒྱུབ་རྒྱབ་པའི་གོགས་ཡིན་པས་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་དང་
 མཚུངས་པར་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་འབྲུལ་བ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐོར་བ་དང་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་འདྲ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་ནི་སྐོར་བ་མོད་ལ་
 གནོད་པར་བྱེད་པ་དགོན་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ཕར་གནོད་པ་མ་བྱས་ན་རྒྱར་འགའ་ཡང་

གནོད་པ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱང་བཟོད་པ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་དག་ནི་རྒྱ་ཆེ་ལོ། །དེ་བས་
 བ་དཔལ་བས་མ་བསྐྱབས་པར་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་གཏེར་ནི་ལྷུང་བ་ལྟར་བྱང་ཚུ་བ་སྒྲོན་པ་ལྟེ་སངས་རྒྱས་
 རྒྱུ་བའི་གོགས་སུ་རྒྱུར་བས་ན་བདག་གིས་དག་ལ་དགའ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དག་འདི་དང་
 བདག་གིས་བཟོད་པ་འདི་བསྐྱབས་པས་ན་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ལ་གཏོགས་པ་¹¹⁹ དེའི་སྤྱིར་འབྲས་
 འུད་མ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བུད་ཅི་ནི་¹²⁰ དག་འདི་ལ་ཐོག་མར་བདར་བར་བྱ་སྟེ་སྤྱིན་པར་འོས་སོ།¹²¹ །འདི་
 ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དག་འདི་བཟོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ་མ་
 པའི་¹²² བསམ་པ་མེད་པས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་མཚོན་པར་བྱ་བར་མིན་ལོ་ཞེ་ན། དགེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡི་ནི་
 རྒྱར་རུང་བའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཚོན་དེ་མི་འགྲུར་རོ།¹²³ །གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ་ཚོས་ལ་
 གནོད་སེམས་མེད་ལ་དག་འདི་གནོད་པར་བྱ་བའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་མཚོན་པར་བྱ་བ་མིན་ལོ་ཞེ་ན།
 སྤྱན་པ་བཞེན་དུ་ཕན་བཅོམ་ན་མི་བཟོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་¹²⁴ བདག་གིས་
 བཟོད་པ་རི་ལྟར་འགྲུབ། དེ་བས་ན་རབ་རྟུ་སྒར་བའི་སེམས་དང་ལུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྐྱེ་
 བས་ན་དག་དེ་ཉིད་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་དམ་པའི་ཚོས་བཞེན་དུ་མཚོན་པར་འོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷང་འགོད་པ་དང་། ལྷང་གི་དོན་རྒྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
 ཅན་ལས་དགེ་བ་སྐྱེ་བ་དེའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་དང་རྒྱལ་བའི་ཞིང་གཉིས་ཀ་ལས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཚོས་སྐྱེ་བར་བྱུང་བས་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྲུར་གྱིས་དེར་ནི་ལོག་པར་
 བསྐྱབ་པར་མི་རིགས་སོ།¹²⁵ །ཞེས་ལ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷང་གི་དོན་ལ་རྒྱུབ་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མེད་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་ལོ་སྟེ་མ་ན་རིགས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་འདི་
 དག་མཁུ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞེ་ག་འདི་ལྟར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏེ་མཐར་སྤྱིན་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཚོས་འགྲུབ་པར་འདྲ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་¹¹⁷ དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་མིན་
 པ་ཅིའི་རྒྱལ་ཏེ་རིགས་པའི་རྒྱལ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པས་གྲུས་
 པ་མཉམ་དུ་བྱ་བར་མི་རིགས་སྐྱམ་ན། རང་གི་བསམ་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མིན་གྱི་
 དེ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲས་ཤུ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་མཚུངས་པ་ལས་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེས་ན་སངས་རྒྱས་དང་མཚུངས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱམས་པའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་པའི་ཉིང་འཛོན་
 ལས་ལངས་པ་ལ་¹¹⁸ མཚོན་པས་བསོད་ནམས་མཐོང་ཚོས་སུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་
 གྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དེ་ཡུལ་སེམས་ཅན་མེད་ན་མེད་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་བསོད་ནམས་གང་དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་དོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་འགྲུབ་པའི་ཆ་མཉམ་པར་ཡོད་པ་
 དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད།¹¹⁹ ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་
 སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་མོ། །དེར་མ་ཟད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཚོག་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་
 མངའ་བའི་གང་ཟག་གཅིག་སུ་སངས་རྒྱས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་གས་ཅམ་འགའ་ཞིག་ལ་སྣང་ནའང་དེ་
 ལ་མཚོན་པའི་དོན་དུ་ཁམས་གསུམ་སུལ་ཡང་རྒྱུར་བར་འགྱུར་བས་ཡོན་ཏན་མི་མཚུངས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་ཚོས་མཚོག་སྐྱེ་བའི་རྒྱའི་ཆ་གས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་ཡོད་པས་ན་འདི་ཅམ་གྱིས་ནི་ཆ་བསྐྱུན་
 བས་སེམས་ཅན་མཚོན་བྱུར་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷོན་པས་སེམས་ཅན་བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། བདག་ཏུ་མཛད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲུས་པར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་གྲུས་པའི་ནོངས་པ་བཅགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་གཡོ་སྐྱེ་མེད་པར་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཕན་པ་དབག་མེད་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མགྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་ནི་ལན་ལོན་འགྱུར་ཏེ་མི་
 འགྱུར་ལ། གང་ཞིག་སེམས་ཅན་དོན་ལ་སྐྱེ་གཏོང་ཞིང་མནར་མེད་དུ་ཡང་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་
 དག་ལ་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་ལན་ལོན་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་བས་ན་འདི་དག་

གཞོན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་ཡང་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྨོན་པ་ཐམས་ཅད་བཟང་ཆུ་སྟེ་དཀ་ལ་ཕན་པ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་སྨྲ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མེ་ཞིག་བདག་གི་རྗེར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 རོན་གང་གི་ཕྱིར་རང་གི་སྐྱུ་ལ་ཡང་མི་གཟིགས་པར་གཏོང་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲོངས་པ་བདག་གིས་རི་
 ལྟར་ན་ར་རྒྱལ་བུ་ཞིང་བྲན་གྱི་དངོས་པོ་མི་བྱ།¹⁹⁰ གང་ཞིག་¹⁹¹བདེ་བས་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་
 པ་གྲུབ་པས་དགེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་མི་དགེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་
 ཡུལ་དེ་དག་དགའ་བས་ཐུབ་རྣམས་ཀྱང་དགེས་ཤིང་དེ་དག་ལ་¹⁹²གཞོན་པ་བྱས་ན་བཞེད་པའི་
 གོགས་བྱས་པས་ཐུབ་པ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་དཔེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་ཡུམ་
 ལ་ཀུན་ནས་མེ་འབར་བ་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་ཡིད་བདེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དེ་བས་ན་བདག་གིས་འགོ་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཀུན་མི་དགེས་པར་གྱུར་པ་གང་
 ཡིན་པའི་སྟེགས་པ་དེ་དེ་རིང་སོ་སོར་བཤགས་པར་བགྱི་ཡིས་མི་དགེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཐུབ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞིང་། ཕྱིན་ཚད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མཉེས་པར་
 བགྱི་སྨྲ་དུ་དེང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་ངེས་པར་བརྟུལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྲན་དུ་མཚི།¹⁹³
 འགོ་མང་རྟོག་པས་བདག་གི་སྨྱི་བོར་འཚོག་¹⁹⁴གམ་འགྲུམས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་བསྟོ་ཡིས་¹⁹⁵འཛིག་རྟེན་
 གྱི་མགོན་པོ་རྣམས་དགེས་པར་མཛོད་ཅིག །གཉིས་པ་ནི། འགོ་བ་འདི་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་རྗེ་འི་
 བདག་ཉིད་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྐོ་
 རས་བདག་ཏུ་མཛོད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད་མགོན་
 པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་བདག་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་གྱས་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་མགྲུབ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་།
 དེའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་མགྲུབ་པར་
 བྱེད་པ་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་བྱེད་ཡིན། རང་གི་རོན་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའང་འདི་

ཉིད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གིས་
 ཉམ་ཉམ་འདི་ཉིད་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དབེར་ན་རྒྱལ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་
 གུང་སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱུང་རིང་བོ་སྟེ་ཕྱིས་ཀྱི་སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་རྟོག་པ་དག་ལྷན་གུང་གྱིར་གཞོན་པ་མི་
 བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་དེ་གཅིག་ལུ་དཔུང་མེད་པ་བཞེན་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་དེའི་དཔུང་ཡིན་
 བར་གཤམ་སོ། །དེ་བཞེན་དུ་གཞོན་བྱེད་ཉམ་རྒྱུང་བ་འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་གསལ་དཔར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 དཔུང་བའི་སྤྱང་མ་དང་ཐུགས་རྗེ་ལྡན་ཚུམས་དེའི་དཔུང་སྟེ་གཞོན་ལན་བྱེད་པ་དང་མི་དགུས་པར་
 འཇུག་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་བོ་ཉེས་པ་རྒྱུང་དུ་ཅམ་བྱས་པ་ལ་ཡང་གཞོན་
 པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེ་མཁུ་བར་བྱ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཚུམས་ནི་མཁུ་བར་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་འོས་ན་
 ཡང་སེམས་ཅན་མི་མཁུ་བྱས་པ་ཡིས་སྤོང་བར་འཇུག་བ་གང་ཡིན་པ་དཔུང་བའི་གཞོན་པ་དེས་བྱེད་
 དམ་སྟེ་མི་བྱེད་ལ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་ཞིག་མཁུ་ན་ཡང་སེམས་ཅན་མཁུ་བར་བྱས་པ་ཡིས་འཐོབ་པར་འཇུག་
 བ་གང་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྦྱིན་མི་སྦྱིད་དོ། །དེས་ན་དཔེ་དོན་ཡན་གཞོན་མཉམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་མཁུ་བར་བྱས་པ་ཡིས་མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་འཇུག་པ་ལྟ་
 ཞིག་གི། ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་བ་དང་སྟོན་པར་གྲགས་པ་དང་སྦྱིད་པར་འཇུག་བ་ཅིས་
 མ་མཐོང་། འདིར་མ་ཟད་ཀྱི་འཁོར་བར་གནས་པའི་ཆོ་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འང་བཟོད་པས་གཟུགས་
 མཛེས་པ་སོགས་དང་། རྣམ་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་
 འཚོ་བ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་པའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ་པར་འཇུག་རོ། །

གཞོན་བྱེད་ཐོག་མེད་དུས་ཀྱི་དྲིན་ཅན་ལ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ལེན་བདེ་ཆེན་སྦྱབ་པའི་རྒྱ། །
 བརྟགས་ན་འོ་བྱ་འོ་བྱེད་མཁུ་བ་གི། །འོ་བས་རང་རྒྱུད་མ་སྲིགས་གཤམ་ལྡན་ཚུམས། །ལེའུ་དུག་པ་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །།

ལེའུ་བདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ།

། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚམས་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་གདམས་
 པ་དང་། བརྩམ་བྱ་བརྩོན་འགྲུས་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་བརྩོན་
 འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱང་རྒྱུ་གནས་ཏེ་འབྱུང་གི། བརྩོན་
 འགྲུས་མེད་པར་ནི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུད་མེད་ན་གཡོ་
 བ་མེད་པ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ངོས་བརྩུང་བ་དང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 སྤོང་བ་དང་། གཉེན་པོ་སྟེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། དགོ་བ་ལ་སྤོང་བའི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤང་བྱ་ལེ་ལོ་བཤད་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་དེའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་བྱས་ན་གསུམ་སྟེ། དགོ་བ་ལ་མི་མཐུན་པ་སྤོང་བ་མེད་
 པའི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཞེན་པ་དང་། བདག་གིས་དགོ་བ་
 རྒྱུ་བ་མི་ལུས་ཞེས་སྦྱིད་ལུག་ནས་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྤོང་རྒྱལ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤོང་བ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་།
 སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ངོས་བརྩུང་བ་དང་། དེ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སྤོང་ལས་ཏེ་དགོ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པར་ཡིད་དལ་དུ་གནས་པའི་བདེ་བའི་རོ་མུང་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཞེན་པ་
 དང་། གཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྤོད་པ་ཡིས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་ལ་མི་སྤོང་བ་
 ལས་ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་ལ་མི་སྤོང་བ་
 ལས་སྤོང་ལས་ཀྱི་བདེ་བའི་རོ་མུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཉིད་ལ་སྤོད་པ་འབྱུང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །^༩

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྩོན་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤོང་བས་རྒྱབ་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚེ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་། བྱི་མའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་བསམ་པ་པོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེས་
 པ་དང་། ལྷུང་དུ་འཆི་བ་བསམས་ནས་བསྐྱེད་པ་པོ། །དང་པོ་ནི། ཉེན་མོངས་རྒྱ་པས་བཤོར་ཉེད་བང་
 དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་ནི་རྒྱུར་གྱི་ནས་འཆི་བ་དག་ཁར་ནི་སོང་གྱུར་པ་ཅི་སྟེད་དུང་མི་ཤེས་སམ།
 རང་གི་སྡེ་ཚོན་རྣམས་འཆི་བ་དག་གིས་རིམ་གྱིས་གསོད་པ་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཉམ་སྟེ་
 ལྷུང་བཞེན་དུ། འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་བརྟེན་ཅིང་དགོ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདོལ་བས་
 རིམ་གྱིས་གསོད་པའི་མ་ཉེ་གཉིད་ལོག་པ་ལྟར་བྱུང་ནོ། །ལམ་ནི་ཀུན་ནས་བཀག་ནས་སུ་“འཆི་
 བ་དག་གིས་ནི་གསད་བྱུར་བལྟས་བཞེན་དུ་རི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་ཟ་ལ་དགའ་ཞིང་། འདི་ལྟར་གཉིད་ལོག་
 རི་ལྟར་དགའ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་དག་ཉིད་གྱིས་བཀག། །དོགས་
 པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྟོད། །འགོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་ལ། །སྐྱེ་བོ་འཛིགས་པ་མེད་པ་
 རོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཆི་བར་ངེས་ཀྱང་འཆིར་ཉེ་བ་ན་
 དགོ་བ་སྐྱེབ་པས་ཚོགས་གོ་སྐྱེམ་ན། བཤེས་སྤོང་ལས། ཚེ་འདི་གཞོད་མང་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །རྒྱ་
 ཡི་རྒྱ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབུགས་འབྱུང་དབུགས་རྒྱབ་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་
 གང་ལགས་དེ་ནི་རོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་འཆི་འགྱུར་བས་རི་སྤྱིད་འཆི་
 བར་མ་ཐུག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་ཚོགས་བསགས་བྱའི་འཆི་བས་ཐུག་པ་དེའི་ཆེ་ལེ་ལོ་སྤངས་། ཀྱང་ནི་
 དགོ་བ་སྐྱེབ་པར་ལུས་པའི་དུས་མ་ཡིན་པས་ལེ་ལོ་སྤངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བྱ་བ་འདི་ནི་མ་བྱས་ཤིང་འདིའི་མགོ་བརྩམས་པ་དང་འདི་སྤྱེད་ཅམ་། །བྱས་པར་གནས་པ་ལ་
 སློ་བུར་འཆི་བ་དག་འོངས་གྱུར་ནས་ཀྱི་ཉུང་བ་དག་འཆི་བས་བཅོམ་མོ་ཞེས་སེམས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 བདག་དང་འབྲལ་བའི་བྱ་བ་ན་གྱི་བྱགས་གྱིས་སྤངས་པའི་མིག་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང་གདོང་ལས་མཆི་
 མ་འཛག་པའི་ཉེ་དུ་རྣམས་བདག་ལ་གསོན་པའི་རེ་ཐག་ཆད་པ་ན། བདག་དཔྱལ་བར་། །འབྲིད་པར་
 བྱེད་པའི་གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉེའི་བཞེན་ལ་བལྟ་ཞིང་རང་གི་སྤིག་པ་རྣམས་དྲན་པས་གདུངས་པ་དང་།

དམུལ་བའི་སྐྱེ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས་བདག་ཀྱང་དེར་འགྲོའོ་སྐྱམ་སྟེ་སྤྲུག་པས་མི་གཙང་བ་
དབང་མེད་དུ་¹ ཟེག་པས་ལུས་ལ་གོས་གིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཚུལ་པར་ལྷུང་པའི་ཚེ་དགེ་བཙུག་པའི་བྱུང་
ཡོད་དེ་མེད་དོ།

གཉེས་པ་ནི། རྩོད་ནི་ཚེ་འདིར་འཆི་བ་ན་ཉ་གསོན་བྱེ་ཚན་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའི་འཇིགས་པ་
དང་ལྡན་པར་ལྷུང་ན་སྤིག་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལྟེ་མ་དམུལ་བ་མི་བཟང་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལྟེ་མས་
དངོས་སུ་ཚོང་ན་སྐྱོས་ཅི་དགོས་པས་འཇིགས་པར་རིགས་ཏེ། དམུལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་
དང་། །དན་དང་བསྐྱེད་པ་དང་གཟུགས་སུ་བཀྱིས་པས་ཀྱང་། །འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བཀྱིད་ན་མི་
བཟང་པའི། །ནམ་སྤིན་ཉམས་སུ་ཚོང་ན་སྐྱོས་ཅི་འཚལ།¹⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་ཚུའི་
རྒྱ་ཚན་གྱིས་ལུས་གཞོན་གཙན་ལ་རིག་པ་ན་རབ་ཏུ་ཚ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་དམུལ་བར་སྐྱེ་
བའི་ལས་བྱས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། རྒྱ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་འབྲས་བུ་
བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། བཟེ་ཅན་ཏེ་བཟོད་སྐྱེན་རྒྱུང་བ་ལ་གཞོན་པ་མང་པོ་འབབ་པ་དང་། འཆི་
བས་བཟུང་བཞིན་དུ་ལྟ་དང་འབྲ་བར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པའི་དོན་
ཐོབ་སྟེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་གིས་བརྩོན་པར་འཇུག་པས་སྣོང་རྗེའི་དབང་གིས་ཀྱི་ཏུད་སྐྱས་པའོ།

གཉེས་པ་ནི། མིའི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་པོ་ཚེན་པོ་ལས་སྐྱོལ་བར་གྱིས་
ཤིག་གྲུ་འདི་ལྟེ་ནས་རྟེན་པར་དཀའ་བས་ཀྱི་ཚོང་ས་པ་བརྩོན་དགོས་པའི་དུས་སུ་གཉེད་མ་ལོག་ཅེས་
པས་མཚོན་ནས་ལེ་ལོ་ཐམས་ཅད་སྐྱོངས་ཤིག།

གཉེས་པ་ནི། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པར་ལྷུང་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་དགའ་བ་
མཚོག་སྤངས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་ལྷུང་པའི་ལུས་སེམས་ཚོད་པར་ལྷུང་བ་གཡེང་བ་དང་། དག་གི་
དགོད་པ་དང་སྐྱེལ་སོགས་པ་ལ་རྩོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་སྟེ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དག་ཚོས་བཞིའི་སྐོ་
ནས་རྒྱལ་བར་¹¹ བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤང་བུ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་ཀྱང་ཐོག་མར་

བསམ་པ་སྤྱིད་ལུག་མེད་པར་གོ་ཚའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དེ་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དཔུང་ཚོགས་
 བཞི་བསམགས་པ་དང་། དེ་ནས་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་སུ་དགག་སྐྱབ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་
 ཉིད་ཀྱི་སྒོ་གསུམ་གཉེན་པོས་དབང་དུ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་བདག་
 དང་གཞན་དུ་བརྗེ་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ལུས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་དང་། རྒྱེན་བསྐྱབ་དཀའ་བས་སྤྱིད་
 ལུག་པའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ་ཅེས་སྤྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་
 བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་གསུང་བས་བདེན་པའི་ཚིག་འདི་
 གསུངས་ཏེ། སྤང་བུ་ག་སྤང་བུ་དང་དེ་བཞིན་སྤིན་བུར་གང་གྱུར་པ་དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་སྒྲ་མེད་ཐོབ་པར་ལག་བཟངས་ཀྱིས་ལུས་པ་ལས། གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སྒོབ་སྟེ། གང་དག་མེད་གོ་དང་། ལྷག་དང་། ཚི་
 དང་། ལྷ་སྤྱང་དང་། བྱ་ཚོད་དང་། ལྷང་ལྷང་དང་། བྱ་མོག་དང་། ལུག་པ་དང་། སྤིན་བུ་དང་། སྤང་མ་
 དང་། སྤང་བུ་དང་། ག་སྤང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ན།
 བདག་མིར་གྱུར་བཞིན་དུ་སྒོག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པར་
 བྱེད་སྒྲུམ་¹⁶ ཞེས་པ་དང་། མི་ལམ་བསྟན་པ་ལས། གང་ཞིག་རི་ཙམ་ཡོན་ཏན་རྒྱུང་བས་ཀྱང་། །ལྷག་
 པའི་བསམ་པས་སྒོབ་ན་བྱང་ཆུབ་འཕྲོད་¹⁷ ། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་
 པའི་རིགས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིགས་ནི་དེ་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པས་
 དག་པའམ་སེམས་ལ་བཞག་པའི་དགོ་བའི་བག་ཚགས་སོ། །དེ་ལས་¹⁸ དང་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་སྤོང་མ་ལས། རྗོགས་སངས་སྤྱི་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་
 ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱང་། །ཏག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྤིང་བོ་ཅན་¹⁹ ། ཞེས་གསུངས་
 པས་སོ། །བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྤྱེས་ཏེ་བསམ་པས་པན་པ་དང་གཞོད་པ་རོ་ཤེས་པས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྤོང་པ་²⁰ མ་བཏང་ན་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཕྲོད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུམ་པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྤོ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤོར་བ་བྱ་དཀའ་བས་འཛིགས་པ་སྤང་བ་དང་། ཏུས་ཡུན་རིང་བས་སྤོ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ལོག་རྟོག་བརྗོད་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེའི་དོན་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་པ་བཏང་དགོས་པས་བདག་ནི་དེ་ལ་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེ་སྤོང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྟོས་པ་དང་། གོམས་པས་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷི་དང་ཡང་བའི་ཁྱད་པར་ལ་མ་དབྱེད་པར་སྤང་དོར་ལ་སྤོངས་པས་ཁྱོད་ནི་འཛིགས་པར་ཟད་དེ། བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཚེད་དུ་དཀའ་བ་མ་སྤྱད་པས་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་དུ་འཁོར་བར་ལན་གྲངས་དུ་མར་ལུས་གཙོད་པ་དང་དབྱེག་པ་དང་བསྐྱེག་པ་དང་གཤགས་པ་¹⁹ལ་སོགས་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྱད་བསྐལ་དེ་དག་གི་སྤོ་ནས་བྱང་རྒྱུབ་འཕོབ་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་གིས་བྱང་རྒྱུབ་བསྐལ་བའི་ཕྱིར་གྱི་སྤྱད་བསྐལ་འདི་ནི་ཚོད་ཡོད་དེ་རྒྱུང་བས་བཟོད་པར་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཟུག་ཏུ་ཁོད་བརྒྱག་གཞོད་བསལ་སྤྱིར་ཏེ་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་ལུས་ལ་མ་བཏོད་པའི་སྤྱད་བསྐལ་བཟོད་པར་ལུས་པ་བཞིན་ལོ། །སྤོན་པ་ཀུན་གྱི་གསོ་དབྱེད་ཀྱིས་མི་བདེ་བ་ཡིས་ནད་མེད་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ན་དཀའ་སྤྱད་གྱི་སྤྱད་བསྐལ་དེ་བཟོད་དགོས་པ་དེ་བས་ན། དན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐལ་མང་པོ་དག་གཞུང་པའི་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་མི་བདེ་བ་རྒྱུད་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །གསོ་དབྱེད་པལ་པ་འདི་འདྲའི་སྤྱད་བསྐལ་དང་ལྡན་པའི་ཐབས་ཀྱང་སྤོན་པའི་མཚོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་མཛད་དེ། ཚོ་ག་གི་ན་ཏུ་འཇམ་པོ་སྟེ་སྤྱད་སྤྱོད་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ཚེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཅད་ནས་འབྱེད་པར་མཛད་དོ། །ཤེར་འབྱུང་¹⁹དང་ནམ་སྤང་¹⁹ལུས་གཏོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་ལས་དང་པོ་བས་མི་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ག་ལ་སོགས་པ་གཏོང་དགོས་པས་ཇི་ལྟར་ཚོ་ག་འཇམ་པོ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤོར་མ་གོམས་པ་དག་སྤྱིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེད་དུ་ཐོག་མར་འདྲེན་པས་ཚོད་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དུ་དངོས་པོ་དམན་པ་ཙམ་སྤྱིན་པ་ལ་སྤོར་བར་མཛད་དེ། དེ་ལ་གོམས་ནས་སྤྱི་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་རང་གི་ག་ཡང་གཏོང་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་གང་གི་ཚོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡང་ཚོད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་¹⁹མཐོང་ནས་ཞེན་པ་མེད་པའི་སྤོ་སྤྱེས་ནས་དེའི་ཚོ་རང་གི་ག་ལ་སོགས་པ་གཏོང་

བ་དེ་ལ་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་རི་སྤོང་བར་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དགའ་སྤྱད་དགོས་
 པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲོམ་བར་འགྲུར་རོ་སྒྲམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ལ་སྤྱག་
 བསྐྱེད་མེད་ལ། ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ལ་མི་དགའ་བ་མེད་དེ། འདི་
 ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པས་བདག་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་སེམས་དང་། སྤིག་པས་སྤྱག་
 བསྐྱེད་བསྐྱེད་ནས་ལྷན་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་དེ། བསོད་
 བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུས་ནི་ལྷན་བདེ་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན་¹⁶གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་
 གནས་ཀྱང་ནི་སྤོང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྒྲོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོན་གྱི་སྤིག་པ་ཟད་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བའི་རྒྱལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་བྱེད་ཕྱིར་ཉན་
 ཐོས་ཀྱན་པས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པར་བཤད་དོ། །ཤེས་¹⁷དང་ལྟ་¹⁸ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་རྒྱལ་བ་བུ་
 ཞེས་པར་འཆད་དོ། །དེ་བས་ན་སྒྲོམ་ལ་ཀྱན་སེལ་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་རྟོན་ཞེན་ནས་བདེ་བ་ནས་
 བདེ་བར་འགོ་བལ་སྒྲོན་ཡོན་སེམས་ཤེས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱིད་ལུག་པར་འགྱུར།¹⁹

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་སྤང་བྱའི་དགའ་འཛོམས་པའི་དཔུང་ནི་མོས་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདུན་པ་
 ནི་འདིར་དགའ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱུང་ཞིང་།²⁰ སྤྱུ་མ་དཔའ་ལོ་རྩ་བ་འདི་རྣམས་རྒྱ་དཔེ་ལ་
 འདུན་པར་ཡོད་གསུངས་པས།²¹ སྐབས་འདིར་ནི་མོས་པ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་འདུན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །འདིར་ཡང་དགའ་བ་ལ་འདུན་པ་དང་།²² དེ་བརྒྱམས་པ་ལས་མི་ལྷོག་པའི་བརྟན་པ་²³དང་།
 དེ་ལོས་²⁴སྤྱག་པར་དགའ་བ་དང་། དོར་ན་དགོས་པ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་དོར་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 མོས་པ་ནི་མི་དགའ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛིགས་པ་དེ་དང་མོས་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་²⁵བསམས་
 པས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལེ་ལོ་སྤངས་ཏེ་བརྟོན་འགྲུས་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་
 བྱའོ། །ཐབས་གང་གིས་ཞེས་ན། བཤད་པའི་²⁶རྒྱལ་དེ་ལྟར་མོས་པ་དང་། ད་རྒྱལ་ཏེ་བརྟན་པ་དང་།

དགའ་བ་དང། རྟོར་བའི་དཔུང་བསགས་ཏེ་སྒྲུང་རྟོར་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་ལྷན་སེམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་
སྤྱོད་ས་གྱིས་ཞེས།

གཉེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔུང་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་དང། ལྟར་སྒྲུང་བ་དང། བདག་ཉིད་
དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མོས་པ་དང། ང་རྒྱལ་དང། དགའ་བ་དང། རྟོར་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་དང། མོས་པའི་མན་ཡོན་དང། རྒྱ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ནས་
དེ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།^{༡༦} མོས་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དང། དེའི་རྒྱ་མཚན་དགོད་པ་
དང།^{༡༧} ཚོས་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསམས་ཏེ་དེ་གཏོང་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ།།^{༡༨}

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི་
དཔག་མེད་བདག་གིས་གཞོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གང་དུ་ཉེས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་འཛོམས་པ་ལའང་
བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་ཟད་གྱི་བར་དུ་འབད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཉེས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་
འགུས་རྩོམ་པ་དེ་ཡི་ནི་ཆ་ཅམ་ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་
གྱུར་བ་བདག་གི་^{༡༩}ཅི་སྟེ་སྤྱིང་མ་གས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་མང་བོ་བདག་
གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་རེ་རེ་ཡང་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གོམས་པར་བྱ་དགོས་པར་
འགྱུར་བ་ལ། བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་ཆ་ལ་ཡང་གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། དེས་ན་རྟོད་
པར་དཀའ་ཡང་རི་ཞིག་ལྟར་རྟོད་པའི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བདག་གིས་དོན་མེད་པར་བྱས་པ་མཚར་རོ། །གཉེས་
པ་ནི།^{༢༠} བདག་གིས་ཞེས་སོགས་རྣམ་སྣང་རི་ལྟར་དོན་མེད་པར་བྱས་ཞེས་ན།^{༢༡} ཞེས་གོང་མ་ལ་
སྐྱེལ་ལ། འགྲེལ་ཚེན་ལས་རྣམ་གྲངས་གཞན་དུ་འཆད་དེ།^{༢༢} བཙོམ་ལུན་འདས་མ་མཚོན་ལ་སེམས་
ཅན་ལ་དགའ་སྟོན་ཚེན་པོའི་བདེ་བ་མ་བྱིན། བསྟན་ལ་བྱ་བ་མ་བྱས་དང། །དཔུང་པོའི་བསམ་པ་
རྫོགས་མ་བྱས། །འཛིགས་ལ་མི་འཛིགས་མ་བྱིན་པ་སྟེ།^{༢༣} དེ་དག་གིས་ཚོས་དང།^{༢༤} ཟང་ཟིང་
དང། མི་འཛིགས་པའི་སྤྱིན་པ་གསུམ་^{༢༥}མ་བྱས་ཞེས་པའོ།^{༢༦} །ཤེར་^{༢༧}དང་རྣམ་སྣང་^{༢༨}བསྟན་པའི་
བྱ་བ་ལྟ་ཁང་འབུ ལ་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་མ་བྱིན་ན་
བདག་གིས་མ་ཡི་མངལ་གྱི་རྒྱག་དུ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་ཟད་གྱི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་

པའི་དགོས་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།⁶⁶ བདག་ནི་སྔོན་ཚེ་དང་ད་ལྟ་ཚོས་ལ་མོས་པ་དང་
བྲལ་བས་ན་བདེ་བས་སོངས་འདི་འདྲར་བྱུང་བྱུར་ན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚེན་ལས་སྤེལ་སོ། །ཤེས་
ལྡན་སུ་ཞིག་ཚོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་།།

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མོས་པ་ཡིན་པར་སློབ་ཤོས་རྒྱུ་མཚོས་
ཞུས་པ་ལས། དགོ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་མོས་པའོ།⁶⁷ །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་
ལས། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །འདུན་པའི་རྩ་ལ་རབ་ཏུ་གནས།⁶⁸ །ཞེས་བྲུབ་པས་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་བསུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མོས་པ་དེ་ནི་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞེན། མོས་པ་དེའི་ཡང་རྩ་བ་རྟག་ཏུ་ནི་དགོ་སྤིག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་
སྟམ་དུ་བསྐྱོམས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་སྐྱོད་ལའི་འཁོར་གྱི་སྐྱུག་བསྐལ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཡིད་མེ་
བདེ་བ་དང་། འཇིགས་པ་རྣམས་སྡོམ་གསལ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་སྤིག་པ་སྤོང་
པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཡིད་ལ་བསམས་པ་སྟེ་འདུན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགོ་བ་བྱས་
པས་སྐྱེ་བ་གང་དང་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དེའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་
མངོན་མཚོན་འགྱུར། སྤིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་གང་དང་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་
ནི་སྤིག་པ་དེས་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དུས་
ཀྱིས་ཉེན་ནས་རྒྱལ་པོ་འགོ་འགྱུར་ན། །འོངས་སྤོང་མངོན་དང་གཉེན་བཤེས་རྗེས་མི་འབྲང་། །སྐྱེས་
བྱུང་དག་ནི་གང་དང་གར་འགོ་བ། །ལས་ནི་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་།⁶⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དགོ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྐྱེ་གནས་མངལ་དོག་
ཅིང་དྲི་ངལ་ཚབ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱ་ཚེ་དྲི་བཟང་བསིལ་པའི་པདྨའི་སྤྱིང་པོར་གནས། དེར་

ཟས་བད་ཀན་གྱི་ཟག་རྒྱས་འཚོ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་“སྟན་པས་བསྟན་པའི་
 ཚོས་གྱི་ཟས་གྱིས་གཟི་བརྗེད་བསྐྱེད་བྱས་པ། སྐྱེ་བའི་ཚེ་དོག་པའི་སྟག་བསྐལ་ལས་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་
 ཐུབ་པའི་དོད་གྱིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་བདུ་ལས་བྱུང་ལུས་མཚོག་ཅན། སྐྱེ་བོས་ཡོངས་སུ་“འཛིན་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་བ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་གྱི་མདུན་དུ་གནས་ནས་“དེའི་ཚོས་གྱིས་
 སྐྱོང་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་དེ་དང་“ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྲས་སུ་སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགེ་
 བས་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་སྟེག་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། རང་གི་ལས་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཤིན་
 རྗེའི་སྐྱེས་བུས་པགས་པ་མ་ལུས་པ་བལྟས་པས་ཉམ་ཐག་“ཅིང་རབ་རྟུ་ཚ་བའི་མེ་ཡིས་བལྟས་པའི་
 ཟངས་ལྷན་ལུས་ལ་སྟགས་གྱུར་ལ་སྐྱར་ཡང་མེ་རབ་རྟུ་འབར་བའི་རལ་གྱི་དང་མདུང་ཐུང་གིས་བསྟུན་
 བས་ག་ཡི་དུ་མ་ལུ་བརྒྱར་ལྟགས་གིང་། ཤིན་རྟུ་འབར་བའི་ལྟགས་གྱི་ས་གཞིར་སྐྱུང་བ་ནི་མཚམས་
 མེད་ལ་སོགས་པའི་མི་དགེ་བ་ཚེན་སོ་མང་བོས་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།“ དེ་བས་ན་དགེ་བ་ལ་
 མོས་ཉེ་འདུན་པར་བྱ་ཞིང་། དགེ་སྟེག་གི་སྐྱང་དོར་ལ་གྲུས་པ་སྟེ་ཡིད་ཚེས་པ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་
 གི་སྐྱང་དོར་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་གྱི་དཔུང་ལ་གཉིས་ཉེ། ཚུམ་པ་དང་། ལྷགས་པ་བསྟན་པའོ།“ །དང་
 བོ་ནི། བལ་པོ་ཚེའི་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྐྱོ་བ་དུག་པ་ལས། དཔེར་ན་ལྷའི་སྤེལ་འཆར་བ་ནི་
 དམུས་ཡོང་དང་རི་མེ་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་མི་ལྟོག་པར་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་
 སྣ་ཚོགས་གྱིས་མི་ལྟོག་ཅིང་། འོས་སུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྒྲིན་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ་“ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཚོག་ཡིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་བརྩམས་ནས་དེ་བསྐྱུབ་རུ་ས་སྟམ་པའི་རྒྱལ་བསྐྱེམ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་དང་བོར་འབྱོར་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་“ལུས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་ནི་ཡོད་ན་
 བརྩམ་མམ་“མེད་ན་མི་བརྩམ་བྱ། གལ་ཏེ་མི་ལུས་ན་མ་བརྩམས་པ་ཉིད་མཚོག་ཡིན་གྱི་བརྩམས་
 བས་དེ་ལས་ལྟོག་པར་མི་བྱའོ། །ལོག་ན་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་དམ་བཅས་
 བས་ལྟོག་པ་དེ་གོ་མས་ནས་“སྐྱེས་སུ་བྱེད་འབྲས་སྟེག་པ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྟག་བསྐལ་འཕེལ་བར་

འགྲུར་ཞིང་། དེ་དོར་ནས་བརྒྱུ་མས་པ་གཞན་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་དུས་ཀྱི་དགོ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་
དམན་ཏེ་^{༤༤}མཐར་མི་ཕྱིན་པར་འགྲུར། དེ་རང་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བརྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་བའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
གཞོམ་པ་དང་། དེའི་རྣམ་པ་^{༤༥}སྟེ་གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་^{༤༦}ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བདག་སྐྱོད་གཅིག་ཤུས་
བུའོ་ཞེས་སེམས་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་སེམས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཉོན་མོངས་པས་
རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡང་རང་དོན་སྐྱབ་པར་མི་རྣམས་པས་ན་
འགོ་བས་བདག་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གཞན་
གྱི་དོན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ལས་དམན་པའི་གྲོགས་མི་བུའོ་སྟེ་ལས་ལྟར་གཞན་
དག་ལྟར་འཇུག་པར་ལ་སོགས་པ་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་རི་ལྟར་དེའི་གྲོགས་མི་
བྱེད་པར་འཇུག་པར་^{༤༧}མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ལས་དེ་ནི་དམན་པ་ལ་བདག་ནི་མཚོག་ཡིན་ན་སྟེ་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ལས་དེ་མི་བྱེད་དེ་^{༤༨}བདག་ལ་ང་རྒྱལ་དེ་མེད་པ་མཚོག་ཡིན་པས་དེ་ཡང་^{༤༩}སྤང་
བར་བུའོ།།

གཉིས་པ་རྣམས་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟན་པར་^{༥༠}རིགས་པ་དང་། གཉེན་པོའི་ང་རྒྱལ་
གྱི་རང་བཞིན་དང་། སྤང་བུའི་ང་རྒྱལ་སྤང་བ་དང་། གཉེན་པོའི་ང་རྒྱལ་བསྐྱུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དཔེར་ན་གི་བའི་སྐྱལ་དང་ཤད་པར་སྐྱུ་ར་ན་ཁ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བརྟན་ཐབས་
ཀྱིས་^{༥༡}སྦྱོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་རྣམས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཉམས་ལུང་ན་ལྟར་བ་རྒྱུང་དུའང་
བདག་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པས། ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་བསམ་པ་ཞུས་པ་དང་བཅས་གིང་སྦྱོར་བས་
ཚོལ་བ་དོར་བ་ལ་མོངས་པ་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་པ་ཡོད་དམ་ཅི། དེ་བས་བསམ་པ་^{༥༢}ང་རྒྱལ་དང་
སྦྱོར་བ་ཚོལ་བ་བསྐྱེད་ན་སྤང་བུ་^{༥༣}ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་སྐབ་པར་དཀའ་བ་དེ་བས་ན་སེམས་ནི་བརྟན་
པ་ཡིས་ལྟར་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་པར་བུ་སྟེ། བདག་ནི་ལྟར་བས་རྒྱུར་པས་པར་བྱས་ན་ཁམས་གསུམ་

ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་འདོད་པ་བཞད་གང་གི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཉེས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་མི་ཡི་སེང་གའི་སྤྲུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདག་གི་བདག་གིས་སྤང་བྱ་རྒྱལ་ལས་^ལརྒྱལ་བར་བྱ་སྟེ་བདག་ལས་སྤང་བྱ་སུ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་སྟེ་ལའི་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། འགོ་བ་གང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བདག་ཉིད་བཅོམ་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱལ་ཅན་དགའི་དབང་དུ་མི་འགོ་ལ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱལ་གྱི་དགའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་སོ། །སོང་བ་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟེ་མ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ནས་རྒྱལ་གྱིས་ངན་འགྲོར་འབྱིད་ཅིང་།^ལམིར་སྐྱེས་ན་འད་དག་སྟོན་བཅོམ་པ་སྟེ་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཟན་ཟ་བའི་བྲན་དང་།^ལསྐྱེན་པ་དང་། གཟུགས་མི་སྲུག་པ་དང་། ལུས་ཉམ་རྒྱུད་བ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་^ལགཞན་གྱིས་བརྟུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་དཀའ་བྱུང་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དེ་ཡང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་གཏོགས་ན་དམན་པ་སྟིང་རྗེའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོས། བཞི་པ་ནི། གང་ཞིག་^ལཉོན་མོངས་པ་རྒྱལ་གྱི་དགའ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོའི་རྒྱལ་འཆང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། དཔལ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་ནི་རྒྱལ་གྱི་དགའ་བདོ་བ་དེ་^ལཡང་དེས་པར་བཅོམ་སྟེ། འགོ་བ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་ལུང་རྗོགས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞེས་པའི་རྒྱལ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་མང་པོ་ཚོགས་པའི་ཚོད་ན་གནས་ན་རྣམ་པ་སྟོང་སྟེ་མང་པོར་གཉེན་པོའི་སྤྲུལ་གཟུག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མ་ལ་སོགས་པར་མང་པོས་སེང་གའི་ལ་མི་རྟུགས་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཚོགས་གྱིས་མི་རྟུགས་པར་བྱའོ། །ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་སྟེ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་ཡིས་མིག་ནི་གཅེས་པར་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྐྱུང་བ་ལྟར།^ལདེ་བཞིན་དུ་ཉམ་ང་བ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་དུ་གཏོགས་པར་བྱུར་ཀྱང་བསྐྱེམས་ཏེ་^ལཉོན་མོངས་

པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་བུ་བར་ཅུ་བའི་འགྱུར་ལྟར་ན་གསལ་ཡང་། ཤེར་འདྲེན་
 ལྟས་ལྷོ་མ་རྩེ། ལྷག་བསྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང་གྱུར་གྱང་། །རོ་ནི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ལྟར། །ཞེས་མིག་རོ་
 སོགས་ལ་ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཉམ་ང་བྱུང་གྱང་ལྷོ་མ་མོངས་པའི་དབང་དུ་
 གཏན་ནས་མི་འགྱུར་བར་བྱ་ཞེས་པར་འཆད་དོ། །བདག་ནི་བསྐྱེད་ཀྱི་བསམ་དུ་ཉམ་བདག་གི་
 མགོ་བོ་བཅད་གྱུར་སྐྱེད་ཆུ་པ་ཀྱུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་ལ་འདུད་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་འགོ་བར་
 མི་བྱུངོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། དེ་བཞིན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །རིགས་པ་ལས་ནི་གཞན་མི་
 སྤྱད། །ཅེས་འདུང་བ་ནི་སྐོབ་དཔོན་གྱི་གསུང་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དཔྱད་དགའ་བས་རང་སོར་བཞག་ན་
 ལེགས་སྟུམ་མོ།།

གསུམ་པ་དགའ་བའི་དབང་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟུང་མོ་ལ་དགའ་
 བ་དག་ཟུང་མོའི་བདེ་འབྲས་ལྷོ་མ་ལྟར་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དགེ་བའི་ལས་
 དེ་ལ་ནི་བྱང་བྱར་ཞེན་པར་བྱ་སྟེ། ལས་དེས་མི་རོམས་གིང་དགའ་བར་བྱུངོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དགེ་བ་བྱེད་པར་རིགས་པ་དོ་བོ་བདེ་བ་དང་། མི་རོམས་པར་རིགས་པ་རྣམ་སྐྱེན་བདེ་བ་དང་། དེས་ན་
 དགའ་བས་འཇུག་བྱར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་གྱང་དེས་བདེ་བར་
 འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་གྱི་གང་གི་ལས་ཉིད་གྱང་བདེ་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
 སུའི་ལས་མི་བྱེད་པ་རི་ལྟར་བདེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་ཉིད་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིས་གྱི་བདེ་
 བ་གཞན་འདོད་པ་དེ་ལས་མི་བྱེད་ན་རི་ལྟར་བདེ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲིའི་སོར་
 ཆགས་སྤྱང་ཅི་ལྟར་ཡན་རྒྱུང་ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་འདོད་ཡོན་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་མི་རོམས་ན། རྣམ་
 སྐྱེན་བདེ་བ་གནས་སྐབས་མདོན་མཐོ་དང་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་དེས་ལེགས་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་
 བསམ་གྱིས་ལྷ་ཅི་སྟེ་རོམས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟས་ལས་བརྒྱམས་པ་དེ་ཆར་བྱིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
 སོས་ཀ་ཉི་མ་བྱེད་དུས་སུ་ཚ་བས་གཏུངས་པའི་སྤྱང་ཆེན་མཚོར་སྤྱད་མཚོར་འཇུག་པ་ལྟར་དགེ་བའི་

ལས་དེ་ཉིད་ལ་དགའ་བས་འཇུག་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་དོར་བའི་དཔུང་ལ་གཉིས་ལས། མི་ལུས་པ་རེ་ཞིག་དོར་བ་ནི། ལྷོ་བས་ཉམས་པ་
དང་རྗེས་སུ་འགྲེལ་ཏེ་ད་ལྟ་ལས་དེ་སྐྱབ་པའི་ལུས་པ་མེད་ན་སྐར་ལུས་པར་བྱོན་ཏུ་རེ་ཞིག་དོར་
བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཟིན་པ་གཏན་དུ་དོར་བ་ནི། ལྷ་མ་དེ་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་སྤྱི་མ་དང་དེའི་ཡང་
སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ལྷ་མ་དེ་
སྐར་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་དཔུང་གིས་ལྷུང་སྐར་བར་བྱ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལྷུང་སྐར་ཚུལ་དང་། ཉེས་
པ་སྐར་ཚུལ་དང་། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བྱ་བ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བག་ཡོད་ལྷུང་
སྐར་བ་ནི། དཔེར་ན་འཐབ་མོ་རྟིང་པ་དེ་ལ་གིན་ཏུ་གོ་མས་པ་དག་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡུལ་རོར་
རལ་ཁ་ལྟགས་པ་ན་ལོ་རང་ལ་མཚོན་གྱིས་མི་ཕོག་པ་དང་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ཉོན་མོངས་
མཚོན་ལས་གཟུར་བར་བྱ་ཞིང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་འཛིན་པར་བཏགས་ཏེ་དེས་སྐར་གཞོད་མི་
ལུས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དྲན་པ་ལྷུང་སྐར་བ་ནི། དཔེར་ན་གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་ལྷུང་གྱུར་ན་འཛིན་པ་
པས་ལྷུང་དུ་ལེན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དྲན་པའི་མཚོན་པོར་ཏེ་གཉེན་པོ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་དཔུལ་
བའི་འཛིན་པ་དྲན་པའི་སྐོན་ནས་དྲན་པའི་མཚོན་ལྷུང་དུ་སྐར་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ནི། རི་ལྷུང་མདའ་དུག་
ཅན་བསྐྱབ་པ་ན་ཐག་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས་དུག་ནི་ལུས་ལ་ཁུབ་པར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་ཉེས་པ་རྩུང་
ཟད་ཅིག་གིས་གྲགས་རྟེན་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་ཉེས་པས་སེམས་ལ་ཁུབ་པར་
འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་ཡུངས་མར་གྱིས་བཀའ་བའི་སྤོད་བསྐྱར་ལ་ལམ་འདྲེད་པ་ལ་ལོ་འགྲོར་བཅུག་སྟེ།
རལ་གྱི་ཕོགས་པས་ལྷུང་དུ་བསྐྱད་དེ་རྩུང་ཟད་ཅིག་པོ་ན་གསོད་དོ་ཞེས་བརྟེན་གསུམ་ན་འཛིན་པ་ནས་
གིན་ཏུ་སྤྱི་མ་པ་ལྷུང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྤོམ་པ་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱིམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་
པ་སྐར་བ་བརྟོག་པ་ནི། ཉེས་པ་རྩུང་ཟད་བྱུང་ན་ཡང་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན་པར་དུ་དུག་

རྒྱལ་འོངས་ན་རི་ལྟར་རིངས་པས་ལྡང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་དང་སྟོམ་ལས་ལ་སོགས་པ་འོངས་ན་
 ལྟར་དུ་དེ་དག་བརློག་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ལོ་འབད་ཀྱང་གལ་ཏེ་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་བྱུང་ན་ཉེས་པ་བྱུང་བ་
 རེ་རེ་ཞིང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྤྲད་ནས་ལོ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་ལ་བྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བར་
 དེ་ལྟར་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡུན་རིང་དུ་བསམ་མོ།།

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་ལོ་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། བྱུང་བ་བརློག་པའི་གནས་
 སྐབས་འདི་དག་ལ་ལོ་གཉིན་པོ་དུན་པ་གོ་མས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་སེམས་པའི་རྒྱ་འདི་ཡིས་ནི་དེའི་
 རྒྱ་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་དང་མཉམ་པ་ལོ།^༢ རིགས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཐོབ་པ་ཞེས་པར་
 འབྱུང་ཞིང་། དེའི་དོན་ཡང་དེས་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་ལྷང་བ་ལས་ལྡང་ཆེད་དུ་འཆད་
 པའི་ལས་འབྲིན་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པར་བྱ།^༤ ཞེས་འཆད་དོ།།

གསུམ་པ་བདག་ཉིད་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི། ཅི་ནས་དགོ་བའི་ལས་དེ་བྱེད་པའི་སྡོམ་རོལ་ནས་
 ལས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཐུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་
 གཏམ་རྒྱུ་ལྡན་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྡོམ་ལས་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེའི་
 དགོས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱུད་ནི་འགོ་བ་དང་འོང་བས་ཤིང་བལ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་
 པ་དགོ་བ་ལ་སྡོམ་ལས་ལྷུས་དག་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ནི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ལེུ་བདུན་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ།། ||

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པ།

། བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྐྱར་བའི་སློབ་ནས་བསམ་གཏན་བསྟོན་པར་གདམས་
 པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་དང་། གཉེན་པོ་སྟོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་འཛོག་
 པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི་ཡིད་ནི་
 དམིགས་པ་ལ་ཚུ་གཅིག་པའི་ཉིང་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བརྟུས་ལས།
 བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཙལ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་ནི།^༡ ཉིང་འཛིན་ལ་མ་བཞག་ན་ཅིར་འགྱུར་
 ཞེན། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི་ཉོན་མོངས་པའི་མཆེ་བའི་ཐུག་ན་གནས་ཏེ། དེས་སྐྱར་དུ་
 འཛོམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །འོན་གཡེང་བ་གང་གིས་སྤོང་ཞེན། ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས་
 རྣམ་པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་དེ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་སྤངས་ཏེ་ལུས་དབེན་པ་དང་འདོད་
 པ་ལ་^༢སོགས་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོངས་སུ་དོར་ནས་སེམས་དབེན་པར་བྱའོ།།

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་སྤང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་དོར་བའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་དམིགས་གྱི་སློབ་ནས་འདུ་འཛི་སྤང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སློབ་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་
 པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བའི་སློབ་སྐྱེད་པ་དང་། སྤང་བའི་ཐབས་བསྟེན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྟེན་སོགས་ལ་སྤེད་པས་འཛིག་རྟེན་མི་
 སྤངས་ཏེ། དེ་བས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འདོད་པའི་མཁས་པས་ཆགས་སྟེད་འདི་དག་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་ལ་འདི་ལྟར་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །སེམས་
 ལ་སེམས་ཉིད་འཛོག་ཕྱིར་དང་། །ཚོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། །ཞིགནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་
 ཡིན།^༣ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཚུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞིགནས་དང་རབ་ཏུ་

ལྷན་ཏེ། དེས་བསྐྱེད་པའམ་དེ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅུ་བཞུགས་རྣམས་པར་འཛོམས་པར་གྲུས་ནས། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙའ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བར་སེམས་ཅན་དང་། ཕྱི་ཡོ་བྱད་དང་། མི་རུས་པའི་གཞན་དོན་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ནི། རང་ཉིད་མི་རྟོག་པ་སུ་ཞིག་གཉེན་བཤེས་མི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་དག་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་ཆགས་པ་དེས་ནི་ཚེ་རབས་སྟོང་དུ་ཡང་སྤྲུག་པ་མཐོང་བར་ཡོད་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་དེ། ལས་ངན་པས་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ་བསྐྱེད་པས་སོ། །མ་མཐོང་ན་ནི་དགར་མི་འགྱུར་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེས་ཡིད་ཀྱང་མཉམ་པར་འཛོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་མཐོང་ཡང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤར་བ་ཞིན་དུ་དེ་ལ་སླེད་པས་གདུངས་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྱས་ན་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་སྐྱིབ་ཅིང་སྐྱོ་བའི་སེམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད། ཐ་མར་དེ་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་ངན་གྱིས་གདུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་དུས་འདས་ཏེ་དགོ་བམ་གྲུབ་པས་ཚེ་འདི་དོན་མེད་དུ་འདའ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཆགས་བྱ་ལྷུལ་གྱི་ཉེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པ་ཞེན་པས་བརྟེན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བས་སུ་བབ་ན་རི་ལྷར་འགྲོགས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བརྟེན་བཤད་བསྐྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་གྱིས་གཡུང་དུ་བཞུགས་པ་ལྟེ་ཐར་པ་སྟེ་དེའི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དགོ་ལྷས་སོ། ། །བྱིས་པ་ནི་གན་པོ་དང་འཕགས་པ་དང་མཁས་པའི་རྒྱས་དྲངས་པ་གསུམ་ལས་འདི་བྱི་མ་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཚེར་ཐ་མ་སྟེ། དེ་དག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་འདྲ་བར་སྐྱོད་ན་དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པར་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་གཞན་དུ་འབྱིན་པར་བྱེད་ན་བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདག་གིས་དེ་ལ་མི་ཕན་པ་དང་། དེས་བདག་ལ་མི་ཕན་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་ལྷོ་ལྷོ་ལ་དེ་ཉིད་ཡུད་ཅམ་གྱིས་ནི་དགར་ཡང་འགྱུར། དགའ་
 བའི་གནས་དགོ་བ་ལ་སྐྱར་ན་ཡང་ཁོ་བར་བྱེད་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མགུ་བར་དཀའ། ཕན་པའི་ཚོས་
 སྐྱས་ན་འང་ཁོ་བར་བྱེད་ཅིང་དང་དུ་མི་ལེན་ལ་བདག་གུང་ཕན་པའི་ཚོས་དེ་ལས་སློག་པར་བྱེད་ལ་དེ་
 དག་གི་ཚིག་དེ་མ་ཉན་ན་ཁོ་བས་དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོ་ལ་ཐུག་
 འོག་མ་ཉམ་པ་ལ་འགུན་དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྟོད་ན་ཏེ་གས། མི་སྟན་བརྗོད་ན་འོང་ཁོ་སྐྱེ་བས་༡༠
 དེས་ན་ནམ་ཞིག་བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་ལས་ཕན་པ་ཐོབ། ༡༡ མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་༡༢ གཞན་ཡང་
 བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་ན་བྱིས་པ་ལས་བདག་གསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་འཁོར་བར་དགའ་བ་སྟེ་དེ་
 ལ་ཆགས་པའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་ཅིས་གུང་དེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་གཞན་བསྟེན་ཏེ་འགྲོགས་པ་དེས་ནི་ཕྱང་བར་འགྱུར་
 བར་ཟད་དོ། །དེས་གུང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ་བདག་གུང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་བྱིས་ལས་ཐག་
 རིང་བྱོལ་བར་བྱ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་ཐོས་ཤིང་། །མཐོང་བར་མི་
 འགྱུར་ནམ་ཡང་མི་སྤྲོད་དང་། །བྱིས་དང་འགྲོགས་ལས་སྟོ་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་ཡང་། མི་སྐྱོང་མཚོག་དེ་
 བདག་གིས་ཁོད་ལ་སྟོང་། ༡༣ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱད་ན་དགའ་བའི་སྤོད་རྩལ་གྱིས་མགུ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ཉ་ཅང་
 འདྲིས་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཐ་མལ་པ་ཅམ་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བུལ་བའི་སྤོད་
 ལམ་ལེགས་པར་བྱའོ། །བྱང་བས་མེ་ཏོག་ལ་མ་ཆགས་བཞིན་དུ་དེ་ལས་སྤང་ཅི་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་
 གྱིད་ན་ཏེ་ལེགས་བཤད་དམ་ཚོས་གྱིད་ན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚོས་སྤོད་༡༤ ལ་སོགས་པ་ཅམ་སྤངས་ནས་ནི།
 གུན་ལ་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་བ་༡༥ བཞིན་དུ་འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆགས་པས་སྐྱག་བསྐུལ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆགས་ཡུལ་ལ་སྤྲིང་པོ་
 མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ནི་རྟེན་མང་བཀུར་སྟེ་བཅས་༡༦ བདག་ལ་མང་པོ་དགའ་འོ་ཞེས་དེ་

འདྲའི་སྟེམས་པ་སྟེ་ད་རྒྱལ་འཆང་གྱུར་ན་དེའི་རྒྱས་གི་བའི་¹⁷ འོག་ཏུ་འཛིགས་པ་སྟེ་སྟེ། བྱམས་པ་སེང་གི་རྒྱས་ལུས་པ་ལས། རྟེན་བཀྱར་དང་མཛའ་བཤེས་དང་སྐོང་མོ་སྟེར་བའི་བྱིམ་དང་མཁས་པ་དང་བཅུན་པ་སྟེ་བཞིས་སྟོམ་པ་ནི་ལྷུར་དུ་དམུལ་བར་སྟེ་བའི་རྒྱར་གསུངས་སོ།¹⁸ །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་སྐོངས་པའི་ཡིད་རྟེན་སོགས་གང་དང་གང་ལ་ཆགས་ལྟར་པའི་ཡུལ་རྟེན་སོགས་དེ་དང་དེ་བསྐོངས་ཏེ་བསྐོངས་པས་སྟོང་འགྱུར་དུ་སྟུག་བསྐུལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་ངོ་¹⁹ །དེ་དང་དེ་བསྐོངས་ཞེས་པ་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟུག་བསྐུལ་དང་སྟུག་བསྐུལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའོ་²⁰ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་མཁས་པས་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཆགས་པ་ལས་ནི་འཛིགས་པ་སྟེ་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་²¹ རྟེན་སོགས་མི་རྟག་པ་ནི། རྟེན་སོགས་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོར་བར་འགྱུར་བར་སྟོབ་བརྟན་པར་གྱིས་ཏེ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱིས་གིག་²² །འདི་ལྟར་རྟེན་པ་དག་ནི་མང་བྱུང་ཞིང་གྲགས་དང་སྟན་པ་བྱུང་གྱུར་གྱུང་རྟེན་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ་གང་དུ་འདོང་བའི་གཏོལ་མེད་དོ་སྟེ་འཆི་ཆོད་དེ་དག་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་བསྟོན་སྲུང་ལ་དགའ་མི་དགའ་²³ མི་རིགས་པ་ནི། བདག་ལ་སྟོན་པ་གཞན་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟོན་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་དགའ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཡོད་པས་སོ། །བདག་ལ་བསྟོན་པ་གཞན་ཡོད་ན་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པས་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་གོགས་བྱེད་ཡོད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྐྱ་ཚོགས་པ་རྒྱལ་བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་སྟེ་ལེགས་པའི་སྐར་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བདག་འདྲ་དན་པས་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་འགོགས་པ་ཡི་བསམ་པ་བཏང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་མགུ་དཀའ་ཞེན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྟེན་པ་མེད་པ་ལ་སྟོན་ཅིང་རྟེན་པ་ཅན་ལ་མི་སྟན་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པས་གང་གིས་ཀྱང་མི་མགུ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་འགོགས་དཀའ་བ་དེ་དག་གི་དགའ་བ་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་སྟེ་བར་འགྱུར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེ་དག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་འཆང་དོ།²⁴ །བྱིས་པ་དང་མི་འགོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་

ཕྱིར་ན། བྱིས་པས་ནི་རི་ལྟར་ཡང་¹⁴གཞན་པས་རང་དོན་ལྟག་པ་ཞིག་མེད་པར་དགའ་བ་མི་འགྱུར་
 བས་ན་བྱིས་པ་འགའ་ཡང་¹⁵བཤེས་པར་བྱ་བ་མི་ནོལ་¹⁶ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱིས་
 གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་གཅན་གཟན་ཚོད་
 གནས་ན། ཁམ་ཡང་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བསྟེན་པས་ཀྱང་། ཁམ་ཡང་དགའ་
 བར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁷ ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྤར་བྱང་སེམས་བྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་བྱ་བར་
 བཤད་པ་དང་འགའ་ལོ་སྐྱམ་ན་མ་ཡིན་གྱི། སྤར་ནི་རང་མི་ཉམས་ཤིང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ལ། འདིར་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེས་དངོས་སུ་གཞན་དོན་མི་རུས་ཀྱང་
 གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པས་དགོ་བ་བྱས་ན་གཞན་དོན་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཕན་ལས་ལ་
 མཐུ་མེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ། །གང་ལ་བསམ་པ་དེ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལ་དོན་བྱིས་
 ལྷགས།¹⁸ ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབེན་པ་ལ་སྤོབ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་སྤོབ་པའི་རྒྱ་སྤང་བ་དང་།
 དེ་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དབེན་པའི་གྲོགས་དང་། གནས་དང་། འོངས་སྤོད་
 དང་། བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བགས་ཚལ་དབེན་པ་དེ་ན་གྲོགས་གྱི་ཁྱད་པར་
 རི་དྲགས་དང་བྱ་རྣམས་¹⁹དང་ཤིང་རྣམས་མི་སྐྱོན་རྫོང་མི་བྱེད། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་
 བམ་²⁰ཞེས་ལྟན་ཅིག་བདག་གནས་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་ཞེས་སེམས་ཤིང་སྤོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེར་
 ལུག་གམ་ལྟ་ཁང་སྤོང་པའམ་ལྷོན་ཤིང་གི་དུང་དུ་གནས་བཅས་ཏེ། བྱིས་ལ་²¹སོགས་པ་སྤར་སྤངས་
 པ་དེ་དག་བྱིར་ལེན་པར་མི་འདོད་པས་ན་བམ་ཞིག་²²རྒྱལ་ཏུ་མི་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མེད་
 པར་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་ །ས་སྤོགས་སྤུས་ཀྱང་བདག་གིར་གཟུང་བ་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་བྱིས་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
 ཚེ་བ་རྣམས་སུ་གང་ཡང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པས་རང་དབང་སྤོད་ཅིང་ཆགས་མེད་པར་བམ་ཞིག་
 བདག་ནི་གནས་པར་འགྱུར། གསུམ་པ་ནི། དེར་ས་ལས་བྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་
 དམན་པ་ཉི་ཚོད་དང་། ཀུན་ལ་མི་མཁོ་བའི་ལྷག་དར་ཚོད་²³གྱི་གོས་འཆང་ཞིང་། དེ་ལུས་ལ་ཡང་ལྷོས་

པ་མེད་པས་ལོངས་སྐྱོད་དེ་དག་དང་ལུས་འདི་སྐབས་མ་བྱས་ཀྱང་འཇིགས་མེད་གནས་པར་ནམ་
ཞིག་འགྱུར། བཞི་པ་ནི། དེ་ཡང་སྐབས་སུ་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་ནས་གཞན་དག་གི་རུས་གོང་དག་དང་
བདག་གི་ལུས་འདི་མཐར་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི་འདྲའོ་ཞེས་ནམ་ཞིག་མགོ་སྐྱོམས་བྱེད་པར་
འགྱུར་ཞེས་དེར་སྒྲོན་པའོ།།

གཉིས་པ་དབེན་པ་ལ་མི་སྒྲོ་བའི་རྒྱ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤང་
བ་ནི། བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་རུལ་ཏེ་གང་ཞིག་དྲིང་བ་ཡིས་ཤེད་ན་དུ་གཉེར་བའི་མ་དག་
ཀྱང་དེའི་དུང་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དེ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བར་འོང་ཞེས་
ལུས་ལ་ཆགས་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་འདི་གཅིག་སུ་བྱུང་བ་ཡང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་ཤ་
རུས་དག་ཞིག་ཅིང་སོ་སོར་འགྲེས་འགྱུར་ན་མཛའ་བ་གཞན་རྣམས་འགྲེས་པར་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲོས་ཞེས་
ཏེ་གཉིས་ཀྱི་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེན་འང་རང་ཉིད་གཅིག་སུ་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། འཆི་ན་འང་
དེ་ཉིད་གཅིག་སུ་འཆི་ལྟེ། བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱུག་གི་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ལེན་ན་དགོ་བའི་གོགས་
བྱེད་པའི་མཛའ་བོས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་མཛའ་བཤེས་གྱིས་ཡན་མི་ཐོགས་པ་དང་། དཔེར་ན་ལམ་དག་
ཏུ་ཞུགས་པའི་མགོན་པོ་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་གཅིག་སྤངས་ཤིང་གཅིག་འཛིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་
སྲིད་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་གནས་གཅིག་སྤངས་ཤིང་གཅིག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་
ལུས་དང་གཉེན་གང་ཡང་བདག་གིར་མ་ངེས་པས་དེ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའོ།།³⁴

གསུམ་པ་ནི།³⁵ ཇི་སྲིད་འཇིག་རྟེན་གཉེན་སོགས་སྐྱུག་བསྐྱུག་གིས་ཀྱུན་ནས་གཏུངས་
བཞིན་དུ་སྐྱེས་སུ་བཞི་ཡིས་ནི་ཁྱིམ་དེ་ལས་ལུས་དེ་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་མ་བཏེགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་ནགས་
སུ་སོང་ཞིག་ཅིས་གང་མས་ནས་དེར་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེར་སུ་དང་ཡང་བཤེས་མེད་
འཁོན་པ་འང་མེད་བྱས་ནས་ལུས་འདི་གཅིག་སུ་དབེན་པར་གནས་ཏེ། ཉེ་དུ་སོགས་གྱིས་སྐྱེ་ནས་ཤི་
དང་འདྲར་བཅུས་ནས་ཤི་ན་འང་ལྷ་ངན་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་དུང་ན་འཁོད་པ་སུ་དག་ཀྱང་དེ་གི་བའི་ལྷ་ངན་
གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷ་ངན་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་བདག་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པ་དང་།
འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་སོགས་དགོ་བ་རྣམས་སུས་ཀྱང་གཡེངས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་

ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས་དེར་གནས་བཅའ་བར་³⁷གདམས་པ་ནི། དེ་བས་ཤིན་ཏུ་མདངས་ཏེ་ཉམས་
དགའ་བའི་ནགས་ཚལ་ཚོགས་རྒྱང་དུས་རྟེན་ཅིང་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་སྣོ་གསུམ་གྱི་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་
ཞི་བྱེད་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་སྤྲ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་དོར་བ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་གྱི། དང་པོ་ནི། བསམ་པ་དགེ་ལ་
སེམས་པ་ལས་གཞན་ནི་³⁸ཤུན་བཏང་སྟེ། གཞན་དག་བདག་གིས་³⁹ལྟུལ་པའམ། །གཞན་གྱིས་
བྱས་དང་མ་བྱས་ལས།⁴⁰ །བརྟག་པར་མི་བྱ་བདག་ཉིད་གྱིས། །མཉམ་དང་མི་མཉམ་ཡང་དག་
བརྟག་⁴¹ །ཅིས་པ་ལྟར་བདག་གི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལ་སེམས་པ་གཅིག་སྤྲ་ཡིས་
སེམས་ནི་ཞི་གནས་གྱིས་⁴² མཉམ་པར་གཞག་བྱིར་དང་ལྟག་མཐོང་གིས་དུ་ལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་
བརྟོན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་སྣོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་བུ་འཛིགས་པ་དང་། རོ་བོ་ལ་མི་གཅོང་བ་དང་།⁴³ རྒྱས་གནོད་
པ་བརྟག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་འང་འདོད་པ་རྣམས་ནི་སྤང་ཤོལ་བསྐྱེད་དེ།
འདིར་ནི་དེའི་རྒྱས་གསོད་དང་འཛིང་དང་གནོད་པ་དང་།⁴⁴ ཕ་རོལ་ཏུ་ཡང་དཔྱུལ་སོགས་རྒྱབ་སྟེ།
སྤོ་སྤོ་མཚོག་ལུང་བསྟན་པ་ལས། འདོད་པའི་ཁོལ་པོ་རྣམས་ནི་གཤགས་ཤིང་⁴⁵གཏུབ། །མགོ་དང་
མིག་དང་རྐང་ལག་བཅད་ལྷུང་ལྷུང་། །འདོད་ཆགས་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བར་ལྷུང་། །འདོད་
ཆགས་གྱིས་ནི་ཡི་དྲགས་དུད་འགོར་འགོ་⁴⁶ །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཚེར་རོལ་པ་ལས། འདོད་པའི་སྣོན་
རྣམས་མ་ལུས་བདག་གིས་རིག། །འཐབ་མོ་འཁོན་བཅས་སྤྲོ་བ་སྤྲུག་བསྡེལ་ཅུ། །འཛིག་བྱེད་དུག་གི་
ལོ་མ་ལྟ་སྤང་། །མེ་དང་འདྲ་ཞིང་རལ་གྱི་འཛོ་དང་འདྲ།⁴⁷ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྫོག་དང་བྲལ་བ་དང་མཚུངས་པས་དང་། རྫོག་ལྡན་ཉིད་ལ་
བརྟགས་ནས་དེ་མི་གཅོང་བར་བརྟག་པའོ།།

དང་པོ་ལ་དྲུག་གི། གང་པོ་བརྒྱུ་བྱའི་ཚེས་མེད་པ་ནི། མོ་ཉ་བ་དང་མོ་ཉ་མོ་ལ་སློན་བྱུང་
 མེད་གང་དང་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། སྤྱི་བ་པ་རྣམས་སམ་གྲགས་
 མེན་ལའང་གང་གི་དོན་དུ་མ་འཛེམས་པར་^༤ སློབ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ལ་ཡང་བདག་
 རྟལ་གས་གིང་རྗེས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་གྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་པས་ན་མཚོག་ཏུ་དགའ་བར་
 འབྱུར་བའི་ཡུལ་སྤྱད་མེད་དེ་དག་གིང་རུས་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་ན། རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་
 བདག་ཏུ་གྱུ་བ་མིན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་འདི་ལ་^༥ ཡོངས་སུ་ཞེན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ན་ལས་
 འདས་པར་མི་འགོ་བར་བྱེད། དེ་ན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། སྤྱད་མེད་སྤང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་
 འདི་སྤང་མ་རོལ་སྤང་། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་འདོད་ན། །དེ་བས་སྤྱད་མེད་རྣམ་པར་སྤང་།^༦ །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདིས་གཞན་གྱི་དང་^༧ ཕྱི་མ་རྣམས་རང་གི་རྐྱེད་མ་^༨ ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།^༩ །གཉིས་པ་ཞེན་པས་ལྟ་བར་མི་རིགས་པ་ནི། གང་ཞིག་དང་པོར་དེའི་གདོང་
 གསལ་པོར་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འབད་དེ་བཏེགས་གིང་གྲེན་དུ་དྲངས་ཀྱང་སྟོང་ཚེས་འོག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ།
 དུར་ཚོད་དུ་འགོ་བ་ལས་སློན་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བས་^{༡༠} བག་མའི་ཚོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་
 ངས་མ་མཐོང་ཡང་རུང་སྟེ། གོས་ཏེ་གདོང་གཡོགས་གྱིས་བག་མ་དེའི་གདོང་གཡོགས་པར་འབྱུར་ཞེས་
 ཡུལ་དུས་གྱི་ཚོ་རིགས་ཅན་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལྷགས་གྱི་དབང་དུ་^{༡༡} བྱས་པའོ། །གང་ལྟ་བར་འདོད་ན་ཚོད་
 ཉོན་མོངས་པའི་གདོང་དེ་ནི་ད་ལྟ་མངོན་སུ་མ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་རྩོད་ན་བྱ་རྒྱུ་དེ་གྱིས་བསལ་བར་
 བྱས་པ་མཐོང་ནས་ད་ལྟ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱབ་ནས་འབྱེར་བར་བྱེད། གསུམ་པ་ཕྲག་དོག་གིས་བསྐྱུང་བར་མི་
 རིགས་པ་ནི། སྐྱེས་པ་གཞན་རྣམས་མིག་གིས་ལྟ་ན་ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྐྱུངས་གྱུར་པའི་ལུས་དེ་
 བེ་རི་སྤོད་དུ་དེས་ཟེན་མེར་སྣ་ཅན་ཚོད་ཅིས་མི་བསྐྱུང་། བཞི་པ་གུས་པས་མཚོད་པར་མི་རིགས་པ་ནི།
 ག་ཡི་སྤང་པོ་འདི་མཐོང་ནས་བྱ་རྒྱུ་དང་གཞན་ཅེ་སྤང་ལ་སོགས་པས་ཟེ་བར་བྱེད་ན། གཞན་གྱི་
 ཟས་ལ་མེ་ཏོག་གི་སྤང་བ་དང་ཅོ་རྩལ་དང་རྒྱན་སོགས་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་^{༡༢} མཚོད། ལྟ་བ་དགའ་བས་^{༡༣}
 རེག་བར་མི་རིགས་པ་ནི། དུར་ཚོད་དུ་རུས་གོང་ཉིད་སྤང་ནས་ནི་མི་འགྲུལ་ཡང་ནི་ཚོད་སྐྱབ་ན།
 གསོན་པའི་ཚོ་རོ་ལངས་བཞིན་དུ་ཀུན་སྤོང་འགའ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་ཅི་སྟེ་མི་འཛིགས།

དྲུག་པ་ཆགས་པས་འཇུག་པར་མི་རིགས་པ་ནི། གང་ལ་བགས་པས་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ལ་ཆགས་པ་
ཚོད་དེ་བགས་པས་མ་གཡོགས་ན་ཅིས་མི་འདོད།⁴⁹ མ་གཡོགས་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེ་ན།
གཡོགས་པ་ལ་ནི་ཅི་སྤྱིར་འཇུག།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་གཙང་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་
གཙང་བའི་མཚན་མ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་གཙང་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་ཆགས་པར་མི་
རིགས་པ་དང་། འཇུག་པ་ཅན་ལ་སྤྱད་པའོ།⁵⁰ །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁ་རྒྱ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཤ་ལ་
ཆགས་པ་དགག་པའོ།

དང་པོ་ནི། ལུང་མེད་ཀྱི་ཁ་རྒྱ་ལ་དགའ་ཞེ་ན། རྒྱ་བམ་ནི་གཅིག་སྤྱིད་ལས་ནི་འབྲས་བུ་
གཤང་གཅི་དང་ཁ་རྒྱ་གཉིས་ཀ་འབྲུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་གཉིས་ལས་གཤང་བ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་ལུང་
མེད་ཀྱི་ཁ་རྒྱ་ལ་ཚོད་ཅིའི་སྤྱིར་དགའ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ལ་དགའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་
ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི་སྣས་⁵¹ ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པར་དྲི་ང་བ་འཇག་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་མ་
ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདོད་ལྟར་ཚོད་ཅིའི་སྤྱིར་མི་གཙང་བ་ལ་མོངས་པར་འགྱུར། འདོད་ལྟར་ངན་པ་མོངས་པ་
རྣམས་ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ལ་འང་འདིས་ཉལ་པོ་བྱ་བར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་ཚོ་བ་དག་ཏུ་
བྱེད་པས་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་གཙང་བ་ལ་
ཆགས་པ་མེད་ན། རུས་གཟེབ་རྒྱས་པས་སྤྱིལ་བ་ལ་ཤ་ལི་འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པའི་གཞན་ལུང་
མེད་དེ་ལ་ཚོད་ཅིའི་སྤྱིར་པར་དུ་འཇུག། ཚོད་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཚོད་
རྟག་ཏུ་འོངས་སྤོད་ཅིང་མི་གཙང་རྒྱལ་བ་གཞན་སུ་དེ་མེད་དག་ལ་འང་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟམ་པས་
ཅིའི་སྤྱིར་འདོད་པར་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་ཤིང་བལ་ལ་སོགས་ལ་མི་དགའི་ཤ་འདི་ལ་དགའ་
འོ་ཞེས་ཤ་ལ་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་འདོད་ན་གོ་ཤི་སྟེ་སེམས་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་ཤ་ནི་ཚོད་གོ་
ཅིས་མི་འདོད། དེ་ལ་སེམས་མེད་པས་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཚོད་འདོད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རེག་བྱ་དང་གཟུགས་མ་ཡིན་པས་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་རེག་པ་དང་

བལྟ་བར་བྱས་པའི་ལུས་དེ་ནི་ཤེས་པ་མེད་པས་དོན་མེད་པའི་ལུས་དེ་ལ་འཇུག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།

གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་རང་བཞིན་གཞན་གྱི་ལུས་དེ་མི་གཙང་བར་མི་རྟོགས་པ་ཙམ་ཡང་
དོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི། རང་ཉིད་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་གིན་ཏུ་
མཚར་ཆེ་ལོ། །ལུས་ལ་མི་གཙང་བའི་ཚ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། རོ་དང་།^{༡༡} རེག་བྱ་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལུན་པའི་ལུས་ལ་དེ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་སོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་སྲིན་བུལ་ཉི་
ཟེར་གྱིས་བྱེ་བའི་བསྐྱ་གཞོན་ལུ་ལ་དེ་དག་ཚང་ན་དེ་སྤངས་ནས་ནི་མི་གཙང་ཞེན་པའི་སེམས་གྱིས་ནི་
མི་གཙང་བའི་གཟེབ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་དགལ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་དང་། བྱེད་ལས་དང་། དཔེས་མི་གཙང་བར་ངེས་པའོ།
དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉི། དངོས་དང་། དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤྲད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མི་གཙང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི།
ས་བྱོགས་གཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བ་དག་གི་ས་བསྒྲོས་པ་ལ་འང་གལ་ཉེ་རེག་བར་མི་
འདོད་ན། གང་ལས་དེ་ནི་བྱུང་བའི་ལུས་ལ་རི་ལྟར་ཁྱོད་རེག་འདོད། འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ནི། གལ་ཉེ་མི་
གཙང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ན་མི་གཙང་བའི་ཞིང་མའི་མངལ་ལས་བྱུང་འགྱུར་ཞིང་མི་གཙང་བ་དེ་ཡི་
ས་བོན་དུ་གྱུར་བའི་ཕ་མའི་ཁུ་ཁྲག་དང་གསོ་བྱེད་མས་ཚོས་པའི་ཟས་སོགས་ཉེ་མི་གཙང་བ་དེས་
བསྐྱེད་པའི་ལུས་གཞན་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་བར་དུ་འཇུག། མི་གཙང་བ་གཤང་གཅི་ལས་བྱུང་བའི་མི་
གཙང་བའི་སྲིན་བུ་རྒྱུང་བུ་ལ་འང་ཁྱོད་འདོད་པར་མི་བྱེད་ན། མི་གཙང་མང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མི་
གཙང་བ་ལས་སྐྱེས་པའང་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་མོད་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དེ། གནོད་སྐྱིན་དང་གཏོར་མ་བཞིན་ནོ་ཞེན། ཁྱོད་ནི་རང་ཉིད་
མི་གཙང་བ་ལ་སྒོད་པར་རིགས་ན་དེ་ལ་སྒོད་པར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་གྱི། མི་གཙང་བའི་རྒྱལ་བ་ཁྱོད་
མི་གཙང་བ་ལ་བརྟམ་པས་མི་གཙང་བ་གཞན་ཡང་འདོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། ག་ལུར་ལ་སོགས་ཡིད་འོང་དང་འབྲས་ཆན་དག་དང་ཚོད་མའང་རུང་གཙང་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁར་
བཅུག་ནས་སྲིར་སྐྱུང་སྟེ་བོར་བ་ཡིས་ས་ཡང་མི་གཙང་བཙོག་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུས་

ཉིད་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ། གསུམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་འདི་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་མོད་ཀྱང་གལ་ཉེད་
དུང་ཐེ་ཚོམ་ཟུམ། དུར་ཁྲོད་དག་ཏུ་བོར་བའི་ལུས་མི་གཙང་བ་གཞན་ཡང་ལྟ་བར་གྱིས། དེ་ལྟར་
བལྟས་ཉེ་བོ་བརྟགས་པས་གང་ལས་བགས་པའི་ཁ་བྱེ་སྟེ་བཤུས་པ་ན་དེ་མཐོང་བ་རྣམས་འཇིགས་པ་
ཚེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཤེས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱིར་ཞིང་དགའ་བ་ཅི་སྦྱིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་
དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཆགས་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དང་བོ་ནི།
ཅན་ལ་སོགས་གྱིས་བསྐྱོས་པའི་དྲི་ཞིམ་པོ་ཡོད་པས་ལུས་ལ་ཆགས་སོ་ཞེན། ལུས་ལ་བསྐྱུས་པའི་དྲི་
དེ་ཡང་ཅན་ལ་སོགས་གྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་ལུས་ཉིད་ཀྱི་མིན་པས་ན་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ་ཅིའི་
སྦྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཉེ་དྲི་ལ་ཆགས་ན་ལུས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་བ་བས་འདི་ལ་མ་
ཆགས་ན་ལེགས་པ་མིན་ནམ། འཇིག་རྟེན་དོན་མེད་པ་ལ་སྲེད་པ་དག་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་དྲི་ཞིམ་སྐྱད། འོན་
ཉེ་རང་བཞིན་ནི་མིན་ཡང་བསྐྱུས་པ་སྟེ་དྲི་ཞིམ་པོར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེན། དྲི་ཞིམ་པོ་དེ་ནི་
ཅན་གྱི་ཡིན་ན་ལུས་ཉིད་ལས་འདི་རེ་དྲི་ཞིམ་པོ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་བས་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་
གཞན་དག་ལ་ཅིའི་སྦྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཉེ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདི་མ་བཅོས་
ན་སྐྱ་མེན་གྱི་ཏུ་རིང་བ་དང་། སོ་སྐྱ་བོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་དང་། དྲི་མའི་འདམ་གྱིས་བསྐྱོས་པ་
གཅེར་བུ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་རང་ལ་གཞོད་པའི་མཚོན་ལ་བྱི་དོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་
འབད་དེ་ཅིའི་སྦྱིར་བྱི་དོར་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། ཀྱི་མ་བདག་གི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་སྐྱོངས་པའི་དབང་
གིས་དེའི་བྱི་དོར་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པའི་འབད་བ་ཡིས་ཉོན་མོངས་པས་སྐྱོས་པས་ས་སྟེང་འདི་
ཀྱུན་ཏུ་འབྱུགས་གིང་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་རུས་གོང་འབའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ནི་དུར་
ཁྲོད་དུ་ནི་ཡིད་འབྱུང་ན། དེ་དག་ཀྱང་སྐོང་གི་སྟོབས་གྱིས་གཡོ་བའི་རུས་གོང་གིས་བྱུང་བའི་གོང་
གི་དུར་ཁྲོད་ལ་དགའ་འམ་སྟེ་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་རྒྱས་གཞོད་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གཙང་

སྤྱི་པའི་སྤྱད་མེད་དེ་ཡང་རིན་མེད་པར་གྱི་མི་རྟེན་དོ། །དེའི་དོན་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་པས་འདིར་ཡང་ག་ཐང་
ཚད་པ་དང་ཕྱི་མར་ཡང་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་
ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་ཉིད་སྤྱད་པའི་སྐྱབས་མེད་པ་དང་། ཉེས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱིས་པའི་དུས་སུ་སྤྱད་མེད་¹⁶ རྟེན་པའི་རྒྱ་ལོ་རྒྱུ་ལ་བར་མི་རྣམས་པས་དར་ལ་
བབ་པ་ན་དེ་མི་རྟེན་པས་དེས་ཅི་བ་དེ། དེ་ནས་ལོ་རྒྱུ་སོགས་པའི་བར་ལ་ཚོ་གཏུགས་པར་འགྱུར་ན་
ཚམས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བསྟེན་པར་¹⁷ མི་རྣམས་སོ། །ཡང་འདོད་ལྡན་ངན་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཉིན་
རངས་ལས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་དུ་བ་སྟེ་མཚན་མོ་ཁྱིམ་དུ་འོངས་ནས་ཚད་པའི་ལུས་རོ་དང་འདྲ་བར་ཉལ་
བར་འགྱུར་བས་འདོད་པ་བསྟེན་པར་མི་རྣམས་ལ། ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བགྲོད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རང་གི་ཡུལ་ལས་རིང་དུ་སོང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཅན་སྤྱད་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཚམས་ཚུད་ཁོར་
ལོས་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ན་འདོད་པ་བསྟེན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

གཉིས་པ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་ལུས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཐོབ་པ་ནི། བདག་ལ་ཕན་པར་འདོད་
ལ་དེའི་ཐབས་ལ་རྣམ་པར་རྫོངས་པས་སྤྱད་ལ་སོགས་གང་གི་འཚོ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་རང་གི་ལུས་
བཙོངས་པ་ཡང་དོན་དེ་མ་ཐོབ་པར་¹⁸ རང་ལ་ཕན་པའི་དོན་གཞན་མེད་པར་¹⁹ གཞན་སྤྱད་སོགས་
དག་གི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་དབང་མེད་དུ་བདས་ཏེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གྱིན་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། ལ་ལ་རང་གི་ལུས་གཞན་གྱི་གཡོག་ཏུ་བཙོངས་ཏེ་དབང་མེད་དུ་གཞན་གྱིས་བཏོལ་གྱུར་ཏེ།
དེར་ཡང་རྒྱུ་མ་དག་གྱུར་སྟེ་²⁰ བྱུང་ན་བདག་གི་ཁྱིམ་མེད་པས་གིང་དུང་དང་དགོན་པ་ལ་སོགས་པ་
གར་བབ་བབ་ཏུ་གནས་གིང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པས་བསྐྱེས་པའི་སྟེན་པ་དག་འཚོ་
བར་འདོད་དེ་²¹ གཡུལ་བསྟེན་ནས་འཚོ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསམས་ནས་སྟོག་སྟོར་བར་དོགས་བཞིན་དུ་
ཡང་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཁེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་བྱན་དུ་འགྲོ་བ་བྱེད།²² གཞན་ཡང་འདོད་པའི་
རྒྱས་འདོད་ལྡན་ལ་ལའི་ལུས་ཀྱང་བཅད། ཁ་ཅིག་གསལ་གིང་ཅེ་ལ་བཅུགས། ཁ་ཅིག་མདུང་བྱང་
གིས་བསྐྱེན་ཞིང་། ཁ་ཅིག་བསྐྱེགས་པ་དག་གྱུར་སྤྱང་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་སྒོམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། བརྗེ་
བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་པར་གདམས་པ་
དང་། བསྒོམ་བྱ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱ་སེམས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་
པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་ན་གཞན་པན་གྱི་སེམས་རྣམ་དག་མི་སྐྱེ་
བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། སན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་བརྟན་བཤད་བསྟུ་གསུམ་གྱི།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། བདག་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བར་རིགས་ཏེ། བདེ་
བ་འདོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པར་བདག་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མཉམ་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལག་པ་དང་རྒྱུ་པ་ལ་
སོགས་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་བྱུང་
གཅིག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འགོ་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་བདག་དང་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པས་
བདག་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བསལ་བ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་མཉམ་ཞིང་གཅིག་པར་འགྱུར།^{༡༠} གལ་ཏེ་
བདག་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་པན་རྒྱན་མི་གཞོད་པས་དེ་འདྲི་སྒོ་རི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེན།^{༡༡} སྐྱེ་སྟེ་
བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་གཞན་གྱི་ཡུས་ལ་མི་གཞོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་ནའང་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་
བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དག་བདག་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟ་ནའང་གཞན་དེ་ལ་བདག་ཏུ་
ཞེན་ན་དེའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བདག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་དེ་བཟོད་པར་དཀའ་བས་སོ། །ཞེས་
པའི་རོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བས་^{༡༢} རོན་གཞན་བདག་ཏུ་^{༡༣} བཟུང་ན་དེའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དེ་བདག་
གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཤེས་པའི་སྒོ་འབྱུང་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། རྩབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་
བདེ་སྐྱུག་དང་། ཡུལ་ཅན་འདོད་པ་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། བདག་
གིས་བསལ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་བཞིན་ནོ། །སེམས་

ཅན་གཞན་ཚེས་ཅན། དེས་བདག་གིས་ཕན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་གི་
 ལུས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་བདེ་བ་འདོད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་
 བདག་དང་གཞན་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་གཞན་མ་ཡིན་པར་བདག་གཅིག་ལུ་
 བདེ་བར་བརྟོན། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཚེ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་མཚུངས་པ་
 ལ་བདག་དང་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ན། གང་ཕྱིར་གཞན་མིན་བདག་སྐྱུང་བྱེད་ཅེས་འདོད་པ་མཚུངས་
 པས་སྤང་དོར་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །འབྲེལ་ཚེན་ལས་འདི་གོང་མའི་བྱེད་
 རྒྱུ་བུ་འཆད་དོ། །¹⁶

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
 ཐ་དད་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་པས་ཕན་ཚུན་དུ་མི་སྐྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེས་ན་བདག་འཛིན་སྤང་བར་
 རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དུས་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་སྐྱུང་བར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་
 གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་ནི་རང་ལ་གཞོད་པས་བདག་གིས་བསྐྱུང་དགོས་ལ། གཞན་དེ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 བྱུང་བས་བདག་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་མི་བསྐྱུང་དོ་ཞེན། མ་འོངས་པའི་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 ཡང་ཚེ་འདིར་རྒྱ་བསྐྱོག་པའི་སྐོན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱུང་སྟེ་མི་བསྐྱུང་བར་ཐལ། དེས་འདིར་གཞོད་པ་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ནི་འདིར་མི་གཞོད་ཀྱང་བདག་གིས་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱུང་བར་འགྱུར་
 བས་བསྐྱུང་དོ་སྙམ་ན། ཚེ་འདི་ཕྱིའི་སྐྱུང་པོ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ཁོ་ན་
 སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ལྟར་གྱི་བ་སྟེ་ཚེ་འདི་འང་གཞན་ཡིན་ལ། རྒྱེ་བ་སྟེ་ཕྱི་མ་ཡང་ནི་གཞན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱད་ཅིག་སྟེ་ཕྱིའི་བར་དུ་ཡང་དོ། །གཉིས་པ་ལུལ་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་སྐྱུང་བར་
 ཐལ་བ་ནི། གང་གི་ཚེ་ལུལ་གང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུང་གིས་བཞན་གྱིས་མིན་
 རོ་ཞེན། རྒྱུང་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཚེས་ཅན། ཅིའི་ཕྱིར་ལག་པ་དེས་བསྐྱུང་བར་བྱ་སྟེ་མི་སྐྱུང་བར་ཐལ།
 ལག་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རིགས་པ་མིན་ཡང་འདིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གོམས་པས་ཚེ་སྐྱི་

དང་རྐང་ལག་སོགས་པལ་ཚུན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། བདག་གམ་གཞན་གྱི་ཡང་རྩལ་སྡེ་མི་
རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅི་ཅུས་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་པར་འགྲེལ་པ་དག་ལས་སོ།།¹⁴

གཉིས་པ་ནི། ཐད་དང་དྲ་འདྲ་ཡང་རང་གི་ཚོ་སྡེ་སྤྱི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྐང་ལག་སོགས་ཚོགས་པ་
གཅིག་པ་ཡིན་པས་པལ་ཚུན་བསྐྱེད་གི་སེམས་ཅན་གཞན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་མི་བསྐྱེད་ངོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་
གཅིག་ཅེས་པ་ནི་བྱེད་བ་དྲུ་མ་ལ་གཅིག་བྱེད་པ་དང་། ཚོགས་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་དྲུ་མ་
ལ་དམག་གཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བརྟུན་པ་ཡིན་གྱི་གཅིག་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པོ། ཡང་
དེ་དག་ཡུལ་དུས་ཐ་དང་ཀྱང་མྱོང་བྱེད་གྱི་བདག་པོ་གཅིག་པས་བསྐྱེད་ངོ་སྟུ་མ་ན། ལྷག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་
བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་དེས་ན་ལྷག་བསྐྱེད་འདི་སྤྱི་ཞིག་དབང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་བསྐྱེད་མྱོང་
བྱེད་གྱི་བདག་པོ་མེད་པ་ནི་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བདག་པོ་གཅིག་
མི་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་གི་དབྱེ་བ་མི་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་གཞན་གྱི་ལྷག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བསལ་བར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བ་ལ་¹⁵བདག་གི་སེལ་ལ་གཞན་གྱི་མི་
སེལ་བའི་ངེས་པས་འདིར་ཅི་ཅུ་ཞིག་བྱ། བདག་གི་ལྷག་བསྐྱེད་བརྗོན་བྱར་འདོད་པ་དག་གིས་ལྷག་
བསྐྱེད་དང་ལྷག་བསྐྱེད་བ་པོ་མེད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱང་གྱི་ལྷག་བསྐྱེད་ནི་བརྗོན་པར་བྱ་ཞེས་བརྟུང་
དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་བདག་གི་ལྷག་བསྐྱེད་བརྗོན་ན་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བརྗོན་
པར་རིགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོན་དེས་གཞན་གྱི་དེ་¹⁶མི་བརྗོན་ན་བདག་གི་ཡང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་བཞིན་
བརྗོན་བྱ་མིན་པར་མཚུངས་སོ། །བདེ་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་ལྷག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གིར་བྱེད་
ན་ལྷག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འགྱུར་པས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅེ་ན། འགྲོ་བའི་དམུལ་
སོགས་གྱི་ལྷག་བསྐྱེད་བསམ་བྱས་ན་དེ་ལ་ལོ་ས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་རི་ལྟར་ལྷག་བསྐྱེད་མང་སྡེ་མང་བ་
མིན་ལ། ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྤྱིང་རྗེ་ཅན་གྱི་ལྷག་བསྐྱེད་གཅིག་གིས་ནི་¹⁷གཞན་གྱི་ལྷག་

བསྐྱེད་མང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན། བརྗེ་དང་ལྡན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་རང་དང་གཞན་ལ་བསྐྱེད་
 བྱ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་མེ་ཏོག་ལྷ་མཛེས་ཀྱིས་ཀླུ་ལ་པོའི་གནོད་པ་ཤེས་ཀྱང་ནི་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་
 བསལ་བར་གནོད་པ་འབྱུང་སར་བྱོན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་པོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཟད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་འཛིན་ཀླུ་ལ་པོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིག་པོ་ཆེ་བཏུ་བའི་ལྷ་བ་མངོན་པར་
 འཕགས་པའི་ཀླུ་ལ་པོའི་བསྟན་པའི་སྤྲིགས་མ་ལ་དག་སྤོང་མེ་ཏོག་ལྷ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་བདུན་སྟོང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་ཚལ་ན་གནས་པས་
 མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པས། ཀླུ་ལ་པོ་དཔའ་བྱིན་གྱི་པོ་བྱང་རིན་ཆེན་ལྡན་ཏུ་བྱིན་ཏེ་ཚོས་བསྟན་ན་
 རྟོག་ཆགས་མང་པོས་¹⁶ མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་། མ་བསྟན་ན་མི་ཐོབ་པར་མཐོང་ནས་བདག་
 ཉིད་ཀླུ་ལ་པོས་གསོད་པར་མཁྱེན་ཡང་དེར་བྱོན་ནས་ཞག་བདུན་ཏུ་ཟས་མ་གསོལ་བར་མཚན་མོ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སེན་མོའི་མཚོད་རྟེན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས། ཉིན་མོ་པོ་བྱང་དུ་བྱོན་ནས་ཚོས་བསྟན་
 པས་རྟོག་ཆགས་ཁྲག་བྲིག་དུ་¹⁷ མ་བྱང་ཚུབ་ལ་བཞོད་ནས་ཀླུ་ལ་པོས་བསམ་དེ། ཀླུ་ལ་པོ་ཡང་འགྲོད་
 བས་དེའི་རུས་པ་ལ་མཚོད་རྟེན་བྱས་ཤིང་མཚོད་པར་གསུངས་སོ།།¹⁸

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ལ་རྒྱུད་ནི་གོམས་པར་གྱུར་པ་དེ་གཞན་གྱི་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་དགའ་བས་དེའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ན་བཏུ་བའི་མཚོ་ལ་ངང་བ་དགའ་བས་
 འཇུག་པ་བཞིན་དུ་མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐར་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་
 པས་བདག་ཉིད་ཐར་པ་ཞིག་འདོད་བྱ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་¹⁹ གྱི་དགའ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མིན་ལ། དེ་
 ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་བས་འཇུག་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་བ་ན་དགའ་བའི་
 རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཚོག་མིན་ནམ། རང་ཉིད་གཅིག་སུ་ཐར་པས་ནི་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་
 བདེ་བའི་རོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་དེ་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། རོ་བྲལ་བདེ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་པར་
 འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་གསལ་ལོ།²⁰ །དེས་ཐར་པ་ཡང་ཞར་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་
 རང་བཞིན་མངོན་སུམ་མཛད་གང་གི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ནི་ཞར་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། གཞན་

དབང་གྱུར་པ་བྱོད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ནི། །ཅུང་ཙམ་ཞིག་ལ་¹⁶ ཚིག་གིས་བརྗོད་དེ་སྟོན་དག་
མ་ལག་¹⁷ ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་བདག་ཉིད་རྣོ་མ་སེམས་
དང་ནི་ངོ་མཚར་དུ་འཛིན་པ་མེད་ལ། གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
ལའང་རེ་བ་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དེ་བས་ན་རི་ལྟར་རྒྱུང་དུ་ན་མི་སྟོན་ལས་ཀྱང་བདག་
བསྐྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་བསྐྱུང་སེམས་དང་སྦྱིང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་
སོ་སྟོན་ན། ལོ་མས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་ལ་མ་དག་གི་ཁུ་བ་དང་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ་བདག་གི་དངོས་པོ་
མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི་བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་གོ་མས་ན་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་བདག་
ཅེས་ཅིའི་སྦྱིར་མི་གཟུང་སྟེ་གཟུང་བར་བྱས་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ།།¹⁸

གཉིས་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་
གཟུང་བར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་བདག་གི་ལུས་འདི་¹⁹ གཞན་དུ་ཡང་གཞག་པ་²⁰ དཀའ་བ་མེད་ཅེས་པ་
འགྲེལ་ཆེན་ལས་²¹ མཉམ་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ཀྱང་འདིར་བརྗེ་བའི་ཁོངས་སུ་བཤད་པ་ནི་དགེ་
བའི་ལྟའི་ལུགས་སོ།²² །དེས་ན་བདག་ཉིད་དམ་དེ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་དང་
གཞན་དག་གམ་དེ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་བྱས་ནས། བདག་འཛིན་ཡོངས་
སུ་དོར་བ་དང་གཞན་སྤང་བར་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་། བྱ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་སྟེ། གཞན་
སྤང་བ་དང་། བདག་དོར་བ་དང་། བདག་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྦྱོན་ཡོན་གྱི་བྱུང་བར་དང་། མ་
བརྗེས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་སྤང་བ་ལ་འཇུག་པར་
རིགས་པ་དང་། རྣོག་པར་མི་རིགས་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤང་བར་རིགས་པ་
དང་། ལུས་པ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། དེར་གདམས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐ་དད་མང་པོ་རྣམས་²³ བདག་གཅིག་ཏུ་གཟུང་བར་མི་རིགས་སོ་

སྐྱམ་ན་རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་རྣམས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ལུས་གཅིག་
 པར་འདོད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་རྣམས་འགོ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་འགོ་བ་ཞེས་
 གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་སྤང་དོར་གཅིག་པར་ཅིས་མི་འདོད་དེ་རིགས་པར་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 རིགས་པ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སློ་མི་སླེའོ་སྐྱམ་ན། རི་ལྟར་བདག་མེད་ལུས་འདི་ལ་བདག་འཛིན་
 གོམས་པས་བདག་གི་སློ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་གོམས་པས་བདག་སློ་ཅིས་མི་
 སླེ་སླེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ལ་བདག་གི་སློ་སླེས་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་གཞན་
 ཀྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་ངོ་མཚར་དང་སྐྱོམ་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་
 དེའི་ལན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་པ་ནི། རིགས་ཤིང་རྒྱས་
 ལ་པན་ཡོན་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་རི་ལྟར་རྒྱང་དུ་མི་སྐྱོན་ལས་ཀྱང་བདག་བསྐྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཞན་
 ལ་བསྐྱུང་སེམས་དང་སྟོང་རྗེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱའོ།¹⁰⁹ །རྣམ་བཤད་ལས། སྟིང་རྗེ་
 བྱི་བསྐྱུང་སེམས་དང་སྟོང་ས་བསྐྱུངས་པའི་སེམས་ནི་ཞེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ།¹¹⁰ །སེམས་དེ་གིན་ཏུ་
 གོམས་པ་དེ་བས་ན་མགོན་པོ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་སྤྱགས་རྗེ་ཚེན་པོས་འགོ་བ་ཡི་ཐ་ན་འཁོར་གྱི་ནང་
 ཏུ་བག་ཚེ་བའི་འཇིགས་པ་ཙམ་ཡང་བསལ་བའི་ཕྱིར་¹¹¹ རང་གི་མཚན་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་
 སློབ་རྒྱས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། རྣོང་པོ་བཀོད་པར། བདག་གི་མིང་ལན་གསུམ་དྲན་པས་འཁོར་
 གྱི་ནང་དུ་བག་ཚེ་བའི་འཇིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ།¹¹²

གཉིས་པ་ནི། བན་ཡོན་ཚེ་ཞིང་རྒྱས་པ་སྲིད་ཀྱང་གིན་ཏུ་དཀའ་སྐྱམ་ན།¹¹³ དཀའ་བ་ལས་
 ཕྱིར་ལོག་པར་མི་བྱ་སྟེ་གོམས་ན་དེ་ཉིད་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་
 བྱི་གང་གི་མིང་ཐོས་ན་ཡང་འཇིགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དང་ཡང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་གོམས་ན་
 དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི་
 སྤྱག་བསྐྱུལ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྱིར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་བྱ་བ་
 རྣོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དམ་པ་འདི་སྤྱད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚེ་འདིར་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པས་དོར་བར་རིགས་པ་ནི།
 བདག་གིས་ལུས་གང་ལ་ཚགས་པ་ཡིས་འཛིགས་གནས་རྒྱུ་ལའང་འཛིགས་པ་སྐྱེ་བས་ན་འཛིགས་
 པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རང་ལུས་དེ་ལ་གཤམ་ལྡན་སུ་ཞིག་དག་བཞིན་དེ་ལ་སྤང་མི་བྱེད།
 གཉིས་པ་ཕྱི་མར་སྐྱབ་བསྐྱེད་པས་དོར་བར་རིགས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་གང་གི་བཤེས་པ་དང་
 རྫོམ་པ་དང་ནད་ལ་སོགས་པ་གསོ་བའི་ཚོ་ག་བྱེད་འདོད་པས་བྱ་དང་ཉ་དང་རི་དྲགས་ལ་སོགས་པ་
 དག་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ལམ་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་¹⁰གཞན་གྱི་ཚོར་འཕྲོག་པར་བྱེད་ལ། ལུས་གང་
 ཞིག་ཁོ་དང་རིམ་གྱོའི་ཕྱིར་མ་དང་མ་ཡང་གསོད་བྱེད་ཅིང་། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྒྱས་
 བས་¹¹ དེས་ནི་མཐར་མེད་དུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་ན། མཁས་པ་སུ་ཞིག་ལུས་དེ་ལ་དགའ་བས་འདོད་
 ཅིང་བསྐྱར་བ་དང་མཚོན་པར་བྱེད་ཀྱི་འདི་ལ་སུ་ཞིག་དག་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྟམས་མི་བྱེད་
 དེ་བྱེད་པར་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་ན་བདག་
 རང་ཅི་སྲུང་ཅེས་རང་དོན་འབང་ཞིག་སེམས་པ་ནི་འདྲེ་སྟེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྲོད་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ།
 སྲུང་ན་ཅི་སྲིབ་ཞེས་གཞན་དོན་སེམས་པ་ནི་ལྟ་ཡི་ཚོས་ཏེ་ཚོས་ལུགས་བཟང་པོ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་
 འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། བདག་གི་ཕྱིར་གཞན་ལ་གནོད་
 པ་བྱས་ན་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པར་གདུང་བར་འགྱུར་ལ།¹² གཞན་གྱི་ཕྱིར་བདག་ལ་གནོད་པ་
 བྱས་ན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་གཞན་པས་མཐོ་བར་འདོད་
 པ་དེས་ངན་འགོ་དང་རིགས་གཞུགས་ངན་པ་དང་སྐྱོན་པར་འགྱུར་རོ།¹³ །དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྐྱོ་བྱས་
 བ་བདེ་འགོ་དང་དེར་ཡང་རིམ་གྱོ་ཐོབ་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་བཀོལ་ན་བྱེད་དང་
 གླ་མི་ལ་སོགས་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་སྲུང་ན་རྗེ་དཔོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
 གཡོག་འཁོར་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པའི། མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེ་
 བ་རི་སྟེང་པ་དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་བར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ལ། འཛིག་རྟེན་སྐྱབ་བསྐྱེད་པ་དེ་

ཀྱུན་རང་བདེ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་དེ་དཔེས་མཚོན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོན་སོགས་མང་དུ་
བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། བྱིས་པས་རང་དོན་བྱེད་པ་དང་ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་
འདི་གཉིས་གྱི་ནི་ཁྱད་པར་སྟོས་ཤིག།

བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་སྐྱེད་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་མ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྲུག་བསྐྱེད་དག་ཡང་དག་
བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱུས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་འགྲོའི་
བདེ་བ་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་བདེ་བ་མི་ཐོབ་
པ་ཡར་ཞོག་གི། །བྱམ་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་རྗེ་དཔོན་ལས་གྱི་རྒྱ་བ་མི་སྟེར་བས་ཚེ་འདིའི་དོན་
ཟས་གོས་དང་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། བདེ་སྲུག་
གི་རྒྱ་ལ་སྐྱོངས་པས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བ་དང་གཞན་
བརྗེ་བ་སྐྱེད་པས་སྐྱེད་སྐྱེས་ཚོགས་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བོར་ཞིང་། གཞན་ལ་གཞོད་
པའི་སྲུག་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་སྲུག་བསྐྱེད་མི་བཟང་པ་ལེན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་དག་ན་འཚོ་བ་གང་ཡོད་དང་འཛིགས་དང་སྲུག་བསྐྱེད་འཛིག་
ཡོད་ལྱུང་བ་དེ་ཀྱུན་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་ན། གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡི་འདྲེ་
ཚེན་དེས་གོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དེ་སྐོངས་ཤིག། །གལ་ཏེ་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་
ན་སྲུག་བསྐྱེད་སྐྱོང་བར་མི་རུས་ཏེ། རི་ལྟར་མི་ནི་མ་བཏང་ན་བསྐྱེད་པ་སྐྱོང་བར་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་བསམ་སྐྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་རང་གཞན་གྱི་
གཞོད་པ་དང་སྲུག་བསྐྱེད་མང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྷ་བས་ན་བདག་གི་གཞོད་པ་ཞི་བ་དང་། གཞན་གྱི་
སྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང་གཞན་རྣམས་
བདག་བཞིན་གཅེས་པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་རོ་
ཞེས་ཡིད་ཚྭ་བྱིས་ངེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ད་ནི་ཚྭ་བྱིས་¹¹¹སེམས་ཅན་ཀྱུན་གྱི་དོན་མ་

གཏོགས་པ་གཞན་མི་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེའི་མིག་
 ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡིས་སྦྱར་བ་རང་དོན་བསྐྱབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་གཞན་ལ་དབང་བའི་
 སྦྱར་རོ། །དེའི་དོན་མིག་ཅེས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དག་ལས་ལག་བཞེས་པར་འཆད་དེ།¹¹⁹ མིག་གསལ་
 ལག་བཞེས་པའི་སོགས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། གཞན་དེ་ལ་ལོག་པར་མི་བྱ་བར་¹²⁰ རིགས་ཏེ་གཞན་དེའི་དོན་
 ཏུ་བཏང་བའི་སྦྱར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སེམས་ཅན་གཙོར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་ལ་གོས་ལ་
 སོགས་པ་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཅི་མཐོང་བ་དེ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤོགས་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་ནི་
 ཡན་པར་སྦྱོད།

གཉིས་པ་བརྗེ་བའི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསམ་པ་དང་། སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བརྟན་
 བཤད་བསྐྱབ་བ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་ནི། མཐོ་ལ་ཕྲག་དོག་མཉམ་ལ་འགྲན་དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་ཞེས་སྲར་
 གསུངས་པའི་སྦྱོན་གསུམ་པོ་དེ་སྤང་བའི་སྦྱིར། རང་བས་དམན་པ་ལ་སོགས་གསུམ་པོ་བདག་ཏུ་བྱས་
 པ་དང་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་བདག་བྱས་ནས། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ་
 དམན་པས་ཕྲག་དོག་དང་མཉམ་པས་འགྲན་སེམས་དང་མཐོ་བས་ང་རྒྱལ་བ་སྦྱོམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོམ་རྒྱལ་དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 ཕྲག་དོག་དང་། འགྲན་སེམས་དང་། ང་རྒྱལ་བ་སྦྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཚོས་ལ་ཕྲག་དོག་བྱ་བ་ནི། བྱང་སེམས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བཀུར་བྱས་སེམས་ཅན་བདག་
 ནི་མིན། འདི་བཞེན་བདག་གིས་མི་རྟེན་ཅིང་འདི་ནི་བསྟོད་བྱས་བདག་ལ་སྦྱད་¹²¹ འདི་བདེ་བ་དག་
 ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ། བདག་ནི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་དང་འདི་ནི་བདེ་བ་ཉིད་ཏུ་གནས་ཞེས་གཞན་
 བདག་ཏུ་བྱས་པ་དེས་རང་གཞན་ཏུ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཕྲག་དོག་བྱའོ། །འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་གཞན་གྱི་
 ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་འདི་བཞེན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་ལ་ཕྲག་དོག་བྱ་བ་ནི། འདི་ནི་ཡོན་ཏན་¹²² ཆེ་བ་དང་བདག་
 དམན་ཞིང་ཡོན་ཏན་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ན། ཡོན་ཏན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་མི་འདོད་

པས་བདག་ཀྱང་ཀྱང་སྤྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བྱ་ཞིང་། རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་དེ་བཞིན་གཤམ་པའི་སྤྲོད་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཚོག་དམན་ལྟོས་ནས་འཛོགས་པས་ཡོན་ཏན་ཚེན་པོ་ཅན་གང་བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དམན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། དམན་པ་གང་བས་བདག་མཚོག་ཏུ་སྐྱུར་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པས་མཚོ་དམན་སྤྱོད་གས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འཆད་དོ།¹¹⁶ །འོན་འདིར་དམན་པ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས་དེ་གང་ལ་ལྟོས་ནས་མཚོག་ཏུ་འཛོགས་ཅེ་ན། དམན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་¹¹⁷ དམན་པ་མེད་ཀྱང་དམན་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཀྱང་བསྐྱོམས་ལ། དེའི་ཚེ་ལྟོས་ས་གྲུབ་པས་¹¹⁸ སྒྲོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ནས་བྱང་སེམས་པས་བྱོད་དམན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྟ་བུ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་འཚོ་བ་རྒྱད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བས་བདག་གི་དབང་དུ་སྐྱུར་པ་མིན་ལ།¹¹⁹ བྱོད་སྤྲོད་རྗེ་ཅན་དུ་འདོད་པས་བྱོད་ཀྱིས་ཅི་རུས་ཀྱིས་བདག་རྒྱད་པ་དེ་དག་ལས་གསོ་དགོས་ཏེ། གསོན་དེའི་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་གཞོན་པའང་བདག་གིས་དང་དུ་སྤྲང་བར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་བདག་བྱང་སེམས་འདིའི་གསོ་བྱ་མིན་ཏེ་འདིས་བདག་གསོ་བར་མི་རུས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་ཁོ་ཉིད་བཟང་བར་བཟུང་ནས་བདག་ལ་བརྟུས་པར་བྱེད། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བདག་གསོ་བར་མི་རུས་ན་བདག་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་འདི་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་ལ་ཕན་པ་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྲིག་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་ཁར་དང་གདུག་པ་སྟེ་སྐྱུལ་ངང་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་ཁར་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་འང་སྤྲིང་རྗེ་མེད་པའི་སྒྲོན་ཅན་འདི་སྒྲོན་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་ཟད། ཕྱིར་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྐྱོམ་པ་ཡིས་མཁས་པ་དག་ལ་བསྟོར་བར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པས་བྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྒྲོན་མང་པོ་ཡོད་ཅེས་ཐུག་དོག་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་མཉམ་པ་ལ་བལྟས་ནས་ནི་རྟེན་སོགས་གང་གིས་རང་ཉིད་ལྷག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ནི་འཐབ་མོ་དང་རྩྭ་དཔ་ཡིས་ཀྱང་འདི་ལས་འཕྲོག་

ནས་དེས་པར་བརྒྱབ་པར་བྱའོ། །ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གསལ་བ་དང་།
 གཞན་ཡང་འདིའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་པ་སྟེ་ས་ཀྱང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱའོ། །བདག་གི་སྒྲོན་
 རྣམས་སྐྱབས་པར་བྱ་ཞིང་འདིའི་སྒྲོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱས་ནས་བདག་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་མཚོན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་འདི་ལ་དེ་ལྟ་མིན་པ་དང་། བདག་ནི་རྟོན་པ་ལེགས་པར་རྟོན་ཅིང་འདིས་མི་རྟོན་པ་དང་
 བདག་ནི་ཀྱན་གྱིས་བཀྱུར་བར་འགྱུར་ཞིང་འདི་ལ་མིན་པ་དང་། འདི་ནི་མ་རུངས་ཏེ་སྟུག་བསྐྱལ་བར་
 བྱས་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བདག་ནི་དགའ་བས་བལྟ་ཞིང་། འདི་ལ་འགོ་བ་ཀྱན་གྱིས་སྐྱེལ་ཏེ་བཞད་གད་
 དང་ཕན་ཚུན་སྒྲོན་པ་དག་ཏུ་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། མཐོ་བ་བདག་ཏུ་བརྒྱུང་ནས་¹⁹⁰ ཉོན་མོངས་ཏེ་དམན་པ་འདི་ཡང་བདག་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲུབ་ཞེས་གྲགས་ན་འདི་དང་བདག་ཐོས་པ་དང་གེས་རབ་བམ་གཞུགས་དང་རིགས་
 དང་ནོར་གྱིས་མཉམ་མམ་ཅི་ཞེས་བདག་གིས་བསམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཡང་གྲགས་
 པའི་སྟོབས་གྱིས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་བས་ལྷག་པ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱགས་པ་ཐོས་ནས་
 སྐྱེ་ལྡང་¹⁹¹ དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་ཅིག །འབད་དེ་བཀག་ཀྱང་མ་
 ཞེགས་པར་ཅི་སྟེ་འདི་ལ་རྟོན་སོགས་ཡོད་པར་གྱུར་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ར་རྒྱལ་མི་བྱེད་པར་ངའི་ལས་བྱེད་
 བ་དེའི་རྩལ་པར་འདི་ལ་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་བྱིན་ནས་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་བདག་གི་སྟོབས་གྱིས་སྤང་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་པར་འགྲེལ་བ་དག་ལས་སོ།¹⁹² །འདི་ནི་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཙམ་དུ་མ་
 ཟད་གྱི་བདག་གིས་འདི་གཞོད་པ་¹⁹³ ལྟེ་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་དེ་ཙམ་དུ་སྤང་བ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། འདི་ཡིས་ཡུལ་དུས་བརྒྱ་སྟུག་མང་པོ་
 ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་ལས། བརྗེ་བ་མ་
 བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཡིད་ཚྲོད་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་པས། ལྷར་བསྐྱལ་པ་
 གྲངས་མེད་པ་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་རང་དོན་བརྒྱབ་པའི་¹⁹⁴ ངལ་བ་ཚེན་པོ་དེ་ལྟ་སྟེ་ཚྲོད་ཀྱིས་སྟུག་
 བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་བརྒྱབས་པས་དེ་སྤང་བའི་རིགས་སོ། །འདི་མན་ཚད་བདག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་རྣམས་

ཚལ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྐོན་ནས་ངེས་པར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་གྱིས་དང། སྲབ་པའི་བཀའ་ནི་མི་བསྐྱུ་བས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་དེའི་ཡོན་ཏན་སྲབ་པས་གསུངས་པ་རྣམས་ཕྱིས་འཕགས་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང། གལ་ཏེ་ཚྱོད་གྱིས་སྲ་དུས་སུ་བརྗེ་བའི་ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་ལུག་སུམ་ཚོགས་པའི་བདེ་བ་མིན་པ་ད་ལྟར་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་བརྗེ་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་བས་ན་འདི་ལྟར་གཞན་དག་གི་ཁུ་བ་དང་ཁྲག་གི་ཐིགས་པ་ལ་ཚྱོད་གྱིས་བདག་གི་ལུས་སོ་ཞེས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ངར་གོམས་པར་གྱིས་ཐིག་པའོ།།

གཉིས་པ་¹⁹སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱོད་པ་སྐྱབ་ཚུལ་དང། སྤྱོད་པས་²⁰སེམས་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བ་དང། བདག་ལ་གཅེས་འཛིན་སྲང་བ་དང། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་རྟོག་ཚེན་ཏེ་བདག་ཅི་བྱེད་བརྟགས་ཤིང་ཚར་གཅོད་མཁན་བྱས་ནས་ནི། བདག་གི་ལུས་ལ་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཅི་སྐྱང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཐོགས་བྱས་ནས་ཚྱོད་གྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པར་སྤོད་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་པས་བྲག་དོག་བྱ་བ། སྤྱོད་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སྐྱུར་བ། གཉིས་ཀ་དམན་པར་བཞག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། བདག་སྐྱིད་གཞན་ནི་མི་སྐྱིད་ལ་བདག་མཐོ་གཞན་ནི་དམའ་བ་དང་བདག་ནི་རང་ལ་ཕན་པའི་ལས་དགེ་བ་བྱེད་ལ་གཞན་ནི་མིན་ཞེས་བདག་ལ་བྲག་དོག་ཅིས་མི་བྱེད། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་བདེ་བ་དང་བྲལ་གྱིས་ཏེ་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྤྱོད་ཞིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གནས་སྐབས་གང་གི་ཚེ་འདི་ནི་ཉེས་པ་ཅི་བྱེད་ཅེས་བདག་གི་སྐྱོན་ལ་བརྟག་པར་བྱ་ལ།²¹ གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡང་རང་གི་སྐྱོན་དུ་བསྐྱུར་བྱོས་ལ།²² བདག་གིས་²³ཉེས་པ་རྐྱུང་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་མང་ལ་རབ་ཏུ་ཤོགས་ཏེ་བདག་ལ་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་ལོངས་ཤོག།²⁴ །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲགས་པ་ལྷག་པར་བརྗོད་པས་རང་གི་གྲགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་

པ་སྟེ་མི་མངོན་པར་¹³⁰ གྲིས་ཤིག །བདག་ནི་གཞན་གྱི་བྱ་བ་གྱི་ཐ་མ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པར་དེ་དག་གི་
 དོན་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱི་ན་ལ་བཞོལ་བར་གྲིས་ཤིག །བདག་ཉིད་འདི་ནི་སྒྲོན་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་རང་
 བཞིན་ཉེ་སྒོ་ལྷུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་རྒྱུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་¹³¹ དེའི་སྒོ་ནས་མི་བསྟོད་པར་འདིའི་ཡོན་ཏན་
 དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་འགས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་གྲིས་ཤིག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་སྤར་
 བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཁྱོད་གྲིས་གཞན་ལ་གཞོན་པ་བྱས་པ་¹³² གང་ཡིན་པའི་གཞོན་པ་དེ་འདྲ་རྒྱུ་མཉམས་
 ཕྱིན་ཆད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་འབབ་པར་གྲིས། བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཉའ་
 དྲགས་ཉེ་ཐོད་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་དུ་ཤིང་སྦྱེད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བག་མ་གསར་པའི་རྒྱལ་བཞིན་
 དུ་རང་གིས་¹³³ གཅེས་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ངོ་ཚ་བ་དང་དེ་དག་གི་ཉེས་པས་འཇིགས་པ་
 དང་དེ་དག་ལ་མི་འཇུག་པར་བསྐྱམས་ཉེ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཉེན་པོ་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། སྤང་བྱ་ལ་མི་མཐུན་པར་བལྟ་བ་
 དང་། གཉེན་པོའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
 གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་དེ་བྱ་ལ་སྒྲིབ་བས་དེ་ལྟར་གནས་པར་བྱ་ཞིང་། རང་དོན་གྱི་བསམ་སྒྲིབ་
 གཉིས་པོ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྲིས་མི་བྱ་བ། དེ་ལྟར་སེམས་འདི་ནི་གཉེན་པོས་དབང་དུ་བྱས་ཉེ་སྤང་དོར་དེ་
 ལས་འདས་ན་གཉེན་པོས་སེམས་ཚར་གཅོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་གདམས་ཀྱང་
 བེ་སེམས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན། ཁྱོད་ལ་ཉེས་པ་ཀུན་བསྟེན་པས་¹³⁴ ཁྱོད་ཉིད་ཚར་གཅོད་བྱ་བར་
 ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་མི་རྣམས་སོ་སྟེན་ན། སེམས་ཁྱོད་གྲིས་རང་དོན་བྱས་པས་ཁོ་བོ་གར་བསྐྱག་པར་རྣམས་
 པའི་དུས་དེ་ནི་ཁྱོད་ཉེས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་དུས་འདི་ལས་གཞན་སྟོན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བའི་དུས་
 དེ་ཡིན་ཉེ། ད་ནི་རས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཁྱོད་གང་དུ་འགྲོ་སྟེ། གང་དུ་འང་འགྲོ་
 མི་རྣམས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དོན་གྱི་དྲེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་པར་བྱའོ། ད་དུང་དུ་བདག་ལ་རང་གི་དོན་བྱར་
 ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག །བདག་གིས་གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོངས་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་སྒྲོ་
 བར་མ་སེམས་པར་ཞོག་སུལ་ཅིག

གཉེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་འདོད་གྱི་དབང་གིས་བག་མེད་པར་སྐྱུར་ནས་ཚོད་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན་ཚོད་གྱིས་ཁོ་བོ་དཔུལ་བ་ཡི་སྐྱུང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་རེས། །དེ་ལྟར་ཚོད་གྱིས་
སྐྱུར་ཡང་རེ་ལྟ་ཞིག་ཁོ་བོ་དཔུལ་སྐྱུང་བ་རྣམས་ལ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་བོར་སྐྱག་བསྐྱེལ་བར་བྱས་པས་
ད་ནི་དེའི་ཁོན་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་ཚོད་གྱིས་རང་དོན་བྱེད་པར་སེམས་པ་དེ་གཞིམ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉེས་གྱི། དང་པོ་ནི། དེ་སྟེ་བདག་ནི་གཏན་དུ་དགའ་ཞིང་བདེ་
བར་འདོད་ན་རང་ལ་བདག་གིས་དགའ་ཞིང་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་སྟེ་བདག་ནི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལས་
བསྐྱུང་བར་འདོད་ན་གཞན་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ལ་གཉེས་ཏེ། ལུས་ལ་ཞེན་པ་སྐྱང་བ་དང་། གཞན་དུ་བརྩུང་བའི་རྩལ་ལོ།¹⁴ །དང་
པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། ཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཞེན་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་
ལ་ཚོག་གེས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ལུས་འདི་ནི་གཅེས་པར་བརྩུང་སྟེ་ཡོངས་སུ་སྐྱོད་པར་བྱེད་ཀྱུར་པ་
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གྱི་ཏུ་མི་བཟེ་རེ་ཅན་ཏེ་འདོད་པ་ཚུང་བཟད་ཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ལྷུང་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུབས་པས་སྐྱག་བསྐྱེལ་མི་
འགྱུར་རོ་སྐྱུམ་ན། དེ་ལྟར་ལྷུང་བ་དེ་ཡི་ཡང་འདོད་པས་འདི་ཐམས་ཅད་གྱིས་གྲུང་རྫོགས་པར་རུས་པ་
ཡོད་པ་མེན་ན་དེའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་སྐྱས་རུས་ཏེ། ས་སྟེང་འབྲུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
དང་། །གསེར་དང་རྩྭགས་དང་ནད་མེད་རྣམས། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་གཅིག་མི་ངོམས། །དེ་ལྟར་གེས་
ལ་¹⁵ཞིབར་གྱིས།¹⁶ །ཞེས་པའམ། ཀུལ་པོང་ལས་རྒྱ་གྲིང་བཞི་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྐྱན་སྐྱེད་གྱིས་
མ་ངོམས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།¹⁷ །སྐྱབ་པའི་རུས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཏེ་དུབ་པ་དང་ཞེ་སྐྱང་ལ་སོགས་པ་དང་། །བསམ་པ་ཉམས་པ་སྟེ་འདོད་པ་མ་
གྲུབ་པའམ་མ་ངོམས་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉེས་པ་ནི། གང་ཞིག་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་ཀུན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་གནས་པ་དེའི་བདེ་

བ་^{༡༧} ལུན་ལུན་ཚོགས་པ་ཟད་མི་ཤེས་པ་དེ་བས་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་འདོད་པ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་སྐྱབས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་ཉེ། གང་ཞིག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་མཚོག་ཏུ་མི་འཛིན་པ་དེའི་
 འོངས་སྤོང་དེ་ནི་དང་པོ་བསྐྱབ་སྒྲིབ་ཞིང་། བར་དུ་ཞེན་པ་དང་མཐར་བུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐུལ་མི་བསྐྱེད་
 བས་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྦྱིང་ལས། འོར་རྒྱམས་ཀྱུན་གྱི་ནང་ན་ཚོགས་ཤེས་པ། །རབ་
 མཚོག་ལགས་པར་ལྷ་མིའི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀུན་ཏུ་ཚོགས་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཚོགས་མཁུན་ན། །འོར་
 མི་བདོག་གྲང་ཡང་དག་འབྱར་ལུན་ལགས།^{༡༨} །ཞེས་པ་བཞིན་ལོ།།

གཉེས་པ་ལ་གཉེས་ཏེ། དམན་པ་དང་། ཕན་གཞོད་མི་ཤེས་པས་ཞེན་པར་མི་རིགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འོངས་སྤོང་ལ་མི་ཞེན་ཡང་ལུས་ལ་ཞེན་པར་རིགས་སོ་སྐྱམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 འདི་ནི་ཐ་མར་ཐལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཏེ་དེར་འབྱུར་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཡོ་འགུལ་མི་རྣམས་པས་
 གཞན་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་^{༡༩} བྱ་བ་མི་གཙང་བའི་གཟུགས་མི་བཟང་པ་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བདག་
 ཏུ་འཛིན། གསོན་ནམ་ཡང་ན་གི་ཡང་སྐྱ་སྟེ་བདག་ལ་འཇུག་ལ་འོར་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བོང་བ་ལ་
 སོགས་པ་དང་འདི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་གི་རྒྱད་ལུས་འདི་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་རྒྱལ་
 བ་ཅིའི་ཕྱིར་སེལ་བར་མི་བྱེད། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཁ་ཏུ་བྱས་པ་ཡིས་དོན་མེད་སྐྱུག་བསྐུལ་ཉེར་བསགས་
 བས་ཤིང་དང་མཚུངས་པ་འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་སྐོབ་སེལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དེ་གཉེས་ཀའི་ཡུལ་
 མ་ཡིན་ལོ།།

གཉེས་པ་ནི། བདག་གིས་འདི་ལྟར་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་པ་འདམ། བྱ་གོད་སོགས་ཀྱིས་ཚོས་
 གྲང་རྒྱུད་སྟེ་དེ་གཉེས་ལ་ཆགས་པ་ཡང་མེད་ལ་ཞེ་སྐྱང་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལ་བདག་ཆགས་
 པར་བྱེད། གང་ཞིག་སྤྲད་པས་སྐོབ་དང་གང་ཞིག་བསྐྱོད་པས་མཁུ་འབྱུར་བ་གལ་ཏེ་ལུས་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཤེས་པ་མེད་ན། བདག་གིས་ལུས་གང་གི་དོན་དུ་^{༢༠} བསྐྱོད་སྤྲད་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་གྱིས་རལ་
 བ་^{༢༡} བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱིས་^{༢༢} དེ་དག་མི་ཤེས་གྲང་གང་ཞིག་ལུས་
 འདི་འདོད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དང་བདག་བཤེས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དགའོ་ཞེ་ན། ཐམས་

ཅད་རང་རང་གི་ལྷུས་འདོད་པས་དེ་ལ་བདག་གིས་ཅིས་མི་དགའ་¹⁶⁶སྟེ་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སོ།།

གཉེས་པ་ནི། བདག་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་བདག་གིས་ཆགས་པ་
མེད་པར་འགོ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་ལྷུས་འདི་དེ་དག་གི་བྲན་ནམ་ཡོ་བྱུང་དུ་གཏང་བར་བྱའོ། །གཞན་ལ་
ཕན་པར་རྣམས་པ་དེས་ན་¹⁶⁷འདི་ལ་ཉེས་པ་མང་ཡང་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞེན་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་བྱུང་མོང་གི་བྱ་བ་ལ་གདམས་པ་ལ་སྐྱིབ་པ་བསལ་བ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་འབད་
པ་གཉེས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་དགོས་པ་དེ་བས་ན། ད་ནི་བྱིས་
པའི་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པ་ལ་ཞེན་པས་ཚོགས་སྟེ་དོན་མེད་ཀྱི། བདག་གི་མཁས་པ་སངས་རྒྱུས་བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྟུགས་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་སུ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་བཞི་པ་དང་བདུན་པ་དང་བསྟོབ་བརྟུས་ལ་སོགས་པར་བཤད་པའི་བག་ཡོད་པའི་གཏམ་
རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཉིད་དང་སྐྱགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བོ། བཤེས་
སྤྱིང་ལས། རྒྱུད་དང་འགྲོད་དང་གཞོན་སེམས་སྐྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་འདོད་ལ་འདུན་དང་ཐེ་
ཚོམ་དང་། སྐྱིབ་པ་ལྟ་བོ་འདི་དག་དགེ་བའི་ཚོར། །འཕྲོག་པའི་ཚོམ་རྒྱན་ལགས་པས་མཁྱེན་པར་
མཛོད།¹⁶⁸ །ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་བསྟོག་པར་བྱའོ། །གཉེས་པ་ནི། ལྷལ་སྤྲུལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་
ལྟར་ཉེས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་བསྟོག་ཅིང་ཕྱིས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་ནི་¹⁶⁹གཉེན་པོ་དགེ་
བའི་སྤོན་གཟུགས་པར་¹⁷⁰བྱ་སྟེ། ལྷལ་དེ་ལྟར་ཉེན་མཚན་བྱུང་པར་འབད་བར་བྱའོ། གལ་ཏེ་མ་འབད་
ན་བདག་གི་¹⁷¹སྤྱག་བསྐྱེལ་ནམ་ཞིག་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལྟར་གྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་
པ་དང་།¹⁷² ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདོད་
པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པའི་ལམ་ལས་¹⁷³སེམས་སྟན་ཏེ། ཡང་དག་པ་དགེ་བའི་དམིགས་
པ་ལ་རྟག་པར་ཡང་བདག་གིས་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །ལེའུ་བརྒྱུད་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །།

ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་བརྟན་པ།

༧ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྐྱུར་ཏེ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་གདམས་པ་དང་། དེ་ལི་
ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྲུང་
པའི་མདོ་ལས། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།^༡ །དོན་འདི་ཉིད་བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། མཉམ་གཞག་ཡང་དག་རི་
བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།^༢ །ཞེས་འབྱུང་རོ། །དེའི་སྤྱིར་ན་རང་གཞན་
ཀྱི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ལ་དག་ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ལའོར་བའི་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཐམས་
ཅད་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལས་
བྱུང་སྟེ། རིག་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས། དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེས་མི་བཟང་
འབྱུང་།^༣ །ཞེས་སོ། །སྙོལ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པས་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་
བར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་སྲུང་བ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས།
ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་འདེའ་བར་འགྱུར།^༤ །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གིས་སྙོལ་ཉིད་
རྟོགས་པ་ན། སེམས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། །སྙོལ་བ་ཉིད་ལ་གོམས་
བྱས་ན། །སློབ་ཤི་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བར། །འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་དཀའ་བ་མེད།^༥ །ཅེས་འབྱུང་བས།
གཞན་ལ་ཡང་སྙོལ་ཉིད་བརྟན་ནས་སྐྱེག་བསྐྱེད་སེལ་བར་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ཡུལ་བདག་མེད་
ལ་འཇུག་པ་དང་། སྤང་བྱ་དངོས་འཛིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་བདེན་གཉིས་གཏན་

ལ་དབབ་པ་དང་། ལྷུ་ཅན་ལམ་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོ་དང་། དེ་
འཇུག་གྱེད་ཀྱི་སྒྲིའི་བྱང་པར་རོ།།

དང་པོ་ནི། ཀྱུན་རྫོབ་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པ་སྟོ་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ་
དེའི་རོར་གྲུབ་པས་དེའི་བདེན་པ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གཉི་སྟག་རང་བཞིན་སྐྱིབ་སྟེར་ཀྱུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་
གང་བཙོས་མ་བདེན་པར་སྤང་བ་ནི། ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་བྱུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཙོས་མར་
གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ལོ།^༡ །ཞེས་འབྲུང་བ་དེ་དང་། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྤང་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེའི་རྟོགས་བྱའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། འཕགས་པའི་
སྐྱོད་ལྷུ་ལྷུར་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་སྲོད་དོན་དམ་པ་
ནི་བདེན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལྷུལ་དུ་གྱུར་ན་དོན་དམ་པའི་གངས་སུ་མི་འགྲོའི། ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུལ་
ལས་ཀྱང་འདས་སོ།^༢ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོ་ཡི་སྐྱོད་ལྷུལ་དུ་འདོད་ཞེས་ཡོངས་གཙམ་དུ་གྲུབ་པ་
མིན་ཏེ། སྟོ་ནི་དོན་དམ་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཀྱུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་
དག་ལྟ་འཆད་ཅིང་།^༣ ཤེར་འབྲུང་^༤ དང་རྣམ་སྤང་^༥ ནི་སྟོ་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞིང་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་
དེའི་ལྷུལ་མིན་པར་འཆད་ལ། འདིར་སྟོ་ནི་དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱུན་རྟོག་ནི། །སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ།^༦ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་དང་སེམས་
བྱུང་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷུལ་མིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་
པ་མི་འགལ་ཞིང་། མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུལ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཅིར་ཡང་
མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། དེར་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་གང་དུ་ཡང་དེ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པས་དེ་རྟོགས་པར་འཛོག་སྟེ། མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་

བསལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་གང་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐོང་བ་སྟེ།
རྒྱལ་པོ་ཚེན་པོ་ཡང་དག་པའི་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་མེད་པའོ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་
གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་དང་། གཞོད་པའི་རིམ་བ་དང་། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྨོན་པའི་འཛིན་རྟེན་པ་སྟེ་གང་ཟག་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་མཐོང་སྟེ། ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་འབྱོར་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཕལ་བར་
འགྲེལ་བ་དག་ལས་འཆད་ཀྱང་།¹⁶ བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཤེས་རབ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྡན་
བ་དང་མི་ལྡན་པར་བྱེད་པ་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིན་རྟེན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལས་འཛིན་རྟེན་
ཕལ་བ་རྣམས་ནི་ལུས་གཅིག་སུ་དང་སེམས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་རྣམ་པ་འབྱོར་
འཛིན་རྟེན་གྱི་རིགས་པ། ལུས་གཅིག་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་གས་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མི་
རྟག་སྟེ། གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་ཅིང་། རྣམ་པ་འབྱོར་བ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་སྒྲུབ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབུ་མ་པ་གསུམ་པོ་ཡང་སློབ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་
མི་མཐུན་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་ལ་གཞོད་དེ། འདི་ལྟར་
དོན་སྒྲུབ་ལྟེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུང་བ་རྒྱལ་ཕན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་པ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དོན་དམ་དུ་
བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་པ། དུག་གིས་ཅིག་ཅར་སྒྱུར་བ་ན། །ཤར་བ་རྒྱལ་ཆ་དུག་ཏུ་
འགྱུར། །དུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་ལུང་རྒྱལ་ཕན་ཅམ་དུ་འགྱུར།¹⁷ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པས་གཞོད་དེ། གསོག་བྱ་རྒྱལ་ཕན་མ་གྲུབ་པས་དེ་བསགས་པའི་རགས་པ་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་
ན་དེ་གཉིས་བདེན་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རང་
རིག་རང་གསལ་དོན་དམ་དུ་བལྟ་སྟེ། དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་འདིར་འཆད་པའི་རང་རིག་འགོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དགོ་ལྷ་ནི་གཉིས་ཀ་འདོད་ཅིང་གྲུན་ལ་གྲགས་པའི་དབེས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་

པའི་དོན་དུ་དབྱུང་མི་དགོས་ཞེས་འཆད་ལ།¹² འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་སློང་འོན་དེ་ལྟར་སྤང་བས་
 ཡུལ་དེ་དག་མི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་དེའི་སློང་ལྟུང་པ་འི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཡལ་པ་དང་རྣལ་
 འབྱོར་པ་གཉིས་ཀ་མི་བདེན་པར་འདོད་པ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་སྣལ་འབྱོར་པ་དངོས་སྒྲུབ་
 རྣམས་ཀྱི་སློང་འོན་སྤང་བ་ཡང་བདེན་པ་ཞེས་པས་དེ་དག་གི་སློང་ལྟུང་པར་གྲུབ་ན་ཡལ་པ་ལྟ་ཅི་
 སློས་ཞེས་བཤད་ནས་འབྲས་བུ་ཞེས་སོགས་ཚུད་སློང་བྱེད་པ་རྣམས་སྤང་གི་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་ཚུད་སློང་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུད་སློང་དོ། །དང་
 བོ་ལ་ལྟ་སྟེ། ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཡུལ་ལ་མི་ཚུད་པ་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་དང་། ལུང་དང་
 འགལ་བ་དང་། ཉ་ཅང་ཐབ་བ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པ་ན་སྤྱིན་སོགས་ལས་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་པ་མེད་པས་
 དེའི་དོན་དུ་དེ་སློང་པར་མི་འགྱུར་འོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་དེ་མེད་ཀྱང་མ་དབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱིན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
 དངོས་པོ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཡལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤང་བས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཚུད་ཅེ་ན། སྤང་བར་འདྲ་
 ཡང་འཛིག་རྟེན་ཡལ་པ་ཡིས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོག་པར་
 བྱེད་ཀྱི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་མིན་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་པས་ན་འདིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་
 འཛིག་རྟེན་པ་ཚུད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་སོགས་མཛོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་བརྒྱན་པར་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལ་གཞུགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཏུ་བདེན་པ་ནི་
 མིན་ཏེ། དེ་ནི་ལུས་མི་གཙང་བ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་¹³ གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་གཞུགས་པ་
 བཞིན་ཏུ་བརྒྱན་པས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཚད་མ་མིན། །ལྟེ་དང་
 ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཚད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན། འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤུ་
 ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འོ།།

བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ན་བྱུབ་པས་དངོས་པོ་སྤྲད་ཅིག་གིས་མི་རྟག་

པའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཞེན་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་སྣང་བ་ཙམ་ལ་
 དགོངས་ནས། དགོས་པ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་འཇིག་རྟེན་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་མགོན་པོས་
 དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་བས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས། །གསུངས་པ་དགོངས་པའི་དབང་
 གིས་ཏེ། །འཇུག་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱང། །དེ་བཞིན་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས།¹⁰ །ཞེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་འང་བདེན་པ་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་
 འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པས་སོ། །སྐད་ཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
 འགལ་ལོ་ཞེན། སལ་པ་ལ་མི་སྣང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པའི་འཇིག་རྟེན་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་
 མཐོང་བ་རྣམས་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ་ཡིན་ནོ།¹¹ །འོ་ན་སྐད་ཅིག་
 མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། འཇིག་རྟེན་རྟག་སོགས་སུ་ལྟ་བ་
 ལ་ལྟོས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་བཞག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་ནི་
 རྣམ་གངས་ཀྱི་དོན་དམ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ཐ་མལ་པ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་ཉིད་
 མཐོང་བ་ཡིན་ན་¹² རྣལ་འབྱོར་པས་བྱད་མེད་མི་གཙང་བར་དེས་པར་རྟོགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་
 གཙང་བར་འཇོན་པས་གཞོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་དགེ་ལྟ་འཆད་དོ།¹³

ལྟ་བུ་ལ་བཞི་སྟེ། བསོད་ནམས་མི་འཕྲོད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་དང་། དགེ་སྲིག་
 མེད་པ་དང་། སློབ་པ་དོན་མེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱང་བརྟུན་པས་དེ་མཚོན་པ་ལ་བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཇི་ལྟར་ཚྱོད་རང་རྒྱལ་བ་
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་མཚོན་པས་བསོད་ནམས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་
 བཞིན་དུ་སྦྱུ་མ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་བ་ལ་མཚོན་པས་བསོད་ནམས་སྦྱུ་མ་འདྲ་བའོ་བས་སྦྱོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྦྱུ་མ་དང་འདྲ་ན་དེ་གི་ནས་ཇི་ལྟར་སྦྱེ་ཞེན། སྦྱེ་བའི་རྒྱུ་
 ཚོགས་པ་¹⁴ ཡིན་ཏེ་ཇི་སྲིད་རྒྱུ་རྣམས་ཚོགས་པར་གྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྦྱུ་མ་འདྲ་བའོ་བས་འགྱུར་
 བས་མི་བདེན་ཡང་འབྱུང་བར་འདྲ་བས་རྒྱུ་རིང་བ་ཙམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་ན་སྦྱུ་མ་བས་སེམས་ཅན་བདེན་

བར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མ་རྒྱུན་རིང་བྱུང་ལ་འང་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འོན་སེམས་ཙན་གྱིས་སེམས་ཙན་དང་། ལྷ་མས་ལྷ་མ་བསད་པ་དང་། མཚོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དགེ་སྲིག་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ལྷ་མའི་སྐྱེས་ལྷ་ལས་བསད་པ་དང་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དགེ་སྲིག་མེད་དེ། ལྷ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཙན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན། བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱམས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཡོད་པས་བསོད་ནམས་དང་སྲིག་པ་འབྱུང་།¹⁴ སེམས་ཡོད་མེད་གྱི་ཁྱད་པར་འབྱུང་བའི་ལྷ་མའི་རྒྱ་སྐྱེགས་སོགས་རྣམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷ་མའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་ལ་སེམས་ཙན་གྱི་རྒྱ་ལ་¹⁵ཡོད་པས་སོ། །བརྒྱུན་ཡང་འབྲས་བུམི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལ་ལྷོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྐྱ་ཚོགས་གིང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་མ་དེ་ཡང་སྐྱ་ཚོགས་གིང་མི་འདྲ་བ་ཉིད་འབྱུང་གི་¹⁶ རྒྱུན་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་ཀུན་བསྐྱེད་རུས་པ་ནི་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་བར་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙན་གྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་རྒྱུན་ལས་འདས་གྱང་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཁོར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་¹⁷རིགས་པ་མཚུངས་པས། ལྷ་དང་བའི་ཚན་ས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བར་¹⁸འགྱུར་བས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སྤོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། རྒྱུན་རྣམས་རྒྱུན་མ་ཚད་ན་ལྷ་མའང་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཙན་ལ་འཁོར་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་རྒྱུན་མ་ཚད་པས་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་རྣམས་རྒྱུན་ཚད་པས་¹⁹ན་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཏུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ། །ཡང་ཞེས་པས་དོན་དམ་ཏུ་ལྷ་ཅི་སྐྱོས་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྟོན་པའི་སྐྱོན་ལམ་གྱི་སྤྱུགས་གྱིས་ཡིན་གྱི། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་སྤངས་པས་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་²⁰ཅེས་པ་ལྟར་དགེ་ལྷ་འཆད་ལ།²¹ ཤེར་འབྱུང་ནི། རྒྱུན་རྒྱུན་ཚད་ན་²²འཁོར་བར་མ་བཟང་གྱི་སྐྱེ་མ་ཡང་མི་ལྷོག་ལ། འཁོར་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུན་རྒྱུན་ཚད་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འཁོར་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། དེ་ཞོན་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་པས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འགགས་པས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་འཆད་ཅིང་།²³ རྣམ་སྤང་ནི། སངས་རྒྱས་སྐྱེ་མ་ཡང་རྒྱུན་སེམས་ཙན་གྱི་བསོད་ནམས་

མི་གཙོང་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱིས་ཡིད་མི་མཐོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རོན་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་མར་མའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མར་མེ་རང་གིས་རང་གི་དངོས་པོ་ཡང་དགག་པར་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་ཉིད་རིག་གོ་ཞེན། མར་མེ་ནི་རང་གིས་གསལ་བར་བྱ་
 བ་མིན་ཏེ་གང་གི་བྱིར་ན་གསལ་བར་བྱ་བ་ལ་སྐར་ནི་མི་གསལ་བས་བྱུབ་པ་ལ་དེ་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་
 བས་སུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་མི་གསལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚུ་ཤེས་ལས། མར་མེ་དག་ནི་གང་
 དག་ན། །དེ་འདྲུག་པ་ན་སུན་པ་མེད། །མར་མེས་ཅི་ཞིག་སྤང་བར་བྱེད། །སུན་པ་སེལ་བ་སྤང་བྱེད་
 ཡིན།^༡ །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱོན་པོའི་དཔེ་དགག་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱོན་པོ་ལ་ཡང་ཤེལ་
 བཞིན་དུ་སྐྱོན་པོ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། བཱེར་ཡ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་ཉིད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་གཉིས་ཡོད་
 པས། ཤེལ་དཀར་པོ་དེ་སྐྱོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་།^༢ བཱེར་ཡ་ལྟ་བུ་སྐྱོན་པོ་ཉིད་
 རྣམས་ནི་སྐྱོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སུམ་སོགས་འགའ་ཞིག་
 གསལ་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མར་མེ་དང་བདེ་སྐྱུག་ལྟ་བུ་ལྟོས་པ་མེད་པའང་
 མཐོང་ངོ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བཱེར་ཡ་འི་སྐྱོན་པོ་ནི་སྐྱེས་ཙམ་ཉིད་ནས་སྐྱོན་པོར་གྲུབ་པས་སྐྱོ་
 ཉིད་མིན་པ་ལ་སྐྱོན་པོར་བདག་གིས་བདག་ཉིད་བྱས་པ་མེད་པས་རང་གིས་རང་གསལ་བ་དང་རིག་
 པའི་དཔེར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འཆད་ཅིང་།^༣ ཤེར་འབྱུང་ནི། སྐྱོན་པོ་ཉིད་
 གྱུར་སྐྱོན་པོར་འགྱུར་བ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པས་སོ།^༤ །གལ་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་
 ལས་སྐྱོན་པོ་མིན་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་ན་དེ་སྐྱོན་པོར་འགྱུར་བ་རྒྱུན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་གིས་
 བདག་ཉིད་སྐྱོན་པོར་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ནི་མི་སྲིད་དེ།^༥ རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་^༦ འགལ་བའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ།།^༧

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྐྱོད་དུ་མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་པས་
 ཤེས་ཏེ་རྗེས་པར་བྱེད་ན། དོན་དམ་པར་སྐོ་ནི་རང་ལ་རང་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་གིས་ཤེས་

ནས་དེ་སྐད་བརྗོད་དེ། དེས་ན་དཔེ་དོན་ཡང་མི་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་^༤དོན་དམ་
དུ་རང་རིག་གཞན་རིག་^༥གང་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཤེས་པ་གཞན་རིག་སློབ་འགས་^༦ཀྱང་མཐོང་བ་
མིན་ནོ། །དེའི་ཁྱད་པར་གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བའོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་མོ་
གསལ་གྱི་སྤྱོད་འགྲུབ་ལ་མཛེས་མི་མཛེས་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་
པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་རི་ལྟར་འགྲུར་ཏེ་མི་འགྲུར་
བས་དྲན་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་རང་རིག་འགྲུབ་པོ་ཞེན། དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། རང་མ་ཚོར་ཡང་གཞན་གཟུགས་
སོགས་ཚུང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་དྲན་པར་འགྲུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱི་བའི་དུག་བསྐྱོས་པ་མ་ཚོར་ཡང་
གཞན་དུ་འགྲུག་གི་སྤྲིའི་རླུང་དང་འཕྲད་པ་ལས་ནད་ཚོར་བ་དེ་ལས་དཔག་ནས་དྲན་པ་^༧བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་^༨ནི། གལ་ཏེ་ཉིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་རིང་བ་
གཞན་གྱིས་^༩ཤེས་པའང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བ་རང་གིས་ཤེས་པ་གསལ་བར་རིགས་སོ་ཞེན། མ་
དེས་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུབ་པའི་མིག་སྐྱེན་གྱི་སློབ་པ་ལས་རིང་བ་ས་འོག་གི་སུམ་པ་མཐོང་ཡང་ཉེ་བ་མིག་
སྐྱེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྲུར་བ་མིན་པས་སོ། །འདི་འགྲེལ་པ་འགའ་དང་མི་མཐུན་ཡང་སློབ་དཔོན་
གྱི་དགོངས་པ་འདི་བཞིན་ཡིན་སྟེ་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། རང་རིག་མེད་ན་གཞན་རིག་ཀྱང་མེད་པས་མཐོང་བོས་ལ་སོགས་པ་འགའ་
ཡང་མེད་པར་འགྲུར་ཞེན། རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་བོས་པ་དང་ཤེས་པ་དག་སྤང་བ་ཙམ་ནི་འདིར་
དགག་པར་བྱ་བ་མིན་གྱི་འདིར་ནི་དེ་དག་བདེན་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱི་བ་
བསལ་གྱི་རྒྱར་གྲུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདེན་པར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་
སློབ། །ཆགས་དང་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དག་རྣམས་རང་བྱུང་དེ་བརྗོད་ན། །དེ་རྣམས་འགྲུབ་བ་ག་
ལ་འགྲུར།^{༡༠} །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་ཆ་སྐྱེ་མ་ལྟ་སུ་འདི་སེམས་ལས་གཞན་ཕྱིའི་དོན་ཡང་མིན་ཞིང་། གཞན་

མིན་པར་སེམས་ཉིད་དུ་ཡང་མི་བརྟགས་ཏེ། “དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་
 ཡིན་ནོ་ཞེན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རི་ལྟར་སེམས་ལས་” “དེ་ཉིད་དང་གཞན་མིན་ཏེ། ཡང་ན་དེ་ཉིད་དམ་
 ཡང་ན་གཞན་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་མིན་ཞེན། དེ་དངོས་པོར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་
 འདྲའི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ་འང་གཟུང་ཆ་སྒྲུ་
 མ་ལྟ་བུ་བདེན་པ་མིན་ཡང་བལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་མི་བདེན་ཡང་བསྟན་དུ་ལྟ་བུ་དུ་སྒྲུང་
 བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཚུད་པ་དགོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་སྒྲུང་ལའོར་བའི་འབྲུལ་
 གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི། གཉིས་སྒྲུང་དེ་ནི་རྟེན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལས་
 གཞན་དུ་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོར་སྒྲུང་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 པའོ། །དེ་དགག་པ་ནི། གཉིས་སྒྲུང་ཚོས་ཅན། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོར་
 སྒྲུང་བའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་བལ། དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲིམ། དེ་བས་
 བ་ཚོད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུང་བའི་གྲོགས་མེད་པར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་” “ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་སེམས་ནི་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་སེམས་
 ཅན་བམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཡང་གཉིས་སྒྲུང་ལའོར་བའི་རྟེན་སེམས་
 ཙམ་དུ་བདེན་པར་བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་འའོར་བ་གཏན་ནས་མ་གྲུབ་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡལ་ཅན་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྗོབ་སྒྲུ་མར་ཤེས་པ་དང་། དོན་
 དམ་སྟོང་པར་ཤེས་པ་ལམ་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་དང་། བསྐྱེམ་བྱ་ལམ་གྱི་རང་
 བཞིན་དང་། ལམ་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་ཚོལ་བ་ནི། ཚོས་བམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་
 ཤེས་ན་ཡང་རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་བམས་ཅད་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཚེ་སྒྲུ་མའི་བྱེད་མེད་ལ་དེ་
 བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་པ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེན། ལན་ནི། སྒྲུ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོ་དེ་ནི་བྱེད་མེད་
 ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པ་དེས་ན་” “སྒྲུ་མའི་བྱེད་

མེད་དེ་མཐོང་བའི་དུས་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་དེ་སྨོན་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཉམ་ཚུང་བ་ཉིད་དེ། སྐྱུ་མ་སྨོན་
པར་རྟོགས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྨོན་པར་མ་རྟོགས་པས་ཆགས་པའི་བག་ཆགས་སང་པར་འགྱུར་ལ།
ཚོས་ཐམས་ཅད་སྨོན་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་བག་ཆགས་གོ་མས་པས་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བག་ཆགས་སྨོན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྨོན་མི་སྨོན་ཅི་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་རྟོགས་ཏེ་གོ་མས་པར་བྱས་
པས་ནི་སྨོན་པའམ་བརྒྱན་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་ནས་སྨོན་པར་འགྱུར་བས་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་
ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ནི།⁶⁶ གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་གང་
ཞིག་མེད་དོ་ཞེས་བརྟགས་ཤིང་དགག་པར་བྱ་བའི་⁶⁷ དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་མེད་དུ་
འཛིགས་པའི་རྟེན་ཏེ་ལྟོས་པ་དང་བྲལ་བས་སྨོན་པའི་མཛུགས་ཏེ་ཡུལ་ན་དངོས་མེད་དུ་རི་ལྟར་གནས་ཏེ་མོ་
གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པས་དེ་གི་བ་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྨོན་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ནི། གང་
གི་ཚེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དག་སྒོ་ཡི་མཛུགས་ན་མི་གནས་པ་དེའི་ཚེ་རྣམས་པ་གཞན་ཏེ་གཉིས་ཡིན་
ནམ་གཉིས་⁶⁸ མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་པ་ཡང་མེད་པས་⁶⁹ དེ་གོ་མས་པས་མཐར་བུག་པ་ན་ཡུལ་དག་ཏུ་
དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སྨོན་མེད་པར་རབ་རྟུ་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱང་ཤིང་
རྣམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ། །དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་
མེད། །སེམས་འགག་པས་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་དུ་མཛད།⁷⁰ །ཅེས་པ་བཞིན་ལོ། །འདི་དག་སངས་རྒྱས་
ལ་ལེ་ཤེས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དུ་རུང་བར་སྤང་མོད་ཀྱི། འགྲེལ་ཚེན་ལས། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྤྱིར་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། མེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ།⁷¹ །ཞེས་
འབྲུང་བས་ཡུལ་མུ་བཞི་པོ་དེར་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྨོན་ལྷན་དེར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པར་རབ་ཞི་ཞེས་
བཤད་ནས། འོག་ནས་སེམས་མེད་ཅེས་སོགས་འབྲུང་བ་ཡང་གཞུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི་ལེ་ཤེས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་སྐྱུ་མོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་སྨོན་མེད་ཀྱང་དོན་གྲུབ་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་འགགས་ཀྱང་བྱ་
བ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱང་བསོད་ནམས་འབྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

གཞན་དོན་མི་མཛད་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་བུའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་ལུང་དང་
 དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་ཀུན་སྐོར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ལུས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་
 ཚོགས་ནས་རེ་འདོད་སྐོར་བ་བཞིན་དུ་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་དག་པ་དང་བྱང་སེམས་གྱིས་དེ་དག་གི་དོན་
 བྱེད་པར་སྐོན་ལམ་བཏབ་པ་གཉིས་གྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་སྐྱུ་སྤང་ཞིང་དོན་བྱེད་པ་འབྱུང་
 བས་སྐོན་མེད་དོ། །རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་མཛད་པའི་རྒྱལ་བའི་ནི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱུན་གྱི་
 མདོ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ།^{༥༥} །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་སྐོན་ལམ་སངས་རྒྱས་པ་ན་
 འགགས་པས་དེས་དེའི་ཚེ་དོན་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན་སྐོན་མེད་དེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་སང་ཀུ་ཞེས་
 བྱ་བས་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་མཚོད་སྔོང་གཟུངས་ལྷགས་གྱི་ལུས་པས་བསྐྱོས་པ་བསྐྱབས་ནས་རྒྱབ་པ་
 བོ་དེ་འདས་པར་གྱུར་བ་ན། དེ་འདས་ནས་ཡུན་རིང་བོ་ལོན་ཡང་མཚོད་སྔོང་དེས་དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་
 བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔེར་བྱང་རྒྱབ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྐྱོད་པ་ཚོགས་དང་
 སྐོན་ལམ་ལ་སོགས་པས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བའི་མཚོད་སྔོང་བསྐྱབ་པ་ཡང་རྒྱབ་པ་བོ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔེར་
 མི་གནས་པའི་ལྷ་དན་ལས་འདས་ཏེ། གཞན་དོན་སྐྱབ་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་འགག་ཀྱང་དེས་གཞན་དོན་
 ཐམས་ཅད་མཛད་པ་མི་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་མེད་ན་དེ་ལ་མཚོད་པ་བྱས་
 པས་རི་ལྟར་འབྲས་ལུ་བསོད་ནམས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། མ་དེས་ཏེ། ཀང་གི་
 ཕྱིར་བཞུགས་པ་འཇུག་ལས་འདས་པའི་སྐྱུ་གདུང་ལ་མཚོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཚུངས་པ་
 ཉིད་དུ། མཚོད་རྟེན་བསྐྱར་བའི་ཐུན་ཡོན་ལོ་སམ། །གང་ཞིག་བཞུགས་ལ་མཚོད་པ་དང། །ལྷ་དན་
 འདས་པའི་སྐྱུ་གདུང་ལ། །སེམས་ནི་མཉམ་པར་དང་བ་ཡིས། །བསོད་ནམས་ལ་ནི་བྱེད་པར་
 མེད།^{༥༦} །ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་^{༥༧} །སངས་རྒྱས་སེམས་མེད་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་པ་འཇོ་ནི་སེམས་དང་
 བཅས་ཤིང་དེ་ལོན་ཉིད་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་མཚོད་པ་ལས་^{༥༨} འབྲས་ལུ་འབྱུང་བ་ནི་ལུང་
 ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དཔེར་ན་བྱེད་སེམས་ལྷན་དུ་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པས་རི་ལྟར་
 འབྲས་ལུ་བསོད་ནམས་བདེན་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། དེད་ཀྱང་བརྟུན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་

མཚོན་པས་^༤“བསོད་ནམས་བརླུན་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་དོ། །འདིར་ཡང་སེམས་མེད་
ཅེས་པ་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་དོན་ཏེ།^༥ འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཀུན་རྫོབ་གྱི་སེམས་དང་
བྲལ་བའི་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་^༦ཞེས་འབྱུང་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་དམ་སྟོང་པར་ཤེས་པ་ལམ་དུ་སྐྱབ་བ་ལ་བཀལ་ལན་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་གོམས་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གོལ་བར་འབྱུང་གྱི། ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེསོ།།

གཉིས་པ་ལན་^༧ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་གིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བཀལ་ལན་གྱིས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་
གི་སྤྱིར་ན།^༨ ལུང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལས་ལམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འདི་མེད་
ན་འབྲས་བུ་བྱང་རྒྱུ་མེད་པར། དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་སྒོམ་པ་
མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། བག་ཆགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བ་མེད་དོ།^༩ །ཞེས་
པའི་བར་དང་། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འབྱུང་བར་བྱ་སྟུ་མ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་
བཞིན་ཚོས་རྒྱལ་འབྱུང་འདོད་པ། བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་འབྱུང་ཏེ།^{༡༠} །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་བ་དགོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་བཀར་
སྐྱབ་པ་དང་། དོན་དམ་ལམ་དུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱལ་པའི་དང་། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་
པོར་འབྱུང་བ་དང་། ཞིབ་བགྲོད་པ་གཅིག་པ་དང་། མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་སྤྱི་
མ་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་དག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་
བཀའ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དུ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱུང་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོན་དྲི་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་སྡེ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་ཡིད་ཆེས་སུ་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅེས་འདྲི་བའོ། །གཉིས་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ལུང་གི་དང་།¹⁶ བཀའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིན་པ་དང་། མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ལུང་སྡེ་བཞི་སོགས་ནི་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་གཉིས་
ཀ་ལ་འདི་བཀའ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅི་གཉིས་ཀའི་དོན་ཁྱོད་དང་གཉིས་སམ། འོན་ཏེ་གང་རུང་
གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དང་པོར་ཁྱོད་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ན་སྡེ་བཞི་སོགས་བཀའ་མི་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཚོ་ཁྱོད་ལ་འདི་བཀའ་མ་གྲུབ་པས་སོ། །འོན་ཏེ་དམ་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཡིད་ཆེས་སོ་ཞེན། རྒྱུན་གང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དེར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱུན་དེ་ནི་
ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། དམ་པ་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་སོགས་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་འདོད་པས་དེར་བདེན་ན་ནི་རིགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སུ་སྟེགས་པའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དུ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་རྩྭ་པ་དང་
བཅས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་མིན་ནོ་ཞེན། འོན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་སྟེ་ལ་སུ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་ལུང་
གཞན་གྱི་བྲག་རྣམས་ལ་སྡེ་བ་རང་གཞན་དག་རྩྭ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་དོར་བྱར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དག་¹⁷ གང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོག་གསུམ་སྟེ། ཤེས་འབྱུང་ནི་འདི་དག་
ནི་གཞན་གྱིས་བརྟུག་པ་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་མིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།¹⁸ འགའ་ཞིག་ཡིན་པར་
འདོད་ལ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལ་འདིར་བྲེས་གིང་པལ་ཆེར་ལ་འོག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་འཆད་ན་འདིར་བྲེས་
ལ་¹⁹བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྡེ་བ་དག་ན་རེ། །དག་གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་སྟོན་པས་མདོ་
སྡེ་ལ་འཇུག། རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་སྟོན་པས་འདུལ་བ་ལ་སྤང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་སྟོན་པས་
མདོན་པ་ལ་²⁰མི་འགལ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་དེ་མིད་པས་
བཀའ་མིན་ནོ་ཞེན། འོན་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་པལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་བསྐབ་
པ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོན་པས་ན། དེ་དག་ཁྱེད་ཅག་གི་མདོ་དང་²¹མཚུངས་པས་བཀའ་འདོད་པ་མིན་ནམ་
ཅི་སྟེ་འདོད་པར་རིགས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་འགའ་ཞིག་བཀའ་ཡིན་ཡང་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་¹³ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ལ་བཀའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པས་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། །རང་གི་མདོ་ལ་འཇུག་སྲིར་དང། །རང་གི་འདུལ་ལ་སྦྱང་སྲིར་དང། །ཟབ་པ་དང་ནི་རྒྱ་ཆེའི་སྲིར། །ཚོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད།¹⁴ །ཅེས་པ་ལྟར་དེ་རྣམས་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྩོད་རང་གིས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྩོད་ཀྱིས་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་མ་རྟོགས་པའི་ཡུམ་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་བཀའ་མིན་པའི་སྟོན་དང་བཅས་པར་འགྲུར་ན། དགོངས་འགྲེལ་པ་སོགས་པ་རྩོད་ཀྱི་མདོ་དང་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་མཚུངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ཅིས་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡུང་དང་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཀའ་ཡིན་ན་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་རིགས་པ་ལས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པས་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དག་གང་གི་བརྗོད་བྱ་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་གཉིད་དཔོག་པར་མི་འགྲུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དེ་རྩོད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པས་བཀའ་གཟུང་བྱ་མིན་པར་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་པ་སྟོ་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་ལུས་ལ། །མྱོངས་པ་གང་གི་སྲིར་ན་དེས་པར་བྱེད།¹⁵ །ཅེས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་འོད་སྲུང་ལ་སོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དོན་གཉིད་མ་དཔོག་པ་རྩོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་ཏེ་མ་གྲུབ་པས་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་གཟུང་བྱ་མིན་པར་སུ་ཞིག་བྱེད་དེ། རྒྱ་མཚན་མ་གྲུབ་པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་དེ་མི་འགྲུབ་ཅེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དོན་དམ་མ་བསྟོམས་པའི་ཉེས་པ་དང། བསྟོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མི་སྣོང་བས་མྱང་འདས་སུ་མི་རུང་བ་དང། སྤངས་ཀྱང་མྱང་འདས་མི་འཐོབ་པ་དང།¹⁶ སེམས་འགགས་ཀྱང་སྤྲར་འབྱུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། བསྟན་པ་གནས་པའི་རྩ་བ་དག་སྣོང་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སེམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྣོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་སྣོང་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱང་དགའ་བར་

གནས་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་ཅད་ནས་མི་སྣོང་བས་སོ། །དེས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་སྣོང་བས་སྐྱེད་ལས་
 'འདས་པ་འང་དགའ་བར་གནས་ཏེ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་སྣོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
 ཀྱང་མུང་པོ་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པས་
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེན། འོན་ལྷག་བཅས་ཀྱི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 མེད་པ་དེར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལ་ཉོན་
 མོངས་མེད་ཀྱང་མོ་ལྷ་འགའ་གྱི་སྤུ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སྣོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྩུས་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
 མཐོང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་མ་ཐག་ཉིད་དུ་
 སྐྱུག་བསྐྱེལ་ལས་མི་གྲོལ་ཡང་སྐྱུ་ཚའི་འདུ་བྱེད་བཏང་པ་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྲིད་པ་ཉི་
 བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མུང་པོ་ལ་སྲིད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་སོ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཀྱུན་ཏུ་
 མོངས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མུང་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པ་འདི་
 ཡང་ཅི་སྟེ་མེད་དེ། དངོས་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ།
 ཚོར་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་
 བའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡིན་པས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་
 གནས་ཏེ་ཞེན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མངོན་འགྱུར་རེ་ཞིག་འགགས་ཀྱང་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདུ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་གི་ཚེ་སེམས་རེ་ཞིག་འགགས་ཀྱང་སྤར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུག་
 བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འདོད་པས་སྣོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དོན་གཉིས་འགྲུབ་པ་ནི། རང་གིས་སྣོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་
 ལྟོང་ཉིད་ལ་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཅན་རྣམས་ལ་སྣོང་རྗེ་སྐྱེ་བས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་འཁོར་
 བའི་བདེ་བ་ལ་ཚགས་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་འཛིགས་པའི་མཐའ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་སྣོན་ནས་
 འཁོར་བ་གནས་པའི་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་སྣོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་སྣོང་བ་ནི། རྣམ་མཁུའ་གྱི་གཞགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་

བྱའི་སྐྱིབ་པའི་སྐྱུན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྣང་བ་ཉིད་སྣོན་པ་ཡིན་པས་སྐྱུར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྣང་ཉིད་དེ་ནི་ཅི་སྟེ་སྣོན་པར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་¹⁰ནི། སྣང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་¹¹པ་ལ་སྣོན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཡོད་པས་ན་སྣང་བ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱུན་འབྲེན་བརྗོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་¹²དེས་ན་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
མིན་ཐེ་ཚོམ་མི་བྱ་བར་སྣང་ཉིད་བསྣོན་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་སྐྱའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྣང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པས་དེ་མི་སྣོན་མོ་སྣོན་ན། དངོས་པོར་
འཛིན་པ་གང་སྐྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེ་བ་རིགས་པར་འགྱུར་ན་མི་
སྐྱེ་བར་སྣང་ཉིད་ནི་བསྣོན་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ནི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་འཛིན་པ་
པ་རི་ལྟར་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ཡུལ་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི། མཚོམས་སྐྱུར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། །གལ་ཏེ་འཛིན་པ་པོའི་བདག་
འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཡུལ་ཅི་ཡང་རྩེད་པ་ལས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་རིགས་ན་བདག་ནི་འགའ་ཡང་
ཡོད་པ་མིན་པས་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་སུ་ཞིག་ཡིན།

གཉིས་པ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱུར་པོ་རྣམས་པར་དབྱེ་བས་སྐྱིར་དགག་པ་དང་།
འདོད་པའི་བདག་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། བདག་མེད་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་དང་སྐྱུ་
སེན་བདག་མ་ཡིན། །བདག་ནི་རུས་པ་བྲག་མ་ཡིན། །སྐྱབས་མིན་བདེ་ཀན་མ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱ་སེར་དང་ནི་
རྣག་གྱུང་མིན། །བདག་ནི་ཞག་དང་རྩལ་མིན་ཏེ། །སློ་མཚིན་དག་གྱུང་བདག་མ་ཡིན། །རང་ཚོ་ལ་གཞན་
ཡང་བདག་མིན་ཏེ། །བདག་ནི་ཕྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན། །ཤ་དང་པགས་པ་¹³བདག་མིན་ཏེ། །འོད་དང་
རླུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན། །བྲག་བདག་མིན་རྣམས་ཀྱི་ཏུ། །རྣམ་ཤེས་དུག་གྱུང་བདག་མ་ཡིན།¹⁴ །ཁམས་
དུག་པོ་དེ་རྣམས་ནི་མི་རྟོག་དུ་མ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱངས་ཅན་དང་། རིགས་པ་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་བདག་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགག་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་སྲོང་གི་ལན་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱ་འཛིན་པའི་ཤེས་རིག་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྐྱ་མེད་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཚེ་ན་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྐྱ་ཤེས་ནི་སྐྱ་ལ་ལྟོས་པས་ཤེས་བྱ་སྐྱ་མེད་
ན་ཡུལ་ཅི་ཞིག་རིག་ནས་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད། །གལ་ཏེ་སྐྱ་
ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་གིང་ཡང་སྐྱ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་
དེས་ན་“ཤེས་བྱ་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་པར་དེ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་དེས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ལན་“དགོད་པ་ནི། སྐྱ་མེད་པའི་ཚེ་སྐྱ་འཛིན་མེད་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། རྣམ་སྐྱ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིས་སྐྱ་མེད་པ་ན་གཞུགས་སོགས་ཤེས་པ་ལ་“དེ་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེས་ན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐལ་བ་སྐྱ་མ་གནས་པ་དང་། རྣམ་པ་འགལ་བ་དང་།
ཡན་ཚུན་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་གཞུགས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཚེ་སྐྱ་ཐོས་པ་འང་ཅི་སྟེ་མིན་ཏེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་ཉེ་སྟེ་མེད་པའི་བྱིར་ཉེ་མི་ཐོས་སོ་
ཞེན། དེས་ན་སྐྱ་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འང་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་“
རྟགས་དགོད་པ་ནི། སྐྱ་འཛིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞུགས་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་དེ་རྣམ་པ་
འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ནི། རྣམ་པ་འགལ་བ་སྐྱ་བྱི་ཡུལ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་
གཅིག་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱིས་བྱ་གཅིག་ཉིད་སྤང་པ་ལ་“སྐྱོས་ནས་སྤང་པར་འཛོག་པ་བཞིན་
ལོ་ཞེན། རྩོད་གྱི་“ཡུགས་ལ་ཡང་པ་དང་སྤྱི་གཅིག་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་
བདེན་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བེམ་པོ་བདེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟེ་སྟེ་བས་དང་དུ་ལ་དང་སུན་པ་
གསུམ་མ་མཉམ་པ་མི་སྤང་ཞིག་ཏུ་“འདོད་ལ་དེ་ནི་སྤྱི་མིན་ལ་པ་ཡང་མིན་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་
འཛིན་དེ་ནི་སྐྱ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྐྱ་འཛིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་

རུང་བ་ལས་དེར་མཐོང་བ་¹⁰⁰མ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་¹⁰¹ དང་པོ་དངོས་ནི། དཔེར་
ན་གར་མཁན་གཅིག་ཉིད་རྣམ་འགྲུར་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལྟར་སྣང་གི་སྐྱེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་
ཚུལ་གཞན་གཟུགས་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ངོ་ཞེན། འོན་ཤེས་པ་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་འགྲུར་ཏེ།
ཚུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་མ་དེས་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱོལ་བ་ནི།¹⁰² གལ་ཏེ་ཚུལ་
གཞན་དུ་འགྲུར་ཡང་རང་བཞིན་སྣང་གི་དེ་ཉིད་རྟག་གོ་ཞེན། གཉིས་པ་དེ་དག་¹⁰³ དགག་པ་ལ་
གཉིས་ལས། རྣམ་པ་འགལ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་མི་འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་
སྣོན་གང་ན་ཡང་མེད་པའི་གཅིག་ཚུལ་ཞིག་གོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་ཡང་བདེན་པ་མིན་པས་
གཅིག་ཡིན་ལོ་ཞེན།¹⁰⁴ འོན་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དེའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྣོན་ཤིག་ །ཤེས་
པ་ཙམ་ཉིད་དུ་¹⁰⁵གཅིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་ཀྱུན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཤེས་པ་
ཙམ་དུ་མཚུངས་པས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྲུར་ལ། སེམས་པ་ཙན་བདག་དང་སེམས་པ་མེད་པ་གཙོ་
བོ་དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་པར་འགྲུར་ཏེ་ཤེས་བྱར་¹⁰⁶ཡོད་ཙམ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་
བྲག་བརྒྱན་པས་སྐྱི་བདེན་པ་¹⁰⁷མི་འཐད་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་གཟུགས་འཛིན་སྐྱེ་
འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་རྟེན་
གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དེ་གང་ཡིན་ཏེ་མེད་ངོ།།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་ཙན་རྟག་པ་གཅིག་སྐྱེས་སུ་འཛིན་དུ་གཏོགས་པའི་བེམ་པོ་དང་
སེམས་ཐ་དད་དུ་ལྡན་པས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོང་པའི་བདག་འདོད་པས། དེ་འགོག་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་རྟག་དགོད་པ་ནི། སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོང་པའི་བདག་མིན་ཏེ།
སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་སུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ཁུབ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་སྤང་བ་ནི།
འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཐ་དད་དུ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལོངས་སྤོང་པ་པོ་
ཡིན་ལོ་ཞེན། མི་རིགས་ཏེ། བདག་གི་རང་བཞིན་ཡུལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞིག་སེམས་དང་ལྡན་པས་

གཉེས་པར་འགྱུར་ན་མི་གཉེས་པའི་བྱ་བ་དེ་འཇིག་ཅིང་མི་རྟོག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཅི་སྟེ་བདག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ན་ཡང་སེམས་དང་ལྡན་པས་བདག་ལྷན་པུས་ཀྱི་གཉེས་པ་དེ་ལ་གཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཚུན་པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་བྱས་པར་མི་རུང་ངོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུན་པའི། དེ་ལྟར་བེམ་པོ་ཡིན་པས་ལྷན་པུས་གཉེས་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་པས་ན་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་འདྲ་བདག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་ནམ་མཁའ་བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ་བདག་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ།།

གསུམ་པ་བདག་མེད་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉེས་ཏེ། ལས་འབྲས་མི་འཐད་པ་དང་།^{༡༡} སྤྱིང་རྗེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ།^{༡༢} །དང་པོ་ལ་གཉེས་ལས། དང་པོ་རྟོག་པའི།^{༡༣} གལ་ཏེ་བདག་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་ཏེ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་སུ་སྐྱོང་བ་དེ་རིགས་པ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་བྱས་ནས་བྱེད་པ་པོ་ཞིག་པས་འབྲས་སུ་སྐྱོང་བྱས་ན་མེད་པའི་སྤྱིར་སྤྱིའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞེན།

གཉེས་པ་ལན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚུད་པ་^{༡༤} མཚུངས་པ་ནི། བྱ་བ་ལས་ཀྱི་གཞི་ཚེ་འདིའི་སྤང་བོ་དང་། འབྲས་སུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཞི་ཚེ་སྤི་མའི་སྤང་བོ་གཉེས་ཐ་དད་པ་དང་། སྐབས་གཉེས་པོ་དེ་རེ་བདག་དེས་ལས་བསགས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱོང་བ་མེད་པ་ཡང་ཁྱེད་ཅག་རྟོག་པ་དང་། བེམ་པོར་འདོད་པ་དང་འདྲ་བདག་མེད་ཏུ་འདོད་པ་གཉེས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས་ལྷན་པུས་ཅག་གཉེས་འདིར་དེ་ལ་ཚུད་པ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ། །གཉེས་པ་ཚུད་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་ཚེས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་ལས་འབྲས་སུ་གཉེས་གཞི་ཐ་དད་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལས་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤང་བོའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་སུ་སྐྱོང་བ་དང་བཅས་པར་མཐོང་བ་འདི་ཉིད་མྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་པ་སུ་ཏུས་མཉམ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ནི། ལུང་ལས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཇི་ལྟར་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར། དག་སྐོང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲིན་བར་མི་འགྱུར་གྱི། ཟིན་པའི་

སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྲས་བུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤོང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་རྒྱུན་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ནས་དགོས་པ་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དགག་པའི་སྤྱིར་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤོང་པ་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྟན་གྱི།”” དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་བདག་མ་གྲུབ་པས་སོ། །དེ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་སེམས་ནི་བདག་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་འགགས་པ་དང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་སེམས་བདག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཞིག་པ་ན་བདག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་འདིས་སྤང་པོ་ལ་ཅར་ལ་ཡང་བདག་ཞེགས་པས། དཔེར་ན་རྩ་གིང་གི་སྤོང་པོ་དག་ལ་ཆ་གས་སྤྱུ་ན་སྤྱིང་པོ་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས་བཅའ་ན་བདག་གྲུང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་མེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་མེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བསྐྱོམ་པར་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ན་སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཡུལ་སེམས་ཅན་བདེན་པ་མེད་ཀྱང་ཀྱང་རྫོང་ལྷག་དག་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ལ་དགོད་པའི་དོན་དུ་སྤོང་པ་སྤྱད་པར་ཁས་སྤངས་པ་ཡི་དམིགས་ཡུལ་རྫོངས་པས་བརྟགས་པ་སྟེ་འབྲུལ་འོར་སྤང་བ་དེ་དག་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱོམ་པ་མི་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་མེད་ན་སྤྱིང་རྗེ་སྐྱོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱིང་པོ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་དུ་དེ་ལྟར་བདེན་ན་འོན་ཀྱང་ཀྱང་རྫོང་ལྷག་རྫོངས་སྤྱོད་པ་འབྲུལ་པའི་སྤོང་པོ་སེམས་ཅན་སྤང་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྤང་ཅམ་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུ་སྤང་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཡང་རྩུབ་སྤང་གི་ཡུལ་ཅན་ཚོས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་བདག་རྩུངས་པ་དང་””བསྐྱོག་བྱར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ལྷག་བསྐྱེལ་ཉེ་བར་ཞེ་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་བསྐྱོག་མི་དགོས་ཤིང་བསྐྱོག་མི་ལུས་པས་འབྲས་བུ་རྫོངས་པ་སྤང་ཅམ་ནི་བསྐྱོག་པར་མི་བྱའི་བདག་རྩུངས་པ་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ལྷག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་

འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བསྐྱོད་དགོས་སོ།།¹¹³ །དེ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་མེད་དོན་ཞེན་ཡོད་དེ།
བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མཚོག་ཡིན་པས་སོ།།

གཉེས་པ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་
བསྟན་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ལུས་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ན་དེ་ནི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
བལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཉེ་ཚོར་བ་མི་དམིགས་ན། སེམས་མིང་ཅམ་
དུ་གིས་ན། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཚོས་མི་དམིགས་ན་ཚོས་ལ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བལྟ་བའི་དྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པའོ།།¹¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་སྟོན་པ་ལས།

དང་པོ་ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལུས་མ་གྲུབ་པ་
དང་། ཡན་ལག་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷན་པས་དོན་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། ལུས་ལུས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། ལུས་འཛིན་འབྲུལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། །མ་འབྲེལ་བའི་ལུས་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། ཡན་ལག་སོ་སོ་ལུས་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ལུས་ནི་རྒྱང་པ་བྱིན་པ་
མིན། །བརྒྱ་དང་རྟེན་པ་ལུས་མ་ཡིན། །སྟོ་དང་རྒྱབ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ། །བྱང་དང་དཔུང་པ་ལུས་མ་
ཡིན། །རྩིབས་ལོགས་ལག་པ་ལུས་མིན་ཏེ། །མཚན་ཁུང་ཕྲག་པ་ལུས་མ་ཡིན། །ནང་ཁོ་ལ་རྣམས་ཀྱང་
ལུས་མིན་ལ། །མགོ་དང་མགྱིན་པའང་ལུས་མིན་ལོ། །ཡན་ལག་འདི་དག་ལ་ལུས་སུ་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གཉེས་པ་ཆ་རེ་རེ་བའ་གནས་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་
འདི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོགས་རེ་ཡིས་གནས་པར་གྱུར་ན་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ཡན་ལག་གི་ཆ་ལ་
གནས་པར་གྱུར་མོད། ཆ་མེད་དུ་བདེན་པའི་ལུས་དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་ལ་གནས། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་
ཀྱང་གྱི་ལུས་རེ་ལ་པ་རེ་རེ་ལག་སོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་གནས་ན་ནི་དེ་དག་རི་སྟེང་པ་ནི་སྟེང་གྱི་
ལུས་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་འོ་དོན་བསྟུན་པ་ནི། ལྷོ་དང་ནང་གང་ན་ཡང་ལུས་མེད་
ན་རི་ལྟར་ལག་སོགས་ལ་ལུས་བདེན་པ་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལག་སོགས་ནུམས་ལས་གཞན་དུ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མེད་ན་རིལ་པོའི་ལུས་
 དེ་ནི་ཡན་ལག་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་རིལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་བདེན་པ་
 མེད་པ་དེས་ན་ལུས་མེད་པའི་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྫོངས་པ་ཡིས་ནི་ལུས་སུ་འབྱུང་བའི་སྒོ་སྟེ་བར་
 འགྱུར་གྱི། སྒོ་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་དང་འབྲུ་བའི་དབྱིབས་སུ་བཞོན་
 པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐོ་ཡོར་ལ་མི་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་བཞིན་གོ། །རི་སྤྱོད་དུ་དེ་ལ་མིར་འབྱུང་བའི་
 རྒྱུ་ཚོགས་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཐོ་ཡོར་དེ་སྟེ་སུ་ལྟར་སྟེ་བཞིན་དུ་རི་སྤྱོད་དུ་ལག་སོགས་ལ་ལུས་སུ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་དེ་དག་ལུས་སུ་སྟངས་བར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་རིལ་པོ་
 གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོར་མོའི་ཚོགས་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལག་པ་གཅིག་ཏུ་
 བདེན་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། སོར་མོ་དེ་ཡང་ཚོགས་གི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་སུ་མི་
 བདེན་ལ། ཚོགས་དེ་དག་གྱུར་རང་རང་གི་ཆ་གས་སྟེ་བས་རེ་རེ་མེད་ལ། ཆ་དེ་ཡང་རྒྱལ་བྱ་རབ་ཏུ་སྟེ་
 བ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བྱ་དེ་ཡང་སྟོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡི་དུ་མར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཏུ་མི་བདེན་ལ། དེའི་
 སྟོགས་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆ་གས་སུ་བདེན་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་དེས་ན་
 རྒྱལ་བྱ་རང་ཡང་བདེན་པར་མེད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།¹¹ དེ་ལྟར་སྟངས་ཡང་བདེན་པ་
 མེད་པས་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་སུ་ཞིག་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་ཆགས་
 པར་མི་རིགས་སོ། །གང་ཚོ་དེ་ལྟར་ལུས་མེད་པ་དེའི་ཚོ་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་ལུས་གང་ལུང་མེད་ཀྱི་
 ལུས་¹²གང་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ཚོར་བ་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཚོར་བའི་རང་བཞིན་དང་། ལྷ་རིག་
 པ་དང་། ལྷུལ་དང་། འཛིན་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚོར་བ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
 ལྷུལ་དང་། དེར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟོམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཕ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །ནམ་ཡང་རིགས་པ་མ་

ཡིན་ནོ།¹¹⁶ །ཞེས་པ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་ན་ནམ་ཡང་དེ་མི་འདོར་
 བས་དེ་དང་རྣམ་པ་འགའ་བ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་གཞོན་དེ་གཞོན་པས་དེ་དག་ནམ་
 ཡང་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་སྐྱེས་བས་གསལ་ལོ། །འབདེ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཡོད་ན་སྤྲུ་
 བན་དང་ནད་ལ་སོགས་པའི་གདུང་བ་དྲག་པོ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟས་ཞིམ་པོ་ལ་སོགས་པས་དགའ་
 ཞིང་བདེ་བར་ཅི་སྟེ་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་མི་བྱེད་པས་གསལ་ལོ།།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་དགའ་ཏུ་ཡོད་མོད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ལྟོ་བས་དང་ལྷན་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེས་ཟེལ་གྱིས་མཚན་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་སྤོང་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།
 གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤོང་བའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་
 པས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤོང་བ་ཡོད་པས་ཚོར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིའི་རགས་པ་ནི་¹¹⁷ བདེ་བ་
 ལྟོ་བས་ལྷན་གྱིས་བསལ་བ་མེན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ལ། སྤོང་བའི་ངོ་བོ་ནི་བདེ་བ་¹¹⁸ རགས་པ་ལས་གཞན་
 དགའ་བདེ་སྟོ་བས་རྒྱུར་¹¹⁹ ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤོང་བའི་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མིན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། བདེ་བ་དེའི་རིགས་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འགའ་ལ་རྒྱུན་བདེ་བ་སྐྱེས་པས་ན་རྒྱུད་དེ་ལ་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྐྱེས་པ་དེ་ཚོར་བར་རྟོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོར་བར་རྟོག་པས་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར་ན་འགྱུར་བ་འདིའི་གཉེན་པོར་ཚོས་ཀྱུན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་དབྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
 འདི་བསྐྱེམ་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོ་དེས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་ཞིང་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་སུ་བསམ་གཏན་ནི་
 རྣལ་འབྱོར་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཟས་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རེག་པ་ནི། ལུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་སྤྲད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་དགག་པ་
 ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་དོན་སྤྲད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་སྤྲད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་སྤོན་
 བསྐྱེད་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་སྤྲད་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་
 གཞུགས་སོགས་དོན་རྣམས་པར་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གང་དུ་སྤྲད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤར་རྒྱུབ་
 ཀྱི་རི་བཞིན་ནོ། །བར་དུ་ཚོང་བའི་ཆ་གང་ཡང་མེད་ན་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་གང་ཞིག་གང་

དང་སྤྱད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕྲད་བྱ་འཕྲོད་བྱེད་གཉིས་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱལ་སྤྱན་སྤྱད་པ་དགག་
 པ་ནི། དབང་དོན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱན་དག་ནི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྱད་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྤྱན་རྒྱལ་སྤྱན་ལ་
 འཇུག་པ་སྟེ་གཅིག་གི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚོན་རྒྱལ་སྤྱན་དེ་མོ་ལོང་སྟོང་གི་སྐབས་
 མེད་པ་དང་བོངས་མཉམ་པ་ལོན་ཡིན་པའི་སྐྱིད། ལྷག་པ་ནི་མ་ལུགས་པ་ལ་འབྲེས་པ་མེད་ཅིང་མ་
 འབྲེས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཀུན་གྱིས་སྤྱད་པ་མེད་པས་ལྷག་ཅེས་པའོ། །རྒྱལ་སྤྱན་ཆ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
 ལའང་སྤྱོད་པ་གཅིག་གིས་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱད་མ་སྤྱད་གྱི་
 ཆ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །སྤྱད་པ་དང་ཆ་མེད་པར་ཡང་གནས་པ་དེ་ལྟ་སྤྱུག་ལ་ཉེ་མཐོང་ན་བརྟན་
 པར་གྱིས་ཉེ་བརྟན་པར་མི་རུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་ཚོས་ཅན། སྤྱད་པ་འཐད་པ་མ་
 ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐམས། ལུས་ཉེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྐྱིད་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱད་པ་མེད་ཀྱང་
 འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་¹⁹ཚོགས་པ་ཅམ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་རེགས་ཏེ། ཚོགས་པ་འང་བདེན་པའི་
 དཔོན་ལོང་མེད་པའི་སྐྱིད་ཉེ་སྤྱད་དང་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པར་རི་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་
 པ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱ་རེག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་འབྲས་བུ་ཚོར་བ་གང་ལས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་²⁰ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ངལ་བ་བྱེད་པ་འདི་ཅིའི་དོན་དུ་ཡིན་ཞིང་ཚོར་
 བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གཉིས་རྒྱུད་གང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐོབ་བྱ་དང་གནོད་བྱེད་མེད་དོ། །གང་གི་
 ཚོ་ཚོར་བ་པོའི་བདག་འགའ་ཡང་མེད་ཅིང་ཚོར་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་འདི་
 མཐོང་ནས་དེའི་ཚོ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ལ་འཐོབ་པ་དང་འབྲེས་པར་སྐྱེད་པ་ཅིའི་སྐྱིད་སྤྲུག་པར་མི་
 འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐོང་བའམ་རེག་པའི་བར་ཡུལ་ལྟ་བོ་དེ་ཡང་སྤྱང་ཡང་མི་བདེན་
 པས་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་དག་གི་སྤྱུལ་ཅན་ཚོར་བ་བདེན་པར་
 མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོར་བ་ནི་རང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དེ་ཡིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་རྒྱུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྐྱིད་རོ། །ཚོར་བའི་སྤྱུ་མ་དང་
 སྐྱི་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དེ་དཔེ་བ་དང་དེ་ལ་འདུན་པར་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཚོ་

ཚོར་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་འགག་པས་སོ།¹⁹⁴ མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་གཉིས་མེད་པས་རང་གིས་བདག་
 ཉིད་མྱོང་བ་མིན་ལ། རྣམ་གསུམ་དུ་བརྟགས་ན་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མྱོང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་
 ཚོར་བ་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེས་ན་ཚོར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བདག་མེད་པའི་སྤང་བའི་ཚོགས་འདི་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བས་ཕན་པ་དང་སྐྱབས་བུལ་འདི་ཡིས་ཅི་སྟེ་
 གཞོན་པར་བྱ་སྟེ་ཕན་བྱེད་གཞོན་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པས་སོ།།

གསུམ་པ་སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་དྲང་། སྐྱེ་ལཱ་འི་རྣམ་ཤེས་མ་
 གྲུབ་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་ལ་མི་གནས་ཤིང་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་པ་མིན་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རེས་མི་
 སྐྱེ་བས་སོ།¹⁹⁵ །བར་ཉེ་གཞན་ནའང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མ་དམིགས་པས་སོ། །ལུས་ཀྱི་ནང་ན་སེམས་
 ཡོད་པ་མིན་ལ་སྐྱེ་ནའང་མིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡང་¹⁹⁶སེམས་དེ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་
 ལུས་ཉིད་ཀྱང་མིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་བདེན་པ་མིན་ཞིང་ལུས་དང་འབྲེས་པ་མིན་ལ། ལུས་ལས་
 འོགས་སུ་འགར་ཡང་མེད་པའི་ཡིད་དེ་ནི་རྩལ་ཟད་ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
 བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤང་སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། རྩེ་རོལ་ན་ཡང་མེད། གཉིས་ཀ་ན་ཡང་མེད་
 ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །འོད་སྤང་སེམས་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བརྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ།
 ཉེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པའོ། །འོད་སྤང་སེམས་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས། མི་གཟིགས། གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།¹⁹⁷ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གདོད་མ་ནས་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་དེ་ལྟ་ནའང་སྐྱེ་ལཱ་འི་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལྟ་འཛིན་བྱེད་དུ་བདེན་ནོ་ཞེ་ན།
 འོན་དེའི་ཡུལ་ལྟའི་སྤར་རམ་དུས་མཉམ་མམ་ཕྱིས་ཡོད་ཅིས་བརྟགས་ནས། ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལྟ་ལས་
 སྤར་སྐྱེ་ལཱ་འི་ཤེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཚོ་ཡུལ་མ་
 སྐྱེས་ནས་མེད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལྟ་ནི་གཞེས་དུས་མཉམ་ན་ཡང་དེ་ཡུལ་ཅི་

ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་སྤྱེ། དེ་མ་སྐྱེས་པ་ན་ཡུལ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཤིང་སྐྱེས་པ་ན་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་མི་དགོས་
པས་སོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་བྱའི་སྐྱེས་ཤེས་པ་ཡོད་ན་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ཡུལ་གང་ལས་སྐྱེ་སྤྱེ་ཡུལ་འགགས་
ནས་མེད་པས་སོ། །

བཞི་པ་ཚོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས།¹⁹⁰ དང་པོ་¹⁹¹ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
མེད་དུ་གྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་དུས་མཉམ་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་འདིས་ཚོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བདེན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་ཐལ་བ་¹⁹²སྤང་
བ་ལ་གཉིས་ལས། ཚུད་པ་ནི་¹⁹³གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་ན་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་གྱི་
ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་དབུ་མ་པ་དེའི་ལྷགས་ལ་བདེན་གཉིས་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཛིག་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་གཞན་འབྱུལ་བའི་སྐོ་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་
དུ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོགས་ན་ནི་¹⁹⁴སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་རན་ལས་གལ་འདའ་སྤྱི་མི་འདའ་བར་
འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་དུ་བཏགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
འགྱུར་བས་སོ་ཞེན། དེའི་ལན་ནི། རོན་ལ་སྐྱེ་མེད་ཡིན་ཡང་དེ་མ་རྟོགས་པས་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་དུ་རྟོག་
ཅིང་སྐོས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོགས་པས་དེ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེས་སྤང་
འདས་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱིས་འབྱུལ་པས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ།¹⁹⁵ འབྱུལ་
རྟོག་འདི་ནི་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྤྱེ། དེ་ནི་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་
པ་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་འབྱུལ་རྟོག་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་སྤང་འདས་ཀྱི་ཚེ་འབྱུལ་རྟོག་ཡོད་པར་དེས་
ན་¹⁹⁶དེ་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུལ་རྟོག་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་མེད་
པ་ཉིད་དོ། །འགྲེལ་ཚེན་ལས། ཚོས་རྣམས་ལས་ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་ཕྱི་ནས་འབྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཕྱིས་ནས་དེས་པའི་ཚོས་གལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་ཡིན་
ནོ་¹⁹⁷ཞེས་འབྱུང་བས་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་པ་ན་གཅིག་གིས་ཕྱིས་གཅིག་སྐྱེ་བར་དེས་པ་དེ་ཡོད་ན་

ཞེས་པར་བཤད་ཀྱང་རུང་སྐྱེ་མོ།།

གཉིས་པ་རྣམ་དཔྱོད་མི་འཐད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཚོད་པ་ནི། རྟོག་བྱེད་སློབ་
 དང་བརྟག་བྱ་ཡུལ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་མ་གྲུབ་ན་སློབ་ཡང་མེད་པས་རྣམ་
 དཔྱོད་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་^{༡༡} དཔྱོད་བྱེད་བདེན་པ་མི་དགོས་པ་ནི།
 ཡུལ་བདེན་པ་མེད་པས་སློབ་ཡང་བདེན་པ་མེད་མོད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་མི་འཐད་པར་^{༡༢} མི་འགྱུར་ཏེ། རི་
 ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་^{༡༣} ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་འདི་གཞེན་པ་ལ་གྲགས་པའི་རིགས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགོས་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་
 དཔྱོད་ཅིང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དཔྱོད་པར་བྱེད་གོས་ན་དེའི་ཚེ་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཡང་
 རྣམ་དཔྱོད་གཞན་གྱིས་དཔྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རྩ་བའི་དཔྱད་བྱ་མ་དེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མ་དཔྱད་ཀྱང་སྤོང་པར་གྲུབ་པ་ནི། དཔྱད་པའི་ཡུལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་^{༡༤}
 བྱས་ཏེ་སྤོང་པར་གྲུབ་ན་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་སློབ་ལ་ནི་མ་དཔྱད་ཀྱང་རྟེན་ཡུལ་ཡོད་པ་མིན་ལ། རྟེན་ཏེ་ཡུལ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡུལ་ཤེས་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་མེད་དུ་ཞི་བ་དེ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་
 པར། དམིགས་པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཞི། ཞེས་སྤར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་དངོས་པོར་འདིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་བཏགས་པ་དང་། སྐྱུབ་
 བྱེད་དགག་པ་དང་། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྐྱུབ་གང་གི་ལྟར་ན་ཡུལ་ཤེས་
 འདི་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་པར་རྗེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་གནས་ཏེ། སྐྱུབ་བྱེད་མེད་ལ་གནོད་
 བྱེད་ཡོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པས་མི་འགྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ་བདེན་པ་ལས་དོན་བདེན་པར་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 བས་སྐྱུབ་བྱེད་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལས་ཤེས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་ལ་རྟེན་ཅི་
 ཡོད། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་དབང་གིས་གཅིག་ཡོད་ན། དེའི་ཚེ་གཅིག་མ་གྲུབ་པར་གཅིག་མི་འགྲུབ་

བས་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གལ་ཏེ་སྤོད་ཅི་ནི་ལ་གྲུབ་པ་མིན་ལ་མ་གྲུབ་
ནའང་སྤོད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤོད་པར་མ་དང་མ་མེད་པར་སྤོད་པས་མཐར་
གཉིས་ཀ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུལ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟོས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་
ན་མུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ས་བོན་ཡོད་པར་མུ་གུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་
ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིས་ཤེས་བྱ་དེ་ཡོད་པར་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས་ཤེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མུ་
གུ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཤེས་པ་ཡིས་མཐོང་ནས་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་
ཕྱིར་ཤེས་བྱ་བ་དེན་པར་ཡོད་པ་རྟོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བཤེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་
བྱེད་མེད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དང་། འབྲས་ཕྱོགས་ནས་སྤོང་བར་སྐྱབ་པ་དང་།
གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། བསྐྱེད་དུ་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་པ་སྤོང་བར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་མེད་དང་། རྒྱ་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དགག་པ་
དང་། དོན་བསྟུ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་དང་སྤོད་པ་བ་དག ཉི་གར་རྒྱ་བོ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། །ཤུན་
རྒྱུ་ཚོར་མ་གཟེང་འིང་རྣོ་བ་དང་། །མ་བྱའི་མདོངས་ལེགས་ལ་སོགས་ཚོས་རྣམས་ཀུན། །སྤུས་ཀྱང་
མ་བྱས་རང་གི་དོ་བོས་བྱུང་།^{༡༧} །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི།
ར་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་མདོན་སྤུམ་གྱིས་ཀྱང་འབྲས་སུ་དེ་རང་གི་རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པ་ལས་
སྐྱེ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པས་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སོགས་པ་
འབྲས་སུ་ཐད་དུ་དབྱེ་བས་^{༡༨} །བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱའི་དབྱེ་བ་དེ་གང་གིས་བྱས་ཤེ་ན་སྤོད་ཀྱི་རྒྱའི་
དབྱེ་བ་ཉིད་ལས་སོ། །རྒྱ་ཐད་དུ་ཀྱིས་འབྲས་སུ་ཐད་དུ་བསྐྱེད་པར་ལུས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྤོད་ཀྱི་རྒྱའི་མཐུ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་ཕྱག་དང་། རྩལ་ཕྱན་དང་། གཙུ་བོ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་གི་
 དཔེ། །དང་བོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་དབང་ཕྱག་མ་གྲུབ་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་དག་
 དབང་ཕྱག་ཅེས་པ་ལྟར་གཏོགས་པ། གཙང་ཞིང་མཚོད་པར་འོས་པ། རྟག་པ། གཙུག་པ། ལྷན་གྱི་བྱེད་
 པ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚོས་ལྷ་ལྷན་ཞིག་འགྲོ་བ་^{༡༤} ལྷན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་ན་རེ་ཞིག་དབང་ཕྱག་དེ་
 གཏུ་ཡིན་སྐྱོས་ཞེས་དྲིས་པ་ན། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་^{༡༥} ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་དག་འབྲུང་འགྲུར་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མོད། དེ་དག་ལ་དབང་ཕྱག་ཏུ་འདོགས་ན་མིང་ཅམ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་རལ་ཏེ་མི་ཚོད་
 མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་རང་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མེད་དེ། ས་ལ་སོགས་པ་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 བི་དུ་མ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཡོ་བའི་སེམས་མེད་པ་དང་། ལྷ་མིན་ཞིང་འགོམ་པར་བྱ་བ་ཉིད་
 དང་། མི་གཙང་བ་དང་བཅས་པས་^{༡༦} དེ་ནི་དབང་ཕྱག་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། བམ་མཁའ་དབང་ཕྱག་
 མིན་ཏེ། གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཀྱང་དེ་མིན་ཏེ།^{༡༧} བདག་སྲུང་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་
 པོ་དབང་ཕྱག་དེ་ཡང་བསམ་པར་རྣམས་པ་མིན་ན་བསམ་བྱ་མིན་པ་དེ་བྱེད་པོར་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་
 སྟེ་དོན་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་ནི། དབང་ཕྱག་དེས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་
 གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བདག་དང་ས་སོགས་^{༡༨} གྱི་རྩལ་དང་དབང་ཕྱག་ཉིད་གྱི་རིགས་
 རྒྱན་གྱི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་རྟག་པར་འདོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་བྱུར་
 འགལ་ལོ། །ཤེས་པ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་ལ་རིག་ཅམ་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་
 གྱི་རིག་པ་སྲུ་མ་སྲུ་མ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། བདེ་སྲུག་ནི་ལས་དགའི་མི་དགའི་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དབང་
 ཕྱག་དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་སྐྱེད་པ་སྐྱོས་ཤིག་^{༡༩}

གསུམ་པ་དེ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་^{༢༠} ཐལ་བ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱ་
 དབང་ཕྱག་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་རྟག་པ་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་བདེ་སོགས་ལ་ཡང་
 ཐོག་མ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྲུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཐ་མ་ཡང་མེད་པས་བདེ་སྲུག་སོགས་རྟག་ཏུ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་མིན་ཏེ་ཡོད་པར་འགྲུར་བ་ལས། དེ་དག་རེས་འགའ་བར་འགྲུབ་པས་གསལ་ལོ། །གཉིས་

བ་¹⁴⁰ བྱུང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་སྤང་བ་ནི། དབང་ཕྱུག་རྟག་ཀྱང་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུན་གཞན་རེས་
 འགའ་བ་ལ་ལྟོས་པས་འབྲས་ལུ་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་མ་བྱུང་བོ་ཞེན། དབང་ཕྱུག་དེ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་
 བ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དེས་བྱས་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་དེས་འབྲས་
 ལུ་བསྐྱེད་པ་འདི་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ཚོགས་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་
 བར་འགྱུར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ཚོགས་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་འབྲས་ལུ་མི་བསྐྱེད་
 པའི་དབང་མེད་ཅིང་ཚོགས་པ་དེ་མེད་པར་བསྐྱེད་དབང་ཡང་མེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཕྱུག་མི་
 འདོད་བཞིན་ཏུ་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་དེ་གཞན་གྱི་དབང་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་ནས་
 འབྲས་ལུ་བྱེད་ན་འང་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་འདོད་པ་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར།¹⁴¹ རག་ལས་ནས་འབྲས་
 ལུ་བྱེད་ན་དབང་ཕྱུག་གལ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པ་མི་རྟག་པ་དེའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་གང་དག་རྩལ་སྤུན་རྟག་པས་སྤོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་
 འདོད་པ་དེ་དག་གྱང་མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་སྤུན་རྟག་པ་ནི་ལྷ་ར། རྩལ་¹⁴² དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཚའི་དབྱེ་བ་
 ཡིས། །ཞེས་པས་བསྐྱོག་ཟེན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་བོ་ནི། གྲངས་ཅན་
 པ་དག་གེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་རིག་པ་དང་གཙོ་བོ་བེམ་བོ་¹⁴³ གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས་བདག་ནི་
 ལྷ་ར་ལྟར་ཚོས་ལུ་ལྷན་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་སུ་བེམ་བོ་སྲས་གྱང་
 མི་མཐོང་བ་ཀྱང་གྱི་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ་¹⁴⁴ ཚོས་ལུ་ལྷན་ཞེས་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་ལ།¹⁴⁵
 དེའི་ངོ་བོ་ནི་སྟོང་སྟོང་སྤང་དང་རྩལ་དང་སྤུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་བདེ་སྲུག་བཏང་སྟོམས་གྱི་ཡོན་
 ཏན་གསུམ་ཚ་མཉམ་པར་གནས་པ་སྟེ། དེའི་རང་བཞིན་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་ཅིང་། དེ་
 རྣམས་ཚ་མི་མཉམ་པ་ལས་རྣམ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཚེན་བོ་ཞེས་བྱ་བ་གེལ་ལྷ་ར་དྲངས་པ་
 འབྱུང་བེད། དེ་ལ་ནང་ནས་སྐྱེས་ལུ་དང་། ཕྱི་ནས་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བས་དེ་གཉིས་
 འདྲེས་པ་ལས་¹⁴⁶ རྒྱུས་བྱས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོད་པའི་¹⁴⁷ ཐ་སྟད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ང་རྒྱལ་དང་། དེ་

ལས་མིག་ལས་གསལ་པའི་སྒྲིའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཁ་དང་། ཀ་དང་། ཁྲ་དང་། ལྷག་པ་དང་། གཤང་གཅིའི་
 ལས་གཉིས་ཏེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཐུན་མོན་དུ་ཡིད་དེ་དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་དང་། རྒྱ་དང་།
 རེག་བྱ་དང་། རོ་དང་། གཟུགས་དང་། གྲི་སྟེ་དེ་ཙམ་ལྟ་དང་བཅས་པས་ཚོགས་སྤྲོད་བརྒྱ་དུག་འབྱུང་
 བྱིང་། དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱུད་དང་། མེ་དང་། རྒྱུད་དང་། ས་སྟེ་འབྱུང་བ་ལྟ་
 འབྱུང་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་¹⁴⁵ འབྲས་བུར་འགོ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ། རང་བཞིན་ལས་
 ཚེན་དེ་ལས་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་ལས་ཚོགས་འཛིན་པ་བརྒྱ་དུག་གོ། །བརྒྱ་དུག་པོ་ནི་དེ་དག་རྣམས་ལས་
 ཀྱང་། །དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་འབྱུང་།¹⁴⁶ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། བདེ་སོགས་དོན་ཡིན་པ་དང་།
 དངོས་པོ་ཉམས་པ་དང་། སྤར་ཡོད་སྟེ་བདག་གསལ་པོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་¹⁴⁷ དེ་
 རང་བཞིན་གསུམ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཡུང་གསུམ་དུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སོ་སོར་རྣམས་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་འདི་གསུམ་པོ་དེ་བདག་གཅིག་པའམ་¹⁴⁸ རེམ་པོ་བདེན་པ་གང་ཡིན་
 ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་ལས་བྱུངས་པས་ལྷན་བཅས་ཟེར་ཏེ། འགྲེལ་
 ཚེན་ལས་སྤྱི་མ་གསལ་ལོ།¹⁴⁹ །རྒྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྤྱི་སོགས་རྣམས་འགྱུར་རྣམས་
 ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་ལྷན་ཏུ་རྒྱུད་རིང་སྟེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོས་ལ་སོགས་ཏེ་དེ་ཙམ་ལྟ་པོ་ཚོས་ཅན། དེ་ལ་བདེ་སོགས་དོན་བཅིག་ཏུ་
 ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་མེད་པས་སོ། །གོས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་
 རང་བཞིན་དུ་བདེན་པས་དེ་ལ་བདེ་སོགས་ཡོད་དོ་ཞེན། གོས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་
 དང་མཚུངས་པས་ན་དེ་ལྷན་དགག་པར་དཔྱད་པས་བཀག་ཟེན་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་གོས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་བདེ་སོགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན།
 བདེ་སོགས་དེ་ལས་སྤྱི་སོགས་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱི་¹⁵⁰ གུ་ན་རྩོམ་པ་རྒྱ་སོགས་ལས་བདེ་སོགས་

འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དཔུང་ན་རྒྱ་སྐྱམ་སོགས་དེ་བདེན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་
བདེ་སོགས་བདེན་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། བདེ་སོགས་ཚོས་ཅན། རྟག་པ་^{༡༥} ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་
ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱེས་དུས་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་
ཐལ་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱེས་དུས་ན་བདེ་བ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་མོར་གྱུར་པས་མི་སྤྱོད་དོ་ཞེན། རྟག་པ་དེ་རེས་
རགས་པ་དང་རེས་སྤྱོད་པ་འཛིན་ཏེ། དེས་ན་རགས་པ་དོར་ནས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བས་བདེ་སོགས་
ཀྱི་སྤྱོད་རགས་དེ་དག་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྱུར་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདོད་དེ་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེ་བའི་སྤྱོད་རགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་མི་རྟག་ཀྱང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་གོ་ཞེན། བདེ་བའི་རགས་པ་བདེ་བ་^{༡༥} ལས་
གཞན་མིན་པས་ན་དེ་མི་རྟག་པས་བདེ་བ་ཡང་གསལ་བར་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རང་ལུགས་ཀྱི་རེས་པ་ནི།^{༡༦} གལ་ཏེ་ཅི་ཡང་^{༡༧}མེད་པ་ནི་
འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། མེད་པའི་སྤྱིར། བྱེ་མ་ལས་ཏིལ་མར་བཞེན་ལོ་ཞེས་འདོད་ན། གསལ་བ་
སྤར་མེད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཁྱོད་མི་འདོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་འང་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤར་མི་གསལ་
བ་སྤྱིས་གསལ་བར་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་
གནས་ན་ཟན་ཟ་བདེ་མི་གཅང་བ་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། རས་ཀྱི་རིན་གྱིས་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་ཉོས་ལ་
དེ་བཞོ་བར་གྱིས་ཤིག །གསུམ་པ་དེའི་ལན་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟར་གནས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
སྤོངས་པས་ས་བོན་ལ་རས་མ་མཐོང་བས་མི་གོན་ལོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་པའི་
སེར་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་ས་བོན་མི་གོན་པར་རས་གོན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་།
ཁྱོད་ཉིད་ལུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དེས་ས་བོན་ལ་རས་
ཅི་སྤྱོད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ལ་འང་ཡོད་མོད་ཀྱི་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་
འཛིག་རྟེན་པའི་སྤོངས་ཅད་ཚང་མ་མིན་པས་མི་རྟོགས་པར་འདོད་ན་ནི་སྤོངས་འབྲས་བུ་ཉིད་

གསལ་བར་མཐོང་བའང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷོ་འབྲུལ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་སོ།།¹⁶⁴

བཞི་པ་རང་ལ་གཞོན་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱུང་པའི་ལུགས་ལ་ཡུལ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མ་མིན་ཏེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ན་དེས་གཞལ་བའི་སྣང་ཉིད་ཀྱང་བརྟུན་པར་མི་འགྱུར་
རམ་སྟེ། འབྲུར་བ་དེའི་སྤྱིར་དེ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཉིད་སྣོམ་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྟོས་
བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མ་རེག་སྟེ་དེ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོས་འཛིན་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱི་བ་བརྒྱུད་བས་དེ་གི་བ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་མེད་དངོས་ལ་སྟོས་
པ་དེའི་སྤྱིར་དགག་བྱ་བརྟུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་གསལ་བར་
བརྟུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྣང་བ་ཉིད་སྣོམ་པ་འཐད་དེ། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དེ་དེས་
ན་དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་སྤྱི་བ་མི་བ་ལ་སྤྱི་བ་མེད་སྟེ་མི་རྣམས་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་སྤྱི་བ་ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
པའི་གོགས་ཡིན་ལ། མེད་འཛིན་དེ་ཡང་བརྟུན་པ་ཡིན་ཡང་ཡོད་འཛིན་དེ་སྤོང་རུས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་རྒྱ་མེད་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་སོ་སོ་བའམ་འདུས་པའི་རྒྱུན་རྣམས་ལ་དང་པོ་ནས་གནས་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། གཞན་ནས་གསར་དུ་འོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དང་པོར་རྒྱུས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བར་དུ་
གནས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་།¹⁶⁵ ཐ་མར་འགགས་ནས་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དབྱུང་ན་མ་
གྲུབ་ཅིང་རྫོངས་པས་བདེན་པར་བརྒྱུད་བར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྣང་ཡང་མི་བདེན་པས་སྣུམ་
ལས་ནི་བྱེད་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྣུ་མས་སྤུལ་པའི་རྟ་སྤང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་
ཀྱིས་¹⁶⁶གང་སྤུལ་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་གང་ནས་འོངས་པར་གྱུར་ཅིང་བར་དུ་
གནས་པ་དང་མཐར་གང་དུ་འགྲོ་བ་བརྟུག་པར་གྱིས་ཏེ། བརྟུགས་ན་འགྲོ་འོང་མེད་པར་མཚུངས་ཏེ།
མདོ་ལས། གཞུགས་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་གང་དུ་འང་མི་འགྲོ་གར་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་
མེད་དོ།¹⁶⁷ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་སྤྱི་བ་ཞིག་གི་རྒྱ་གང་ནི་ཉེ་བ་ཡིས་

མཐོང་བར་འགྲུར་ལ། རྒྱ་དེ་མེད་ན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཙོས་པའི་བྱ་ཡིན་པས་
གཞུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་
སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྤོང་བ་
ཉིད། །གང་གིས་སྤོང་ཉིད་གིས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན།¹⁷⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་གས་ནས་སྤོང་བར་རྒྱབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དགག་
པ་དང་། འགག་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་སྤོང་བར་རྒྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་
པ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྷུང་བ་ལ་རྒྱ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ལྷུབ་ཟེན་
པའི་ཕྱིར་ལོ།།

གཉིས་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་¹⁸⁰མེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་བྱ་མ་
ཡིན་པ་ནི། འོན་ཏེ་དེ་ན་མེད་ན་ཡང་རྒྱ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་དེ་དངོས་པོར་བརྒྱར་དུ་མི་རུང་བ་ནི། རྒྱས་དངོས་མེད་དུ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་དེས་དངོས་
པོར་རྒྱར་བར་བྱེད་དོ་ཞེན། མི་འཐད་དེ། བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་རྒྱ་ཡིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་གཞིན་དུ་
བརྒྱར་དུ་མེད་དེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གལ་ཏེ་འགྲུར་ན་དངོས་མེད་དང་མ་བྲལ་བའམ་བྲལ་བས་
འགྲུར། དང་པོ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
ཞིང་།¹⁸¹ གཉིས་པ་ལྟར་ན་དངོས་མེད་དང་བྲལ་བས་གཞན་དངོས་པོར་འགྲུར་བའང་གང་ཞིག་ཡིན་
ཏེ་མི་སྐྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་བཟང་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་
ཡོད་པ་སྐྱེད་པ་མིན་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་ཞིག་འགྲུར། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
བཟང་ནས་འགྲུར་ན་དངོས་པོ་སྐྱེས་པར་མ་ལྷུང་བར་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྲུར་ལ།¹⁸²
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་¹⁸³མ་བྲལ་ན་ཡང་དངོས་པོ་སྐྱེས་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས་མི་སྐྱེད་པས་པན་རྒྱན་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་གཉིས་ཀ་མི་སྐྱེད་པས་སོ།།¹⁸⁴

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འང་འགགས་ནས་¹⁸⁵དངོས་པོ་མེད་པར་འགྲུར་བ་

མེད་ཉེ། དེའི་ཚེ་ཡང་དངོས་པོ་དང་མ་བྲལ་ན་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་
 སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྲལ་ན་དངོས་པོའི་ཚེ་དེར་མདེན་པར་༡༧
 འགལ་ཉེ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་ཉིད་མི་འགྱུར་ཉེ།༡༠ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་
 པན། དེ་ལྟར་འགག་པ་ཡོད་མེད་ཞིང་དངོས་པོ་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འགྲོ་བའི་དག་
 ཐུམས་ཅན་ནི་རྟག་རྟུ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་བ་ལས་
 འདས་པ་ཉིད་༡༡ །ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། འགོ་བ་སྤང་ཡང་༡༩ མི་གདེན་པ་སྤེལ་མ་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་སྤྱིང་བོ་
 མེད་པས་རྒྱ་ཤིང་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཉེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཤིང་རྫོན་པའི་སྤོང་
 པོ་ལ། སྤྱིང་བོ་འོད་ཕྱིར་མི་ཡིས་དེ་གཤགས་ཀྱང་།༡༩ །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀུན་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད། །ཚོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས།༢༠ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤང་བ་ལས་
 འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་འཁོར་བའང་དེ་ཉིད་དུ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། མདོ་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་
 མཉམ་པ་ཉིད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དོ།༢༡ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ལ་གཉིས་ཉེ། འཛིག་རྟེན་ཚོས་བརྒྱད་ལ་སྐྱོ་མཉམ་
 པར་བྱ་བ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ལ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་ཤོར་བ་ཅི་ཡོད།༢༢ སེམས་ཅན་གང་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱས་པའམ་
 ཡོངས་སུ་བརྟན་པ་འགའ་ཅི་ཞིག་ཡོད།༢༣ བན་གཞོན་གང་ལས་བདེ་བའམ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡིན།
 སྐྱབ་མི་སྐྱབ་མི་དག་རུ་ཅི་ཡོད་དག་རུ་ཅི་ཡོད། དེ་ཞིན་ཉིད་དུ་བཅུ་ལ་བར་བྱས་ན་སྐྱལ་ཅན་གང་ཞིག་
 སྤྱིང་ཅིང་སྐྱལ་གང་ལ་སྤྱིང། དབྱེད་ན་གསོན་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་མ་གྲུབ་པས་གང་ཞིག་འདིར་ནི་
 འཚི་འགྱུར་ཉེ། ཚོ་སྤྱི་མ་འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་སྐྱེ་མ་བྱུང་གྱུར་གང་། གཉེན་དང་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་
 ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་༡༤ །ཞི་བའི་ལྷ་བདག་དང་
 འདྲ་བར་གནས་ལུགས་ལ་དབྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་གཞུང་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་¹⁴ ཚེ་འདིར་ཚེགས་གྱིས་འཚོ་བ་ནི། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་འཐབ་པ་¹⁵ དང་ཕན་གདགས་པར་སློབ་པའི་རྒྱ་དག་གིས་ཡིད་རབ་ཏུ་འབྲུགས་པ་དང་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་། བདེ་བ་མ་ཐོབ་པས་མྱ་ངན་དང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་འབད་ཚུལ་དང་། གཞན་ལ་ཚུད་པ་དང་། བདག་གཞན་ཕན་ཚུན་ལུས་གཅོད་པ་དང་འབྲིགས་པ་དང་སྤྲིག་པ་མང་པོ་དག་གིས་ཚེགས་¹⁶ ཚེགས་པོས་འཚོ་བར་སྒྲུང་ངོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ་ནི། བདེ་འགོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འོངས་ནས་བདེ་བ་མང་པོ་སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་གི་ནས་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཡུན་རིང་ཞིང་མི་བཟད་པ་རྣམས་སྤྱི་ལྟར་བར་¹⁷ སྒྲུང་ངོ། །

གསུམ་པ་སྤིང་བ་སྤྱིའི་ཉེས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་¹⁸ མར་པ་དང་འགལ་བ་ནི། སྤིང་བ་ན་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་གཡང་ས་མང་ཞིང་དེ་རྗེ་མར་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་པར་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་འདི་འདྲ་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་དེར་ཡང་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ན། སྤིང་བ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འདི་འདྲ་མེད་པས། དེར་ཡང་དབེ་མེད་མི་བཟད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལས་འདས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ངོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་བརྗོག་དཀའ་བ་ནི། དེར་ནི་དེ་ལྟར་སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་དགེ་བ་སྐྱབ་པའི་སྤོབས་རྒྱང་ཞིང་དེར་ནི་དགེ་བའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་གྱི་ཚེ་ཡང་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཚེ་གནས་དུས་དེར་ཡང་གསོན་པ་དང་ནད་མེད་ཀྱི་ཐབས་སོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་¹⁹ ངལ་བ་དང་གཉིད་དག་གཞན་གྱིས་འཚོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་དང་འགོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་གྱིས་ཚོ་འདི་དོན་མེད་དུ་སྦྱར་དུ་འདའ་ཞིང་། སྤང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྣམ་པར་དམྱོད་པ་གིན་ཏུ་རྟོད་པར་དཀའ་བས་ན། དེར་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་²⁰ རྣམ་གཡེང་ཐོག་མེད་ནས་གོ་མས་པ་དེ་བརྗོག་པའི་ཐབས་ནི་²¹ ག་ལ་ཡོད། རང་ལ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བར་མ་བཟད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་འགལ་རྐྱེན་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེར་ཡང་ངན་སོང་ཚེན་པོར་ནི་སྤྱི་མར་བདུད་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་དེར་ནི་བདུད་ཀྱིས་བསྐྲུན་པ་ལོག་པའི་ལམ་མང་ཞིང་།²² ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལས་

ཀྱང་བཀལ་བར་དགའ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྟོབས་གྱིས་སྤྲོད་ཡང་དལ་བ་རྟོན་དགའ་ཞིང་སངས་རྒྱལ་
འབྱུང་བ་རྟོན་པ་གིན་ཏུ་དགའ་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱ་བོ་སྤང་དགའ་སྟེ། ཨེ་མ་འཁོར་བ་འདི་རྣམས་¹¹⁵
སྤྲོད་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མར་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗེ་བས་སྤྲོས་པ་འོ།།

གསུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་གིས་སྤྲོད་བསྐྱེད་བའདེ་བར་འཛིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་
སྤྲོད་བསྐྱེད་བར་གནས་ཀྱང་རང་སྤྲོད་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ལ་ཞུ་གསལ་བ་མ་མཐོང་བ་¹¹⁶གང་ཡིན་
པའི་སེམས་ཅན་སྤྲོད་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་བོར་གནས་པ་འདི་དག་གྱི་ཏུང་མུང་ན་བྱ་བར་འོས་ཏེ། དཔེར་ན་
འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་སྤྲོས་བྱས་ཤིང་ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་སྤྲོད་བསྐྱེད་
བར་གནས་ཀྱང་། དེ་ལ་བདག་ཉིད་བདེ་བར་རྫོམ་པ་བཞིན་ཏུ་སྤྲོད་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་རྫོམ་པ་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་སྤྲོད་བསྐྱེད་ཡང་ཀྱང་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་བསྐྱེད་མེད་པ་
བཞིན་ཏུ་སྤྲོད་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་པས་གནས་པ་རྣམས་ལ་དང་བོ་ཉིད་ཏུ་འཆི་བདག་
གིས་གསོད་པར་¹¹⁷བྱས་ནས། དེ་ནས་རན་སོང་གསུམ་ཏུ་ལྷུང་བའི་སྤྲོད་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་འོང་
བས་འདི་དག་སྤྲོད་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་འདིས་བཅིངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། བདེ་བར་སྤོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲོད་བསྐྱེད་གྱི་མེས་གདུངས་པ་
རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་སྤྱིན་ལས་ལོགས་པར་བྱུང་བའི་རང་གི་བདེ་བའི་ཚོགས་གྱི་ཆར་གྱིས་དེ་
དག་གི་སྤྲོད་བསྐྱེད་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར། གཉིས་པ་པན་པའི་རྒྱ་སྤོན་པ་ནི། བས་
ཞིག་ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུས་པས་
ཐབས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཏེ་རང་གི་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་ནས་གཞན་དམིགས་པས་
སྤང་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་འོན་ཏེ་བར་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་སྤྲོད་དགོངས་པས་སོ། ¹¹⁸ །ལེ་ཅུ་
དགུ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །།

ལེན་བརྒྱུ་བ་བསྐྱོད་པ་བསྟན་པ།

༄༅། །གསུམ་པ་བརྒྱུ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། བསོད་ནམས་བསྐྱོད་བ་དང་། བཀའ་
 དྲིན་དུན་པའི་ཕྱག་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། །གསུལ་བྱ་གཞན་དོན་དང་། ཚོུམ་པ་པོ་རང་གི་
 དོན་དང་། ལུག་མོང་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡན་བདེ་འགྲུབ་པའི་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་བསྐྱོད་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་འདུག་། རྒྱུད་པར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ལྷགས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སའི་དོན་དུ་དང་། ལུག་མོང་གི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉི་ལྔ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བ་ནི། བདག་གིས་བྱང་ཚུབ་སྨོན་
 པ་ལ། །འཇུག་པ་རྣམ་པར་བརྒྱུ་བ་པ་ཡི། །དགོ་བ་གང་དེས་འགོ་བ་ཀུན། །བྱང་ཚུབ་སྨོན་ལ་འཇུག་
 པར་ཤོག །ཅིས་པའོ། །

གཉིས་པ་བདེ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བ་ནི། རྩོགས་རྣམས་ཀུན་ན་ལུས་དང་སེམས་སྡུག་བསྔལ་
 བའི་ནད་པ་རྗེས་སྟོན་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་དག་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོ་ཐོབ་པར་
 ཤོག །དེ་དག་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཉམ་ཡང་བདེ་བ་ལས་ཉམས་པར་མ་གྱུར་
 ཅིག །འགོ་བས། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་བརྟེན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིན་པ་ཡིས། །སྤྱིན་པའི་བདེ་
 བ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ཉེ་བར་སྨོན་རྣམས་ཀྱིས། །བདེ་བ་དེ་ཡི་ཆར་ཡང་མི་
 ཐོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བདེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རན་འགོ་དང་། བདེ་འགོའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 དམུལ་བ་དང་། རྒྱུད་འགོ་དང་། ཡི་དུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། །སྡུག་བསྔལ་
 རང་ཞིབ་དང་། གཞན་གྱི་མཉམ་ཞིབར་སྨོན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་དམུལ་བ་དག །གང་
 དག་རི་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས། །དེ་དག་ཏུ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས། །བདེ་ཅན་བདེ་བས་དགའ་བར་ཤོག །ཅེས་
 པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་སྤར་ཅན་དང་། ལྷ་སྤར་རྫོལ་བ་དང་། ཨ་ལྷ་ཟེར་བ་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་
 དང་། ཀྱི་དུང་ཟེར་བ་དང་། ལྷ་རྩོལ་ལྷ་ར་གས་པ་དང་། བསྐྱ་ལྷ་ར་གས་པ་དང་། བསྐྱ་ལྷ་ར་ཚེར་གས་
 པ་སྟེ། །གྲང་བས་ཉམ་ཐག་པའི་དམུལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གིས་དྲོ་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །བྱང་ལྷ་བ་
 སེམས་དཔའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིན་ཚེན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བོ་མཐའ་ཡས་ཀྱི། ཡང་སོས་དང་། ཐིག་
 བཀ་དང་། བསྐྱས་འཛོམས་དང་། ཏུ་འབོད་དང་། ཏུ་འབོད་ཚེན་བོ་དང་། ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་
 དང་། མནར་མེད་པ་སྟེ་ཚ་བས་ཉམ་ཐག་པའི་དམུལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསེལ་བར་ཤོག །རལ་གྱི་
 ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ཡང་། །དེ་ལ་དགའ་ཚལ་སྟུག་གུར་ཤོག །ཤལ་མ་ལི་ཡི་སྤོང་བོ་དག །དཔག་
 བསམ་ཤིང་དུ་འཁྲུངས་པར་ཤོག །མཐིང་རིལ་དུར་བ་དག་དང་དང་པ་དང་། །བཞན་སོགས་སྤྲད་སྟུན་
 འབྲིན་པས་མཛེས་གུར་ཅིང་། །བསྐྱ་དྲི་བསྐྱང་ཆེ་ལུན་མཚོ་དག་གིས། །དམུལ་བའི་ས་སྟོགས་དག་ནི་
 ཉམས་དགར་ཤོག །སོལ་སྤང་དེ་ཡང་རིན་ཚེན་སྤང་བོར་གྱུར། །ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞི་ཤེལ་གྱི་
 ས་གཞི་བསྐྱར་བར་ཤོག །བསྐྱས་འཛོམས་རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་པ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གྱུར་ཏེ་
 དེ་དག་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བར་ཤོག །མདག་མ་མེད་དེ་བསྐྱེགས་པ་དང་། མཚོན་གྱི་
 ཚར་པ་དག །དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་མེ་ཏོག་ཚར་པར་གྱུར། །པན་རྩུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མཚོན་གྱིས་
 བརྟེན་པ་དེ་ཡང་ནི། དེང་ནས་རྩེད་མོ་རྩེ་བའི་ཕྱིར་མེ་ཏོག་འཕེན་པར་ཤོག །རྒྱ་བོ་རབ་མེད་མེ་དང་
 འབྲ་བའི་ནང་དུ་བྱིང་བ་དག་ག་ཀྱང་ཚིག་ནས་འཇིགས་པར་གྱུར་ཏེ་རུས་གོང་མེ་ཏོག་ཀྱང་འཇིགས་ལྷར་
 དགར་བོར་གྱུར་པ་རྣམས། བདག་གི་དགོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་ནས། །ལྷ་མོ་རྣམས་དང་
 ལྷ་རྩེ་ཅིག་དལ་གྱིས་འབབ་པར་གནས་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་གཤིན་རྗེའི་མེ་དང་ལྷ་དང་བྱ་རྟོད་མི་བཟང་རྣམས་སྟུག་
 བྱིད། ཀྱང་ནས་སྟུན་བསལ་བདེ་བ་དང་། །དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་བཟང་འདི་གོ་སུ་ཡི་མཐུ་སྟུག་སྟེ།
 བྱིན་དུ་བསྐྱས་པས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་བྱང་ལྷ་བ་སེམས་དཔའ་བྱུག་ན་རྫོང་གཞི་བརྟེན་འབར་བ་

བཞུགས་པ་མཐོང་ནས་རབ་རྩ་དགའ་ཞིང་དང་བའི་ལྷགས་ཀྱིས་སྲིག་དང་བྲལ་ནས་ལྷག་ན་དོ་རྗེ་དེ་
 དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་ཤོག །མེ་ཏོག་ཆར་པ་སློས་ཚུད་དང་འདྲེས་པ་འབབ་པ་ཡིས་དམུལ་བའི་མེ་
 མདག་ཆེལ་ཆེལ་གསོད་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། ལྷོ་བྱུང་བའི་བས་ཆེམ་ལ་འདི་ཅི་ལས་ལྷུང་བསམས་པ་
 དང་སེམས་དམུལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་པོ་ལྷག་ན་བསྐྱབ་བསྐྱམས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་མཐོང་
 བར་ཤོག །འཇག་ཞིག་གིས་འཇམ་དབྱངས་མཐོང་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་གྲོགས་དག་ཅེས་བོས་ཏེ།
 འཇིགས་པ་བོར་ལ་རིངས་པར་རྒྱར་ཤོག །ལུ་བྱའི་ཐད་དུ་ནི་གང་གི་མཐུ་ཡིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་
 དང་།¹ བྲལ་ཞིང་དགའ་བའི་ལྷགས་ཕྱིན་ལ་འགོ་བ་ཀུན་།² ལྷོ་བ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དམུལ་
 བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སེལ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་³ བརྗེ་བ་སྤྲེས་པར་གྱུར་པ་གཞོན་ལུ་
 ཟུར་སྤྱད་ཅན་འབར་བ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པས་ན། གཞན་དུ་ཤོས་ཏེ་ཅི་
 ཞིག་ཕྱིན་ཏེ་ཕྱིན་མི་དགོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་གིས་ཞབས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་ལ་⁴ མཚོད་ཅིང་། ལྷགས་རྗེས་བརྒྱན་པའི་སྤྱོད་དང་ལྷན་པའི་དབྱེ་ལ་མེ་ཏོག་དུ་མའི་ཚོགས་ཀྱི་
 ཆར་འབབ་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཁང་པ་བརྗེ་གས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྷ་མོ་སྣོད་ལྷག་བསྣོད་དབྱངས་
 ལྷོགས་པའི་ནང་ན་བཞུགས་པ་འདི་ལྷོས་⁵ ཞེས་གྲོགས་རྣམས་ལ་དེ་བལྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 འཇམ་དབྱངས་དེ་འདྲ་མཐོང་ནས་ད་ནི་སེམས་⁶ དམུལ་དགའ་བས་ཀྱ་ཙོ་འདོན་པར་ཤོག །དེ་ལྟར་
 བདག་གི་དགོ་ཅུས་ཀུན་རྩ་བཟང་པོ་ལ་⁷ སོགས་པ་སྤྲེ་བྱམས་པ་དང་སའི་སྣྲིང་པོ་དང་ནམ་མཁའི་
 སྣྲིང་པོ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཇུག་པ་མེད་པ་སྤྲེ་སྤྲིབ་པ་རྣམས་ལ་སོགས་⁸ པ་རྣམས་རང་
 རང་གི་རྒྱ་འཇུག་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིན་བའི་བ་སྤྲེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་བསེལ་ཞིང་དེ་ཞེས་ངད་
 ལྷན་⁹ ཆར་ལ་འབབས་མཐོང་ནས། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་དེ་དག་མདོན་པར་དགའ་གྱུར་ཅིག

གཉིས་པ་ནི། དུད་འགོ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་དང་
 བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་མི་སྤྲེན་པའི་མི་བཞིན་དུ། ཟས་སྣོམ་མི་རྣེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 མེད་པར། ཡི་དུགས་རྣམས་ནི་བདེ་བར་གྱུར། །འཇགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་གི་ །ལྷག་ནས་

འབབ་པའི་འོ་རྒྱུན་གྱིས། །ཡི་དྲུག་ས་རྣམས་ནི་ཚེས་བྱས་ཤིང་། །སྐྱུ་བྱས་རྟུ་ཏུ་བསིལ་བར་ཤོག །

གཉིས་པ་ནི། །ལོང་བ་རྣམས་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་། །འོན་པས་རྟུ་ཏུ་སྐྱ་ཐོས་ཤོག །ལྷ་
 མོ་སྐྱ་འབྱུལ་ཇི་བཞིན་དུ། །སྐྱུ་མའང་གཞོན་མེད་བཙའ་བར་ཤོག །གཅེར་སུ་རྣམས་གྱིས་གོས་དག་
 དང་། །བཀྲེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཟས་དག་དང་། །སྐྱོམ་པ་རྣམས་གྱིས་ཚུད་དག་དང་། །བཏུང་བ་ཞེས་པོ་
 ཐོབ་པར་ཤོག །བཀྲེན་པ་རྣམས་གྱིས་ལོར་ཐོབ་ཤོག །ལྷ་རན་ཉམ་ཐག་དག་འཐོབ་ཤོག །ཡིད་ཚད་
 རྣམས་ཀྱང་ཡིད་སོས་ཤིང་། །སྐྱུ་བ་སྐྱུ་ལ་དང་ཡིད་མི་བདེས་མི་བརྗེ་བའི་བརྟན་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་
 པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ནད་པ་ཇི་སྟེད་པ། །སྐྱུར་དུ་ནད་ལས་ཐར་པར་གྱུར། །འགོ་བའི་ནད་རྣམས་མ་
 ལུས་པ། །རྟུ་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཤོག །སྐྱུ་བ་རྣམས་ནི་འཛིགས་མེད་ཤོག །བཙའ་ས་པ་རྣམས་
 ཀྱང་གོལ་པར་¹³གྱུར། །མཐུ་མེད་རྣམས་ནི་མཐུ་ལྡན་ཞིང་། །ཡན་ཚུན་སེམས་ནི་མཉེན་པ་སྟེ་¹⁴ཡན་
 སེམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །འགོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་
 བར་ཤོག །གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ། དེ་འབད་¹⁵མི་དགོས་པར་འབྱུབ་པར་ཤོག །བྱུ་དང་གྱུ་
 ཚེན་ཞུགས་པ་དག །ཡིད་ལ་བསམ་པ་འབྱུབ་གྱུར་ཏེ། །རྒྱ་ཡི་དོགས་སུ་བདེར་སྤྱིན་ནས། །གཉེན་
 དང་ལྡན་ཅིག་དག་འབར་ཤོག །ལྷ་རན་ལམ་གོལ་འབྱུགས་པ་དག་¹⁶ །མགོན་པོ་དག་དང་ཐུད་
 གྱུར་ཏེ། །ཚོམ་རྒྱུན་སྐྱུ་གོས་འཛིགས་མེད་པར། །མི་ངལ་བདེ་སྐྱུ་འདོང་བར་ཤོག་¹⁷ །འབྲོག་
 དགོན་ལ་¹⁸སོགས་པ་ལམ་མེད་ཅིང་ཉམ་ང་བར། །བྱིས་པ་དང་རྒྱན་པོ་མགོན་མེད་པ་གཉིད་ལོག་སྐྱུས་
 ཤིང་རབ་སྐྱུས་རྣམས་ལྷ་དག་གིས་སྐྱུང་བར་བྱེད་པར་ཤོག །མི་དལ་བ་བརྒྱུད་པོ་ཀུན་ལས་ཐར་པ་དང་
 དད་དང་ཤེས་རབ་བརྩེར་ལྡན་ཞིང་།¹⁹ །ཡན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཟས་དང་སྐྱུད་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་
 བས་རྟུ་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་གྱུར་ཅིག །འཛིག་རྟེན་ནམ་²⁰སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མཛོད་
 བཞིན་དུ་ལོངས་སྡོད་ཆད་པ་²¹མེད་པར་ཤོག །དེ་དག་ལ་ཡན་ཚུན་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་འཚོ་བ་²²མེད་
 པར་རང་དབང་དུ་ལྷོད་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་གཟི་བརྗིད་རྒྱུད་ཏུ་གང་།²³ །དེ་དག་གཟི་བརྗིད་ཚེན་
 པོར་ཤོག །དཀའ་ལྷུང་ཅན་གང་གཟུགས་ངན་པ། །གཟུགས་བཟང་སྐྱུ་སྐྱུ་ཚོགས་གྱུར་ཅིག །འཛིག་

རྟེན་བྱུང་མེད་རི་སྟེང་པ། །དེ་དག་སྐྱེས་པ་ཉིད་ལྟར་ཅིག །མ་རབས་རྣམས་ནི་མགོ་ཐོབ་ཅིང་། །ང་
རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཙོམ་པར་ཤོག།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བན་པ་དང་། བདེ་བའི་རྒྱར་བསྐྱོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བསོད་
ནམས་འདི་ཡིས་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ། །ཤིག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི། །རྟག་
ཏུ་དག་བཟེད་པར་ཤོག །ཅེས་སྤྱིར་ཐམ་པ་ཙམ་དང་། །བྱད་པར་དུ་བསམ་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དང་མི་
འབྲལ་ཞིང་སྦྱོར་བ་བྱང་རྒྱལ་སྦྱོད་པ་ལ་གཞོལ་བར་ཤོག །མཐུན་རྐྱེན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་
བརྒྱུང་ཞིང་།^{༡༩} འགལ་རྐྱེན་བདུད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་^{༢༠}སྤངས་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་འདོད་པ་འགྲུབ་པར་བསྐྱོ་བའོ།^{༢༡} སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ནི། །ཚེ་ཡང་དབག་མེད་རིང་བར་ཤོག །རྟག་ཏུ་བདེ་བར་^{༢༢}འཚོ་འགྱུར་ཞིང་། །འཚི་བའི་རྒྱ་ཡང་
གྲགས་མ་གྱུར། །དབག་བསམ་གིང་གི་སྦྱེད་མོས་ཚེལ། །སངས་རྒྱས་དང་ནི་སངས་རྒྱ་ལྷས། །ཚོས་
སྟན་སྟོགས་པས་གང་བ་ཡིས། །སྟོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་ཤོག །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་གཞི་
དག །གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང་། །ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་བཞུགས་ཡེ། །རང་བཞིན་འཇམ་
པོར་གནས་གྱུར་ཅིག །འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དགུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་མང་པོ་དག །རང་^{༢༣}རང་གི་ལེགས་པ་སྟེ་རྒྱ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པས་ས་སྟེང་^{༢༤}དག་བརྒྱན་པར་
མཛད་པས་བཞུགས་གྱུར་ཅིག །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱ་དང་ནི་གིང་དང་འོད་ཟེར་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། །ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱ། །རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །དེ་དག་རྟག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་དང་། །སངས་རྒྱ་ལྷས་དང་ཕྱད་གྱུར་ཅིག །ཕྱད་ནས་ཀྱང་མཚོན་པའི་སྦྱིན་ནི་མཐའ་ཡས་
པས་^{༢༥}འགོ་བའི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་མཚོན་པར་ཤོག །ལྟ་ཡང་དུས་སྟུ་ཆར་འབེབས་གིང་། །ལོ་རྟོག་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག །རྒྱལ་པོ་ཚོས་བཞིན་བྱེད་གྱུར་ཅིག^{༢༦} །འཇིག་རྟེན་དག་ཀྱང་དར་བར་
ཤོག །སྤྱོན་རྣམས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། །ནས་གདོན་དང་སྤིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་
གསང་སྟོགས་ཀྱི་བརྒྱས་བརྗོད་བྱས་པའི་དགོས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱུ་བ་པར་ཤོག

མཁའ་འགོ་དང་སྲིན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཏུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱིར་རྗེའི་སེམས་དང་ལྡན་
པར་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་སྒྲོན་པ་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྐྱུག་མ་
གྱུར། །འདིག་དང་གཞན་གྱིས་བརྟམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།^༧ འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་མ་གྱུར། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དར་པོ་^༨སྦྱིར་བསྐྱོད་པ་ནི།
གཙུག་ལག་ནི་ཚོས་ཡིན་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཁང་བའམ། དགོ་འདུན་གྱི་ཁང་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་སུ་དགོ་
འདུན་རྣམས་སྒྲོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པ་ཚོས་སྦྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱས་གིང་ལེགས་པར་གནས་པར་
ཤོག །རྟག་ཏུ་དགོ་འདུན་རྣམས་མཐུན་པ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་དོན་ཡང་རི་ལྟར་དགོངས་པ་ལྟར་
འགྲུབ་པར་ཤོག།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་དུ་བསྐྱོད་པ་ནི། ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་དགོ་སྦྱོར་
དག་དཔེན་བ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག །དེར་ཡང་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི་སེམས་ནི་ལས་
སུ་རུང་བ་སྟེ། དགོ་བ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་དུ་རུང་བས་དགོ་བ་སྦྱོམ་པར་གྱུར་ཅིག །དགོ་
སྦྱོར་མ་རྣམས་རྟེན་ལྡན་ཞིང་ཡན་རྒྱན་འཐབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སྤང་བར་ཤོག །དེ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིམས་ཉམས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག །གལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིམས་འཆལ་ན་དེས་ཡིད་
བྱུང་སྟེ་འགོད་ནས་རྟག་ཏུ་སྤིག་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག །ཟད་པའི་སྟོབས་གྱིས་སྤྱི་མར་བདེ་འགོ་དག་ཀྱང་
ཐོབ་གྱུར་ནས། དེར་ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་ཤོག །མཁའ་པ་རྣམས་ནི་བཀུར་བ་དང་། །བསོད་
སྟོམས་དག་ཀྱང་རྟེན་པར་ཤོག །རྒྱུད་ནི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། །ཕྱོགས་རྣམས་
ཀྱང་ཏུ་གྲགས་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་སྦྱོར་ཞིང་སྦྱོ་
གསུམ་གྱི་དཀའ་བ་སྦྱོད་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་བས་ལྟག་པའི་ལུས་གྱིས་ནི་དེ་
དག་ལོ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ལྟར་འགྲུབ་ཤོག །སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱིས་ལན་མང་དུ། །སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་མཚོན་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བདེ་བ་བསམ་ཡས་གྱིས། །རྟག་ཏུ་བདེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱུད་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་ནི་འགོ་དོན་རི་ལྟར་ཐུགས་ལ་དགོངས་པ་

ལྟར་འགྲུབ་པར་ཤོག །མགོན་པོ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ལྟར་༥ “སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་
དེ་འགྲོར་ཤོག །དེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མྱུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག།

གཉེས་པ་ནི། བདག་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་བཀའ་དྲིན་གྱིས། །ས་རབ་ཏུ་དགའ་འཕྱོལ་
བར་དུ། །རྟལ་ཏུ་ཚེ་རབས་དྲན་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པར་ཤོག །འདི་ནི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་འདི་
ལྟར་སྒོན་ལམ་གདབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ཀྱི། འདིས་སྒོབ་དཔོན་སོ་སྟེ་ཡིན་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་
ན་སྟེག་པ་མེད་པས་སྟེག་བཤགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་དག་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཞིབ་
ལྟ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་༥ བདག་ནི་ཁ་
ཟས་གྱི་ན་སྟེ་རན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལུས་ཉམས་དག་ལྡན་ཞིང་འཚོ་བར་ཤོག །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་
དབེན་གནས་པ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གང་ཚེ་བལྟ་བར་འདོད་པའམ། །ཅུང་
ཟད་དྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་། །མགོན་པོ་འཇམ་ས་དབྱངས་དེ་ཉིད་ནི། །ལེགས་མེད་པར་ཡང་༥ མཐོང་
བར་ཤོག །ཚྭོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །རི་
ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོད་མཛད་པ། །བདག་གི་སྒྲོད་པའང་དེ་འདྲར་ཤོག །རི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་
པ་དང་། །འགོ་བ་རི་སྲིད་གནས་གྱུར་པ། །དེ་སྲིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །འགོ་བའི་སྟལ་བསྐྱལ་
སེལ་བར་ཤོག །འགོ་བའི་སྟལ་བསྐྱལ་གང་ཅིའང་རུང་། །དེ་ཀུན་བདག་ལ་སྒྲིན་གྱུར་ཅིག །བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་སྒྲོད་པར་ཤོག

གསུམ་པ་ནི། འགོ་བའི་སྟལ་བསྐྱལ་གྱི་ནད་སེལ་བའི་སྒྲན་གཅིག་སྟེ། །གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་རྟོག་པ་དང་བཀའ་དྲི་
དང་བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །གཉེས་པ་ནི། །གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདག་ལ་བརྟན་
བཅོས་འདི་བྱེད་པའི་དགོ་སྒོ་འབྱུང་བའི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །གང་གི་དྲིན་
གྱིས་བདག་གི་དགོ་བའི་ཚྭོགས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་ལ་ཐུག་

༡༡། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་སྐྱོད་དུ་བསྐྱབ་བརྟུས་རྒྱས་པར་གསུངས་དུས་
འཇམ་དབྱེངས་ཚོས་རྗེས་ཟིན་གྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

རྗེ་ཚོ་ཁ་པ་སློབ་ཟུང་གྲགས་པ།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་སླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ།
སྐྱབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར། སྐྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད། སྐྱོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ། སྐྱོད་པ་འགྲུབ་པའི་
ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་དགལ། །ཞེས་པས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལ་དལ་འབྱོར་དགོས་པ་ཡིན་པར་འདུག་སྟུང་པ་ཙམ་ལ་མ་
ལུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་འདིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བསྐྱབ་རྟུས་པ་
དང་། རན་སོང་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱབ་མི་རྟུས་པ་དང་། དལ་འབྱོར་ཡང་མི་བརྟན་ཞིང་གིན་ཏུ་
རྟེན་དགའ་བས། འདིར་ཕན་བདེའི་རྩ་བ་མ་བཟུང་ན་དོན་མེད་པ་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཐོགས་སུ་
བརྒྱུད་དེ་དགོ་ལེགས་མི་ལམ་དུ་འང་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་ལ། དལ་འབྱོར་ལ་སྐྱོང་
པོ་ལེན་འདོད་ཀྱི་སློབ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་བ་དང་རྟེན་དགའ་བ་བསམས་པ་ལས། ལྷག་བསྐྱལ་མཐར་
འབྱིན་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བའི་མཐར་ཡང་འགོ་འདོད་པས།^༡ །ཞེས་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱུག་བསྐྱལ་
མཐའ་དག་ཟད་པར་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སློབ་སྐྱེ་ལ། རང་ཉིད་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འང་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསལ་བ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་སློབ་སྐྱེད་དགོས་ཏེ།
སེམས་ཅན་གཞན་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་འདོད་པ་མེད་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་
འདོད་པས་འབྱེད་མི་རྟུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། འདི་ལྟར་གང་ཆེ་བ་དག་དང་བཅས་པའི་ཚིགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྐྱུག་ལ་འདོད་མི་འདོད་མཚུངས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྐྱུག་

པའོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྤོང་པོ་བཞོན་པའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།།¹⁶

སྒྲོན་པའི་སེམས་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དམ་འཆའ་བ་ཙམ་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་ལ་བསོད་ནམས་མི་
ཐོབ་བོ་སྐྱམ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ལའང་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་
བརྗོད་པ་དང་།¹⁷ རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་¹⁸ འདུངས་ནས་བསྐྱབས་སོ། དེ་ཙམ་ལ་བསོད་ནམས་
ཆེན་པོ་འབྱུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་དམ་འཆའ་བ་འཇུག་པའི་སེམས་ལ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་
འབྱུང་མོད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྣོན་པ་མི་སྐྱེ་འམ་སྐྱམ་པའི་ལྷུང་པ་སེལ་བ་ནི། རྣམ་
མཁའི་སྣོད་པོའི་མདོ་ལས་རྗེད་པ་དང་བཀྲར་སྣེའི་ཕྱིར་ཅ་ལྷུང་འབྱུང་བར་བརྗོད་པ་དང་།¹⁹ ས་བརྩ་
པའི་མདོ་ལས།²⁰ ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ལ་རྗེད་པ་དང་བཀྲར་སྣེ་ལ་ཅ་ལྷུང་མི་འཕོག་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་དྲག་ཤུ་ལ་ཙན་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ་²¹ ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་
བསྐྱབས་སོ། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་མོད་རྟེན་བྱད་མེད་ལྟ་བུ་ལ་མི་སྐྱེ་འམ་སྐྱམ་ན། བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་²² འདུངས་ནས་སྐྱེ་བར་བསྐྱབས་སོ།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྣོན་པ་སྐྱེ་ན། གང་ལས་སྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་རི་
ལྟ་བུ་དགོས། ལེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་རི་ལྟ་བུ། ཁས་སྐྱངས་པ་ལས་ཉམས་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འབྱུར་
སྐྱམ་ན། དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ལེན་ན་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་
ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པ་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མཁས་པ། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྣོན་པ་དང་
ལྡན་པའི་ཚོས་གཉིས་དང་ལྡན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱང་བར་བྱ་རྒྱུའི་སྣོན་པ་དང་བདག་ཉིད་
གྱིས་ཀྱང་བསྐྱང་ཅི་རུས་བརྟགས་ལ་བཟུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
དང་།²³ ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དང་།²⁴ འཕགས་པ་སློ་བོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་²⁵ རྣམས་
གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་²⁶ དཔའ་རྣམས་
མདོན་སུམ་དུ་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱང་ངོ་།།

གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྣོན་པ་བཟུང་བར་མི་རུས་ཀྱང་སྒྲོན་པ་ཙམ་ལ་མི་གནས་

པར་དགོ་ཅ་སྒྲ་རེ་ཙམ་དང་དུས་ཀྱང་ཇི་སྲིད་འཚོ་བར་སོགས་སུ་དགོ་ཅ་གཟུང་བར་བྱའི་མ་བཟུང་ན་
 ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི། སའི་སྲིད་པའི་མདོས་¹⁴བསྐྱབས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སྒྲ་རེ་ཙམ་དང་དུས་ཇི་སྲིད་
 འཚོ་བར་སོགས་སུ་བཟུང་དུ་རུང་བ་ནི། སྐྱམ་བུའི་མདོ་¹⁵ནས་དད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤུའམ་རིགས་ཀྱི་སྤ་
 མོ་གང་དག་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་བསྐྱེན་གནས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། །དགོ་ཅ་སྒྲ་
 རེ་ཙམ་དང་དུས་ཇི་སྲིད་འཚོ་བར་སོགས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོམ་པར་བཤད་པ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། ཡན་ལག་རེས་པའི་སྲིར་རོ།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོམ་པ་བསྐྱབས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བཟུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་
 ཀྱང་གཤམ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོད་པ་དགའ་བའང་གཤམ་རབ་ཀྱིས་ཉོགས་པར་བྱས་ནས་བྱང་
 ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོམ་པ་བཟུང་བར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བྱ་ཞེན། སྣོར་བའི་དུས་དུ་
 དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སློ་ལེགས་པར་བྱིད་དེ་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་བྱ་བ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི་སྣོམ་པ་ཉི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་པ་ནས་འབྱུང་བ་
 དང་འདྲའོ།¹⁶ །དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེའི་ཚིག་བརྒྱས་པའམ་ཡང་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཟུང་བ་ཞེས་སྣོས་ལ། འཇམ་དཔལ་
 ཀྱི་ཞིང་བཀོད་¹⁷ནས་འབྱུང་བའི་འགོའི་སློ་ཀ་གཉིས་སམ། སྣོད་འཇུག་ནས་འབྱུང་བའི་རི་ལྟར་སྣོན་
 ཀྱི་¹⁸ཞེས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་རོ། །རྗེས་ནི་སྣོད་འཇུག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱའོ། །ཚོགས་ཚིག་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པས་ཚོགས་པ་ནི་བྱང་ས་དང་མི་འདྲའོ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་སྣོམ་པ་བཟུང་ཡང་། མ་བསྐྱབས་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བས་བསྐྱབ་དགོས་ལ། བསྐྱབ་པ་ལ་གཤམ་
 དགོས་པས།

གསུམ་པ་སྣོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཁོག་སྲིར་བརྟན་པ། སྣོད་འདོད་བསྐྱེད་པ།
 སྣོད་ཚུལ་དངོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གང་གི་ཚེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ། དགོས་པ་

དེའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན། དགག་དགོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་
པ་ལ་འཇུག་ཚུལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཅས་མཚམས་ལས་འདས་ན་ལྷང་བར་འགྱུར་བའི་སྒོ་
དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྟེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེའི་ཆེད་དུ་གཡོ་མེད་པར་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་བཙོན་པས་
ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བསལ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱུ་རྫོགས་པ་འཚོལ་བ་དང་། དེའི་བར་དུ་གཙོད་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པས་ཏེ། མི་འབད་
པར་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡལ་བར་འདོད་ན་ལྷང་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྒྲོག་པའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་དུ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་གྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་ཉམས་པར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་
ལུ་སྤྲུག་གི་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་མ་དབྱེད་ནས་ལེན་པའམ་ལྡོག་པའི་བཏང་སྒོ་མས་སུ་འཛོག་ན་
དོན་ལ་གནས་ཀྱང་ལྷང་བར་འགྱུར་ལ། བརྟམས་ཏེ་གྲང་བར་བྱ་བ་མ་གྲངས་པ་དང་དོར་བྱ་མ་དོར་
བ་སོགས་བྱས་ན་ལྷང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པའི་ཕན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་
སྒོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕན་ཡོན་མཐོང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པ་ལས་ཕྱིར་
མི་ལྡོག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི། རབ་རྒྱལ་པ་རྣམ་པར་རེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་དང་།¹⁰ ཟླ་བ་སྒྲོན་
མེའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།།¹¹

གསུམ་པ་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉེས། བསྐྱབ་པ་སྐྱི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབ་པར་སྒོ་བ་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་ཚིག་རྣམས་
བཙོན་ལུན་འདས་ཀྱིས་མདོ་དག་ལས་གསུ་རས་སོ་ཞེས་འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་གྱི་ཁུ་རས་

ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྒོམ་པ་དང་བདུན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྦྱིར་དུ་ལུས་དང་ཡོངས་སྡོད་དང་དགེ་ཅུ་རྣམས་བཏང་བ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་དག་པ་དང་སྦྱིལ་
 བའི་བསམ་པ་དངོས་སམ། དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱལ་མ་ཆད་པར་བྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཆད་ན་ལྷུང་
 བར་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་།¹⁴ འདུལ་བ་ཡོངས་སུ་དག་
 བའི་མདོའི་ཁྲམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།¹⁵ །དེ་ནི་བཏང་བསྐྱུང་དག་སྦྱིལ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་
 པ་སྦྱིའི་ཚོས་སོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱིན་དུ་ག་གི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པ་དང་། སྦྱིན་དུ་ག་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྦྱིན་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས། བཟོད་པ། བརྩོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་
 རབ་སྐྱབ་པ་དང་དུག་གོ། །དང་པོ་སྦྱིན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། བཟུང་བའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་ཕན་
 ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་གཏོང་འདོད་བསྐྱེད་པ་དང་། གཏོང་བ་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྡོད་དགེ་བ་ལ་བདག་གིར་བཟུང་བའི་ཉེས་པ་དང་བཏང་བའི་
 ཕན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་བཏང་བ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཟླ་བ་སྒོམ་མའི་མདོ།¹⁶ སྒོ་མཐའ་
 ཡས་པའི་གཟུངས།¹⁷ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ།¹⁸ དྲག་ལུལ་ཅན་གྱིས་ལུས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།།¹⁹

གཉིས་པ་གཏང་བ་དངོས་ནི། ལུས་དང་ཡོངས་སྡོད་དང་དགེ་ཅུ་གསུམ་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་རྒྱ་ར་གྱུར་ཅིག་སྐྱམ་པའི་བསམ་པའི་རྒྱལ་མ་ཆད་
 བར་བྱེད་པ་དང་། གནས་ཁང་དང་བཞེན་པ་དང་ཟས་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་ཅི་སྡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་དངོས་སམ། དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མདོར་ན་སྦྱིན་པ་ལ་
 སྦྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལེགས་ལ། ཟས་གོས་སོགས་ལ་བདག་ལ་སྲེད་པས་ཡོངས་སུ་དྲན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་དང་། བདག་ལ་སྲེད་པ་མེད་ཅུང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་སྐྱམ་པའི་རྣམ་པ་དོར་
 བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་འོ། །སྦྱིན་པ་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོད་པ་ན་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་མ་

ཡིན་པ་ནི། ཇི་སྲིད་བསམ་པ་མ་དག་པར། །ལུས་ནི་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་སྟེ།^༡ །ཞེས་པ་དང་། ཚོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པར་སྦྱིན།^༢ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཚུལ་བྱིམས་སྐྱབ་པ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ། འཆལ་ཚུལ་གསར་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་བཟམས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ། འཆལ་ཚུལ་སྐར་བྱས་འདག་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ། །མ་བསྐྱེད་ལོངས་སྤྱོད་ག་ལ་འོང། །གང་མི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་སྦྱིན། །དེ་བས་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^༣ །ཞེས་སྒོས་སོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཆེད་དུ་སྦྱུམ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུའོ། །ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཅི་སྦྱུམ་ན། གང་མི་སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་སྦྱིན།^༤ །ཞེས་ཏེ། ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་མ་གྱུར་ན་སྦྱིན་པའི་དགོས་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །བསྐྱེད་པ་དང་ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཅི་འབྲེལ་སྦྱུམ་ན། མ་བསྐྱེད་ལོངས་སྤྱོད་ག་ལ་འོང།^༥ །ཞེས་ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་མ་གྱུར་ན་སྦྱིན་པའི་དགོས་པ་མི་འགྲུབ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ལུས་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱ།^༦ །ཞེས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་འཚོའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་།^༧ །ཁྱིམ་བདག་དཔའ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་།^༨ །འཕགས་པ་སྟོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།།^༩

གཉིས་པ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་ཞིང་། །མདོ་སྟེ་དག་ལ་རྟག་བལྟ་བས། །ལུས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༡༠} །ཞེས་ཏེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བརྟུང་བའི་ཡན་ཡོན་དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་རྣམས། རྩོད་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་དང་།^{༡༡} །ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་།^{༡༢} །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལྷ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་^{༡༣} །རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། །མདོ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱུ་མཉམ་བཅས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལྷུང་བ་དང་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་མདོ་སྡེ་བལྟ་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏང་
 བ་འདི་དང་མདོ་སྡེ་བལྟ་བས་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དམ་པའི་
 ཚོས་བཟུང་བས་ཀྱང་བསྐྱབ་བ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པར་བརྟན་པ་ནི། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
 ལྷུས་པའི་མདོ་དང་།^༤ དཔལ་སྤེང་སངས་གོ་སྐྱའི་མདོ་དྲུངས་ནས་སོ།།^༥

གསུམ་པ་ལ། ལུས། འོངས་སྤྱོད། དགོ་ཚུ་བསྐྱབ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཕྱི་མའི་ལུས་ལ་
 གཞོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསྐྱབ་བ་དང་། ཚེ་འདིར་ཕན་པའི་རྒྱུན་བསྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 རང་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱབ་བ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱབ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་བྱ་གཞོད་
 འགྱུར་གྱི་ལས་རོས་བཟུང་བ། དེའི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྟེན་པ། ཐབས་དེས་གཞོད་འགྱུར་སྤོང་
 བར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་བརྟུ་གསུམ། དམ་ཚོས་མི་འཛིན་པའི་གཞོད་པ། བདུད་
 ལས་ཀྱིས་གཞོད་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བརྗེད་པའི་གཞོད་པ། སྤོ་བ་མེད་པའི་གཞོད་པ། ལུས་ལ་བ་
 བྱེད་པའི་གཞོད་པ། མོས་པ་མེད་པའི་གཞོད་པ། ཞལ་ཏ་པ་དང་དགོ་སྤྱོད་གི་དྲི་མའི་གཞོད་པ། ཚུ་ལྷུང་
 གི་གཞོད་པ། རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གཞོད་པ། མི་དགོ་བ་བརྟུའི་གཞོད་པ། འདོད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་ཆགས་པའི་གཞོད་པ། ལྷུ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པའི་གཞོད་པ། དམ་ཚོས་
 སྤངས་པའི་གཞོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལུས་སྐྱབ་གང་ཞེན། །གཞོད་འགྱུར་སྤོང་བ་གང་ཡིན་པའོ།^༦ །ཞེས་ཏེ།
 ལུས་དང་སྤོག་ལ་མི་བལྟ་བར་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་
 དང་།^༧ གང་ལ་བརྟེན་ན་དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྟོག་གོགས་སྤོང་བ་འཕགས་
 པ་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་དཀའ་བའི་ཁྱེད་སྤངས་སོ།།^༨ །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་།^༩ འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་^{༡༠} ལས་གསུངས་པའི་མི་དགོ་
 བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དགོ་བའི་ཚོས་སྤོང་བའི་བདུད་ལས་དང་། འཕགས་པ་སློ་གྲོས་རྒྱ་

མཚོས་ལྷུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།¹⁷ །འདི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ནི། དཀོན་མཚོག་སྤྱིན་
 གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་སོ།¹⁸ །གསུམ་པ་ནི། ཉག་པོའི་ཚེས་བཞི་སྤང་བ་དང་དཀར་པོའི་ཚེས་བཞི་
 བརྟེན་པ་དཀོན་མཚོག་བརྟེན་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་།¹⁹ སེང་གེས་ལྷུས་པ་ལས་གསུངས་པ་
 དང་།²⁰ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ནས་གསུངས་པ་དང་།²¹ ཡང་དཀོན་མཚོག་
 བརྟེན་པ་²² ལས་འབྱུང་བ་སྤོང་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། དག་ཅི་སྤྱི་བ་
 གྱི་སྤོན་དུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་བ་སྤོན་མའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་སོ།²³ །བཞི་
 པ་ནི། བདག་ཉལ་བྱས་བྱང་རྒྱལ་བསྐྱབ་པར་ག་ལ་ལུས་སྤྲུམ་པའི་སྤོང་བ་མེད་པ་སྤང་བ་ནི། དཀོན་མཚོག་
 སྤྱིན་ལས་གསུངས་སོ།²⁴ །ལྷ་པ་ནི། དཀོན་མཚོག་བརྟེན་པ་²⁵ ལས་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཡིད་རྟེན་པ་སོགས་བཞིའོ། །དུག་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡུལ་འཕོར་
 སྤོང་ལས་འབྱུང་བ་དང་།²⁶ དེ་སྤོང་བ་དཀོན་མཚོག་བརྟེན་པ་ལས་འབྱུང་བའོ།²⁷ །བདུན་པ་ནི།
 ཡུལ་གང་ལ་ཞལ་ཉ་བྱ་བ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།²⁸ ཞལ་ཉ་
 བྱེད་པའི་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆའི་ལུང་བོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།²⁹ དག་འབྲུན་སྤངས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 ལས་གསུངས་སོ།³⁰

བརྒྱད་པ་ལ། རྒྱལ་པོའི་ཅ་ལྷུང་ལ། དེའི་སྤོང་དུ་གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཇོམས་པ་གཅིག་དང་
 དུག ལས་དང་པོ་པ་ལ་ཅ་ལྷུང་བརྒྱད། གསང་ཚེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་³¹ ལས་འབྱུང་བའི་ཅ་
 ལྷུང་གཅིག་སྤོང་བ་ཉི་ཤུ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ཅ་ལྷུང་གསུམ། དང་པོ་དུག་གི་དང་པོ་ནི། དཀོན་མཚོག་
 གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། །པས་མཐུ་བ་ཡི་ལྷུང་བར་འདོད།³² །ཅིས་ཏེ། ལུགས་སུ་སྤྲུགས་པ་དང་།
 འབྱར་དུ་དོད་པ་སོགས་ཀྱི་མཚོན་རྟེན་དང་། རྩུགས་རིས་སུ་བཅད་པའི་དག་འབྲུན་དང་། རྩུགས་རིས་
 མེད་པའི་རྩུགས་བཞིའི་དག་འབྲུན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། །གང་ཟག་གི་
 རྣམ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཚེས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་སྤྱབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན།³³ །
 ཞེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་པར་འབྱུང་བར་

བཤད་པའམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རེས་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་སྐོང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཐེག་
 པ་གསུམ་གང་རུང་རེ་སྐྱངས་ན་འང་རྩ་ལྷུང་དུ་འགྱུར་ལ། སྐོང་རྩལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེའི་
 རྩོགས་རེས་མི་ཚོག་པར་མཐའ་དག་འདོར་བའམ་འདོར་དུ་འཇུག་པ་འདིའི་སྐྱབས་ཀྱི་རྩ་ལྷུང་ལ་
 དགོས་པ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩལ་བྲིམས་འཆལ་བའི་དགོ་སྐོང་ལ། །དུར་སྐྱིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་
 པ་དང་། བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་།¹⁵ །ཞེས་ཏེ། གང་
 ཡང་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་གོས་དུར་སྐྱིག་གྲོན་པ་དགོ་སྐོང་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པ་བཟུང་ཡང་རུང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པ་མ་བཟུང་བ་བར་མ་རབ་བྱུང་ཡིན་ན་འང་རུང་སྟེ། རྩལ་བྲིམས་འཆལ་པའང་རུང་།
 རྩལ་བྲིམས་ལྡན་པའང་རུང་། དེའི་གོས་དུར་སྐྱིག་འཕྲོག་པ་¹⁶སོགས་དང་ཕྲོག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
 དམ་བྱེད་དུ་འཇུག་ནའོ། །བཞི་པ་ནི། མཚམས་མེད་ལྟ་བོ་བྱེད་པ་དང་།¹⁷ །ཞེས་སོ། །ལྟ་པ་ནི། ལོག་
 པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་།¹⁸ །ཞེས་སོ། །དུག་པ་ནི། སྐོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཡང་། །རྩ་བའི་ལྷུང་
 བར་རྒྱལ་བས་གསུངས།¹⁹ །ཞེས་སོ། །

ལས་དང་བོ་བའི་ལུང་བ་བརྒྱད་ལས། དང་བོ་ནི། སྐོ་སྐྱུང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྐོང་པ་
 ཉིད་ནི་བརྟེན་པ་དང་།²⁰ །ཞེས་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྐྱུང་བ་མ་བྱས་པ་ལ་སྐོང་པ་ཉིད་བརྟེན་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཕྱིར་ལོག་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག་ །རྫོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་བརྟེན་པ་དང་།²¹ །ཞེས་ཏེ། རྩོད་ཀྱིས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྐྱུང་བར་མི་ལུས་པས་
 རྩོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་རིགས་ཀྱི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅམ་སྐྱབས་ཤིག་ཅེས་
 རྒྱས་པ་པ་རོལ་བོས་དོན་གོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྐྱངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྐྱོར་
 པ་དང་།²² །ཞེས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་རྩལ་བྲིམས་ལ་བསྐྱབས་པས་འཚང་རྒྱ་བར་
 མི་ལུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་རྩོགས་ཤིག་ཅེས་རྒྱས་པ་པ་རོལ་བོས་དོན་གོ་ནའོ། །བཞི་པ་ནི། སྐོབ་པའི་
 ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྐོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །པ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་
 དང་།²³ །ཞེས་ཏེ། རྩོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་མ་ཉན་ཞིག་མ་སྐོག་ཅིག་གཞན་དག་ལ་

ལྷང་མ་འབོགས་ཤིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གཏམ་འཚོབས་ཤིག དེས་ནི་བྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཚེན་པོ་
 རྟོན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བྱོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་འབྲིན་པར་མི་རུས་ཀྱི། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ཉིད་
 ལ་དད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་སོགས་སྒྲིམ་པ་པ་པོ་ལ་པོས་གོ་ན་རང་ཉིད་ལ་དང་། པ་པོ་ལ་པོས་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་བཞིན་གྱི་ལྟ་བུ་བྲལ་བ་གཉེས་ཀ་ལ་འགྱུར་རོ། །ལྟ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་
 པ་དང་། རྟོན་པ་དང་ནི་བཀྱར་སྟེ་དང་། ཚེགས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྟོང་དང་།¹⁴ །ཞེས་ཏེ། ལྟོ་མ་
 པ་ཉི་ཤུ་པའི་ཕམ་པ་དང་པོ་དང་འབྲེལ། །དུག་པ་ནི། བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོན་པ་ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་
 བྱི་སྒྲིབ་དང་།¹⁵ །ཞེས་ཏེ། ལས་དང་པོ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་ཐེག་པ་ཚེན་པའི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་འཛིན་ཅིང་གཞན་དག་ལ་འང་རབ་རྒྱ་སྟོན་ཏེ། ཚོས་འདི་
 དག་ནི་ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བློས་རྟོགས་ནས་སྟོང་རྗེ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བྱོད་ལ་བསྟན་གྱིས། བྱོད་ཀྱིས་
 ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྒྲིམས་ཤིག དེ་ལྟར་
 བྲས་ན་བྱོད་དུ་ལྟར་ཁོ་བོ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲིབ་ནའོ། །བདུན་པ་ནི། དགོ་
 སྟོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་
 པ་དང་།¹⁶ །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་མདོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིའི་རྩ་ལྷང་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་ནི་
 ཆད་པས་གཅོད་པའི་སྦྱོན་པོ་དང་དགོ་སྟོང་གཉེས་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཞིགནས་འདོར་བར་བྱེད་
 པ་དང་། །ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྟོང་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས།¹⁷ །ཞེས་ཏེ། མདོ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷང་པ་འབྱུང་བའི་གང་ཟག་ནི་བྲིམས་ངན་འཆའ་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། བྲིམ་པའི་མདུན་དུ་
 དགོ་སྟོང་སྟོང་བ་ལ་བཅོན་པའི་སྦྱོན་བརྗོད་པའི་དགོ་སྟོང་དང་། ཡང་དག་འཛོག་གི་ལོངས་སྟོང་ལེན་
 པའི་ཁ་ཏོན་པ་དང་། སྦྱོན་རྗེས་མཐའ་དང་། ལེན་མཐའ་གཅིག་པ་འདྲ་¹⁸ དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བྱུང་ལ་བྱི་
 མ་གཉེས་གང་ལ་འོང་དབྱེད་དོ། །འདི་དག་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། དེ་དག་རྩ་བའི་ལྷང་བ་སྟེ། །སེམས་
 ཅན་དམུལ་བ་ཚེན་པོའི་རྒྱ། །མི་ལམ་འཕགས་པ་མཁའི་སྟོང་པོའི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤག་

པར་བྱ།⁹ །ཞེས་སོ།།

ཐབས་ལ་མ་བས་པའི་མདོ་ནས་འབྱུང་བ།⁹ བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་ཡོངས་འདོར་དང་། །ཞེས་
བྱ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་སྣོད་པོའི་མདོ་¹⁰ ནས་གསུངས་པའི་ལྷུང་བ་འདི་ལ། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འང་།
རྩ་བའི་ལྷུང་བར་མི་བཞེད་པ་དང་བཞེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གནས་བརྟན་བྱང་རྒྱུ་བཟང་
པོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཉེས་པ་ལྷི་བས་རྩ་ལྷུང་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པར་བཞག་གི། རྩ་ལྷུང་དངོས་མིན་
པར་བཞེད།¹¹ བརྗེ་པས་དང་པོ་རྒྱལ་སློན་གྱི་དུག་པོ་རྩ་ལྷུང་མིན་ལ། བྱི་མ་ལས་དང་པོའི་བརྒྱད་པོ་
རྩ་བའི་ལྷུང་བར་བཞེད་དོ།¹² །གཉིས་པ་ལ། ཞི་བ་ལྷས་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་བཞག་ཅིང་བསྐྱབ་བཏུས་
ཉིད་དུ་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་གྲང་ཞིང་བཟུང་བ་དང་།¹³ །ཞེས་མདོར་
བསྐྱས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་རྩ་ལྷུང་དུ་བཞག་པ་ནམས་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་བཞེད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྡོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་བྱེད་ཤིང་འབྱུང་སྲོ་
གོས་གྱིས་¹⁴ དེ་ཉིད་སོན་བཞག་གོ།

གཞན་ཡང་ཨ་ཏཱ་ལྷ་ཀ་ར།¹⁵ བཀ་པོ་བ།¹⁶ དག་བའི་ལྷ།¹⁷ བེ་བྱ་ཉི་ཅན།¹⁸
ནམས་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་བཞེད་དོ། །དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྷུང་
བར་འདོད། །ཅེས་པ་འདི་ལ། གཞི། བསམ་པ། ལྷོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི།
རྣམ་གྱི་བདག་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཚོས། དག་སྲོང་རྒྱལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པ་
བཞི་ཡན་ཆད་ཡིན་པ་གསུམ་གཤམ་གང་རུང་ལ། རང་རམ་གཞན་གྱིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལུལ་བ་
དེས་པར་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་དབང་བའི་རྣམ་ཡིན་པ་ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དག་སྲོང་
གི་མ་རྟགས་ཡིན་པ། ཚད་འཇིག་རྟེན་ན་རྣམ་སམ་དངོས་པོར་བགྱང་བ་ཡན་ཆད་ཡིན་པ། བསམ་པ་
རང་མི་དབང་བར་གེས་པ། ལྷོར་བ་རང་རམ་གཞན་བརྒྱུའམ། རྒྱར་བརྟུག་པ། མཐར་ཐུག་ཐོབ་སྲོ་
སྐྱེས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉིད་དུ་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དག་འདུན་ལྷ་ལུ་ལ་གཞན་གྱིས་རྣམས་
བསྐྱར་བ་དག་འདུན་ལ་མ་འཕྲོད་གོང་ལམ་དུ་བརྒྱས་ནའང་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་ཚོས་ནི་
སྲོང་བྱེད་པ།¹⁹ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། མཐར་ཐུག་གསུམ། དང་པོ་གཞི་ནི། ལྷོན་པས་

གསུངས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་མཐར་གང་རུང་གི་རྗེ་སྤོང་ཡིན་པ། བསམ་པ་སྤོང་བའམ་འགོག་པར་
འདོད་པ། མཐར་ཐུག་འདི་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་ཞེས་སམ། འདི་ནི་སྤོང་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྐྱེས་
པ་གཙོ་བོར་མི་དགོས་ཏེ་ཡི་དམ་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ།།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པའམ། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
བཤད་པའམ། ཐེག་ཚེན་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་སྤོང་ཞིང་འགོག་ཏུ་འཇུག་པའོ། ཐེག་པ་
གསུམ་གང་རུང་རེ་སྤང་ན་རྩ་བུ་དུ་འགྱུར་ལ། སྤོང་རྒྱལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེའི་ཕྱོགས་ངེས་
མི་ཚོག་པར་མཐའ་དག་འདོར་བའམ་འདོར་དུ་འཇུག་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྩ་བུ་ལ་དགོངས་པ་འདྲའོ།།

རྒྱལ་སྐྱོད་པ་འཇུག་པའི་དགེ་སྤོང་ལ། །རྩལ་སྐྱིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་པ་དང་། །བཙུན་རར་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་རྩ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྤོང་བ།
མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། བར་མ་རབ་བྱུང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤོམ་པ་ལེན་སྤོང་བ། ད་ལྟ་རྒྱལ་
སྐྱོད་དང་ལྡན་ནམ་མི་ལྡན་ཡང་རུང་། ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་དང་ལྡན་པ།
བསམ་པ་རང་དགར་ཁོ་བ་དང་བཅས་པ། སྤོང་བ་རང་ངམ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་པ་དང་། བརྟེན་པ་
དང་། བཙུན་རར་འཇུད་པ་དང་། འབེབས་པར་བྱེད་དམ། བྱེད་དུ་བརྟུག་པ། འདི་ལ་ཚོས་གོས་གསུམ་
ལས་གཞན་པའི་ཡོ་བྱེད་འཕྲོག་ཀྱང་རྩ་བུ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མཐར་ཐུག་ཚོས་གོས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་
རྟགས་ཕྱོགས་ཏེ་ཐོབ་བློ་སྐྱེས་པ་དང་། བརྟུན་པ་དང་། བཙུན་དུ་འཇུག་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་
རྟགས་སྤལ་ཏེ། བྱིམ་པའི་གནས་སུ་བཞག་ཙམ་དང་། རྩ་བུ་འབྱུང་བའི་སྤོང་བཞིའོ། །མཚམས་
མེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་།¹⁰⁶ ཞེས་པ་ལ། འབྱུང་རིང་གི་སྐྱོད་གསུངས་སོ། །འོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་
དང་།¹⁰⁷ ཞེས་པ་ལ། རྒྱ་མེད་པར་སྐྱབ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་གཡེལ་བ། རྒྱ་འབྲས་མེད་
པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱེས་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གསུང་།

གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ཡང་།¹⁰⁸ ཞེས་པ་ལ། གཞི། སྤོང་བ། མཐར་ཐུག་གསུམ་
ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། གྲོང་། སྤོངས། གྲོང་བྱིས། ཡུལ་འཁོར་གང་རུང་ཡིན་པ། སྤོང་བ་རང་ངམ་
གཞན་བྱེད་དམ་བྱེད་དུ་བརྟུག་པ། འཛིག་པའི་ཚད་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་བཤིག་པར་བྲགས་པའོ། །མཐར་

ཐུག་རང་དགར་བཤིག་པའི་ཐ་སྐྱད་ཐུབ་པ་ན་ཅ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ལྷ་རབས་པ་ཁ་
ཅིག་དང་པོ་བཞི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤོན་པོ་གཉིས་ཀའི་སྤོན་མོང་བ། ལྷ་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བས་
རྒྱལ་པོའི་ཅ་ལྷུང་། རྟུག་པ་སྤོན་པོ་ལ་ཉེ་བས་སྤོན་པོའི་ཅ་ལྷུང་ཞེས་མིང་འདོགས་ཀྱང་དེ་དག་ལེགས་
པར་མ་མཐོང་གསུང་།

ལས་དང་པོ་བའི་བརྒྱད་ནི། སྤོ་སྤྱང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྤོང་བ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་
དང་།¹⁰⁷ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། སྤོར་བ། མཐར་ཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྤོན་པ་ཡན་
སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། སྤོར་བ་གཞིའི་རྒྱུད་མ་བརྟགས་པར་ཟབ་མོ་སྤོང་བ་ཉིད་བརྗོད་པ། མཐར་
ཐུག་སྤོང་ཉིད་ལ་རྒྱག་སྟེ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དོར་ཅམ་ཉིད་ནས་ཅ་ལའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་
རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག་ །རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སྤོན་པ་དང་།¹⁰⁸ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ།
སྤོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྤོན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ཅིང་སྤོམ་པ་དང་ལྡན་པ། བསམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་བརྫོགས་ནས་ཐེག་དམན་ཏུ་སྤོར་བར་འདོད་པ།
སྤོར་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་མར་ལྷིན་ཏུ་ག་ལ་སྤོར་བར་མི་ལུས། དེ་བས་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་
སེམས་བསྐྱེད་ན་དེས་འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་སྤྲིས་པ། མཐར་ཐུག་པ་རོལ་པོས་
སེམས་བསྐྱེད་དོར་རམ་མ་དོར་ཡང་དོན་གོ་བ་ཅམ་ཉིད་ནས་ཅ་ལྷུང་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྤོར་བ་དང་།¹⁰⁹ །ཞེས་པ་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྤོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། བསྐྱེན་གནས་ཡན་ཆད་སོ་ཐར་ལ་གནས་པ།
བསམ་པ་ཐེག་དམན་ལས་བརྫོགས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྤོར་བར་འདོད་པ། སྤོར་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་སོ་ཐར་
དང་འདུལ་བའི་ཁྲིམས་ལ་གནས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྫོགས་ཤིག་དང་།¹¹⁰ །དེ་ནས་
ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤྲིས་པ། མཐར་ཐུག་པ་
རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ཉིད་ནས་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་གོང་གི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ།¹¹¹ །ཞེས་པ་
དང་། འདི་གཉིས་ཁྱུང་ཅི་ཡོད་ཟེར་ན། གོང་ཏུ་ཆོས་མ་ཡིན། སྤོན་པས་མ་གསུངས་ཞེས་བརྗོད་པ་

ཡིན་ལ། འདི་དང་། སྐྱོབ་པའི་ཐེག་པས་ཚགས་ལ་སོགས། །ཞེས་པས་གཉིས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་
ཡིན་ཡང་། ཉོན་དང་མི་ལྡན། ཚོས་དང་མི་ལྡན། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་
དུ་བསང་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱོབ་པའི་ཐེག་པས་ཚགས་ལ་སོགས། །སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འདོད། །པ་རོལ་དག་
ཀྱང་འདོད་འཇུག་དང་།¹⁹³ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྐྱོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་
གཞི་ནི། ཡུལ་སྐྱེ་ཤེས་དོན་གོ་བ། བསམ་པ་ཐེག་དམན་ལ་སྤྱད་དེ་ཐེག་ཚེན་འདོད་པར་འདོད་པ།
སྐྱོར་བ་ཚོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཏམ་མ་ཉན། མ་སྟོག་ ལུང་མ་འབོགས། གཏམ་ཚོབས་ཤིག་གཞི་
དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྐྱིབ་པ་ཅམ་ཡང་ཟད་པར་མི་རུས་ཀྱི། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་ལ་དད་པར་ཀྱིས་ཤིག་
སྟོགས། ཉན། ལུང་སོགས་ཤིག་དང་། རྒྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱེས་པ།
མཐར་ཐུག་དེའི་ཚོག་ཉན་ཏེ། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་བ་ན་སྟོམ་ལྡན་ཡིན་ན་ལྟར་བར་
འགྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་མ་བཟུང་ཡང་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་བཟུང་ཅམ་ནས་འགྱུར་གྱི། འདི་འབྲས་
ཐུ་བྱུང་དུ་བསང་བ་ཡིན། གོང་མ་རྒྱ་བྱུང་དུ་བསང་བའོ། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། རྟོན་པ་
དང་ནི་བཀྱར་སྟེ་དང་། །ཚོགས་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྐྱོད་དང་།¹⁹⁴ །ཞེས་པ་འདིའི་ཡན་ལག་སྟོམ་
པ་ཉི་ཤུ་པ་¹⁹⁵ ལས་ཤེས་པར་བྱ་གསུང།

བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པ་ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་།¹⁹⁶ །ཞེས་པ་ལ། གཞི།
བསམ་པ། སྐྱོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། སྐྱེ་ཤེས་དོན་གོ་བ། སྐྱེ་བའི་ཡུལ་མིར་
གྱུར་བ། བསམ་པ་མ་རྟོགས་བཞིན་རྟོགས་ཞེས་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་བ། སྐྱོར་བ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་
པ་ཉིད་གོ་ཡུལ་ཅམ་ལ། བདག་གིས་སྐྱེ་དང་རྟོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་སོ་
བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཚོད་ལ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྐྱེས་པ། མཐར་ཐུག་པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ཉིད་ནས་ལྟར་
བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྟོན་བཀྱར་བྱིར་བདག་འཚོང་ཞིང་། ལྷི་བ་ཚེན་པོའི་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་
སྐྱོང་ཚད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱིན་བྱེད་དང་། །སྐྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་
དང་།¹⁹⁷ །ཞེས་པ་ལ། གཞི། བསམ་པ། སྐྱོར་བ། མཐར་ཐུག་བཞི་ལས། དང་པོ་གཞི་ནི། དགེ་སྐྱོང་

རྣམས་དང་། རྒྱལ་རིགས་དག་ལ། བསམ་པ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་དང་། རྫོན་པོ། བཞོར་
 བ་གདོལ་ལ། དེ་དག་གིས། རྒྱལ་རིགས་དང་། དགོས་ཤིང་རྣམས་འབྱེད་པའི་དབྱེན་བྱེད་ཅིང་། མང་
 བས་བཅད་དེ་མོར་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་པར་འདོད་པ། རྫོར་བ་གདོལ་པ་དེས། དགོས་ཤིང་དེ་དག་གི་གང་
 ཟག་གི་འཇུག་པ། དགོས་ཤིང་གྱི་འཇུག་པ་བཞིའི་དགོས་ཤིང་གྱི་འཇུག་པ། མཚོན་རྟེན་གྱི་དག དགོས་ཤིང་
 རྣམས་བརྒྱུར་བརྟམ་ནས། མདུན་ན་འདོན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤུལ། དེ་དག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་
 གྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤུལ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་དུ་གྲངས་པ། མཐར་ཐུག་ཐོབ་སློབ་སྦྱོར་ཙམ་
 བས་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ། གཉིས་ཀ་ནི་རྫོང་འཇུག་གི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་¹¹² བས་རྒྱལ་པོ་
 དངོས་སུ་སློབ་པས། རྒྱལ་པོ་དང་། རྫོན་པོ་གཉིས་ཡིན་གསུང་།

འོན་འདྲི་དང་། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་འཕྲོག་རྒྱུ་བ། ཞེས་པ་དང་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཟེར་ན།
 མོང་མ་དཀོན་མཚོག་གི་རྣམས་ཤེས་བཞིན་དུ་བརྒྱུས་པ་ཡིན་ལ། འདི་མང་བས་ནོར་ཁྱེར་ཤོག་རྒྱས་
 ཤོག ཅེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་གྱི། དཀོན་མཚོག་གི་མོར་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་གསུང་། ཞིག་ཞེས་འདོར་
 བར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འདོག་གི་ལོངས་སྤོང་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་བྱིན་པ་རྣམས།¹¹³ ཞེས་
 པ་ལས་རྒྱལ་རིགས་དང་། དགོས་ཤིང་རྣམས་བྱེད་པས། དགོས་ཤིང་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་ལ་གཞོན་པའི་བཀའ་བྲིམས་བྱས་པར་འགྱུར། རྫོན་དེས་ཞིག་ཞེས་ལྷག་མཐོང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དང་བྲལ་བས་བྱེད་མཐའ་ལ་རྩ་ལྷང་འགྱུར་བའི་སྒོ་གཅིག དགོས་ཤིང་རྣམས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་དང་
 བྲལ། །ལྟ་བ་དང་། ཚོག་དང་། རྒྱལ་བྲིམས་ཉམས་ཤིང་། རྫོང་ལྷག་པར་གྱུར་ནས། རྒྱལ་པོ་དག་ལ།
 བཀའ་སློང་དང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དགོས་ཤིང་རྒྱལ་བྲིམས་ཉམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དགོས་ཤིང་
 རྫོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་དེ། དགོས་ཤིང་རྫོང་བ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ལོངས་སྤོང་རྣམས་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་ལ་དགའ་འབ་ལ་བྱིན་ན། རྒྱལ་པོ་རྫོན་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་རྩ་བའི་
 ལྷང་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་དག་རྩ་བའི་ལྷང་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་དམུལ་བ་ཚེན་པོའི་རྒྱ། རྫོང་ལས་འཕགས་པ་ནམ་

མཁའ་སྤྲིང་པོ་ཡི། །མདུན་དུ་འདུག་ཏུ་བཤག་པར་བྱ།¹⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་པས། འདི་རྣམས་རྩ་ལྷུང་
 དུ་འགྱུར་བ་ལ་རང་དགར་སྤྱད་པ། སྤྱོད་བ་དངོས་གཞི་མཇུག་རྣམས་སྤོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་
 བུ་རྟེ་པས་གསུངས་པས་ངོ་ཚད་ལྟེ་ལ་མེད་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་མགུ་ཞིང་དེ་ལ་
 དགའ་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་འཛིན་ཀྱང་ནས་དགེས་པ་ཚེན་པོས་ཉེ། ཟག་པ་ཚེན་པོ་
 རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་ན་སྤོམ་པ་གཅོད་ཅིང་རྩ་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ། །གསང་ཚེན་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་མདོ་¹⁹⁷ བས། སྤོན་སེམས་གཏོང་བ་རྩ་ལྷུང་དུ་གསུངས་གིང་། ཞི་བ་ལྟའང་དེ་ཉིད་དུ་
 བཞེད་དོ།¹⁹⁸ །སྤོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་འབྱུང་བ། ཆགས་དང་སེར་སྐྱ་མི་ཟད་པས། །སྤོང་ལ་སྤྱིན་པར་
 མི་བྱེད་དང་། །སྤོན་ནས་སེམས་ཅན་བརྟེན་པ་དང་། །བསྐྱེས་ཏེ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ན། །སེམས་
 ཅན་ལ་ཞི་མི་བཟོད་དང་། །ཉོན་མོངས་པ་དང་གཞན་མཐུན་པས། །ཚོས་ལྟར་བཅོས་པ་བརྗོད་
 པའོ།¹⁹⁹ །ལམ་པ་དང་པོ་དང་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་སྤོང་བྱེད་ཅེས་པ་གོང་དུ་སྤོས་པས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །

དགུ་པ་རབ་བྱུང་གི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གཞོན་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་མདོ་
 ལས་གསུངས་སོ།²⁰⁰ །བརྩུབ་ནི། དམ་པའི་ཚེས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལས་སོ།²⁰¹ །བརྩུག་ཅིག་
 པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་དང་འདོད་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་དང་།²⁰² །ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་
 ཞུས་པའི་མདོ་དང་།²⁰³ །བུ་མོ་ལྷ་བ་མཚོག་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ།²⁰⁴ །བརྩུ་
 གཉིས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ། དེགས་ལ་གནས་པ། མཚན་མ་ཡོད་པ་གསུམ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་
 གཞོན་པ་ནི། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་དེས་པའི་ཚོ་འཕུལ་གྱི་མདོ་དང་།²⁰⁵ དད་པའི་སྤོབས་བསྐྱེད་པ་
 ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་།²⁰⁶ བཀྱར་སྤྲི་དང་བཀྱར་སྤྲི་མ་ཡིན་པ་འདི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
 སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར། དད་པའི་སྤོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་། དེས་པ་
 དང་མ་དེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་དང་།²⁰⁷ ལྷན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་དང་།²⁰⁸ ལས་
 ཀྱི་སྤྱིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།²⁰⁹ །བརྩུ་གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་
 འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།²¹⁰

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བསྟེན་པ་ནི། དམ་བཅའ་བརྩུག་ཉིས་བྱ་བ། ལྟག་པའི་

བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་།¹⁹⁹ གཞན་གྱི་འགྲུལ་པ་ལ་མི་རྟོག་པ། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་གསུངས་པ་དང་།²⁰⁰ རྫོན་ལམ་གདབ་པ། སའི་སྒྲིང་
 བོའི་མདོ་ལས་དང་།²⁰¹ བྱང་རྒྱ་བརྟུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དད་པ་དང་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོང་བོ་
 བཀོད་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་།²⁰² ཚོས་བཞི་ཚན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། འུག་ཚན་གཅིག་
 སྒྲིང་བ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱལ་བའི་མདོས་བསྐྱབས་སོ།²⁰³

བཞི་ཚན་དང་བོའི་ཐོས་པ་ཉུང་བའི་གང་ཟག་ནི། ཚོག་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འདོར་ལེན་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་བྱེད། འདུ་འཛི་ལ་དགའ་བ་ནི། བྱིས་པ་དང་རབ་དུ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་འགོགས་
 བཤེས་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བ་ནི། ཐོས་པའི་དོན་མི་སྐྱབ་པར་སྐྱབ་པ་ཙམ་ལྟར་ལེན་
 བའོ། །ལས་ལ་དགའ་བ་ནི། ཞིང་ལས་སོགས་ལ་དགའ་བའོ། །སྦྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི། རྩོད་པ་ལ་
 དགའ་བའོ། །གསུམ་པ་ཐབས་དེས་གཞོན་འགྱུར་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་དགོན་
 མཚོག་སྦྲིན་ལས་ཀྱང་།²⁰⁴ གཞོན་པ་རྣམ་པར་སྒྲིང་བར་གསུངས་པ་ནི་མ་སྒྲིངས་ན་ཚེ་འདི་ལའང་
 ལྷུང་བར་འགྱུར་འོ།

གསུམ་པ་ཚེ་འདི་ལ་གཞོན་འགྱུར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཀུན་གང་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། །འབྲས་
 ལུ་མེད་པའི་བྱེད་སྒྲིངས་པས།²⁰⁵ །ཞེས་ཏེ། གོང་དུ་སྦྲོས་པའི་གཞོན་པ་རྣམ་པར་སྒྲིང་བར་བསྟན་པ་
 དེ་ཀུན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་སྒྲིངས་པས་འགྲུབ་ལ། དེས་ན་དེ་སྒྲིང་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་
 བྱི་རྒྱ་བ་སྦྲོན་མེའི་མདོ་²⁰⁶ དང་། ཚོས་བརྟུ་བའི་མདོ་²⁰⁷ དང་། འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྐྱེད་
 བའི་མདོ་²⁰⁸ དང་། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་²⁰⁹ དང་། རྫོ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་²¹⁰ རྣམས་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་སོ། །གཞན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་སྒྲིངས་པ་གང་གིས་འགྲུབ་སྟམ་ན། དེའང་
 རྟག་དུ་བྱེད་པས་འགྲུབ།²¹¹ །ཅེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་²¹² པས་འགྲུབ་
 པས་བྱེད་པ་བརྟུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །བྱེད་པ་དེ་ལྟ་སྐྱེད་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། བྱེད་
 པ་བྱིན་དུ་གྲུས་ལས་བྱུང་།²¹³ །ཞེས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་གྲུས་པ་ལས་འབྱུང་འོ། །གྲུས་

པ་གང་གིས་འགྲུབ་ན། ལྷན་ནི་ཞིབ་འཛིན་ཆེ་བ་ཉིད། །ཤེས་པར་གྱུར་ན་བརྟན་པ་སྤྱི། །མཉམ་གཞག་ཡང་
 དག་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བསྟན་པས་གསུངས། །ཕྱི་རོལ་གཡོ་བ་བརློག་པ་ཡིས། །སེམས་
 བྱི་ཞི་ལས་མི་གཡོ་འགྱུར།¹⁹⁸ །ཞེས་ཏེ། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་བརློག་པ་དང་། །ལུན་
 སུམ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་འགྲུབ་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། །དེའང་རྩ་བ་རྩུལ་གྱི་མས་
 ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བ་ལས་འགྲུབ་པ། །འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་པའི་མདོ་ལ་
 སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།¹⁹⁹

གཉིས་པ་གཞན་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་བསྟུང་བའི། ལྷན་ཏུ་མི་ཚོད་འཛོམ་པ་དང་། །རན་
 ཅིང་མཉེན་པར་སྤྲོ་བ་ཡིས། །སྐལ་ལྷན་སྤྱི་བོ་འདུན་པར་འགྱུར། །བརྟུང་བར་འོས་པའང་སྤྱི་བར་
 འགྱུར།²⁰⁰ །ཞེས་ཏེ། ལུས་རག་གི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་བསྐྱམས་པ་ལས་དད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཚོགས་བརྟུང་
 དུ་འོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། །ཚེས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།²⁰¹ །དེ་ལྟར་མ་བྱས་
 བ་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར་སྐྱམ་ན། །དེ་ནི་བརྟུང་འོས་མ་ཡིན་ན། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གྲུ་བརྟན། །ཐལ་
 བས་གཡོགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་དམུལ་ལ་སོགས་པར་འགྲེག།²⁰² །ཅེས་ཏེ། ལུས་རག་
 ཉེས་པར་སྤྱད་པ་ལས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྟན་པར་འགྱུར་ལ་བརྟན་པས་རན་སོང་དུ་འགྲོ་
 བར་འགྱུར་ཞིང་། །དེའི་རྒྱུན་རང་ཉིད་གྱིས་བྱས་པས་རང་ཉིད་ལའང་ཉེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །ཉེས་
 པར་སྤྱད་ན་རང་གཞན་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་བས་སྤང་བར་གསུངས་པ་འོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་
 བསྐྱམས་པའི་མདོར། །གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་འགྱུར། །དེ་ནི་བསྐྱེམས་ཏེ་སྤང་བྱ་ཞེས། །དཀོན་
 མཚོག་སྤྱིན་ལས་བཀའ་སྤུལ་ཏེ།²⁰³ །སྤོམ་པའི་འགག་སེམས་ཅན་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བ།
 དཀོན་མཚོག་སྤྱིན་ལས་གསུངས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་ཚེས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་
 པས་བསྐྱབས་སོ།།

གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་ཕན་པའི་རྒྱུན་བརྟེན་པ་ནི། རྒྱན་དང་གོས་ལ་སོགས་བཅས་པས།²⁰⁴ །
 ཞེས་ཏེ། རྒྱན་ཏུ་བྱ་བའི་རྒྱན་དང་སྤོ་བའི་རྒྱན་ན་བའི་གསོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དང་། །གོས་དང་

གནས་ཁང་དང་རིག་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་བར་བྱ་བ། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྱིན་༡༤ ལ་སོགས་
པས་བསྐྱེད་སོ། །དེ་ནས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནའང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྐྱེས་པས་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །བདག་
ལ་སྤེད་པས་ལོངས་སྤྱོད་ན། །ཉེན་མོངས་བཅས་པའི་ལྷུང་བར་འགྱུར།༡༥ །ཞེས་སྤོས་སོ། །དེ་ཉིད་
རྩ་བ་སྤོན་མའི་མདོས་བསྐྱེད་སོ།༡༦

གཉིས་པ་ལོངས་སྤྱོད་བསྐྱེད་བའི། ལེགས་སྐྱེད་དག་ལ་བཅུ་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
ཚོད་རིག་བྱ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཞི་འདི་ལས། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་བསྐྱེད་མི་དགའ།༡༧ །ཞེས་ཏེ།
དང་པོར་གསོག་པ་དག་བསྐྱེད་བའི་སྤྱི་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། དགོ་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བའི་
ལེགས་སྐྱེད་ལ་བཅུ་པར་བྱ་བ་དང་། བསགས་པ་བདག་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནང་ན་ཉུང་
གིས་ཚོག་པ་བཟང་མང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཚོད་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ཉིད་དག་གྱུ་ལ་ཅན་གྱིས་
ཉུས་པ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་སོ།༡༨

གསུམ་པ་དགོ་ཅ་བསྐྱེད་བའི། རང་དོན་ཅམ་སྤྱིན་སྤེད་སྤངས་པས། །དགོ་བ་ཀྱུ་ཉུང་བསྐྱེད་
བར་འགྱུར།༡༩ །ཞེས་ཏེ། དང་པོར་གསོག་པ་ན་རང་གི་ཚེད་དུ་དང་། མཐའི་ཐོབ་བྱ་མངོན་མཐོ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་ན་དགོ་ཅ་མཐུ་རྒྱུང་བས་གཞན་གྱི་ཚེད་དུ་དང་། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་
པས་དང་པོར་གསོག་༢༠ ཉུས་སུ་དགོ་ཅ་མཐུ་ཚེད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཉིད་སྤེད་མེད་གྱི་བྱས་ཉུས་པས་
བསྐྱེད་སོ།༢༡ །ཡང་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་བར་འདོད་པས། འགྲོད་པར་ཡང་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །བྱས་
པར་གྱུར་ཡང་བསྐྱེད་མི་བྱ།༢༢ །ཞེས་ཏེ། དགོ་ཅ་བསགས་སྤོན་པའི་རྟེན་དུ་འགྲོད་པ་བྱས་པ་དང་།
དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པར་དགོ་ཅ་དོམས་ན་མཐུ་རྒྱུང་བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དང་
བྱས་པ་མི་བསྐྱེད་པས་བསགས་རྗེས་ལ་མཐུ་ཚེད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་གྱུ་ལ་ཅན་གྱིས་ཉུས་པ་དང་།༢༣
དགོན་མཚོག་སྤྱིན་གྱི་ཁྱེད་སྤངས་ནས་བསྐྱེད་སོ།༢༤ །ཡང་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་བར་འདོད་
པས། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྤྱིས་འཛིགས་བྱ་ཞིང་། །ཞེངས་པ་རྟག་ཉུང་བར་བྱ། །བྱང་རྒྱུ་མེམས་
དཔར་དད་བྱ་ཞིང་། །ཚོས་ལ་ཡིད་གཉིས་སྤང་བར་བྱ།༢༥ །ཞེས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོ་ཅ་མཐུ་ཚེད་དུ་
བྱས་པ་དེ་ཉིད་རྟེན་དུ་བཀྱར་ལ་ཚགས་པ་དང་། །ཞེངས་པ་སོགས་བྱས་ན་དགོ་བའི་ཅ་བའི་འབྲས་བུ་

ཟག་གཅིག་གམ་གཉིས་ལ་ལྷི་བ་བཤག་པར་བྱའོ། །བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་མཚམས་མེད་པ་ལྷ་
 ལས་ལྷང་བ་བྱང་བ་དང་། ལྷ་མེད་དང་། ལག་པ་དང་། ལྷུ་དང་། མཚོན་རྟེན་དང་། དག་འདུན་
 ལས་ལྷང་བ་བྱང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་ལྷ་ལ་བཤག་པར་
 བྱའོ།²⁶ །གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤོང་བ་ནི། རྗེ་གཅོད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།²⁷ །ཉེས་
 པ་ལས་ལྷོག་པའི་སྤོངས་ནི། འཕགས་པ་ཉི་མའི་སྤོང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པས་སོ།²⁸ །རྟེན་གྱི་
 སྤོངས་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་སོ།²⁹

ལུས་དག་པའི་སྤོགས་གཅིག་ཉོན་མོངས་དག་པ་ལ་གསུམ་ལས། གཉེན་པོའི་གོགས་སྤོང་བ་
 བཟོད་པ་རྒྱབ་པ་ལ། ལྷག་བསུལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། བཟོད་པ་གཞན་གཉིས་སོ། །དང་
 པོ་ནི། བཟོད་བྱ།³⁰ །ཞེས་ཏེ། ལྷག་བསུལ་བརྟན་དང་ཚོག་རྩུབ་པོ། །མི་སྣམ་ཞེས་བྱ་མི་འདོད་པའི་
 སྤོགས་བཞི་བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་ལས་བྱང་བ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་དེ་ལས་ལྷོག་པ་འདོད་
 པ་བཞི་ལ་མ་ཚགས་པའི་སྤོངས་མི་འདོད་པ་རྒྱབ་པ་དང་། འདོད་པའི་གོགས་བྱས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་
 བ་ལྷོག་ལ་དེ་ལོག་བས་དེ་ལས་བྱང་བའི་ཞེས་པ་ལོག་པའོ། །དོན་དེ་ཉིད། ལྷ་བ་སྤོན་མའི་མདོ་ལ་
 སོགས་པས་བསྐྱབས་སོ།³¹ །གཉིས་པ་བཟོད་པ་གཞན་གཉིས་ནི། འཕགས་པ་སྤོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་
 ལྷས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ།³²

བཞི་བ་གཉེན་པོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པའི་བརྗོད་འགྲུས་ནི། ཐོས་པ་བཙལ་
 བར་བྱ།³³ །ཞེས་ཏེ། དང་པོ་གང་ལ་བརྗོད་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱ་བའི་མང་དུ་ཐོས་པའི་བསྐྱེད་
 པ་ནི། མིད་མེད་གྱི་བྱས་ལུས་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།³⁴ །ཐོས་པའི་རྣམ་པ་རི་ལྷ་སྤུ་བྱ་བ།
 འཕགས་པ་སྤོ་གོས་མི་ཟེད་པས་ལྷས་པའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།³⁵ །ཐོས་པའི་སྤྱོད་པ་གང་ཞེན། གང་
 འདིའི་དོན་ཉུང་བ་དང་བྱ་བ་ཉུང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐོས་པའི་གཞི། ཡེ་ཤེས་གིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་
 དྲངས་ནས་སོ།³⁶

ལྷ་བ་ཉོན་མོངས་མདོན་གྱུར་འགོ་གཞོན་པའི་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན་བསམ་གཏུན་ནི། དེ་

ནས་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། །མི་སྡུག་ལ་སོགས་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ།¹⁴⁴ །ཞེས་ཏེ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དབེན་པ་བསྟེན་པ་ལ། །མི་དབེན་པའི་ཉེས་པ་
 དང་། །དབེན་པའི་ཡོན་ཏན། །དབེན་པའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། །དེར་གནས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི། །དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ལྷས་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།¹⁴⁵ །དགོན་པ་ལ་
 གནས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། །དེའང་དབང་པོའི་སྐོ་སྒྲོམ་པ་ནི། །བཙོམ་ལྡན་
 འདས་མ་ལས་གསུངས་ལ། །ཡིད་ལུས་ན་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པས་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་། །ཚོད་པར་
 ལྷུང་ན་མི་རྟག་པས་ཞི་བར་བྱ་བ་ནི། །འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྤོང་ལ་སོགས་པས་ལྷས་པའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།¹⁴⁶ །ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྐྱོམ་པ་ལ། །མི་སྡུག་པ་སྐྱོམ་པ་ནི། །འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་
 སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།¹⁴⁷ །བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
 དངས་ནས་སོ།¹⁴⁸ །རྟེན་འབྲེལ་སྐྱོམ་པ་ནི། །ས་ལུ་ལྡང་པའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།¹⁴⁹

དུག་པ་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པ་ནི། །དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞིའི་སྐོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་པ་སྐྱོམ་པ་ལ། །ལུས་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། །ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།¹⁵⁰ །ཚོར་བ་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། །འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དངས་
 བས་སོ།¹⁵¹ །སེམས་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། །དགོན་མཚོག་བཅེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་
 དངས་ནས་སོ།¹⁵² །ཚོས་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི། །འཕགས་པ་སློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 མདོ་དངས་ནས་སོ།¹⁵³ །ཁམས་དུག་གི་སྐོ་ནས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་སྐྱོམ་པ་ནི། །ཡཔ་སྐྱས་མཇུག་
 བའི་མདོ་སོགས་དངས་ནས་སོ།¹⁵⁴

གཉེས་པ་ཕྱིན་དུག་ཁྱེད་པར་དུ་བྱེད་པ་ལ། །ལོངས་སྤྱོད་དག་པ་ནི། །ཡང་དག་འཚོ་བ་སྤྱངས་
 པ་ཡིས། །ལོངས་སྤྱོད་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ།¹⁵⁵ །ཞེས་ཏེ། །ལོག་འཚོ་དང་དགོར་དང་མ་འདྲེས་
 པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་ནི། །བྱིམ་བདག་དག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ལྷས་པ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།¹⁵⁶ །
 དག་ཅ་དག་པ་ནི། །སྤོང་པ་སྤྱིང་རྗེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན། །བསྐྱོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་

འགྲུར།¹⁹⁴ །ཞེས་ཏེ། བ་ལོ་ལ་རྒྱ་ཕྱིན་པའི་དགེ་ཅུ་གང་བསྐྱབ་པ་ལ་འཕོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་
གེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེས་ཐེན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་
ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།།¹⁹⁵

ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ཅུ་གསུམ་སྐྱེལ་བ་ལ། དང་པོར་སྐྱེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་
བར་བྱ་བ་རབ་མང་ལ། །འདི་ནི་ཉུང་ན་འདིས་ཅི་བྱ། །ཤིན་རྒྱུ་ལོམས་པ་བསྐྱེད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་འདི་
ནི་འཕེལ་བར་བྱ།¹⁹⁶ །ཞེས་ཏེ། མ་འཕེལ་ན་ཤིན་རྒྱུ་ལོམས་པ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱེད་མི་ལུས་ཞེས་པའོ། །ལུས་
འཕེལ་བ་ནི། ལུས་འཕེལ་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། །ལེ་ལོ་མེད་དང་སྤྱོད་སྐྱོད་ལོམས་པ་སྤྱོད་ཡིན།¹⁹⁷ །ཞེས་ཏེ། ལུས་
ཀྱི་སྤྱོད་སྐྱོད་བསྐྱེད་པ། འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།།¹⁹⁸ །ལུས་
ཀྱི་བྱ་བ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པ། འཕགས་པ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ལུས་པའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།།¹⁹⁹ །ལོངས་
སྤྱོད་སྐྱེལ་བ་ནི། སྤྱོད་དང་སྤྱིང་རྗེས་སྤྱིང་པོ་ཅན། །སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བར་འགྲུར།²⁰⁰ །ཞེས་
ཏེ། རོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།།²⁰¹ །དགེ་ཅུ་སྐྱེལ་བ་ལ། གཞི་གང་ལ་གནས་ནས་
དགེ་ཅུ་སྐྱེལ་བ་ནི། བརྩོན་དང་བསམ་པ་བརྟན་བར་ཡང་། །དང་པོར་ནན་ཉན་བྱས་ནས་ནི། སྤྱིང་
རྗེས་མཐུན་དུ་བཞག་ནས་སུ། །དགེ་བ་སྐྱེལ་ལ་ནན་ཉན་བྱ།²⁰² །ཞེས་ཏེ། བརྩོན་པ་བརྟན་པ་ནི།
འཕགས་པ་ལོར་བཟང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་སོ།།²⁰³

བསམ་པ་བརྟན་པ་ནི། འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།།²⁰⁴ །
སྤྱིང་རྗེ་སྤྱོན་དུ་བྱ་བ་ནི། ཚོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།། །ཐབས་གང་
གིས་དགེ་ཅུ་སྐྱེལ་བ་ལ། ལུང་པོ་གསུམ་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེལ་བ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་ཚོ་
ག་བཞིན། །བྱག་འཚལ་ལ་སོགས་གྲུས་པར་བྱ།²⁰⁵ །ཞེས་ཏེ། དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ་
ལ་སོགས་པ་དངས་ནས་སོ།།²⁰⁶ །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྒོམ་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་ཉག་རྒྱ་
བསྒོམ།²⁰⁷ །ཞེས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་དངས་སོ།།²⁰⁸ །བྱམས་
པ་སྒོམ་པ་ནི། བྱམས་དང་།²⁰⁹ །ཞེས་ཏེ། ལྷ་བ་སྒོམ་མའི་མདོ་དངས་ནས་སོ།།²¹⁰ །རྗེས་སུ་ནན་པ་

སྐྱོམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་སོགས་དྲན་བྱ།^{༡༡༥} །ཞེས་ཏེ། འབགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོད་གིས་ལུས་པའི་
 མདོ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༡༦} །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དྲན་པ་ནི། དུས་རྒྱུས་རྟལ་ཏུ་སེམས་ཅན་
 དོན།^{༡༡༧} །ཞེས་ཏེ། བྱ་བ་གང་དང་གང་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚེད་དུ་སྐྱམ་པས་བྱེད་
 པ་ནི། དཀོན་མཆོག་སྐྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༡༨} །ཚོས་གྱི་སྐྱིན་པ་བྱ་བ་ནི། ཚོས་གྱི་སྐྱིན་
 པ་ཟང་ཟིང་མེད།^{༡༡༩} །ཅེས་ཏེ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༢༠} །བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྐྱོམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་མདོར་བསྟར། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་
 ཡིན་ནོ།^{༡༢༡} །ཞེས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཟམ་ཏོག་གི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༢༢}

བཞི་བ་སྐྱོད་པ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ནི། འགྲུབ་པ་ཡང་དག་སྐྱོར་རྣམས་ཏེ། །བག་ཡོད་པ་དང་
 མ་བྲལ་ཞིང་། །དན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །རྒྱལ་བཞིན་དུ་ནི་སེམས་པས་སོ།^{༡༢༣} །ཞེས་ཏེ།
 རྟོག་པ་མི་དགོ་བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། འབད་ལ་བརྩོན་
 འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་ཏེ་ཡང་དག་པར་འཛོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤང་བའོ། །རྟོག་པ་
 མི་དགོ་བའི་ཚོས་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དག་པ་བསྟར་ཏོ། །དགོ་
 བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མོས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་
 འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ས་ནི་འཕེལ་བ་བསྟར་ཏོ། །དེ་དག་གྲང་བག་ཡོད་པས་འགྲུབ་པ་ལ།
 བག་ཡོད་དང་ལྡན་པ་དེས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ལ། དེ་རྣམས་དྲང་ལྡན་པ་
 དེས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱོར་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་སྐྱོན་མའི་མདོ་དང་།^{༡༢༤} དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་གསར་བའི་མདོ་དྲངས་ནས་སོ།^{༡༢༥} །དགོ་སྐྱོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་།^{༡༢༦} །ཞེས་
 པའི་རྩ་ལྟར་གི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་སྐོན་པོ་གཉིས། ཞི་གནས་འདོར། ཞེས་པའི་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་སྐོན་
 པོ་གཉིས། ཡང་དག་འཛོག་གི་ཡོངས་སྐྱོད་རྣམས། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་བྱིན་པ་དང་།^{༡༢༧} །ཞེས་པའི་
 ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་། དགོ་སྐྱོང་དབྱེན་བྱེད་པ་གཉིས་ཡིན། །ཚོགས་སོ། །།

འདི་ནི་རྗེ་ཡིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྐྱོ་བཟང་གྲགས་པས་རྩ་སྐྱོར་དུ་བསྐྱབ་པ་གྲོན་

ལས་བརྟམ་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འགག་བསྐྱབ་བ་རེ་རྗེས་སུ་མཛད་དུས་སྐྱེ་མཐུན་དེ་ཉིད་དུ་
 བསྐྱབ་ཏེ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཇམ་དབྱེངས་ཚོས་རྗེ་གསུངས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷག་བྲིས་
 སུ་བཀོད་པའི་བྱི་མོ་ལས་བྲུངས་པའོ། །འཇམ་པའི་དབྱེངས་ལས་ཞི་བ་ལྷས། །ཐེག་ཚེན་དོན་ཀུན་ལྷགས་
 རུང་བཞིན། །འཇམ་དབྱེངས་དང་མཚུངས་བྲམ་ལས། །འཇམ་དབྱེངས་ཚོས་རྗེས་ཇི་བཞིན་ནོ། །སྲ་མ་
 སྲ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་དང་དེ་འབྲས་འབྲུར་བར་སོག། །དེ་དང་དེ་ཡི་ཉམས་ལེན་ནི། །དེ་དང་དེ་བཞིན་
 བྱེད་པར་སོག། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཚོགས། །ཆེ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་སྲ་ར་ཡ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབ་
 པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚོགས། །ཆེ་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་ཨི་ཀྱ་ཤ། །འདིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག། བཀྲ་ཤིས།

༡༡། །དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་སྣོང་པོའི་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞུགས་སོ།།

རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་མི་ཆེན།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་སླ་མ་རྣམས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །སྣོང་རྗེའི་ཙུ་བ་རབ་བརྟན་སློ་གྲོས་གྲིབ་བསེལ་
ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་ར་བར་གནས། །མཐའ་ཡས་གྲགས་པའི་གཟི་ལྷན་དམ་ཚོས་ཡལ་ག་རྒྱས་
པའི་མེ་ཉླ་དཔལ་ཡོན་ཅན། །འཕྲིན་ལས་བཟང་པོའི་འབྲས་སུ་མཚོག་དེས་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་མཐའ་
དག་རྗེ་གས་མཛད་པ། །དཔལ་ལྷན་སླ་མ་དཔག་བསམ་དང་མཚུངས་མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་
རྟག་ཏུ་འདུད།།

ཚོས་ཀུན་འགོ་འོང་མེད་པར་གཟིགས་ཀྱང་གོ་འཕང་མཚོག་དེར་གདུལ་བྱའི་ལམ་ནི་ས་
ལེར་མཁུཅ། །སློས་ཀུན་ཞི་བའི་ངང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེའི་སློས་པས་གདུལ་བྱའི་མུན་པ་སེལ་
མཛད་ཅིང་། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་སྣོང་པོ་མཐའ་དག་གཟིགས་ཀྱང་སྣོང་པོའི་དོན་ནི་གཅིག་སྟེ་ལོ་ན་ར་
མཁུཅ། །སྲུ་སྲུ་ཅེས་ནི་ས་སྟེང་འདི་ན་སླིབ་མེད་རབ་གྲགས་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དེ་ལ་འདུད།།

དེ་ཡི་བཞེད་གཞུང་རབ་དཀར་དྲི་མེད་ཅིང་། །གཏམ་དུ་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་མཚོག་གྱུར་པ། །དམ་
པའི་བཀའ་ཡིས་རིང་ནས་བསྐྱལ་གྱུར་པས། །ཅུང་ཟད་འབྱེད་ལ་བདག་སློ་སློ་བ་སྦྱེས།།

དེ་ཡང་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་
གཅེས་སྦྱས་སུ་མཛད་པ་བཤད་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གོང་
ནས་གོང་དུ་གྱུར་པ་འགོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལྷག་པར་ཡང་ཐུགས་རྗེའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་དག་
ལས་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐོས་ཏེ། །འོ་སློལ་དཔལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཚན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཆེས་བྱུང་བཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དོན་བྱུང་པར་ཅན་
མ་བསྐྱབས་ན། །སློ་དུ་དེ་འགོ་ལས་ཆེར་མ་སྦྱགས་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་དཔལ་

འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྤྱིར་པོ་ལེགས་པར་ལོན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་ངག་ཏུ་གར་ནས་དེའི་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་
 པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་མཚོན་པ་གཞན་མེད་གསུངས་
 པས། དེ་ལ་འདིར། མཛོན་པར་མཐོབ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ཏུ་བགྱོད་པའི་
 ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཡིན་ལ།

དེ་ལ་གཉིས་བཤད་པའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པའི་ཆེ་བ་དང་། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ།

དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཅིས་བྱ་བ། འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་
 དང་།¹ རྒྱན་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་།² རྗེ་པོ་ཆའི་མདོ་དང་།³ འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་⁴ སོགས་
 བས། རྟོན་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཁྱེད་པར་དུ་ལང་
 གཤེགས་སོགས་ནས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས། ས་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་བསྐྱབས་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་འགོ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་། རྟོན་གསལ་ལས། རྟོབ་དཔོན་
 རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཉམ་གྱིས་སྐྱེ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རྗོ་རྗོ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
 གསུངས་སོ། །ལྟར་བཤད་པའི་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐོག་པ་དང་། ཐུན་མོང་
 བ་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འགལ་བར་མི་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟོབ་དཔོན་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་སྟོར་བ་བརྒྱ་པ་⁵ ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་གནས་ཐུན་
 མོང་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་མཛད་ཅིང་། བར་རིག་པ་ལ་ཡང་ཐུགས་དང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་མང་དུ་མཛད་དོ། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་རྟོན་པའི་མདོ་རྗེ་རྣམས་དེས་པའི་དོན་དུ་རྒྱུབ་པ་
 དང་། མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སོགས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་རྒྱས་པར་རྟོན་པ་མདོ་
 ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་མཛད་ལ། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལམ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ།
 རིགས་པ་དུག་ཏུ་པ། ཅོད་རྫོག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཏུ་པ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་རྣམས་དང་། བསྟན་བཅོས་

འདི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་ལ། བསྟན་གྲུབ་པ་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར།^ལ
 ཚོགས་བཅད་ཁ་ཡར་དྲངས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་བོད་དུ་ཚང་མ་མ་འགྲུར་རོ། །བསྟོན་པ་འགའ་ཞིག་
 ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མོད་ཀྱང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་མི་མང་ལ། རིགས་པའི་ཚོགས་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཀྱང་བསྟན། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཚོ་ནི་དགའ་བོར་སྟོན་པ་དང་།
 མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དང་
 བོ་ལ། དངོས་བོར་སྐྱབ་པ་རྣམས་གྱིས་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཟག་དང་ལུང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་འགོག་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱབ་བྱེད་ཚད་མ་སོགས་ཞིབ་མོ་ལྟར་སྐྱབ་པ་རྟོག་
 བའི་ཚོག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གོ། ཚུད་ལྗོག་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་
 གཉིས་ནི། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཕྲོས་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་ཡིན་གྱི། དབུ་མའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་རྒྱབ་པ་མ་ཡིན་ལ། དང་བོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་
 སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ། དགག་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་རྩོད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་དང་བོའི། དངོས་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི།^ལ ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་
 ལ་འཕྲོས་པའི་ལྷག་མའོ། །གཉིས་པ་ནི། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་མི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྐྱུ་མ་བཞིན།^ལ ཞེས་
 སོགས་ལས་འཕྲོས་པའི་ལྷག་མ་ཡིན་ཏེ། རྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་
 པ་ན། ལུང་ལས་དེ་དག་གསུངས་པ་མི་འཐད་དོ། ཞེས་རྟོག་པའི་ལན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།^ལ

མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་
 དྲུག་ཅུ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་། རྟེན་འབྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་
 དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་གཉིས་སྤྱོད་མོ་
 གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་ན་མྱང་འདས་མཛོན་
 དུ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལས་བརྩམས་ནས། ཡོད་མཐའ་དང་མེད་མཐའ་དགག་པ་རྒྱས་
 པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་གཞན་གཉིས་ལྟར། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་ཙམ་
 མ་ཡིན་པའི། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི། མཛོན་མཐོ་རྒྱ་

འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བསྟན་མོད་གྱི། གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གང་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཐར་པ་
 ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་བབ་པའོ། །གཏན་ལ་འབབས་པའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཅ་བ་ཤེས་
 རབ་གྱིས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ནས་
 རྒྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ།།¹⁹

གཉེས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འགྲུར་གྱི་ཕྱག་དང་།
 གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་བོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་རྩམ་ཞི་བོད་གྱི་སྐད་དུ་རྒྱལ་པོ་
 བ་རི་ཀ་ལྷ་ནི་གཏམ་བྱ་བ། རྩམ་ཞི་རིན་པོ་ཆེ། ལྷ་ལྷ་ནི་སྤང་བའོ། །ཁ་ཅིག་གིས། འདི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ལ་
 གདམས་པ་དང་། བཤེས་སྤྱིང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོན་བཟང་བོ་ལ་གདམས་པར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་
 ཡང་། ལྷོ་སྤྱོད་པ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤིང་ས་ལ་ཞོན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གདམས་པར་འཚད་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་
 འདི་ཡང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོན་ལ་གདམས་པར་མཛད་དོ།།¹⁹

གཉེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ།
 བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་བོ་ལ་གཉེས། མཚོན་པར་
 བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་བོ་ལ་གསུམ། དགོས་པའི་དོན་དང་། བསྟུན་པའི་
 དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ཏོ།།

དང་བོ་ནི། རང་གི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་
 པར་འགྱུར་བའོ། །རང་དོན་ནི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དང་བས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱབས་ནས་བསྟོད་པ་བྱས་
 པས། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཚད་ནི་བ་སོགས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཕྱུག་གི་དགོས་པ་
 ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའོ། །གཞན་དོན་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཉན་པ་སོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་
 བ་སྟེ། རྒྱས་པར་དབྱེན་བརྒྱད་དོ།།

གཉེས་པ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བའོ། །བསྟོད་པ་ལ་རང་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་དང་།

གཞན་དོན་སྤུང་ཚོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་སྤངས་པ་དང་། རྟོགས་པ་གཉིས། རིམ་པ་བཞིན་རྐང་པ་དང་།
 བོ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །གཞན་དོན་ནི་རྐང་པ་གསུམ་པས་བསྟན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་པས་
 རྟོགས་པ་སྤུང་ཚོགས་གཉིས་བསྟན་པ་འཇམ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་གཞན་ལས་ཁྱད་ལྷགས་
 པའི་སྟོན་པ་སྤུང་ཚོགས་སྟོན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྐང་པ་བཞི་པའི་ཕྱེད་སྦྱི་མས་སོ། །དོན་བསྟན་ན་
 སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་དང་དེའི་ཕྱགས་རྒྱུད་གྱི་ཚོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དེ་རྩལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་
 པའི་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་། སྐབས་འགྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དང་བས་སྐབས་སུ་འགོ་
 བ་ནི་བཤད་སྐབ་ཀྱི་ཕ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་སྐྱབ་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ལ་ན་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་མ་ལུས་པ་
 ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ལོ། །དེ་ཡང་སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། གཉིས་སྤང་འཁྱུལ་པའི་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པ་ཤེས་སྐྱབ་གྱི་ཉེས་པ་ཀྱུན་ལས་ཕྱིས་མི་སྦྱེ་བའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་རྟོགས་
 པའི་ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་སྤུང་མོང་བ་དང་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཀྱུན་གྱིས་མཛེས་ཤིང་སྤྱད་པས་བརྒྱན་པ་ལོ། །གཞན་དོན་སྤུང་ཚོགས་ནི། ཕྱགས་རྗེས་ཀྱི་ནས་
 བསྤངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་ཅིང་ལེགས་པའི་རིགས་
 མཐའ་དག་ལ་འགོད་པས་སེམས་ཅན་ཀྱུན་གྱི་གཉེན་གཅིག་པ་སྐྱེ་མེད་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྟོན་
 པ་གཞན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་དྲག་པོ་དབང་ཕྱུག་གིས་¹⁶
 གྲོང་ཁྱེར་སུམ་བུ་ཕྱགས་པ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གིས་དམག་སྡེ་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་བཙོམ་
 པ་དང་། གཙུ་ལ་སུ་སྟོག་ཆགས་སྤོ་མོ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་འདིག་པས་ནམ་མཁའ་གང་བར་སྐྱ་
 ཞིང་། སྐྱོབ་མ་གནས་ནས་ཕྱིར་འཕྱུང་བའི་ཚོ། བསྐྱབ་པ་འཁྱུལ་དུ་འཇུག་པ་དང་། དྲང་སྟོང་ཁ་ཅིག་
 རྒྱལ་བོ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་དང་བཅས་པ་དམོད་པའི་མེས་བཞེག་པ་སོགས་ལས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྟོན་ལ་ཚོས་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཚལ་ནོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་

འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་མཐོ་
 པ་དང་། དེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་དོན་དེ་དག་རྟོགས་པ་ནི་དགོས་པ་དང་། འདི་ཡི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་དེས་ལེགས་ནི་ཉིད་དགོས་དང་། དེ་དག་ལྡ་ལྡ་མ་མེད་ན་སྤི་མ་སྤི་མ་མི་འབྱུང་
 བ་ནི་འབྲེལ་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱག་འཚལ་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན། རང་གི་འཁོར་དང་། ཡུལ་གྱི་ལྷན་གྱིས་
 མཉམ་ནས་མཚོག་ཏུ་སྤྱོད་པས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས། རྒྱུད་ལ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཐོག་མཐའ་བར་
 གསུམ་དུ་དགོ་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་བཅས་ཏུ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པས་གཅིག་ཏུ་དགོ་བའི་ཚོས་
 བཤད་དེ་དགོས་པ་ནི་ཚོས་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོས་ནི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུས་
 བུལ་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་དང་། བྱང་རྒྱལ་གསུམ་
 ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྒྱ་གཉིས་ལ་ཚོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་
 སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུལ་པོ་ལ་ཅིའི་སྤྱིར་འཆད་སྟུམ་ན། འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་
 པར་བྱ་བས། དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སློབ་དེ་ལ་ནི་བཤད་ན། ཚོས་འགྲུབ་པར་འགྲུབ་ལ། རྒྱུད་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་
 སློབ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འཆད་ཅེས་པའོ།།

ཡེ་ལུ་དང་པོ། མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་དགོད་པ་ལ་བཞི། མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་
 སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་།
 ཀུལ་པོའི་སློབ་རྒྱལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་དང་། ཐར་པ་ལྷུར་དུ་ཐོབ་པར་
 འདོད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་
 མཐོ་དེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྤེལ་མར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། བཤད་པའི་སྐབས་དགོད་པ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཚོས་གཉིས་ཀྱི་གོ་

རིམས་དང་། རྒྱ་འབྲས་རོས་བཟུང་བ་དང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་གྱི་བྱུང་བར་དང་། རྣོད་ལྷན་གྱི་
གདུལ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་རྒྱའི་ཚོས་བཅུ་དྲུག་བཤད་ནས། དེ་རྗེ་ལྷ་བ་
བཞེན་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང་བའི་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་སྣོད་པ་ཉིད་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་མཐོ་བའི་གོ་འཕང་སྟེ་བ་བརྒྱད་མར་ཐོབ་ནས་རིམ་གྱིས་
ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཀྱི་བརྒྱད་པ་མ་གཏོགས།
ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་སྤྲོ་བའི་གདམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་
བསྟན་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱད་སྟོན་པ་ལ་སྣོད་པ་ཉིད་ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྣོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་ནས། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། རྣོད་པ་
ཉིད་སྤངས་ན་ངན་འགོར་འགོ་བའི་ཉེས་དམིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། རྣོད་
བས་མ་རུང་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱི་འཇུགས་འགོ།” །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་
ཏེ་རྣོད་པ་ཉིད་སྟོན་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཡང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་གོ་
བ་བརྒྱེད་ལ་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མངོན་མཐོ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། །ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་
ཀྱིས་སྤྲུག་ཀྱང་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐར་པར་འདོད་དོ། །སྤྲོ་བ་ལྡོག་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་བྲལ་བ་ཡིན་
པས། ངེས་པར་ལེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེའི་སྐྱབ་པ་མདོར་བསྟུན་ལས་འབྲས་དང་།
བདེན་པ་དང་དགོན་མཚོག་སོགས་ལ་དད་པ་དང་རྣོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་པོ། །མདོར་ན་
ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟུབ་པ་སྤྲོ་བ་ནི། འབྲས་བུའི་གུངས་ངེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དད་པ་སྟོན་འགོ་མ་ལྟར་བརྒྱེད་པ་སྟེ།” །ཞེས་དང་། དད་པའི་ཕ་རབ་
བརྟན་བྱ།” །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་ཚོས་ཀྱང་གྱི་ཕ་བ་ཡིན་པས། དད་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་

གྱི་ཕྱིར། མངོན་མཐོའི་རྒྱའི་ཚེས་དགོ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྐབ་^{༡༩}པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་ལ། ལྷོང་ཉིད་
 ཟབ་མོ་རྟོགས་རུང་གི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་
 དེས་སྤོང་པ་ལས་དངོས་སུ་གོ་ལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་འདི་ཡི་སྡོན་འགོ་ལས་འབྲས་ལ་
 ཡིད་ཚེས་པ་སོགས་གྱི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་རྣམས་
 པ་མི་སྤོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཚེས་གྱི་སྤོང་དུ་རུང་བའི་དད་པ་ཅན་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་ཤེས་རབ་ཅན་ཡང་
 གང་ཞིག་ཡིན་ཞེན། ཤ་ལ་ཆགས་པས་སློག་གཙོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་ཚེས་འདོར་བ་ནི་ཆགས་
 པ་དང་། འདུན་པས་ཚེས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་སོགས་གྱིས་སློག་གཙོད་པ་ལྟ་
 སུ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་^{༢༠}ཚེས་ལས་འདའ་བ་དང་། ཀླུ་པོའི་ཆད་པ་ལ་སོགས་གྱིས་འཛིགས་ནས་ཚེས་
 འདོར་བ་ནི་འཛིགས་པས་ཚེས་ལས་འདའ་བ་དང་།^{༢༡} ལ་མ་ལ་སོགས་གྱི་ཆེད་དུ་སློག་གཙོད་པ་
 སོགས་ཉེས་མེད་དུ་བརྒྱུང་ནས་ཚེས་འདོར་བ་^{༢༢}ནི་མོངས་པས་ཚེས་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། འགོ་བ་
 བཞེའི་སློ་ནས་ཚེས་ལས་འདའ་བ་ལས་ལྷོག་ནས་གསུལ་བྱ་གང་ཞིག་འདུན་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་འཛིགས་
 པ་དང་མོངས་པས་ཚེས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་ཡིད་ཚེས་པ་དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་
 བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཐར་པར་དགྱིར་རུང་^{༢༣}བས་ཤེས་པར་ལེགས་པའི་སྤོང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་གང་
 ཟག་གང་ཞིག་ལུས་རག་ཡིད་གྱི་ལས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བརྟན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་
 བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་དེ། མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་སྤངས་ནས་དགོ་བ་བྱེད་ལ་དེ་ཡང་སྤྱོད་
 མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐབ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་
 པ་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་ནས་སྤང་དོར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་བྱའི་
 སྤང་དོར་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གནས་ལྟ་རིག་པ་ཡང་སྐབས་འདིར་མཁས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དོན་
 བརྟན་ན་སྐྱེས་སུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་
 དད་པ་ཅན་དང་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བཤད་པ་དངོས་ལ་གཉིས། མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་དང་། དེས་ལེགས་
 རྒྱ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། མངོན་མཐོའི་ཚོས་བཤད་པ་དང་། རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྲུངས་
 པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མངོན་མཐོའི་ཚོས་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་དང་། ཚོས་འདི་བ་ལས་
 གཞན་ལ་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚོས་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ལྷགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དགོ་
 མི་དགོའི་རྒྱ་འབྲས་མོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་གང་ལས་ལྡོག་པའི་ཚོས་བཅུ་གསུམ་དང་།
 འཇུག་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་དགོ་བཅུ་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཁ་
 མ་ཐོ་བ་གཞན་ལས་ལྡོག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷོག་ཆགས་མི་གསོད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བཟུང་བའི་རྗེས་རྒྱ་བ་སྐྱོང་བ་དང་།
 གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་སྐྱོང་བ་དང་། གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པ་མི་
 བདེན་པ་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་སྐྱབ་དང་། དབྱེན་གྱིས་གཞན་འབྱེད་པའི་ཚིག་སྐྱབ་བ་སྤྲ་མ་དང་།^{༡༢}
 གཞན་གྱི་ཞེ་གཙོད་པའི་ཚིག་བསྐྱོང་བོ་སྐྱབ་པའི་ཚིག་རྒྱུབ་པ་ཉིད་དང་། མ་འབྲེལ་བ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྐྱབ་པའི་
 དག་ཀྱལ་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་ནི་དག་གི་ལས་ལམ་མི་དགོ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་
 རྐྱེད་པ་བདག་གིས་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་པའི་ཆགས་པ་དང་གཞན་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་
 གཙོད་སེམས་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་^{༡༣}མི་དགོ་བ་
 གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བའི་ལས་ལམ་འདི་དག་ལས་ལམ་དཀར་པོ་བཅུ་ལྟེ། ལྡོག་པ་
 དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་གཞི་དང་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བ་དང་མཐར་ཐུག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་དང་། དགོ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྐོ་བཟང་
 གྲགས་པའི་དབལ་བཟང་བོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་མཛད་པའི་ཡ་ཐོ་ལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །^{༡༤}

དང་ཟང་ཟིང་དང་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོར་ན་མདོན་མཐོའི་རྒྱུའི་ཚོས་
ནི་བརྟུ་དུག་པོ་དེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལམ་གོལ་བར་ཞུགས་པས་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་དང་། གོལ་བར་
འགོ་བའི་གང་ཟག་དང་། གོལ་བར་ཞུགས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དང་པོ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལུས་
གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལམ་དུ་འདོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཟས་གཙོད་པ་དང་། མེ་ལྷ་བརྟེན་པ་ལ་
སོགས་པ་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ལས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད། མདོན་མཐོ་སྟེར་བའི་
ཚོས་ཀྱང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡིས་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་བ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་ཉིད་རན་འགྲོའི་རྒྱལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱལ་
སྲིམས་དང་། བཟོད་པ་ཆེས་གསལ་བ་སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་། སྤོང་བ་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་
སྲིམས་དང་། བཟོད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་གང་མ་གྲུས་གིང་ལུས་
གདུང་བ་ནི་དུད་འགོ་རམ་གོག་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རན་པ་ནས་འགོ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་དུད་འགོ་གཞན་
རྣམས་ཀྱང་འགོ་བ་ལྟར། གནག་གི་ལམ་ལྟ་སྲིའི་ལམ་གོལ་བ་དག་ནས་འགོ་བ་དེ་རང་དང་དེའི་རྗེས་
འཇུག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བའོ། །འདིར་ཚོས་གསུམ་བརྟན་པ་ནི། གོང་གི་ཚོས་བརྟུ་
དུག་ཀྱུན་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་སྟེགས་ཅན་ཚོས་ཀྱི་ལམ་ལ་མ་གྲུས་གིང་ལམ་ལོག་པར་
འགོ་བ་ནི། འགྲོག་དགོན་པ་རྣམས་དང་གིང་ལ་སོགས་པའི་ནགས་སྐྱུག་པོ་ཆེས་རྒྱ་བར་དཀའ་བ་རྣམས་
སུ་དུད་འགོ་ལམ་གོལ་བར་འཇུག་པ་ལྟར། འཕོར་བའི་འགྲོག་དགོན་པ་ནི་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་མི་བཟང་པ་མཐའ་ཡས་པས་གང་ཞིང་། །འཛིག་པའི་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
བ་རན་པའི་ཐིབས་པོར་ལྟར་བ་ལམ་དམ་པ་ལ་སེམས་པ་དང་བུལ་བའི་སྐྱེ་བོའི་གིང་ཅན་དུ་འདོད་
ཚགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱུལ་གདུག་པས་འཇུད་པའི་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་
འཕོར་བར་གིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་འགྱུར་བས་བདག་ལོགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་བཤེས་
ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྣལ་མར་མིང་བཏགས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལམ་ལ་མ་ཞེན་པ་ཆེས་ཆེར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་སྲོད་བསོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་།
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རན་འགོར་འགོ་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལས་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་
 བའོ། །དང་བོ་ནི། གསོད་བཞིས་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚེ་སྲོད་བར་འགྱུར་ལ།
 མཚོན་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བས་བྱི་མའི་ལུས་ལ་གནོད་པ་མང་བ་དང་། རྒྱ་བཞིས་
 ནི་ལོངས་སྤོང་འཛོལ་གིང་མི་བརྟན་བ་དང་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །བྱི་བོ་
 བྱེད་པས་རྒྱུང་མ་རང་གིས་དབང་བྱུང་མེད་པའི་དགྲ་དང་བཅས་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྐྱོ་བས་སྐྱུར་བ་
 འདེབས་པ་མང་བ་སྟེ། ཐུ་མ་ཡིས་ནི་རང་གི་མཛའ་བཤེས་དང་འབྱེད་བ་དང་། ཚིག་རྒྱུབ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྒྱ་མི་སྟན་པ་ཐོས་པ་དང་། བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྐྱོ་བའི་མ་འབྲེལ་པ་ཡིས་རང་གི་ཚིག་མི་བརྩུན་ཞིང་། ཚིག་
 ཚད་མར་བཟུང་བར་མི་འོས་ལ་མ་དེས་པའི་སྐྱོབས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱབ་སེམས་ཀྱིས་
 འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོལ་གིང་མི་ཐོབ་པ་དང་། གནོད་སེམས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་སྐྱུན་
 པར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །ལོག་པར་ལྟ་བས་བྱི་མ་ལ་ལྟ་བ་རན་པ་ཉིད་དང་གཡོ་སྐྱུ་མང་བ་སོགས་སུ་
 འགྱུར་རོ། །སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་བ་རྒྱ་མཐུན་དང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཚེ་སྲོད་བ་
 སོགས་སུ་མ་དང་། གསོད་འདོད་མང་བ་སོགས་བྱི་མར་བྱས་སོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་བྱི་རོལ་ཡུལ་
 ལ་སྤྲིན་པ་སོགས་རྒྱས་པར་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།¹⁹ །རྒྱང་
 འབྱུང་བ་ཡིས་ནི་སྤོང་ལུལ་པ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ལུས་པར་མི་སྐྱུན་
 ཞིང་། སྐྱུན་པ་མི་གཏོང་ལ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པས་དབུལ་བ་ཉིད་དེ། སྐྱུན་པ་མ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་
 སྐྱུན་པ་ཡིན་གྱི། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ལོག་པར་འཚོ་བས་བསྐྱས་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞངས་པ་ཡིས་ནི་རིགས་རན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སེམས་
 ཞིང་ནས་འཇུག་པའི་ཐུག་དོག་གིས་ནི་གཟི་བུ་རྒྱུང་བ་ཉིད་དང་། སྤོང་བས་མདོག་མི་སྐྱུག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཁདོག་རན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤོང་བས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཤེས་པའི་མཁས་
 པ་ལ་མ་འདྲིས་པས་ནི་སྐྱུན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པའི་ཚོངས་པ་ཉིད་
 དུ་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་དགོ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་རྒྱ་མཐུན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེན། མ་
ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་བའི་ལས་ལམ་འདི་ཀུན་གྱིས་དང་པོར་མི་ཉིད་ལ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་དམུལ་
བ་དང་། རྟུང་འགོ་དང་། ཡི་དུགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ངན་འགོའོ། །མདོ་སྡེ་ས་བརྩུ་བ་ལས། ཆེན་པོས།
དམུལ་བ་དང་། འབྲིང་གིས་དུད་འགོ་དང་། རྒྱང་དུས་ཡི་དུགས་སུ་སྒྲིན་པར་བཤད་པ་ནི།¹³ རྟུང་
འགོ་ལས་ཡི་དུགས་ཤེས་པ་གསལ་བས་ཐར་སྐྱ་བ་ལ་དགོངས་པར་བཞེད་དོ།།

གསུམ་པ་ནི། མི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་སྒྲིན་སྲུང་བསྐྱགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལས་གཞན་དུ། དགོ་བའི་ལས་ལམ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་དེ་ནི་བསྐྱོག་སྟེ།
འབྲུང་ལ། རྒྱ་མཐུན་དང་བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་ཡང་དེ་ལས་ཤོག་སྟེ་འབྲུང་བར་གེས་བརྟུ་བྱའོ། །མདོར་
ན་ལས་ངེས་པ་དང་། འཕེལ་ཆེ་བ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པ་དང་། བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟེབ་
བཞིར་བསྐྱུས་ནས་འདི་དག་གི་དོན་བསམ་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ (དགོ་མི་དགོའི་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བཤད་པ་) ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྲུང་དང་། གཉི་མུག་
དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་རག་གི་ལས་ནི་མི་དགོ་བའོ། །དང་གི་སྐྱ་ཕྱི་མས་དུག་གསུམ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
མི་དགོ་བར་འབྱུར་བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀྱང་མི་དགོ་བར་འབྱུར་བར་སྣང་པའོ། །མ་
ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྲུང་མེད་པ་དང་གཉི་མུག་མེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་དགོ་བར་འབྱུར་
བར་མ་ཟད། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་རག་གི་ལས་དེ་ཡང་དགོ་བ་ཡིན་པར་གེས་པར་བྱའོ། །ལས་མི་
དགོ་བ་ལས་ནི་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོའི་སྐྱག་བསྐྱུལ་ཀུན་འབྲུང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
ལུ་ངན་འགོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་བའི་ལས་ལས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་བདེ་འགོ་ཐམས་ཅད་དང་།
འཛམ་སུ་གླིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གསལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་
དག་འབྲུང་བས་ལས་འབྲས་ལེགས་པར་བསམས་ལ་ངན་འགོའི་རྒྱ་འགོག་པ་¹⁴དང་། བདེ་འགོའི་རྒྱ་
སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲང་བའི་རྒྱལ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་བསམས་ནས། ཡིད་

དང་ལུས་དང་དག་གི་ནི་མི་དགོ་བ་ཀྱུན་ལས་ལྡོག་པར་བྱ་ཞིང། དགོ་བ་ལ་ཉལ་ཉལ་འཇུག་པར་བྱ་
བའོ། །སྤར་བཤད་པའི་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚོས་བཅུ་དྲུག་ཤེས་ནས་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཀྱུན་
སྤོང་ཙམ་ནས་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཚོས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཚོས་འདིས་དབྱེ་ལ་བ་དང་
ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགོ་དག་ལས་རྣམ་པར་གོ་ལ་ཞིང་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིའི་ནང་དག་ཉལ་ཚོར་བ་
སེམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ་སྲུབ་སྲུམ་ཚོགས་པ་དང་། མིའི་ནང་དུ་འཁོར་བསྐྱར་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱལ་རིགས་རྒྱས་པ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་སྒོ་མས་འཇུག་གི་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་བཞི་སྒོ་མས་པས་ནི་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བདེ་བ་ཚུང་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་བསམ་གཏན་སོགས་ཚོས་བཅུ་དྲུག་སྒོ་མས་པའི་འབྲས་བུའི་ངོ་
བོར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་ནི། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་བཅུ་གསུམ་ལས་
ལོག་ཅིང་། འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གསུམ་ལ་ཞུགས་པའི་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ཚོས་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་དང་
དེའི་འབྲས་བུ་མདོར་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པའོ།།

ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་
དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་བྱུང་བསྐྱེད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་
རྒྱལ་མདོར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། མཐས་མོངས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྒྲག་པ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་།
སྒྲག་པ་དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བར་སྐྱོན་པས་གསུངས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཚོས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་

ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དག་གུང་ཐ་མལ་སྐྱེ་བོ་གཞན་དང་ཐ་སྟད་པའི་གེས་པས་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་སྤྲོ་ཞིང་། གཞན་གྱིས་གཉིང་དཔག་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པར་མཁས་པ་དག་ལ་སྤྲོད་བ་
དང་། བྱིས་པ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་ལ་སྐྱག་པ་བྱེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་
དེ་ལོན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ཚོས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བྱིས་པ་སྐྱག་པ་དང་། མཁས་པ་མི་སྐྱག་པའི་རྒྱལ་མི་
ལྟ་བུ་ཞེན། ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་ན། བྱིས་པ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་ན། བདག་ད་ལྟ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བྱིས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ལ། བདག་གི་བ་སྤང་བོ་ཡོད་
པ་མིན་ཞིང་། བྱིས་གུང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས། བདག་དང་བདག་གི་བ་ཆད་དོགས་ནས་བྱིས་པ་
དག་ནི་དེ་ལྟར་སྐྱག་ལ། དེ་ལོན་ཉིད་ལེགས་པར་ལོང་དུ་རྒྱུད་པའི་མཁས་པ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤོང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་སྤོང་བ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་མཐོང་ངོ་སྤྲུལ་དུ་སྐྱག་པ་ཟད་པར་
འགྱུར་ངོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་དང་། འགྱུར་བ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཚོས་དགུ་
ལ་བཏགས་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་མ་ལུས་པ་ང་དང་། ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ང་
ཡིར་འཛིན་པ་དང་ལྟན་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་ལ་ཕན་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བས་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ལ་སྐྱག་པ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བྱིས་པ་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤོང་པ་ཉིད་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་རྒྱན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། བཅིངས་
ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་དགག་པ་དང་། ཚོས་ཀུན་རྟོག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བུལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་
བོ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། དེ་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
དཔེས་བཤད་པ་དང་། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཐར་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པའོ།།

དང་བོ་ནི། ཐ་སྟད་དུང་དང་ང་ཡི་བ་ཡོད་ཀྱང་དམ་པའི་དོན་དུ་བདག་ཡོད་བདག་གི་ཡོད་

ཅེས་པའི་འཛིན་པ་འདི་ནི་ལོག་ཅིང་འབྲས་བུ་པ་དང་རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་མངོན་
 སྲུང་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་དེའི་གཟིགས་པའི་རོང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཉིད་སྐྱབ་པ་ནི། རང་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འཛིན་དེ་ནི་
 རོན་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་གང་གི་ས་བོན་རྒྱན་པ་དེའི་
 འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུལ་རྒྱན་པ་ལ་འབྲས་བུ་བདེན་པ་སྐྱེད་པའི་
 ལུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤང་བོ་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པར་མཐོང་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པར་འཛིན་པའི་ང་དང་རང་འཛིན་པ་དག་སྐོང་བར་འགྱུར་ལ་དེ་སྤངས་ནས་ནི་སྤྱིས་ནི་སྤྱུག་བསྐུལ་གྱི་
 སྤང་བོ་འབྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱུག་ཀུན་སྤངས་པའི་ཐར་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་གིས་
 གྲང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། བདག་
 མེད་གཉིས་སྤྱོད་མོ་ཉན་རང་འཕགས་པས་གྲང་རྟོགས་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་སྤྱུག་ཀུན་ལོག་པའི་
 རྗེས་འགྲོའི་དབེ་དོན་དང་། ལོག་པའི་དབེ་དོན་ཏོ། །དང་བོ་ནི། ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་དེའི་
 བྱང་དུ་རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་མོད་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ན་སྤང་བ་
 ལྟར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འཛིན་པ་
 ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཡང་རང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱན་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་
 གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་འགའ་འདྲ་མེད་དེ། དོན་བསྟུས་ན། མེ་ལོང་གི་བྱང་
 གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་གྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་སྤང་ཡང་དེ་དང་དེར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་
 མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དང་སྤང་བོའི་ཆ་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ལ། གཞན་མི་
 སྤང་བོ་ཞེས་བྱུང་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ནི། རྟན་པོ་བདུ་བྱང་གི་ཐ་སྟོན་པའི་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཀྱང་རྟོགས་ལུས་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ལྡེ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་རིགས་ཤེས་རགས་པ་ཞིག་
ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ལྷ་དེའི་ནང་དུ། རང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་མི་སྤང་བ་ལྟར་སུང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་འཛིན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས་སུང་པོ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་དང་བདག་གི་ར་འཛིན་པ་ལྡོག་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དཔེ་དོན་དེ་དག་བཤད་པ་ནི། གང་ཟག་དང་སུང་པོ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྤོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་
ཚིགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོ་ཡིས་ནི་སྤར་བཤད་པ། དེ་ལྟ་སུའི་དོན་སྤོང་བ་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚོས་གྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་
བྲལ་བ་གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་བགྱི་བ། ཐེ་ཚོམ་ལས་
བཀལ་བ། མོམ་ཉི་ལས་བཀལ་བ། ཐོབ་ནས་བདག་ཉིད་གྱིས་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བརྒྱས་ཉེ་སྦྲས་པས། དགོ་སྟོང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པས་སྤོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའི་ཐབས་སྤྲོན་མེད་པའོ།།

གཉིས་པ་ (བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་དགག་པ་) ལ་བཞི། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་
དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རིམ་པ་དང་། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཐར་པའི་རང་
བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་བརྒྱང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཁོར་བའི་དཔེའོ།།

དང་པོ་ནི། རི་སྤིད་སུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཞེན་སྡུལ་

རིགས་པས་སྤྱད་མ་སྤྱང་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤིང་དེ་ལས་འཛིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུས་བསྐྱེད་པའི་ངར་འཛིན་
 ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་ལ། མངོན་གྱུར་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པའི་ངར་འཛིན་དེ་འདྲ་བ་
 ཡོད་ན་ཡང་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་སྟེ། དེ་ལས་ཡང་ནི་སྤིང་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་གང་
 ཟག་དང་། སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་
 ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པས་
 ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་བདེན་འཛིན་མ་ཟད་པ་དེ་སྤིང་དུ་
 འཛིག་ལྟ་མི་འཛིན་པར་གསུངས་ལ། འཛིག་ལྟ་མ་ཟད་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་ཡོད་པར་རང་སྤེལ་ལས་པ་
 གཞན་ཡང་མི་བཞེད་པས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པས་ཀྱང་བདེན་
 འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་
 དང་ཡང་དུ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །སྟོན་ཚོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་དཔོན་
 གཞན་གྱི་བཞེད་པ་འགོག་པའི་ཚོལ་གྱིས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་འདི་དག་འགོག་པ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 དང་ཞེ་འགྲས་པ་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱང་
 རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །མ་རིགས་པ་འདིས་^{༡༧}འཁོར་བ་འདིར་ངན་པ་ཅི་ཞིག་མ་བྱས། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་
 གནས་སྟེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 ལམ་གསུམ་པོ་ལས་ཐར་པའི་ལམ་ལ་མ་འབད་ན། ཐོག་མ་མེད་པར་མ་ཟད་མཐའ་དང་དབྱས་ཤེས་
 པར་ཟིན་པ་མེད་པ། ཉོན་མོངས་ལས་ལས་དང་དེ་ལས་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་དེའི་
 རིགས་འདྲ་དང་། ཉོན་མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སར་སྐྱེ་རྒྱུ་བྱེད་པས་འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཚན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་བའི་རྩ་བ་དོས་
 བཟུང་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་མཐའ་དག་དེ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །འདི་དག་
 རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་

ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༧}

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་དུས་གསུམ་
ཉིད་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དོན་དེ་ལོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་
གོམས་པར་བྱས་པས། འཛིག་ལྟས་བསྐྱེས་པའི་རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ལས་དང་
སྐྱེ་བ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ཟད་པ་
ཉིད་མཐོང་ནས་དངོས་པོའི་དེ་ལོན་ཉིད་ལོང་དུ་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི། འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་དག་པར་རྒྱབ་
པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྟག་ཆད་གྱི་
མཐའ་དང་བྲལ་བར་ལོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཐམ་ཡོན་ཅན་གྱི་ཚོས་
རྟེན་འབྲུང་སྐྱོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་འདི་ཐོས་ནས་སྤྲུག་པོ་དེ་ལོན་ཉིད་གྱི་དོན་ལ། རྟོག་དཔྱད་
མེད་པ་མཁའས་པ་མི་འཛིགས་པའི་གནས་ལ་སྤང་བ་དག་གནས་ལུགས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱིར་
རྒྱག་གོ། །ཡང་ན་རྟོག་མེད་པ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་མཁའས་པའི་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ལ་བཞི། སུང་པོ་ལྷག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ལ་འཛིགས་པར་
མི་རིགས་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྟན་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བའི་བྱུང་པར་དང་། ལྷག་བཅས་གྱི་དུས་ན་ཡང་བདེན་འཛིན་ཟད་པ་ཐར་པར་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱག་པའི་གནས་མིན་པར་མ་བྱུབ་སྟེ། རྟོང་ཉིད་དེ་བདག་དང་བདག་གི་བའི་
ཡུལ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱས་འཛིག་པ་སྐྱེ་ཞིང་།^{༡༨} ཐར་བ་ཐོབ་ནས་སུང་པོ་རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན།
དེ་ཉིད་འཛིགས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སྟེ་བ་ཁྱོད་ཀྱང་སུང་པོ་ལྷག་མེད་གྱི་སྐྱུང་འདས་ལ་
ཟག་བཅས་གྱི་སུང་པོ་འདི་དག་ཀུན་མེད་པར་འདོད་པར་གྱུར་ན་དེ་ལ་ཁྱོད་ཅིའི་སྐྱིར་མི་འཛིགས་དེ་
ལ་མི་འཛིགས་ན་སྐབས་འདིར་ལྷག་མེད་གྱི་གནས་སྐབས་ན། ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དེ་མེད་པར་
བཤད་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་འཛིགས་པར་བྱེད་དེས་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཡང་རྒྱག་པར་མི་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐར་པར་མི་འཐད། ཐར་པ་
 དངོས་པོར་མི་འཐད། དངོས་གྱི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་བསྐལ་ཟད་པའི་ཐར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འཇིགས་སོ་ཞེན། ཐར་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་སྤང་པོ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མེད་པས་གལ་ཏེ་ཐར་པ་བདག་མཐའ་དག་བཀག་པ་དེ་འདྲ་འདོད་ལ། བདག་དང་
 སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ལ་འདིར་ནི་ཚྱོད་ཀོ་སྟེ་ཚྱོད་ནི་ཅིས་མི་དགའ་དགའ་བར་
 རིགས་ཏེ། ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤང་པོ་མེད་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་
 བཀག་པའི་ཐར་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཡིན་ཅོ་ཞེན། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 དངོས་པོ་གལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་བྱིར། ཅུ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་
 ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ལ། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་གལ་འགྱུར།¹⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་
 དང་དངོས་པོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཟད་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་རན་འདས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན། མེད་པར་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་སུའི་འབྲེལ་
 པ་སོགས་མེད་དོ་སྟམ་པ་ནི། མེད་པར་ལྷ་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མེད་ཅེས་པ་
 སྐར་བ་འདེབས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་རྒྱའི་དུས་སུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ།
 དེས་འབྲས་སུ་རན་འགོ་སྐྱེད་པའི་¹⁷ བྱེད་པས་ན། རན་སོང་པར་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་ལོག་པར་ལྷ་བ་
 ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ།¹⁸ །མདོར་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཡིད་ཚེས་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཡོད་པར་ལྷ་བ་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་ཅེས་པར་ལྷ་བའི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་ནི། བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ལས་དང་།¹⁹ འབྲས་སུ་བདེ་འགོར་རྒྱ་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་
 པའི་ལྷ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ།²⁰ །དེས་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པ་ནི་ཐ་སྐྱད་ཅམ་དུ་ཡིན་གྱི་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཅོ། །དེ་ལྷ་རན་ལྷ་རྟོག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

བཞི་པ་ནི། སྤང་པོ་ལྷག་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་འཛིན་ལོག་པར་མ་ཟད། ལྷག་

བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་མེད་དེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཤམ་པས་མེད་ལྟ་དང་ཡོད་ལྟ་ནི་བའི་
སྤྱིར། དག་མི་དགའི་ལས་སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་ལས་འདས་པ་དེ་ཡིས་རྒྱ་སོང་དང་། བདེ་འགྲོ་
ལས་གང་ཟག་དེ་ནི་ཐར་བར་དམ་པ་རྒྱལ་བས་བཤད་དོ། །ལྷག་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་
བདེན་འཛིན་མཐའ་དག་ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་བྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་
དེ་ཉིད་ཐར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་ཀུན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བརྟན་པ་ལ་བཞི། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཁྱད་ཚོས་སུ་བརྟན་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རྒྱ་
འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་
དོན་རྟོགས་པས་གྲོལ་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མེད་
ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པ་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལས་འདས་པ་
ཡིན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཚད་མས་མཐོང་བས་སོ། །རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འང་ལས་མི་ལེན་ཏེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཚད་
མས་མཐོང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མེད་དོ།^༧ །འབྲས་ཐ་
བས་སྦྱར་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་བྱིས་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲས་ཐ་སྐྱེ་བའང་རྟགས་དང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་ན་སྟེ་ཐ་སྐྱེད་པའི་ཚད་མ་
དང་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་རྒྱུ་མ་གྲགས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་རྐྱེན་འདི་པ་ཅམ་ཡང་བཀག་
པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ནི་ཐ་སྐྱེད་དུ་ཐུན་རྐྱེན་
སྟོས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་རྩེད་ཀྱང་མེད་དེ། མ་རིག་པ་འདི་

ཡོད་པས་ན་འདུ་བྱེད་འདི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་རིང་པོ་ཡོད་པས་སྤང་བ་ཞིན། ཞེས་བདུན་པའི་རྒྱ་དང་།
 མ་རིག་པ་འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདུ་བྱེད་འདི་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་འབྱུང་བའི་འོད་བཞིན་ནོ། ཞེས་ལུ་
 པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་རོ་
 བོས་མ་གྲུབ་པར་བརྟན་ཏེ། །རང་གི་རོ་བོ་ལས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རིང་པོ་ཡོད་ན་སྤང་བ་ཉིད་འབྱུང་ལ། སྤང་
 རུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་ཉིད་འབྱུང་བས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མར་མེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ་
 མེད་ན་དེའི་འོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་བཞིན། རྒྱ་འབྲས་རྟག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ཅན་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མཐོང་ཞིང་ས་བོན་ལས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་
 ལྟར། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་རི་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་རྟོག་པའི་སྐྱོས་པ་ལས་སྤྱང་བར་ཁས་སྤངས་པས་ཏེ།
 རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཅན་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
 པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པའི་སྐྱོས་པ་ལས་སྤྱང་བ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་རི་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 ཁས་ལེན་ན་ཡོད་ལྟ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐོང་གཉིས་
 ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐོང་བུ་ལོང་དུ་རྒྱུད་པ་གོ་ལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་ (ཞེས་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་) གསུམ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་
 རྟོགས་པའི་དཔེ་དང་། སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་བུ་མ་སྤངས་ན་
 འཁོར་བ་ལས་མི་གོ་ལ་བའོ། །དང་བོ་ནི། སྐྱིག་རྒྱ་གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་
 མཐོང་མཐོང་དགོས་ཏེ། ཐག་རིང་ནས་ནི་མཐོང་བའི་གཟུགས་དེ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། རི་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་རིང་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་མཐོང་ལ་ཐག་ཉེ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དང་ཉེ་བའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མཐོང་དགོས་པ་

ལས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་ངོར་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་སོགས་
 མཚན་མ་ཚུང་ཟེང་གྱུང་མེད་དེ། ཐག་ཉེ་བར་སྐྱིན་པའི་སྤྲིག་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤྲིག་
 རྒྱ་རྒྱ་འདྲ་བ་རྒྱ་མིན་པ་དོན་དུ་སྟེ་བརྟགས་ན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བོ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། དོན་
 དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་འདྲ་བར་སྤྱང་ཡང་བདག་མིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱ་ལ་ནི་འདི་རྒྱ་འོ་ཞེས་བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས་གལ་ཏེ་རྒྱ་སྤར་
 ཡོད་པ་དེ་མེད་པ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྤྱན་པ་ཉིད་དོ། །དེར་རྒྱ་སྤར་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
 སྤར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲིག་རྒྱ་ལྟ་སྤའི་འཛིག་རྟེན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་
 འམ་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་རྫོངས་པ་སྟེ། དེ་ལོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ལ་རྫོངས་པ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་ལོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་པ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་
 མེད་རྟོགས་དགོས་པར་བརྟན་པ་དང་། མཐའ་བུ་ལ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་འཕང་
 བ་དང་། སྤྲོས་བུ་ལོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་པ་ནི། དེའི་དབང་གིས་ངན་འགོར་
 འགོ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་པ་ནི། དེའི་
 དབང་གིས་བདེ་འགོར་འགོ་བས་ལྟ་བ་དེ་ཅམ་ལས་མེད་ན། ངན་འགོར་མ་ལྟར་ཡང་འཁོར་བར་
 འཁོར་བ་ཅམ་དུ་ཟེང་ལ། མཐར་ལྟ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་ཚོས་ཅན། ཐར་པར་འགྱུར་
 ཏེ། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པར་མི་འདོད་པ་དེའི་སྤྱིར་མེད་པ་བར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་བར་ཡང་ཅིའི་སྤྱིར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྤྱན་རླུང་བས་དོན་གྱིས་འདི་ནི་མེད་པ་བར་སྤྲན་པར་བྱའོ་ཞེན། འོན་དེ་

བཞིན་དུ་དབུ་མ་པ་ཡོད་པ་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་
 ལུན་སྤྱང་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་པ་དེ་དག་རི་
 ལྟར་མེད་པ་པར་བཤད་དེ་མེད་པ་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་གང་དག་དོན་གྱིས་ལས་
 འབྲས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་མི་འཆའ་ཞིང་ཚོག་གིས་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། །ཁས་མི་ལེན་ཡང་སྤོང་པས་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཅེ་ན། ལུས་ཀྱི་ཉེས་སྤོང་མཐའ་དག་ལས་ལོག་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་པ་པ་དང་
 མཐུན་པར་མི་སྤོང་ལ་གལ་ཏེ་རྟེན་བཀྱར་ཉམས་དྲོགས་པས་མི་སྤོང་པར་ཟད་ཀྱི་སེམས་ལ་ལས་
 འབྲས་མེད་སྐྱམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལས་འབྲས་མེད་སྐྱམ་པའི་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ན་མེད་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པས་ལས་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་ནི་དབུ་མ་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པར་བསྟན་པ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་
 ཅིག །འདི་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་མེད་པ་པར་སྤྱི་བོན་ས་དབང་སྐྱར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་བུལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཚོས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སངས་
 རྒྱལ་ན་མས་ཀྱི་ནི་བསྟན་པ་འཆི་མེད་བདུན་ཅུ་འི་གོ་འཕང་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་སྟེར་བའི་ལམ་གྱི་
 དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ལས་འདས་པ་སྤོང་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་ཉིད་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་བྱང་པ་སྤོང་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །འདི་ལས་
 གཞན་ལ་སྤོང་མོང་མིན་པའི་ཚོས་འདི་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་དང་གཞན་སྡེ་ལས་
 ཆེར་གང་ཟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་དང་། རྗེས་ཡོད་ཀྱི་སྤོང་པོར་སྐྱབ་པ་ཡི་འདིག་རྟེན་པ་དེ་དག་
 སྤོང་བུལ་ཟབ་མོ་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་སྤོང་སེར་སྐྱབ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཉི་ཤུ་ཅུ་འཆད་
 བར་སྐྱབ་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འདྲང་བའི་གངས་ཅན་པ་དང་། དབང་རྒྱུག་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་པར་བཏགས་ནས་
 རུག་པ་བའི་སྤོང་མར་ཁས་ལེན་པས་ལུག་སྤྱག་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་དང་བྱེ་བུག་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ཚོག་དོན་དུ་གཉེན་འདུས་པར་སྐྱབ་དང་། གོས་མེད་གཅེར་བུ་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤོང་གི་ཤེས་པ་
 རྟག་དོན་སུ་ཁས་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་གང་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལས་

འདས་པ་དང་། དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལས་འདས་པ་རྟེན་འབྱུང་
 གྲོས་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བ་སྐྱེ་ན་དེས་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྐྱེ་མི་ལུས་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་བརྟགས་ནས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཞེས་པའི་སྤྲོན་སྒྲུལ་གྱི་ཚིག་དང་། ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟག་དངོས་ཁས་ལེན་པ་དང་།
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་ཁས་མི་སྲུང་བར་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱས་
 རུལ་ཕྱན་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཅུད་ཅིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་སྲུང་དགོས་པའི་གཉིས་ཚོགས་ལ་མཁའ་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་བཞི། འགོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་དགག་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
 དང་། ཞར་ལ་གཞན་སྡེའི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ཅིག་མ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྲུང་བོ་ནི་ཚོས་ཅན། དེ་འདྲ་དོན་དུ་སྐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཡོད་མེད་
 པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ན་དུས་གསུམ་དུ་གནས་དགོས་པ་ལ་ཞིག་ནས་ག་ཤེད་དུ་འགོ་བ་མེད་
 ཅིང་། སྐྱེ་བའི་ཚེ་ག་ཤེད་ནས་འོང་བ་མེད་ཅིང་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་པ་
 དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་སྒོས་པ་ནི་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་
 པར་སྟོན་པ་འོ། །འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེང་མི་སྐྱེང་
 གི་ཁྱད་པར་རི་ལྟ་སུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་སྤྱིར་ན། གཉིས་ཀའང་ཡང་དག་ཏུ་འགོ་
 བ་དང་འོང་བ་དང་གནས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགོ་འོང་བརྟག་པའི་
 རབ་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་གནས་པ་དང་འགག་པ་དོན་དུ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེ་བ་དང་
 འགག་པ་འང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་རིགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱི་བྲག་པས་རུལ་ཕྱན་རྟག་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་

པ་སྐྱེས་སུ་རྟལ་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ན་ལེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཇིག་
 རྩེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རྩལ་ཕྱན་རང་བཞིན་གྱིས་རྟལ་
 པར་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་མེད།
 དང་པོ་ལྟར་ན་རྩལ་ཕྱན་རི་ལྟར་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་རྟལ་དངོས་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
 གནས་སྐབས་རྟལ་ཏུ་འགྱུར་ན་ནི་ལྟེ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བ་མེད་ན་ནི་དོན་
 ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱིས་པ་ལས་གཞོན་ཏུ་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་པ་སོགས་གཞན་ཉིད་ཏུ་གལ་འགྱུར་ཏེ་
 མི་འགྱུར་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱང་རྟལ་པ་ཐེར་ལུག་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་དེས་འཇིགས་པས་དངོས་
 པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱད་ཅིག་མར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྩལ་ཕྱན་རྟལ་ལ་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་མི་རྟལ་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ལྟར་སྐྱོགས་གཅིག་གམ་ནི་སྟེ་ཆ་གཅིག་ཟད་པས་འགྱུར་པར་འདོད་དམ། ཆ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཟད་པས་སྐྱད་ཅིག་མར་འགྱུར་གང་ན་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའང་རིགས་པ་དང་ལྷན་
 པ་མིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱེད་གྱོ་རལ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེད་སྐྱར་གྱི་དེ་ཉིད་གནས་
 པའི་མི་འདྲ་བ་དམིགས་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ན་ལེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྩེ་བྲག་པ་ནི་སོག་མཐའ་མེད་པའི་སྐྱེས་
 སུ་རྟལ་པ་རྙིང་པ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་ལ་བརྟགས་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེ་ན།
 རྩེ་བྲག་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་དགོས་ལ། སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་རང་གྲུབ་པའི་རྩལ་
 གཉིས་པར་རིལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྩལ་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་རྩལ་སུ་གནས་པའི་རྙིང་པ་
 འགའ་ཡང་ལྷ་གལ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་བརྟན་“པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱད་
 ཅིག་མ་མིན་ན་འང་སྐྱེ་རྩལ་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་བྱིས་ཀྱང་གནས་པའི་རྙིང་པ་འགའ་ཡང་ལྷ་གལ་
 ཞིག་དངོས་པོ་རྙིང་པ་ལ་འགྱུར་བས་རྩེ་བྲག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྐྱད་ཅིག་ལ་ཆ་བཅས་གྱིས་རྩེ་བྲག་པ་བརྟན་པ་དང་། ཆ་བཅས་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་དང་རྩེ་བྲག་གི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་དགག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་དུ་མི་བརྒྱུང་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། རྣམ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་དུས་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པས་མི་རྟག་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྣམ་ཅིག་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། རི་ལྟར་རྣམ་ཅིག་མ་དེ་
ལ་རང་གི་ཆ་གསལ་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་མཐའ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་
དང་དབུས་ཡོད་པར་བརྟག་ཅིང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་སྡོད་བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཅིག་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མིན་པར་ཐལ།
རང་གི་ཆ་གསལ་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མཐའ་
དབུས་གསུམ་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་སོ་ཞེན། རྣམ་ཅིག་མ་དེའི་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་ཐ་མ་
ཡང་ཚོས་ཅན། རང་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཅིག་
བཞིན་དུ་ཆ་ཡོད་མེད་བརྟག་ཅིང་བསམ་པ་བྱས་ན་ཐོག་མ་དང་དབུས་དང་ཐ་མ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ཆ་མེད་བཀག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཞུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན། གཅིག་སུ་ཉིད་དུ་བདེན་པ་མིན་ཏེ།
ཕྱོགས་ཐ་དད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུགས་ཅན་ཕྱོགས་མེད་པ་
ནི་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུ་མར་བདེན་ནོ་ཞེན། དུ་མར་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་གཅིག་མེད་པར་ནི་དུ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་ཅན་གྱིས་མཚོན་
ནས་ཚོས་ཀྱང་ལ་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་བདེན་གྲུབ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་
ཅན་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེན། གཞུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མེད་པར་
གཞུགས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རྟེན་མེད་ན་བརྟེན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོད་འཇུག་ལས། དབྱུང་བྱ་རྣམ་པར་དབྱུང་བྱས་ནས། །རྣམ་གཅོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་པོ་རང་ནི་ཞིག་པའམ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
གཉིན་པོ་ཡིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་གྲང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་

འཛིག་པའམ་དེ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོར་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མུ་རན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་ལའོར་བ་དོན་དུ་
སྐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གསར་དུ་འགྲིབ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མ་སྲིད་
པ་དེའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལའོར་བ་དང་མུ་རན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ལྟ་
བ་རན་པ་དུག་རྩ་རྩ་གཉིས་མཐའ་བརྩུ་བཞིར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
བདག་དང་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས་ལུས་པ་ན་རྒྱལ་བ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་
ཡིན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་ན། རྩད་གཞི་མེད་པའི་རྩད་ཚོས་ལུང་སྟོན་པ་མི་རུང་ཞིང་། བདག་མེད་པ་པ་
དང་རུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་བརྟན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་གཟིགས་ནས་ལུང་མ་
བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཚོས་སྟོན་མིན་གྱི་འགོ་བ་ལ་མི་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་
མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་གསུང་བུ་དང་གསུང་བུ་མིན་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀྱན་
མཁུན་སྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་ཤེས་གྱི་མི་མཁུན་པས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལ་སྐྱག་པའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། རྒྱལ་བོས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དེས་པར་
ལེགས་པའི་ཚོས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཟབ་མོ་མཐའ་གང་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱར་མེད་ཅིང་། རྟེན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་མེད་པ་གང་ཞིག་རྟོགས་ནས་གོ་མས་པར་བྱས་པ་ལས། ཐེག་པ་
གསུམ་གའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཟབ་མོ་ནི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་གྱིས་
ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་བོའི་མདོ་^༧ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་ཞེན་པའི་གནས་མེད་པའི་ཚོས་འདིས་སྐྱག་པའི་སྐྱེ་
བོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བདག་རྩ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཐུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་ལ་

མངོན་པར་དགའ་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྤར་ཡོད་མེད་པར་འཛིན་པ་ལས་མ་འདས་
 པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་སྤང་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིགས་པར་རིགས་པ་མིན་
 པའི་གནས་ལ་འཛིགས་པ་དེ་དག་ནི་ཁ་ཅིག །རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་པ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཏུ་བརྟན་
 པ་ན། སྤྱིར་བཏང་བས་གིང་སྤོང་བར་བྱེད་ལ། སྤོངས་ནས་རན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་
 མོས་ཀྱང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ནི་དངོས་པོ་འགག་པ་དེའི་དོན་ཏུ་གོ་ནས་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱེར་བ་འདེབས་
 བྱིང་། ཚོས་གང་ཡང་ཡོད་མེད་གང་ཏུ་ཡང་བརྒྱུད་བར་བྱ་བ་མིན་ཅོ་ཞེས་དེ་སྐྱད་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་
 ལྟར་སྐྱོག་པར་བྱེད་པས་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་རང་ཡང་འཕྲུང་ལ་གཞན་ཡང་འཕྲུང་བར་བྱེད་དོ། །སྐྱོབ་
 དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དུམ་མ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར།^{༤༩} བྱ་གསོད་པ་དང་རི་དྲུགས་
 གསོད་པ་སོགས་ནི་རང་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱུད་ཏུའི་སྐོག་ཆགས་རྣམས་ཅན་གྲངས་ཡོད་པ་ཞིག་གསོད་
 པར་ཟད་གྱི་སྤོང་པ་ཉིད་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་རིག་པའི་ཕྱུན་པ་སེལ་བའི་
 སྐྱོན་མེ་ཚོས་གྱི་སྐུའི་རྒྱ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་གནས་
 འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་རང་བཞིན་གཉིས་ག་ལ་དེ་དག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་
 འཕྲུང་བ་སྤོང་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་ཏུ་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་ནས། རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྐྱེར་བ་བཏབ་ན། །རན་འགྲོར་
 འགྲོ་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
 སྤོང་པ་ཁས་སྤང་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ས་མེད་
 པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་ནས་བདེན་པ་གཉིས་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་ཏུ་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་པ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
 གདམས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་
 དགོད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཁྱོད་ལ་འཛིག་
 རྟེན་འདས་གྱི་རྒྱལ་ལུགས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལས་
 གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དབང་གིས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཅིའི་དོན་ཏུ་ཞེ་ན།

ཀུལ་པོ་ཁྱོད་ནི་མི་སྤང་པར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུའོ། །འཁོར་བའི་ཀུར་གྱུར་པའི་སྤྲིག་དང་བསོད་ནམས་
 བྱ་བ་ལས་འདས་པའི་ཟབ་མོ་གསུང་རབ་ལས་བརྒྱུ་ལ་བའི་དོན་དང་ལྡན་པ་སུ་སྤྲེགས་གཞན་དང་
 རང་གི་ཡང་སྤེ་བ་གནས་མེད་པ་ལ་འཇིགས་པས་མ་བྱུངས་པའོ། །དོན་དེ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ་
 ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང་། ཚོམ་གྱི་བདག་མེད་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱུས་ཉེ་བརྟན་པ་དང་། ཚིག་དོན་སོ་སོར་བརྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ནི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་རོ་
 བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱེན་ཅན་དུ། གང་
 ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུང་། དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་
 འཐད།^{༤༩} །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཉེ། འཇིག་རྟེན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལྡ་བོ་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 མ་རིག་པ་དེས་དངོས་སོ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་དེ་ལས་སྐྱུག་
 བསྐྱུས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ན་གང་ཟག་
 དང་སྤང་བོ་ཁོས་མི་ལེན་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་འཇིན་སྤངས་བཀག་པའི་རྗེས་སུ་མིང་གི་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྫོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རྣལ་
 འབྱོར་སྡོད་པ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྫོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་
 མིན་ལ། །ཡང་དག་དོན་དང་རྫོག་པ་ཞེས། །སྡོ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཇིན།^{༥༠} །ཅེས་གསུངས་གིང་།
 དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྫོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྫོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་
 མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྐྲོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱུལ་ལྟར་རང་གི་རོ་བོས་མ་
 གྲུབ་པར་ངེས་སོ།^{༥༡} །ཞེས་གསུངས་ཉེ། ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པའོ། །རྫོག་པ་ནི་དེ་ལ་
 ལྟོས་ཉེ་སྡོད་པའོ། །འགྲེལ་པ་དེར་ཆགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་
 བེ་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། ཚོམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྐྱུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྫོག་པས་བཞག་

བར་འཆད་པའོ།¹⁹ །དེ་ལ་ཁྲ་བོའི་མདོག་དང་འབྲེལ་ཡུགས་སྐྱུལ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྐྱང་བ་ན་ཐག་པ་ལ་འདི་སྐྱུལ་ལོ་སྐྱམ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་གསལ་སྐྱུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྐྱུལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་སྐྱུལ་པ་འབྱུང་བ་ན། སྤང་བོའི་སྤྲེང་ནས་སྐྱ་སྤྱིའི་རྒྱུ་གྱི་ཚོགས་པ་དང་། ཏུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་། དེའི་ཆ་གསལ་ངའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་རང་སྤང་བོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་འཛོག་རྒྱ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །ཁམས་དུག་གང་ཟག་རྩ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱུང་བ་ལྡེ་སློན་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་སུ་གང་ཟག་ནི་ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། །ཁམས་དུག་རེ་རེ་བ་དང་འདུས་པ་དང་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་སྐྱེས་སུར་མི་རུང་སྟེ། ས་མིན་རྒྱ་མིན་པ་དང་། མེ་མིན་རྒྱང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན་རྣམ་གཤམ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་རྣམས་གྱིས་ཁམས་དུག་རེ་རེ་བ་གང་ཟག་མིན་པར་བསྟན་ལ། གྲུན་མིན་ན་ཞེས་པས་ཁམས་དུག་འདུས་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་སུ་གང་ཞེས་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཟག་རྩ་མི་རུང་བར་བསྟན་ཏོ། །སྐྱེས་སུ་ཚོས་ཅན། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། །ཁམས་དུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྤྱིར། །གང་ཟག་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ནི་རེ་རེ་འང་ཚོས་ཅན། ཡང་དག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། །གཞན་ཡང་བཅའ་ན་བདག་སྤང་བོ་ལས་རྣམས་ལྡར་མེད་དེ། སྤང་བོ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བདག་མི་རྟག་པར་ཐལ་བ་དང་། ཏུ་མར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པ་མི་འཐད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པར་འགྱུར་ལོ། །བདག་དེར་སྤང་བོ་དེ་ལས་ར་གཞོང་ལ་རྒྱ་གུག་ལྟར་བརྟེན་པ་མིན་ལ། སྤང་བོ་དེ་ལ་བདག་དེ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། དམིགས་སུ་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ལོ། །སྤང་བོ་དེ་མེད་པར་བདག་ཡན་གར་བར་དམིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། སྤང་བོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་

པོ་སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཡོ་དང་ཐོགས་པ་དང་སྤྲིན་པ་མེད་པར་རྒྱུ་ཅིས་
 མེད་ཅིས་པ་དང་། ཐོགས་སྤྲིན་བསྐྱེད་པ་དག་མེད་པར་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཡོ་སྤྲིན་སྤྲུང་པ་
 དག་མེད་པར་ས་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་
 ཁོ་ན་གིང་མེད་པར་མི་འབྱུང་བར་གྲགས་པས་ལྷོས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གསུམ་ལྷོས་མེད་དུ་རང་གི་ངོ་
 བོས་ཡོད་དོ་ཞེན། འོན་ཏེ་མེ་འདི་གཞན་གསུམ་ལ་མ་ལྷོས་པར་བདག་ཉིད་མེད་ན། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་གྱི་
 འབྱུང་བ་གསུམ་གཞན་ལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གཞན་གསུམ་པོ་
 རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་དང་ཚོས་མི་མཐུན་པ་འདི་རུང་བའང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡན་རྒྱུན་ལྷོས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དོ་ཞེན། འབྱུང་
 བ་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཡན་རྒྱུན་ལྷོས་ནས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ན་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡན་རྒྱུན་ལྷོས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གང་ན་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་
 ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་སོ་སོ་རང་
 མེད་གྱི་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེར་ལྷག་མ་རྣམས་ཡོད་ན། འབྱུང་བ་བཞི་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་
 ལ་ཡོད་དམ། མ་འདྲེས་པ་ལ་ཡོད། ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ན་གནས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་མི་འཐད་དེ། འདྲེས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གལ་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རྣམས་སོ་སོ་རང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདྲེས་ཀྱང་གས་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད་པས་མཚན་ཉིད་གས་ཆེ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འདུས་པའི་ཆོ་
 མཚན་ཉིད་གས་ཆེ་རྒྱུ་འང་།⁴³ རང་གི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་སོ་སོ་རང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཚོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན།
 མི་འགལ་ཏེ། འབྱུང་བ་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མིང་ཙམ་བརྟེན་ཙམ་ལ་དགོངས་
 བས་བཤད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལ་དོག་དྲི་རོ་རེག་ལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱལ་འདྲི་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞུགས་གསུམ་རེག་མིན་འདི་ལ་མིན། ཞེས་སོགས་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་
 དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། མིག་དང་རྣམ་ཤེས་དང་གཞུགས་རྣམས་དང་མ་
 རིག་པ་དང་། ལས་དང་སྐྱེ་བ་གསུམ་དང་བྱེད་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་དང་། གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་
 དང་། ལན་རྒྱུན་སྤང་པའི་ལྷན་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་དང་དུས་དང་ནི་དབྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐུང་དུ་དང་རིང་
 པོ་དང་། སོགས་པས་གྲུ་བཞི་དང་རྒྱུ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དངོས་པོ་དང་དོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མིང་དང་མིང་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འབྲུང་བ་བརྟགས་ན་བདག་བཞིན་རྒྱུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞེ། ཚེས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་དོན་བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་།
 རྒྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། ཚད་ལྡར་ཐལ་པའི་སྒྲོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུང་
 དང་རིང་ཐུང་སྤྲ་དང་སྒོམ་ཉིད་དང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་ཉིད་ནི་ཚེས་ཅན། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག རྣམ་
 ཤེས་སུ་སྡེ་དེའི་གཟིགས་དོར་འགག་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟོག་པའི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། གཞན་ལ་འདིའོ་
 ཞེས་པ་བསྟན་ཏུ་མེད་པ་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དབང་བསྐྱུར་བས་ཀུན་ཏུ་བདག་
 པོ་དེ་ལ་ནི་ཚེས་ཅན། ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་ནི་རྒྱུང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་དོར་གནས་སོབ་པར་འགྱུར་
 པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོ་
 འདིར་ནི་རིང་བ་དང་ཐུང་བ་དང་སྒོམ་པ་དང་དགོ་དང་མི་དགོ་དང་འདིར་ནི་མིང་དང་གཞུགས་
 དག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ནི་འགག་པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་
 གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བས། མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་བཤེག་པས་དེའི་ཚེ་འགག་པ་ཡིན་
 བས་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གདོད་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་གང་ཞིག་སྐར་ནས་

ཡོད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་མ་རིག་པས་སྤྱི་བས་ནས་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
 རྣམས་གྱིས་མ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྡོན་ཆད་བྱུང་བ་
 རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཀྱུན་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་
 རྣམ་ཤེས་སུ་སྡེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་དོར་ཕྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར་བས།
 རྣམ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ། ཕྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 ཕྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཟིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་གྱི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །འགྲོ་བའི་ཚེས་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་
 པ་འདི་ཀྱུན་ཚེས་ཅན། སྐྱེ་བུ་དག་རྣམ་ཤེས་མེད་ལུང་གི་དེ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། མ་ལུས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་རི་ལྟར་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་འོད་དང་
 ལྷན་པས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྣང་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་གྱིས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཁྱེད་མེད་པ་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མི་ཤེས་པས་ནི་སྡོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
 བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གཏན་ལ་
 ཐབ་ནས་དེ་ཉིད་ངེས་པ་དང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་
 རྣམ་བཤེས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འོན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་རྟོན་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་
 མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནས་མཁའ་རང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། རམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 ཐལ། དགག་བྱ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
 གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་གལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་

ཐལ། འབྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མིང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་དེ། མིང་ཙན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་ནི། ཚོར་བའི་ཕྱང་པོ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་
དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་དང་བདག་བཞིན་དུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོང་པར་བསམ་
པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱར་བཤད་གྱི་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་
གཞོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་བཞིན་དུ་ཁམས་དུག་ཀྱང་བདག་མེད་དོ།།

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་བ་ལས། མངོན་པར་
མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་བའོ།། ||

ལེའུ་གཉིས་པ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་བཤད་པ།

། གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྤེལ་མར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་
 དང་། མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཡང་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐར་
 འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་དགག་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེ་
 གཞན་གྱིས་བཤད་ཟེན་དྲན་པར་བྱེད་པ་དང་། དགག་པ་དངོས་དང་། དེས་ནི་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་
 བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱ་གིང་གི་སྤོང་པོའི་ཡན་ལག་དག་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་ཉེ་སྤྲིང་པོ་
 ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཆེད་དུ་བཤིག་པར་བྱས་ན་སྤྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་སྤྲིས་སུ་ཁམས་དུག་དང་
 བཅས་པ་ཆ་དང་ཆར་བྱེ་ནས་བཤིག་ན་དེ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྲིང་པོ་རྒྱལ་ཅམ་
 ཡང་མེད་དོ། །མདོ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་གིང་རྫོན་པའི་སྤོང་པོ་ལ། །སྤྲིང་པོ་འདོད་མིས་རིམ་བཤས་བཤིག་
 བྱས་ཀྱང་། །སྤྲི་དང་ནང་ན་སྤྲིང་པོ་ཡོད་མིན་ལྟར། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་གཤེས་པར་
 གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོར་
 ཡོད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྲི་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་
 པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་དང་ཁམས་དུག་པོ་དེ་ཀུན་བདག་མེད་པར་རྒྱལ་པོ་ཚྭོད་ལ་གཏན་
 ལ་ལབ་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཉེ། ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 གྱིས་གསུངས་པ་དེའི་སྤྲིར། ཡང་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་སྤྲིར། རྒྱ་མཚན་དེས་དངོས་མེད་
 ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའོ། །སྤྲི་གསུང་ཐུགས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ལ་གདམས་པ་མཐར་ཐུག །ཐུབ་
 པ་ཆེན་པོས་བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསྐྱོག་པར་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བདག་དང་བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དེའི་སྤྲིར། དེར་ཐལ།

སྲུང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་མེད་པ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དམིགས་སུ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་མཐའ་བཞེན་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡུལ་དུག་སྐྱབ་པ་ཡིས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་པ་དང་། རྩལ་པ་ཡེ་མེད་
མིན་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་གཉི་ག་དོན་དུ་སྟེ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་མིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་ཡོད་པ་བཀག་ནས་གཏན་མེད་དང་། ཡང་ན་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འགྱུར་ཉེ། བདེན་པར་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། བདེན་པར་ཡོད་མེད་དེ་ནི་གཉི་ག་
དོན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཉེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ལས་འགལ་སྐྱེ་མི་
མཐུན་ཚོགས་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་དགོས་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་ཅེས་པ་དང་མེད་ཅེས་པ་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་སྐབ་པ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲུང་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟ་བུས་དམ་པའི་དོན་དུ་ན་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་
བདེན་རྩལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་དེ་ནི་ཀུན་མཁུན་གྱིས་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་
པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཞེས་ལུང་རི་རྒྱན་བསྟན་ཉེ། ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་ལུང་སྟོན་པར་
མི་མཛད་པ་མི་རིགས་ཉེ། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་སྲུང་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་
ན་ཕྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་མེ་རེས་ཀྱང་བྱེ་བ་
འགྱུར་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་མང་བ་ཐར་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། དེ་ལས་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་དན་
ལས་འདའ་བའི་ཆེད་དུ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་དན་ལས་འདའ་བར་
མཛད་ལ། སྲུང་མེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས། སེམས་ཅན་འཕྲེལ་བ་ནི་མེད་ལ། སེམས་ཅན་

ཟད་པ་དུས་གསུམ་དུ་གནས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་མིན་པས། བམས་ཅད་
མཁུན་པ་རི་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སྣོན་མཐའ་དང་སྤྱི་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པར་མཛད་སྒྲར་དུ་མ་ཟད་
ཅིང་འཕེལ་བ་ལྷུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་།
འགྲོ་ལོང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་དང་། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྣོད་མིན་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
ལ་ཞེན་པ་དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་སྣོད་མིན་གྱི་གདུལ་བྱས་མཐའ་བཅུ་བཞིར་བསྟུས་
ནས། དྲིས་ཀྱང་ལུང་སྣོན་པར་མི་རིགས་ཏེ་སྣོད་མིན་གྱི་ས་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་གསང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་
ཟབ་མོའི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན་འཇིག་རྟེན་སྐྱར་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་བདུད་རྩི་ཡིན་གྱི་དམིགས་པའི་གདོན་གྱིས་ཟེན་པ་
རྣམས་གྱིས་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཅོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་སྐྱུ་མའི་གྲང་པོ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྐྱང་ཡང་དེ་ལ་དོན་གྱི་
ཡང་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་མེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱང་ཡང་དེས་
སྣོད་པ་སྐྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྐྱང་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་
དང་འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །དེ་ཡང་སྐྱུ་མའི་ལྟང་མོ་བ་མིག་སྤྲད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་སྐྱུ་
མའི་རྟ་དང་གྲང་པོ་སོགས་ཡུལ་གྱི་གོ་ས་གཞོན་པའི་རྟ་གྲང་དུ་ཞེན་པ་ལྟར། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་མ་
རུད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་རང་
བཞིན་གྱིས་སྣོད་རོ་སྐྱུ་མ་དུ་མི་སེམས་སོ། །སྐྱུ་མ་མཁའ་རང་ཉིད་ལ་རྟ་གྲང་དུ་སྐྱང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་པ་ལྟར། དེ་ལོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་
མཐའ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱང་ཡང་དེས་སྣོད་པར་རྟོགས་ལ།³ ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པ་
རྣམས་ལ། བདེན་འཇིན་མངོན་འགྲུར་བ་འབྱུང་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་དེ་ཡང་འབྱུང་བ་མི་

སྲིད་དོ། །རྒྱ་མའི་རྗེས་དང་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་རྒྱ་མའི་རྟ་གྲང་གི་སྣང་བ་ཙམ་
ཡང་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པའི་རྩེ་དངོས་པོ་ཀྱན་
རྫོབ་པའི་སྣང་བ་མཐའ་དག་ལོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་རྒྱ་མའི་གྲང་པོ་ནི་གང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་གར་ཡང་མི་འགོ་ཡང་གྲང་
པོ་རང་བཞིན་པ་འགོ་འོང་བྱེད་པར་འདྲིན་པ་ནི། རྣམས་ལ་སོགས་པས་སེམས་སྒོངས་པ་ཙམ་དུ་བྱང་
པས་ན་ཡང་དག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཅུང་བྱང་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚས་
གང་ཞིག་སྣར་ཡོད་དམ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་འདིག་རྟེན་དོན་དུ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
མེད་པར་ཐལ། སྣར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་མིང་གི་ཐ་སྣང་དུ་གདགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་
པར་དུས་གསུམ་དུ་སྟེ་འགག་བྱེད་པ་ལས་འདས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དེས་ན་མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། མཐའ་བཞི་ལས་
འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལས། མཐའ་བཞིར་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པས་འདིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་དང་། གཉིས་དང་གཉིས་
མིན་ནམ་པ་བཞི་ལུང་མ་བསྟན་པ་འདི་མཛད་དོ། །མཐའ་ཡོད་ནི། རྒྱང་འཕེན་འདོད་པ་ལྟར་ཚེ་འདིར་
བྱང་གི་ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་འདོད་པ་ལྟར་ཚེ་འདིར་བྱང་གི་ཕྱི་མར་མི་འཇུག་པ་
དང་། མཐའ་མེད་ནི་གངས་ཅན་འདོད་པ་ལྟར། ཚེ་འདིའི་བདག་དེ་ཉིད་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་དང་།
མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ནི། གཅེར་བྱ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར། གནས་སྐབས་མཐའ་དང་ལྡན་ལ་
རང་བཞིན་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། གཉི་ག་མ་ཡིན་པ་ནི་གནས་མ་སུའི་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་
ལྟར། གང་ཟག་ལ་གྲུལ་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་བཟུང་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། ཐུབ་པས་སྣོད་མིན་ལ་ཟབ་མོ་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣོད་མིན་གྱིས་ཚམས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དེས་པར་ལེགས་པའི་གནས་དམ་པའི་

ཚོས་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བྱ་བའི་གནས་མེད་པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ཕྱ་རབ་དང་སོ་སོ་
 རྒྱུ་ལོས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་མངོན་སུམ་མིན་པ་ཟབ་མོ་དེ་གོ་སྟེ་དེ་ནི་རི་ལྷ་ལུང་
 སེམས་ལ་གོ་སྟེ་ཞིང་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རྟེ། རེ་ཤིག་ལུས་ནི་མི་གཙང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གང་
 ཞིག་མི་གཙང་བ་རྒྱན་དུ་འཛགས་པ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་རགས་གིང་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་བ་
 ཡིན་པས་རྟོགས་པར་སླ་བ་དང་། དུས་རྟག་ཏུ་མི་གཙང་བར་སྤང་བའང་གང་གི་ཚོ་མི་གཙང་བར་
 སེམས་ལ་གནས་པ་མིན་པ་དེའི་ཚོ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རེས་ཤིག་རགས་པ་ཡང་རྟོགས་པར་མི་རུས་ན་ཕྱ་
 བ་རྟོགས་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའོ། །བཤེས་གཉེན་པོ་རྟོ་བའི་གསུང་སྟོས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། མི་རོ་
 ལུང་སྟེད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ། གཡོ་འགལ་རྩུང་ཟེད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོན་པ་ཉིད་སྤོའི་ལུལ་དུ་བདེ་ཙམ་
 ཡོད་ཟེར་བའི་ཡང་ན་སྟོ་རྩེངས་པ་ཡིན། ཡང་ན་རྩུན་སྟུ་བ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཉེས་པ་ནི། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྷ་སྟེང་ཚོས་འདི་བདག་
 གིས་རྟེད། །སྤུལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །དེས་ན་མི་སྟུ་ནགས་སུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་
 ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་རོར་ཞག་ཞེ་དགུ་རྟོགས་བསྟན་པ་ལས་འོག་པར་
 གྱུར་རྟེ། སྟོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་འདི་ཟབ་པའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་སྟེ་བོ་ཡིས་
 ཤེས་པར་དཀའ་བ་བྱགས་སུ་རྩུང་དེ་རྒྱ་མཚན་དེས་ནའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཟབ་མོ་ལོག་པར་བརྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བརྒྱང་ལེགས་ཉེས་
 གྱི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་གྱི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ལ་བག་དང་ལྡན་པར་
 གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་སྟུ་ན་བསྟན་ཡང་ཅི་ཤིག་དགོས། རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པར་རིགས་སོ་སྟུ་མ་ན། སྟོང་ཉིད་གོ་བའི་རིགས་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་བསྟན་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། རིགས་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་མཁས་པ་དང་། མཁས་པར་སྟོམ་པ་མུང་བའི་ཉེས་
 དམིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཁས་པ་མུང་རྩུལ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་ན། ཅི་ཡང་མེད་པའི་
 དོན་དུ་བརྒྱང་སྟེ། ཚོས་འདི་ལོག་པར་ཤེས་གིང་གོ་བར་འགྱུར་ན་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་དལ་འབྱོར་
 དང་ཐར་པ་གཉེག་ལས་ཉམས་པས་རྩུང་ཀྱང་ཟ་སྟེ། འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བཡི། །དབང་གིས་མི་

གཙང་བ་ངན་འགོ་དེར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར་བས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །མཁས་པར་རྫོམ་པ་
 འཕྲང་བའི་རྒྱལ་ནི། གཞན་ཡང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དོན་དུ་འཛིན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོང་པ་བསྟན་
 པ་ན། དེ་འབྲུག་སྣོང་ཉིད་རྣལ་མ་མེན་གྱི། ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཞེས་སྣོང་
 པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ནི་ལོག་པར་བརྒྱང་བ་དྲང་དོན་ལ་ངེས་དོན་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱན་པོ་མཁས་པའི་ང་
 རྒྱལ་ཅན་ཡང་སྣོང་པ་ཉིད་སྣོང་བས་སེམས་མ་རུང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མནར་
 མེད་པར་ནི་སྤྱི་ལྷན་སྤྱོད་འགྲོ་བའོ། །དེས་ན་སྣོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མོས་པ་སྐྱེ་བ་དག་འཇན་ཡང་། བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱའི་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཁ་ཟས་ཚོད་མ་ཟེན་པ་དང་། མི་འཕྲོད་པ་ཟ་བའི་བཟའ་ཉེས་པས་གི་
 ལ་ཐུག་པའི་ཕྱང་བ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བཟའ་ལེགས་པས་ཚེ་འཕེལ་བ་དང་
 བད་མེད་པ་དང་སྣོང་བས་དང་ལྡན་པ་དང་ལུས་སེམས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྣོང་
 ཉིད་ལོག་པར་བརྒྱང་བ་དེས་ཕྱང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྣོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོང་
 དུ་རྒྱུད་ནས་སྣོང་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གྲུས་པའི་ལེགས་པར་གཤམ་པས་
 མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་པ་འཕོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལོག་པར་བརྒྱང་བ་ཉེས་དམིགས་ཚེ་ཞིང་ལེགས་པར་གཤམ་ན་མན་ཡོན་ཚེ་བ་
 དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སྣོང་ཉིད། འདི་ལ་སྣོང་པ་དང་མེད་པའི་ལྷ་བ་ཉིད་སྤངས་ནས་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་གཤམ་
 པ་ལ་ནན་ཏན་མཚོག་འབད་པ་ཚེན་པོ་མངོན་ཅིག །ཅེས་གདམས་ཏེ། སྐྱེས་ལུའི་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏུ་འོ།།

གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། རྣམས་དགོད། དངོས་ཀྱི་དོན་ཏེ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། སྣོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། དེ་མ་རྟོགས་པ་དེ་སྤིང་མངོན་མཐོ་ལ་
 འབད་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྣོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་འདི་ཡོངས་སུ་མ་གཤམ་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱབ་པའི་ངར་འཛིན་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་

ལས་གསོག་ལ། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་དང་ངན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་
དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དེའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིད་ངར་འཛིན་པ་སེལ་བའི་ཚོས་ནི་མི་ཤེས་པ་དེ་
སྲིད་སྐྱེན་པ་དང་རྩུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཚོས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མངོན་མཐོའི་ཚོས་བརྩུ་དུག་ལ་
གྲས་པ་མཛོད་ཅེས་གདམས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་དང་། བན་འགྲོའི་རྒྱ་རྒྱབ་པ་དང་། ཚོས་མིན་
སྤངས་ནས་ཚོས་རྒྱབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྐྱིར་
བསྐྱན་པ་དང་། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བན་ཡོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། སྐྱིར་དམ་བའི་ལྷགས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་རྣམས་བྱེད་པའི་སྡོན་དུ་བསམ་པ་དགེ་བའི་ཚོས་
བཏང་ཞིང་བར་དུ་ཡང་ཚོས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐ་མར་ཡང་ཚོས་ལྡན་དུ་རྒྱབ་པའི་ས་བདག་ནི་ཚེ་འདི་
དང་གཞན་དུ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདིར་བྲགས་པ་སྐྱན་པ་དང་། སྲིག་པ་
མ་བྱས་པས་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེ་བ་དང་། མི་མིན་གྱི་འཚེ་བ་མེད་པས་འདིར་འཛིགས་
པ་མེད་པ་དང་འཚིགས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་བདེ་འགྲོའི་བདེ་
བ་རྒྱས་པའོ། །པམ་ཡོན་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཚོས་བསྐྱེན་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
མངོན་མཐོའི་ཚོས་ནི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འང་ལྷགས་ཀྱི་དམ་པ་སྟེ་ཚོས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དབང་དུ་བསྐྱུས་
ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དགའ་བར་འགྱུར་ལ་འཛིག་རྟེན་དགའ་བར་འགྱུར་བས་ཀྱང་རང་དང་གཞན་ཚེ་
འདི་དང་གཞན་ལ་བསྐྱུས་པར་མི་འགྱུར་བས་ལྷགས་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེན་བཅོས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་རིགས་པ་དང་། དེ་
ལ་སྤྲད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ངན་པ་དང་
འཚེ་བ་ཚོས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཚོས་མིན་པས་ནི་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེན་བཅོས་ངན་པ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡིས་འཛིག་རྟེན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་ལ། འཛིག་རྟེན་མི་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་དང་གཞན་དུ་

མི་དགའ་བར་འགྱུར་བས། ལྷགས་ངན་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་སུའི་འདོད་དོན་རྒྱབ་
 བྱེད་དུ་མེད་པའི་ལྷགས་ངན་པ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་ལྷགས་པས་ངན་འགྲོའི་ལམ་འབྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད་
 པས་གཞན་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པ་ངན་འགོ་མི་བཟང་པ་སྦྱེད་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རི་
 ལྟར་སྐྱེས་སུའི་དོན་གྱི་རིག་པ་བྱས་ཏེ། སྐྱེས་སུ་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་འགའ་ཞིག་བྱས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ལྷགས་ངན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ནི། ས་རོལ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་ཟད་པས་སྐྱེས་སུའི་དོན་དུ་རི་ལྟར་ལྷགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། ལྷགས་ངན་པ་
 དེས་ནི་ཚེ་རབས་སྟོང་ཕྱག་ཏུ་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་བསྐྱེས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་
 ཏེ་དགའ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཡང་སྐོན་རྣམས་བཏང་སྟེ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཞིག་ །དེས་ནི་ཚུང་གྱི་བྱ་བས་
 རང་ལ་ཕན་པ་ཐོབ་ལ། ཚེས་བྱས་པ་ལ་གཞན་འདུན་པས་དག་པོ་ཡང་ནི་མི་དགའ་བར་འགྱུར་མོད་
 གྱི་རང་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བཞི་ལ་བསྐྱབ་
 པ་དང་། བདེན་པ་སྐྱབ་སོགས་བཞི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། དགེ་བ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གྲོགས་ཁྱད་པར་ཅན་
 ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིན་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་པས་འཁོར་དུ་བསྐྱབ་དང་། དེ་ལ་
 མངོན་མཐོ་དེས་ལེགས་ལ་བརྩམས་པའི་གཏམ་སྟན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དོན་སྨོན་པ་གཞན་ལ་ཕན་
 དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། དོན་གཅིག་སྨོན་པས་ཏེ་གཞན་བཞོད་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཉམས་
 སུ་ལེན་པ་སྟེ། དོན་མཐུན་ལོ། །ཚིག་འདི་ལྟར་ན། སྤྱི་མ་གཉིས་གོ་བསྐྱར་བ་ལྟར་རོ། །བསྐྱབ་བཞི་པོ་
 དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་འཇིག་རྟེན་དང་ཕྱགས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱང་བསྐྱབ་ཏེ་དུ་མངོན་ཅིག་
 ཅེས་གདམས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མོ་སོར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི།
 བདེན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། ཤེས་རབ་བཟང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 བདེན་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དག་ལ་ཉེས་པ་གཞན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་རི་

ལྷ་ལྷ་བདེན་པ་སྐྱ་བ་གཅིག་ལྟ་ཡོད་ན་སྐྱ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཁས་སྲུངས་པར་ཡིད་བརྟན་པའི་
 གཞོན་ཞེས་ཡིད་ཆེས་བརྟེན་བ་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་རླུན་སྐྱ་བ་
 རི་ཡིད་མི་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་བསྐྱ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོག་སྐྱ་
 བ་ནི་བདེན་པ་སྐྱ་བ་སྟེ། སེམས་པས་དོན་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་བ་དོན་དུ་རླུན་མིན་པ་
 མིན་ནོ། །གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པ་བདེན་པ་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ། མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ན་ཅིག་གོས་དོན་
 ལ་གནས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་བདེན་པ་སྐྱ་བ་མིན་པས། གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཚོག་འབའ་ཞིག་སྐྱ་བར་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷ་རྒྱལ་པོའི་ཉེས་པ་མང་པོ་དག་ཡོད་ཀྱང་། གཏོང་པོད་ཆེ་བའི་སྐྱེན་པ་ཆེས་
 གསལ་བ་ཞིག་གིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་འཇུངས་པའང་སྐྱོན་དེས་དེ་དག་གི་
 ཡོན་ཏན་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པས། སེར་སྐྱ་སྤངས་ནས་སྐྱེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གསུམ་
 པ་ནི། ཚོད་བག་སོགས་སྤངས་ནས་དབང་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་ཉེ་བར་ཞིབ་དང་། བསམ་
 པ་དབག་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པའི་ཕྱིར་གཞན་མཚོག་ཏུ་གྱས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། གྱས་པས་
 བསྐྱེན་པར་དཀའ་བས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་ལ། དཀའ་ཡང་བརྩོན་བདེ་བས་ཉེ་བར་ཞིབ་བསྐྱེན་
 ཞིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སྲང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པས་གཞན་གྱིས་སྒོ་མི་འཕྲོགས་པ་
 དང་། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཛོག་ཅིང་བསམ་པ་བརྟན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་གོགས་པོས་སྐྱ་བས་མི་རྩུགས་
 པས་དེའི་འབྲས་བུས་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དེ་བས་ཤེས་རབ་ལྷུང་སྲང་བར་མངོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞིབ་དང་ཤེས་རབ་དང་ཚོས་བཞི་པོ་
 བཟང་ཞིང་བརྒྱན་པའི་མི་དབང་ནི་ཚོས་བཟང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ལྷ་ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྟོད་པར་
 འགྱུར་བས་ཚོས་བཞི་དང་ལྡན་པར་མངོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
 རིགས་པ་དང་། འཚིབ་མི་རྟག་པ་རྒྱན་དུ་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གོགས་མཚན་
 ཉིད་བཞི་ལྡན་དང་འགོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་དོར་དགའ་དོར་ནས་ལེགས་པ་འབའ་ཞིག་

འགྲུར་བ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་གཅིག་ལ་སྟེ་འཛིགས་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱོད་ཡིད་བརྟེན་ན་འཛིགས་པ་
མཐོང་ན་གཅིག་ལ་ཁྱོད་ཀོ་སྟེ་ཁྱོད་ནི་ཅིས་མི་འཛིགས་ཏེ་འཛིགས་པར་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆང་ལ་ཆགས་པ་དགག་ཀྱུན་པོ་ལ་དགག་པ་དང་། ལུང་མེད་ལ་ཆགས་
པ་དང་། ལིངས་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆང་གིས་འཛིགས་རྟེན་འདིར་དང་པོ་འཕྱང་བའི་དུས་རང་
ནས་གཞན་གྱིས་བརྟམས་པར་འགྲུར་ཞིང་དགོས་པའི་དོན་ཡལ་བ་དང་། འོར་ཡང་ཟད་བར་འགྲུར་བ་
དང་། བག་མེད་པའི་ཚོངས་པས་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པས་འདི་ཕྱི་འཛིགས་དམིགས་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བས་
ཆང་ནི་རྟག་དུ་སྤངས་ཤིག །གཉིས་པ་ནི། ཀྱུན་པོ་འགྲེད་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་དགུ་ཡོད་
པ་དེ་བས་རྟག་དུ་ཀྱུན་པོ་སྤང་བར་མཛོད་ཅིག །ཉེས་དམིགས་དགུ་གང་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་འོར་ལ་
ཆགས་པ་དང་། ཀྱུན་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཐོབ་བམ་མི་ཐོབ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བས་མི་དགའ་བ་དང་ཞེ་
སྤང་དང་། གཡོ་སྐྱུ་དང་། ཚོད་པའི་གནས་དང་། རླུང་དང་ཀྱལ་པ་དང་། ། ཆོག་ཚུབ་སྐྱ་བའི་རྒྱ་དགུ་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལུང་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། རོ་སོར་དགག་པ་
དང་། མི་གཙང་བ་སྐྱོམ་པའི་འབྲས་སུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་ནི་མི་གཙང་བ་ཞིན་དུ་
གཟུགས་གཙང་བ་སེམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ལུང་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་དོན་དུ་ནི་གཙང་བ་རྩུང་ཟད་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
མཛེས་པ་དགག་པ་དང་། ལུས་ཡན་ལག་ཅན་མཛེས་པ་དགག་པ་དང་། ལུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་བདེ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ཆགས་
པར་མི་རིགས་པ་དང་། དེའི་དཔེ་དང་། ལུང་མེད་ལ་ཆགས་ན་ཆགས་བྲལ་གྱི་གནས་མེད་པར་འགྲུར་
བ་དང་། མི་གཙང་ཡང་རྒྱན་པོས་དགའ་བའི་རྒྱར་བཏགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ནི་ཁ་རྒྱ་རུལ་བ་དང་
སོ་སྐྱག་མི་གཙང་བའི་སྟོད་ཡིན་ཏེ་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །སྣ་ནི་རྟག་དང་བསྐྱབས་དང་སྣ་རྒྱའི་
སྟོད་ཡིན་ལ། མིག་ནི་མིག་རྒྱ་མིག་གི་དྲི་མ་དང་། མཆི་མའི་སྟོད་ལྟོའི་ཁོང་ནི་བགད་གཅི་དང་སྟོ་བ་
དང་མཆིན་པའི་སྟོད་ཡིན་པར་ཚོངས་པས་ལུང་མེད་མི་གཙང་བར་མ་མཐོང་བས་དེའི་ལུས་ལ་ཆགས་

བར་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་མི་གཙང་བས་གང་བའི་སྐྱེ་ལོ་ལ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་སྤྱད་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་
 ཤེས་པ་རྫོངས་པ་ཡིས་སྤྱད་མེད་རྣམས་ལ་ཆགས་པའང་དེ་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཡུལ་
 ཤིན་ཏུ་དྲིང་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འང་འཛིག་རྟེན་ཆེས་ཆགས་ན་
 ཡུལ་གང་ལ་ཐབས་གང་གིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བཀྱི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་མེད་
 བར་འགྱུར་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན། བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། རན་
 རྒྱུགས་དག་ལ་ཕག་རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བཤང་གཅི་བཅེར་བ་ལ་འདོད་ལྡན་རན་རྒྱུགས་
 ལ་ཆགས་པའི་ཕག་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤྱད་མེད་ལ་རབ་ཏུ་ཆགས་པ་ལུས་ཀྱི་ནང་སྐྱེན་སྤྱིའི་
 སྲོང་ཁྱེར་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བའི་སུ་ག་དོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྤྱད་མེད་དེ་ནི་སྐྱོ་བོ་རྒྱན་པོ་ཡིས་དགའ་
 བའི་རྒྱའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་སློ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྤྱད་མེད་ལ་ཆགས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྤྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་སྤྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། སྤྱད་
 མེད་ལ་བརྟོད་པའི་གང་ཟག་སྤྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱད་མེད་ཀྱི་བཤང་གཅི་
 སོགས་སོ་སོར་མི་གཙང་བར་མཐོང་ནས་ནི་མི་གཙང་བ་དེ་འདུས་པའི་ལུས་ལ་རི་ལྟ་སྤྱད་ཡིད་དུ་
 འོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། རྒྱ་དང་རོ་བོ་དམན་པ་ནི་ཁག་དང་ཁུ་བ་འདྲེས་པའི་ས་བོན་མི་གཙང་བའི་སྦྱིང་
 པོས་སྦྱེད་པ་མི་གཙང་བའི་གཟུགས་སུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འདི་ལ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་གང་གིས་ཆགས་
 མི་གཙང་བའི་སྤྱད་པོ་མི་གཙང་བ་དེའི་རྣམ་གྱིས་བརླན་པའི་ཕགས་པས་གཡོགས་པར་གང་ཉལ་བ་དེ་
 བྱི་སྤྱད་མེད་དང་ལྟོ་བ་སྤྱད་དེ་ཉལ་བར་ཟད་པས་སྤྱད་མེད་དང་ཉལ་བ་ནི་མི་གཙང་བ་དང་ལྟོ་བ་སྤྱད་
 དེ་ཉལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱད་མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཆགས་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་།
 གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དང་འདྲ་བར་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མི་

གཙང་བར་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་མེད་གཞུགས་བཟང་བ་དང་གཞུགས་ངན་ནམ་ཚན་ནམ་
ཡང་ན་གཞོན་ཡང་རུང་ལུང་མེད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱན་མི་གཙང་ན་ཚྲོད་ཆགས་པ་བྱུང་པར་གང་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ།
ཆགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ལྷན་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་མི་གཙང་བའི་གོང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་ཞིང་གིན་ཏུ་གསར་ལ་དབྱིབས་ལེགས་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་
པར་མི་འོས་པ་ལྟར་ལུང་མེད་ཀྱི་གཞུགས་ལའང་དཔེ་སྟེ་དུས་དྲག་ཏུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པར་མི་
འོས་སོ། །ཁོང་རུལ་པ་བྱི་རོལ་པགས་པས་གཡོགས་པ་རོ་སྤྲངས་¹⁰ འདི་ཡི་རང་བཞིན་ནི་མི་གཙང་
བ་གིན་ཏུ་མི་བཟང་པར་སྣང་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟ་སྤར་ན་མཐོང་བར་མ་ལྷུར་པགས་པ་འདི་ཡང་མི་གཙང་
སྟེ་རལ་ག་བཞིན་དུ་ལགས་ན།¹¹ འདུག་པ་ཡིན་གྱིས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
སྤྱིར་རོ། །སྤྱིར་དོར་བའི་མི་གཙང་བའི་ཕུང་པོའི་པགས་པ་ལྟར་ཇི་ལྟ་སྤར་ན་གཙང་མར་འལུར་ཏེ་མི་
གཙང་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། མི་གཙང་བས་གང་བའི་སྐྱམ་པ་ནི་སྤྱི་རོལ་བཀྲ་ཡང་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་
ལྟར་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བས་གང་བ་ཅིའི་སྤྱིར་མི་སྤྲད་སྤྲད་པར་རིགས་ཀྱི་
ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཚྲོད་ནི་སྤྱིར་དོར་བའི་མི་གཙང་བ་ལ་སྤོད་པ་དང་། གྱི་དང་སྤོང་བ་
དང་། བཟའ་བཏུང་ནི་གཙང་མའང་མི་གཙང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་ལུས་ནི་ཅིའི་སྤྱིར་མི་སྤྲད་སྤྲད་
པར་རིགས་ཀྱི་བསྟོད་པར་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རང་བཞན་དག་གི་སྤྱི་རོལ་གྱི་མི་གཙང་
བ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་དག་གི་མི་གཙང་བ་གཞུགས་ཀོ་སྟེ་གཞུགས་ནི་
ཅིས་མི་སྤྲད་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སྤྱི་དང་ནང་གི་ཉིད་ལ་སྟེ་གཞན་དང་རང་
གི་ལུས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་རིགས་པ་མིན་ནམ་མ་དགུ་དག་ནས་འཇག་པ་ཅན་གྱི་མི་
གཙང་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུང་བར་བྱེད་ཀྱང་ལུས་མི་གཙང་བར་མི་

ཀྱང་དུག་འཇག་པ་གཞན་ལ་གཞོན་པ་དང་། འཚོ་བ་ལྟར་གང་ཟག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཅན་སྐྱེག་
བར་འགྱུར་བ་དེར་ངན་པ་ཡིན་པས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆར་སླིན་ཆེན་
པོ་ལངས་བ་ན་ཞིང་པ་རྣམས་ནི་དགའ་བ་སྐྱེ་བར་ཇི་ལྟ་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེར་སྐྱོད་པ་བཟང་པོ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཡིན་པས་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཚོས་མིན་སྤངས་ནས་ཚོས་སྐྱབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤར་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་
བས་ན་རང་བཞག་ལ་གཞོན་པའི་ཚོས་མིན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་དུས་ཉུག་ཏུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་རང་གཞན་
ལ་ཕན་པའི་ཚོས་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མདོར་བསྟུས་ནས་གདམས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཡང་དེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྤ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་སོ་གཉིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་
བསྐྱབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དཔེའི་བྱད་པར་དོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
འདིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་འདོད་ན་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་དེའི་ཕྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེན་
བཞི་དང་། རྒྱ་བཞི་དང་། ལྷོ་བས་བཞེས་རྒྱབ་པའི་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་པ་དང་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་
བོ་ཚྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་
དང་། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་མཐའ་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས་པས་རྒྱའི་གཙོ་བོ་གསུམ་
ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྟོན་དཔོན་ལྷ་བ་གཤམ་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་
ཕབ་ཅིང་།^༧ ཚོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་ཞལ་འབངས་ནས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དགོས་འབྲེལ་གྱི་
ཐད་དུ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་གཉིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་

ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། མྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་སྒོན་དུ་འགྲོ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའི་
 རྒྱུ་རྐྱེན་པ་ཐོག་མར་མཛད་ནས། མཐར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་རྒྱལ་སྦྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ། སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་ཀྱིས་གཞན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་སྦྱིང་རྗེས་
 བསྟན་བཅོས་མཛད་པ། “ཅེས་མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱིས་ཐོག་མ་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གསུམ་སྤྲུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ་མཛད་ནས་མཐར་ས་དང་བོའི་ཚེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་རྒྱལ་སྦྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 མངོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བསྟན་ནས་
 བསྟན་པའོ། །འདི་དག་ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ནི་
 རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཚེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྦྱོང་བ་སྦྱི་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། བར་སྦྱིན་
 ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།”¹⁶

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉན་པར་སྐྱུལ་བ་དང་། བཤད་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་
 ཚེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་སྦྱིས་པུ་ཚེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སུ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རི་ལྟར་བྱོད་ཀྱི་སྤྲུ་བརྒྱན་
 པར་འབྱུར་བ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་དང་། འབྲས་ལུ་མཚན་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ལྟ་བུ་གསལ་
 པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གཞུང་གི་སྦྱིང་བོ་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་།
 དཀར་པོའི་ཚོས་རྣམས་བསགས་སྦྱིར་དང་། །སྦྱིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤངས་པའི་སྦྱིར། །སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ལ། །མཚོན་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་མངོན་པར་བརྗོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་དངོས་ལ་གསུངས་པའི་མཚོན་རྟེན་དང་། གཞན་ཡང་མཚོན་བྱ་བ་མ་དང་མཁན་པོ་དང་། སློབ་
 དཔོན་དང་ནད་པ་སོགས་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་། ཆམ་རབས་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་
 བཀྱར་བས་གཞན་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་པའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་བྲག་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་
 ཅི་བས་སྦོང་ལྟེ་བ་ལྟར་ལྷོད་རྗོད་ཀྱིས་པའི་འཁོར་ལོ་ཡི། རྟགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བར་
 འགྱུར་ལ། རྒྱལ་པོ་བྱོད་ཀྱིས་ཚོས་ལ་རྟག་པར་ནི་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་པའི་ཡི་དམ་ཡང་དག་པར་སྤང་

བ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག། །དེས་ནི་རྐང་མཐིལ་ས་ལ་མཉམ་པར་འབབ་པས་¹² །ཤིན་ཏུ་ཞབས་གནས་
པའི་བྱང་རླབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་བ་ལགས་པས་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

སྨྲིན་པ་དང་སྨྲན་པའི་ཚོག་དང་ནི་ཡན་པ་དང་དོན་གཅིག་སྨྲོད་པ་ཡི་བསྐྱབ་བ་བཞིས་དཔལ་
ལྡན་ཕྱག་སོར་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་དྲ་བ་ཡིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་རིས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་
ལས་བཟང་བ་དང་ནི་བརྟུང་བ་མཚོག་རབ་ཏུ་མང་པོ་བྱིན་པ་ཡིས་དཔལ་ལྡན་ཕྱག་དང་ཞབས་མཉེན་
ཞིང་འཇམ་ལ་གཞོན་གཞེ་བ་དང་། སྨྲ་ཆེ་ཞིང་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྱག་པའི་ཕྱོགས་ཐལ་
གོང་གཉིས་དང་། ལྷག་པའི་ཕྱོགས་བརྟུན་ཡང་གསུམ་ལེངས་པས་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་
འཚེ་བ་མེད་པ་དང་། བསད་པར་འདོད་པ་ཐར་པར་བྱ་བས། ལྷན་སྐྱེས་པའི་སྨྲ་མཛེས་པ་དང་། ཡ་ཡོ་
མེད་པས་དྲང་ཞིང་ཆེ་བ་དང་ཆེ་རིང་བ་དང་། སོར་མོ་རིང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་བཞི་ཆ་སྨྲིར་འཕགས་
བས་རྟེན་པ་ཡངས་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཚོག་དོན་རྣམས་སྤེལ་
བས་དཔལ་ལྡན་མདོག་བཟང་ཞིང་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་མི་མདོན་པ་དང་བ་སྨྲ་བྱེན་དུ་རེ་རེ་ནས་གཡས་
སུ་ཕྱོགས་པར་མཚན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་རིག་པ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རང་
གིས་སློབ་པའི་དུས་སུ་གྲུས་པར་¹³ །ལེན་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྨྲིན་པས་ཚྱོད་བྱིན་གྱིས་སྤ་
ཞིང་རིམས་གྱིས་བཞེལ་བས་རི་དྲུགས་ཨེ་བྱ་ཡའི་བྱིན་པ་དང་། དུན་པ་བཟང་བས་ཡིད་ཚོ་བ་དང་།
རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གི་ཚོར་བདོག་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱངས་པར་
གྱུར་ན་སྨྲར་དུ་བརྟུང་བའི་ཡི་དམ་བཅས་པའི། བརྟུལ་ཞུགས་གྱིས་ཕྱག་རྒྱས་གིང་རིང་བ་དང་། སྨྲའི་
ཚོ་མདོག་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉེན་བཞེས་ཕན་
ཚུན་བྱ་བ་དག་ཡང་དག་པར་སྨྲམས་པ་བྱས་པ་ཡིས་སྐྱང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ཅང་ཤེས་ལྟར་དཔལ་ལྡན་འདོམས་
ཀྱི་སྐྱབ་བའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱབ་པའི་དམ་པར་འགྱུར་བ་དང་།

ཁང་བཟང་དང་ནི་གཉིང་བ་དག་བདེ་ཞིང་བཟང་རབ་ཏུ་བྱིན་པས་གསེར་ནི་བཙོ་མ་དྲི་མ་
མེད་པ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་པ་གིན་ཏུ་འཇམ་པའི་མདོག་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་སྤིད་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱབ་མེད་པའི་དབང་བྱིན་ཞིང་། རིགས་པར་སྐྱ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་

པར་བྱ་ལ་རྒྱ་རྒྱབ་པའི་ཚེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་། འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སློབ་ལམ་དྲི་མ་
མེད་པས་མཚམས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ནི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ལྡན་
འདོད་ཀྱི་བྱམས་པའི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་གཞུང་ནི་མངས་དོགས་པ་
ཡིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་དོན་གྱིས་
བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། རྒྱའི་ཁྱད་པར་དང་། དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དཔེ་འདི་དག་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་དག་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བས་
མངོས་པ་དང་སྤྱི་བ་བྱེད་མེད་ཅིང་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་གསལ་བ་
ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེས་ཁྱད་པར་ལྷགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཚན་དང་ནི་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐུབ་
པའི་དབང་པོ་ལ་སེམས་དང་བའི་རྒྱའི་ཡན་ལག་གཅིག་ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་
བསྐྱར་གྱི་མཚན་དཔེ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་དེ་དག་བསྐྱལ་བ་ལྟེ་པ་བརྒྱ་མཉམ་ནི་གཅིག་ཏུ་བསགས་པའི་དགེ་
བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཀྱང་རྫོགས་པར་སྦྱེད་པར་ལུས་པ་མིན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཉི་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ནི་ཉི་མོར་བྱེད་པའི་འོད་བྱེད་པ་དང་། སྤོང་བ་མེ་ཁྱེར་
རྣམས་དང་བག་ཙམ་འདྲ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཡང་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་རྣམས་
དང་འདྲ་བ་ནི་དཔེ་དེ་ལྟར་རོ།།

ལེའུའི་མཚན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲེང་བ་ལས། མངོན་མཐོ་ངེས་
ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྟེལ་མར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་པའོ།།

།།

ལེའུ་གསུམ་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ།

། གཉིས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ལ་བསྐྱེད་པའི་གདམས་པ་ལ་དྲུག །ཚོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་དང་། འབྲས་སུ་གང་གི་ཚོགས་ཡིན་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་རྒྱིད་ལྷག་མི་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཚོགས་གསོག་པ་ལ་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཀླུ་པོ་ལ་ཉན་པར་སྐྱུལ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱལ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐའ་ཡས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཀླུ་འགོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་ཀྱི། སྐྱེ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཐའ་དག་ཚོགས་གཉིས་སུ་འདུས་པས་འདིར་དེ་འཆད་པའོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི། བསོད་ནམས་འི་ཅམ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ནི་མ་བཤད་པས། དེ་འཆད་པ་ནི། བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལས་འི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མ་བཤད་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ནས་གསོན་ཞིག་ཅེས་བསྐྱུལ་བའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་ཆེན་པོ་ལས་གསུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། ཚད་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་འོར་འཆད་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། རང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བཅུར་བསྐྱུར་པའི་ཚོད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པུ་ག་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། བསྐྱེད་པུ་ག་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུ་འགྱུར་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱུར་གྱིས་མཚན་གཅིག་འགྲུབ་པ་དང་། མཚན་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱིས་མཛོད་སྐྱུ་འགྲུབ་པ་དང་། དེ་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་སྐྱོང་ཕྱག་བརྒྱར་བསྐྱུར་བས་གཙུག་ཏུར་འགྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ན་བཞུགས་པའི་རང་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་
 བ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་འཕགས་པ་སློབ་པ་བདུན་དང་མི་སློབ་པ་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་འཛིག་
 རྟེན་པ་མ་ལུས་ཀྱི་བྱི་བདེ་འགོ་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་འཛིག་རྟེན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་དཔག་
 མེད་གང་ཡིན་པ་དེ་བཅུ་ར་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྐྱེའི་སྤྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བ་སྐྱེའི་སྤྱ་ག་ནི་ཐམས་ཅད་བསོད་ནམས་དེ་དང་འདྲ་བས་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། བ་སྐྱེའི་སྤྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱར་ནི་
 བརྒྱར་བ་ཡིས་དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ། བསོད་ནམས་དེ་སྐྱེད་དེ་སྐྱེད་གིས་རྒྱལ་པོ་
 ཞེས་པོས་ནས། དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་ནི་ཅིའི་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་འི་ལྟ་སྤྱད་དཔེ་བྱུང་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེ་བྱུང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་དག་ལྷིང་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་
 ཚོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བརྒྱ་ནི་བརྒྱར་བ་ཡིས་སྐྱེས་སུ་ཚེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ། །བཞི་པ་ནི།
 མཚན་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཚེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྟོང་དུ་བརྒྱར་བ་
 ཡིས་ལྷོ་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྟེ། །ལྷ་པ་ནི། མཛོད་སྟེ་འགྲུབ་པའི་ནི་བསོད་ནམས་དེ་དག་རྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱར་ནི་བསྐྱམས་པ་ཡིས་སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྤང་བ་སློབ་པའི་གཙུག་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་ཀྱང་འི་
 ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་བཅུ་ར་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པ་བརྗོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ཚད་བཟང་བར་མི་ལུས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་རྩེ་གདུལ་བྱ་གཞུག་པའི་ཚེད་དུ་ཚད་དང་ལྡན་
 བར་བག་ཅམ་བརྗོད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཚེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་སྤྱི་ལྷོ་ཡང་དེ་ལྟར་
 འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་དུ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཚོས་སྐྱེའི་རྒྱ་ལྟ་ལ་ལ་ཞིག་ཅི་ལྟར་གཞུགས་
 དུ་ཡོད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྤིང་བྱ་གོ་ཏའི་ས་བོན་ཕྱ་མོ་ལས། སྤོང་བོ་ཡལ་འདབ་
 རྒྱས་པའི་གྲིབ་མ་ལ་རྒྱལ་བོ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་ཞིང་ཚར་ཡང་སློབ་
 པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ཡང་འབྲས་སུ་རྒྱ་ཚེན་པོ་སྐྱེད་པར་
 འགྱུར་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ་འབྲས་སུ་དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་བསམ་ཐག་བཅད་དེ། འདི་

ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་དོ།

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་གང་གི་རྒྱའི་ཚོགས་ཡིན་ཞེན། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་བའི་ཚོགས་གཉིས་བཤད་པ་འདི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་མདོར་
བསྐྱེས་ན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་འབྱུངས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས་
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ནི་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྒྱ་དེ་ལྟ་
བུས་འབྱུང་བ་པར་འབྱུར་བས། མདོར་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་བསྐྱེན་
པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་ཏེ། ཚོགས་བཅད་དང་བོས་འབྲས་བུ་གང་གི་རྒྱ་ཚོགས་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་པས་ཚོགས་དེ་གཉིས་བསྐྱེན་པར་གདམས་པའོ། །རིགས་པ་དུག་ཏུ་བའི་བསྐྱོ་བའི་སྐབས་སུ།
བསྐྱེན་བཅོས་ཀྱི་ལྷན་མདོར་བསྐྱེས་ནས་བསྐྱེན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་རྟེ། སྤང་པོ་དང་གང་ཟག་ཚོས་
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་རྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཅས་པའི་སྐྱོར་བ་སྐོར་གཅིག་པོ་དེའི་
ཕྱོགས་ཚོས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་ཡས་པའི་མདོར་ལེན་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་
པར་བྱས་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འབྱུར་ཞིང་། རྟགས་དེའི་བསྐྱེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
དེའི་འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ས་བརྒྱན་ནས་བསྐྱེས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེའི་རྒྱ་ན་
ལམ་དུས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འབྱུར་ཞིང་ཚོགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
གཟུགས་བསྐྱེད་པར་དང་། ཚོས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཚོ་བའེན་པ་གཉིས་ཚེ་དག་དང་གང་དེག་ལྟར་མ་སོང་བར་རྒྱང་འཇུག་ཏུ་མ་ཤེས་ན་
ལམ་གྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པས་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཀྱུ་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམས་གཞག་
ལེགས་པར་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱལ་དེ་གྱིས་མ་བསྐྱེས་པའི་གཏུ་ལ་བྱའི་

གཏོད་པའི་བག་མེད་པར་འགྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་མཐའ་
 ཡས་པ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་དུས་དྲག་པར་གསོག་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་
 དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་མཐའ་ཡས་པ་འཛོལ་མི་དགའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤོང་འཇུག་ལས། འགྲོ་
 བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཐའ་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་
 བྲག་རིམས་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི།
 བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པས་འབྲས་བུ་མཐའ་ཡས་པ་བདེ་
 རྒྱག་ཏུ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པ་
 དེས་གོ་དེས་ནི་བྱང་རྒྱལ་དཔག་མེད་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
 པར་ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཐོབ་པ་མི་འགྱུར་ཉེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་
 དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་འཁོར་བར་གནས་ཉེ་ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བའི་
 དོན་དུ་བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བརྒྱན་པ་འདོད་ཅིང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་
 དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་ལ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་སྤྱིར་བཏན་པ་
 དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་
 བ་དང་། ཚོགས་གསོག་པ་ལ་སྤོང་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོའི་རུས་མཐུ་བཏན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་སྤྱིད་ལྷག་པར་མི་བྱ་ལྟེ། བསོད་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དེས་ལུས་དང་སེམས་
 ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་སྤྱིར་བཏན་དུ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ལ་སྤྱིད་
 ལྷག་པར་རིགས་ཉེ། དེས་རང་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོགས་
 གསོག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་དགོས་སྐྱེད་ལྷག་པར་མི་བྱ་ལྟེ།
 སྤྲུག་པ་བྱས་པས་ངན་འགྲོར་ལུས་ཀྱི་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེས་སྒྲོམ་དང་ཚོགས་ལ་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་

ལུས་པ་འབྲུང་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤྲིག་པ་མ་བྱས་ཤིང་ཚོགས་གསོག་པའི་བསོད་ནམས་
 གྱིས་སྤིང་པ་གཞན་ན་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འབྲུང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ལ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་དེ་མེད་དོ། །གསུམ་
 པ་ནི། ཚོགས་གསོག་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དུ་མ་འབྲུང་སྐྱེད་དུ་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཡོད་མེད་
 གྱི་མཐར་ལྟ་ཞིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སྐོངས་པས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ནི་ཚགས་ལུག་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་དང་། སྤང་བའི་ལུག་མཚན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་། གཞན་
 གྱི་རྣམས་ཐོབ་དུ་རེ་བའི་འདོད་པ་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲུང་ལ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཚོགས་
 གསོག་པ་དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་གཞི་དང་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲོང་བའི་གནས་ལུགས་
 ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིས། ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་སྦྲོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐས་གཏུགས་པར་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་
 ཡང་ཅེས་ཏེ་སྦྱོ་སྦྱོ་སྦྱོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་མི་འབྲུང་བ་གང་ཞིག །ལུས་དང་
 ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་གཞོན་པར་སྦྱོ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་
 སེམས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་བས་གཟེར་བ་ལ་དུས་མུང་དུ་ཡང་བཟོད་དཀའ་ན་ཡུན་རིང་པོས་གཟེར་བ་ལ།
 སྦྱོས་ཅི་དགོས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་བདེ་བས་བརྒྱན་པ་ལ་
 མཐའ་ཡས་པའི་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོན་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་མི་འདོད་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་པས། གདོན་མི་ཟ་བར་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་ལ་འབད་པར་རིགས་ཀྱི་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་
 བྱའོ། །ལྟ་བུ་ནི། འོན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དམ་ཞེན། རང་
 དོན་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ལ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་མེད་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ག་
 ལ་ཡོད་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་སྦྲིང་རྗེས་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དང་མ་བྱལ་བས། ཐུགས་གདུངས་ལ་དེ་ཡང་དགེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ཉིད་ཡིན་གྱི་མི་
 འདོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །སྦྲིང་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བར་ཡུན་རིང་པོ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་དུས་རིང་པོ་ཐོགས་ཞེས་
སྐོ་དང་ལྡན་པས་སྐྱིད་ལུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྐྱིད་མི་ལུག་ཅིང་ཉེས་པ་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་
ནི་ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་འབད་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་འགལ་ལྷན་སྤང་ཞིང་ངོ་བོ་
བརྟེན་པར་གདམས་པ་དང་། དུག་གསུམ་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ཚོགས་གཉིས་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་མུག་དག །སྟུག་བསྟུལ་དུ་མའི་འབྲུང་
ཁུངས་ཀྱི་ཉེས་པར་མཁྱེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤོངས་ཤིག །མ་ཆགས་པ་དང་། མི་སྤང་བ་དང་། གཉི་མུག་
མེད་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་མཁྱེན་ནས་གྲུས་པར་བརྟེན་ཞིག་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ལ་ཆགས་པས་ཡི་དུགས་ཀྱི་འགོ་བར་འགོ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་དཔུལ་བར་
འཕེན་ཞིང་། རྫོངས་པས་བདེ་འགོ་ཡང་འཕེན་མོད་ཀྱི། བལ་ཆེར་དུད་འགོར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་ལྷོག་
པས་དགོ་རྩ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་དང་མི་ཉིད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་སྤངས་ནས་དགོ་
བའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ནི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བའོ། །གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
ཤེས་པས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་བྱེད་པར་ཐབས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཚོས་
ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སོ།།

ལྔ་པ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚོན་ལུལ་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་མཚོན་པ་དང་། མཚོན་ལུལ་མིན་པ་
མཚོན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐབ་ཟེན་མཚོན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་གྱིས་དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དག་གྲུས་པའི་རྒྱལ་དུ་རྒྱ་
བཟང་ལ་ཡངས་པས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དེར་དགོ་འདུན་བཞུགས་པའི་གནས་མལ་དང་། དེའི་

གཉེར་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེན་དང་། ལྷག་པ་བཟའ་བརྟུང་བྱེད་པར་ཅན་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་པར་མཛོད་
 ཅིག །དེར་བཞུགས་པའི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཚོད་རྟེན་དང་སྐྱ་ཚོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ལས་བགྱིས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གཟུགས་དབྱིབས་
 མཛེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྱིས་པ་པདྨ་ལ་བཞུགས་པ་དག་ཀྱང་བགྱིད་དུ་རྩོལ་ཞིག །གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་
 བ་བཞུགས་པའི་དམ་ཚོས་སྐྱེགས་བམ་དང་། དགོ་སློང་གི་དགོ་འདུན་དག་བཟའ་བརྟུང་དང་བགོ་བ་
 དང་། དབྱ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་ཉན་ཀུན་གྱིས་བསྐྱང་བར་མཛོད་ཅིག།

གཉིས་པ་ནི། གསེར་གྱི་རྟོག་དང་རིན་ཆེན་དྲ་བ་དག་ཉིད་གྱིས་མཚོད་རྟེན་རྣམས་ལ་
 ཐོགས། གསེར་དང་དུལ་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱས་པའི་མེ་རྟོག་དང་རྩོ་རྩོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷ་རུ་དང་ལྷ་ཉིག་
 དང་ལོ་ལྷ་ལམ་རྟེན་ལྟེ་ལ་དང་བེ་རྟུ་དང་། ཐོན་ཁ་ཆེན་པོས་མཚོད་རྟེན་མཚོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
 སྐྱ་བ་ལ་མཚོད་པ་ནི། བ་བཟའ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱ་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་སྐྱི་
 དང་ལྡན་པ་མཚོད་ནས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་བགྱི་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་བའི་སྐར་བཤད་
 པའི་ཚོས་དུག་གིས་གྱུས་པར་བསྐྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། ཚོས་ནི་ངེས་
 པར་བསྐྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་འབྱུང་ངོ་། །ཚོས་ཉན་པའི་ཚོ། ལྷ་མར་རིམ་གྱོ་དང་གྱུས་པར་ཉན་པ་
 དང་། ཞབས་འབྲིང་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དབྱུད་པ་དང་བསྐྱེན་འདྲི་བའི་མདོད་
 གསོལ་དང་རང་ལ་ཚོས་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་རྟག་ཏུ་གྱུས་པར་
 མཚོད་པར་མཛོད།།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་སྐྱེགས་ཅན་གཞན་ལ་གྱུས་པ་ཡི་མཚོད་པ་དང་ལྷག་ཀྱང་མི་བགྱི་སྐྱེ་སྐྱོན་
 དང་ཡོན་ཉན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོས་དེ་ལ་གྱུས་པར་བྱས་པ་ན། གཞན་དག་ཀྱང་འདི་བཟའ་པོའི་
 ཞེས་དགོ་ལེགས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་བ་གདའ་
 པའི་ཕྱིར་ངོ། །བཤེས་གཉེན་དུ་མིང་བཏགས་པའི་ཚོས་ལོག་པར་སྐྱོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱང་
 བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷག་པའི་དབང་པོའི་གསུང་དང་དེས་བདག་རྒྱེན་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་བསྐྱེན་

སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབ་པོ་ལ་མ་སྐྱུལ་བར་དུ་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསོལ་མི་རིགས་པའོ། །བརྟན་པ་ནི། ལྷ་མ་
མེད་ཅིང་ཚད་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་པ་ལ་ལྷ་མ་དང་གཏུགས་དང་རྩ་ཚགས་དང་ཚེར་མ་དབྱུང་བའི་ཆ་སྟེ་
ལག་ཆ་དང་། ཁབ་སྐྱུད་དང་ནི་བསེལ་གཡལ་དག་ཚུ་ར་ཡི་ནི་གནས་སུ་བཞག་པར་མཛོད་ཅིག།

བརྟན་པ་ནི། འགོན་པོ་ནད་པའི་ཆེད་དུ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཚ་བ་གསུམ་དང་། མར་དང་
སྐྱུང་ཅི་དང་མིག་སྐྱེན་དང་དུག་སེལ་བ་རྒྱ་རར་ལོ་བཞག་པར་བགྱི་ཞིང་། བཟླས་པ་ཙམ་གྱིས་ནད་ཞི་
བའི་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་དང་ནད་འདིའི་གཉེན་པོ་འདིའི་ཞེས་པའི་སྐྱེན་ཀྱང་ཡི་གེར་གྱི་བར་མཛོད་
ཅིག །དགུ་པ་ནི། མགོན་པོའི་ཆེད་དུ་ལུས་དང་རྒྱུ་པ་དང་། མགོར་བསྐྱུ་བའི་འབྲུ་མར་དང་བལ་
དང་གྱིས་པ་སྐྱོད་པའི་ཁྲིའུ་དང་སྐྱོ་མ་དང་རྩ་ལེན་པའི་བུམ་པ་དང་། ཤ་ལ་སོགས་པ་འཛོད་ལོ་བའི་
ཟངས་དང་གིང་གཤེག་པའི་དག་སྟ་སྟ་སོགས་རྩ་ར་དག་ཏུ་རྩོལ་ཞིག བརྟན་པ་ནི། ཉིལ་དང་འབྲས་དང་
འབྲུ་དང་ཟས་དང་བུ་རམ་སྐྱུམ་དང་ལྷན་པའི་རྩ་ར་རྩུང་དུ་བསེལ་གྱི་བ་དག་ཏུ་རུང་བའི་རྩས་བཀང་བ་
བགྱིད་དུ་ལོ་རྩོལ་བ་དང་། བརྟན་པའི་པ་ནི། གོག་སྐྱུར་གྱི་ཚང་གི་སྒོ་དག་ཏུ་ཟས་དང་རྩུང་དང་བུ་རམ་
དང་འབྲུའི་སྐྱུང་པོ་རྟག་པར་ནི་སྐྱེས་བརྟན་ཞིང་དུ་ལ་ལས་མི་འདེལ་བའི་མི་རྣམས་བགྱིད་དུ་རྩོལ་
ཞིག །ཡང་ན། སྐྱེས་བརྟན་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་པའོ། །བརྟན་གཉིས་པ་ནི། གཤོས་གསོལ་བའི་སྐྱོན་
དང་འོག་དག་ཏུ་ཡི་དུགས་འཕྲོག་མ་སོགས་དང་ཕྱི་དང་གོག་སྐྱུར་དང་བྱ་ལ་སོགས་ལོ་ལཱ་ཅི་བདེ་
བར་རྟག་ཏུ་ཟས་དག་རྩོལ་བར་མཛོད་ཅིག །བརྟན་གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་གཙུག་པ་
དང་ནི་ལོ་ཉེས་བྱུང་བ་དང་། གཞོད་པ་དང་ནི་ཡམས་ནད་བྱུང་བ་དང་། དགས་བཙོམ་པས་ཐམ་པར་
གྱུར་བའི་ཡལ་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་
པའོ། །བརྟན་བཞི་པ་ནི། ཞིང་པ་ས་བོན་དང་། མོན་བ་སོགས་མེད་པའི་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ་རྣམས་
ལ་ས་བོན་ལོ་དང་། ཟས་གྱིས་རྗེས་སུ་བརྒྱུང་ཞིག་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་དགུ་ཡོད་པའི་དང་བོ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་བཙུན་ཐབས་སུ་བྱལ་ཐབས་པ་ནི། ཅན་
གྱི་དབྱེ་བའི་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པར་བཏང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཐོག་གི་གས་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྐྱུང་བ་

དང་། གསུམ་པ་ནི། དཔུལ་པོ་རྒྱུ་ཚགས་པས་ཉེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྤྲུབས་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཀླུ་པོ་གསེར་པས་བྱས་པའི་ཤོ་གམ་བཏང་བ་དང་། ལྷ་པ་ནི། ཉ་ཅང་ཆེས་པའི་ཤོ་གམ་འབྲི་བ་དང་། རྟུག་པ་ནི། ཚོང་པོ་ཡུལ་གཞན་ནས་འོངས་པའི་ཚོ་ཞོར་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། ཚོང་པ་དེ་དག་སྒོ་ན་སྔོན་པ་ལྷི་ལུ་བ་དུས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ཉེན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མཛོད། བདུན་པ་ནི། རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཚོམ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། དཀོན་མོན་མཉམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཉ་ཅང་རིན་ཆེ་བ་འདེབས་སུ་མ་གཞུག་པ་དབྱིག་གི་སྒོགས་ནི་མཉམ་པ་དང་རིན་ཐང་རྒྱུངས་ན། རིགས་པར་བཞུད་དུ་རྩོལ། དགུ་པ་ནི། རྟེན་ལ་མང་དུ་བཤད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྒོན་པོས་ལུ་བ་ཅི་དང་ཅི་གསོལ་བ་གསན་པར་མཛོད་ནས་འཇིག་རྟེན་ལ་གཞོན་པ་ཡང་ལུ་བ་སྤིད་པས་དེའི་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ནས་དགེ་ཞིང་བཟང་བ་འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྲོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ཀུན་ཏུ་མཛོད་བདག་ལ་ཕན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས། རི་ལྟར་ཁྱོད་ལ་གྱུས་པ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས་ཁྱོད་ནི་གྱུས་པར་མཛོད་ཅེས་གདམས་སོ།།

གསུམ་པ་བདོག་པ་ཀུན་བཏང་བ་ནི། གཞན་གྱིས་བདག་གིར་མ་བཟུང་བའི་ས་དང་རྒྱུད་མེ་དང་རྒྱུད་དང་། སྤོན་དང་ནགས་ཀྱི་ཤིང་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུས་དང་ཡོངས་སྤྲུལ་གཏན་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་། ཡུད་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་གཞན་གྱིས་འདོད་རྒྱུ་སྤྲུལ་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། གོམ་པ་བདུན་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྒྲོར་བས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདོག་པ་ཀུན་གཏོང་བའི་སེམས་འཚང་བའི་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་དབག་མེད་སྦྱི་བས་དེ་ལྟར་མཛོད་པར་རིགས་སོ།།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། མིའི་བྱེ་བྲག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། བདོག་པ་ཀུན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ཚོས་དང་མཐུན་པའི་སྦྱིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་མོ་གཟུགས་མཛེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལུ་རྩལ་ན་དེས་ནི་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛོན་པའི་ཚོག་དོན་གྱི་གཟུངས་ནི་ས་སོར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྦྱིན་དུ་མི་རུང་ངམ་སྤྲུལ་ན་རྒྱན་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་ལུ་མོ་སྤོང་བྲག་བརྒྱད་རྩ་དག་དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོ་བྱད་

ཀྱན་དང་ལྟན་ཅིག་ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་སྒོན་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་སུ་གྱུར་པའི་ཚེ་ལྟལ་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི།
 གྲངས་སྐྱ་ཚོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་བཀྱ་ཞིང་སོ་སོའི་དྲི་མ་དང་བུལ་བས་འོད་གསལ་བའི་བགོ་བ་
 དག་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་དྲི་དང་ཕྱེང་བ་དང་། བཟའ་བརྟུང་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་དག་སྒྲོང་བ་
 རྣམས་ལ་བརྟེ་བས་རྩོལ་ཞིག་ཅེས་གདམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་ལ་ཚོས་དོན་གང་ཚོས་
 ཉན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་མེད་ན་དེ་མེད་པས་གིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དེའི་མོད་ལ་མཐུན་རྒྱུན་
 དེ་རྩལ་ན་དེ་ལས་སྒྲིན་མཚོག་གཞན་མ་མཆིས་སོ། །གང་ཉན་པའི་ཚོས་དེ་ཡང་སྒྲིན་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔས་གཞན་ལ་དུག་བྱིན་པར་མི་རིགས་སོ་སྐྱམ་ན། བད་ལ་སོགས་པ་གང་
 ལ་དུག་ནི་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་དུག་ཀྱང་སྒྲིན་པར་བགྱི་སྟེ། ཁ་ཟས་མཚོག་ཡིན་ཀྱང་མི་ཕན་ན་དེ་
 ལ་དེ་ནི་སྒྲིན་པར་མི་བགྱི་ཞིང་སྐུལ་གྱིས་ཟིན་པ་ལ་ཇི་ལྟ་སྲུང་སོར་མོ་བཅད་པ་ཕན་པར་བཤད་པ་དེ་
 བཞིན་ཐུབ་པས་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ན་འཕྲལ་མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་ཉེར་ལྷ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་
 བད་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ཚོས་སྐྱ་བལ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཟའ་དང་ཟས་ལ་སོགས་པའི་བཀྱར་
 སྐྱེ་མཚོག་དང་ནི་བཅས་པར་མཛོད། གཉིས་པ་ནི། །ཁེངས་པ་སྤངས་ཏེ། ལྷས་པར་བཅས་ཏེ་ཚོས་
 ཉན་ཞིང་བསྟོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྲེགས་བམ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དག་ཀྱང་མཛོད་
 ཅིག་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། ཕན་གནོད་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་གཏམ་ལ་
 དགའ་བར་མ་མཛོད་ཅིག་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལས་
 འདས་པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། དུག་པ་ནི།
 བདག་ལ་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་
 ཡང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། བདུན་པ་ནི། སྤར་གསན་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མི་ངོམས་གིང་
 ལྷག་པར་ཡང་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཐོས་པའི་དོན་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་བ་དང་། དགུ་པ་ནི།
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། བཅུ་པ་ནི། སྤུང་དག་ལ་ཡོན་དབུལ་བ་སོགས་རྟག་ཏུ་གུས་པར་མཛོད་དུ་

གསོལ་ཞུས་པའོ།།

བརྟུ་གཅིག་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་རྒྱུང་འཕེན་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མི་གདོན་ཏེ། ཡེ་གེས་
 ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ཚད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟུ་གཉིས་པ་ནི། ཚུད་པ་ལྟར་གྲུང་བའི་དོན་གྱིར་རྒྱལ་
 སྐང་པ་དང་། བརྟུ་གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་སྟགས་ཤིང་མི་སྟོག་པ་དང་། བརྟུ་བཞི་པ་ནི།
 དགའ་ལའང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བཙོ་ལུ་པ་ནི། ཚུད་པའི་ཚེ་གནད་ལ་དབབ་པར་
 མི་བགྱི་ཞིང་། བརྟུ་དུག་པ་རན་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཉེས་པ་གྲུང་བར་མི་བགྱི་བ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་
 ཉེས་པའོ། །བརྟུ་བདུན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་། བཙོ་བརྟུད་པ་ཉེས་
 པ་གང་གིས་གཞན་དག་ལ་མེམས་པས་བྱ་བ་སྤྱད་པར་། “འོས་པ་ནི་དེ་ནི་རང་གིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ཞིང་
 རུས་པས་གཞན་ཡང་བརྟོག་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །བརྟུ་དགུ་པ། གཞན་གྱིས་གོད་པ་བགྱིས་པ་
 ལས་སྟོན་གྱིས་ལས་གྱིས་འབྲས་བུར་དགོངས་ལ་དེ་ལ་ཁོ་བམི་བགྱི་སྟེ། ཁོས་ན་ཕྱི་མར་ཡང་སྟུག་
 བསྟུལ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་སྟུག་བསྟུལ་ཡང་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་བར་རང་གི་ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་པར་
 བགྱིའོ། །ཉི་ཤུ་པ་ནི། སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་ལན་ལ་རེ་བ་མ་མཚིས་པར་གཞན་དག་ལ་ནི་ཕན་པར་
 མཛོད་ཅིག་པའོ།།

ཉེར་གཅིག་པ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་སྟུག་བསྟུལ་སྟེད་པའི་ཚེ་སྟུག་བསྟུལ་རང་གཅིག་ལས་བ
 རྟགས་པར་བགྱི་ཞིང་བདེ་བ་ཡི་རྒྱ་ཟས་”ལ་སོགས་པ་སྟོང་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱད་པར་”ལྟའོ། །ཉེར་
 གཉིས་པ་ཚུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཁེངས་པ་དང་ལྷུ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལྟའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཀྱང་ཁེངས་
 པ་ཉིད་དུ་མི་བགྱི་ཞིང་ཡི་དུགས་བཞིན་དུ་དབུལ་བ་ཡི་རྒྱད་པས་ཀྱང་ནི་ལྷུ་པར་མི་བགྱིའོ། །ཉེར་
 གསུམ་པ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་སྐྱུས་པ་གང་གིས་རང་འཚི་བའི་རྒྱལ་སྤིད་ཉམས་པར་
 འགྱུར་ནའང་དེ་རང་གི་དོན་ལ་རྟག་དུ་བརྗོད་ཅིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་བདེན་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་
 ཕན་པ་ནི་གསོན་ཞིང་རྒྱལ་སྤིད་ཚོབ་ཀྱང་སྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །ཉེར་བཞི་པ། རི་སྐྱོད་གསུངས་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་མཐུན་པར་མཛོད་པའི། བརྟུ་ལ་ཞུགས་རྟག་དུ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་ །དེ་
 ལྟར་བྱས་པ་དེས་ན་དབལ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། ས་སྟེང་དུ་ཚད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འགྱུར་བས་དམ་

བཅའ་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཉེར་ལྷ་པ་ནི། མང་དུ་སློམ་ཅི་དགོས་ཀྱིས་པོ་ཚྱོད་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲང་
དོར་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྡོན་དུ་བྱ་བར་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ཉེ་མཛོད་པ་དང་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲང་དོར་གྱི་དོན་གཟིགས་པས་གཞན་ལ་དྲི་མི་དགོས་པས་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་
འཛོག་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

དུག་པ་ཚོགས་གསོག་པ་པོ་ལ་ཡན་ཡོན་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ལུག་མོང་གི་ཡོན་ཏན་
ལྷ་འབྲུང་བ་དང་། ལྷ་དང་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉེར་ལྷ་འབྲུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷའི་དང་པོ་ནི། ཚོས་བྱས་པ་
ལ་རྒྱལ་སྲིད་བདེ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་བྱས་སོ་ཞེས།
ཚྱོགས་རྣམས་ཀྱང་ཏུ་སྟོན་པའི་གཤམ་པ་ཡི་སླ་རེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། །གསུམ་པ་ནི་
ཚོས་ལྡན་ལ་འཁོར་འདུབ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱང་ཏུ་འདུད་པར་འགྱུར་བའོ། །ལྷུར་
དུ་ཚོས་སྐྱབ་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་འཆི་བའི་རྒྱུན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་
པས་འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ་གསོན་པའི་རྒྱུན་ཉུང་བ་ཅན་ཅིག་ཡིན་ལ། མཛོད་པོས་བསྐྱས་པ་དང་
གནས་ཁང་བརྟེན་པ་དང་ཁ་ཟས་མ་ལུ་བ་སོགས་གསོན་རྒྱུན་དུ་འདོད་པ་བ་དེ་དག་ཉིད་ནི་འཆི་བའི་
ཡང་རྒྱུན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་པ་དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཚོས་མཛོད་ཅིག་འདི་ལྷར་རྟག་ཏུ་ཚོས་མཛོད་ན་འཛོག་
རྟེན་ཀྱང་དང་བདག་ཉིད་ལ་རང་བཞག་གཉིས་ཀས་ཚོས་བྱས་པས་ཉམས་བདེ་བ་སྟེ་ཡིད་བདེ་ཞིང་
ཚོམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ལྟོག་མོ་ནི་བཟང་པོ་དང་དེས་ཚོག་པ་ལགས་པས་དེ་
ལྷར་མཛོད་ཅིག །བཞི་པ་ནི། སར་གཞོད་བྱས་ན་གཉིད་མི་འོང་ཞིང་གལ་ཉེ་སད་ན་ཡང་མི་བདེ་བས་
སར་གཞོད་མ་བྱས་པས་དགའི་འཛིགས་པ་མེད་པའི་སྲིད། ཚོས་ཀྱི་ཉེ་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་བདེ་
བར་སད་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། བསམ་པ་དག་པའི་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པས་མི་
ལམ་དག་གྱང་བདེ་བ་མཛོད་བས་ཚོས་ལ་འབད་བ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལྷ་དང་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉེར་ལྷ་འབྲུང་བའི་དང་པོ་ནི། བ་མ་ལ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱི་ལྷ་གཙོ་བོར་ལྷུར་ལེན་པ་དང་རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་རིམ་གྱོ་དང་རང་གིས་ལོངས་སྟོན་ལེགས་

སྤྱད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྐོམ་པ་དང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་
 དང་ཚིག་འཇམ་པ་དང་། གཞན་འབྱེད་པའི་སྤྲ་མ་མེད་པ་དང་། བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་བརྟུང་
 བོ་ཚེ་གཅིག་པོ་འདིའི་རིང་ལ་བྱས་པ་དེས་འབྲས་བུ་ལྟའི་དབང་པོ་ཉིད་ཐོབ་ནས་ད་དུང་ཡང་ལྟ་དབང་
 བཞིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་འདྲའི་ཚོས་བསྟེན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་
 པོ་མེད་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟམ་ན། ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་སྟོན་པ་ནི།
 འབྲས་བུ་གཉིས་ལྟ་བུ་བྱེ་བའུ་ལྷག་གཙོར་བརྟུབ་པ་སུམ་བརྟུབ་པའི་ལ་ཚོད་མའི་སྣ་གངས་ཀྱང་
 དུག་ཅུ་དང་ལྷན་པའི་ཐེའུ་ཚོས་སུམ་བརྟུབ་པའི་ཁ་ཟས་དག་ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་དུ་བྱིན་པས་ཀྱང་སེམས་
 ཅན་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཡུད་ཅམ་དང་ཐང་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་དག་ནི་ཆར་མི་
 ཐོད་དོ། །བྱམས་པ་བསྐོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ། མཐོང་ཚོས་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་ལྟ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། མི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྐྱེད་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་མང་བ་དང་དུག་
 དང་མཚོན་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་འབད་པ་མེད་པར་འདོད་བྱའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་
 ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤིན་པ་ལས་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་བྱམས་པ་
 སྐོམས་པའི་ཚོས་རྣམ་པ་བརྟུན་འཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་ཅིང་། དེ་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་བརྟུན་པའི་ཐབས་བྱས་ན་རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟུན་
 པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདི་དང་སྤྱི་མར་རྟུག་དུ་འཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོགས་ཀྱི་
 བྱང་ལས་ཀྱང་དད་པས་མི་ཁོམ་བར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་པ་ནི། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལྟ་མིའི་
 འགོ་བ་བཟང་པོ་འཐོབ་པའོ། །

དུག་པ་ནི། སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པ་ཡིས་ཡོན་ཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགྲིབ་
 པས་དགོ་བ་དག་ལ་མི་ཉམས་པའི་བག་ཡིད་འཐོབ་པ་དང་། བརྟུན་པ་ནི། ཚོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱས་གཡོ་མེད་པ་ལས་དྲན་པ་དང་ལྷན་པ་འཐོབ་པ་ནི་ཡིད་གཞུངས་ཐོབ་པའོ། །བརྟུན་པ་ནི།
 ཚོས་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོ་གྲོས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་དང་། དགུ་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་དང་
 ཚོས་སྤྱི་པ་ལ་བརྟུར་རྟེ་བྱེད་པས་ཚོས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། བརྟུན་པ་ནི། ཐོས་པའི་ཚོས་

བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལས་ཤེས་རབ་ཅན་ཏུ་འགྱུར་པའོ།།

བརྩ་གཅིག་པ་ནི། ཚོས་ཉམ་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དག་བྱེད་པའི་ཚེ་དཔེ་མཚུངས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ཀྱི་སྦྱིང་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་འདོད་པའི་དོན་སྦྱར་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཡོན་ལ་མ་ཚགས་པས་ནི་ཚོས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་སྟེ། བརྩ་གསུམ་པ་ནི། སེར་སྣ་མེད་པས་ལོངས་སྤོང་འཕེལ་བ་དང་། བརྩ་བཞི་པ་ནི། ང་རྒྱལ་མེད་པས་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་ལྔ་པ་ནི། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལ་བཟོད་པས་མི་བརྗེད་པའི་གཞུངས་འཕྲོ་བ་པོ།།

བརྩ་དྲུག་པ་ནི། ལུ་རམ་དང་ལུན་མར་དང་སྤྱང་ཕྱི་དང་ཉིལ་མར་དང་ལན་ཚུ་ལ་སོགས་སྤྱིང་བོ་ལུ་རྣམས་བྱིན་པ་དང་དགུ་ལ་སོགས་པས་འཛིགས་པ་ལ་སྐྱེལ་མ་ལ་སོགས་མི་འཛིགས་པ་བྱིན་པ་ཡིས་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་རྟོགས་ཤིང་སྤྲོད་ས་པོ་ཚེའི་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །བརྩ་བདུན་པ་ནི། མཚོད་རྟེན་ལ་མར་མེའི་འཕྲེང་བ་དང་སྟན་བས་ཉེན་པའི་སྟན་བ་དག་ཏུ་སྦྱོན་མེ་དང་མར་མེའི་ཚེད་ཏུ་འགྱུར་མར་སྦྱིན་པ་ཡིས་ལྟའི་མིག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་བརྒྱད་པ་ནི། མཚོད་རྟེན་མཚོད་པར་དེའི་ཚ་རྒྱུན་ཏུ་རོལ་མོ་དང་དྲིལ་བུ་དག་ནི་སྤུལ་བ་དང་དྲུང་དང་རྩ་བུ་སྤུལ་བས་ལྟའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩ་དགུ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་འཕྲུལ་པ་ཉེས་པ་བྱས་པ་མི་སྤོང་ཞིང་ཞར་བ་ཞེས་སོགས་ཡན་ལག་ཉམས་པ་རྣམས་མི་བརྗེད་ཅིང་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་པས་ན་གཞན་གྱི་སེམས་ནི་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་འཕྲོ་བ་པའོ། །ཉི་བུ་པ་ནི། གཞན་ལ་ལྷམ་དང་བཞོན་པ་སྦྱིན་པ་དང་། འགྲོ་མི་རུས་པའི་ཉམས་རྒྱུང་ཕྲག་པས་འཕྲེར་བ་སོགས་བཀུར་བ་བྱས་པ་དང་བཞོན་པས་སྤྱོད་པ་བཀུར་བ་ཡིས་མཁས་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མང་པོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྗེ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

ཉེར་གཅིག་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་ཚེད་ཏུ་དགའ་བ་བཟོད་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་དང་དོན་དག་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་ཅིང་དྲན་པ་དང་ལན་སོགས་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རང་དང་གཞན་གྱི་སྦྱོན་གྱི་ཚེ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཕྲོ་བ་

བར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པས་མངོན་གསུག་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཟུང་པའི་བྲལ་བ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་གཤམ་པའི་ཟག་པ་ཀུན་ཟུང་པའི་མཚོག་ནི་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་
 གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བའི་སྤྱིར་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཤམ་པའི་གཤམ་རབ་མཉམ་
 ལྡན་པ། ཡི་གེས་ཀྱི་ཚོགས་སྡིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་ལྟེ་སྡིང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཤམ་རབ་སྡིང་རྗེས་སྡིང་
 པོ་ཅན་སྒོམས་པ་ཡིས་སྒྲིབ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པས་རྣམ་པའི་མཚོག་ཀུན་
 དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཉེར་བཞི་པ་ནི། ལྷོན་ལམ་འབྲུམ་ཕྲག་གུངས་མེད་པ་བརྩུ་ལ་
 སོགས་སྒྲོན་ལམ་སྣ་ཚོགས་དག་པ་ཡིས་རང་གང་དུ་སངས་རྒྱུ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་དག་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཉེར་ལྔ་པ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་རིན་ཚེན་སྤུལ་བ་ཡིས་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་ནི་རྣམ་
 བར་འཕྲོ་བ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །

དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག་སྣར་བཤད་པ་ལྟར་ཚོགས་འདི་བྱས་
 པས་འབྲས་སུ་འདི་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་མཐུན་པར་མཁྱེན་པར་མཛད་ནས་རང་ལ་ཕན་པའི་དགོས་
 པའི་དོན་དུ་ནི་འགོ་ལ་ཕན་པ་རྟག་ཏུ་མཛོད་ཅིག་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱལ་བོ་ཁྱེད་ལ་ཕན་པ་ལགས་པའོ། །

མཚན་དོན་ནི། རྒྱལ་བོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤོང་བ་ལས་བྱུང་རྒྱལ་བྱི་ཚོགས་བསྟུས་
 པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེ་ལེ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

ལེའུ་བཞི་པ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་པ།

༡ གསུམ་པ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲིང་རྒྱལ་ལ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་ལ་བཞི། འགྲེལ་
 དགོད་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཀུན་སྒྲིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་
 སློབ་མི་རྒྱས་ན་རབ་བྱུང་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་དོར་སྒྲིང་མི་རྒྱས་གིང་
 ཡལ་ཆེར་བསྟོད་པས་ལེགས་བཤད་གསན་རིགས་པ་དང་། ཡན་པའི་ཚེག་ཉན་པར་རྟོན་པས་གསུངས་
 པ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་གཞན་ལ་ཡན་པའི་ཚེག་ཉན་པར་སྐྱལ་བ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ནི་ཚོས་མིན་རིགས་པ་མིན་པ་སྒྲིང་གུང་སྒོན་པོ་དང་འབངས་ལ་སོགས་
 པ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འཚོ་བ་ཡལ་ཆེར་དོར་བསྟོད་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིང་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་
 ན་བཟོད་དམ་མི་བཟོད་པ་གཤམ་པར་དཀའ་བས་སོ། །དོར་བསྟོད་པས་འབྲུལ་རྒྱ་བྱས་ནས་ཡན་མི་
 ཡན་གཤམ་དཀའ་བས་རེ་གི་ག་གཞན་སུ་ཡང་རུང་བ་ལའང་མི་སྟན་པའི་ཚེག་སྟོད་པས་ཏེ་དོན་ལ་
 རིགས་པ་ཡིན་ཡང་བརྗོད་དཀའ་ནས་ཆེན་པོའི་དབང་ལྷན་གསལ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལ་དགོ་སྒྲིང་
 བདག་ལྷ་བྱས་ཇི་ཞིག་སྒོས། དོན་གུང་དེ་ལྟར་གྲོངས་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགྲེས་པ་མཛད་པའི་སྒྲིང་དང་
 འགོ་བ་ལ་ཡང་བཅེ་བའི་སྒྲིང་དུ་ཁྱོད་ལ་མི་སྟན་ཡང་དོན་ལ་སྟན་པ་ཡིན་པས་བདག་ལྷ་བྱ་གཅིག་པུ་
 རྟེ་པོར་རྟེ་གིན་ཏུ་གསོལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། གཞན་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡན་པ་
 བདེན་པ་དང་། རྣམ་པར་འཇམ་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པ་དང་། སློབ་མ་དང་མཐུན་པའམ་འགལ་བ་
 མེད་པའི་འཕྲོད་པ་ནི་བཅེ་བས་ཀུན་ནས་གྲངས་ནས་ཡན་པའི་དུས་སུ་སློབ་མ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་པ་དེ་ལྟ་བས་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྟན་པ་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་པ་དང་།
 བརྟན་འགྲུས་དང་ཉིང་ལེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་གཤམ་རབ་ནི་བརྟན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཁྱད་པར་ཁྱོ་བ་མེད་

པའི་བདེན་པའི་ཚོག་ནི་བསྐྱགས་པ་ན་དུས་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཟང་པོའི་ཚུ་བཞིན་དུ་མཉམ་
 པར་འོས་གིང་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བགྱི་རིགས་པའོ། །ཀླུ་པོ་ཁྱེད་ལ་བདག་གིས་ཚེ་འདི་དང་ཅི་ཚེ་
 རབས་གཞན་དུ་བསྟོད་པར་རིགས་བརྗོད་པར་བགྱི་བམ་ཁྱེན་པར་མཛོད་ལ་དེ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་
 ལ་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་འདིར་སྐྱབ་པ་སྲིད་བརྟན་པ་དང་། གཞན་དུ་སྐྱབ་
 པ་ཚོས་འཕེལ་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཀླུ་པོ་ཚུ་ལ་ལྷགས་དང་། ཚེས་མི་ཉམས་གིང་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་སྡེ་སྟོད་མི་སྟོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སྐྱིན་གཏོང་
 སྤེལ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཟུང་བ་དང་། སྤར་ཡོད་ཀྱི་ནར་མའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུང་བ་
 དང་། འོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། དཔོན་སྣ་བསྐོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཟས་
 གོས་སོགས་སྟོང་བ་ལ་སྟོན་ཆད་སྟེ་བ་སྣ་མར་སྐྱིན་པ་བགྱིས་པས་ད་ལྟ་ཀླུ་པོའི་འཕྲོར་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྐྱིན་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་བརྟེན་པར་གྱུར་ནས། དེ་ཡང་སྟོང་བ་པོ་ལ་མི་སྐྱིན་ན་སྣ་མའི་སྐྱིན་པ་
 དང་སྟོང་བ་པོ་སོགས་ལ་བྱས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། ལོངས་སྟོད་ལ་ཆགས་པ་ཡིས་བྱི་ནས་འཕྲོར་བའི་
 དོན་རྣམས་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྐྱིན་པ་མཛོད་རིགས་ཏེ། ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རང་གི་ལམ་
 རྒྱགས་འཁྲེར་བའི་ལས་བྱེད་པའི་གྲ་མི་གྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་རྒྱགས་འཁྲེར་མི་གཏུབ་པ་ལ་རང་ལ་ཟས་
 གོས་སོགས་སྟོང་བ་དམན་པ་དག་རང་གི་སྐྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྟོད་དག་འཁྲེར་བའི་ཚེད་དུ་མ་
 རྒྱན་པར་ཡང་བྱེ་མའི་ཚེ་འདི་ལ་འདིར་བྱིན་པའི་རྗེས་དེ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་འཁྲེར་བ་བསྟེད་དང་བཅས་
 པ་སྟེར་བའི་སྟོང་བ་པོ་ལ་དགའ་རིགས་གིང་སྐྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྟོབ་པ་མཛོད་པ་རིགས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསམ་སྟོར་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཚེས་གཞི་བསམ་རབ་སྐྱབ་པ་
 དང་། ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྐྱགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་སྟོར་
 བའི་སྟོན་ནས་མཛོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དབྱེས་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ་རྒྱའི་དུས་ན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལས་ལས་
 འབྲས་བུ་ནི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀླུ་པོ་རང་ལས་དམན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྟོར་མི་ཤོང་ཞིང་ཡིད་ལ་འང་བསམ་པར་མ་གྱུར་པའི་ཚེས་གཞི་མཛོད་ཅིག་ །དེ་ཡང་

དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་བཞེངས་པས་རང་ལ་སྤྱོད་པ་བཅུར་སྟན་པའི་གྲགས་པ་
དང་། མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་རང་དང་མཉམ་པ་དང་རང་བས་དམན་པ་བ་ལས་དེ་བྱས་ཀྱང་བ་སྟེ་
མི་ལྡང་བ་གཏམ་ངན་བྱུང་བ་གིན་འད་སྟན་པར་མི་འཇུག་པས་རྒྱལ་པོས་རེ་ནི་མ་བྱས་ཀྱང་བློའོ། །གཙུག་
ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་རབ་དུ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་མཐོང་ནས་རང་དང་མཉམ་པའི་རྒྱལ་
པོ་གཞན་ལས་ང་ལྟག་གོ་སྟུང་བའི་སྟེ་མས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་གཞན་ལ་སློབ་
སྦྱོང་ཅིང་སྟེ་རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟ་སྤྱོད་སྟུང་བའོ། །རྒྱལ་པོ་རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་འདི་ལྟ་སྤྱོད་ག་ལ་
འཇུག་སྟུང་དུ་སློབ་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་པོའི་ཚོར་བ་དོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏུགས་ཏེ་ཟད་གྱི་
བར་དུ་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཡང་ན་རྒྱ་ཆེན་རྣམས་ཞེས་པ་རང་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ང་རྒྱལ་
འཛོམས་པ་ལ་བཤད་དོ། །ལོང་ཡོད་མི་བྱ་བར་ལྷུར་དུ་སྦྱབ་པར་བྱ་སྟེ། །ཁྱོད་ནི་བདོག་པ་ཀུན་བོར་
ནས་དབང་མེད་གཤེད་གཤེགས་འཚལ་བ་ཡིན་ལ་ཚོས་གྱི་སྤྱད་དུ་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཁྱོད་གྱི་མདུན་དུ་རང་
ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རོར་ཟས་བུལ་དུ་བཞག་ཀྱང་མི་དབང་སྟེ་མའི་བདོག་པ་
ཀུན་རྒྱལ་པོ་གསར་པ་ཡི་ནི་དབང་དུ་ལྷུ་ར་ན་རྒྱལ་པོ་སྟེ་མའི་ཚོས་བདེ་བའམ་སྟན་པའི་གྲགས་པ་
དག་ཏུ་འཇུག་རམ་ཅི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་ལ། རང་ཉིད་གྱིས་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་རོར་སྤྱད་པ་ཡིས་
འདི་ལ་བསྐྱང་མི་དགོས་པས་བདེ་ལ་བྱིན་པས་གཞན་དུ་བདེ་བར་འཇུག་རོ། །རང་གིས་མ་སྤྱད་པ་
དང་གཞན་ལ་མ་བྱིན་པས་མེས་ཚོག་པ་སོགས་གྱིས་རྒྱད་ཟོས་པས་སྟག་བསྟལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
གང་ལ་བདེ་བའི་རྒྱར་མི་འཇུག་རོ། །འཚི་ཁར་བྱ་སྟུང་ན་ཁྱེད་མེད་པའི་རྗེས་ངན་ཅན་རྣམས་གྱིས་
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་གཅེས་པར་མི་ཚི་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་གསར་པའི་རོ་བསྐྱུངས་པས་རང་ལ་བྱམས་པར་
འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་འཚི་ཁར་ཁྱོད་དབང་མེད་པར་བྱས་པས་སྦྱིན་པ་མི་སྤྱོད་པ་དེ་ལས་ད་ལྟར་
རང་དབང་ཡོད་པ་རྣལ་ན་གནས་པའི་དུས་སྟུང་དུ་ནི་བདོག་པ་ཀུན་གྱི་ཚོས་གཞི་མཛོད་ཅིག་ །ལོ་
སྤྱི་མ་དང་ཡང་སྤྱི་མ་སོགས་ལ་བྱའོ་སྟུང་ན་ཁྱེད་འཚི་བདག་རྒྱེན་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་རྒྱུད་དམར་གྱི་
ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་སྟུང་དུ་འཚི་བས་འཛོམས་པས་ལོང་ཡོད་མི་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཉེར་པ་བསྐྱོད་པ་དང་། སྐྱོམ་ས་པར་བསྐྱུང་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐོན་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཚོས་གྱི་གཞི་ལྷ་ཁང་ལ་སོགས་པ་གཞན་བགྲིས་པ་གང་དག་
 ལགས་པ་དེ་དག་གྱུང་མཚོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་སྐྱར་ལུགས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་མ་ཚོས་པར་
 བསྐྱེད་པར་མཚོན་ཅིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉེར་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དེར་གནས་པ་འཚེ་བ་མེད་པ་
 དང་། དགོ་བ་སྐྱོད་ཅིང་སྐོམ་པ་སྐྱ་གཅིག་གི་བརྒྱལ་ལུགས་ལ་གནས་པ་དང་། སྐོན་ས་གནས་པ་དང་།
 སྐོ་བུར་དུ་འོངས་པ་ལ་བྱམས་པ་དང་། བདེན་པར་སྐྱ་བ་དང་། བྱ་བས་མི་སྐྱོ་བའི་བཟོད་པ་དང་།
 འཐབ་དགོལ་མ་མཚིས་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་རྟག་དུ་བརྩོན་པའི་ཚོས་བརྒྱུད་ལྡན་གཉེར་དུ་བསྐྱོས་
 ལ་སྐྱོད་དུ་རྩོལ་ཞིག །གསུམ་པ་ནི། འོང་བ་དང་ནད་པ་དང་དམན་པ་དང་མགོན་མེད་ཅིང་སྐྱག་ཕོངས་
 པ་དང་། ཡན་ལག་ཉམས་པ་དེ་དག་གྱུང་ནི་ཟས་དང་། སྐོམ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་མེད་པར་སྐོམས་
 པར་འཐོབ་པར་མཚོན་ཅིག །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལྷ་སུ་ཚོས་ལྡན་བྱེད་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་མི་
 གཉེར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱི་ལྷ་སུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་འང་རྒྱས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བཟུང་
 བར་བགྱི་བ་དག་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེལ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ནི་རབ་དུ་མཚོན་ཅིག།

ལྷ་པ་ལ་བཞི། ཚོས་དཔོན་བསྐྱོད་པ་དང་། བཀའ་ལ་གཏོགས་པ་དང་། དམག་དཔོན་དང་
 རོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གྱི་གཞི་ནི་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་འཁོར་གྱི་སྐྱ་བོ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་པས་མི་གཡེལ་བ་དང་། རོར་དང་འཁོར་ལ་སོགས་
 པ་ལ་མི་གཟན་པ་དང་བྱ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་ཚོས་མཐུན་པ་ཐ་ན་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱུང་ཡན་ཚད་དེ་དག་རྣམས་
 ལ་མི་གནོད་པ་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་ཤིས་བ་རྒྱལ་པོ་
 གཞན་དང་བསྐྱུན་པ་དང་། དེ་ལ་རོར་རྩུང་ཟད་སྐྱར་བ་དང་སྤིང་སྤེ་གཅོད་པ་དང་འབྱེད་པ་ལ་མཁས་
 པ་སོགས་དང་། ཚོས་མིན་པ་མི་བྱེད་པས་ཚོས་དང་ལྡན་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྤྱིང་ཉེ་བ་དང་།
 རང་འདོད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་གཙང་ཞིང་འཁོར་འབངས་ལ་སྤྱིང་ཉེ་བ་དང་། ཁོང་མི་སྐྱང་བ་དང་།
 རིགས་བཟང་བ་དང་། རང་རྒྱལ་ལྷན་སྐྱུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་བྱམས་སྐྱང་ཤེས་པའི་བྱས་པ་
 བཟོ་བའི་སྐོན་པོ་ཚོས་དགུ་ལྡན་བསྐྱོས་ཤིག་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཏོང་ཡོད་ཆེ་ཞིང་ལོངས་སྤོང་ལ་མ་ཆགས་པ་དང་དཔལ་བ་དང་འཇམ་ཞིང་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲིང་ཉེ་བ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ནོར་རན་པར་སྤོང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤོང་མི་འཕྲོགས་པའི་
 བརྟན་པ་དང་། ཆང་མི་འཕྲུང་བའི་རྟག་ཏུ་བག་ནི་ཡོད་པ་དང་ཚོས་དང་ལྡན་པའི་དམག་དཔོན་བསྐོས་
 སྤོང་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་རང་རྒྱལ་ནི་བྱིམ་པ་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱལ་འཇམ་པ་དང་། རང་འདོད་
 མེད་པས་གཙང་ལ་བྱ་བ་ལ་བཟོ་བ་དང་། དོན་གཤམ་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བྱ་བ་གཤམ་པ་དང་རྒྱལ་
 པོའི་གཙུག་ལག་ལ་མཁའ་པ་དང་བྱ་བའི་གོ་རིམས་ལ་མཁའ་པ་རྒྱལ་ལྡན་དང་སྤོང་མས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་
 ལ་སྤྲིང་ཉེ་བའི་དང་འཇམ་པ་དང་རྟན་རབས་རྣམས་ནི་ནོར་གྱི་གཉེར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་པོར་བསྐོས་
 སྤོང་བའོ། །བསྐོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་སྤྱ་རེ་ཞིང་དེ་དག་ལས་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་
 བ་དང་། འགོད་པ་ཀྱུན་གསོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བྱས་པ་གསལ་ནས་ཚོས་ཀྱི་གཞི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀྱུན་འགོད་
 ཆེ་བ་ལྟུང་ཟད་སྤོང་བ་ལྟུག །འདུས་ཆེན་དུ་སྤོང་བ་དང་། གནས་འདིར་འདི་ཙམ་ལུལ་ཞིག་
 ཅེས་སོགས་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་རྩལ་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤིང་ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 དང་། ཆེ་འདིའི་གཤགས་པའི་དོན་དང་། འདོད་ཡོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མ་ལགས་ན་རྒྱལ་སྤིང་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 འབྲས་སུ་བཅས་པ་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་གཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་དོན་མ་མཆིས་
 པ་རན་འགྲོའི་འབྲས་སུ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཉིས་པ་མི་ཉམས་ཤིང་འགྲུབ་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་སྤྲུང་ཡོད་མི་ཉམས་པ་ལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། སྤྲུང་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲུབ་དགོད་པ་དང་། དོས་
 ཀྱི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྤིང་ཚོས་ལྡན་དུ་བྱས་ན་གཞན་ཚར་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་
 པོའི་ལུགས་དང་འགལ་བ། རྒྱལ་སྤིང་གྱི་ཆེད་དུ་གཞན་གསོད་པ་སོགས་བྱས་ན་ཚོས་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བྱ་མི་རུས་སོ་སྟམ་ན། མིན་ཏེ། མི་དབང་ཞེས་པོས་ནས་ད་ལྟ་
 འཇིག་རྟེན་ན་ལལ་ཆེར་པར་རྒྱུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་རུངས་པ་བྱེད་ཅིང་། ལྟར་འཇུང་བས་རྒྱལ་
 སྤིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤིང་དང་ཚོས་སུ་འགྱུར་བའི་འགལ་བ་དེ་ནི་

གསོན་ཞིག་ཅེས་སྐུལ་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་བྱེད་། རང་ཉིད་བརྩེ་བྱེད་ལྡན་པར་
 བྱ་བྱེད་། བཙོན་བཏང་ཞིང་བཙོན་གྱི་ཚེ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་བྱེད་། ལས་རུང་དུ་བྱ་མི་རྣམས་ན་ཡུལ་
 བས་བསྐྱེད་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ་བསྐྱོས་ན་ཆད་པ་བཅད་འོས་ལ་མི་
 གཙོད་འོས་མིན་པ་ལ་བཅད་པས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་གཤེས་པའི་གཤེས་
 པས་ཀླན་ཞིང་རིགས་ངན་ན་སྟོང་ལ་དྲན་པ་ལྟག་མི་འཛོག་པས་རིགས་བཟང་བྱེད་། འཛོག་རྟེན་གྱི་
 ལྷགས་རིགས་པ་གཤེས་ལ་སྡིག་ལ་འཛོམས་པ་དང་། དབང་བྱེད་རྣམས་ནང་གཤེན་པ་དང་། ཁྲིམས་གྱི་
 བྱ་བ་དེ་བྱས་པས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མང་པོ་རྟག་ཏུ་ཁྱོད་གྱི་སྲོག་ལ་དབང་
 བྱེད་ལ་བསྐྱོས་གིག།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྩེ་བས་བཟུང་བར་བྱ་བྱེད་། སྡིག་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྟོང་རྗེ་
 བྱ་བྱེད་། དེའི་འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་གྱི་ཆད་པ་དང་བཙོན་དུ་བཟུང་
 བ་དང་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་རྗེ་ལྟར་རིགས་པ་བྱེད་ན་ཡང་རིགས་པ་འང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བགྱི་སྟེ། རྒྱུད་
 སྟོང་རྗེས་བརྒྱན་པར་བགྱིས་ནས་ནི་ལྷུས་ན་གཏོང་བ་སོགས་རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་མཛོད་
 ཅིག །གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་སོགས་མི་བཟང་སྡིག་པ་བྱེད་པ་ཡི་ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་
 ལ་འང་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་པར་ཡང་སྟོང་རྗེས་པམ་སེམས་ཁོ་ན་སྟེད་བར་བྱ་ཡི་ཡལ་བར་འདོར་
 བའམ། གཞོད་པའི་སེམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚམས་མེད་སོགས་མི་
 བཟང་པའི་སྡིག་ཅན་པ་མ་སོགས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྟོང་རྗེ་བགྱི་པར་རིགས་ཏེ།
 ཚོས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཉམས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་སྐྱེད་བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་སྟོང་རྗེའི་གནས་ལུལ་དུ་
 བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། རི་ལྟར་མ་ནི་ཁྱད་པར་དུ། །ནད་
 ཐེབས་སུ་ལ་གདུང་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བརྩེ། །དམ་པ་མིན་ལ་ཁྱད་པར་
 དུའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཙོན་བཏང་བ་དང་། བཙོན་གྱི་ཚེ་ཡང་བདེ་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉིན་གཅིག་བཞིན་ནམ་ལག་ལུ་ཞིང་། ཉམས་རྒྱུ་སྟོབས་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཙོན་རྣམས་བཏང་
 བར་མཛོད་ལྷག་མ་ཉམས་སྟོབས་ཆེ་བ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་འགལ་ཡང་མི་དགོལ་བ་རྒྱུན་དུ་བཞག་
 སྟམ་པ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ། རྩོད་ནི་བཙོན་གང་ལ་བཏང་སེམས་མེད་པ་དེ་ལས་སྟོམ་པ་མིན་པ་
 སྐྱེ་བས་སྟོམ་མིན་དེ་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་བསྐྱེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡང་གནས་པ་མི་སྲིད་ལ་སྟོམ་པ་
 མིན་པ་དེ་ལས་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་དངོས་སུ་སྟོག་གཅོད་སོགས་མི་བྱེད་པའི་ཚེ་ཡང་རན་སོང་གི་རྒྱ་
 སྟོག་པ་ནར་མར་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཙོན་ནི་རི་སྲིད་མ་བཏང་བ་དེའི་
 བར་དུ་འདྲ་ལ་སོགས་པའི་འདྲེག་མཁན་དང་འཁྲུལ་དང་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་ནད་ལ་ཕན་
 པའི་སྐྱོན་དང་ལྷན་པས་བདེ་བར་བགྱིའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བཟུང་བ་མིན་ནམ། བདེ་
 བར་བྱེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་སྟམ་ན་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་སྟོད་རུ་མེད་པ་བུ་དག་ལ་པ་མས་སྟོད་དུ་
 རུང་བ་བྱ་འདོད་པས་ཚར་གཅོད་པ་ལྟར་སྟོང་རྗེ་ཡིས་ནི་ཀུན་ནས་བསྐྱུང་ནས་ཚར་བཅད་པར་བྱ་ཡི་
 ཞེས་པ་ཡིན་ལ། རོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཚར་བཅད་བྱ་བ་མིན་ནོ།།

བཞི་པ་ནི། གཞན་ལ་རབ་སྐྱེད་ཞེས་ཅན་རྒྱལ་པོ་འམ་གཞན་གསོད་པར་བགྱིད་པའི་
 བཙོན་དུ་བཟུང་བ་བཏང་ནས་སྟོག་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་རན་སྟོད་ཕྱིས་བྱེད་མི་བྱེད་བརྟགས་ཏེ་
 ལེགས་པར་བགྱིས་ནས་མི་བྱེད་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ལ། ད་དུང་སྐར་གྱི་དེ་ལས་སྟོག་མི་ལུས་ན་
 མི་བསད་ཅིང་གཞོད་པ་གཞན་མི་བགྱི་བར་ཡུལ་ནས་བསྐྱེད་པ་དག་ཏུ་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

གཉིས་པ་ཚོས་སྐར་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་སྐྱེད་པ་དང་། ཚོས་མིན་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱ་མ་རྟ་བྱུང་པར་ཅན་བྱ་བ་དང་། དེའི་དཔའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 དབང་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱལ་པོས་བཏང་བར་མི་ཤེས་པའི་རྟ་ལུལ་བ་མཁྱོགས་པ་བཏང་ནས་
 རྟོག་ཏུ་གཞུག་ཅིང་། ཡུལ་ཀུན་ཡང་བྱ་མ་རྟའི་སྐྱེན་གྱིས་གཟིགས་ལ་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་དང་དྲན་པ་དང་
 ལྷན་པར་ཚོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་མཛོད་ཅིག་སྟེ། གཞན་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་པ་སྟོང་ཞིང་། བག་ཡོད་

ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པའི་དོན་མཛོད་ཅེས་པའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དགེ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་ལ་
 བདག་ཉིད་གྱིས་ཟས་གོས་སོགས་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པ་དང་བཀྲུང་སྟེ་དང་རིམ་གྱོད་གཟུ་ཚེ་བ་རང་དང་།
 རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྦྱོར་ཞིང་ཡོན་ཏན་དེ་ཙམ་མི་ཚེ་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྦྱོན་པ་ཅི་རིགས་པར་
 བགྱེད། །གཉེས་པ་ནི། ཀླུ་པོ་སྦྱོན་གྱིང་བཟོད་པའི་བསེལ་གྱི་བ་ཅན་བཀྲུང་སྟེ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པར་
 ལྷར་ཅིང་རབ་ཏུ་སྦྱོན་པའི་འབྲས་བུ་ཚེ་བ་དང་། ལྷན་པ་ལ་མངས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་བརྟན་པར་འགྱུར་
 པས་སོ། །འོན་ཀླུ་པོ་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་སུ་བྱུང་མ་ཞེན་ཀླུ་པོ་གཏོང་བའི་དང་རྒྱལ་ཅན་
 ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མི་བཟོད་པའི་བསམ་དང་ལྷན་ན་ཅུང་ཟད་མོ་ཡང་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
 རྟུག་སྦྱེལ་དང་ན་ལེ་གམ་རྩུབ་པའི་སྟེ་བག་ཆགས་པའི་གཤམ་རའི་ལ་དུ་བཞེན་དུ་སྤངས་ན་ཞིམ་པ་
 ལྷར་ནང་འཇམ་ལ་ཕྱི་རྩུབ་བག་དང་ལྷན་པར་རོ། །ལྷར་བཤད་པ་དེ་ལྷར་རིགས་པས་དབྱུད་ན་ནི་
 བྱོད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་འགོད་པ་དང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལ་རིགས་པ་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཚེས་མིན་
 མ་ཡིན་པ་ཚེས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྷར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ནི། ཀླུ་པོ་བྱོད་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིད་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་བསྐྱམས་ཏེ་མ་བྱོན་ལ།
 དེ་ཡང་མ་རོལ་ཏུ་བསྐྱམས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཚེས་གྱིས་བསྐྱེས་པས་རྒྱལ་སྤྱིད་དེའི་སྤྱད་དུ་ཚེས་མིན་
 བྱོད་གྱིས་བགྱེད་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་དགོས་ཆ་ཉོ་བའི་འཚོག་བཅས་ཀྱི་ཟོང་ནི་ལེགས་ན་བདེ་བ་སྦྱིད་
 ལས་ཉེས་ན་སྟུག་བསྐྱེད་པས། ཀླུ་སྤྱིད་ཚེས་གྱིས་མ་བཟུང་ན་རྒྱལ་སྤྱིད་གྱིས་སྦྱི་མ་ལ་འབྲས་
 སུ་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་བཅས་བརྒྱུད་པ་དག་ཅི་ནས་སྤངས་པར་མི་འགྱུར་བར་རྒྱལ་པོ་བྱོད་དེ་
 ལྷར་ནན་ཏན་མཛོད། འཚོག་བཅས་ཀྱི་ཟོང་ནི་ད་ལྷའི་རྒྱལ་སྤྱིད་གྱིས་སྦྱི་མ་པམ་ཆད་གཅིག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་འཚོགས་བཅས་བརྒྱུད་པ་དག་ཅི་ནས་རྗེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྷ་སྤར་ནི་རྒྱལ་པོ་
 བྱོད་གྱིས་ནན་ཏན་མཛོད་ཅིག་པ་སྟེ། ད་ལྷའི་རྒྱལ་སྤྱིད་འདི་མ་འོངས་པའི་སྦྱོབ་དུ་མའི་སྟུག་བསྐྱེད་
 ཉོ་བའི་ཟོང་དུ་མ་སོང་བར། སྦྱོབ་དུ་མའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཉོ་བའི་རིན་དུ་འགྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ།།

གསུ་མ་པ་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྦྱོང་མི་སྦྱོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉེས།

ཐར་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་ཚེན་གྱི་སྣོད་སྣོད་བྲལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྲལ་
པའི་ཡུལ་ཚོར་བ་བདེ་སྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་གཉིས་ཀས་སྣོད་
ཉིད་ཐུ་མོ་རྟོགས་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོར་བ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་
དགག་པ་དང་། སྲུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་སྤྱིང་བཞི་པའི་ས་ཐོབ་ཀྱང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བདེ་བའི་ཡུལ་
གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དག་དང་སེམས་གྱི་བདེ་བ་དང་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་པར་འདོད་ལ་ཟབ་མོད་
ཅིར་འགྱུར་ཞེན། ཡུལ་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་སྲུག་བསྐྱེད་མྱིར་ནི་བཙོས་པ་ཙམ་སྟེ། སྲུག་བསྐྱེད་ཚུང་
ཟད་བྱུགས་རྒྱུང་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཚོར་བ་སེམ་པ་དེ་ལ་བདེ་བར་རང་མཚན་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་གྱི་སྲུག་བསྐྱེད་མྱིར་བཙོས་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་འཛིག་རྟེན་ན་བསྲུག་བསྐྱེད་རང་མཚན་
པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་རང་མཚན་ནི། རྟོགས་གྱི་དགག་བྱུར་
གྱུར་པའི་རང་མཚན་མིན་གྱི། བསྲུག་བསྐྱེད་མྱིར་བཙོས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པར་ཟད་དེ། ཁ་དོག་ཕྱོན་
པོ་སེར་པོ་དང་བསྐྱིགས་ཀྱང་ཕྱོན་པོའི་སྒོ་སྒྲེ་ཡི་སེར་པོའི་སྒོ་མི་སྒྲེ་བ་ལྟར། ཚོར་བ་སྲུག་བསྐྱེད་ནི་
བདེ་བ་བྱུགས་རྒྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་མི་དགོས་པར་སྲུག་བསྐྱེད་མྱི་སྒོ་སྒྲེ་ཞིང་། ཚོར་བ་
སྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་ལ་རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་དུའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ལྟར་སྲུག་བསྐྱེད་བྱུགས་རྒྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་གྱིས་ཚུང་ཟད་སེམ་པར་སྐྱང་བ་ལ་བདེ་བའི་སྒོ་སྒྲེས་པར་ཟད་དོ། །ཡང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཐ་སྙད་
དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་པ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྣོད་པ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ།” །ཐ་སྙད་དུ་སེམས་གྱི་བདེ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་རྟོག་པས་བདེ་བ་རང་མཚན་
པར་བྱས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་གྱི་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྲུག་བསྐྱེད་རང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་
མཚན་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ཚོར་བ་བདེ་བའི་བདོག་པ་ཀུན་སྲུག་
བསྐྱེད་མྱིར་ནི་བཙོས་ཙམ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་མྱིར་བདེ་བ་དེ་ནི་དོན་དུ་
བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་དོན་མེད་དོ། །

པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཡིད་གྱིས་དམིགས་ནས་རྟོག་པ་ན་བདེའོ་སྐྱམ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་
རྒྱུད་གཅིག་ལ་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བའི་སྲིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱུ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་
མིག་ལྟ་བུ་འི་དབང་པོ་གཅིག་གིས་ནི་གཟུགས་ལྟ་བུ་འི་དོན་གཅིག་གིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
གཟུགས་ཀྱི་དོན་མེད་པར་མིག་དབང་གི་དོན་མེད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་དོན་ཡང་མིག་དབང་དེ་མེད་པས་
ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་སྲིར། རོ་བོ་ནི་དེ་གྱིས་མེད་ན་དེ་མེད་པས་ཡུས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྣམ་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དབང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡུལ་དང་
དབང་པོ་རང་གི་རོ་བོ་ཡོད་དེ།¹³ དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྲུབ་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེན། རི་ལྟར་པ་དང་མ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་བུ་ནི་འབྲུང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་
གྲུབ་པ་འབྲུང་བར་བཤད་པས་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། མིག་དང་གཟུགས་ལ་ལྟོས་
པའི་སྲིར་རོ། །དབེར་ན་མ་དང་བུ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཚིགས་བཅད་
འདི་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཚིག་གསལ་¹⁴ དུ་དྲངས་པ་ལ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་བཤད་པ་བྱེད་པ་
མང་པོ་དག་ཅུ་གྲུབ་པའི་ཚུ་ཚིག་ཏུ་འབྲུལ་འདུག་པས། དེ་ལྟར་ཅུ་གྲུབ་པའི་ཚིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་དང་ཞེ་
དགུར། རྒྱ་གར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མཛད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་སྲིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་ཡུལ་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ་ཞེན། ཡུལ་ནི་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་རྣམ་གྲུབ་དང་བཅས་པ་འགགས་པ་དང་མ་ཐོབ་པའི་སྲིར། འདས་
མ་འོངས་དེ་གཉིས་ལས་ནི་མ་འདས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ད་ལྟར་བ་འདི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་
དུས་ན་མེད་ན་དེ་གཉིས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། ལྟོས་པའི་སྲིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་ན་ད་ལྟར་བ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལས་ཐད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྲིར་དབང་པོར་བཅས་པ་
དོན་མེད་ལ་གང་ད་ལྟའི་ཡང་དོན་མེད་པས་རྣམ་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །རྣམ་གྲུབ་ད་

གཉིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ནི། ཡང་པར་སྲེད་པའི་ཡུལ་བདེ་
 བ་རང་མཚན་པ་རོ་བོ་དང་སྐྱུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཀག་ནས་འབྲལ་བར་སྲེད་པའི་ཡུལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེད་མྱིར་བཙུག་ཚོར་བ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུང་
 ཟད་ལྷགས་ཚུང་པའི་གནས་སྐབས་ལ་དོན་དུ་སྟེ་རང་མཚན་པའི་བདེ་བ་རང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 བདེ་བ་འཛོམས་ཤིང་མངོན་གྱུར་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་དུ་ཡང་རྒྱལ་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།
 ལྷོས་ཚོས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་བཀག་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པས་གོལ་བར་བསྟན་པ་དང་།
 ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་བོ་ནི། ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྲེད་པ་ཡུལ་
 དང་བཅས་པ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པོའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་
 པ་ལས་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་སྲེད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་བྲལ་བའི་སྲེད་པ་སྒྲོང་ལ། སྲེད་པ་
 སྲིངས་པ་ལས་མི་གསོག་ཅིང་འཁོར་བ་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟོན་འབྱུང་སྒྲོས་
 པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མཐོང་བ་ལས་གོལ་བར་འགྱུར་བས། ལྷོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་
 ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའོ། །ཞེས་
 བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འཕགས་
 པའི་མཉམ་གཞག་ན་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདུས་བྲས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ལྡོག་པར་སྐྱུ་བ་ནི།
 མ་རིག་པ་ལོག་པས་རིག་པ་ཙམ་ཡང་ལྡོག་པར་སྐྱུ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ལྷགས་དང་། ལྷོས་སྐྱུགས་སྒྲིང་
 པ་པའི་མ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་ལྟར། ལྟར་འདེབས་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་
 སེམས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་འགྱུར་བ་མིན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ནི། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་
 གཉིས་སྐྱེད་ལུབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒོ་སྐྱེད་ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་དེས་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བར་བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་མེད་དེ། སེམས་བྱུང་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ཞིང་སེམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་བྱུང་མི་འབྱུང་
བས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ལ་སེམས་ཉིད་གྱིས་སེམས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། སོར་མོའི་རྩེ་
མོ་རང་གིས་རང་ལ་མི་རེག་པའི་སྤྱིར་དང། སེམས་གཉིས། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའང་མི་འདོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རྟོགས་པ་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་ཙམ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རྟོགས་དགོས་པ་དང། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་
གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དོན་མེད་པར་ཤེས་ནས་ནི་རྒྱ་མེད་པའི་མེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྲིད་
པར་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་པས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མེད་པར་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་རྒྱ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། ཉན་རང་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བར་
བསྟན་ལ། མདོ་ལས་ཉན་ཐོས་གྱིས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་།¹⁴ །ཞེས་སོགས་དང། གང་དག་བདེ་
གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྤྲུམ་ན།¹⁵ །ཞེས་སོགས་དང། ཐེག་པ་དམན་པའི་ཕྱི་སྟོང་ལས།
གཟུགས་ནི་ལྷ་བ་གདོས་པ་འདྲ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་མདོ་ཡིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་ཞེན། མིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་ཀྱང་སྟེ་ཉན་ཐོས་སུ་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་ནས་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱུ་དེས་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །འོན་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་ཡང་འཁོར་བར་གནས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྦྱོར་མེད་དེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའ་དེ་ནི་སྟོང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི།
ལས་དང་སྲིད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྟོང་སྟོང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་པར་བཤད་པ་དང། དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱི་སྟོང་སྟོང་བ་མི་རེགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མྱེ་སྤྱོད་བཀར་སྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མྱེ་སྤྱོད་ནས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་
རྫོགས་པ་མིན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱོད་
པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་ན་སྤང་བར་མི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱོད་པའི་
རྒྱལ་དང་། སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱེ་སྤྱོད་ལས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྫོགས་
གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པ་དེ་ལ་ཀུན་རྒྱ་རྫོངས་པའི་ཉན་ཐོས་
མྱེ་པ་རྣམས་རབ་རྒྱ་སྤང་བས་རྫོང་བར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྫོངས་པའི་རྒྱུ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་དོན་བཅུང་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
རང་དོན་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་ཅིང་གཞན་ལ་གོད་པའི་སྤྱོད་དག་མི་ཤེས་པའམ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྱོད་
དུ་འདུ་ཤེས་པའམ་¹ ཡང་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་གང་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ལས་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྱོད་པ་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
གཞན་ལ་གོད་པ་སྤྱོད་དང་ནི་གཞན་ལ་ཡན་པ་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་
ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་ཞེས་བརྗོད་རིགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མྱེ་སྤྱོད་ནས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་འགོག་པ་དང་
ཡོན་ཏན་རྒྱབ་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟན་གྱི་ཐེག་པ་དམན་པའི་མྱེ་སྤྱོད་ནས་ཆ་ཙམ་ལས་
མ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་རང་གི་དོན་མི་ལྟ་བུའི་སྤྱིར་གཞན་དོན་
ལ་རོ་གཅིག་རྒྱ་དགའ་བ་གང་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱུང་གནས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་² ཉམས་སུ་
བྱང་བྱ་རྫོགས་པ་ཐེག་ཆེན་ཏེ་དེ་ལ་སྤང་བ་དེས་སྤང་བ་པོ་རང་ཉིད་རན་འགོར་བ་བསྐྱེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྤྱིག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་བསགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱོད་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་བསྐྱེད་ཉེས་པས་རྒྱ་འབྲས་
མེད་པའི་དོན་དུ་གོ་བ་དང་ཅིག་གོས་རྫོང་པ་ཉིད་ལ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཁྲོས་པ་ཡིས་རྫོང་པ་ཉིད་སྤྱོད་བར་
བྱེད་པ་གཉིས་ལས། ལས་འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་གོ་བའི་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཅན་ཡང་རན་
འགོར་བསྐྱེགས་པར་མདོ་ལས་བཤད་ན་སྤང་བས་རྫོང་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པའི་དོན་
ལ་སྤྱིར་བྱོགས་པ་བསྐྱེགས་པ་སྤོས་ཅི་དགོས་ངེས་པར་བསྐྱེགས་པས་མོས་པ་མེད་དུ་བྱིན་ན་ཡང་སྤོང་

ཅིག །གལ་ཏེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་བདེ་བ་རྒྱུ་དེ་ཡང་མ་བཟོན་ན་དེས་ནི་ནད་ཞི་བའི་དོན་དུ་
 སྒྲིན་པ་དག་གིས་ནི་མི་ཞེས་པའི་སྒྲིན་སོགས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ཉུང་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་སྤང་བ་རིགས་
 བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱུ་དེའི་དོན་དུ་ཆེ་མི་བཏང་^{༡༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་
 དམན་པའི་ངོར་གནོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་
 ལ་ལར་མཁས་པས་ཕན་པར་མཐོང་བས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་
 བར་མི་བྱའོ། །འོ་ན་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲིར་བཏང་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དམིགས་ཀྱི་^{༡༡} བསལ་ན་
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལོར་བར་གནས་པ་རང་གཞན་ཀྱུན་ལ་བདེ་བའི་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལོ། །སྒྲིར་
 བཏང་བ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་གནད་བཀག་དག་བསྐྱན་བཅོས་ནི་ཀྱུན་ལ་བསྐྱེད་པས་
 སྒྲིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོད་གང་ཞིག་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་སྒོན་དུ་བཏང་བའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཀྱུན་
 དང་། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་མེད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ལ་སེམས་ཡོད་ཤེས་རབ་ཅན་
 སུ་ཞིག་དེ་ལ་^{༡༢}སྤྲད་སྒྲོད་པར་མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་མོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྫོགས་པར་དེ་
 ལས་བསྐྱན་གྱི་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྒྲོད་ལས་མ་བསྐྱན་པའི་སྤྱིར། ལྷ་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
 སྒྲོད་པ་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་ཟབ་མོ་ལ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱུག་ནས་
 སྒྲིད་ལུག་ཅིང་བདག་ཉིད་སྒོན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོད་ལ་མ་སྤྲངས་པས་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་
 བྱེད་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་གྱི་དབང་སྐྱེད་ལུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དབང་རྒྱུ་སེམས་སྒོངས་པ་ཡིས་
 ད་ལྟ་འདི་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྒྲོད་བཀག་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ། ཕར་བྱིན་གྱི་སྒྲོད་པ་བསྐྱན་པ་
 དང་། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པ་དེ་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་

ཉིད་དེ་ལས་རྫོགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་དཀར་རླུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟེ་སློབ་
ལ་ཉེས་བཤད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་དེ་ལས་བརྟན་པ་དང་། དེས་ན་ལྟེ་
སློབ་དེ་ཉིད་བཀའ་བྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟེ་སློབ་འདི་ལ་ཉེས་བཤད་གྱི་ཚིག་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པར་ཐལ། ལྷོན་དང་རྩལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟེ་སློབ་པ་པར་ལྷོན་
དུག་དང་། སློབ་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱ་སླིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ལ། དེ་རྫོགས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སློབ་ལས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལག་རྗེས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷོན་པས་མངོན་མཐོའི་ལུས་དང་ལོངས་
སློབ་ཀྱི་བྲུབ་པས། གནས་སྐབས་གཞན་གྱི་དོན་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཟོད་པས་གནས་སྐབས་ལ་
སྟོན་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྲུབ་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོས་ཡང་དག་
པར་བརྟུ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རྗེ་རྩལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
འགྱུར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་པར་ལྷོན་དུག་པོ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་
སློབ་ཀྱི་དོན་ནི་བརྟུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་བཟུང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་
པའི་ཚིག་བཟུང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚིག་བཟུང་བར་འགྱུར་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་
པའི་རྒྱ་གནས་སྐབས་དང་། ཐར་པའི་དོན་མདོར་བརྟུས་ནས་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྟེ་སློབ་ལས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སློབ་ལས་གསུངས་པའི་མ་རོལ་ཏུ་ལྷོན་པ་དུག་གི་
ཁོངས་ན་ལྟར་དང་བཅས་པ་འདུས་ནས་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སློབ་འདི་ནི་སངས་
རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་ངས་པར་འདོད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷོན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ལམ་ཆེན་པོ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་
གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སློབ་གང་ལ་བརྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་དེ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱལ་པར་མི་ཤེས་པས་མདོངས་པ་རྣམས་མི་བཟོད་དོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞུགས་སྐྱའི་རྒྱ་མཐོང་ཡས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་

དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པའི་ཟད་མི་
 སྡེ་ཤེས་པ་སྣང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་མ་རྟོགས་ན་བཏང་
 སྡོམས་སུ་བཞག་པར་རིགས་ཀྱི་སྣང་བར་མི་རིགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་སུ་མཐར་ཐུག་པའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་ལམ་ལུང་ལྟར་བསམ་ཡས་པས་འབྲས་སུ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་
 ཡས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་གི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། ཐེག་ཆེན་ལས་
 བཤད་པ་འདིར་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་པ་ལོ། །དེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཇི་ལྟར་ཞེན། སྡོན་པས་ལྷ་
 རིའི་སྤྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྣང་པའི་མཐའ་ཤེས་སམ་དྲིས་པས། འཕགས་
 པ་ལྷ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ལྷ་ཞོག་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྣང་པོ་ཅམ་ཡང་མ་
 ཤེས་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་པར་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་ལྷ་སུ་
 ཡོད་པ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྡོན་དུ་མ་སོང་ན། འབྲས་སུ་མཐའ་ཡས་པ་མི་འབྲུང་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དེའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་ལ་དེ་ཡང་
 རྟོགས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཉིད་ལས་བསྟན་པས་དེས་པར་བཀར་ཁས་སྲུང་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་དུག་རྩ་བའི་འགྲེལ་བར་དྲངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས། གང་
 ལྷག་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྲངས་པ། དེས་པར་སྲངས་པ་བྱུང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པའི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞེ་བ་ལུས་པ། ལྷག་བསྐལ་གཞན་གྱིས་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་མི་འབྲུང་
 མི་སྡེ་བ་འདི་ནི་ཞེ་བ། བྱ་ལོ་མ་ལྟེ། འདི་ལྷ་སྡེ་སྣང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྲངས་པ། ལྷིང་པ་
 ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ལོ།⁹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
 ཡང་མདོ་ལས་གང་ཡང་སྡེ་བ་ཟད་དོ་ཚངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟན་ལོ། །བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྤིད་པ་
 གཞན་མི་ཤེས་སོ།¹⁰⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྣང་པ་ན། རིགས་པ་དུག་རྩ་བ་ལས། ཞིག་པ་ཤེས་
 པ་ཇི་ལྟར་¹⁰¹ །ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚོ་བདག་གི་སྡེ་
 བ་ཟད་དོ་སྣམ་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྡེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་དེས་པར་བཤད་དགོས་
 པར་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྡེ་མ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར། ཡང་སྤིད་སྤི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་

བའི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་
 འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། གང་འདི་ཞེས་ཉེ་ཚོག་གསུངས་པ་དང་ཡང་སྲིད་སྲི་མར་མི་སྐྱེ་བའི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱབ་བསུལ་གཞན་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་བསུལ་འདི་ཞེས་པ་སྐྱི་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པས་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་ཟད་ཅིང་མི་སྐྱེ་
 བ་ལ་དགོངས་པའོ་ཞེ་ན། སྐྱི་འི་སྐྱི་འི་དོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན་བྱེ་བྲག་ལ་བཤད་དགོས་ཀྱང་
 འདིར་མི། སྐྱི་འི་སྐྱེད་ནས་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་སྡེ་སྤོང་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྡེ་ཉོན་ཐོས་སྡེ་
 པ་ཁྱོད་རང་བཟའ་འདོད་པའི་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྤོང་ལས་ཟད་པ་སྤོང་བ་ཉིད་བསྟན་པ་གཉིས་
 ཟད་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་མི་སྡེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་ཟད་
 མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པས་དེའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྤོང་བཀའ་ཡིན་པ་དེའི་སྐོའི་ཡུལ་
 དུ་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག །སྤོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆེན་པོའི་ཚེས་
 སྐྱི་འི་བདག་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྗེས་སུ་ལྷས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྤོང་དང་ཅིག་ཤོས་
 ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤོང་ལས་གསུངས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་ཡིན་མིན་ཅིས་མི་མཉམ་སྡེ་མི་
 མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་ཅིང་མཉམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མི། དེ་བཞིན་གསེགས་པས་དགོངས་ཉེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་པ་སྐྱབ་བ་མིན་པ་
 དེ་ཡི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་ཟད་པ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་དགོངས་ཉེ་
 གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྡེ་མ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དོན་མ་རྟོགས་ན།³⁵ བཏང་སྣོམས་སུ་
 བཞག་པ་ཉིད་གྱིས་བདག་བསྐྱུང་བར་བྱ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར། བཏང་སྣོམས་གྱིས་མི་སྡིག་པར་མི་
 འགྱུར་ལ་སྤང་བས་སྡིག་པར་འགྱུར་ལ། དག་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞེ་
 སྤང་བ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་བྱ་བར་མི་རིགས་པས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤོང་ལས་བཤད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་རྗོགས་པ་

མིན་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་
པ་དང་། བདེན་བཞི་དང་སྟོགས་མཐུན་ཚམ་ཉམས་སུ་སྐྱངས་པས་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུ་བ་པ་དང་།
མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་བཀའ་བཟུང་རིགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དེ་ལས་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་སྡོན་ལམ་དང་བསྟོ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་དང་
སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་གྱི་སྡོད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་
མདུ་ཏུ་བྱང་བ་སོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་
གསུངས་ཀྱང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་སྡོད་པ་དང་ཡོངས་བསྟོ་སོགས་རྒྱས་པར་མ་བཤད་
པས། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་བཤད་པར་དེས་ཉེ་དེ་ཚམ་ཞིག་ཁོ་ན་ཉམས་སུ་སྐྱངས་པས་བསྐྱལ་
པ་གངས་མེད་གསུམ་ན་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའར་ག་ལ་
འགྱུར་ཉེ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ལམ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་
ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་བཤད་པས་ཅིའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མ་ཚང་ཞེ་ན། ཐེག་པ་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་
ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཤད་དེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རེ་ཤིག་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱིར་ཏུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ལ་རྒྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཚད་མ་གཞན་ཏུ་ཡོད་མེད་པས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་སྐྱང་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་སྟོགས་མཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཚམ་བསྐྱལ་པ་
གངས་མེད་གསུམ་ཏུ་སྒྲོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་དམན་པའི་དག་
བཅོམ་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་གིས་ལྷག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལྷག་པ་མིན་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་གསུང་གི་བྱིན་རྒྱབས་གང་གིས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅུས་པའི་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞིའི་དོན་མི་རྟོག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སྟོགས་མཐུན་སོ་བདུན་པོ་ཚམ་ཞིག་
སྒྲོམས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་རྒྱ་སྟུན་མོང་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྟུན་

མོང་མིན་པ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྡོད་པ་ཚོ་གསལ་པ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཉན་ཐོས་གྱི་
མདོ་ལས་ནི་དགའ་མ་སྤུལ་བ་ཐེག་པ་ཆེ་ལས་དགའ་སྤུལ་བ། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལྡན་སྡོད་དགའ་བ་བྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་ན་རྒྱུད་ཞིག་པའོ།།

བཞི་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་བ་གྱི་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟ་
སྡོད་པ་དག་རི་ལྟ་བུར་དང་བོར་ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
གདུལ་བྱ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ཚེས་མི་སྟོན་གྱི་སྟོ་ཡུལ་དུ་རི་ཙམ་བཟོད་པའི་
ཚེས་སྟོན་ཏེ། དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ལྟར་^{༡༧} ཡིན་ཏེ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྟོག་གཅོད་སོགས་སྟོག་པ་ལས་རྣམ་
པར་བསྟོག་པའི་ཕྱིར་ཚེས་སྟོན་ཏེ་དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སྟེས་སུ་རྒྱུང་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་བསོད་
ནམས་གྱི་འབྲས་སུ་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གདུལ་བྱ་སྟེས་སུ་འབྲིང་གི་བསམ་
པ་ཅན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་འཁོར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་དང་མུང་འདས་སྤང་བྱ་དང་གཟུང་འདོན་ཇུས་
ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་སྟོན་ལ། གདུལ་བྱ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཟུང་འདོན་ཇུས་ཐ་དད་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་སྟོན་པས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བརྟེན་པའོ། །གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་
དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཁུ་འབྲིག་^{༡༨} ཅན་འཛིགས་པ་སྐྱེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟིང་རྗེའི་
སྟིང་པོ་ཅན་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་བསྐྱུབ་པ་དབང་པོ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྟོན་ཏོ།།^{༡༩}

དོན་བསྟུ་བ་ནི།^{༢༠} དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁོང་ཚོ་བཞི་ཟད་པར་བྱ་ཞིང་རྫོགས་
པའི་བྱང་རྒྱལ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ལྟག་པར་རབ་ཏུ་དད་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་
རབ་ཏུ་དད་ཅིང་དེ་ལས་བཤད་པ་ཉམས་སུ་སྤངས་ཤིང་སྡོད་པ་ཡིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་འཕྲོད་
པར་འགྱུར་ཞིང་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ཀུན་གྱིང་ཞར་ལ་འགྲུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལ་
ལྟག་པར་གྲུས་པར་བྱ་ཞིང་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྤངས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱལ་སྲིད་ལ་གནས་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྒྲིན་པ་དང་དགེ་བསྟེན་
 དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པའི་ཆོས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་བྱིམ་པས་སྐྱབ་སྐྱབ་བས་བྱིམ་པ་
 ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཞེས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལས་ལྷག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱིམ་པས་
 དུག་གི་ནང་ནས་དེ་གསུམ་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །པར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ། སྒྲིང་རྗེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དེ་
 བསྟན་པར་གོམས་པར་མཛོད་ཅེས་པ་འོ། །བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་ཀུན་སྲོད་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྟོབ་མི་ལུས་
 བ་རབ་བྱུང་བུ་བར་གདམས་པ་ནི། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མི་བསྐྱུན་པའི་སྦྱིར་སྟོག་གཅོད་སོགས་དུག་པོ་
 མ་བྱས་པར་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བགྱིད་དཀའ་ན་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་སྟན་པའི་གྲགས་པའི་དོན་
 དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འཐོབ་པར་མཛོད་པར་རིགས་སོ། །

མཚན་དོན་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲེང་བ་ལས། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་
 པ་སྟེ། ལེའུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། ། །

ལེའུ་ལྔ་པ། བྱིས་པ་དང་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ།

༥ ཐར་པ་སྐྱུར་རྩ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རབ་རྩ་བྱུང་བར་གདམས་པ་ལ་གཉིས། བྱིས་པ་དང་རབ་རྩ་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་དོར་གྱི་གནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཚུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་སྤྲོད་བཏང་བ་དེ་ནས་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ཡིས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་རྩ་གྲུས་པར་བྱ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱས་དང་ལུང་རུམ་བྱ་བཞི་འདུལ་བ་དང་། བཅས་པ་དང་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་མང་རྩ་ཐོས་པ་དང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་བསྐྱིབས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུབ་བྱའི་གནས་རྫོགས་པར་གྲུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཉེས་པ་ཕྱར་ཚེགས་གཉིས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱའི་གཞི་རྣམས་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱ་ལྟ་བུ་ཅ་བདུན་བསྐྱབས་པ་རྣམས་འབད་དེ་དེས་པར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོན་སྤང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྲོ་བ་སོགས་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ཚུལ་འཚོས་ནས་ཞེ་གཅིག་པ་མི་འཆི་བའི་རྫོག་པའི་བར་བཤད་པ་དང་། ཞེ་གཉིས་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྒྲོག་པ་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྲོ་བ་སོགས་བཅུ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ང་ཚུལ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཁྲོ་བ་བཤད་བྱ་དང་སེམས་ཀྱི་ལུག་པ་འཆད་བྱེད་དེ། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བཤད་བྱ་བཞོད་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཆད་པ་ཡིན་ལ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་རྩ་གཉིས་པར་བྱའོ། །ཁྲོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁྲོ་བའི་རྒྱན་དམ་རྩ་འཛིན་པ་འཁོན་རྩ་འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་གྲོངས་ན་སྐྱུ་ཐབས་གྱིས་མི་མདོན་པར་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་འཆབ་པ་སྡེ་ཚོག་པ་ནི་སྡིག་པ་ལ་ཞེ་ནས་མི་གཏོང་བའོ། །གཡོ་ནི་གཞན་གཉིས་རྩ་བསྐྱུ་བ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་སེམས་རྒྱུད་གྲུ་གྲུ་བའོ། །ཕྱག་དོག་ནི་རྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་བཀུར་སོགས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་

མི་བཟོད་པའི་གཏུང་བའོ། །མེར་སྐྱ་ནི་གཏོང་བས་འཛིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོ་བྱད་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །རྩ་
 ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་ནི་རང་དང་གཞན་ལ་དམིགས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་ཉེས་སྦྱོད་
 ལ་མི་འཛོམ་པའོ། །ཁེངས་པ་ནི་སྐྱ་མ་སོགས་ལ་འདུད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཉེས་སྦྱོལ་ཁྲོས་པས་བསྐྱང་
 བ་ཁོ་གཉེར་སོགས་ལུས་དག་གི་གཡོ་བ་འབྱུང་བའོ། །རྒྱགས་པ་ནི་ལོངས་སྦྱོད་སོགས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་
 རང་གི་སེམས་གཏུགས་པའོ། །བག་མེད་པ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དགོ་བ་རྣམས་ལ་མི་
 སྦྱོར་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སེམས་མི་བསྐྱང་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ར་རྒྱལ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ། །ར་རྒྱལ་ནི་
 ལུ་བཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མཛོན་པར་
 རྫོམ་བྱེད་པ་དམན་པས་བདག་དམན་ཞིང་མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་པ་དང་། དམན་པས་བདག་
 ལྷག་པའམ་མཉམ་སྟམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ཞེས་བྱའོ། །དམན་པས་དམན་སྟམ་པ་ར་རྒྱལ་
 དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན། དམན་པ་དེ་བས་བདག་དམན་ཡང་རུང་གི་སྟམ་དུ་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་གང་གིས་བདག་ཉིད་ལས་ཁྱེད་འཕགས་པ་དང་མཉམ་པར་རྫོམ་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ལྷག་པའི་ར་རྒྱལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱེད་དུ་འཕགས་པས་བདག་ཁྱེད་པར་འཕགས་
 པར་རྫོམ་པ་གང་གིན་ཏུ་མཐོ་བས་མཐོ་སྟམ་པ་ར་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ར་རྒྱལ་ཏེ་འབྲས་གྱི་སྟེང་དུ་ཕོལ་
 མིག་དག་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་དམིགས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། རན་འགོར་ར་རྒྱལ་གྱིས་
 འཕྲིད་ཅིང་། མིའི་དགའ་སྟོན་བཙོན་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ཟན་ཟའི་བྱན་དང་ནི། །སྟེན་དང་མི་སྟེན་
 ཅན་དུ་འགྱུར།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལུ་པོ་ངང་གིས་སྦྱོང་བ་དེ་དག་ལ་སྐོངས་པས་ངོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་
 སྟམ་པར་བཤད་དེ་ངོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་ལོ། །ལྔ་པ་ནི། རྒྱན་དུ་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་སུ་མ་
 ཐོབ་པ་ཐོབ་སྟམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཏེ། དུག་པ་ནི། སྤྲིག་ལས་བྱེད་པ་ལས་ངས་
 བྱ་སྟམ་དུ་བསྟོད་པ་ནི་མཁས་པས་ལོག་པའི་ར་རྒྱལ་དུ་རྟོགས་སོ། །བདུན་པ་ནི། བདག་གསོན་ཡང་

དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བདག་ཉིད་སྒོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དམན་པའི་ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་དག་
མངོན་པའི་མདོར་བདུན་ཏེ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གྲངས་མདོར་བསྐྱེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉེས་པ་ (ལྷན་སྐྱེས་ནས་མི་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་བཤད་པ་) ལ་རྒྱལ་འཚོས་སོགས་ནི་རྒྱལ་
འཚོས་ནི་རྟེན་དང་བཀུ་ར་སྟེ་འི་ཕྱིར་དབང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་དག་གི་དོན་སྲུང་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟེན་ཏོ། །ལ་བསམ་གཉེན་དང་བཀུ་ར་སྟེ་འི་ཕྱིར་ཚིག་འཇམ་སྲུང་ནི་སྒྲུབ་པའོ། །གཞོགས་སྒྲོངས་
ནི་རྒྱས་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རྒྱས་ལ་བསྐྱེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ་ནི།
རྟེན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་དུ་སེར་སྒྲ་ཆེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་སྒོད་བྱེད་པའོ། །རྟེན་པས་རྟེན་པ་རྣམས་
འདོད་པ་ནི་སྲུང་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་རེ་རེ་འཛིན་པའོ། །ཉེར་གཅིག་པ་ནི།
སྒྲོན་སྒྲོས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཉེས་པ་གང་དང་གང་བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ནི་གང་སྒྲོས་
པའོ། །ཉེར་གཉེས་པ་སྐྱེས་མེད་ནི་གཞན་ལ་མཁུ་བར་མ་གྱུར་པ་ནད་ལས་གྱུར་པའི་དབང་གིས་ཡིད་
སྒོང་པའོ། །ཉེར་གསུམ་པ་ནི། ལྷན་སྐྱེས་གཉེས་དང་བདག་གི་ཡོ་བྱད་ངན་པ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་
ལས་བྱུང་ལ་དེ་ནི། ལེ་ལོ་ཅན་གྱི་ཡིན། ཉེར་བཞི་པ་བདག་གཞན་ཐ་དད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་
གང་ཆགས་སྤང་སྲུང་གིས་སྒྲིབས་པའོ། །ཆགས་སྤང་སྒོངས་གསུམ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་ཉེའམ་དགོ་མི་དགོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉེར་ལྟ་བ་སེམས་ལ་ལྟ་བ་མེད་པར་བཤད་དོ། །ཚོས་
མཐུན་པར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ནི་ལེ་ལོས་བཀུ་ར་སྟེ་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉེར་དུག་པའོ། །བྲམ་མར་
བྱས་པ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཉེར་བདུན་པ་སྟེ་
བོ་ངན་པ་ཡིན་པར་འདོད། ཉེར་བརྒྱད་པ་ཞེན་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགིས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་དུ་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་པའོ། །ཉེར་དགུ་པ་ཡོངས་ཞེན་ནི་གཞུགས་སྐྱོ་སོགས་ལུལ་ལྟ་ལ་
སྟེན་པ་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་དགིས་པ་ཆེ་བ་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་པ་ཡིན་ནོ། །སུམ་རྩུ་པ་ཆགས་
པ་ནི་རང་གི་རྒྱས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་དོ། །

གཞན་གྱིས་རྒྱས་པ་ལ་ཞེན་པའི་བརྒྱབ་སེམས་ནི་སོ་གཅིག་པ་མི་རིགས་པའི་ཆགས་པ་ཞེས་

བྱའོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་ནས་ཚིག་གིས་བསྟོད་པའི་ཀྱན་སྒྲོང་ནི་སོ་གཉིས་པ་ཚོས་
 མིན་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །སྤྱིག་པ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
 བར་སྟོན་པ་ནི་སོ་གསུམ་པ་ཚུལ་འཚོས་པའོ། །སོ་བཞི་པ་འདོད་ཆེན་ནི་རྗེས་ལ་གིན་ཏུ་བརྟམ་པ་སྟེ་
 ཚོག་གེས་པའི་དབལ་ལས་འདས་པའོ། །སོ་ལྔ་པ་ཐོབ་འདོད་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
 ཡང་དག་པ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་རོལ་བོས་གོ་བར་འདོད་པའོ། །སོ་དྲུག་པ་མི་བཟོད་པ་ནི་གཞན་གྱིས་
 གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་རང་ལ་སྤྲུག་བསྤུལ་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་མི་བཟོད་པའོ། །སོ་བདུན་པ་ཚུལ་མེད་
 པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་སྤྱི་མའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་མ་གུས་པའོ། །སོ་བརྒྱད་པ་བཀའ་བློ་བདེ་བ་མ་ཡིན་
 པ་ནི། གང་ལ་ཚོས་མཐུན་པས་རིགས་པར་ཚིག་སྒྲིབ་བ་ན་ང་དགེ་ཡང་རུང་སྤིག་ཀྱང་རུང་ཞེས་
 སོགས་གྱིས་མ་གུས་པའོ། །སོ་དགུ་པ་ཉེ་དུ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི་ཉེ་དུ་ལ་བྱམས་པའི་ཆགས་
 པའོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུལ་ལ་སྲེད་པ་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ལུལ་ངན་པ་ལ་ཡང་དེའི་
 ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞེག་ཅིག་པའི་མི་འཆི་བའི་རྟོག་པའི་གང་འཆི་བའི་འཇིགས་
 པས་མི་དྲོགས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཞེ་གཉིས་པ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལ། རྗེས་སུ་རྣམ་རིག་གི་རྟོག་པ་
 སོགས་ནི་ཞེ་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་རྣམ་རིག་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱིས་རིག་པར་འདོད་
 པའི་རྟོག་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཅི་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་ཡོན་ཏན་བདོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིས་རྗེ་ལྟར་
 བྱས་ན་སྤུལ་བྱེད་པར་འགྱུར་སྟམ་པའོ། །ཞེ་གསུམ་པ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
 རྣམ་རྟོག་ཡིན་པ་ནི་སྦྱེས་པའམ་བྱུང་མེད་གཞན་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་བཞི་པ་གཞོད་སེམས་
 རིག་པ་ནི་དེ་ཡིས་ཐན་པ་དང་མི་ཐན་པ་སེམས་པའོ། །ཞེ་ལྔ་པ་མི་དགའ་བས་བརྟན་པ་མེད་པའི་
 ཡིད་དོ། །ཞེ་དྲུག་པ་འདོད་པས་བརྟོགས་པའི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེ་བདུན་པ་སྟོམས་པ་ནི་དགོ་བ་ལ་
 བརྟེན་པ་མེད་པའི་ལུས་སྤྱིད་ལུག་པའི་དོན་གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་བརྒྱད་པ་འགྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་
 པའི་དབང་གིས་ནི་ལུས་དང་ཁ་ནི་འགྱུར་བའོ། །ཞེ་དགུ་པ། ཟས་མི་འདོད་པ་ནི་བཟའ་དྲགས་པས་
 ལུས་མི་བདེ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ལྔ་བརྒྱ་པ་སེམས་ནི་གིན་ཏུ་དམའ་བ་ཉིད་ནི་འདི་སེམས་ལུམ་པ་

ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །ང་གཅིག་པ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་གྲུ་དག་ལ་
 འདོད་པ་དང་། རོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་དོ། །ང་གཉིས་པ་གནོད་སེམས་ནི་བདག་དང་། བདག་གི་
 གྲོགས་པོ་དང་། བདག་གི་དགྲའི་ཚྭ་གས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གནོད་པ་
 བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་བདག་གི་དགྲའ་ལ་ཡན་བཏགས་སོ་འདོགས་
 སོ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ་སྐྱམ་དུ་གཞན་ལ་གནོད་པར་སེམས་པ་རྒྱ་དགུ་ལས་ནི་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་
 སེམས་ལྟེ་བའི་ཕྱིར་ལས་བྲལ་བ་ལས་བྱེད་མི་འདོད་གང་ཡིན་པ་ནི་ང་གསུམ་པ་སྐྱུ་གས་པ་འམ་བརྟ་
 བའོ། །ང་བཞི་པ་གཉིད་ནི་གཉིད་ཉིད་དེ། །འཇུག་གཤམ་དུ་ག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་
 བསྟུན་བྱེད་དོ། །ང་ལྡ་པ་རྐྱོད་པ་ནི། ཟས་ཀྱིས་རྒྱགས་པས་ལུས་སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའོ། །ང་དུག་པ་
 འགྲོད་པ་ནི་བྱ་བ་ངན་པར་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་པ་ཕྱིས་གཏུད་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བདེན་པ་དང་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་སློ་རྣམ་གཉིས་ནི་ང་བདུན་པ་ཐེ་ཚོམ་མོ། །ལྡ་བཏུ་ཙ་བདུན་
 པོ་དེ་དག་ནི་ཡལ་ཆེར་སྤང་བུའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་སེམས་བྱུང་ངོས་བཟུང་བ་སྤང་བ་ཡང་ཉེས་
 པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་བས་དེ་ལ་བཏགས་ཏེ་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་ལ།
 ཡལ་ཆེར་བཤད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། བཤད་བྱ་འབའ་ཞིག་བསྟན་
 པ་ཡང་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་བསྟན་བཞི། ལྡར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཁྱིམ་པའི་བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་
 དཔས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྤོམ་བཅོལ་ཅན་གྱིས་ལྷག་པར་
 ཡང་སྤང་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་སྤང་བ་ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་
 ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་
 ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སོ་སོའི་འབྲས་སུ་དང་། ཐུན་མོང་
 གི་འབྲས་སུ་འོ།།

དང་པོ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འཁྲིམ་པ་དེ་རྣམས་དང་བྲལ་ལ་ལོན་ཏམ་རྣམས་ལ་བདེ་
 རྒྱལ་ཏུ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བས། ཉེས་པ་སྲུང་ཞིང་ཡོན་ཏམ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔལ་ལོན་ཏམ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
 བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། སྦྱིང་རྗེ་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་
 སྲུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ནི། རང་གི་རོར་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་
 བའི་སེམས་པ་དང་དེས་ཀྱུན་ནས་སྲུང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པར་
 བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྲུངས་པའོ། །བཟོད་པ་ནི་ཁོ་བོ་སྲུངས་པ་སྦྟེ་ཆོས་
 ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་སོགས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་
 དགོ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་པ་བྱིང་ཚོད་རོ་ལྷུང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་བདེན་བ་གཉིས་དང་
 བཞི་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ། །སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
 སྤྲུལ་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱིང་རྗེ་གཞན་དོན་ལ་རོ་གཅིག་པའི་སྒོ་གྲོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྦྱིན་
 པས་འབྲས་བུ་ཡོངས་སྒྲོན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོའི་བདེ་བ་དང་། བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་
 པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དགོ་བས་གཟི་བརྗེད་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱིས་བྱིང་ཚོད་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཞིབ་དང་། སྒོ་ཡིས་སྦྱིང་པ་ལས་གོ་ལ་བར་བྱེད་པའོ། །སྦྱིང་བརྟེན་བས་ནི་རང་གཞན་དོན་ཀྱུན་
 སྦྱུང་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཡོན་ཏམ་བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར་ཅིག་ཅར་སྦོབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 སུ་གོམས་པར་བྱས་ཤིང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིས་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡུལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ (ས་བརྩའི་རྣམ་གཞག) ལ་གཉིས། སྦྱིང་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།
 དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སྦྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏམ་
 གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ།^༡ །ཞེས་པའི་རོ་བོ་དང་། ཡོན་ཏམ་གང་གིས་ཟིན་པ་དང་། སའི་མིང་

ཐོབ་ཚུལ་དང་། མིང་དོན་དང་བཞི་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཚན་གྱི་མ་རིག་པ་བདེན་
 འཛིན་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི། ཟག་བཙས་དང་བསྐྱད་པ་དེ་དང་བྲལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་
 གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་
 ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། རྗེས་ཐོབ་དུ་
 བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྒྲེལ། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཚན་གྱི་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
 པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དག་བཙོམ་པ་གཉིས་ལ་དེ་ཟད་པས་དེ་ས་བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱི་བསྐྱད་པ་²⁰ནི་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 སྐབས་བཅུ་གཉིས་སོགས་གྱི་རྣམ་པས་ཟིན་པ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས་
 ས་ཞེས་བསྟན་པ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་དེ་ལྟར་རོ།།

རབ་དགའ་སོགས་ས་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སློན་ས་འཛོག་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི།
 ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྐབས་བཅུ་གཉིས་དང་། ས་གཉིས་པ་ལ་སྤྱིང་སྐབས་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཡོན་
 ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། ས་སོ་སོའི་སྐབས་གྱི་དེ་མ་སྤྱིང་
 བའི་སྤོབས་དང་ལམ་བཟོད་པའི་སྤོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་མཐུ་སྟལ་དུ་བྱུང་བ་གོང་ནས་གོང་
 དུ་ཐོབ་པ་ལོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་ཕར་སྤྱིན་ལྷག་པ་དང་། ས་གཉིས་པར་ཚུལ་
 བྱིམས་གྱི་ཕར་སྤྱིན་ལྷག་པ་སོགས་ཕར་སྤྱིན་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ་ནི། ས་དང་པོར་
 འཛོམ་ལུ་གྲིང་ལ་དབང་བ་དང་གཉིས་པར་གྲིང་བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་སྤྱིན་
 གྱི་སྐྱེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །ས་དེ་དག་གྱུང་། རྗེས་ཐོབ་དང་བཙས་པ་ལ་ཟད་པ་ཡིན་གྱི།
 མཉམ་གཞག་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པ་ནི་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ (ཡན་ལག་གི་དོན་) ལ་གསུམ། །ཉན་ཐོས་གྱི་ས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་

སེམས་དཔའི་ས་བརྩ་དབྱེ་བ་དང་། ས་བརྩ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། དོན་བསྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། སྤབས་པའི་ས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་དང་། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བདུན་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་ནི་བརྒྱད་པའདུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བརྩ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ས་དང་པོ་ནི། ས་དེ་དག་ལས་ས་དང་པོར་ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ཞེས་པ་མདོ་སྤེ་ས་བརྩ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བདུན་ཐོབ་པ་དང་།¹⁹ མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་སྤངས་དང་བྲལ་བས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། རྩལ་བྱིམས་དང་བརྟལ་ཞུགས་མཚོག་རྩལ་འཛིན་པའི་ཀྱུན་རྩལ་བ་གསུམ་སྤངས་ཤིང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་པའི་ས་ཀྱུན་རྩལ་འདོད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་དེ་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་ན་རྟེ་དེའི་དབང་གིས་སྐྱིན་པའི་པ་རོལ་རྩལ་ཕྱིན་པ་མཚོག་སྟེ་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་དེར་སྐྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་སྐྱིན་པ་ཆེས་ལྷག་པ་དེ་ཅུམ་དུ་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་རྣམས་མི་ལུན་པས་སྐྱིན་པ་ལྷག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་ཀྱི་བྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྩུག་གཉིས་སོ། །འཛམ་གླིང་གི་དབང་ལྷུག་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་སྐྱིན་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །

གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་ཐར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྣོམ་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་བརྩུ་ཆར་རྗེ་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་རྩལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གིས་རྩལ་བྱིམས་དེ་དག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་དབང་གིས་རྩལ་བྱིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་མཚོག་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་སྤོང་ཕྱག་བརྩུ་གཉིས་སོགས་ཀྱང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །རྣམ་སྐྱིན་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་དཔལ་ལྷན་གྱིང་།

བཞི་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་སྐྱོད་རིན་ཚེན་སྣ་བདུན་གྱི་བདག་པོ་འགོ་བཤམ་ལ། བཟུང་བའི་འཁོར་ལོ་ས་
བརྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཤེས་རྒྱིབ་གྱི་བྱེད་ཤིང་
སྤྲེག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་མཚན་མ་ཞི་བའི་འོད་དེ་འབྱུང་བ་དེའི་སྐྱོབ་ས་གྱིས་རང་གི་ལུས་དང་
རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཉི་མ་འཆར་ཁའི་སྣ་རོལ་གྱི་འོད་དམར་སེར་ཟངས་གྱི་འོད་དང་
འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དེར་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཚད་མེད་པ་
བཞི་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་སྐྱེས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྲེག་ཡོངས་སུ་
ཟད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་ས་དེར་བཞོད་པ་ཆེས་ལྷག་
པ་དང་བརྩོན་འགྲུ་ས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྐྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་རྣམ་སྐྱིན་ལྟའི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་མཁའ་པར་
འགྱུར་བ་སྟེ། མཁའ་པ་དེའི་དབང་གི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ།།

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་འོད་ས་
གསུམ་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་ཚན་བདུན་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ་སོ་བདུན་པོ་བྱེད་པར་
དུ་ནི་སྐྱོམས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱིན་པས་ན་རབ་འཐབ་བྲལ་¹⁶བར་གནས་པའི་ལྟའི་རྒྱལ་པོར་
འགྱུར་རོ། །འཛིགས་ཚོགས་¹⁷ལ་ལྷ་བ་རང་འབྱུང་བ་ལྷན་སྐྱེས་གྱིས་བསྐྱེས་པ་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྲ་བ་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་འཛིན་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཀྱལ་ནས་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཁའ་པ་ཡིན་ལོ།།

ལྷ་པ་ས་ལྷ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་དཀའ་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་
ལྟའི་བྱེད་པར་བྱེད་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ཕམ་པར་བྱེད་མི་རུས་ན། དེའི་བཀའ་ཉན་པའི་བྲན་ལ་སོགས་
པས་ལྷ་ཅི་སྐྱོས་པས་བདུད་ཀྱང་གྱུར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱབ་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་དཀའ་
བ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་སྲ་རགས་སོགས་དང་། མདོ་སྟེ་ས་བརྒྱ་པ་ལས་དེ་ལས་
ལོགས་སུ་གསུངས་¹⁸པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་བྱ་སྲ་མོའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མཁའ་པ་

འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ཀྱི་ལྷའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་རོ། །སའི་འབྲས་
བུ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ལྟ་བུའི་གནས་ལོག་པར་བྱེད་པའོ།།

དུག་པ་ས་དུག་པ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྲུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བ་སོགས་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཚེས་ཡང་དག་པར་སྟུང་
བ་ལས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར།¹⁷ ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་ས་ལྟ་བུར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡར་ཕྱིན་རྫོགས་
པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས་བསམ་གཏན་
གྱི་ཡར་ཕྱིན་དེའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་ལུས་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ན་རབ་འབྲུལ་
དགའི་ལྷའི་དབང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མི་སྟོགས་པ་¹⁸ དང་ལྟག་པའི་རྒྱལ་ཅན་ཞི་
བར་བྱེད་པའོ།།

བདུན་པ་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ་དུས་བསྐལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་དང་། སའོག་མ་
རྣམས་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་ནི་རིང་དུ་སོང་བ་དང་ལྡན་ཕྱིར་དང་ས་བརྒྱད་པ་དང་ཆེས་ཉེ་བའི་རྒྱ་
ཡི་ཕྱིར། རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དུག་པ་མན་ཆད་ལས་རིང་དུ་སོང་བ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྣམ་ཅིག་
རྣམ་ཅིག་ལ་སྟེ་རྣམ་ཅིག་རེ་རེ་བ་དེར་ནི་འགོག་པ་ལ་སྟོམ་པར་འཇུག་ལུས་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པའོ། །དེའི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན་འདོད་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སའི་བདག་པོར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པའི་བདེན་
པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་སྟོབས་དཔོན་འཕགས་པའི་སྤོ་བྱ་མཚོག་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ།།

བརྒྱད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་ལུ་མི་སའི་གཡོ་བ་སྟེ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་
སྤངས་པ་བདེན་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཚན་འཛིན་གྱིས་མི་གཡོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་ནི་
དག་དང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལྡན་ལ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པས་ན་སྟོང་གི་བདག་
པོ་ཚངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་ཚེས་ཀྱི་དོན་

གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ།།

དགུ་པ་ས་དགུ་པ་ནི་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ་རྒྱལ་པོའི་སྤོང་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་
བསྐྱར་ལ་ཁང་བ་བཞིན་དུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལ་ཁང་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་སོ་སོར་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཚོ་གསུམ་པར་ཐོབ་པས་ས་འདི་ལ་སློ་གྲོས་བཟང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་རྣམ་པར་
སློན་པས་ན་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར་རོ། །གདུལ་བྱའི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་དྲིས་པ་
ལ་འགལ་བ་དང་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་སློ་ནས་དག་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོགས་པ་མེད་པའོ།།

བརྩུ་བ་ས་བརྩུ་བ་ཚོས་ཀྱི་སློན་ཡིན་ཏེ། ཆར་སློན་ལས་ཆར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལྟར་འཛིག་
རྟེན་གྱི་དགེ་བའི་ལོ་རྟོག་སྐྱེལ་བའི་ཆེད་དུ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱིས་སློན་
ཞེས་བྱའོ། །ས་འདི་ཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདེལ་ཉིང་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྩུ་
རི་སྟེང་པའི་ཐམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་
པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་མངོན་དུ་གྱུར་མ་ཐག་སྟོང་
གསུམ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩུའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་བདུ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པས་སྐྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩུར་ཚང་བའི་
རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེང་ཀྱི་བདུ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམ་ཞིང་དེའི་སྟེན་དུ་བབ་པར་གནས་སོ། །དེས་ཉིང་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་
བདུ་དེལ་འཇུག་པར་ཀྱུན་ཏུ་སྒྲུང་ངོ། །དེ་དེལ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཀྱུན་ནས་གདན་འཛོམས་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱེན་སོའོད་ཟེར་དག་ལྷུང་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་
མཛོད་དོ་ཞེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདེལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་གིས་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་སློན་པས་ན་གནས་གཙང་མའི་ལྟེན་བདག་པོར་འགྱུར་རོ། །བསམ་
ཡས་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡུལ་གྱི་
བདག་པོར་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་མཚོག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པའི། དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་བརྩུ་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་ས་བརྩུར་མདོ་ལས་བསྐྱབས་གིང་བརྗོད་དེ།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རེ་རེའང་ཚད་མེད་
པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་གིང་མོས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་སྟོབས་བརྩུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་དབེའོ། །དང་པོ་ནི།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་བརྩུ་ལས་གཞན་དེ་རྣམ་པ་ཀླུ་ཏུ་གཞལ་ཡས་པར་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་
ནི་སྟོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བརྩུར་འདུས་པ་ལྟར་སྟོབས་བརྩུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པར་
སྤྱིར་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དེའི་སྟོབས་ནི་གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྟོབས་རེ་རེ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཀླུ་བཞེན་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པའོ། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོགས་རྣམས་ཀླུ་བྱིན་མ་མཁའ་དང་ས་རྒྱ་མེ་རླུང་ཚད་
མེད་པ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཏུ་བརྗོད་པར་བས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་རྒྱ་ཐུག་ལ་
སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་དང་། ཡན་བྱ་ཚད་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་སྤྲོན་པས་རྒྱ་ཚད་མེད་དང་
ཡོན་ཏན་གྱི་བསོད་ནམས་ཚད་བཟུང་མི་རྣམས་པ་དང་། ཤེས་བྱེད་དགོང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་གསོག་པའི་རྒྱལ་དང་།
ཡན་ལག་བདུན་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཅེས་ཚད་བཟུང་མི་རྣམས་པར་ཐལ།
གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཚད་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་གཟུང་ནས་ཚད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ན་འབྲས་
བུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དེའི་རྒྱ་ཚད་མེད་ཅིང་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་ཞིག་
དགོས་པས་དེའི་སྤྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་མཚོན་རྟེན་གྱི་སྤྱན་མངའ་འཇམ་ཡང་ན་ཚོགས་
ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་འང་རུང་འོག་ནས་འཆད་པའི་

ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་¹⁶འདི་ཉིན་གཅིག་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་པས་
 བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་མཐའ་ཡས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 སངས་རྒྱལ་དང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་ཚེས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒོ་གསུམ་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་བཏུང་དེ་སྐྱབས་སུ་མཆིས་ནས་མཚོན་
 འོས་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རང་གི་སྤྲིག་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོབས་བཞི་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་
 སྤྲིག་པ་ལས་ནི་ལྡོག་པ་བགྱི་ཞིང་། སྤྲིན་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 བམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བགྱིའོ། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་དག་ཀུན་ལ་འདི་ལྟ་
 སུའི་དགེ་བ་ཡོད་པ་ཨ་རེ་ལེགས་སྐྱེས་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ། །བདག་ནི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་
 ལྟ་བུ་ནས། ཐལ་མོ་སྐྱར་ཉེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་བཞེས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མི་མཛད་པ་དེ་དག་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བསྐྱད་དང་ལྷ་རན་ལས་
 འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ཇི་སྲིད་འགོ་བཀའ་ནས་པའི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་བསྐྱད་དུ་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་དང་དེ་ལྟར་
 ཡན་ཚད་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་ད་ལྟ་ཡན་ཚད་མ་བགྱིས་ཤིང་མ་འོངས་པ་ན་བགྱིད་པར་འགྱུར་
 བའི་བསོད་ནམས་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་
 པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །ཡན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་ཇི་སྐྱད་བཤད་པ་དེ་ཚད་མེད་ལ་རྒྱ་བསོད་ནམས་དེ་ཚད་
 མེད་པས། དེའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །འོག་མ་རྣམས་ལའང་རྒྱ་
 མཚན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེད་དབང་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་འདས་ཤིང་གཞན་དབང་དུ་མ་སོང་བར་སྤོང་པ་
 རང་དབང་ཡོད་པ་དང་། ལོག་འཚོ་སྤངས་པའི་འཚོ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་ཤོག།

ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཐག་ལག་ན་རིན་ཆེན་ཉིད་དང་ལྡན་ཞིང་ཡོ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་མཐའ་ཡས་པ་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་དུ་མི་ཟད་པར་ཤོག །འབྲུག་མེད་ཐམས་ཅད་དུས་
 ཀྱན་ཏུ་སྐྱེས་པ་མཚོག་ཉིད་དུ་གྱུར་བར་ཤོག་ཅིག་པའོ། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་རྟོགས་
 པས་མཚོན་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་རྐང་པར་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་
 ཤོག །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་དབྱིབས་ལེགས་པའི་གཟུགས་བཟང་བ་
 དང་། གཟི་བུ་ཆེ་བ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཅིང་ནད་མེད་པ་དང་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ཆེ་རིང་པོ་དང་།
 མདོར་ན་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པར་ཤོག །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་ལ་ཞི་བའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་སྐྱེས་པ་ལྡན་པ་ལས་ཐར་པ་དང་རྒྱུ་ལེ་སྐྱབས་འགོ་དང་འབྲས་བུ་ལེ་
 སྐྱབས་འགོ་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོར་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་གཞོལ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་
 སྟོབས་བརྩུ་ཆེར་ལྡན་ཤོག །བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤང་གི་
 རིགས་སུ་གཅོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པ་དང་། སྐྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་
 བཟོད་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་ཚོགས་གཉིས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་མཚན་དང་དཔེ་བྱེད་གསལ་བ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
 པས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ས་བརྩུ་དག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཞུགས་པར་ཤོག་ཅིག་པའོ།།

དེ་ལྟར་རང་གིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་སོགས་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱོས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་
 ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་སློན་པ་ནི་བདག་གྱང་སྤར་བཤད་པའི་
 ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་
 བརྒྱན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉེས་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་བ་དང་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མཚོག་ཏུ་བྱམས་པ་དང་
 སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བཅུད་ཅིང་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་
 ཤོག་ཅིག །རྟོག་ཏུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ལ་སེམས་ཅན་བཅུད་ཅིང་ཤོག །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་
 བ་སྐྱེ་བོ་གང་སུ་དག་དགའ་དང་གདོན་དང་ངན་འགོ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པས་སྐྱེ་བ་དེ་བདག་གི་
 མིང་ཅམ་ཐོས་པས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་ཤོག །བདག་ནི་མཐོང་དང་དྲན་པ་དང་མིང་ཅམ་

རིགས་པ་ཡོད་དེ་ཚད་མེད་པ་དེ་ནི་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་དང་།¹⁹ ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་
 བོ་དང་²⁰སློབ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་²¹སོགས་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཤེས་བྱེད་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྣང་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་ཚད་མེད་ལ་ཕན་པར་
 འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་དེ་འདྲའོ། །གཞན་དུ་ན་སེམས་ཅན་
 གཅིག་ལ་ཕན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་འབྱུང་ན་སེམས་
 ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་ཕན་བཏགས་པས་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་བ་རིགས་པས་གྲུབ་པོ།།

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལ། ཚོས་ལ་སློབ་སྦྱེད་ཅིང་ཚོས་བཞི་བརྟེན་
 པར་གདམས་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྐྱེག་པའི་ཉེས་དམིགས། དགེ་བཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་དང་བཅས་པ་དང་། སྦྱོང་ཚུལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པས་འབྲས་བུ་མཚོག་འགྲུབ་པ་དང་། ཚོས་འདི་
 རྒྱལ་པོར་མ་ཟད་གཞན་དང་ཡང་སུན་མོང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་ཉན་པར་བསྐུལ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། སློབ་སྦྱེད་པར་དང་། ཚོས་བཞི་བརྟེན་པར་གདམས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གྲུ་སྦྱུབ་བདག་གིས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་ནི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱངས་
 པའི་སྒྲིང་པོ་མདོར་བསྐྱས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་ཉག་ཏུ་སྦྱ་
 སྟོག་པའངས་པ་བཞིན་དུ་པངས་པར་མཛོད་ཅིག །གལ་ཏེ་ལུས་པངས་ཀྱང་ཚོས་དེ་ཙམ་དུ་པངས་ཅི་
 དགོས་སྐྱུམ་ན། གང་ལ་ཚོས་དེ་པངས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དགོས་པའི་དོན་དུ་བདག་གི་ལུས་པངས་པ་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོས་མི་པངས་ན་ལུས་པངས་པར་བྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱེ་
 བ་བརྒྱད་མར་ལུས་པངས་པ་ལ་ལུས་ལ་ཕན་པའི་རྒྱ་བྱ་དགོས་ན་ལུས་ལ་ཕན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱིས་བྱེད་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུས་པངས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱང་པངས་པར་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་རང་གི་སྦྱ་པངས་པ་
 ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕན་པའི་གཏན་དུ་བ་དང་རེ་ཤིག་གི་བདེ་བ་བྱ་དགོས་ན། དེའི་རྒྱ་ནི་སྦྱར་བཤད་པའི་
 ཚོས་བརྒྱ་དུག་དང་། ཟབ་མོ་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་ཚོས་པངས་པར་མཚུངས་པ་དེ་བས་ན་ཚོས་ནི་བདག་བཞིན་དུ་གཅེས་

སྐྱེས་སུ་བསྐྱེན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚོས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་པ་ལ་རགས་ལས་པས་ཚོས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་
 བྱི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཤེས་རབ་ལ་རག་ལས་པས་ཚོས་རྒྱལ་བཞིན་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་རབ་སྐྱེད་ཅིང་དེ་ལ་གྲུས་པར་རིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་
 ལས་པ་ཤེས་རབ་ལ་གྲུས་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་གྲུས་པར་བསྐྱེན་ལ་ཚོས་བཞི་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། བཤེས་གཉེན་མ་བསྐྱེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བཤེས་གཉེན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟོ་སོགས་ཆེད་དུ་མི་གཉེར་བས་གཙང་ཞིང་ཡང་ན་ཉེས་
 སྐྱོད་གྱིས་དབེན་བས་གཙུག་པོ་བའོ། །སློབ་མ་ལ་བྱམས་ལ་སློབ་མ་མཁས་པ་དང་། ཚོས་ལ་ཐོགས་པ་
 མེད་པའི་སློབ་མ་པར་ལེགས་ཉེས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སློབ་མ་གང་ཞིག་བསམ་པ་བརྟན་ན་བདག་རྒྱུ་
 བར་སོང་དུ་དྲོགས་པར་བྱེད་པ་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདེ་ལེགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་རང་
 དོན་རྒྱུད་ཀྱང་བཟོན་པས་དགེ་བཤེས་གྲུས་པར་བསྐྱེན་པར་བྱའོ། །གཉེས་པ་ནི། རོན་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་རི་ལྟ་སུ་བསྐྱེན་པར་བྱ་ཞེན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྐྱེས་པ་
 ཚོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །རི་ལྟ་སུ་ཞེན་ཚོག་ཤེས་ཆེ་བ་རྟེན་བཀུར་མི་འདོད་པ་དང་
 སྟོན་རྗེ་ཆེ་བ་དང་རྒྱལ་བུ་མཁས་དང་ལྡན་པ་དང་སློབ་མའི་ཉོན་མོངས་སེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་དེ་དག་གིས་
 བྱི་ཚྱོད་ལ་གང་མས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱེན་ན་ཚྱོད་གྱིས་མཁྱེན་པར་གྱིས་ལ་གྲུས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

གསུམ་པ་ (སྐྱོད་རྒྱལ་སྐྱོད་སྐྱེས་སུ་ཚོགས་པས་འབྲས་སུ་མཚོག་འགྲུབ་པ་) ལ་གཉེས། འབྲས་སུ་མཚོག་
 འགྲུབ་པ་དང་། སྐྱོད་རྒྱལ་ཚུལ་ལྟར་ཕན་བྱ་བར་གང་མས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རོག་ནས་འཆད་པར་
 འགྱུར་བའི་རྒྱལ་ལུགས་འདི་ནི་སྐྱེས་སུ་ཚོགས་པ་འདིས་གྲུབ་པ་ཡི་ནི་མཚོག་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །གཉེས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱོད་རྒྱལ་རྒྱས་པ་དང་། བསྐྱེས་པ་དང་། སྐྱེན་དུ་བསྐྱེས་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འཇུག་པར་སྐྱོ་ཞིང་བདེ་བའི་དང་རྒྱལ་པེས་ཤིང་བསོད་ནམས་གྱི་རྒྱར་
 འགྱུར་བའི་ཚོག་སྐྱེ་བ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ་བརྗེད་ཅིང་ཟབ་པར་བྱེད་པར་དང་རྒྱལ་ལྡན་ལམ་ལ་
 རིམ་པར་ཚོས་སྐྱོན་པ་དང་། གཞན་དམན་ཡང་ཁྱེད་དུ་མི་བསོད་པ་དང་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་

ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་དབང་དང་། ཚིག་རྒྱུ་པོ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་སྐྱ་
བར་འདོད་དོ། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བརྗིད་བག་དང་ལྡན་ཞིང་
སེམས་ཞི་བ་དང་ཚོད་པ་མེད་ཅིང་འགྱུར་བག་མེད་པ་དང་། མཐའ་མི་རིང་བ་བྱ་བ་ལ་ལེ་ལོ་ལོ་མེད་པ་
དང་། གཞན་མི་སྐྱ་བས་གཡོ་མེད་པ་དང་མཛངས་གིང་ངེས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་
ངེས་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་ལྟ་བུ་མི་འགྱུར་བའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་བ་ཉ་བ་བཞིན་དུ་ལ་ཞིང་འཛངས་ལ་ངེས་པ་དང་། ལྷོན་གྱི་ཉི་མ་བཞིན་
བརྗིད་བག་ལྡན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་སློ་མི་འཕྲོགས་གིང་ཐུགས་ཀྱི་གཏོང་ཟབ་པ་
དང་། སི་རབ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བརྟན་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཚགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཀྱང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་
གྱི་^{༡༧}བརྒྱན་པར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་པན་བདེ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་ཉེར་འཛོད་དང་། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ།།

བཞི་པ་ (ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་མ་ཟད་གཞན་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་) ནི། གཏམ་བྱ་བ་རིན་ཆེན་སྲེང་
བ་འདིར་བཤད་པའི་ཚོས་འདི་རྒྱལ་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བསྟན་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཅིང་མ་བྱས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཅི་
རིགས་པར་པན་པར་འདོད་པས་བསྟན་པ་ལགས་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་
པར་ལེགས་པའི་ལམ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འགྲུས་པར་བྱའོ།།

ལྷ་པ་ (རྒྱལ་པོ་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་) ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་རྒྱུན་དུ་བསམ་པར་རིགས་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་སྲེང་བར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོས་ནས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་
ལེགས་པ་རི་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པའི་གཏམ་དུ་བགྱི་བ་འདི་གདུགས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བསམ་པའི་རིགས་སོ་
དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འགྲུ་བ་པར་བགྱི་བའི་སྲེད་
དུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཉག་ཏུ་བྱའོ། །གང་གི་ཆེད་

དུ་ན། ལྷན་པུ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལོ། །ལས་སུ་བྱ་བ་གང་བྱ་ན། སྲོང་བ་བདུན་ལ་ལོར་
 དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྐྱེ་བོ་སྲུང་མ་མཚོག་བཀྱར་བ་དང་། བཟོད་
 པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་སྤྲོད་ཚོགས་ལ་བྲག་དོག་མེད་པ་དང་སེར་སྣ་དང་བྲལ་
 པ་དང་། དུགས་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ལན་དང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་ནོར་
 ཅན་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་སོངས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་མཚོག་
 སློབ་དཔོན་དང་སྲུང་མ་མ་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བརྩུང་བ་དང་། གང་ཟག་མཚོག་མིན་དོར་བ་དང་།
 ཡང་ན་གོགས་ལ་བཤད་པར་བྱུངོ། །མདོར་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚེས་མ་ལུས་བ་ཡོངས་སུ་
 བརྩུང་བ་ལས་སུ་རིག་པར་བྱུངོ། །

མཚོན་དོན་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་ལས། ཁྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 ཀྱང་གྱིས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེའུ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །།

དཔེ་ཕལ་ཆེར་ལ་ལེའུ་ལྷ་པའི་མཚོན་གྲིས་པ་མི་སྣ་དུ་ལང་། དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བརྒྱུད་
 པར་གསལ་ཏེ། གོང་མ་ཀྱང་ལས་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བས་འདིར་ཡང་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ལེའུ་ཚན་པ་རེ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་བརྒྱ་བརྒྱ་མཛད་ནས་གོ་
 ལོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཛད་ཅིང་ལེའུ་གོང་མ་རྣམས་ལ་མཚོན་འབྱུང་ཞིང་ལྷ་པ་ལ་མི་
 འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཚིག་དོན་རྣམས་གོ་སྲོལ་ཞིང་གསལ་ལ་རྫོགས་
 པའི་རྒྱལ་དུ་བྱས་ལ། མདོན་མཐོན་དང་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་རྒྱས་པ་དང་།
 མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་གྱི་བཞེད་པའི་སྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 རྒྱལ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་དབལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྣ་ནས་མཛད་པའི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དལ་མ་རྩ་བ་གཤམ་རབ་དང་། དལ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་
 རྣམས་ལས་གཤམ་པར་བྱ་བས། གཞུང་འདིར་དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་མ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། བསྐྱར་བྱེད་གང་

གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲེལ་བར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་བསྟན་པའི་སློབ་དཔོན་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྡེ་བའི་རྣམ་
བཤད་སྡེ་བའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ།། །།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་གྱིས་མཁན་པོ་བརྗེ་ཏེ་བུ་ཀ་ར་ཤ་རྩ་རིགས་བྱེད་འོད་ཟེར་དང་། ལུ་
ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྗེ་དཔལ་བརྟེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཉེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།

དེད་དཔོན་བཟང་པོ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡི། །གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ནས་ལེགས་
སྐྱབས་པ། །འགོ་རྒྱན་དཔལ་བ་སེལ་བའི་རིན་ཆེན་མཚོག །ལེགས་བཤད་གཏམ་འདིའི་རྣམ་བཤད་
ཅུང་ཟད་བྱས། །མཐོ་རིས་རེས་པར་ལེགས་པའི་དེ་ཉིད་ལམ། །རྒྱལ་བཞིན་སེམས་པའི་རིགས་པས་
ལེགས་མཐོང་ནས། །རྒྱལ་བཞིན་སྐྱབ་ལ་ཅུང་ཟད་གཞོལ་གྱུར་པ། །ཞེ་མའོ་དེ་འདྲའི་དལ་ཐོབ་
བསྐྱལ་པ་བཟང་། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་པའི་བསམ་པ་མི་དམན་ཞིང་། །གཏོང་ཐོད་སྟོབས་དང་སློབ་པའི་
དཔལ་གྱིས་མཛེས། །སྟོན་གོམས་དད་དང་རྣམ་དཔྱོད་ལྡན་པ་ཡིས། །སྐྱེས་དང་བཅས་ཉེ་སྐྱལ་བའི་
གསུང་ལས་ཡིན། །འཁོར་བའི་རྒྱ་གཉེར་ནང་གནས་ཀུན་ལ་བརྗེར་ལྡན་ཞིང་། །གོ་འཕང་མཚོག་དེར་
འགོ་བའི་བསམ་པ་ལྷག་པར་རྒྱས། །ཡངས་པའི་མིག་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གཏད། །རྗེ་བཙུན་
བླ་མ་གཉིས་ལ་གུས་པར་བྱག་འཚལ་ལོ། །རྣམ་དཔྱོད་བརྗོན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་བྱས་མོད། །འཕགས་
པའི་དགོངས་པ་གཉིང་ཟབ་དཔག་པར་དཀའ། །གལ་ཉེ་འདི་ལ་ཞོངས་པའི་ཚོགས་མཚིས་ན། །ཚོས་
ཀྱི་སྐྱུན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་རིགས། །རྒྱལ་འདིར་འབད་པའི་དགེ་བཅི་ཡོད་དེས། །ཐོགས་
མེད་བརྗེ་བས་བསྐྱབས་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །དངོས་འཛིན་གདོན་གྱི་སྐྱུན་པ་ཀུན་བསལ་ཉེ། །ཡང་
དག་དོན་གྱི་སྣང་བ་རྒྱས་པར་གོག །བདག་གྲུང་ལུགས་འདིར་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །ཡུལ་ལ་
སྲིད་པའི་ཞགས་པ་ཀུན་བཅད་དེ། །སྲིད་པའི་རབ་མཚོངས་ནས་ལྷུང་དུ་བྱི། །འཛིགས་མེད་གོང་ཁྱེར་
མཚོག་དེར་འཇུག་པར་གོག།

མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྲོང་བའི་རྣམ་
 བཤད་སྟོང་པོའི་དོན་གསལ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་
 ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་རྒྱལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་རྩ་བ་བྱང་རྒྱབ་འོད་ལ་སོགས་པའི་
 གཏུང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་མེད་པར་འབྲུངས་པ། གཅིག་ཏུ་བདེ་བར་གསེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་
 དད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཁྲར་གྱིས་མིང་ལ་བ། སྟོན་པ་དང་། སྟོན་པ་སོགས་པའི་
 མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མས་མཛེས་པ། བྱིན་མ་མཁའི་དབང་པོ་ལུན་ཚོགས་ལྡེ་དཔལ་བཟང་པོས་
 གནང་སྟེན་མེ་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྲོང་བ་འདི་སྤྱོད་མོར་ཡང་དར་ཆེའི་མ་གྲུང་
 སྤྲང་བས། ལྷ་གའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ཅི་དར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲར་འཛིན་པ་
 བྱེད་དགོས་པས། ཅེས་ཀྱང་འུ་ལྷ་ཞིག་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་སྤྱུལ་དང་དུ་བྲངས་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་རིང་
 ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྟེན་འབྲུང་གི་ཚོས་རྣམས་རྒྱ་ནང་གི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་གཟིགས་གིང་།
 བདག་པམ་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་མི་དམན་པ་རྗེ་བུ་ན་དམ་པ་རེད་
 མདའ་བ་ཀུ་མར་མ་ཏི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། སྟིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་ལྷ་སྟོན་
 གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་གནད་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཟིགས་གིང་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གཅེས་སྟེས་སུ་མཛད་པ་ལུགས་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིའི་
 བཀོད་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་གཞན་གྱི་དོན་ལྟར་ལེན་པ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་
 བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མཚོས་གིང་ཁྲུང་པར་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
 རུལ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཟུལ་འབྲུ་སྟེ་བོས་ལུན་རིང་པོའི་བར་དུ་གྲུས་པར་བསྟེན་ནས། གཞུང་ལུགས་དུ་
 མ་ལ་རུང་བཟང་འདྲིས་པར་བྱས་པ། རིགས་པར་སྐྱབ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་བོ་དགེ་ལུན་
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲིང་དུ་སྐྱར་བའོ། །ཡི་གེ་བའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མ་ལ་མང་དུ་བོས་པའི་
 སྟོམ་བུ་རྩོན་སྟོན་འཛིན་པ་གྲུ་གོ་དབོན་པོ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཚོས་དབང་གྲགས་པའི་
 དཔལ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་མདོ་སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག།

||

༄། །ཐེག་པ་ཚེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སའི་དོན་
 །གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ལ་
 །མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཐེག་ཚེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་མ་
 །ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཕུའུ་ཀུན་སྟོ་བཟང་ཚོས་གྱི་ཉི་མ།

༄། །སླ་མ་དང་རྒྱལ་བ་མ་མམ་པ་དབྱེར་མ་མཚིས་པའི་ཞབས་ལ་འཚལ་ལོ། །མྱོད་བྱུང་གྲགས་
 །བརྒྱུད་གསེར་གྱི་གཞིར། །ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོ་འབྱེལ་བ་ལས། །ལེགས་འཕྲུངས་སྦྱ་བཞིའི་བང་ཅིམ་
 །ཅན། །ཐུབ་པ་ཚོས་གྱི་ལྷུན་པོར་འདུད། །དེའི་གསུང་གསང་བའི་གནད་ཀུན་ལ། །འོག་ཏུ་མ་གྱུར་སྦྱུན་
 །མངའ་བ། །རྒྱལ་ཚབ་མི་མམ་མགོན་པོ་དང། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་ཐུག་འཚལ། །གངས་ཅན་
 །མཁས་གྲུབ་ཏུ་བའི་དབུས། །རྒྱ་སྐར་ཁོད་ན་རླབ་བཞེན། །ལེགས་བཤད་འོད་དཀར་ལྷམ་མེ་བ། །སྟོ་
 །བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་འདུད། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་དགོངས་བའི་བཅུད། །ཤེར་ཕྱིན་མན་རག་བཅུད་
 །ཕྱི་ཡིས། །བདག་ཡིད་ཐུམ་པ་འགོངས་མཛད་བ། །སླ་མའི་ཞབས་རྒྱལ་སྦྱོབ་ས་མཚོད། །འདི་ན་ཁོ་
 །བོའི་སྟོ་གོས་ར། །དོན་གཉེར་དབྱུགས་བསྐྱལ་བ་ལ། །ས་རྒྱན་སྦྱོར་རྒྱལ་ལེགས་བཤད་སྟེ། །ན་བའི་
 །བཅུད་ལེན་འདི་བསྐྱགས་སོ།།

དེ་ཡང་བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱི་གསུང་རབ་ཚོས་སུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་ནང་ནས་གང་
 །ཟག་གཅིག་སྟེ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བགོད་པའི་ཟབ་རྒྱས་གྱི་ལམ་ཆ་ཚང་བར་རྟོན་པའི་དབང་གིས་གསུང་
 །རབ་གཞན་ལས་ཁྱད་བར་དུ་འཕགས་པ་ནི་ཡུམ་གཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། །དེའི་
 །དགོངས་པ་ལ་དངོས་བརྟན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། །སྤྲུལ་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཅིམ་པ་གཉིས་ལས།
 །ཕྱི་མའི་མན་རག་རྣམས་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་གསལ་བར་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་

གྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་འཛམ་གླིང་གི་འདྲི་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་གྱི་སྡོད་ལུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཡོངས་སུ་
 གྲགས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་སྡོན་ཀུལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་། སྐྱ་ཚེ་འདྲིར་གསུང་རབ་ལ་
 དང་དེས་སྡེ་སྡེ་སྡེ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་ཀུལ་བ་རང་ཉིད་གྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩེ་སྡོལ་
 འབྲེད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལས་
 ཤིང་སྡོན་གྱི་གདམས་པ་གསན་པར་བཞེད་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་པའི་མཐའ། ཞལ་དངོས་
 སུ་མཇལ་ཉེད་གའ་ལྡན་དུ་བྱོན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་
 གི་དགོངས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལའི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པ་ཞོང་དུ་
 རྒྱུད་པ་མཛད་ནས་མི་ལུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་རྗེ་བཙུན་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་སྡོད་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་
 གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཏན་བཅོས་ས་སྡེ་ལྟ་དང་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 བསྟན་པ་ཉི་མ་བཞེན་དུ་གསལ་བར་མཛད་དོ།།

རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལྟ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་ཚུལ་དུ་
 བཀའ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་རྒྱུད་སྐྱམ། སེམས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀའ་བ་མངོན་སྡེའི་
 རྒྱན་དང་། དབུ་མཐའ་རྣམ་འབྲེད་དང་། ཚེས་དབྱིངས་རྣམ་འབྲེད་རྣམས་སོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་
 མེད་གྱི་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྟ་ནི། བཤད་བྱའི་མདོ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་
 གཞི་དོས་འཛིན་གཞི་བསྟུ་བ། བཤད་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཚང་བར་
 བསྐྱས་ནས་སྡོན་པ་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ། དེ་ལྟར་བསྐྱས་པའི་མདོ་དེ་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་
 བཤད་ཐབས་གྱི་ཚུལ་སྡོན་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོལ་བསྟུ་བ། བཤད་གཞི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་པོ་དེའི་
 བཤད་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་ཐབས་གྱི་མན་ངག་གིས་འཆད་
 ཚུལ་ལྟར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་ཅུ་བ་ལྟ་བུ་སའི་དངོས་གཞི་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ནི་རྣམ་པར་
 གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སྡེ་དེ་རྣམས་ལ་ས་སྡེ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་སྡེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚེས་མངོན་པ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་བཅུར་བསྐྱས་ནས་དོན་གྱི་རྒྱ་
 གྲངས་སྐྱ་ཚང་བ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྡོམ་ནི་ཐེག་པ་བསྐྱས་དང་། ཡང་ས་སྡེར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུང་

གཉིས་ཀའི་ཚོས་མདོན་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་རྣམས་ཤེས་བྱ་སོ་ལྟར་བསྟུན་ནས་དོན་གྱི་རྣམ་
གྲངས་སྣ་ཚང་བ་ཙམ་བསྟུན་པའི་སྣོ་མ་ལོ་མདོན་པ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་སྣོ་མ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཞེས་གྲགས་སོ།།

དོན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་གཉིས་མི་འབྲེན་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་
གཉིས་བཤད་བྱ་ཆེས་མང་བའི་དབང་གིས་སའི་དངོས་གཞི་ལས་ལོགས་སུ་རླུང་བ་ཡིན་པས་དེའི་
ཁོངས་སུ་འདུའོ། །རྗེ་བརྩམས་ཀྱི་མཛད་པའི་བྱམས་ཚོས་ལྡེ་ནང་ནས་མདོ་སྣོའི་རྒྱུན་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་སྣོ་མ་ལུས་པའི་དོན་གཞི་ལས་འབྲས་ལུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། རྒྱལ་རྒྱས་ཀྱི་སྣོད་པ་
རྒྱབས་ཆེ་བ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྣོན་པར་བྱེད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་བྱང་ས་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྣོ་སྣོད་ཀྱི་དོན་རྣམས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་
སྣོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པར་བསྐྱོགས་ཏེ་རྗེ་བརྩམས་ཀྱི་མདོ་སྣོའི་རྒྱུན་ཀྱི་བཤད་རྒྱལ་དང་མཐུན་
པ་ལ་དེར་རྩུང་ཟད་མི་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་གསལ་དུ་བཏང་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །ས་
རྒྱུན་གཉིས་སྣོད་རྒྱུ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་ན་བྱམས་ཚོས་རྗེས་འབྲང་དང་བཙས་པའི་དོན་མཐའ་
དག་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་འབྲུང་བས། བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ལ་
ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། རང་རེའི་སྣོ་མ་རྗེ་བརྩམས་ཚོར་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱང་ས་
མདོ་སྣོ་རྒྱུན་གཉིས་པོ། །ལེགས་པར་སྦྱར་ལ་རྒྱལ་བཞེན་རབ་འབྲད་པས། །མི་ལམ་ཚོས་རྗེའི་གཞུང་
དང་རྗེས་འབྲང་གི་ །གཞུང་ཀྱན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གདམས་པར་ཤར། ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་འདིར་ས་རྒྱུན་སྣོད་རྒྱལ་མདོ་ཙམ་བཤད་ན་འདི་ལ་གཉིས། སྣོད་མདོར་བསྟུན་
པ་དང་། གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ལས་འབྲས་ལུའི་
རྣམ་བཞག་མདོ་སྣོའི་རྒྱུན་དུ་རྒྱལ་རི་ལྟར་བསྟུན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བྱང་སར་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཡབ་
པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མདོ་རྒྱུན་གྱི་ལེའུའི་རྣང་གྲངས་དང་། ལེའུ་དེ་དག་གིས་བཛོད་བྱ་བསྟུན་
རྒྱལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། གཞུང་འདིའི་ལེའུའི་གངས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་
 འབྲེལ་གྱི་ལེའུ། གཉིས་པ་ཐེག་ཚེན་རྒྱབ་པའི་ལེའུ། གསུམ་པ་རྒྱབས་འགོའི་ལེའུ། བཞི་པ་རིགས་ཀྱི་
 ལེའུ། ལྷ་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ། རྟུག་པ་རྒྱབ་པའི་ལེའུ། བརྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ། བརྟན་
 པ་མཐུའི་ལེའུ། དགུ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ལེའུ། བརྟ་བ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ལེའུ། བརྟ་གཅིག་པ་མོས་པའི་
 ལེའུ། བརྟ་གཉིས་པ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའི་ལེའུ། བརྟ་གསུམ་པ་བཤད་པའི་ལེའུ། བརྟ་བཞི་པ་རྒྱབ་
 པའི་ལེའུ། བཅོ་ལྷ་པ་གདམས་དག་རྗེས་སུ་བརྟན་པའི་ལེའུ། བརྟ་རྟུག་པ་ཐབས་དང་ལྷན་པའི་ལས་
 ཀྱི་ལེའུ། བརྟ་བརྟན་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུ་བའི་ལེའུ། བཅོ་བརྟན་པ་མཚོན་པ་དང་བསྟེན་པ་
 དང་ཚད་མེད་པའི་ལེའུ། བརྟ་དགུ་པ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལེའུ། ཉི་ཤུ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་
 ལེའུ། ཉེར་གཅིག་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལེའུ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་དོན་རྣམས་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་བརྗོད་ན་འདི་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལེའུ་དང་པོས་བརྒྱབ་བྱ་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚེ་བ་བརྗོད། ལེའུ་གཉིས་པས་དེ་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་ལོག་རྟོག་དང་ཐེ་ཚོམ་བསལ་ནས་ལེའུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུབ་ནས་ཐེག་ཚེན་ལ་སློབ་པའི་རྒྱལ་
 རྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱབས་འགོ་རིགས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་ཀྱིས་གང་གིས་སློབ་
 པའི་རྟེན་བཤད། རྒྱབ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མཐུ། ཡོངས་སྒྲིན། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་ལེའུ་ལྷས་གང་ལ་སློབ་པའི་
 ཡུལ་བཤད། མོས་པ། ཚོས་ཚོལ། ཚོས་བཤད། ཚོས་རྒྱབ། གདམས་དག་རྗེས་བརྟན། ཐབས་ལྷན་
 ཀྱི་ལེའུ་རྟུག་གིས་རྗེ་ལྟར་སློབ་པའི་རྒྱལ་བཤད་ཅིང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུ་བའི་ལེའུ། མཚོན་
 བསྟེན་དང་ཚད་མེད་ཀྱི་ལེའུ། བྱང་རྒྱབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཀྱི་ལེའུ། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་གི་
 ཐབས་ལྷན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད། ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལེའུས། དེ་ལྟར་ཐེག་ཚེན་ལ་
 བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་རྟོན་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་དག་གི་འབྲེལ་བསྐྱིགས་ནས་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང་སྤྱར་ན། ཐོག་མར་ཚེ་བ་གསུམ་
 ཀྱིས་ཐེག་ཚེན་རོས་བཟུང་བ་ན། ཐེག་ཚེན་དེ་བཞུག་མིན་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་གམ་མིན་ལས་ཚེ་སྟུམ་

པའི་དོན་མི་འགྲུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཐེག་ཚེན་ལ་མི་འཇུག་པ་སྲིད་པས་དེ་སློབ་པ་ལ། ཐེག་ཚེན་བཀར་
 བསྐྱེད་པས་ཉེ་དེས་ཤེས་བརྟན་པོ་བསྐྱེད། དེས་ཤེས་རྟེན་ནས་ཐེག་ཚེན་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་
 ཚེན་གྱི་རིགས་སང་དགོས་པས་དགོན་མཚོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རིགས་སང་པར་འགྲུར། རིགས་
 སང་ནས་ཐེག་ཚེན་ལ་འཇུག་པ་ན་འཇུག་སློ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཡིན་པས་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པར་བྱེད། སེམས་བསྐྱེད་ནས་གྱི་ནར་འདུག་པ་མི་རུང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་
 རྒྱུ་བ་ཉམས་སུ་ལེན། དེ་ཡང་མཉམ་གཞན་ཏུ་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་རྒྱུ་བ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་།
 རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་བ་བྱེད་མཐུ་ཚེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་བྱེད། དེ་ལྟར་ཉམས་
 སུ་བྱངས་པས་རང་གཞན་གཉིས་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་སློབ་པ་དང་མཐར་ཐུག་དོན་གཉིས་ལུན་སུམ་
 ཚོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྲུར། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཐོག་མར་ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ལ་མོས་
 དགོས། དེ་རྗེས་མོས་པའི་ཚོས་འཚོ་ལ་དགོས། དེ་རྗེས་རྟེན་པའི་ཚོས་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་བཤད་
 དགོས། དེའི་རྒྱུད་རང་གིས་བསྐྱབ་དགོས། བསྐྱབ་པ་ལ་གང་མས་རག་ཉན་དགོས། དེ་ཐམས་ཅད་
 གྲུང་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ཐབས་མཁས་པས་ཟིན་དགོས། ཐབས་ལ་མཁས་ཚུལ་རང་རྒྱུད་སློབ་བྱེད་
 པར་ཐུན་བྱུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སློབ་བྱེད་བསྐྱེད་པ་བཞིའི་སློ་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་དགོས། དེ་ཡང་
 ཐུན་བྱུག་གི་སློ་བས་བསྐྱེད་པ་དགོན་མཚོག་ལ་མཚོན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་།
 བསྐྱེད་པ་བཞིའི་སློ་བས་བསྐྱེད་པ་ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་དགོས། དེར་མ་ཟད་དོ་ཚ་བརྟན་པ་སོགས་གྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་། རོ་མཚར་དང་མཚར་མེན་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱ་ཚོགས་གྱི་སློ་ནས་གྲུང་ཐབས་ལ་
 མཁས་པར་བྱེད་དགོས།

དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་སུ་ལ་གནས་སྐབས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་རྟགས་རྣམ་ལ་ལྟ་
 བས་བཟུང་ལྟེ། རྒྱུད་པ་བཞིའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་། མཐར་ཐུག་ཚད་མེད་བཞིན་སངས་
 རྒྱུས་གྱི་མཚན་ཉིད་བར་གྱི་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པའི་མཚན་པ་རྒྱུན་མི་འཚད་པར་བསྐྱབ་ལུས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མདོ་ལྷོ་རྒྱུ་གྱི་དོན་བྱང་སར་རི་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྒྱལ་ནི། བྱང་སར་

མདོ་ལྷོ་རྒྱལ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་དོན་ཚན་བརྩུ་བ་བསྐྱུ་ནས་སྤོན་
 པར་བྱེད་དེ། བརྩུ་གང་ཞེ་ན། ཀྱལ་སྐུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི། ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་
 རྟགས། རྟགས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་རབ་བྱུང་དང་། བྱིམ་པའི་དབྱེ་བ། རྟེན་དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ། བསམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ། སྐྱེ་བ་སྒྲངས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ས་དང་སྤྱོད་པ་རྣམས་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་གནས་སམ་མཐར་ཐུག་
 གི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ཉེ་བརྩུའོ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། ཚེས་བརྩུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཐེག་པ་
 ཚེན་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^༥ །སྤོམ་ནི།
 གཞི་དང་རྟགས་དང་ཕྱོགས་དང་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་དང་གནས་པ་དང་། སྐྱེ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
 དང་། སྤྱོད་དང་རབ་གནས་ཐ་མ་ཡིན།^༦ །ཅེས་སོ།།

ཐེག་ཚེན་གྱི་ལམ་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོན་ཚན་བརྩུ་པོ་དེར་འདུ་ན། དོན་ཚན་བརྩུ་པོ་དེ་མདོ་
 ལྷོའི་རྒྱལ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་སྐྱུམ་ན། དང་པོ་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གཞི་ནི་བསྐྱུན་བཅོས་
 འདིའི་བརྗོད་བྱའི་སྤྱོད་པའི་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མདོ་ལྷོའི་རྒྱལ་གྱི་རིགས་གྱི་ལེའུ་ནས། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུའི་
 བར་གྱི་ལེའུ་བརྩུ་བདུན་གྱིས་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཉེ། བྱང་ས་ལས་ཡོན་ཏན་ལེའུའི་བཤད་པ་རྗོགས་པའི་
 མཇུག་ཉིད་དུ། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་རྗོགས་སོ།^༧ །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

དེ་ཡང་རྩུང་ཟད་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། བསྐྱུབ་པའི་གཞི་ནི། གང་གིས་སྐྱོབ་པའི་རྟེན། གང་ལ་
 སྐྱོབ་པའི་ཡུལ། ཇི་ལྟར་སྐྱོབ་པའི་ཚུལ་ཉེ་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། ཐེག་ཚེན་བཀར་
 སྐྱབ། སྐྱབས་འགོ་རིགས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ལེའུ་བཞིས་སྐྱོན་པར་བྱེད་དོ། །ལེའུ་དང་པོ། གཉིས་པ་
 ཐེག་ཚེན་བཀར་སྐྱབ། གསུམ་པ་སྐྱབས་འགོའི་ལེའུ་རྣམས་བྱང་སའི་དོན་ཚན་བརྩུ་ལས་འདིར་འདུས་
 གྱི་གསལ་ལ་བཤད་པ་མི་སྣུང་ཡང་། གཞིའི་ནང་ཚན་གང་གིས་སྐྱོབ་པའི་རྟེན་འཆད་པར་བསྐྱུས་ན་
 དོན་གྱི་འབྲེལ་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཉེ། རྟེན་ཇི་ལྟར་ལུས་ཐེག་ཚེན་ལ་སྐྱོབ་ན། ལེའུ་དང་པོར་བཤད་པའི་

དགའ་བ་ལྷ་བསྐྱེད་ཅིང་། གཉིས་པར་བཤད་པའི་ཆེ་བ་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དེས་པ་རྙེད་ནས་
འཇུག་འདོད་སྐྱེས་པས་ལེའུ་གསུམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ལེགས་པར་སང་དེ་བྱང་རྒྱུ་བ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་
སློབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བདག་གི་སྐྱེ་མས་གསུངས་སོ། །

གང་ལ་སློབ་པའི་ཡུལ་ནི། རྒྱལ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མཐུ། ཡོངས་སྒྲིབ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ལེའུ་
ལས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། རོན་འབྲེལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་རྟེན་དེ་ལྟ་བུས་གང་ལ་སློབ་ན་རང་གཞན་
གྱི་དོན་གཉིས་བརྒྱབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སློ་
ནས་ཐབས་གྱི་བྱང་པར་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྐྱབས་བས་རང་གཞན་
གཉིས་སྒྲིབ་རྒྱལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་དུ་འཐོབ་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། བྱངས་ས་ལས། གང་ལ་སློབ་ཅེ་ན། ལྷོ་མ་ནི། རང་གཞན་དོན་དང་དེ་ཉིད་དོན། །མཐུ་
དང་རང་གི་སངས་རྒྱུས་གྱི། ཆོས་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། །བདུན་པ་བྱང་རྒྱུ་བ་མཆོག་
ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བདུན་པ་ཞེས་བརྒྱབ་པ་སོགས་གྱི་ལེའུ་ལྷ་པོ་དེས་དོན་ཚན་དེ་
བདུན་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བྱ་དགོས་གྱི། ལེའུའི་གྲངས་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷ་མ་
བཞི་གང་གིས་སློབ་པའི་རྟེན་ལ་སློབ་བ་ཡང་འདིས་གོ་བུས་སོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སློབ་པའི་རྒྱལ་ནི། མདོར་རྒྱས་སམ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་གཉིས་གྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་
པར་བྱེད་དེ། ཆོས་མོས། ཆོས་ཆོལ། ཆོས་རྒྱབ། ཆོས་བཤད། གདམས་ངག་དང་རྗེས་བརྟན། ཐབས་
ལྡན་ཏེ་ལེའུ་བྲག་གིས་རི་ལྟར་སློབ་རྒྱལ་སྤྱིར་མདོར་བརྟན། དེ་ནས་ས་སོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་པའི་
ལེའུ་ མཆོད་བསྟེན་ཚད་མེད་གྱི་ལེའུ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེའུ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་
དང་བཞིས་ཐབས་ལྡན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ས་ལས། རི་ལྟར་སློབ་པ་སྟོན་པར་
བྱའོ། །སྟོན་ནི། མོས་པ་མང་བ་ཉིད་དང་ནི། ཆོས་ཆོལ་བ་དང་སྟོན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ཡང་
དག་པའི། །གདམས་ངག་རྗེས་སུ་བརྟན་པ་དང་། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་གྱི་ལས། །ཐབས་དང་ལྡན་

བ་ཐ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སོགས་བཞི་པོ་ཐབས་ལྡན་གྱི་
 ལེའུ་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱས་ན། ལེའུ་དེ་བཞི་གང་དུ་སྤྱད་པའི་བཤད་པ་མ་རྟེན་ཅིང་། ཐབས་ལྡན་རྒྱས་
 བཤད་ཡིན་པ་ནི། རི་ལྟར་ནགས་ཚལ་དང་ནི། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན་གྱིས།
 ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་ཀུན་ནས་སློབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་གསུམ་
 གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤེས་པར་སྤྲོད་པོ། །

མོས་པའི་ལེའུ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུའི་བར་གྱི་ལེའུ་བརྒྱས་ཐེག་ཆེན་ལ་སློབ་རྒྱལ་མདོར་
 རྒྱས་གཉིས་གྱིས་བསྟན་རྒྱལ་རྒྱུད་ཟད་སློབ་ཏེ་བཤད་ན་འདི་ལ་གཉིས། ལེའུ་མ་འདྲུག་གིས་རི་ལྟར་
 སློབ་རྒྱལ་མདོར་བསྟན་པའི་རྒྱལ། ཕྱི་མ་བཞིས་ཐབས་ལྡན་རྒྱས་པར་བཤད་རྒྱལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གང་ལ་བསྐྱབ་པའི་གནས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་ཡན་ཚད་ལ་རི་ལྟར་སློབ་ན།
 ཐོག་མར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་ལ་མོས། དེ་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཚོས་དེ་འཚོལ། རང་གི་རྟེན་ནས་
 གཏུལ་བྱ་གཞན་ལ་འང་དག་ཚོག་དྲི་མ་མེད་པས་ཚོས་བཤད། དེ་ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀལ་ཚོས་གྱི་
 རོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྐྱབ། བསྐྱབ་ལུགས་གདམས་དག་དང་རྗེས་བསྟན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
 ཚོགས་ལ་མ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འང་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒོ་
 བས་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ལེའུ་དང་པོ་དྲུག་གིས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་
 སློབ་རྒྱལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུར་སྒོ་གསུམ་གྱིས་ཐབས་མཁས་བྱ་རྒྱལ་བཤད་པ་དེ་རྒྱས་
 པར་ལེའུ་ཕྱི་མ་བཞིས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་པར་ཕྱིན་དུག་དང་། གཞན་རྒྱུད་སྤྱིན་བྱེད་
 བསྐྱབ་བཞིན་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་ལེའུས་
 རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞིའི་སྒོ་ནས་

བསྐྱེད་པོའི་ལ་མཁའ་མ་དང་བྱེད་པ་ནི་མཚོན་བསྐྱེད་ཚད་མེད་ཀྱི་ལེའུ་ལ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ཚན་
 རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ལེ་སྒོ་ནས་ཐབས་ལྡན་རྒྱས་པར་བྱང་རྒྱུ་ལྷོགས་མཐུན་ཀྱི་ལེའུ་ལ་འཆད་པར་བྱེད་དེ། ཉི་
 ཤུ་ནི། རོ་ཚོ་ཤེས་པ་ནས་ཚོགས་གཉིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བར་དོན་ཚན་བརྒྱུད། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་
 རས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་ཤེ་ཚན་བདུན་ཉི་བསྐྱེད་པས་བཅོ་ལ། ཞི་ལྷག་དང་བཅུ་དྲུག་
 ཐབས་མཁའ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅུ་བདུན། གཟུངས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅོ་བརྒྱུད། ལྷོན་ལམ་དང་
 བཅུ་དགུ། ཉིང་འཛིན་གསུམ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོམ་རྣམ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཉི་ཉི་ཤུ་ལོ།

འདི་དག་གི་འབྲེལ་ལེ་ཐོག་མར་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱིམས་གསུམ་ལ་གནས་དགོས་པ་ནི་
 རོ་ཚོ་བརྟན་པ་མི་སྒྲོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོན། དེ་རྗེས་བསྐྱེད་བཅོས་དང་འཛིག་རྟེན་ཤེས་པའི་ཚོག་དོན་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚོས་འཚོལ་བའི་རྒྱལ་ནི། བསྐྱེད་
 ཚོས་ཤེས་པ་རྟོན་པ་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན། རང་གིས་རྟོན་པས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནི་ཡང་དག་རིག་པ་
 བཞིས་སྟོན། དེ་རྗེས་བསྐྱེད་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོན་འགོ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་དངོས་གཞི་བྱང་
 ལྷོགས་སོ་བདུན་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ནི་ཚོགས་གཉིས་དང་བྱང་ལྷོགས་ཀྱིས་སྟོན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། རྗེས་ཐོབ་
 ཐབས་ལ་མཁའ་མ་མས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། ལྷོན་ལམ་རྒྱ་ཚེན་པོས་ཚོགས་
 གཉིས་ཀའི་སྟོབས་བསྐྱེད། གཟུངས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་གཉིས་དང་རྟོན་པ་བཞིའི་སྟོབས་བསྐྱེད། ཉིང་འཛིན་
 ཉིང་འཛིན་ཀྱིས་བྱང་ལྷོགས་སོ་བདུན་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད། ཚོས་ཀྱི་སྐྱོམ་བཞི་གཅིག་ལ་ཕབ་པས་ཡུལ་ཅན་
 ཉིང་འཛིན་གསུམ་ཀྱི་ཡང་སྟོབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་
 ཉམས་ལེན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བའི་ཚོན་ཐབས་ལ་མཁའ་མ་མས་པའི་དབྱེ་བར་འགྲུར་བའོ།

ཡང་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ལེའུ་ལ་ཐབས་ལྡན་རྒྱས་པར་འཆད་རྒྱལ་ནི། ལེའུ་འདིའི་དོན་རྣམས་བསྐྱེད་
 བ་ཐབས་ལ་མཁའ་མ་མས་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་བྱང་སེམས་སུ་
 འཛིག་རྒྱལ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་བྱང་པར་ཉེར་གསུམ་བཤད་དེ། རང་དོན་ལྡན་

གྱི་ཙུ་བ་ལྷག་བསམ། དེ་ནས་བསམ་པ་ལྟར་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོར་བ་ལྟར་
ཚོགས་སྟོན་པ་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ས་རྒྱམས་ཀྱི་ལ་སྟོ་ལྟར་པའི།¹³ །སྟོན་ལམ་
དང་ནི་ཞེས་སོགས་གོ་ལོ་ཀས་དུག་པ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ། དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྐྱེལ་བ་དང་འཚམ་
པར་སྤང་བའི་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་པས། སྟོ་ལྟར་རྒྱམས་ཀྱི་ལམ་དང་ནི།¹⁴ །ཞེས་
པའི་གོ་ལོ་ཀས་བདུན་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བསྟན་ལ། བྱང་སར་འདི་མན་ཆད་འབྲས་བུ་དང་སྐྱར་ནས་
གསུངས་པའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

དེ་ནས། མཚན་ཉིད་གང་ཟག་བསྐྱབ་པ་དང་།¹⁵ །ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། འགྲུབ་
པའི་སྟོན་སྐྱེལ་པ་བཞི།¹⁶ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དོན་ཚན་ལྷ་པ་གནས་པ་དང་། བརྒྱད་པས་འགྲུབ་
ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་བྱོགས་མཐུན་པས་ལྟར་དུ་བསྟུན་ཀྱང་བྱང་སར་གནས་པ་ལྷག་བསམ་གྱི་རྗེས་
སུ་སྐྱར་རོ། །དེ་ནས། ལུས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་།¹⁷ །ཞེས་པའི་གོ་ལོ་ཀ་བྱེད་དང་གཉིས་གྱིས་
དགུ་པ་སྟོན་པ་འགྲུབ་ཚུལ་ཏེ། ས་སོ་སོ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་བརྒྱ་འགྲུར་དང་སྟོང་འགྲུར་སོགས་ཀྱི་
སྟོན་སྐྱེལ་རིམ་བཞེན་འཕེལ་བའི་ཚུལ་སོགས་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གནས་པ་དང་
ས་དང་སྟོན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ནས། སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་བརྟེན་པ་ཅན།¹⁸ །ཞེས་སོགས་
ལྷག་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་དོན་ཚན་བརྩེ་པ་རབ་གནས་སམ། རྟེན་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་ཚུལ་
སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

དཀའ་གནད་ལྷགས་གྱིས་འཕྱུར་པ་ཡི། །ས་རྒྱུ་སྟོ་སྟོགས་ཟུང་བྱེད་ནས། །ཐེག་ཆེན་ཁང་
བཟང་འཇུག་འདོད་རྒྱམས། །ལེགས་བཤད་ལྡེ་མིག་འདི་ལོངས་ཤིག །སྤྱི་དོན་མདོར་བསྟན་པ་
བརྗོད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་དང་བྱང་
ས་གཉིས་སྟོར་བར་གསུངས་པ་ཡང་། བྱང་སའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱུ་གྱི་བརྗོད་དོན་མཐའ་དག་གོ་རིམ་
བཞེན་འགྲུག་ཉེར་ཉེ་ཚོགས་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུང་བ་མིན་ཀྱང་། དེར་དངོས་ཟིན་ལ་ཆེར་མི་གསལ་

ཞིང་བསྐྱེས་པ་རྣམས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཤད། དེར་གྱི་ན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཡོད་པ་རྣམས་གོ་སྐྱོད་པར་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་བསྟན། དེར་ཉམས་སུ་གྲང་བུའི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཐད་འགའ་ཞིག་ཏུ། འདྲིར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་ལྡོག་ཆ་ནས་དང་། དེར་གཉེན་པོ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ། འདྲིར་དེའི་སྤང་བུ་མི་མཐུན་བྱོགས་དང་། དེར་སྤང་བུ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ལྡོག་ཆ་སོགས་ནས་སྟོན་པས་དོན་འགྲེལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་འདྲིའི་སྐོར་ནས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འཚོལ་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ན། དངོས་ཟེན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་གནད་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་དོན་ལ་ནང་བུ་རྒྱན་ཚུད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཀའ་གདམས་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་རྒྱན་སྦྱོར་བའི་མན་ངག་ཅེས་ཐུགས་གཅིགས་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ལོ།།

དེ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དང་། རིགས་རྗེས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་གྱི་རིམ་པའི་ཐོག་མར་རིགས་ནས་འབྲིད་དགོས་ལ། འབྲིད་ཚུལ་ཡང་། དད་པ་སྟོན་འགོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམས་བཤད་ལས། དད་པ་ལས་འདུན་པ་དང་། དེ་ལས་ཞུགས་ཤིང་ཐོབ་པ་ཉི་མོ་སོགས་རིམ་པར་གསུངས་པ་བཞིན། དང་པོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཉིད་བཀའ་བསྐྱེད་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པས་དང་བའི་དད་པ་དང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ན། དེ་ཉིད་རང་གིས་ཐོབ་ལུས་སམ་མི་ལུས་སྟུམ་དུ་དབྱོད་པར་བྱེད་པས། དེའི་ཚེ་དེ་འཐོབ་མི་འཐོབ་རིགས་ཡོད་མེད་དང་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་བསྟན་ནས་རིམ་པར་འབྲིད་དགོས་ཏེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དབང་ནི་རིགས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། མཐུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རིགས་ནི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཞེས་བུའོ།། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྒྱལ་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ལུས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡང་འདི་ནས་རྒྱལ་པོ་ལས། ལེའུ་ལྷ་མ་གསུམ་སྟོན་འགྲོའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། རྒྱལ་པོ་འགྲོའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ནས་འཐོབ་པས། དེའི་རྗེས་ལ་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་སྟོན་ཏོ།⁹⁰ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེའུའི་ཁོངས་སུ་ཡང་འདུ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྗོད་རིས། རྒྱལ་པོ་གསུམ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བཙུག་ཏེ།⁹¹ །ཞེས་རྒྱལ་པོ་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗོད་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། བྱང་སྐད་། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ཆེ་བ་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་མཐོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་⁹² སོགས་རྒྱུ་བཞེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་གསུངས་ལེའུ་དེ་གསུམ་དང་ཤིན་ཏུ་དོན་གཅིག་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་སྐད་ལེའུ་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་། གཞིའི་ནང་ཚན་གང་གིས་སྒྲོབ་པའི་རྟེན་སྟོན་པའི་ལེའུ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། བཤད་རྒྱུ་མི་མཐུན་སྐྱེམ་ཏུ་མི་གསུང་བར། ལྷ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གཉིས་ཀ་ཤིན་རྒྱུར་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་ས་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་གོང་ཏུ་བྱངས་པའི་སྤོམ་ཚིག་ལྟར་ཚོས་བཅུར་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྗོད་གསུམ་པར་སྟོན་པ་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་བཤད་པ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པ་བཤད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་རྒྱལ་དང་མཐའ་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་ལྷ་འབྲུབ་རྒྱུ་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་དང་ལྷན་པའི་གཞི་རིགས་བཤད་པ། རྒྱོད་པ་ལ་སྐྱུར་བའི་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྗོད་གསུམ་པའི་གཞི་རྒྱལ་པོ་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལྷོ་རྒྱལ་ལས། ཁམས་རྣམས་དང་ནི།⁹³ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལྟར་ཐོག་པ་སོ་སོའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བྱེད་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཐོག་ཆེན་གྱི་རིགས་མཚོན་ཏུ་བྱུར་རྒྱུ་ལ་སོགས་མཐའ་བཙད་ནས་རྒྱལ་པོ་གསུངས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ནི།

རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་།⁹⁶ །ཞེས་སོགས་རིགས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གྲངས་དང་སྐྱོད་ན་ཅམ་
 ཞིག་གསུངས་ལ། བྱང་སར་དེ་ལས་བསྐྱོད་ལྟེ། དང་པོར་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་སྐྱོས་པར་དེ་ལ་གཞི་
 གང་ཞེན། སོགས་ཀྱིས་རིགས་དེ་ཡོན་ཏན་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་འགོ་རྩལ་དང་། དེ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི།⁹⁷ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་ཚོས་བཞིའི་སྐོ་ནས་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཡབ་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། མདོར་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཏེ།⁹⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཚེན་
 ཀྱི་རིགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་རྣམ་དག་གིན་ཏུ་
 བར་འགྱུར་རྩལ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་རྒྱས་པར་གསུང་སྟེ། འཛིང་གོ་ལ་མ་ལུས་པ་རིགས་
 དག་མ་དག་གི་རིམ་པས་འཛོག་དགོས་པས་གནད་གིན་ཏུ་ཆེའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་། རྒྱན་ལས། སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་དུ་སྟིང་རྗེ་དང་།⁹⁹ །ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟུན་ཏེ་གསུངས་པའི་ནང་གི། །དགེ་བ་ཡང་དག་སྐྱོད་པ་ནི།¹⁰⁰ །ཞེས་པའི་དོན་
 རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ། གང་དག་གིས་ན་འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟར་
 ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པ་ནི་
 དུག་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་པ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པར་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ།¹⁰¹ །ཞེས་ཕྱིན་དུ་ག་སོ་སོ་ལ་སྐྱུར་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ཚ་ཚང་བཞིག་རིགས་ཀྱི་
 རྟགས་བཤད་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ནས་བསྟན་ལ། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་། རྒྱན་ལས་
 གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་བཞིའི་སྟེང་དུ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་
 ཡང་རྒྱ་བཞིས་ན་ཞེས་པ་ནས། ལྡན་ན་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།¹⁰² །ཞེས་བཤེས་གཉེན་དང་མ་སྤྱད་པ་
 དང་། འོག་པར་ཞུགས་པ་སོགས་ཉེས་དམིགས་བཞི་བསྟན་ནས་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །ཡང་རྒྱན་ལས།
 དཔེ་ཚན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་མཇུག་གི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ།¹⁰³ །ཞེས་སོགས་
 རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་རྣམས་དོན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་འདུས་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བཞོད་ཅིང་།
 དེར་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་བཞི་དང་། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་གཅིག་སྟེ་ལྷ་གསུངས་ལ་ཡང་།

འདིར་རིགས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བའི་བྱང་
 ལུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ།³⁹ །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལྷོ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་དགོས་པས་རིགས་སྤྱི་ལོག་དང་
 གཞི་ལོག །སོ་སོའི་དབྱེ་བ་རྒྱབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་མཐའ་བཅད་ནས་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 འདིར་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རིགས་སྤོང་བྱེད་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོས་སྐོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་དང་སྐྱུར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།།

དེས་ན་ཐོག་མར་རིགས་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྤོང་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས། དང་པོར་
 རྒྱལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རིགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་
 རྒྱལ།⁴⁰ བྱང་མར་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཡུགས་སོགས་ཤེས་པར་བྱས།⁴¹ དེ་
 བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ས་རྒྱལ་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་
 པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ལས་གསུངས་པའི་དཔེ་ཚན་བ་གཉིས།⁴² བྱང་མར་གསུངས་པའི་རྣམ་དག་
 འགྲུབ་རྒྱལ་སོགས་ཐན་རྒྱལ་སྐྱུར་ཏེ་ངེས་པ་བསྐྱེད། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་མར་སྐྱེད་བྱང་རྒྱལ་འགྲུབ་མི་
 འགྲུབ་དེའི་རིགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལོག་མི་འབྱུལ་བར་གསུང་བའི་རྒྱལ་བསམ་ཁིང་། རང་
 རྒྱུད་ལ་བསྐོར་ཏེ་རང་ཉིད་རིགས་དེར་ངེས་པར་ཤེས་ན་དགའ་བ་བསྐྱོམ། མ་ངེས་པར་འདུག་སྐྱུ་མ་ན།
 རྒྱལ་ལས་མ་ངེས་པ་རྒྱུན་གྱིས་འཕྲོག་ཏུ་ཡོད་པར་⁴³ གསུངས་པས་སྐོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་མཚོག་གི་
 རིགས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཐབས་དང་སྐོན་པ་གང་ཡོད་བྱ། དེ་ཡང་རིགས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་
 སད་དགོས་ཏེ། མ་སད་པའི་ཉེས་དམིགས་སམ་དེའི་འགལ་རྒྱུན་ས་རྒྱལ་གཉིས་ཀར་ཐུན་མོང་དུ་
 བཞི་དང་། བྱང་མར་བྱང་མེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡང་བཞི་⁴⁴ གསུངས་ལ། སད་པའི་ཐན་ཡོན་
 བཞི་གཉིས་ཀར་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་བསམས་ནས་སྐྱུང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱ། དེ་ལྟར་བྱས་
 པས་རིགས་སད་པའི་རྟོགས་ཀྱང་ཅི་རུང་རུང་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱེད་པར་རྒྱལ་ལས་གསུངས་པ་བཞི་
 དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱང་མར་གསུངས་པའི་ཐར་ཕྱིན་དུ་ག་གི་རྟོགས་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་ཚང་མ་ཚང་

བདུགས་^༡ནས་ལེགས་པར་སྐྱུངས་ཏེ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཀུལ་གྲས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་ས་བོན་དང་པོ་འདི་ཉིད་ནས་ཐེབས་པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེད། །དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 ས་རྒྱན་གཉིས་ལས་གང་མི་གསལ་བ་དེར་ཐན་རྒྱན་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཉམས་ལེན་བྲིགས་ཆགས་སུ་
 བསྐྱེབས་པ་འདིས་མཚོན་ཏེ་ལེའུ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོར་རྒྱུ་དམིགས་སྤྱིད་པ་དགོས་ཀྱི། གཞུང་
 གཉིས་ཀར་བྱང་མེད་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་གཅིག་གི་ཐད་དུ་གཅིག་བྱངས་པ་ཅམ་ལ། ས་
 རྒྱན་སྐྱུར་བའི་དགོས་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་སྐྱོད་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་ནི། ལེའུ་སྐྱེ་མར་རིགས་དེ་ཙམ་
 བ་ལྟ་སུར་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་སུ་འབྱེན་མི་བྱས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྐོ་
 སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཡང་། རྒྱན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རབ་དབྱེད་དང་། དཔེའི་
 སྐོ་ནས་ཆེ་བ་བརྗོད་པ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས། བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་
 སྐྱི་དོན་མཐའ་ཚོད་པར་^༡གསུངས་ཤིང་། བྱང་སར་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་གསལ་བར་དོས་
 བཟུང་སྟེ། དེ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཆ་ཚང་བ། སྐྱེས་ཐེན་གོང་དུ་སྐྱེལ་བའི་ཐབས་དུ་མ་དང་
 བཅས་ལས་དང་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་སྐྱུར་ནས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་རྒྱན་གྱི་དོན་ལ་མཁའས་པ་སྐྱེ་མ་མང་པོས། ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་མཚན་ཉིད། གཉིས་པས་
 ས་མཚོམས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། དེའི་རྩ་བ་ཞེས་སོགས་རྣམ་བཞག་གི་དབྱེ་བ། གྲོགས་སྐྱབས་^༡ཞེས་
 སོགས་སྐྱེ་རག་གམ་ཐོབ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བར་བྱས་ནས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱེས་ཤིང་།
 བསྐྱེད་པ་ས་དང་^༢ཞེས་སོགས་དཔེའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བར་གསུངས་སོ། །དེའི་རྩ་བ་^༣ཞེས་སོགས་དབྱེ་
 བར་བྱས་པ་མི་འབྲེལ་ལ། འགའ་ཞིག་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ལ་སྐྱུར་ཡང་།
 དབྱེ་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་པས་མ་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་དབྱེ་གཞིའི་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ན་
 དབྱེ་ཚོས་སུ་བཞོད་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལའང་བྱང་ཚོས་དེ་རྣམས་སྐྱོར་དགོས་རྒྱུ་ལ། དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་སྐབས་སུ་བྱང་ཚོས་འདི་དག་གི་དོད་ལོགས་སུ་འབྱུང་བས་འདི་ཀུན་རྫོབ་

སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེར་བྱ་སྐྱུར་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། །སློབ་ཆེ་དང་སོགས་
 གྱིས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད། དེའི་མཚན་ཉིད། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ལྷོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་མཚམས་
 དང་སྐྱུར་ནས་དེའི་དབྱེ་བ། དེའི་རྩ་བ་ལྷོ་ཞེས་སོགས་རྐང་པ་དུག་གིས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་
 རྒྱུའི་རྩ་བ་དང་། སེམས་ཚུལ། མོས་པ། དམིགས་པ། ས་གོང་མར་འགོ་བ། རྟེན་རྣམས་དང་། ལམ་
 འགོག་པ་ནི་ལྷོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཉེས་དམིགས། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལྷོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བན་ཡོན།
 གོགས་སྟོབས་ལྷོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཉེ་དོན་ཚན་བརྒྱ་གཅིག་གི་སྟོན་ནས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་
 བསྐྱེད་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད།^༤ །ཅེས་མཚམས་འདིར་
 རྫོགས་ཚེགས་སྟོན་གིང་། འདིའི་བརྗེས་ལས་བྱུང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཚོ་གས་འདྲིན་དགོས་པའི་ཆ་
 རས་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ལུང་ལུན་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་བྱིག་འགྲེལ་
 ལས། གཞན་གྱིས་བསྟན་ཞེང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་བརྗེས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱུངོ།^༥ །ཞེས་དང་། ལྷོ་བརྟན་གྱིས། དེ་ལྟར་བརྗེས་
 དམ་བཅས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་ལྟ།^༦ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཀྱང་རྫོང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱེད་ཚུལ་མཚུགས་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ། དང་པོར། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རབ་བསྟེན། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་སྐྱུར་ནས་མཚན་ཉིད། ཚོས་དང་སེམས་ཅན་ལྷོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་འདི་ཡང་ས་
 མཚམས་དང་སྐྱུར་ནས་རང་དགར་འཛོག་ཚུལ། སྐྱེ་བརྒྱ་ཆེན་ཞེས་པ་ནས། དེས་པར་འབྱུང་པར་ཤེས་
 པར་བྱ།^༧ །ཞེས་པས་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་རིགས་སུ་འབྱུངས་ཚུལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར། སློ་
 བའི་ཁྱད་པར། བསམ་པ་དག་ཚུལ། ས་གོང་མར་མཁའ་ཚུལ། དེས་པར་འབྱུང་ཚུལ་དང་དུག་སྟེ།
 དོན་ཚན་བརྒྱད་དུ་སྟེན་ནས་གསུངས་ལ། འདི་དང་དབུ་མ་འཇུག་པར་ས་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་གསུངས་
 པ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་སྐྱུར་ནས་བཤད་ན་གིན་ཏུ་རོ་མཚར་བའི་ལེགས་བཤད་འབྱུང་མོད་ཀྱང་ཡི་གེས་
 འདིགས་ནས་མ་སྟོན་སོ། །མཁའ་པ་སྐྱ་མ་རྣམས། གོགས་སྟོབས་ཞེས་སོགས་བརྗེས་བྱུང་དང་། ལྷག་

མས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། མཚམས་འདི་ནས་ས་བཅད་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན།
 ལྷ་མའི་མཚམས་སྐྱོར་དུ་དབྱིག་འགྲེལ་ལས། བད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་ཚོགས་སུ་
 བཅད་པ།⁹ ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་ཡང་། དེ་ནི་བད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཚོགས་བཅད་འདི་ས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། བད་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཚོགས་བཅད་
 འདི་ས་སྟོན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བད་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་བྱེད་སྐྱོབ་ཆེ་དང་། ཞེས་པ་མན་ཆད་ལ་མི་
 བྱེད་པར་ཚོགས་བཅད་འདི་ཙམ་ཡིན་ན། རྫོང་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ལོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་ཡོན་ཏན་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་ནས།¹⁰ ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་པར་འབྱུང་རོ།།

དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སོ་སོར་ཚོགས་བཅད་བདུན་བདུན་གྱིས་གཏན་
 ལ་པབ་ནས། བསྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ།¹¹ ཞེས་སོགས་ཚོགས་བཅད་དུག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་
 དཔེའི་སྒོ་ནས་འཆད་བྱེད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྐྱོར་དགོས་པ་ཡང་། རྫོང་བརྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས།
 ཚོགས་བཅད་དུག་གིས་དཔེའི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱར་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཆེ་བ་སྟོན་ཏོ།¹² ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་། ཉི་ལྔའི་འོད་གྱིས་མ་སྐྱེད་པའི། ལྷ་
 རན་མེད་པའི་མེ་ཏོག་གསལ། །ལུས་ལྗེའི་ཁ་ཆང་གིས་བཞད་པ། །བྱམས་མགོན་མཉེས་པའི་མཚོན་
 བར་འབྱུལ།།

དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་གོགས་འདུན་
 སོགས་ཉེར་གཉིས་སམ། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་
 སོགས་ནི། རྫོང་གོས་མི་ཟད་པས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱན་གཉིས་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པ་ཀུང་བསྐྱིགས་
 བས་གེས་དགོས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་དང་བུལ་ན་དོན་གཉིས་ཐུན་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟད་པར་ཅན་
 བཞི་མི་ཐོབ་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པ་ལ། ཆེར་འོས་སེམས་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་སྐྱེ་བོ་གང་།¹³ ཞེས་
 སོགས་དང་། རྒྱུན་གང་གིས་ཀུང་བསྐྱིག་མི་རུས་པར་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པར། རྫོང་བརྟན་

སེམས་མཚོག་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་།⁴⁹ །ཞེས་པ་མན་ཚད་བྱུང་། བྱང་མ་དུ་ རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
 དང་། དཔེའི་སྒོ་ནས་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་སོགས་ས་མཐོན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྣམས་དངོས་སུ་མ་
 བརྟན་པར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་སེམས་
 ལོག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ།⁵⁰ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལས་དང་པོ་
 བས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་དང་བརྟན་མི་བརྟན་གྱི་བྱུང་བར་རྣམས་གསུངས་གིང་།

དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་རྒྱུན་བཞིན་དང་། རྒྱུ་བཞིན་དང་། རྣོབས་བཞིན་སྐྱེ་བར་རིག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ས་ནི་གནོད་པ་མེད་
 པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ཕན་ཡོན་མང་པོ་ཉམས་སུ་ཚུང་
 བར་འགྱུར་འོ།⁵¹ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་
 དགོས་ཚུལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་ངོ་མཚར་མུད་དུ་བྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་དུ་མ་འབྱུང་
 ཚུལ་རྣམས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐོག་
 མར་བསྐྱེད་པ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་གྱི་རབ་དབྱེ། དེས་གོགས་སོ་སོ་དང་སྦྱོར་ཚུལ་⁵²སོགས་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་གཞུང་
 གཉིས་ཀར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སློ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བྱུགས་
 དྲག་པོ་བྱུང་བ་ན། བྱང་མར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་དུ་ས་སོགས་དང་སྦྱར་ཏེ་
 རང་ལ་གང་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཅུལ་དུ་བཏོན་ཏེ་སྦྱང་ཞིང་། འདིར་གསུངས་པའི་
 ལས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་ཅི་ཐེབས་དང་། རྒྱན་ལས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་། མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། སྒོན་ལམ་གྱི་རྣམ་པས་བསྐྱོམ་
 པ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་བྱངས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ་
 གཉིས་ཀ་གན་སྦྱར་བའི་དགོས་དོན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གཞི་རྒྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ། དེ་ལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། གང་དག་སྒོལ་བའི་རྟེན་གྱི་

གང་ཟག་གོ། ཉང་པོ་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དོན་ཚན་བདུན་ཉོན་པའི་ལེའུ་ལྷ་སྟེ། སྤྱོད་པ། དེ་ལོན།
 མཐུ། ཡོངས་སྒྲིན། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ལེའུ་རྣམས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་ས་བཅད་གསུམ་རིགས་ཀྱི་གོང་དུ་
 བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པའི་གཞི་ལ་གཞི་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་གསུམ་པའི་ཐོག་
 མར། འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་
 གང་ཞེན། དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིགས་པར་བྱའོ།^༤ ཞེས་སྟོན་ལ། མདོར་བསྟན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་གང་ལ་སྤོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤོབ་པ་དང་། གང་དག་སྤོབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་
 ཏུ་བསྟུས་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤོད་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བྱང་ས་རང་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སྐབས་འདིར་གང་ལ་སྤོབ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
 ལས། སྤོབ་པའི་སྤོད་པུར་གི་རྟེན་ལ་བྱས་ན། མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་དེས་པ་དང་བྱུབ་པ་
 དང་།^༥ ཞེས་རྒྱ་རིགས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དང་ལྟོན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལམ་ཤེས་སྟེ་
 བའི་རྟེན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་འབྲེལ་མཚུངས་སོ།།

དེ་ལ་ལེའུ་ལྷས་བཤད་རྒྱལ་ནི། དང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུ་ལས་གནས་རྩོམ་འབྲས་
 བུ་འབྲུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད།^༦ ཅེས་པ་ནས། བཅུ་གསུམ་བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཞན་གྱི་དོན། ཞེས་
 སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཟེའི་སྒོ་ནས་དང་པོར་དོན་གཉིས་ཆ་མཉམ་དང་མྱིས་
 གཞན་དོན་གཅོ་བོར་བསྐྱབ་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ། སྤྱོད་པའི་མཐུན། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བྱང་པར་རྣམས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་
 ལས། ཅུ་བའི་དབྱེ་བཅུར་བསྟུས་ཤིང་། དེ་ལ་དེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་
 ཞེས་པ་ནས། བདག་གི་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^༧ ཞེས་གཞན་དོན་ལོན་བསྐྱབ་
 པར་མོས་པ་དག་ལ་ཡང་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པས་བསྐྱེད་པ་འཇུག་ཉེན་ཆེ་བས་དེ་སྤོད་དགོས་
 རྒྱལ་དང་། ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་
 འབའ་ཞིག་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལ་མ་མཁའས་པས་སྤོན་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོངས་དགོས་

རྒྱལ་སོགས་སྐྱབ་པའི་གོ་ལ་ས་རྣམས་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕན་པའི་རྒྱ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༤} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་གཉིས་
 ལས་གང་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱབ་རྒྱལ་གྱི་ལག་ལེན་གསལ་བར་བསྟན་ལ། དེ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའི་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བསྐྱེས་པ་གང་ཞེ་ན། སོགས་གྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྟོབས་ལས་དོན་གཉིས་
 འགྲུབ་རྒྱལ་དང་།^{༤༥} ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚེ་འདིའི་ཞེས་པ་མན་ཚད་གྱིས་རང་གཞན་གྱི་ཚེ་
 འདི་བྱི་དང་། གནས་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་འགྲུབ་རྒྱལ་རྣམས་གསུངས་སོ།།^{༤༦}

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་ལས། ཡོད་མེད་མེད་མེན།^{༤༧} སོགས་གྱིས་མཚན་ཉིད་ལྟ་
 ལྟ་གྱི་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བཞེས་སོགས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལོག་
 པར་འཛིན་པ་བཀག་ཅིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་གྱི། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚོས་
 གྱི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་རྒྱལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱེས་ཅམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། བདག་
 མེད་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམས་པས་ཚད་མཐའ་མི་ཞེགས་པས། འདི་ཉིད་ལས། མདོར་བསྐྱེན་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱི་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པའི་ཚག་གཉིས་ལྟེ་སྟེ། དབྱུང་མཐའི་དེ་ཁོ་ནའི་ལེའུའི་
 དོན་བཞིན་རྒྱ་འབྲས་བུ་བྱེད་གྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་པར་འཛིན་རྒྱལ་འཐད་ལྟ་བུ་
 བསྐྱབ་པ་འཛིན་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རིགས་པས་གྲགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་དག་
 བྱེད་གྱི་དམིགས་པ་བདེན་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་དག་བྱེད་གྱི་དམིགས་པ་
 ཚོས་གྱི་བདག་མེད་ཕ་མོ་སྟེ་སྐྱེས་བཞིན་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཞིར་^{༤༨}གསུངས་ཤིང་།

འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་པ་དེས་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་མེད་པའི་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་མཚོག་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་སྐྱོར་བ་
 ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།^{༤༩} །ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་

སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་། ཐུན་མོང་བཞི་གང་།¹⁴ ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་
 དག་གི་ཁྱད་པར་ཡང་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སྒྲིབ་གྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོངས་
 སུ་སྒྲིབ་ཚུལ་དགུ་ཚེགས་བཅད་དང་པོས་མདོར་བསྟན་ནས། གོགས་མཚོག་¹⁵ ཅེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་
 དགུས་གོ་རིམ་བཞིན། ཐེག་ཚེན་གྱི་ཚོས་ལེགས་པར་མཉམ་པས། རྒྱལ་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་
 སྐྱེས་པ་ན། དེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སོམ་ཞིང་། སྤྱིང་རྗེ་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་དེ།
 གཞན་དོན་དུ་དཀའ་སྤྱད་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ལ།

དེ་ཡང་ཐབས་མཁས་པས་ཕྱང་ཟླ་རྒྱང་རྒྱུད་མི་འཛེལ་ཞིང་། བསམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པ་
 དང་། བདུད་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པས། ལྷུང་དུ་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་རུང་དུ་
 འགྱུར་བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་¹⁶ ཞེས་སོགས་གྱིས་དེའི་ཚེ་བ་བརྗོད་ནས་གཞན་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་
 བྱས་པའི་ཚད་དང་། དབྱེ་བ། ཀུན་སྒོང་། སྒྲོར་བ། ཕྱིན་དུག་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཚུལ་དོན་བསྟུན་དང་
 བཅས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་མ་དང་¹⁷ ཞེས་པ་མན་ཚད་གྱིས་གསུངས་སོ། །འདི་ཉིད་ནས་བདག་སྒྲིབ་པ་
 ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ལ། གཞན་སྒྲིབ་པའི་པོ་པོ་ཅམ་འདྲ་ཡང་། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་གང་
 ཟག་རྣམས་ནི།¹⁸ ཞེས་སོགས་གྱིས་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་རིགས་མེད་བདེ་འགོ་ཅམ་དུ་སྒྲིབ་བྱ་
 སོགས་ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཁ་བསྐྱངས་ཤིང་སྒྲིབ་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་རྒྱུག་གྱི་དེ་དང་མི་འདྲ་བར། འདུལ་བ་
 སོགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། དབང་པོ་དགེ་རྩ་ཤེས་པ་སྤྱི་བ་གསུམ་དང་སྒྲིབ་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་
 གསུམ་རྣམས་གསུངས་ལ། ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་ཐབས་གང་ཞེན། ཞེས་པ་མན་ཚད་གྱིས་སྒྲིབ་
 བྱེད་གྱི་ཐབས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་ཚར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཉེར་བདུན་དང་། སྒྲིབ་
 པར་བྱེད་པ་པོའི་བྱང་ལེམས་གྱི་དབྱེ་བ། སྒྲིབ་པའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་སོགས་གཙོ་
 པོར་ཉེན་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་དོ། །

བྱང་རྒྱལ་གྱི་དོན་ནི། རྒྱལ་ལས། ཚོགས་གཉིས་རྗོགས་ཉེ་མདོན་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་¹⁹ ཡོན་
 ཉན་གྱི་གཉེར་དུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་གོ་ལོ་ཀ་གསུམ། ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱར་

པར་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཛོམས་པ་མང་། །ཞེས་པ་ནས།
 བཟོད་པ་དྲག་པོ་ཡོད་པའོ།¹⁴ །ཞེས་མོས་པའི་ཡུལ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས། དེ་ལ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་རྟག་
 པ་དང་གྲས་པར་སྒྲོར་རྒྱུ་མདོ་ཙམ་སྒྲོས་སོ། །ཚོས་ཚོལ་བའི་སྐབས་ཀྱང་། རྒྱུན་ལས། མེ་སྒྲོད་
 གསུམ་གྱི་ཚིག་དང་དོན་ཚོལ་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྱུང་པར་དུ་སྒྲོས་བྲལ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཚོལ་རྒྱུ། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚོལ་ལུགས། རིག་
 པའི་གནས་དང་ཁམས་རྟམ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྤང་བུ་རྣམ་རྟོག་གི་ལྱང་
 པར་¹⁵ སོགས་དོན་གྱི་ལུས་ཚཛང་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་དེའི་ནང་ནས་བཙལ་བུ་རིག་པའི་གནས་
 ལྟ་བུར་དུ་བྱེ་ཞིང་། རྱུང་པར་དུ་ནང་རིག་པའི་སྤང་དོར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་ངེས་པར་བྱེད་
 རྒྱུ་དང་། ཇི་ལྟར་ཚོལ་བ་ཚོས་ཉན་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཀུན་སྒྲོད་སོགས་ཀྱི་ལྱང་པར། བཙལ་བའི་དགོས་
 པ་དང་བཅས་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་བསྐྱེས་སོ། །

ཚོས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ཡང་། རྒྱུན་ལས་ཚོས་ལ་མེར་སྐྱ་དགག་པ། རྒྱུ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བཤད་པ་དགོས་རྒྱུ། ཚོས་སྟོན་པ་སྤུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ལྱང་པར། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་དགོངས་
 ལྟམ་དགོངས་སོགས་ཀྱང་གསུང་རྒྱུ། ཚོས་བསྟན་པའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་
 གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འགཞན་དག་ལ་ཅི་ཞིག་སྟོན།¹⁶ །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་རྒྱུན་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོན་པའི་གནས་སྐབས་དེའི་ཚོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སྒྲོང་ཀུན་སྒྲོད་ཀྱི་ལྱང་
 པར་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུན་ལས་བདག་མེད་གཉིས་སོགས་ཐོས་པ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་པར་བསྐྱོམས་ནས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་།

དེ་ནས་ཡང་མཐོང་ཐིག་གོམས་པར་བྱེད་རྒྱུ། དེའི་ཡན་ལག་ཐེག་མཚོག་འཁོར་ལོ་བཞི་
 དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། དམན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་བདག་མེད་ལ་སྐྱག་པ་སྤངས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་དུ་
 འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་རྒྱུ་སྟོན་ལ། འདི་ཉིད་ལས། ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ཚོས་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན།¹⁷ སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་དགག་རྒྱུ་གྱི་
 བསྐྱབ་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་ཚོས་ཀྱི་དོན་སེམས་པར་འདོད་པས་དབེན་པར་སོང་སྟེ་ཚོག་

ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པའི་སྐོན་ས་ནག་པོ་བསྟན་པ་རྣམས་སྤང་ཞིང་། ཚེན་པོ་བསྟན་པའི་དོན་ལ་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་གསུངས་སོ། །གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གྱིང་། རྒྱན་ལས།
 བསྐལ་པ་གངས་མེད་དེས་འབྱུང་ཞིང་། །མོས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བྱེད་པ། །རི་ལྷ་ར་ཚུ་ཡིས་རྒྱ་མཚོ་
 བཞེན། །དགོ་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་རྗེས་ཤ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་ལྔ་རྩ་ཅུ་གཅིག་གི་
 སྐོན་ས་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་གདམས་ངག་རྗེས་བསྟན་གཉིས་དང་། གོང་གི་ཚོལ་
 བྱའི་ཚོས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྐོན་ས་ཁྱད་པར་མེད་གྱིང་། སྤམ་ཅི་ཚོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཚོལ་ཚུལ་དང་།
 རྒྱབ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནི་ཉི་སྤང་ལས། ཐོབ་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
 སྐྱོང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
 ཚོད་དང་སྐྱར་ཏེ་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྐོ་དུ་མ་ནས་རྒྱད་ལ་གསར་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་།
 ཐོབ་ཟེན་རྣམས་གོགས་སེལ་བོགས་འབྱེན་གྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མ་བསལ་ཏེ་གོང་ནས་གོང་
 འཕེལ་དུ་སྐྱེལ་བའི་ཚུལ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་བོ་འདྲུ་བའི་དབེས་གསུངས་པ་ལྟ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟ་ཚིགས་བཅད་དང་པོས་མདོར་བསྟན་ནས། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིགས་ལམ་དུ་ཚོས་རྒྱན་
 གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདམས་ངག་མང་དུ་ཉན་ཞིང་། །སེམས་དུག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ།
 དེའི་དོན་ལ་སེམས་གནས་དགུ་འི་སྐོན་ས་གིན་སྐྱུངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཞི་གནས་ལྷག་
 མཐོང་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་ཅིང་སྐྱོར་ལམ་དུ་འཕོས་པ་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་རིམ་གྱིས་ཉམས་
 སྐྱོད་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ས་དང་པོར་ཚོས་དབྱིངས་ཀྱི་འགྲོའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་གིང་། བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་
 མཐུན་རྗེས་པར་ཐོབ་པས་མར་ཕྱིན་རྣམས་རིམ་གྱིས་ལྷག་ཅིང་། །ས་སོ་སོས་ཡོངས་སྐྱོང་གིས་སྐྱེན་
 པར་བྱས་པས་སྤྲེལ་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་ཚུལ་བར་གྱི་ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་ཚ་ཚང་བ་གདམས་ངག་གི་
 ཚེ་བ་དང་བཅས་རྒྱས་པར་བཤད་ལ། འདི་ཉིད་ལས། གདམས་ངག་གང་ཞེ་ན།¹⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 གདམས་ངག་འདོམས་པའི་ཐོག་མར་ཁམས་དང་བསམ་པ་བརྟགས་ཏེ་སྐྱོད་གྱི་སྐོན་སྐྱོང་དུ་འཇུག་
 ཅིང་། དེ་ནས་གདམས་ཚུལ་དངོས་ནི། གདམས་དོན་ལ་གཞུག་པ། དེའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་

བརྟེན་པ། གོགས་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ། རྗེས་བསྟན་ཡང་། དགག་པ། གནང་བ།
བསྐྱེད་པ། བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ། རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཤིང་། རྒྱན་ལས་རང་གི་རྒྱུ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་དེ་གཉེས་
ཡ་བྱལ་དུ་མ་སོང་བར་བྱེད་དགོས་སོ།།

གཉེས་པ་བརྟེན་དོན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྡོད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྡོད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉེས། དང་པོ་ནི། རྒྱན་གྱི་ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུ་སྟེ། ལེའུ་འདི་
གོང་དུ་མོས་པ་ནས་གདམས་པའི་རྗེས་བསྟན་བར་གྱི་སྡོད་ཚུལ་བཞག་ལྡན་པས་ཡང་བཅད་དེ། འདི་ཉིད་
འོག་གི་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལ་མར་སྡོད་རྒྱུ་ལྱི་དབང་དུ་མཛད་ཅིང་། བྱང་སར། སྡོད་དུ་སྡོད་པའི་ཆེ་
ཐབས་ལྡན་སྡོད་པའི་མཛུགས་ཏུ་བསྟན་ཏེ། མོས་པ་ནས་འདི་དེ་བར་ལ་ལེའུ་སྡོད་པ་བྱས་པར་
སྡོད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་སོ། །འོན་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་དེ་གཉེས་ནང་འགལ་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ནི་ཐབས་ལྡན་གྱི་ལེའུ་མདོར་བསྟན་དང་། ཕྱིན་དུག་གི་ལེའུ་སོགས་ལྷག་
མ་བཞི་རྒྱས་བཤད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བྱང་སའི་དོན་ནི་ཐབས་ལྡན་དང་ཕྱིན་དུག་སོགས་མདོ་
རྒྱས་སུ་སྡོད་དགོས་པར་མ་ཟད་ཐབས་དང་ལྡན་པ་དེ་མོས་པ་སོགས་སྡོད་པའི་དོན་བསྐྱེད་བར་བཞག་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྡོད་གསུམ་སོགས་ལ་བཤད་སྐྱབ་བྱ་བའི་རིམ་པ་རི་སྟེན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ན་ཕྱིན་དུག་བསྐྱེད་པའི་སོགས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་དག་
ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་དོན་གྱིས་དེ་དག་དང་ཡང་མདོ་རྒྱས་སུ་སྡོད་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུ་ས་པ་
གདམས་པའི་ཆུང་བའི་མན་པའི་གནད་ལྟར་བར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལོ།།

དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་གསུང་ཚུལ་ནི། རི་ལྟར་ནགས་ཚལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཤིང་སྡོད་བཅུད་
ཐམས་ཅད་ས་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་དང་ལྡན་ན་སྡོད་གསུམ་གྱི་སྡོད་པ་
མཐའ་དག་གཞན་དོན་དང་། བྱང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་འབྱུང་བས། ཕྱིན་དུག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་ལྟན་འགྲུབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། དཀའ་སྡོད་ཀྱིས་སྡོད་དང་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་

པས་མཐའ་གཉིས་སྒྲིབ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འགྲོ་ཚུལ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་མདོ་རྒྱས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་
 ལས། དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་གསུམ་པོ་ཡང་། །ཀུན་ནས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་དགེ་བའི་
 ཡིན་པར་བརྗོད།¹³ །ཅེས་དང་། རྫོགས་ཏེ་གྲོ་ལ་བཤད་ལས། རང་གི་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཏེ། སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ལ་སྦྱི་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་
 པ་སྟེ། དེ་ནི་ཐབས་ཀྱི་བསྟུན་པའི་ལས་ཉིད་དེ། ལས་དེ་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ན་སྦྱི་ཞེས་བྱའོ། །ཁྱད་པར་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྟེ།¹⁴ །ཞེས་དང་། པ་རོལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་ཚམས་རྣམས་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་རྩུབ་པའི་སོགས་པའི་ཚམས་རྣམས་དེ་ལ་གནས་
 བཤིང་། ལས་རྣམས་པ་གསུམ་དག་ལ་སྦྱོའོ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ལུས་དང་དག་
 དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པ་གང་ཞེན། མདོར་བསྟུན་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་སྟེ།¹⁶ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་ལྡན་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་སྦྱིན་བྱེད་ཕྱིན་དུག་དང་ཐབས་ལྡན་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱུན་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
 ཟིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འདིར་གཞན་རྒྱུད་སྦྱིན་བྱེད་བསྟུ་བཞི་དང་ཐབས་ལྡན་སྦྱོར་ཚུལ་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ས་རྒྱུན་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་ངེས་པ་
 ལྟར་རྣམས་ཤིང་ཕྱིན་དུག་བསྟུ་བཞི་རྣམས་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན། མཚོན་བསྟེན་ཚད་
 མེད་སོགས་ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་སྦྱོས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་
 མཐུན་དང་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུ་ང་དེ་གཉིས་ཀའི་དངོས་ཟིན་དུ་ཡང་
 གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་བསྟུ་བའི་ལེལ། མཚོན་བསྟེན་ཚད་
 མེད་ཀྱི་ལེལ། བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ལེལ་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེལ་འདི་བྱང་ཚུབ་མཚོག་དང་
 ལྟོན་བའོ།¹⁷ །ཞེས་པ་ཡན་ཚད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་འདིར་འཚད་པ་ལ། ཕྱིན་དུག་གི་ལེལ་དུག་ བསྟུ་
 བཞིའི་ལེལ། མཚོན་སོགས་ཀྱི་ལེལ། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལེལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ལེལ་འདི་ནང་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་

དཔལ་དེ་ལྟར་སློབ་པ་རྣམས་ནི། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱུ་ལོ།¹⁷ །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཡང་རྒྱན་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་ནི། བྱང་མ་དང་དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་གོ་རིམ་དང་། །ངེས་པའི་ཚིག་དང་ཡོན་ཏན་གོམས་བྱ་དང་། །དེ་ཡི་རབ་དབྱེ་བསྐྱུ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཡོན་ཏན་ཕན་ཚུན་རྣམ་ངེས་ཡིན་ཞེས་བྱ།¹⁸ །ཞེས་ཕྱིན་དུག་ལྟ་བུ་ལ་གངས་ངེས། མཚན་ཉིད། གོ་རིམ། །ངེས་ཚིག་སྟོན་ཚུལ། །དབྱེ་བ། །བསྐྱུ་བ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཡོན་ཏན། །ཕན་ཚུན་བསྐྱུ་བ་རྣམས་ངེས་དང་བཅས་དོན་ཚན་བཅུར་བྱེ་སྟེ་ཚན་ཚན་གྱི་སྟོན་སྐྱོད་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང་། བྱང་ས་རེ་རེ་བཞིན་གནང་བཀག་གི་མཚམས་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ལ་བསྐྱངས་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་ཚིག་ཉུང་དུས་སྟོས་མི་རུས་ཤིང་། །ལེུ་ལྟག་མ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཅམ་ཞིག་སྐྱོད་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། །གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་སྤྲོ་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་འགོས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་རུས་པས་དེ་དག་གིས་དམིགས་སྟེད་བར་བྱས་ཏེ་སྟོང་ནས་གོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་རང་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་འདྲིས་པར་བྱུང་། །ས་རྒྱན་འདྲེན་བྱེད་ཟུང་མེད་ན། །ཐེག་ཆེན་ས་ལམ་སུ་ཡིས་མཐོང་། །འཇིག་རྟེན་ལྗོངས་པར་མ་གྱུར་བ། །མ་ཕམ་ཐོགས་མེད་དྲིན་དུ་འཁུམས། །

གསུམ་པ་གང་དག་སློབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། རྒྱན་ལས། །གཅིག་ནི་མོས་པ་དང་ལྡན་པ།¹⁹ །ཞེས་པ་མན་ཚད་གྱིས་ས་མཚམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། མཚན་ཉིད། མཚན་གྱི་རྣམ་གངས། །ངེས་ཚིག་བཞི་དང་སྐྱུར་ཏེ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྐྱོད་གསུངས་ལ། །འདི་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགང་དག་དེ་ལྟར་སློབ་ན།²⁰ །ཞེས་སོགས་ཏེ་གོ་སྟེ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་འཕྲུང་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། སྐྱུ་བ་པ་ཉམས་ལེན་དེ་དང་ལྡན་པར་དཔོག་བྱེད་གྱི་རྟོགས། །རྟོགས་དེ་ལས་མི་ཉམས་པའི་རབ་བྱུང་དང་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། །རྟེན་གང་དུ་ཡང་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་འཇུག་ཚུལ། །བསམ་སྟོར་ཁྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་གནས་པ་སོ་སོ་ལ་གོང་ནས་

གོང་དུ་སྤྲེལ་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཀླུ་ལས། བརྗེ་དང་སྟོན་པར་སྤྲེལ་བ་དང་། །བརྗེ་པ་ཉིད་དང་
 ལག་བརྒྱུད་ཉིད། །དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ངེས་འགྲེལ་བ། །འདི་དག་སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་རྟགས། །ཡོངས་
 བརྒྱུད་མོས་བ་ཐོབ་པ་དང་། །མི་སློ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུ་བའི་བྱིར། །བསམ་པ་དང་ནི་སྦྱོར་བ་ལས། །རྟགས་
 ལྡར་རྣམ་པར་གཤེས་པར་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་། ཉེས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
 ལ་ལྟག་པར་བརྗེ་བས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་སྟེ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བ་དང་། སུ་དང་ཐུད་ཀྱང་འཇུག་ཞིང་
 གསོང་བར་སྤྲོ་བའི་སློ་ནས་རིམ་གྱིས་ཀླུ་པའི་བརྗེན་པ་ལ་མོས་པའི་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། སྟེར་
 སྟོབས་བརྗེན་པས་སྤོང་པ་བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྦྱོར་བ་དང་། ལག་བརྒྱུད་སྟེ་སྦྱིན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
 གཏོང་བས་ཟང་ཟིང་གིས་སྤོང་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བས་ཚེས་ཀྱིས་སྤོང་པ་
 དང་རྟགས་ལྡར་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པོར་ཅན་མདོན་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ནོར་བུའི་གཏོར་བཞིན་དུ་སྤྲེ་
 བར་བྱེད་ཀྱང་། མདོར། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་གཤེས་དང་། རྒྱ་སྐྱར་ལས་ནི་རྒྱ་གཤེས་བཞིན། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འོ་ལྡན་གྱི། །རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་གཤེས་^{༡༢} ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
 ཅན་སྟུག་བསྟུལ་ཅན་རྣམས་ཡལ་བར་མི་འདོར་བ་སོགས་ལུས་དག་གི་མཚན་མ་འདི་དག་ལ་བརྗེན་
 བས་ནང་གི་སྟེང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །རྟགས་ལྡར་པོ་དེ་
 དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱེ་ན། །འདི་ཉིད་ལས། ཚེས་ལྡོ་པོ་འདི་དག་ནི་ལྡོ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།^{༡༣}
 །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དེ་རེ་ལ་ཡང་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། ཡལ་གྱི་དབྱེ་བ། །འདི་བྱིར་དག་བའི་ཐན་ཡོན།
 གཞན་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ། ལྷན་དུ་ག་གི་བྱ་བར་བསྟུ་རྒྱུ་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། ཀླུ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ནི། །ཞེས་པ་
 འཕོར་ལོས་བསྐྱར་རྣམས་སུ། །ལྷུར་ནས་ཞེས་པ་ནས། །དེ་ལྟའི་སྡོམ་བརྩོམ་ཞེས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་འཕགས།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། །དེ་ལྟར་གོང་ཁྱེད་སེར་
 སྟེའི་མི་གཙང་ལུད། །དེ་ནི་བྱ་རམ་གིང་པའི་ཞིང་ལ་ཡན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་

མོངས་ལུང། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱལ་ཚོས་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་ཡན།¹⁰⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཉན་རང་ལྟར་གཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་ལ་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་མ་ཡིན་པར། གཞན་
 དོན་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ལོངས་སྤོང་པའི་རྒྱལ། དུམ་སྒྲིང་པོ་ལས།
 ཉན་མོངས་པའི་སྤོང་པ་སྐྱལ་བའི་གར་སྟབས་ལྟ་སྟ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད་པ།¹⁰⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བྱེད་དགོས་ཏེ། འཁོར་བའི་སྤོང་ཡུལ་ལ་སྐྱག་ན་སྤོང་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྷུང་བར་མདོ་ལས་
 གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱི་ཚོམ་དུ་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱད་ན་དོན་མ་ཡིན་པ་
 བསྐྱེད་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་བྲངས་ཏེ་དགོ་སྤོང་གི་ཚོས་བཞི་སོགས་ལ་གནས་ན་བྱང་སྤོང་གྱང་
 ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཅུས་བས། ལམ་སྐྱོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྤོང་གཞན་
 ལྡན་པ་ལ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤོང་པ་ཡི། །སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།¹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས་
 བྱིང་། འདིར་ཡང་བྱིམ་པ་བྱང་སེམས་ལས་རབ་བྱུང་བྱང་སེམས་ཚེས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་རབ་བྱུང་ཚོགས་བྲངས་ཏེ་བསྐྱེད་ན། ས་དང་པོ་ནས་ཚོགས་སོགས་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚོས་ཉིད་གྱིས་གྱང་འཐོབ་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་ཐོགས་མེད་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས།
 ས་དང་པོ་ཡན་ཚད་དུ་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བཟད་པས། འབྲས་བུ་ཉེས་ལུང་མི་འབྱུང་བ་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་
 པ་ནི།¹⁰⁷ །ཞེས་སོ། །

དེས་ན་གཞན་དོན་རྒྱ་ཚེན་པོ་སྟོ་དུ་མ་ནས་སྐྱབ་པ་དང་། རང་གི་སྟོ་གསུམ་བག་ཡོད་པའི་
 བརྒྱལ་ལུགས་གྱིས་སྤོང་པ་གཉིས་ལ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་བྲངས་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།
 འདོད་ལ་སྤོང་ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤོང་ཉིད་དང་། །འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
 དང་།¹⁰⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོའི་རྣམ་པ་རྫོགས་པ་ན། གཞན་དོན་དུ་འདོད་ཡོན་རོལ་པ་ཅི་ཅམ་
 ཚེ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་གོང་འཕེལ་དུ་འགོ་བས། རྒྱད་ཚོད་དང་སྤྱར་ནས་དགག་སྐྱབ་གྱི་མཚམས་
 ལ་བྲང་དོར་བྱེད་རྒྱལ་གཤེས་ན་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་གྱིས་སྐྱབ་རྒྱལ། དམན་མཚོག་གི་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་གསུངས་
 བྱིང་། དེའི་དོན་འཚད་པར་འདི་ཉིད་ལས། ལས་མཐའ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། །མཁས་དང་

གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་དང་། ཡོངས་སུ་བསྡོམ་བ་ཐ་མ་ཡིན།¹⁷⁰ ཞེས་སོགས་ཏེ། ཕྱིན་དུག་གི་སྤོང་
 པ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་ལས་མཐའ་ལེགས་པར་བྱས་པ་དང་། གདུལ་བུའི་སྤོང་དང་འཚོམ་
 པར་རྗེས་སུ་འཛིན་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་དང་། བསྟུ་བཞེས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་གཞན་མེད་
 པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྗོགས་བྱུང་ཞོན་ར་བསྡོམ་བ་བཞེས་ཅི་བྱས་གཞན་དོན་དུ་འགོ་ཡང་། དེའི་རྒྱས་པ་
 མ་རྗོགས་པའི་ཚེ་བྱིམ་གྱི་འདུ་འཛི་སོགས་སྤོང་བ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སྣ་མ་བཞེན་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ནི། རྒྱན་ལས། ས་རྒྱམས་ཀྱང་ལ་བརྟན་པ་ཡི། ལ་ལོལ་སྟུག་
 པའི་འབྲས་བུ་དང་། འདི་ལ་དགོ་བ་འཇུག་འདོད་དང་། ལྟུང་འདས་པར་འདོད་པ་དང་།¹⁷¹ ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་བྱེད་མཚན་གྱི་སྐབས་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕྲལ་ཡུན་ཀྱང་ཏུ་ཕན་པ་མཐའ་དག་
 ལ་སྦྱོར་བར་འདོད་པའི་ལྷག་བསམ་ནི། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རྒྱ་དང་།
 འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཚུ་བ་ཡིན་པས་དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་དོ། འདི་ཉིད་
 ལས། སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་སྤོ་ལྡན་གྱི། མཉེས་གཤིན་པ་ནི་རྣམ་བཏུན་དང་། ཉེ་དག་བསམ་པ་
 བཅོ་ལྷ་སྟེ། ལྱུ་བ་བརྟུན་པའི་བསྟན།¹⁷² ཞེས་སོགས་ཏེ་སྤོང་སྟེ་རིས་མི་འདུ་བའི་དབང་
 གིས་ཀྱང་སྤོང་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་ཚོས་བརྟུད་གྱི་འདུ་གེས་ལྷ་
 མོའི་བསྟན་དང་འདྲེས་པ་མང་བས། ཉེ་དག་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷག་བསམ་སྤོང་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ནས་
 གཏན་ལ་ཕབ་བོ།།

བཞི་པ་ནི། རྒྱན་གྱི་གོ་རིམ་དང་བསྟུན་ན་གདུལ་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡིན་
 ཀྱང་། འདི་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་གིས་གནས་པ་དང་སྦྱར་བས། དེའི་ཚུལ་ནི། རྒྱན་
 ལས། མཚན་ཉིད་གང་ཟག་བསྟན་པ་དང་།¹⁷³ ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་སའི་རྣམ་
 བཞག་དང་དོན་གཅིག་པས་ལྷན་དུ་བསྡོམས་ནས་མོས་སྤོང་སོགས་ས་བརྟུ་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དམ་
 འཛིག་བྱེད་དང་། ཉེན་གང་ཟག་གི་ལྡོག་ཆ་ནས་བཤད་པ། བསྟན་པ་གསུམ་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུར་བའི་སྣོ་
 བས་འཛིག་ཚུལ། ཚུལ་བྱིམས་སོགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་སྤོང་བའི་སྣོ་ནས་འཛིག་ཚུལ། ལྷོས་ས་ལྷོས་

འཛོག་གིས་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་དབྱེ་བ། ས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས། སའི་ངེས་ཚིག་
 ཐོབ་ཚུལ་གྱི་རབ་དབྱེ་བ་རྒྱད་དུ་སྟེན་ས་བསྟན་གྱང་། འདི་ཉིད་ལས། རིགས་དང་དེ་བཞིན་མོས་པ་
 དང་།¹⁹³ །ཞེས་སོགས་གྱིས་རིགས་གྱིས་ཡང་བསྟན་ནས་བྱང་སེམས་གྱིས་བཅུ་གཉིས་གསུངས་ལ།
 གནས་པ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་ལྷ་མའི་ལྷག་བསམ་དང་། ཐབས་མཁས་གྱི་སྲོད་པ་དེ་དག་སྐབས་དང་
 སྐྱར་ཉེ་སྲོད་པའི་ཚུལ་ཉམས་ལེན་གྱི་ལྷོག་ཆ་ནས་བསྟན་ཅིང་། འོག་ཏུ་སའི་རྣམ་བཞག་ནི་ཉམས་སུ་
 སྐངས་པའི་འབྲས་བུའི་ལྷོག་ཆ་ནས་སྟོན་པས་དོན་གཅིག་གྱང་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མངོན་
 རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་སྐབས་དང་པོར་རྣམ་མཁུན་དང་། བརྒྱད་པར་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དང་པོའི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་ཉམས་
 ལེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ལ། ཐ་མའི་སྐབས་སུ་འབྲས་བུའི་སྟོན་ས་བསྟན་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་གནས་གསུམ་གའི་མིང་དོན་ལས་གྱང་ཤེས་ལ། སའི་གོ་རིམ་ལས་གྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ཅན་
 དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟགས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་
 བྱེད་དོ།¹⁹⁴ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གནས་གཉིས་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་གང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་གནས་
 འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།¹⁹⁵ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གནས་ཐ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཙ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་
 འགྲུབ་ཚུལ་སྟོན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐ་མ་བཤད་པ་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་
 དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ།
 དེ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ། དེའི་དབང་གིས་སའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་ཚུལ། སྲོད་པའི་ཁྱད་པར་
 འགྲུབ་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་ལས། སློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི།¹⁹⁶ །ཞེས་སོགས་གྱིས་སོ་
 སྐྱེ་ལས་དང་། ས་ཐོབ་དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྟོན་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་གྱང་འདོད་པར་ཉིང་
 དེ་འཛིན་དང་། དགའ་ལྡན་ལ་སོགས་པར་དབང་འབྱོར་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་

ལས། །གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
གྱི་སྤྱོད་པ།¹⁹⁸ །ཞེས་སོགས་གྱིས། །གཞོན་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། །སྐལ་བ་དང་མཉམ་པར་སྟོན་པ་
དང་། །ཚེན་པོར་སྤྱོད་པ་དང་། །བདག་པོར་སྤྱོད་པ་དང་། །ཐ་མའི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བསམ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལོ་
ནར་སྤྱོད་པ་འཛིན་རྒྱུ་ལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་རྒྱུ་ལ་ནི། །རྒྱན་ལས། །ས་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྤྱོད་པའི། །སྤོན་
ལམ་དང་ནི་སེམས་མཉམ་དང་། །བདག་པོར་གྱུར་པ་དག་དང་ནི། །འཁོར་སྤྱད་པ་ཡིས་ཡོངས་སུ་
འཛིན།¹⁹⁹ །ཞེས་སྤོན་ལམ་དང་། །བདག་གཞན་མཉམ་པར་སེམས་པའི་དབང་གིས་རྗེ་བོ་དང་། །སྤོ་
མ་སོགས་སུ་གྱུར་ནས་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བཞི་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ཉིད་ལས། །མཉམ་པར་བཅས་པས་
གཅིག་ཆར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །གང་ལ་གང་འཚོམ་གྱིས་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
ཐབས་མཁས་གྱིས་དགོ་བ་ལ་སྤྱོད་པས་འཛིན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །སྤོན་པ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཡུན་རིང་པོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པ་དང་། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐ་མ་སྟེ་དུག་ཏུ་མཛད་དོ།²⁰⁰

གསུམ་པ་སའི་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་རྒྱུ་ལ་ནི། །རྒྱན་གྱི་བཤད་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལ། །འདི་ཉིད་
ལས། །རི་སྐད་བསྟན་པའི་གནས་པ་བཅུ་གསུམ་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་པའི་ས་བདུན་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ།²⁰¹ །ཞེས་སོགས་གྱིས་རིགས་གྱིས་དང་། །མོས་པའི་སྤྱོད་པའི་ས། །ས་དང་པོ་ལྷག་བསམ་
དག་པའི་ས། །གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་སྤྱོད་པ་སྐྱབ་པའི་ས། །བརྒྱད་པ་ངེས་པའི་ས། །དགུ་པ་
སྤྱོད་པ་ངེས་པའི་ས། །བཅུ་པ་མཐར་ཐུག་གི་ས་དང་བདུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ས། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་བཅུ་འི་
སྤོབས་གྱིས་མི་མཐུན་ལྷོགས་བཅུ་སྤངས་ཏེ། །བསམ་སྤྱོད་ལྡན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པ་
མེད་པར་གནས་རྒྱུ་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་སྤྱོད་པའི་བྱང་པར་ནི། །རྒྱན་ལས། །ལུས་ཅན་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་དང་། །ཞེས་པ་ནས།

སྨྱོན་པ་བཞི་པོ་མདོ་བཞིན་དུ། རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པ་ཡིན།¹⁹³ ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
 མོས་པ་ལ་པ་ལོ་ལྟ་ཕྱིན་པའི་སྨྱོན་པ། དམན་པར་མོས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་སྨྱོན་པ། དེ་
 གཉིས་ཀ་འདུན་པར་བྱེད་པ་མངོན་ཤེས་གྱི་སྨྱོན་པ། གདུལ་བར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་
 པའི་སྨྱོན་པ་བཞི་བརྟན་ཅིང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། མོས་པས་སྨྱོན་པའི་ས་ཡན་ཆད།¹⁹⁴ ཚེས་
 སོགས་གྱིས་སྨྱོན་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱན་ལྟར་ལ། དེའི་ནང་དུ་སྐར་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་
 འདུ་ཚུལ་ཞིབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ས་དང་སྨྱོན་པ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་སོ་སོར་མེད་དེ། ས་ནི་རང་
 རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་འགྲུབ་པའི་གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྨྱོན་པ་གཞན་དོན་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་བྱ་
 པའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པར། ལེའུ་འདིའི་མཇུག་ཏུ། དེ་དག་གིས་དེ་རྣམས་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 བསྟུན་ཏེ།¹⁹⁵ ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། རྒྱན་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩེ་
 བ་ཅན།¹⁹⁶ ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚད་མེད་རྣམ་ཐར། ཟེལ་གཞོན། ཟད་པར། ཉོན་མོངས་མེད་པ།
 སྲོན་མཁྱེན། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། མངོན་ཤེས་ཏེ་སྐྱབ་མོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ལུས་ཅན་ཀྱུན་གྱི་
 རྩོད་མཐོང་ན།¹⁹⁷ སོགས་གྱིས་མཚན་དཔེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི། ལྟོབས། མི་འཛིགས་པ། བསྐྱང་
 བ་མེད་པ། དུན་པ་ཉེར་གཞག། བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ། ཐུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ། རྣམ་མཁྱེན། བར་ཕྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་སྐྱབ་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ལ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། འདིར་སྐྱབ་མོང་བར་གསུངས་པ་ནི་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེ་
 བས། དམ་པའི་དོན་ནི་གྲུབ་པ་སྟེ།¹⁹⁸ ཞེས་སོགས་གྱིས་ངོ་བོ་དག་པ་གཉིས་ལྡན། རྒྱ་བྱང་སེམས་
 གྱི་ས་ཀྱུན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བ། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ཀྱུན་གྱི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ། ལས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སྨོལ་བར་མཛད་པ། ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་མཚུངས་སྟེ་མེད་པ། འཇུག་པ་འཕྲིན་ལས་མཁའ་
 རྩབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་དུག་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟུན་ཏེ་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ལས། ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་

རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་སེ་གཞན་ལས་ཤེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། འདིར་དངོས་སུ་
 མ་གསུངས་པར། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟ་བུར་འདས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་
 བཞི་བརྒྱ་ཡོད་དེ།¹⁹⁸ ཞེས་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཁོན་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་ལེའུ་གཉིས་
 སུ་བྱས་པས་དང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞུགས་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་མཚན་དཔེའི་རྣམ་བཞག་
 རྒྱས་པར་བཤད་ནས། ལེའུ་གཉིས་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤེ་ཚན་རྣམས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །འཛད་
 མེད་ལེགས་བཤད་ནོར་རྒྱལ་པའི། རློ་བྲོས་ནེའུ་ལའི་རྒྱལ་པ་ཅན། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་མང་ཐོས་
 པའི་སྐྱེས། ཚོས་གཏེར་བདག་པོའི་ཡ་མཚན་ལྟོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔེའི་སའི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་རྒྱལ་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མདོ་ཅམ་
 བཤད་ཟེན་ཏོ། །

དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་སབ་པ་
 འདི་དག་ནི། བྱམས་མགོན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གང་ནས་གསེགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་
 ལམ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐྱགས་བརྗེ་བས་འདོམས་པར་མཛད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚེད་དུ་
 མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་འབགས་པ་བྱམས་པའི་སློན་ལམ་གྱི་གཞུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ཚུལ་མདོ་ཅམ་
 བཤད་ན། སློན་ལམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔེའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ། མདོ་
 ལས། སློན་ལམ་གྱི་ཚོགས་རྣམས་རྫོགས་པའི་མཇུག་ཏུ། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དང་བྱམས་པ་
 གང་ལ་གནས་ནས་ཐབས་ལ་མཁས་པས། ཐེག་པ་བདེ་བ། འཇུག་པ་བདེ་བ། ལམ་བདེ་བས་སྐྱ་ན་
 མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ།¹⁹⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་རྫོགས་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཡོངས་སློན་བྱ་དང་། ལྷུང་ཐོབ་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། ལམ་རྒྱན་མི་གཅོད་ལ་མཁས་པ།²⁰⁰ ཞེས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས། སེམས་ཅན་སློན་པར་

བྱེད་པའི་ཐབས་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི། བྱང་རྒྱུ་རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་ཐབས། ལྷོ་ག་པ་བཤགས་པ།
དགེ་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ལྷ་རྒྱལ་ལས་མི་འདེའ་བར་གསོལ་བ་དང་། ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་
བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་བཞི། བྱ་བ་རྒྱུ་བ་པའི་ཐབས་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ། ལམ་
རྒྱུན་མི་གཙོད་པའི་ཐབས་མི་གནས་པའི་ལྷང་འདས་ཉེ་ལྷར་གསུངས་སོ།།

བྱམས་པའི་སློན་ལམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཡང་དེ་ལྷར་འདུ་སྟེ། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འབྱུང་དང་།¹¹⁹ །
ཞེས་སོགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློན་ལམ་འདེབས་པའི་སྐོར་རྣམས་ཐབས་མཁས་དང་སོ། སྐྱིན་
སོགས་དང་པོ་ལྷོ་སློན་ལམ་རྣམས་ཐབས་མཁས་གཉིས་པ། བཤགས་པ། ཡི་རང་། གསོལ་བ།
བསྐྱལ་བའི་སྐོར་རྣམས་ཐབས་མཁས་གསུམ་པ། ལྷུ་མ་ལྟ་སུའི་ཉིང་འཛིན་དང་།¹²⁰ །ཞེས་སོགས་
ཐབས་མཁས་བཞི་པ། སྤྲེལ་བྱང་རྒྱུ་བ་རེག་གྱུར་ཅིག་¹²¹ །ཚེས་པ་ལྟ་སུའི་ཐབས་མཁས་ལྔ་པ་དང་།
ལྷག་མ་ལྷག་འཚལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ལྷ་པོའི་ནང་དུ་ལེགས་པར་འདུའོ། །འདི་ནི་གནད་
ཚེ་སྟེ། བྱང་མ་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་འབྲོད། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ས་ཀུན་ལ། ཐབས་ནི་མཚུངས་པ་
མེད་པ་སྟེ། ཐབས་མཁས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། དེ་དག་དོན་ཀུན་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད།¹²² །ཚེས་བྱང་
རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ས་ཀུན་ལ་ཐབས་ལྷ་པོ་འདི་ལ་མཁས་པ་ནི། ཐབས་མཁས་གཞན་དང་མཚུངས་པ་
མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཀུན་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་ཏུ་བྱེད་མདོ་ལྷོ་རྒྱུན་གྱི་ལེའུ་སོ་སའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་སློན་ལམ་འདིར་འདུ་
ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ལྷ་མ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀུན་ལ་ལྷག་འཚལ་ལོ།¹²³ །ཞེས་
སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་བས་འགོ་དང་སྐྱར། བདག་གི་ཀུན་མཁུའ་ས་བོན་ཉེ།¹²⁴ །ཞེས་པ་ཐེག་
ཚེན་གྱི་རིགས་དང་། སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ན།¹²⁵ །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་གིས་བསྟན་
པའི་བཤགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་རིགས་དེ་སང་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་རིགས་ཀྱི་ལེའུ་
དང་སྐྱར། བདག་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་མི་ཟད་ཤོག ཚེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བས་དང་། རྒྱུགས་བརྩའི་དག་

གི་ཞིང་རྣམས་སྤྱོད། །ཞེས་སོགས་ཚིག་རྒྱུད་བདུན་གྱིས་བསྟན་པའི་མཚོན་པ་དང་། བཤགས་པ་དང་།
 ཡི་རང་དང་། ལྷག་འཚལ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྐྱབ་པའི་སྐབས་དང་སྐྱུར་
 བདག་ནི་ཡེ་ཤེས་མཚོག་ཐོབ་ཤོག་ལྟར་། །ཅེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མངོན་ཤེས་དུག་པོ་མངོན་བགྱིས་
 བསྟེན་ལྟར་། །ཞེས་པས་མཐུན་དང་། རྩོགས་བཅུ་དག་གི་རྩོགས་རྣམས་སྤྱོད། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་གས་
 སངས་རྒྱལ་བར་བསྐྱེད་པས་ཡོངས་སྤྱིར་དང་། བྱང་རྒྱལ་དམ་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་གྱིས་ཚེས་འཁོར་བསྐྱར་བར་བསྐྱེད་པ་དང་། བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་།
 རྒྱ་མིང་བྱང་རྒྱལ་རེག་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་དང་སྐྱུར། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འབྱུང་
 དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ཚེས་མོས། ཚེས་ཚོལ། ཚེས་བཤད། ཚེས་སྐྱབ། ཤད་མས་
 དག་རྗེས་བསྟན་གྱི་སྐབས་དང་སྐྱུར་ཏེ། ལེའུ་དེ་དག་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་དུ་གནས་པས་སོ། །བདག་འཛིན་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཡི། །དངོས་པོ་
 ཀུན་ལ་མི་གནས་པར་། །ཞེས་པས་ལས་གསུམ་རྣམས་དག་དང་། དེ་མཁ་ཚད་གྱི་ཕྱིན་དུག་སོ་སོའི་
 ཚིགས་བཅད་རྣམས་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་སྐྱུར། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་དང་སྐྱུར། དེ་ལྟར་སྐྱུད་པ་སྐྱོད་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་
 གྱིས་བྱང་རྩོགས་དང་ས་བཅུ་བསྟན་པས་མཚོན་བསྟེན་ཚད་མེད་སོགས་གྱི་ལེའུའི་དོན་གྱུང་དེ་དག་གི་
 བདུ་འདུ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཤོ་ལོ་ག་སྐྱེ་མ་འདི་གཞུང་གི་དོན་བསྐྱེད་ལུ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱོབ་པ་དང་མི་སྐྱོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་
 བམ་པ་དེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐབས་མཁས་གྱི་སྐྱོད་པ་དེ་རྣམས་སྐྱུད་པས། ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ། ས་བཅུ་བོ་ལ་རིམ་གྱིས་གནས་གོང་བགོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་
 བདག་ཅག་གི་རྩོན་པས་རང་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པའོ། །

དེ་ལོ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐྱེད་ཅེས། ས་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཉམས་ལེན་དེ་རྣམས་པལ་ཆེ་བས་
 ལམ་མཐོན་པོའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་འདུག་པས། རང་ཅག་ལས་དང་བོ་པས་ཉམས་

ལེན་དུ་བྱ་ཚུལ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ལོག་རྟོག་དེའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་ལལ་ཆེ་བས་
 གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཇི་ཅམ་སྤྱངས་ཀྱང་དེའི་ནང་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་གང་ཡང་མི་རྟེན་པར་ཚོས་
 གྱི་སྤྲུ་གོས་མི་ཆོ་འདེའལ་འདི་བྱུང་བར་སྐྱེད་དོ། །ས་ལམ་མཐོན་པོའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ཉམས་སུ་སྤྱང་
 བ་དང་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པ་མི་རུང་བས། དེའི་སྤོ་ལོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ཞིག་
 ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་ན་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉམས་ལེན་དེ་ལ་འཇུག་མི་རུས་པའི་སྐབ་བྱེད་
 མེད་དོ། །འོ་ན་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱིས་པ་ཞོ་ནས་ཚོག་གི། །སྤྱེ་མའི་མན་དག་དོན་
 མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། མན་དག་ཅེས་གཞུང་ཆེན་པོ་དག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ལུས་པ་ཞིག་འཚོལ་བ་མིན་གྱི།
 གཞུང་དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བས་གང་བྱུང་དུ་ཉམས་སུ་སྤྱང་མི་
 ཚོག་བས། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མ་ནོར་བ། གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པ། བྱངས་ལྷག་ཞན་མེད་པ་དགོས་ཤིང་།
 དེ་ཡང་ལམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཚོགས་བསོག་སྦྱིབ་སྦྱོང་། སྐྱེས་ཟེན་མི་ཉམས་ཤིང་
 འཕེལ་བའི་ཐབས་གོགས་སེལ་བོག་འབྲིན། འོག་མ་འོག་མ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་གོང་མ་གོང་མ་ལ་
 སྦྱོབ་པའི་རིམ་པ། དེ་དག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་ཚུལ་དང་བཅས་ཉམས་སུ་མྱོང་ཅན་གྱི་སྤྱེ་མ་མཁས་བས་
 ལེགས་པར་སྟོན་དགོས་པས་དེ་ལ་སྤྱེ་མའི་མན་དག་ཅེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྐྱེན་གྱི་བྱེ་
 བྲག་ཐམས་ཅད་ཚོགས་ཀྱང་ནད་པས་རང་འདོད་གྱིས་གང་བྱུང་བསྟེན་མི་ཚོག་བར། སྐྱེན་པ་མཁས་
 པའི་དག་བཞིན་བྱ་དགོས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །

འོ་ན་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་སྟེ་མ་ན། རིགས་སད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྣམ་
 མཁུལ་ལ་བྲག་གི་བར་གྱིས་ལམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་མ་ལུས་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཆ་ཚང་ལ་
 མ་ནོར་བའི་ཤིང་ཆེན་པོ་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་པ་ཇོ་བོ་རྗེ་དང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས་གསལ་
 བར་མཛད་པ་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ས་རྒྱན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱང་དེ་
 ལས་ལོགས་སུ་མེད་དོ། །དེས་ན་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་གཞུང་བསྐྱེད་ས། ས་
 རྒྱན་སྐུར་བའི་གདམས་པ་སྤར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་སྐུར་ཏེ་ཉིན་
 རེ་བཞིན་བཤར་སྒོམ་ཚུན་ཚད་གིས་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་རྣམ་པར་དག་པ་

ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་
 རྒྱ་ཚོགས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱམས་སྐོན་ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་སྐྱར་བའི་སྐོན་ལམ་ལུགས་དྲག་ཡང་
 ཡང་འདེབས་པ་སོགས་སྐོ་དུ་མ་ནས་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱིན་པའི་ཐབས་ལ་
 འབད་པར་བྱའོ།།

སྐྱས་པ། མ་ཕམ་མགོན་པོའི་མཁུན་པོའི་མཁུན་རབ་གསེར་བཟང་ཁམས་ལས་གྲུབ་པའི་
 ཐེག་ཚེན་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་བཟང་པོ། ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་གསར་ཚོས་མཛོད་ལས་འོངས་བྱང་
 སེམས་ས་ལམ་ཚོར་བུ་འི་སྐྱ་ཚོམ་བཀོད། །དེ་ཡི་ངོ་མཚར་དཔལ་ལྷི་མཁས་མང་སྐོ་གྲོས་མིག་ལ་
 བདུད་ཅིའི་དག་འཕྲོན་མཚོག་གྱུར་བས། །འཚད་ཚུད་ཚུམ་པའི་བྱི་དོར་ཐབས་ཀྱིས་དགོངས་དོན་གཟི་
 འོད་ཀྱན་ཏུ་ལྷམ་མེར་གསལ་བར་མཛད། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་གྲུབ་མང་བྱོན་གྱང་། །ས་
 རྒྱན་སྐྱོར་བའི་མན་ངག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་། །བཤད་སྐྱབ་གསེར་གྱི་སྲད་བུར་བསྟར་མཁས་པ། །བཀའ་
 གདམས་པར་གྲགས་དྲང་སྲོང་ཚེ་རྣམས་ཡིན། །ནམ་ཞིག་ས་རྒྱན་ལྟ་མའི་མཛེས་མ་རྒྱང་། །བོད་ཡུལ་
 སྐྱེ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་བཞེན་རས་ནི། །ཚོངས་བས་མི་སྐྱག་གྱུར་ལ་སྐྱོ་བ་ཡིས། །ཡུལ་འདི་བཏང་ནས་
 རང་གནས་འགོ་ལ་སྐྱོགས། །དེ་ཚོ་མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་དེས། །དབེན་པའི་སྐོ་བཟང་ལེགས་
 བཤད་ལང་ཚོ་གསར། །འཚིང་ཐག་གྱུར་བས་རེ་ཞིག་ལྷོངས་འདི་ཡི། །སྐལ་བཟང་རྣམ་དཔྱོད་ཁྱིམ་དུ་
 ངལ་བསོ་བགྱིས། །མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་རྒྱང་དེ་དེར་གི་དུས། །འཚད་ཉན་སོག་བྱལ་སྐྱོགས་སུའི་
 གཟུགས་བརྟན་གྱང་། །རྒྱལ་ཁྲོད་སྐྱིན་བུས་ཟ་ལ་བསྟན་འཛིན་རྣམས། །ཅིར་ཡང་མི་སེམས་ལྟ་སྐྱེའི་
 གསོབ་བཞེན་འགྱིང་།།

དུས་འདིར་སྐོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཞེས། །ལེགས་བཤད་འོད་སྟོང་འགྲེད་པའི་མཐུ་ལྡན་
 ཡང་། །སྐལ་མེད་དམུས་ལོང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས། །བུམ་ནང་མར་མེའི་ངང་རྒྱལ་འཛིན་དེ་ལ། །གཞུང་
 བཟང་ས་རྒྱན་སོག་གི་ཚད་འཐུད་དུ། །གཞུང་འགྲེལ་གི་གསོས་སྐྱན་མཚོག་སྐྱར་འོས་ཞེས། །གཞུང་
 ལུགས་སྐྱེངས་པ་དུ་མས་བསྐལ་བ་ལས། །གཞུང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་སྐྱར་འདི་སྐྱས། །མང་ཐོས་

གྲོས་དང་ལྷན་པ་དུ་མའི་ཡིད་འཕྲོག་སྟེ་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བསྐྱེད་ལ་མ་བགྲིས་གིང་། མདོ་སྐད་ཀྱི་
 དགའ་བུ་འགྲན་རྒྱ་དང་བུལ་བ་བཟླ་གིས་འཁྲིལ་ནས་འཕགས་པའི་གནས་བརྟན་ཚེན་པོ་སྒོ་མང་
 དཔོན་སྒོའ་སངས་རྒྱལ་རྩོམ་རྩེ་ལྷོད་ལྷོད་འཛིན་པ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྲིས་དུང་དཀར་ལྷ་
 རྣམ་དང་བཅས་ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རྩོམ་དགོས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལ་མ་ནན་ཉན་བགྲིས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། དམ་པའི་ཚམས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐུར་བ་ཚེན་པོ་དོན་གྱི་སྐད་དུ་མཚན་ནས་སྒོས་ཏེ་བདག་གི་
 མཁམ་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་བུམས་པའི་ཞལ་ལྷན་ནས་དང་། འཇམ་དབྱུངས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དགོན་
 མཚོག་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས་ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་མན་དག་གི་
 དབྱུང་རྩི་ཐོབ་པ་ཡིད་ཀྱི་བུམ་པར་གཅེས་སྐྱུ་སྐྱ་བཟུང་སྟེ་ཡུམ་རིང་པོར་བཤར་སྒོམ་གྲིས་འདྲིས་པར་
 བུས་པ་ཉིད་ལ་གཞི་བུས། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱ་འགྲེལ་དབྱིག་གཉེན་དང་སྒོ་བརྟན་གྱི་མཛད་པ་
 གཉིས་དང་། བོད་འགྲེལ་རྒྱལ་སྐུར་རིན་ཚེན་བཟང་པོ་དཔལ་བ་དང་། འཇམ་དབྱུངས་གཙང་བ་
 དབྱུན་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཚན་རྩི་སྒོ་གྲོས་བརྟན་པས་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་དེ་
 སྒོས་དགའ་དོར་ནས་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཚོས་སྐྱུ་བའི་བརྟུན་པ་སྒོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་མིང་
 གཞན་རྣམ་བཟོ་རུ་འབོད་པས་རང་ལོ་བརྟུ་ཕྱག་ཕྱག་དང་ཉག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེའོ་བ་དུས་ཀྱི་ཐོ་ཉའི་རྒྱ་
 སྟོད་རྒྱ་བའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་ཁང་བརྟེན་ས་ཐེག་ཚེན་ཚོས་ཀྱི་བ་གམ་དུ་སྐུར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་ཨོར་
 དུ་སུ་དགོ་སྒོང་དག་དབང་ལུན་ཚོགས་ཀྱིས་བགྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྐྱེད་པ་སྐྱོགས་
 དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུམ་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །།

ས་བརྟུའི་དབང་རྒྱལ་བུམས་མགོན་དང་། །ས་གསུམ་བརྟེས་པ་ཐོགས་མེད་ལ། །ས་ལ་ལུས་
 ལབ་བུག་བགྲིས་ཏེ། །ས་རྒྱལ་སྐུར་གཞུང་པར་བུང་འགོད། །ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་པོ་ཆེ། །ས་ལེ་སྐྱུམ་
 ཐོགས་རྟེན་སྤྲེལ་དང་། །ས་རྒྱལ་སྐུར་བའི་གཞུང་འདི་འདྲ། །ས་འོག་གཉེར་བཞིན་མཐོང་དཀའ་སྟེ། །ས་
 ར་ཉ་མཚུངས་གྲུབ་ཐོབ་དང་། །ས་རྩོག་སུ་འདྲའི་མཁས་པ་ཆེ། །ས་འདིར་སྟོན་ཆད་མང་བྱོན་གྱང་། །ས་
 རྒྱལ་སྐུར་གཞུང་མ་མཛད་ཕྱིར། །ས་བཅད་ཙམ་ཞིག་དེས་པས་གྱང་། །ས་ལམ་མཐོན་པར་བགྲོད་
 པ་ཡི། །ས་བོན་ཐེབ་འགྲུར་གཞུང་མཚོག་འདི། །ས་གསུམ་སྐྱེན་སེལ་སྒྲོན་མེ་སྟེ། །ས་སྟེང་མི་རུབ་འཕེལ་

རྒྱལ་ཕྱིར། །ས་ལྷོ་ལོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུར་ནས། །ས་མཐའི་ཚོས་ལྗེ་བྱམས་གླིང་དུ། །ས་ལྷག་ལོ་ལ་པར་དུ་
བསྐྱེད། །ས་མཐའ་སྤྱི་མའི་ཞབས་པད་བཏུན། །ས་སྟེང་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་དར། །ས་གསུམ་འགོ་བའི་
ཕན་བདེ་རྒྱས། །ས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཤོག། ||

1997年12月20日
1998年1月10日

༡༡། །རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་སོ་བདུན་མ་བཞུགས་སོ།།

དངུལ་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་མེད་བཟང་པོ།

༡༡། །མོ་ལོ་གེ་ཤ་རྩ་ཡ། གང་གིས་ཚོས་ཀྱན་འགྲོ་འོང་མེད་གཟིགས་གུང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་
གཅིག་ཏུ་བརྩོན་མཛད་པའི། །སླ་མ་མཚོག་དང་སྤྱན་རས་གཟིགས་མགོན་ལ། །ཉག་ཏུ་སློག་གསུམ་གུས་
བས་བྱུག་འཚལ་ལོ། །ཡན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས། །དམ་ཚོས་བསྐྱབས་
ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་ལག་ལེན་གཤམ་ལ་རག་ལས་བས། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་
བཤད་པར་བྱ།།

དལ་འཕྲོར་གྱུ་ཚེན་རྟེན་དཀའ་ཐོབ་དུས་འདིར། །བདག་གཞན་འཁོར་བའི་མཚོ་ལས་
བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་གཡེལ་བ་མེད་པར་ནི། །ཉན་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་
ལག་ལེན་ཡིན།།[༡] གཉེན་གྱི་སྤྱོད་ལ་འདོད་ཆགས་ཚུ་ལྟར་གཡོ། །དག་ཡི་སྤྱོད་ལ་ཞེ་སྤང་
མི་ལྟར་འབར། །སླང་དོར་བརྗེད་པའི་གཉི་སྤྱུག་སྤྱན་ནག་ཅན། །ཁ་ཡུལ་སློང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་
ཡིན།།[༢] ཡུལ་ངན་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ། །རྣམ་གཡེང་མེད་པས་དགེ་སྤྱོད་ངང་
གིས་འཕེལ། །རིག་པ་དངས་པས་ཚོས་ལ་ངེས་གཤམ་སྟེ། །དབེན་པ་བརྟེན་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་
ཡིན།།[༣] ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་མཛེའ་བཤེས་སོ་སོར་འབྲལ། །འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཚོར་
རྣམ་ཤུལ་དུ་ལུས།^༡ །ལུས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཁང་རྣམ་གཤམ་མགོན་པོས་འབོར། །ཚེ་འདི་སློབ་པ་འདྲང་རྒྱལ་
སྤྱི་ལག་ལེན་ཡིན།།[༤] གང་དང་འགྲོགས་ན་དུག་གསུམ་འཕེལ་འཇུག་ཞིང་། །ཐོས་བསམ་
བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འཇུག་ལ། །བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་མེད་པར་བསྐྱུར་བྱེད་པའི། །གྲོགས་ངན་
སློང་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ལག་ལེན་ཡིན།།[༥] གང་ཞིག་བརྟེན་ན་ཉེས་པ་བཟང་འཇུག་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་
ཡར་ངོའི་སློབ་ལྟར་འཕེལ་འཇུག་པའི། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རང་གི་ལུས་པས་གུང་། །གཅེས་པར་

འཛིན་པ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༥] རང་ཡང་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ཡི། འཇིག་
 རྟེན་ལྷ་ཡིས་སུ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་རུས། །དེ་ཕྱིར་གང་ལ་སྐྱབས་ན་མི་སྲུ་བའི། །དཀོན་མཚོག་སྐྱབས་
 འགོ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༦] སིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་ངན་སོང་སྲུག་བསྐྱལ་རྣམས། །སྲིག་པའི་
 ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཐུབ་པས་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྲིག་པའི་ལས། །ནམ་ཡང་མི་བྱེད་
 ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༧] སྲིད་གསུམ་བདེ་བ་རྩ་ཚེའི་ཟེལ་པ་བཞིན། །ཡུང་ཅམ་ཞིག་གིས་
 འཇིག་པའི་ཚམས་ཅན་ཡིན། །ནམ་ཡང་མི་འགྱུར་ཐར་པའི་གོ་འཕང་མཚོག་ །དོན་དུ་གཉེར་བ་ཀླུ་
 ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༨] ཐོག་མེད་དུས་ནས་བདག་ལ་བརྟེ་བ་ཅན། །མ་རྣམས་སྲུག་ན་རང་
 བདེས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་བསྐྱལ་བུའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀླུ་
 ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༩] སྲུག་བསྐྱལ་མ་ལུས་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །རྫོགས་པའི་སངས་
 ཀླུ་གཞན་ཕན་སེམས་ལས་འབྱུངས། །དེ་ཕྱིར་བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྲུག་བསྐྱལ་དག །ཡང་དག་
 བརྗེ་བ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༠] སུ་དག་འདོད་ཆེན་དབང་གིས་བདག་གི་ནོར། །ཐམས་ཅད་
 འཕྲོག་གམ་འཕྲོག་ཏུ་འཇུག་ན་ཡང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུས་གསུམ་དགེ་བ་རྣམས། །དེ་ལ་བསྡོ་
 བ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༡] བདག་ལ་ཉེས་པ་རྩུང་བེད་མེད་བཞིན་དུ། །གང་དག་བདག་
 གི་མགོ་བོ་གཙོད་བྱེད་ན་འང་། །སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་དེ་ཡི་སྲིག་པ་རྣམས། །བདག་ལ་ལེན་པ་ཀླུ་
 ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༢] འགའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་སྟོན་སྡོ་ཚོགས་པ། །སྤྱིང་གསུམ་བྱུབ་པར་སྒྲོག་
 བར་བྱེད་ན་ཡང་། །བྱུམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཀླུ་ལྷ་ལག་
 ལེན་ཡིན།། [༡༣] འགོ་མང་འདུས་པའི་དབུས་སུ་འགའ་ཞིག་གིས། །འཚང་ནས་བྱུས་ཤིང་ཚོག་ངན་
 སྤྱོད་ན་ཡང་། །དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས། །གྲུས་པར་འདུད་པ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་
 ཡིན།། [༡༤] བདག་གིས་བྱ་བཞིན་གཅེས་པར་བསྐྱུངས་པའི་མིས། །བདག་ལ་དག་བཞིན་ལྷ་བར་
 བྱེད་ན་ཡང་། །ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་བྱ་ལ་མ་བཞིན་དུ། །ལྷག་པར་བརྟེ་བ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་
 ཡིན།། [༡༥] རང་དང་མཉམ་པའང་དམན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ང་ཀླུ་དབང་གིས་བརྟན་ཐབས་བྱེད་
 བ་ཡང་། །འབྲེལ་བཞིན་དུ་གྲུས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །སྤྱི་བོར་ལེན་པ་ཀླུ་ལྷ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༦]

འཚོ་བས་པོངས་ཤིང་རྟག་ཏུ་མི་ཡིས་བརྟམ། །ཚབས་ཚེན་ནད་དང་གདོན་གྱིས་བཏབ་ཀྱང་སྲིད། །འགོ་
 ཀྱན་སྲིག་སྲིག་བདག་ལ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །ཞུམ་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༥] སྟོན་པར་
 གྲགས་ཤིང་འགོ་མང་སྲིད་བོས་བཏུད། །རྣམ་ཐོས་སུ་ཡི་ནོར་འདྲ་ཐོབ་གྱུར་གྱིང་། །སྲིད་པའི་དཔལ་
 འབྱོར་སྲིད་པོ་མེད་གཟིགས་ནས། །ཁེངས་པ་མེད་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༦] རང་གི་ཞེ་སྲུང་
 དག་བོ་མ་ཐུལ་ན། །སྲི་རོལ་དག་བོ་བཏུལ་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །དེ་སྲིར་བྱམས་དང་སྲིད་རྗེའི་
 དམག་དཔུང་གིས། །རང་རྒྱུད་འདུལ་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༧] འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་དང་འདྲ། །རི་ཅམ་སྲུང་ཅིང་སྲིད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །གང་ལ་ཞེན་ཆགས་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་
 རྣམས། །འཕུལ་ལ་སྲོང་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༨] རི་ལྟར་སྲུང་བ་འདི་དག་རང་གི་སེམས། །
 སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་སྲོལ་པའི་མཐའ་དང་བྲལ། །དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་བཟུང་འཛིན་མཚན་མ་རྣམས། །
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༩] ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་དང་ཕྱད་པ་ན། །དབྱར་གྱི་
 དུས་ཀྱི་འཇའ་ཚོན་རི་བཞིན་དུ། །མཛེས་པར་སྲུང་ཡང་བདེན་པར་མེད་ལྟ་ཞིང་། །ཞེན་ཆགས་སྲོང་བ་
 རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༠] སྲིག་བསྐལ་སྲི་ཚོགས་མི་ལམ་སུ་གི་ལྟར། །འཕྲུལ་སྲུང་བདེན་པར་
 བཟུང་བས་ཨ་ཐང་ཆད། །དེ་སྲིར་མི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དང་ཕྱད་པའི་ཚོ། །འཕྲུལ་པར་ལྟ་བུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་
 ལེན་ཡིན།། [༢༡] བྱང་རྒྱལ་འདོད་པས་ལུས་ཀྱང་བཏང་དགོས་ན། །སྲི་རོལ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་སྲོལ་
 ཅི་དགོས། །དེ་སྲིར་ལན་དང་རྣམ་སྲིན་མི་རེ་བའི། །སྲིན་པ་གཏོང་བ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༢]
 རྒྱལ་བྱིས་མེད་པར་རང་དོན་མི་འགྲུབ་ན། །གཞན་དོན་སྲུབ་པར་འདོད་པ་གང་མོའི་གནས། །དེ་
 སྲིར་སྲིད་པའི་འདུན་མ་མེད་པ་ཡི། །རྒྱལ་བྱིས་མེད་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༣] དགོ་
 བའི་ལོངས་སྲོད་འདོད་པའི་རྒྱལ་སྐྱེས་ལ། །གནོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རིན་ཚེན་གཏེར་དང་མཚུངས། །དེ་
 སྲིར་ཀུན་ལ་ཞེ་འགྲས་མེད་པ་ཡི། །བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༤] རང་དོན་
 འབའ་ཞིག་སྲུབ་པའི་ཉན་རང་ཡང་། །མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བསྐྱོག་ལྟར་བརྩོན་མཐོང་ན། །འགོ་ཀུན་དོན་
 དུ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི། །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༥] ཞིག་ནས་རབ་
 ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །གཟུགས་མེད་

བཞི་ལས་ཡང་དག་འདས་པ་ཡི། །བསམ་གཏུན་བསྐྱོམ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༧] ཤེས་
 རབ་མེད་ན་ལ་རོལ་སྤྱིན་ལྡེ་ཡིས། །རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་མི་རུས་པས། །ཐབས་དང་ལྡན་ཞིང་
 འཁོར་གསུམ་མི་རྫོག་པའི། །ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༨] རང་གི་འབྲུལ་
 པ་རང་གིས་མ་བརྟགས་ན། །ཚོས་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་ཚོས་མིན་བྱེད་མིད་པས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱུན་དུ་རང་
 གི་འབྲུལ་པ་ལ། །བརྟགས་ནས་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༡༩] ཉེན་མོངས་དབང་གིས་
 རྒྱལ་སྤྲུལ་གཞན་དག་གི། །ཉེས་པ་སྐྱེས་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་བས། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པའི་
 གང་ཟག་གི། །ཉེས་པ་མི་སྐྱེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༠] རྙེད་བཀུར་དབང་གིས་ལན་རྒྱུན་རྙེད་
 འགྱུར་ཞིང་། །ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ཉམས་འགྱུར་བས། །མཛེས་བཤེས་བྱིམ་དང་སྤྱིན་བདག་
 བྱིམ་རྣམས་ལ། །ཆགས་པ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༡] རྒྱུ་མོའི་ཚོག་གིས་གཞན་
 བཅའ་འབྲུག་འབྲུར་ཞིང་། །རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ཉམས་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཡིད་
 དུ་མི་འོང་བའི། །ཚོག་རྒྱུ་སྤོང་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༢] ཉེན་མོངས་གོམས་ན་གཉེན་
 བོས་བསྐྱོག་དཀའ་བས། །དུས་ཤེས་སྤྱིས་དུས་གཉེན་བོའི་མཚོན་བཟུང་ནས། །ཆགས་སོགས་ཉེན་མོངས་
 དང་བོ་སྤྱིས་མ་ཐག །འབྲུར་འཛོམས་བྱེད་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༣] མདོར་ན་གང་དུ་སྤྱོད་
 ལམ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཅི་འདྲ་ཞེས། །རྒྱུན་དུ་དུས་དང་ཤེས་བཞིན་ལྡན་
 པ་ཡིས། །གཞན་དོན་བསྐྱུལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༤] དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་བསྐྱུལ་ས་པའི་
 དགེ་བ་རྣམས། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྤྱོད་བསྐྱུལ་བས་ལ་བྱའི་ཕྱིར། །འཁོར་གསུམ་རྣམས་པར་དག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས། །བྱང་རྒྱུ་བསྐྱོང་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་ཡིན།། [༢༥]

མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་དོན། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གི་རྗེས་
 འབྲངས་ནས། །རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྤུམ་ཅུ་བདུན། །རྒྱལ་སྤྲུལ་ལམ་ལ་སློབ་འདོད་དོན་
 དུ་བཀོད། །སློབ་ཀྱིས་དམན་ཞིང་སྤྱུངས་པ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར། །མཁས་པ་དགུས་པའི་སྤེབ་སྤྱོར་མ་མཚེས་
 ཀྱང་། །མདོ་དང་དམ་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་སྤྲུལ་ལག་ལེན་འབྲུལ་མེད་ལགས་ཀ་
 པར་བསམ། །འོན་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཆེན་རྣམས། །སློབ་དམན་བདག་འདུས་གཉིད་དཔག་

༄༅། བཤེན་པ་ཚེན་པོའི་སློབ་སྦྱོང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་
གདམས་པའི་རྩ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྤྱན་སྒྲོལ་གྱི་ལྷ་མོ་མཚན།

༄༅། །གང་གི་བྱུགས་རྗེའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས། །འགྲོ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མེས་གདུངས་རྣམས། །རབ་ཏུ་བསིལ་
བར་མཛད་པ་ཡི། །བྱུགས་རྗེ་ཅན་ལ་བྱུག་འཚལ་ལོ།།

འགྲོ་དང་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ལ། །ཁྱེད་པར་གཅིག་གྱུང་མི་འདུག་ན། །འགྲོ་བ་མཚོན་པར་
མི་བྱེད་ལ། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་མཚོན་པར་བྱེད།།[1] །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཚོན་ན་ནི། །གཉིས་
ཀས་འདོད་དོན་སྦྱབ་པར་མཚུངས། །གཡོ་མེད་ལེགས་པར་མཚོན་ན། །འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པར་ཡང་
མཚུངས།།[2] །རྒྱལ་སྐྱེས་བྱུང་རྒྱུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་གཡོ་མེད་ལེགས་མཚོན་པས། །བྱུགས་
ལ་གང་བཞེད་ལེགས་པར་བློབ།།[3] །ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འགྲོ་རྣམས་ལ། །མཚོན་པས་ཕན་བདེ་
བྱོབ་པ་ནི། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུས་དབེར་མི་བོད། །ཚོགས་རྫོགས་སྤིག་པ་མ་ལུས་བྱུང་།།[4] །ཞེ་
སྤང་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །ལེགས་པར་དུལ་ཞིང་ཞིབར་འགྱུར། །བྱམས་དང་སྣོང་རྗེ་ལ་སོགས་
པའི། །ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་རྒྱ་བཞིན་འཕེལ།།[5] །ལྷུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །དངོས་
སྤུ་ཕན་འདོགས་ལྟ་ཅི་སློབ། །ཕན་འདོགས་བསམ་པ་སྦྱིས་ཅམ་ལའང་། །ཕན་བདེ་དབག་མེད་
འབྱུང་བ་དང་།།[6] །བསོད་ནམས་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡི། །གནས་སུའང་ལེགས་པར་འབྱུང་འགྱུར་
ཞིང་། །མཚོན་པས་ཕན་བདེ་བྱོབ་བརྣམས། །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་ལ་མེད་གྱི། །འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཡོད།།[7] །ཚེ་རིང་ནད་མེད་ལོངས་སྦྱོང་རྒྱས། །འཁོར་གཡོག་ལ་སོགས་འབྱུང་བ་ནི། །འགྲོ་དང་
ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་གཉིས། །མཚོན་པས་བློབ་པ་སྤྲུག་མོང་ཡིན།།[8] །ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་མཚོན་མ་

ཐག །བས་སྐོམ་ལ་སོགས་ཚར་འབབ་གྱི། །འགོ་བ་མཚོད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ། །འབྱུང་བ་མིན་ནོ་སྐྱམ་
 སེམས་ན།། [༩] །ལས་ཡོད་ན་ནི་འགོ་བ་ཡང་། །མཚོད་པས་དངོས་གྲུབ་རང་བཞིན་འབྱུང་། །ལས་
 མེད་ན་ནི་ནོར་བུ་ཡོད་། །མཚོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བས། །དེ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད།། [༡༠] །འདི་
 ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་འདུག་ན། །སུ་ཞིག་འགོ་རྣམས་མཚོད་མི་བྱེད། །གང་ཞིག་འགོ་རྣམས་མི་མཚོད་པར། །ལྟ་
 གཞུ་གོད་སྦྱིན་མཚོད་པར་བྱེད།། [༡༡] །ལྟ་གཞུ་མཚོད་ཀྱང་མགོན་དང་སྐྱབས། །བྱེད་པ་འདི་ལ་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ། །འགོ་བ་མཚོད་པས་མགོན་དང་སྐྱབས། །བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མཐོང་།། [༡༢] །དགྲ་
 དང་ཚོམ་རྒྱན་གཅེན་གཟན་དང་། །མེད་ཚུ་སོགས་འཛིགས་པ་ལས། །སྦྱོབ་ཅིང་ལུས་དང་ལོངས་
 སྤོད་གྱིས། །ཡོན་འདོགས་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་།། [༡༣] །འགོ་བ་མཚོད་ན་དེ་ཉིད་གྱིས། །མགོན་
 སྐྱབས་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་ཞོག །འགོ་རྣམས་མཚོད་པས་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་སེམས་རྣམས་དང་
 སྤྱིང་མ་རྣམས། །དབྱེས་ནས་སུ་བཞིན་བསྐྱུང་དོ་ཞེས། །དེ་དག་རྣམས་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།། [༡༤] །
 དེ་ལྟ་བུས་ན་འགོ་བ་རྣམས། །མཚོད་ལ་སུ་ཞིག་བརྩོན་མི་བྱེད། །ལྟ་གཞུ་གོད་སྦྱིན་མི་དཔོན་
 སོགས། །མཚོད་པས་མགོན་སྐྱབས་གང་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་འགོ་བས་བྱེད་འགྲུར་ཞིང་།། [༡༥] །འགོ་
 བ་མཚོད་པས་མགོན་སྐྱབས་སུ། །འགྲུར་བ་དེ་ལྟ་གཞུ་ཞན་ན་མེད། །ཚེ་འདི་པར་ཞོག་གྱི་མར་ཡང་། །དུམ་ལ་
 བ་ཡི་དུགས་དུད་འགོ་དང་། །འཁོར་བའི་འཛིགས་རྣམས་ཀུན་ལ་སྦྱོབ་ས།། [༡༦] །འགོ་བ་མཚོད་
 ལ་བརྩོན་བྱས་ན། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྦྱོས། །ཐེག་པ་དམན་པར་སྦྱང་བ་ཡི། །འཛིགས་
 པ་ལས་ཀྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པས།། [༡༧] །ལྟ་གཞུ་མི་དཔོན་སོགས་དོར་ལ། །འགོ་བ་རྣམས་ལ་མཚོད་པར་
 གྱིས། །ལྟ་གཞུ་མི་དཔོན་སོགས་ལྟ་བུར། །སུ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །ངལ་བའང་དོར་ལ་འགོ་
 རྣམས་མཚོད།། [༡༨]

འགོ་རྣམས་ཕན་བཏགས་སྤར་བཤད་ལྟར། །ཕན་བདེ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །སུ་ལ་
 རི་ལྟར་ཕན་བཏགས་པའི། །བརྒྱ་ཚལ་གྱང་པ་མ་ལ། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཡང་མ་མཐོང་།། [༡༩] །
 འགོ་བ་རབ་ལ་ཕན་བཏགས་ན། །དེ་ལས་བརྒྱ་འགྲུར་ཕན་འདོགས་བྱེད། །འགོ་བ་འབྲིང་དང་ཐ་
 མས་ཀྱང་། །ཡོལ་ཚེར་མཉམ་པའི་ལན་པོ་འཇལ།། [༢༠] །འགོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཞན་པས་ཀྱང་། །རང་གི་

དངོས་སུ་ཁབ་ཙམ་གྱིས། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། །བརྒྱད་པས་ཕན་འདོགས་རྒྱ་ཆེན་
 བྱེད།། [༡༡] མི་གཅིག་དང་ན་དེ་དག་གིས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བོ་
 དཔག་མེད་དད་ལྗུང་ཉེ། །རྟོན་བཀུར་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་འགྱུར།། [༡༢] མི་གཅིག་མ་དད་བྱས་
 ལྗུང་ན། །དངོས་སུ་གཞོད་དུ་མ་རུས་ཀྱང་། །དེ་ཡིས་མི་སྟོན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །སྐྱེ་བོ་དཔག་མེད་མ་
 དད་དོ།། [༡༣] རྗེ་གསུམ་གཏམ་ངན་ཡོང་བར་ངེས། །སྤུ་ལ་ཕན་འདོགས་བྱས་པ་ཡིས། །ཕ་མ་
 དགའ་བ་སྐྱེ་བ་ལྟར། །འགོ་བ་གཅིག་ལ་ཕན་བཏགས་པས། །འགོ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟོད་པར་
 བྱེད།། [༡༤] ལེན་དང་རྣམ་སྤྲིན་མི་རེ་བར། །འགོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྩོན་པ་ཡི། །སྐྱེ་བུ་འདི་ནི་ངོ་
 མཚར་ཞེས། །བསྟོད་བཀུར་བསྐྱབས་པ་རྒྱ་ཆེན་བརྗོད།། [༡༥] སྤུ་ལ་ཕན་བཏགས་དེ་འབྱུང་
 ངམ། །འགོ་ལ་སྤུ་ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། །ཞེ་མ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་ནས། །མངོན་པར་རྗོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་ཟེན།། [༡༦] རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ། །འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་འདི། །དམ་
 ཚོས་ཀུན་གྱི་ཉིང་ཁུ་ལྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྦྱོང་ཡིན།། [༡༧] གང་ཞིག་རུས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། །འགོ་
 ལ་ཕན་འདོགས་མི་རུས་ཤིང་། །གཞོད་འཚོ་མི་བཟོད་མི་སྟོང་བ། །དམ་ཚོས་སྤྲིང་བོ་སྟོང་བར་
 ཟད།། [༡༨] འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་སེམས་འདི། །མེད་མི་རུང་གི་སྟོན་འགོ་སྟེ། །དངོས་གཞི་རྗེས་
 ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན། །སྟོན་རུང་བྱེད་དང་སྤྲིན་བྱེད་དང་། །གཞི་དང་རྩ་བ་གནས་དང་རྟེན།། [༡༩] དོན་
 གཉིས་སྦྱར་དུ་འགྲུབ་པ་ཡི། །སྦྱར་ལམ་གནད་གྱི་མན་ངག་འདི། །རྒྱུ་ལ་རྩེ་རྩེ་རྒྱ་མཚོ་དང་། །ལྗོན་
 ཤིང་ལོར་ལྷ་གསེར་འབྱུང་དང་། །འབྱུང་བ་བཞི་འབྲུར་ཤེས་པར་བྱ།། [༢༠] གང་ཞིག་སྐྱེས་པར་གྱུར་
 ཙམ་ནས། །དག་བཙུན་རང་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། །བསྟོད་འོས་བཀུར་བའི་གནས་ཡིན་ཅིང་། །ལམ་
 གཞན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གཞོན་པའི།། [༢༡] གཞོན་པ་པོ་དང་ཐེག་པ་ཆེ། །གཞན་ལས་ཁྱད་པར་
 འཕགས་པ་ཡི། །ཁྱད་ཚོས་གཙོ་བོ་འདི་ཉིད་ཡིན།། [༢༢] སྤུ་ལ་ཕན་འདོགས་བསམ་པ་ལ། །དེ་འབྲུའི་
 ཡོན་ཏན་ཡོད་དམ་ཅི། །སྤུ་ལས་ཕ་གསལ་བརྒྱུད་པ་དང་། །ཚིག་ངན་སྦྱོར་བ་དུ་མ་ཡོད།། [༢༣] འགོ་
 ལ་སྤུ་ལྟར་ཕན་བཏགས་ན། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ག་ལ་སྟོན། །དེ་ནི་གཤིན་རྗེ་གྲོགས་དང་བྲན།། [༢༤]
 །འཁོར་གཡོག་སོགས་ལ་ཕན་བཏགས་པའི། །དགོས་པ་ལྟག་དང་བཙུན་པ་ཡང་། །འགོ་བ་རྣམས་ལ་

ཕན་བཏགས་ན། །དེས་པར་འབྱུང་བཀའ་འཇུག་མི་ཟ། །[༡༧] དེས་ན་ཚལ་དང་སྤང་བའི་རྫོས། །འགོ་ལ་
ཕན་འདོགས་མི་བྱེད་པར། །ལུ་ལ་སོགས་ལ་ཕན་བཏགས་ཀྱང་། །ཁྱོད་གྱི་བདེ་བ་མི་འཛོལ་པས། །ཀྱུན་
ལ་ཉེ་རིང་མེད་པ་ཡི། །བྱམས་ཤིང་བརྩེ་བའི་སེམས་ཞོག་ལ། །[༡༨]

འགོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་དང་གང་ལ་ཡང་། །བྱམས་པའི་མིག་ལྟོས་བརྩེ་བའི་སེམས་
གྱིས་བརྩུང་། །དགའ་བའི་འཇུས་སྤུལ་སྟུན་པའི་ཚོག་གིས་བོས། །གང་ཞིག་ཅི་འདོད་ཡིད་བཞིན་
རྒྱབ་པར་གྱིས། །[༡༩] ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་འགོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས། །བདག་གི་གནས་
འདིར་བརྩེ་བས་རྒྱུར་བྱོན་ལ། །བདག་གི་ལུས་དང་ལོངས་རྫོད་དག་ཅུ་ཀྱུན། །དགོས་མེད་ཡངས་
པའི་སེམས་གྱིས་ལེགས་པར་བཞེས། །[༢༠] བདག་ནི་སྟོན་ཆད་གཏི་སྤྲུག་དབང་གྱུར་པས། །ཁྱོད་
ལ་ཕན་བཏགས་ཁྱེད་ལ་དྲིན་ཆེར་བསམས། །ད་ནི་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་གང་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་
བདེ་བའི་ཐབས་སུ་ཤེས་པས་ན། །[༢༡] འགོ་ལ་ཕན་འདོགས་བརྒྱ་བྱས་ཀྱང་། །བདག་ནི་ནམ་
ཡང་དྲིན་མི་འདྲེན། །བདག་ལ་བདོག་པ་ཅི་ཡོད་པ། །ཁྱོད་ལ་ལེགས་པར་སྤུལ་ཟིན་གྱིས། །[༢༢]
བདག་ལ་འཛོལ་བ་མི་མཛད་པར། །ཅི་བདེར་གང་བཞེད་བསྐྱམས་པར་རིགས། །སྤོང་བ་ལེགས་
པར་ཚོམ་བྱེད་པ། །རང་ཉིད་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ལ། །[༢༣] གཞན་ཡང་བདེ་བའི་ཐབས་ཡིན་ན། །
མཁས་པ་སུ་ཞིག་དེ་མི་བྱེད། །འདོད་པ་རྒྱབ་ལ་ཞུགས་རྣམས་གྱིས། །སྤྲུག་བསྐྱུང་མཐའ་མེད་བཟོད་
རུས་ན། །[༢༤] ཕན་བདེ་དབག་མེད་ཐོབ་པའི་གནས། །འགོ་བ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ལ། །འབྲུལ་
གང་འབྱོར་བ་ཅི་ཉམས་ཀྱང་། །བདག་གིས་ཅི་སྟེ་བཟོད་མི་རུས། །[༢༥] ལེགས་བཤད་འདི་ལས་
དགོ་བ་གང་། །ཐོབ་པ་དེས་ནི་འགོ་བ་ཀྱུན། །བྱང་རྒྱལ་རྫོད་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་མེད་
ཐོབ་གྱུར་ཅིག། །[༢༦]

ཅེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱིས་རྫོས་རྫོས་འདི། ལྷ་གྱའི་དགོ་རྫོས་རྫོས་གོས་
རྒྱལ་མཚན་གྱིས། དཔེན་གནས་བཟང་ལུང་གི་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱུར་བ་འདིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག།

༡༡། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པ་གཞན་པན་བདུང་
རྩིའི་འོད་སྤང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ལྷུང་སྐྱོ་རོལ་པའི་དོ་རྗེ།

༡༡། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་ལ། །རིན་ཆེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་ལ་བྱུག་འཚལ་ནས། །ཐེག་
པ་མཚོག་གིས་བགོད་པར་འདོད་རྣམས་གྱི། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་རྩུང་ཟད་བཤད།།

དེ་ལ་འདིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྣོམ་པ་བཟུང་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱོབ་པར་འདོད་པ་
རྣམས་གྱིས་ནི་སྣོམ་པ་གཟུང་བ་དང་བསྐྱང་བ་དང་ཉམས་ན་སྤྱིར་འཚོས་པའི་རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱོའི་མཐུ་ཆེ་བ་རྣམས་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་།
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། བསྐྱབ་པ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་པ་དང་། སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་ཡང་ཁམས་གསུམ་འགོ་བའི་སྐྱ་མ་རྗེ་བཙུན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་
མཛད་པའི་རྒྱལ་བྱིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དང་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་སྐྱུངས་པ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་སྐྱོའི་མཐུ་རྒྱུ་བ་རྣམས་གྱིས་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་
སྣོན་དུ་སྣོམ་པ་གཟུང་བ་དང་བསྐྱང་བ་དང་འཚོས་པའི་རྒྱལ་དང་། ལྷུང་བའི་རོ་བོ་དང་གྲངས་དང་ལྷི་
ཡང་སོགས་སྐྱོ་ལ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཉིད་ལས་དེ་དག་གི་རྣམ་
གཞག་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པར་འདོད་དོ།།

དེ་ལ་བཞེ། དང་པོ་ལེན་པའི་རྒྱལ། བར་དུ་བསྐྱང་བའི་རྒྱལ། ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཀྱང་
ཉམས་ན་སྤྱིར་འཚོས་པའི་རྒྱལ། བསྐྱང་བའི་པན་ཡོན་ནོ།།

དང་པོ་ལ་བཞེས་གཉེན་བསྐྱེན་རྒྱལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ལ་སྐྱོ་སྐྱུངས་ཉེ་བྱང་ཚུབ་

གྱི་སྐྱེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཁྱིམ་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་སྐྱེམ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་སྐྱེམ་པ་ལ་
 གནས་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དུང་དུ་ཐོག་མར་སློབ་པའི་སྐྱེམས་ཚོགས་བསྐྱེད་པར་བྱས་
 བས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ནམ་ཉན་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཚུ་བ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ཁས་སྲུངས་ནས་
 བསྐྱང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་མ་བསྐྱངས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་བསྐྱང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལེགས་
 པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སློབ་པ་སྣ་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཡི་དམ་བཅས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་སློབ་པའི་
 སློབ་མཁུ་རྒྱས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་སེམས་གྱི་སློབ་པ་བྱ་དཀའ་བར་ཤེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་གྱི་
 བསྐྱབ་པའི་ཁྱར་འཁྱར་བ་ལ་མི་ལུས་པའི་སློབ་པ་ཚུལ་ཁྱིམས་གསུམ་ལ་བསམ་བ་ཐག་པ་ནས་སློབ་
 འདོད་སྐྱེས་པ་ན། སློབ་དཔོན་སློབ་སེམས་བསྐྱེད་པ། བྱང་སེམས་གྱི་སྐྱེམ་པ་ལ་གནས་པ། ཐེག་པ་
 ཚེན་པོལ་མཁས་པ། བསྐྱབ་པ་ནོད་པར་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ཚིག་
 འཇུག་འཛིན་ལུས་ཤིང་དོན་གོ་བར་ལུས་པ་ལས་སྐྱེམ་པ་སྲུང་བར་བྱའོ།།

ལོན་པའི་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དེའི་རྐང་པ་གཉིས་ལ་གཏུགས་པའི་བྱག་བྱ་ཞིང་མཇུག་སྐྱེལ་ནས་
 སྐྱེམ་པ་ནོད་པའི་ཚེད་དུ་གསོལ་བ་ལན་གསུམ་གདབ་པ་དང་། སྐྱེམས་སྐྱེམ་པ་བསྐྱང་བའི་ཕན་ཡོན་
 དང་བསྐྱབ་པའི་གཞིའི་ལྷི་ཡང་དག་ཀྱང་བརྟོད་ནས་སློབ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེམ་པའི་ཚོགས་བསྐྱབ་
 པའི་ཚེད་དུ་ས་བྱོགས་གྱི་དོར་བྱ་ཞིང་བརྒྱན་པར་བྱས་ནས་ཉེན་དགམ་པ་སོགས་དང་སྐྱེམ་ཡང་སེང་
 གའི་ཁྱི་བཅས་པ་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཉེ་མཚོན་པའི་ཡོ་བྱད་མང་དུ་བཅས་པ་དང་སྐྱབས་སུ་འགོ་
 བ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་བ་རྒྱས་པར་སྐྱེལ་ཉེ་སྐྱེམ་པ་སྐྱུར་དུ་བསྐྱེལ་བ་དང་། མཚོག་ཏུ་སློབ་སྐྱེམ་
 པ་དང་། བྱང་ཚད་དྲི་བ་རྣམས་ནི་སློབ་པའི་ཚོགས་ལོ། །དངོས་གཞི་ནི། ཚོགས་འདུ་དོན་ལེགས་པར་
 འཇོན་པར་བྱས་ནས་ལན་གསུམ་རྗེས་སྐྱོས་བྱེད་པའོ།།

མཇུག་ནི། མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་དང་། ཕན་ཡོན་གྱིས་གཞེངས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཏང་རག་
 གི་མཚོན་པ་དང་། སྐྱེམ་པ་བྱ་ཚོམ་དུ་མི་བསྐྱུག་པ་རྣམས་སོ། །ཁལ་ཉེ་སྐྱེམ་པ་ཤོད་པའི་ཡོན་ཉན་དང་
 ལྡན་པའི་སྐྱེམ་པ་རྟེན་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེན་སྐྱར་སྐྱེམ་མེད་པའི་ཚོགས་
 སྐྱེམ་པ་སྲུང་བར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་ནི་བྱང་ཚུལ་གཞུང་ལོམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་དེའི་བསྐབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
 འདི་ནི་པ་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནམ་གསང་སྲགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་ལ་
 ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་གསང་སྲགས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགོས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་
 རྩུངས་བྱུང་དུ་མར་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་པ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་བྱུན་མོང་བ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་བརྒྱུད་སྟེ་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་ལ་སློབ་པ་ལས་གཞན་པའི་ལམ་པ་ལོ་ལ་ཏུ་
 ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་དང་ཚུལ་དེ་ནི་གསང་སྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་གང་གི་
 སྒོར་འཇུག་ཀྱང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་དུ་ག་གི་ལམ་ནི་ཐེག་ཆེན་
 གཉིས་ཀྱི་ལམ་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་པས་གསལ་སྲགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒོར་འཇུག་པ་ན་ཡང་སྒོམ་པ་འདི་
 དེས་པར་གཟུང་དགོས་སོ།།⁹

དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། དེ་བྱིར་དོ་རྗེ་ཐེག་པར་འཇུག་ན་ཡང་། འི་
 མ་མེད་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་དོན། །བྱམས་པ་སྲུ་རྒྱུ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་ནི། །པར་ཕྱིན་དུ་ག་ལ་སློབ་པ་གཞིར་བྱུངས་ལ། །དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་
 ལམ་གྱི་སྒོན་པ་ཐོབ། །དེ་ནི་མ་ཚང་མེད་པའི་ཐེག་མཚོག་ལམ། །དེ་ལས་གཞན་རྣམས་བྱིས་པ་
 དག་འབསྐྱེད་ཡིན།⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྲགས་ཀྱི་ཡང་བྱ་རྒྱུད་དམ་ཚོག་གསུམ་བཞོད་ལྟ་
 སུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་བསྐབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱུང་
 དགོས་པར་སྣང་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་བྱུངས་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་
 པའི་གནས་ལ་གོམས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་མི་གཏོར་བ་ནི་བསྐྱུང་ཐབས་ཀྱི་མཚོག་
 ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྦྱིར་ན་མདོ་སྟེ་འོ་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་བྱུང་པར་དུ་བྱང་ས་དང་བསྐབ་བཏུས་རྣམས་
 མཉན་དགོས་ལ་དེ་ཙམ་མ་རུས་ན་འང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ལུ་ལེ་དེས་པར་མཉན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་
 བྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཚོངས་པར་འགྱུར་བས་ཅིས་ཀྱང་མཉན་དགོས་སོ། །དེ་དག་མ་ཉན་ནས་ཀྱང་འབད་པས་

བསྐྱབ་བྱ་ལ་སློབ་དགོས་ཀྱི་དཔུལ་པོས་ལྷག་པོའི་ནོར་བུ་དང་བ་ལྟར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤང་བྱའི་ལྷང་
བའི་སྡེ་ཚན་ནམ་མའི་མེ་མེ་པའི་རིས་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་རིས་ཏེ་གཉིས་འོན་པར་དེས་སོ། །ཟུག་པ་རུང་
འབྲིང་གི་ལྷང་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཉེས་བྱས་ཡིན་ལ་སྡེ་ཚན་ནི་པམ་པའི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་གཉིས། པམ་པའི་སྡེ་ཚན་དང་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སོ་སོའི་
ཡན་ལག་དང་། ལུང་མོང་གི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་བརྟུན་ལུ་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོན་དང་བཀྲར་
སྟེར་ཚགས་པ་ཡིས། །བདག་བརྟེན་གཞན་ལ་སློབ་པ་དང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་
དད་པ། ལྷན་གསལ། རོན་གོ་བ། རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་འགོ་བ་ལ། ཚགས་ཡུལ་ཟས་གོས་
སོགས་རྟོན་པ་དང་བྱི་རྟོན་སོགས་བཀྲར་སྟེ་གང་རུང་ལ། ཚགས་པའི་ཚད་མཚོན་པ་དང་གཞན་དོན་
མ་ཡིན་པར་རྟོན་བཀྲར་གྱི་ངོ་བོའི་སློབ་པ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སློབ་པས། བརྟེན་བྱ་རང་ལ་བརྟེན་པ་
དང་གཞན་བཀྲར་བའི་གནས་ལ་སློབ་པའི་དག་གང་རུང་སྐྱེས་པ་པ་རོལ་པས་དོན་གོ་བའོ། །འདི་ལ་
བདག་བརྟེན་གཞན་སློབ་ཀྱི་པམ་པ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བསྐྱབ་མགོན་མེད་གྱུར་བ་ལ། །སེར་སྐྱས་ཚམས་ལོར་མི་སྟེར་དང་། །ཞེས་
པ་སྟེ། སློང་པ་པོ་ཚམས་དང་ནོར་གྱི་ལོངས་སློབ་གང་རུང་གིས་ལོངས་གིང་དེ་སེལ་བ་ཡང་རང་ལས་
གཞན་ད་ལྟ་མེད་པ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སློང་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རང་གི་བྱུང་དུ་ལེགས་པར་
ལོངས་པ་ལ། ལྷན་བྱའི་དངོས་པོ་ནོར་རམ་ཚམས་རང་ལ་ཡོད་བཞིན་དུ། གཞོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚེ་
མཚོན་དང་དུག་ལྟ་སྟེ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ། བསམ་པ་སེར་སྐྱས་ཟེལ་གྱིས་ནན་ནས་མི་སྟེར་བར་ཐག་
བཅད་པའོ། །འདི་ལ་ཚམས་ལོར་མི་སྟེར་བའི་པམ་པ་གཉིས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བཤགས་གྲང་མི་ཉན་པར། །ཁྱོས་ནས་གཞན་ལ་འཚོག་པ་
དང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་རང་དང་རིས་མཐུན་པའི་འགོ་བ་དོན་གོ་བ་ལ། བསམ་པ་ཁྱོས་ནས་ཚོག་
རྒྱུ་བ་པོ་སྐྱ་ཞིང་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲང་ཁྱོ་བ་མི་གཉོང་བར་འཕེལ་བར་བྱེད་ཅིང་དེས་ཟེལ་གྱིས་ནན་པའི་
དབང་གིས། སློབ་པ་ལུས་དངོས་སམ་དེས་འཕངས་བའམ་དེ་དང་འབྲེལ་བས་བརྟེན་པ་འམ་གོ་རང་

འཇུག་པ་སོགས་འཚོ་བ་དང་ལྷག་གིས་བཞུ་བ་སོགས་མཐོ་འཚོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤད་སྐྱུང་བྱེད་
པ་པོ་སྐར་རང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ། ད་ལྟ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཤད་སྐྱུངས་བྱེད་འདོད་པས། ཤད་
སྐྱུང་བྱེད་ཚུལ་དུས་དང་མཐུན་པ་དང་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་བཟོད་གསོལ་གྱི་བརྒྱ་སྤོང་པ་ལ། ལྷན་སྤོང་
སྐར་གྱི་གནོད་པ་ལ་ཁོ་བའི་བསམ་པ་བདོ་བ་ཞེ་ལ་བཟུང་བའི་ཁོན་འཛིན་གྱིས། རོ་བོ་དག་མི་ཉན་
ཞིང་བཟོད་པ་ཁས་མི་ལེན་ལ་བསམ་པས་ཁོ་བ་མི་གཏོང་བའོ། །འདི་ལ་འཚོག་པ་དང་ཤད་སྐྱུང་མི་
ལེན་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ།།

བཞི་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བྱེད་དང་། །དམ་ཚོས་ལྟར་སྐར་སྤོན་པའོ།” །ཞེས་པ་སྟེ།
གཞི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཚོགས་སྤོན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྤོང་ལ། སྐར་བ་འདེབས་ཚུལ་
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྤོན་རྒྱ་ཚོས་མ་
ཡིན་པ་བཟུན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམ་ཚོས་ལྟར་སྐར་ལ། སྤོན་ཚུལ་རང་ཉིད་དགའ་བཞིན་དུ་
གཞན་ལ་སྤོན་ཞིང་དེའི་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་འཇུག་པའོ། །འདི་ལ་ཐེག་ཆེན་སྤོང་བ་དང་དམ་ཚོས་ལྟར་སྐར་
སྤོན་པའི་ཕམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ཡན་བྱང་སེམས་ཕམ་པ་བརྒྱད་དོ།།

ལྷ་པ་ནི། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ། །ཕས་ཕམ་པ་ཡི་ལྷང་བར་འདོད། ། ཅེས་
པ་སྟེ། རྗེས་བདག་སངས་རྒྱལ་དངོས་སམ་སྐྱ་གཟུགས་གང་རུང་། ཚོས་ལུང་རྟོགས་གང་རུང་། དག་
འདུན་སོ་སྟེ་ཡིན་ན་དག་སྤོང་བཞི་ཡན་ཆད། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རེ་རེ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་
སུའི་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གང་རུང་ལ། བསྐྱོས་པའི་སྤོན་སུ་དེ་དག་དབང་བའི་གནས་སམ་བཟའ་
བཏུང་བཞེན་པ་སོགས་ཡོ་བྱད་དུ་བགྱང་བའི་རྗེས་གང་རུང་། རྟེན་དག་འདུན་ཡིན་ན་རྒྱ་བའི་ཚེ་རང་
ཉིད་དེའི་གསེབ་རྒྱ་མི་གཏོགས་པ། བསམ་པ་འདུ་གེས་མཐོར་བ་དང་ལྷན་སྤོང་དཀོན་མཚོག་གི་ཡིན་
པ་རང་མི་དབང་ཡང་གཏན་དུ་དབྱལ་དཀོན་སྐྱམ་པས། རང་གི་ཚེད་དུ་འཇུག་སྤོང་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱིས། སྤོར་བ་རང་ངམ་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་འཇབ་སུས་རྒྱ་བའམ་མཐུས་ཕྲོག་པ་གང་རུང་གིས་
སྐངས་པ། ཐོབ་སློབ་སྟེ་པའོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དཀོར་ཕྲོག་པ་སོགས་ཕམ་པ་གསུམ་མོ།།

དུག་པ་ནི། དམ་པའི་ཚོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ། །གཉིས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡི། །ཞེས་

པ་སྟེ། ཡུལ་ཐེག་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་རང་གི་ལམ་གྱི་ཚ་གས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་
པའི་མདོ་སྟེ་གཅིག་ལ། སྟོང་རྒྱལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྐྱུར་
བ་འདེབས་པའོ། །འདི་ལ་ཐེག་ཚེན་སྟོང་བ་སོགས་ཡམ་པ་གསུམ་མོ།།

བདུན་པ་ནི། རྒྱལ་བྱིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྟོང་ལ། །རུར་སྒྲིག་འཕྲོག་དང་བརྟེན་པ་དང་། །
བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་རྒྱ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་།¹⁰ །ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་
གྱི་རྗེས་སུ་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ། །བསྐབ་པའི་གཞི་བཟུང་མ་བཟུང་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་ལྡན་པ་དང་འཆལ་
བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། །ཀུན་སྟོང་གནོད་ཅིང་འཚོ་བའི་བསམ་པས། སྐྱུར་བ་གོས་རུར་སྒྲིག་འཕྲོག་
པའམ་རབ་བྱུང་ལས་ཡབ་སྟེ་བྱིམ་ན་གནས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །འདི་ལ་རུར་སྒྲིག་ཕྲོག་པ་དང་རབ་
བྱུང་ལས་ཡབ་པའི་ཡམ་པ་གཉེས་སོ།།

བརྒྱད་པ་ནི། མཚམས་མེད་ལྡོ་བོ་བྱེད་པ་དང་།¹¹ །ཞེས་པ་སྟེ། ས་དང་མ་དང་དག་བཙོན་
པ་བསད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་
འབྱེན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེ་འདི་འི་དབྱེན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་གོང་གི་བྱང་སའི་ཡམ་པ་ལྡོ་བས་
བསྟུས་སོ། །འདི་ལ་མཚམས་མེད་གྱི་རྩ་ལྟར་ལྡོ་བོ།།

དགུ་པ་ནི། རྟོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་དང་།¹² །ཞེས་པ་སྟེ། དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་
དང་སྟེ་བ་སྟེ་མེད་དེ་ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་རྟོག་ལྟ་འཛིན་པའོ།།

བཅུ་པ་ནི། གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཛིག་པ་ལ། །རྩ་བའི་ལྟར་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས།¹³ །ཞེས་
པ་སྟེ། གནས་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲུང་དང་ལྗོངས་དང་ཡུལ་འཁོར་གང་རུང་། ཀུན་སྟོང་གཞིག་པའི་བསམ་
པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། སྐྱུར་བ་འཛིག་པའི་ཐབས་གང་ཡང་རུང་བས་བཞིག་
པའོ། །འདི་ལ་གྲོང་འཛོམས་པ་སོགས་གྱི་རྩ་ལྟར་བཞིའོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་ནི། རྒྱོ་སྐྱུངས་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་།¹⁴ །ཞེས་
པ་སྟེ། ཡུལ་ནན་ཏན་གྱིས་རྒྱོ་མ་སྐྱུངས་པར་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ན་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་དང་རྫོགས་བྱང་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ལ། བསྟན་བྱ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་སྟོང་པ་

ཉིད་བསྟན་པས་རྒྱག་ནས་རྫོགས་བྱང་གི་སེམས་ལས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའོ། །འདི་ནི་སྣོད་མ་བརྟགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་སྣོད་བརྟགས་པ་ན་རང་གིས་སྣོད་དུ་རུང་བར་
ཤེས་ན་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་གྱང་པམ་པ་མི་བསྐྱེད་དམ་སྟུམ་མོ་¹⁶ །ཞེས་རྗེ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོས་
གསུངས་སོ།།

བརྟུ་གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོག་བ་
དང་།¹⁷ །ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱོག་བྱ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་ཚེན་ལ་ཞུགས་པ་ལ། བསྐྱོག་
ཆུལ་ཁྱོད་གྱིས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྤྱད་པར་མི་རུས་འཚང་རྒྱ་བར་མི་རུས་གྱིས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པར་སེམས་
བསྐྱེད་དང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྐྱོག་པ་སྟེ། འདི་ལ་བསྐྱོག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་
བར་ལོག་པ་དགོས་པ་འདྲ་¹⁸ །ཞེས་གསུང་རོ།།

བརྟུ་གསུམ་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཚེལ་སྦྱོར་བ་དང་།¹⁹ །ཞེས་
པ་སྟེ། གོ་བུའི་ཡུལ་སོ་སོར་ཐར་པ་དང་འདུལ་བའི་ཆུལ་བྱིམས་ལ་ཆུལ་བཞིན་དུ་སྦྱོབ་པ་ལ། གོ་
བུད་གྱི་ཆུལ་འདུལ་བའི་ཆུལ་བྱིམས་དག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཐེག་ཚེན་
སྟོས་²⁰ །ཤིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྣོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་འདག་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་ཚེན་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་འདག་པར་སྒྲིས་པས་པ་རོལ་པོ་དེ་
ལས་ལོག་པའོ།།

བརྟུ་བཞི་པ་ནི། སྦོལ་བའི་ཐེག་པས་ཚགས་ལ་སོགས། །སྦོང་བར་གྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །པ་
རོལ་དག་གྱང་འཛིན་འཇུག་དང་།²¹ །ཞེས་པ་སྟེ། སྦོལ་བ་གདབ་ཡུལ་ཉན་ཐོས་སམ་རང་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་གང་རུང་དམ་སྦྱི་ལ། སྦོལ་བ་འདེབས་ཆུལ་རི་ཙམ་བསྐབ་གྱང་ཉོན་མོངས་པ་མཐར་
འབྱེན་བའམ་མ་ལུས་པར་སྦོང་མི་རུས་ཞེས་བསམ་པ་ཐག་པནས་སྦོལ་བ་འདེབས་པ་སྟེ་ཉན་རང་གིས་
རྫོགས་པའི་ཚོས་གྱི་འཁོར་བ་ལས་འགྱུར་མི་རུས་ཞེས་སྦོང་བའོ།།

བཅོ་ལྔ་པ་ནི། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་། །རྟོན་པ་དང་ནི་བཀྱར་བསྟེ་དང་། །ཚོགས་
བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྦོད་དང་།²² །ཞེས་པ་སྟེ། སྦོལ་བའི་ཡུལ་གཞན་ལ་འདུན་པའི་གང་ཟག་ལ།

ཀྱུན་སྒྲོང་རྟེན་བཀྲུང་ལ་ཚགས་པའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་རྟེན་བཀྲུང་ལ་སྐབས་དོགས་པས་ཀྱུན་ནས་
 བསྐྱང་སྟེ། བརྗོད་ཚུལ་རང་ཉིད་རྟེན་བཀྲུང་དང་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་ཆེན་འདོན་པ་དང་སྒྲོག་
 པ་དང་སྟོན་པ་སོགས་བྱེད་བཞིན་དུ་བདག་ནི་རྟེན་བཀྲུང་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་པ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ལྟེ་གཉིས་བྱེད་པ་སྟེ་བསྟོད་སྐྱད་སོ་སོར་བྲལ་བ་དང་རྟེན་བཀྲུང་གང་ཅུང་ལ་
 ཚགས་པས་ཚོགས་པ་སྐྱར་དང་འབྲེལ། བསྟོད་སྐྱད་ནི་རྩུབ་གྱིས་སྐྱུས་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་^{༡༩} ཞེས་
 གསུངས་རོ། །འདི་ནི་བྱང་སའི་པམ་པ་དང་པོ་དང་དོན་གཅིག་པར་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ་སྟེ་བཞེད་པར་
 གསུངས་སོ། ^{༢༠} །དེ་ལྟར་འདི་ལོགས་སུ་མ་བགང་ན་ཅ་ལྷུང་བཅོ་བརྒྱད་དོ།

བཅུ་དྲུག་པ་ནི། བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་^{༢༡} ཞེས། །ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྐྱབ་དང་། ^{༢༢} །ཞེས་
 པ་སྟེ། ཡུལ་དོན་གོ་བའི་གང་ཟག་ལ། སྐྱ་རྒྱལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བསྟན་ནས་འདི་ནི་ཁོ་བོས་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་སྟོང་བཅེ་བས་བསྟན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་
 དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ཤིག་དང་ཁོ་བོ་དང་འབྲེལ་བར་འཇུག་རོ། །ཞེས་རང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་མེད་
 བཞིན་དུ་སྐབས་དོགས་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བསམ་པས་རྩུབ་དུ་སྐྱུས་ཤིང་ལ་ལོ་
 པོས་དོན་གོ་བའོ།

བཅུ་བདུན་པ་ནི། དགོན་སྟོང་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱིན་
 བྱེད་དང་། །སྐྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ^{༢༣} །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་
 རྟེན་གྱི་ཡོ་བྱད་ལ་དགོ་འདུན་དང་དགོ་སྟོང་གསུམ་སོགས་གང་ཟག་ལ་ཆད་པས་བཅད་དེ་ཡོ་བྱད་རྒྱ་
 བའམ་རྒྱར་བཅུག་པའི་དགོར་དེ་རང་ཉིད་ལ་སྐུལ་བ་སྐྱངས་ནས་ཐོབ་སྟོ་སྐྱེས་པའོ། །འདི་དེ་དགོ་སྟོང་
 ཆད་པས་བཅད་པའི་ཅ་ལྷུང་དང་། དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ནོར་ལེན་པའི་ཅ་ལྷུང་ནི་གོང་གི་ཅ་ལྷུང་
 བདུན་པ་དང་ལྷ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བས་འདི་ནི་བྱིན་པ་ལེན་པའི་ཅ་ལྷུང་རོ། །འོན་ཀྱང་ཅ་ལྷུང་དང་པོ་
 ནི་རང་གིས་རྒྱས་པ་འམ་རྒྱར་བཅུག་པ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ནོར་གྱི་ཆད་པས་བཅད་པ་ན་དེས་
 རྒྱས་པ་འམ་རྒྱར་བཅུག་པའི་དགོར་སྐྱངས་པའི་ལྷུང་བའོ། །འདིར་དགོ་སྟོང་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་
 གསུམ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དགོར་བཤད་པ་ནི་བྱེད་པར་རོ།

བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། ཞི་གནས་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དག་འཛོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་
 རྣམས། ཁཉོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས།¹⁷ །ཞེས་པ་སྟེ། ཡུལ་ཚོས་སྤྱོད་པའི་དགོ་སྤྱོད་རྣམས་ལ། ཁྲིམས་
 རི་ལྟར་བཅས་པ་བཅེ་བའི་བསམ་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་འདོར་
 བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མང་དུ་འགྱུར་བའི་ཁྲིམས་ངན་བཅས་པ་དང་། རྗེས་བདག་སྦོང་བ་ལ་བརྩོན་
 པའི་དགོ་སྤྱོད་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་བཞིར་མ་ཡོངས་པའི། རྗེས་ཡོངས་སྤྱོད་གང་ཡང་རུང་བ།
 བསམ་པ་དེ་དག་ལ་སྣང་བའི་བསམ་པ་ས། སྦྱོར་བ་མ་བྱིན་པར་བྱངས་ནས་ཁཉོན་པ་ལ་སྦྱིན་པའོ། །

བཅུ་དགུ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ཡོངས་འདོར་དང་།¹⁸ །ཞེས་པ་སྟེ། སྦོན་སེམས་དོར་
 བའོ། །འོག་ལྟ་དང་འདི་གཉིས་བྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྡོམ་པ་གཉོང་པས་ཀྱུན་དཀྱིས་ཆེན་
 བོ་ལ་མི་སྦོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ས་ལས་བྱུང་བའི་ཕམ་པ་བཞི་དང་བསྐབ་བརྟུས་ལས་བཤད་པའི་
 ཕམ་པ་བཅུ་བཞི་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདོར་གྱི་རྩ་ལྟར་སྟེ་སྡོམ་པས་བཅུ་དགུའོ། །ཕམ་པའི་བྱེད་པ་ནི།
 མདོར་ན་ཕམ་པ་གཅིག་བྱུང་ན་ཡང་ཆད་ལས་དང་པོ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་སྲུང་ཡོད་འཕེལ་བ་དང་སྲུང་མེད་སྦྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་ན་ཕམ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུང་ན་ལྟ་
 ཅི་སྦོས། དེའི་ཕྱིར་ཕམ་པ་བྱུང་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བྱུང་དུ་ཡོད་པས་སྐམ་དུ་མི་བསམ་པར་རྩ་
 ལྟར་གིས་གཏན་མ་གོས་པ་ལ་སྦོག་བསྡོམ་བྱའོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཡན་ལག་ནི། བོང་དུ་བཤད་པའི་ཕམ་པ་འདི་དག་ལས་འོག་ལྟ་སྦྱེས་
 པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བ་གཉིས་ལ་སྦྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཚོག་གི་ཀྱུན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་ཚང་མི་
 དགོས་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཀྱུན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་མ་ཚང་ན་ཕམ་པར་མི་འཇུག་པོ། །ཀྱུན་དཀྱིས་ཆེན་པོ་
 ལ་ཡན་ལག་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཕམ་པར་འགྲོ་རྒྱ་དེ་རྣམས་ལས་གང་རུང་ཞིག་སྤྱད་ཅིང་ད་དུང་
 དེ་ལ་སྐྱར་ཡང་སྤྱོད་འདོད་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕམ་པར་འགྲོ་རྒྱའི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་ངོ་ཚད་ཁེལ་
 ཡོད་གང་རུང་ཞིག་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་ལྟ་ཞོག་རྒྱུང་རུ་ཅམ་ཡང་མ་སྦྱེས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་
 འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་བའི་ཆ་མ་ཡིན་ནོ་སྐམ་ནས་རང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛོམ་ན་ངོ་ཚད་ཤེས་པ་དང་

གཞན་གྱིས་སྐྱོད་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་འཛེམ་ན་ཁྲེལ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
 ཉེས་སྐྱོད་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་མགུ་བ་མ་ལོག་པ་སྟེ་མགུ་བ་ནི་ཉེས་སྐྱོད་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དགའ་
 བ་དང་། དགའ་བ་ནི་ཉེས་སྐྱོད་དེ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་དགའ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། ཉེས་སྐྱོད་དེ་ཉིད་
 ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བུ་སྟེ་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཚྭོགས་སུ་བལྟ་ཞིང་མི་འདོད་པའི་ཚྭོགས་སུ་མི་
 བལྟ་བའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་
 པ་མི་བལྟ་བ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་ལ་སྐྱོད་འདོད་དང་མགུ་ཞིང་དགའ་བ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཚང་དགོས་ལ།
 རྩ་མ་གཉིས་ནི་ཀུན་སྐོང་བྱུང་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཚད་དུ་མེད་
 པ་རྒྱན་ཆགས་པ་དགོས་ཀྱི་བར་དེ་དག་ཏུ་ངོ་ཚ་ཤེས་བའམ་ཁྲེལ་ཡོད་པའམ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་
 གང་རུང་ཞིག་བྱུང་ན་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་མི་ཚང་ངོ། །བྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་དུས་དེ་དག་གང་
 རུང་དུ་བྱུང་ནས་དངོས་གཞི་རྫོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཡན་ཚད་དུ་ཡིད་དེ་དག་ལས་མ་ལོག་པ་དགོས་ཀྱི་
 རིགས་འདྲ་བར་མ་ཚད་མི་དགོས་སོ། །ཀུན་དགྱིས་རྒྱུང་འབྲིང་གི་ཁྱད་པར་ནི་ཀུན་དགྱིས་ཆེན་པོའི་
 ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཚེ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་འདུག་ན་ལྟོག་མ་ཐམས་ཅད་ཚང་ཡང་ཀུན་དགྱིས་
 རྒྱུང་འབྲིང་ཤེས་པར་བྱ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བ་མི་འདུག་ན་ཀུན་དགྱིས་འབྲིང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་ཚན་ལ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལྷའམ་ཞེ་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། དཀོན་
 མཚོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཚོད།^{༡༠} །ཅེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དངོས་སམ་དེའི་སྐྱེ་བརྟན་དང་རྟོགས་
 པའི་ཚེས་འགོག་ལས་དང་ལུང་གི་ཚེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གང་རུང་དང་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་སྟེ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཐ་ན་ལུས་ཀྱིས་སྤྱིག་གཅིག་ཅམ་འཚལ་བ་
 དང་། དག་གིས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཚིག་བཞི་པ་གཅིག་ཅམ་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་
 ཀྱིས་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དང་པ་གཅིག་ཅམ་བྱེད་པ་རྩམས་མ་བྱས་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 འདས་པའོ། །འདི་ལ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡང་སྐོ་གསུམ་གའི་མཚོད་པ་བྱ་དགོས་
 ཤིང་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་ན་ཡང་ཉེས་བྱས་འགོགས་ལུས་སོ། །ལྷུང་བ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པ་ལ་མ་

གྲུས་པ་དང་དང་པ་མེད་པའི་སྣོ་མས་ལས་དང་ཉེས་བ་ལ་སློ་བའི་ལེ་ལོས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་བརྗེད་ངས་བྱས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་³⁷ །ཅེས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་རྟོན་དགུར་ལ་ཆགས་པ་གསུམ་མམ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་འགོག་པར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་ཏེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ། །དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་འབད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་བསྐྱོག་གུང་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སློད་པ་ལ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི་སློན་ཡེ་མེད་པ་ནི་མིན་ཅོ་³⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཆན་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་མི་བྱེད།³⁹ །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ལས་སྣོ་མ་བའི་སྣོ་ནས་ཆེས་ཆུན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣོ་ནས་བཀུར་སྟེ་བྱ་བར་འོས་པ་རང་དང་ཚོས་མཐུན་པ་མཐོང་ན་ལངས་གིང་སྟན་སྟོབ་པ་སོགས་མི་བྱེད་པའོ།།

བཞི་པ་ནི། དྲིས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་འདེབས།⁴⁰ །ཞེས་པ་སྟེ། བ་རོལ་པོས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་ལ་གསོང་པོར་སྐྱ་ཞིང་ནང་འདྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གུན་ཏུ་སྐྱ་ལ་ཡང་དགག་པར་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྐྱ་མ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེ་བྲག་འདྲི་བ་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལན་མི་བརྗོད་པའོ། །འདི་དང་སྐྱ་མ་གཉིས་ལ་ལྷུང་བ་མེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ནད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་གཉིད་ལོག་པ་ལ་གཞན་གྱིས་སད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱ་མ་པ་སྟེ་གཉིས་དང་རང་གིས་གཞན་ལ་ཚོས་སྟོན་པའམ་གཞན་དང་ཚོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་སྐྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དུས་དང་། གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་ཉོན་པའམ་གཞན་འབེལ་གཏམ་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་བཤག་དེ་ཉོན་པའི་དུས་ཏེ་གསུམ་དང་ལངས་པ་སོགས་བྱས་ན་གཞན་ཚོས་ཉོན་པའི་བར་ཆད་དུ་སོང་ནས་གཞན་མི་དགའ་བར་འཇུག་ར་བ་བསྐྱུང་བ་དང་ཚོས་སྐྱ་བ་མི་དགའ་བར་འཇུག་ར་གྱི་དོགས་ནས་དེའི་སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་མི་ལངས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་དེས་བ་རོལ་པོ་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱང་སྟེ།

དགོ་བའི་ལས་ལ་འགོད་པ་དང་ཕྱག་མི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་དགོ་འདུན་གྱིས་བྱས་པ་བསྐྱེད་བ་
 དང་གྲུ་ས་པ་སོགས་བྱས་ན་རང་ལ་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་མནར་སེམས་སྐྱེ་བ་བསྐྱེད་བསྐྱེ་ལྡན་མས་ནི་རིམ་
 བཞིན་རྟེན་དང་གནས་སྐབས་དང་དགོས་པའི་སྐོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་ལྷུང་བར་
 འཇུག་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་གཞོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་དང་སེམས་འབྲུགས་
 པའི་ཁོང་ཁྱོད་བས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། སྐྱོམས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་བརྟེན་
 ངས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ།།

ལྷ་བ་ནི། མགོན་པོས་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་།¹⁴ །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་རབ་བྱུང་གི་ཁྱིམ་
 མམ་དགོ་འདུན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ངམ་ཁྱིམ་པའི་ཁྱིམ་དུ་ཟས་སྐོམ་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་
 ཀྱི་མགོན་དུ་བོས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོས་བོས་པ་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་མི་
 འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་དང་། སྐྱོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །རང་ཉིད་ན་སྟེ་མི་རུས་པ་དང་ལྡར་གཞན་ལ་ཁས་སྲུངས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་།
 ལམ་ཐག་རིང་ཞིང་བཟོད་མི་རུས་པ་དང་། ལམ་ན་དགུ་དང་གཅན་གཟན་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། མཐོ་འཚམས་པའི་བསམ་པས་བོས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། མ་སོང་བའི་ཐབས་
 དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་དགོ་ཕྱོགས་ལ་བརྩོན་པའི་བར་ཆད་བསྐྱེད་བ་དང་། སྔོན་མ་
 ཐོས་པའི་དོན་ལྡན་གྱི་ཚོས་མཉམ་པ་ལས་ཉམས་སུ་དོགས་པ་དང་། སྔོན་མ་ཐོས་པའི་འབེལ་གཏམ་
 དེ་ལྟ་སུའི་གོགས་སུ་འཇུག་དོགས་དང་། གཞན་མང་པོའི་མནར་སེམས་བསྐྱེད་བ་དང་། ལུང་བཟེད་
 ཁས་སུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམ་ས་བསྐྱེད་བ་སྟེ་དུག་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་
 ལམ་དང་སྐྱོན་བདག་དང་དགོས་པའི་སྐོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

དུག་པ་ནི། གསེར་ལ་སོགས་བ་ལེན་མི་བྱེད།¹⁵ །ཅེས་པ་སྟེ། སྐྱིན་བདག་གང་ཡང་རུང་
 བས་གསེར་དེུལ་སོགས་ནོར་གྱི་རྣམ་གྲངས་སྤྱ་ཚོགས་པ་རྣམས་འཐོབ་ཅིང་ནན་གྱིས་སྐྱིན་པའི་དུས་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལས་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོས་མི་ལེན་ཞིང་སྔོང་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་
 དང་། སྐྱོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་བྱས་སོ། །དངོས་པོ་དེ་

སྐྱེས་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཚགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་གཅིག་དང་། བ་རོལ་པོས་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོད་
དོགས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་ནོར་དུ་དོགས་པ་དང་། སྤྱིན་བདག་དབུལ་པོར་སོང་དོགས་པ་སྟེ་
གསུམ་དང་། རྗེས་དེ་མཚོན་རྟེན་ནམ་དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པར་དོགས་པ་དང་། གཞན་
ལས་མི་རིགས་པས་སྒོགས་པ་འམ་དེ་ལས་གསོད་པ་དང་འཛིང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་
བར་དོགས་པ་གཉིས་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་དང་། སྤྱིན་བདག་དང་། རྗེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་
པ་མེད་པའོ།།

བདུན་པ་ནི། ཚེས་འདོད་པ་ལ་བྱིན་མི་འདོད།³² ཚེས་པ་སྟེ། གཞན་ཚེས་འདོད་པ་རྣམས་
ལ་མནར་སེམས་སམ་ཁོང་ཁྲོ་འམ་ཕྱག་དོག་གི་དབང་གི་སཚེས་མི་སྤྱིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་།
སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཉེས་པའོ། །འདི་ཡང་ཚེས་མི་སྤྱིན་པའི་སམ་པ་དང་མི་
འདྲ་སྟེ། སེར་སྐའི་ཀྱུན་སྒྲོང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ནད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་ཚེས་མི་ཤེས་པ་སྟེ་
གཉིས་དང་། བ་རོལ་པོ་ཐབས་དེས་འདུལ་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། སྐྱགས་འཚོལ་བའམ་སེམས་མ་
གུས་ཤིང་བག་གིས་ཞེས་མེད་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ངན་པས་ནོད་པ་དང་དབང་པོ་མ་སྤྱིན་པ་ཚོས་རྒྱ་
ཚེན་པོ་བརྟན་པ་ཐོས་ན་སྐྱག་ཅིང་ཡིད་མི་ཆེས་པས་ལོག་པར་ལྷ་བའམ། ལེགས་པར་བརྟུན་ཀྱང་
མི་ཉན་པའམ། གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མིན་པ་མང་དུ་བསྐྱེད་པས་ངན་སོང་དུ་འགོ་དོགས་པ་
དང་། གང་ཟག་དེའི་ལག་རྒྱ་སོང་ན་གཞན་སྤོད་མིན་ལ་འཕེལ་དུ་དོགས་པ་སྟེ་བཞི་རྣམས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཚེས་མ་བཤད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །འདིའི་
སེམས་མ་གུས་པ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང་ཚོག་གི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཚང་མི་དགོས་སོ། །འདི་ཡན་ཆད་ཀྱི་
ཉེས་བྱས་བདུན་ནི་དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པའོ།།

བརྒྱད་པ་ནི། རྒྱལ་བྱིམས་འཚལ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོད།³³ །ཞེས་པ་སྟེ། མཚམས་མེད་
བྱེད་པ་སོགས་མ་རུངས་པ་དང་ཕ་ལྷང་བྱུང་བའི་རྒྱལ་བྱིམས་འཚལ་བ་རྣམས་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་ནས་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྲོས་ཡལ་བར་འདོད་རམ་ཁྱུང་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་། སྤྱོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་ཡལ་བར་བོར་བ་དང་བརྗེད་ངས་ཁྱུང་དུ་གསོད་ན་ཉོན་མོངས་

དོན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཅས་པ་ལ་ནི་གཞན་དོན་དུ་དེ་ལས་འདའ་དགོས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་ནི་དམིགས་བསལ་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་སྤང་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་དགོས་ཤིང་བཅས་རིགས་དེ་གསུམ་གྱིས་སོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་དཔྱེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྡོམ་པ་འོག་མའི་བཅས་པ་ལས་འདས་ཀྱང་གོང་མས་འདག་གོ་ཞེས་སྒྲིབ་ཞིང་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུག་ལྟར་སྤང་བར་བྱའོ།^༩ །ཞེས་རྗེ་སློམས་བཀའ་ལྷུ་ལ་དོ།།

བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སྤྱིང་བརྗེར་བཅས་ན་མི་དག་མེད།^{༡༠} །ཅེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཞེན་དུ་སློབ་པ། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་མ་རྟེན་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་བདུན་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། གཞུང་ལས། གཞན་དོན་དུ་དེ་དག་ལ་མ་ཞུགས་ན་ཉེས་བྱས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་བཟང་པོས་ཉེས་བྱས་ཞེ་དུག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་ཉེས་བྱས་གཅིག་ལ་བགྲང་དགོས་སོ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་རང་གི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་བཅས་པ་ལ་སློབ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཉེས་བྱས་ལེགས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ་ད་དུང་བརྟག་པར་བྱའོ། །ལུས་ངག་གི་བདུན་གནང་བའི་རྟེན་ནི་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་བསྐྱུས་པ་དུ་མར་ལམ་ལ་གོམས་པ་ཐབས་ལ་མཐས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ལོགས་སུ་མ་བགྲང་ན་ཉེས་བྱས་ཞེ་ལྷ་ཡིན་ནོ།།

བཅུ་གཉིས་པ་ནི། འཚོ་བ་ལོག་པ་དང་དུ་ལེན།^{༡༢} །ཞེས་པ་སྟེ། རྣམ་འཚོས་ལ་སོགས་པའི་ལོག་འཚོ་ལྷ་གང་རུང་བྱང་བ་རྣམས་དང་དུ་ལེན་ཞིང་དེ་དག་གིས་ངོ་ཚ་ཞིང་འཛོམ་པར་མི་བྱེད་ལ་གཉེན་པོས་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཙམ་མིན་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་གས་ཆེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་ཉེས་བྱས་གཉིས་པའི་སྐབས་ལྟར་དོ། །ལོག་འཚོ་ལྷའི་མཚན་ཉིད་ནི་རིག་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རྣམ་འཚོས་རྟེན་དང་

བཀྲར་སྟེང་ཕྱིར། །དབང་པོ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ལ་གསལ་གསལ་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེང་ཕྱིར། །ཚིག་འཇམ་སྐར་ལོ་སྐྱོ་བའོ། །གཞོགས་སྐོང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་རྣམ་ལ་བསྐྱེད་བྱེད་པ། །ཐོབ་གྱིས་འཇལ་བ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །མདོན་སུམ་གཞན་ལ་སྐོང་བྱེད་པ། །རྟེན་པས་རྟེན་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྐར་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱེད་པའོ།^༧ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་ནི། །འཕྱར་ནས་རབ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སོགས།^༨ །ཞེས་པ་སྟེ། །འདོད་ཚུགས་གྱི་ཚར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་རྒྱུ་ལ་སྟེ། །དེས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པས་མ་ཞི་ཞིང་དེ་ལ་དགའ་བ་དང་། །རྟོག་དུ་རྒྱུ་ལ་དང་། །ཅུ་ཞིང་ཅ་ཅོ་འདོན་ལ་གཡེང་བ་དང་། །གཞན་ལ་ཡང་རྒྱུ་དུ་གཞུག་པར་འདོད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། །བརྗེད་པས་དེ་དག་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐར་བཞིན་ཏེ་གཅིག་དང་། །གཞན་ཀྱང་ནས་མནར་སེམས་སྐྱེས་པ་ཐབས་དེས་སྐྱིར་བས་ལ་བར་འདོད་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ལྷ་རྒྱ་བས་ལ་བར་འདོད་པ་དང་། །གཞན་ཅེ་དམོ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་དག་པ་ལ་བསྐྱེ་ཞིང་བཞག་པའམ་རང་དང་སྟོན་མཛེས་བ་བསྐྱེད་བའམ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། །གཞན་རང་ལ་མི་དགའ་བར་དོགས་པའམ་མནར་སེམས་དང་རྒྱབ་གྱིས་སྐྱོགས་པར་འཕྱུར་དུ་དོགས་པ་ལ་དགའ་བའི་བཞིན་བསྟན་པས་ནང་གི་བསམ་པ་དག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྷ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་སྟོན་པ་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །

བཅུ་བཞི་པ་ནི། །འཁོར་བ་གཅིག་སུ་བཞུད་པར་སེམས།^༩ །ཞེས་པ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་ལྷ་རྒྱུང་འདས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱ་ཡི། །དེ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྐྱོགས་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལ་འཇིགས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་དག་ལས་སེམས་ཀྱང་གིན་རྒྱུ་དབེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །བྱང་སེམས་གྱིས་ནི་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ཞིང་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བལྟ་ཞིང་དེ་སྐོང་སྐྱོན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ། །

བཅོ་ལྔ་པ་ནི། །གསལ་པ་མ་ཡིན་མི་སྐོང་བ།^{༡༠} །ཞེས་པ་སྟེ། །རང་གི་ཚིག་མི་བཅོན་པའམ་མི་བཅུན་པར་འཕྱུར་བའི་དྲི་རྒྱ་དང་མི་སྟན་^{༡༡} །པ་དང་གཏམ་རན་འཕྱུར་བའི་གཞི་རང་ལ་ཡོད་པའི་

བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྐྱང་ཞིང་མི་སེལ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། གཞི་མེད་པ་མི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མི་བསྐྱང་ཞིང་མི་སེལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། ། དྲི་ངས་སོགས་གསུམ་ནི་རྫོན་བརྗོད་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་གསུམ་མོ་ཞེས་གོ་ཡུང་བ་གསུང་ངོ། ། མི་བསྐྱང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་འབྱུང་འགྱུར་མི་འགོག་པ་འོ། ། མི་སེལ་བ་ནི་བྱུང་ཟེན་འཕྲོ་མི་གཅོད་པ་འོ། ། སྤྱི་ལོ་གསུམ་ཅན་དང་བརྗོད་སྐད་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་ཁྲོ་བས་ཟིལ་གྱིས་ལོན་ནས་ནན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སྐྱོང་མོ་སྐྱོད་པ་དང་དགེ་བ་སྐྱོད་པའི་གཞིས་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་གསུམ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་མཁན་དང་བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་མི་སྟོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སེལ་ཐབས་མ་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

བཅུ་དྲུག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱང་འཚོས་མི་བྱེད།⁴⁹ ། ཅེས་པ་སྟེ། བ་རོལ་མི་དགའ་བའི་གཞོན་པའི་ཐབས་དང་ལུས་དག་གི་སྐྱོད་པ་མི་སྟེན་པའི་ཆད་པས་འདུལ་བའི་ཐབས་དྲག་པོ་གང་གིས་ཕ་རོལ་པོ་ཉོན་མོངས་པའམ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་འཚོས་རུས་པ་མཐོང་བཞིན་དུ་དེ་མི་དགའ་བ་བསྐྱང་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཐབས་དེ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་འཚོས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། ། དེ་བྱས་པས་ཕ་རོལ་ལ་ཆེ་འདིའི་དོན་རྒྱུ་དུ་ཞེས་ཏུ་འགྱུར་ལ་གཞི་དེས་དེ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ན་ཐབས་དོན་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། ། འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བདུན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

བཅུ་བདུན་པ་ནི། གཤེ་ལ་ལན་དུ་གཤེ་ལ་སོགས།⁵⁰ ། ཞེས་པ་སྟེ། བ་རོལ་པོས་གཤེ་ལ་ཕྱིར་གཤེ་བ་དང་ཁྲོ་བ་ལ་བརྗོད་པ་ལ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་དང་མཚང་འདུ་བ་ལ་ཕྱིར་མཚང་འདུ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དགེ་སྐྱོང་གི་ཚོས་བཞེད་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། ། ཕྱིར་གཤེ་བ་ནི་ཁྲོས་ནས་སྐྱོ་བའི་ཚོགས་ལོ། ཕྱིར་ཁྲོ་བ་ནི་ཁྲོར་གཞུག་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་དག་མི་སྟེན་པ་འོ། ། ཕྱིར་བརྗོད་པ་ནི་སྟུག་བསྟུག་བསྐྱེད་པའི་བསམ་པས་བསྐྱུན་པ་འོ། ། ཕྱིར་མཚང་འདུ་བ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་ཉེས་པ་གྲོང་བའོ། ། འདི་བརྗོད་པའི་ཕམ་པ་དང་མི་འདུ་སྟེ། ཕམ་པ་ནི་བརྗོད་པའི་ལན་ལ་མི་ལྟོས་ལ་འདི་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། ཁྱོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་དོར།¹⁴ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་གིས་གཞན་ལ་
 ཉེས་པ་བྱས་པ་འཇམ་མ་བྱས་ཀྱང་གཞན་བྱས་པར་དོགས་པ་གཉིས་གང་རུང་ལ་སྤྲུག་དོག་གས་ཆེ་བའི་
 ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་སམ་དམན་པར་སོང་ན་ངོ་ཚ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཤད་སྐྱུང་
 མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་གྱིས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ཤད་སྐྱུང་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་
 དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་། རུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཁ་ན་མཐོ་བ་¹⁵ “དང་བཅས་པ་ཀྱུན་ཏུ་སྤོང་པས་ཤད་སྐྱུང་
 བྱེད་ཏུ་འཇུག་འདོད་པ་དང་། ཤད་སྐྱུང་བྱས་ན་སྤྲར་ལུག་པ་སྟེ་བའི་འཐབ་གྲོལ་ཅན་ཚོད་པ་བྱེད་པ་
 དང་། ཤད་སྐྱུང་བྱས་མ་བྱས་གང་ལ་ཡང་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་དང་།
 ཤད་སྐྱུང་མི་འདོད་པའམ་དེས་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྷ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་དང་ཡུལ་
 གྱི་སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

བཅུ་དགུ་པ་ནི། བ་རོལ་ཤད་གྱིས་འཇུག་པ་སྤོང་།¹⁶ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་ལ་གཞན་གྱིས་
 ཉེས་པ་བྱས་པ་དག་ཚོས་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པར་ཤད་སྐྱུང་བྱེད་ཀྱང་ཀྱུན་ནས་མནར་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་
 གཞན་ལ་འཚོ་བའི་མཐོ་འཚམ་བའི་བསམ་པས་ཤད་སྐྱུང་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
 སྤང་བ་མེད་ཀྱང་ལེན་མི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ཤད་
 སྐྱུང་མི་ལེན་པའི་ཐབས་པ་དང་མི་འདུ་སྟེ། བསམ་པ་ལ་ཁོན་འཛིན་ཡོད་ལ་འདི་ལ་དེ་མི་དགོས་སོ། །ཐབས་
 དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཚོས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་རིགས་པ་དང་། མཐུན་པ་མ་
 ཡིན་པ་སྟེ་ཚིག་ཅམ་གྱིས་ཤད་སྐྱུང་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་
 སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པ་འོ། །

ཉི་ལུ་པ་ནི། ཁྱོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་¹⁷ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཁོ་བའི་བསམ་
 པ་དང་པོར་བྱུང་ཞིང་རྒྱུན་མི་གཏོང་བས་འཛིན་ལ་ཉེས་པར་མི་ལྷ་ཞིང་གཉེན་པོ་མི་བསྟན་ལས་བྱུང་བ་
 དང་ཏུ་ལེན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །དེ་བསམ་པའི་ཕྱིར་འབད་ཀྱང་མ་ལོག་པ་ལ་ཉེས་པ་
 མེད་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བཞིན་བཟོད་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོགས་སོ། །

ཉེར་གཅིག་པ་ནི། ཉེད་བཀྱར་འདོད་ཕྱིར་འཁོར་རྣམས་སྡུད།⁴⁵ །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷན་པ་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་གྱོ་དང་སྟུན་འདིར་བ་དང་ལས་སུ་མི་བགོ་བ་སོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་པ་ལ་ཞེན་ཉེ་
རྗེས་འབྱུང་དུ་རེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཁོར་སྡུད་ན་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །ཟང་ཟིང་མེད་པའི་བསམ་པས་བསྐྱུས་པ་ན་རིམ་གྱོ་སོགས་བྱེད་པ་བདག་གིར་
བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

ཉེར་གཉིས་པ་ནི། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སེལ་མི་བྱེད།⁴⁶ །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷོ་མས་ལས་དང་ལེ་ལོ་
སྟེས་ཉེ་གཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་མེལ་དུ་ཉལ་བའི་བདེ་བ་དང་གྲོ་ས་འབེབས་པའི་བདེ་བ་དུས་མ་ཡིན་
པ་ཉོན་མོ་དང་མཚན་མོའི་དུས་ལ་ཡང་ནམ་གྱི་དགུང་ཐུན་མ་གཏོགས་པ་ཆ་སྟོད་སྡུད་ལ་བདག་གིར་
བྱེད་ཅིང་སེམ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་ལམ་བཞོད་པས་
དུབ་པ་དང་དེ་བས་ལ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་སྡུར་ལྟར་བྱས་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་རྟེན་གྱི་སྟོན་ཉེས་
པ་མེད་པ་ཡོ། །

ཉེར་གསུམ་པ་ནི། ཆགས་པས་བྱེ་མོའི་གཏམ་ལ་བརྟེན།⁴⁷ །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་སློབ་ཚོམ་
རྒྱན་ཐུང་མེད་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དུས་
ཡོལ་བར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡོ། །བརྟེན་པས་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་ཡོ། །དུས་ཡོལ་བ་ནི་སྡོད་ལས་བྱེད་དང་དེ་ལས་སྟོད་དུ་ཐལ་བ་སོགས་སོ། །ལ་རོལ་སྤྲོ་ཞིང་འཇུག་
པ་ལ་དྲན་པ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་དེའི་ངོར་སྐད་ཅིག་ཅམ་མཉམ་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཡ་མཚན་པོའི་
གཏམ་ལ་ཐར་ལ་དྲི་བ་ཅམ་དང་ཚུར་ལ་དྲི་བའི་ལན་འདེབས་པ་ཅམ་བྱེད་པ་སྟེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་མཉམ་མཁན་དང་གཏམ་གྱི་སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པ་ཡོ། །འདི་ཡན་ཀད་ཉེས་བྱས་གསུམ་ནི་
བརྟེན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་སོ། །

ཉེར་བཞི་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་མི་འཚོལ།⁴⁸ །ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་
པར་འདོད་ལ་མནར་སེམས་དང་ང་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་གནས་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་གདམས་ངག་གཞན་
ལ་ནོད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་སྟོ་མས་ལས་དང་ལེ་ལོས་ནོད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །ན་ལྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་། གདམས་པ་ལོག་པ་འབྱུང་དོགས་པ་
དང་། བདག་མང་དུ་བོས་པ་ཡིན་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་རྣམས་པ་འམ་གདམས་པ་ལོག་གིས་གདམས་
དག་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་ལྟེ་གསུམ་ནི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་པ་ལོ། །

ཉེར་ལྟ་པ་ནི། བསམ་གཏན་རྒྱུ་བ་པ་སྐྱོད་མི་བྱེད།⁶³ །ཅེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་པ་ལྟ་པ་ལ་ཡང་རྒྱུ་བ་པ་དང་དུ་ལེན་ཞིང་སེམས་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །དེ་སྐྱོད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་སྐྱོད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྐར་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་བ་
ལྟ་ནི། མོད་འབྱོར་གཉིས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། གཉིད་སྐྱགས་གཉིས་དང་། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མོ། །དེ་དག་རོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་རི་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པ་དང་
སྐྱོད་ལམ་རི་ལྟ་བུ་སྐྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་བཞི་རྟེང་ངེ་འཛོལ་གྱི་དུས་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་
གི་ཐམས་ཅད་དུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །⁶⁴

ཉེར་དུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྟ།⁶⁵ །ཞེས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་རྒྱུད་ལ་
སྐྱེས་པའི་ཚེ་དེའི་རོ་ལྱངས་པ་སྟེ་དགའ་བདེ་སོགས་ལ་སྟེད་ཅིང་རོ་སྐྱོད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །དེ་སྐྱོད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་སྐྱོད་པ་སོགས་ལ་ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྐར་
བཞིན་ནོ། །འདི་ཡན་ཚད་གྱི་ཉེས་བྱས་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་སྐྱགས་སོ། །

ཉེར་བདུན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྐྱོད་བར་བྱེད།⁶⁶ །ཅེས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ཉན་པ་སོགས་ཐེག་དམན་ལ་དགོས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་མི་དགོས་སྐྱམ་དུ་འཛོལ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེས་ཉན་པར་མི་བྱེད་ཚིག་དང་དོན་གཟུང་བར་མི་བྱ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱ་ལྟེ་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་རང་དེ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་གཞན་ལ་དེ་སྐད་སྒྲིབ་ན་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །ཐེག་ཆེན་པ་གང་མཐའ་གཅིག་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྟར་ལེན་པའི་འདུན་པ་
བསྐྱོག་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ན་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལྟར་བ་མེད་དོ། །

ཉེར་བརྒྱད་པ་ནི། རང་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཉེན་དེ་ལ་བརྩོན།⁶⁷ །ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་
སྐྱོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱར་ཡོད་པའི་ཉེན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡལ་བར་བོར་ནས་ཉན་ཐོས་

གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་བརྩོན་པ་མ་
བཏང་བའི་རང་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་སློབ་དགོས་སོ།^{༥༧} ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཉེར་དགུ་པ་ནི། བརྩོན་མིན་གྱི་རོལ་བསྟན་བཅོས་བརྩོན།^{༥༨} །ཞེས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱུང་ཡོད་ན་དེ་མ་བྱས་པར་སྤྲེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ནི་ཕྱི་རོལ་པའི་
རྟོག་གོ་དང་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ།^{༥༩} །ཤིན་ཏུ་ཡིད་གཞུངས་པ་དང་ལྡོ་བ་སྐྱེན་
པ་དང་ཡུན་རིང་དུ་མི་བརྗེད་པར་རྒྱས་པ་དང་དོན་སེམས་པ་དང་རྟོགས་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་རིགས་པས་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པར་སློ་མི་འགྲུ་ར་བ་དང་ལྡན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
བསྟན་བཅོས་ལས་ཉེས་འགྲུར་གྱིས་ཉིན་གཅིག་བཞེན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྩོན་པར་
བྱེད་ན་རྟོན་གྱི་སྐོ་ནས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡིད་གཞུངས་པ་ནི་ཡུན་སྤང་བྱས་ཀྱང་བྲན་རྒྱས་པ་དང་། དོན་
སེམས་པ་ནི་སློ་རྩོ་བ་དང་། དོན་རྟོགས་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་། གསུང་རབ་རིགས་
པས་རྟོགས་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། ལྡོ་བ་སྐྱེན་པ་ནི་སྦྱར་བར་ལོ་བས་པའོ།།

སུམ་ཚུ་པ་ནི། བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགའ།^{༦༠} །ཞེས་པ་སྟེ། སྦྲར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་
ཚུལ་དང་མི་འགལ་བར་སྤྲེགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གྱི་རོལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་ཀྱང་
མི་འདོད་བཞེན་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་བྱེད་པར་དེ་ལ་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དུ་དགའ་ཞིང་དྲངས་པས་འཇུག་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ།།

སོ་གཅིག་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བར་བྱེད།^{༦༡} །ཅེས་པ་སྟེ། རང་གི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
དམ་གཞན་གྱི་ཁ་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཟབ་
མོ་འཕེལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཟབ་
རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་འདི་དག་བརྗོད་བྱ་དམན་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་མིན་པའི་དོན་
དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། རྗོད་བྱེད་དམན་པའམ་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྟོན་མིན་པས་ཚོས་དང་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དམན་པས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ལ་པན་བདེར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།^ལ ཞེས་པའི་སྐྱུར་བ་འདེབས་ཚུལ་བཞི་
 བོ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་རུང་གིས་སྐྱུར་བ་འདེབས་པའི་ཚིག་སྐྱུ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་སོ། །འདི་
 ཐེག་ཚེན་སློང་བའི་ཕམ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཕམ་པ་ལ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཚོགས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་
 དགོས་ལ་འདི་ལ་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྐྱུར་བས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་དང་པོ་བས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་སློང་དང་མཐུན་པའི་མོས་བ་འཕོ་བར་དཀའ་བས་མོས་བར་མ་རྩལ་གྱང་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ།^ལ ཞེས་གསུངས་སོ། །

སོ་གཉིས་པ་ནི། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྤྲད།^ལ །ཅེས་པ་སྟེ། རང་གཅེས་པར་
 འཛིན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ཁོང་ཁྱོད་སེམས་ཀྱིས་བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྤྲད་ན་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །འདི་ཡང་བདག་བསྟོད་གཞན་སློང་གྱི་ཕམ་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། ཕམ་པ་ལ་རྟེན་
 བཀུར་ལ་ཚགས་པ་དགོས་ཤིང་འདི་ལ་ང་རྒྱལ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པས་ཀུན་སློང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟན་
 པ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟེ་སྟེགས་ཅན་ཟེལ་གྱིས་གནོན་འདོད་པའི་དུས་དང་། ཐམས་དེས་གཞན་
 འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་གཞན་མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བའམ་དད་པ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་དགོས་པའི་སློན་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །

སོ་གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲོ་མི་བྱེད།^ལ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ཚོས་འཆད་པ་
 དང་ཚོས་ཀྱི་འབལ་གཏམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་ང་རྒྱལ་དང་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྡན་
 པས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ཚོས་སློགས་པ་སོགས་མ་ཚོར་བ་དང་། བ་སྟེ་མི་རྩལ་བ་དང་། ལོག་པར་རྟོན་དུ་
 དོགས་པ་དང་། ཚོས་དེ་ཡང་ཡང་ཐོས་ཤིང་ཤེས་ཟིན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ཐོས་པ་
 བསགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་བརྒྱལ་ཏེ་ཚོས་ཐོས་
 བསམ་བསྟོམ་པ་ལ་སློ་ཞན་པ་སྟེ་བདུན་དང་། རང་ལ་ཚོས་སྐྱུ་བའི་སྐྱའི་སེམས་ནི་དགའ་བ་བསྐྱུང་
 བ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་སློན་ནས་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །

སོ་བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་སློང་དང་ཡི་གེ་རྟེན།^ལ །ཞེས་པ་སྟེ། རང་ལ་ཚོས་སྐྱུ་བའི་གང་ཟག་

ལ་བསམས་བཞིན་དུ་བྱུང་དུ་གསོད་པ་སྟེ་སྦྱིང་ནས་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་
མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱིས་བཀུར་སྟེ་མི་བྱེད་ལ་འབྲུ་ཞིང་བསྦྱིང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚིག་འབྲུ་ལེགས་
པ་ལ་ཆེ་ལྷོ་ཆེར་བྱེད་པས་དེ་ལ་རྟོན་གྱི་དོན་ལ་ཆེ་ཆེར་མི་བྱེད་པས་དེ་ལ་མི་རྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
ཉེས་པ་ལོ། །འདི་ཡན་ཆད་གྱི་ཉེས་བྱས་བརྒྱད་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཉེ་ཉེས་བྱས་སོ་བཞི་པོ་
འདི་རྣམས་ནི་དག་བ་ཚོས་སྤྱད་གྱི་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གྱི་ཉེས་པ་ལོ། །

སོ་ལྔ་པ་ནི། དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་མི་བྱེད།¹⁴ །ཅེས་པ་སྟེ། བྱེ་བ་གཏན་ལ་འབབས་
པ་དང་། ལམ་དུ་འགོ་ཞིང་འོངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐ་སྟངས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ལས་གྱི་མཐའ་ལ་
སྦྱོར་བ་དང་། འོངས་སྦྱོད་བསྐྱང་བ་དང་། བྱེ་བ་བསྐྱུམ་པ་དང་། དག་འཇོག་དང་། བསོད་ནམས་
བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་གང་རུང་ལ་མནར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྲོད་དབང་གིས་གྲོགས་བྱེད་དུ་མི་འགོ་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་འགོ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
པ་ལོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་བྱེ་བ་དེས་པར་འཛིན་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། གཉེས་པ་ནི། མགོན་པོ་དང་ཕྱི་
བཞིན་འབྲངས་མེད་པ་ལ་ལམ་གཅོད་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལུལ་སོ་སོའི་རྒྱན་གྱི་
ཐ་སྟངས་མི་ཤེས་པ་ལ་དེ་སྟོབ་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་སྟོན་པ་དང་། ལྔ་པ་ནི། འོངས་སྦྱོད་རྒྱན་པོ་སོགས་ཀྱིས་མི་འབྲེར་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་།
དུག་པ་ནི། འཁོན་སྦྱོང་བ་དང་། བདུན་པ་ནི། ཉེ་མ་དེས་པའི་བསོད་ནམས་གྱི་ལས་གྱི་གྲོགས་བྱེད་པ་
དང་། བརྒྱད་པ་ནི། དུས་དེས་པ་མེད་པར་བསོད་ནམས་རྩོམ་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལོ། །ན་སྟེ་མི་རྣམས་
པ་དང་། ལྔར་གཞན་ལ་ཁས་བླངས་པ་དང་། རུས་པ་གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་། དེ་བས་ཆེས་ལྷག་
པའི་དག་ཚྭ་གས་ལ་བརྩོན་པར་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡིད་རྩལ་ཞིང་ལུང་འབོག་མི་མཁས་པ་
སྟེ་ལྔ་དང་། གནོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་རིགས་པའི་བྱེ་བ་སྟེ་གཅིག་དང་། གྲོགས་འཚོལ་བ་རང་
གིས་བྱེད་ཅུས་བའམ་བྱེད་པའི་མགོན་དང་རྟེན་ཡོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཐབས་དེས་འདུ་ལ་བར་
འདོད་པ་དང་། གཞན་མང་པོའི་མནར་སེམས་བསྐྱང་བ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ནང་ཁྱིམས་བསྐྱང་བ་སྟེ་
གསུམ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་བྱེ་བ་དང་ལུ་ལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་གྲོགས་མ་བྱས་

ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

སོ་དྲུག་པ་ནི། བད་པོའི་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་སྤོང་།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་དང་འཕྲད་
པ་ན་མཁར་སེམས་དང་ཁོང་ཁྲོའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བད་གཡོག་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྲོ་དང་བསྟེན་
བཀྲར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་འོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་འོ། །ན་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་། རྣམ་གཤིས་དང་པོའི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ལ་བཙོལ་
བ་དང་། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་ལ་ཚོས་ལེགས་པར་སྟོན་པའམ་འཛིན་པའམ་མཉམ་པར་འཛོགས་མི་
རྣམས་པ་དང་། ལྷ་ར་གཞན་ལ་ཁས་སྲུངས་པ་སྟེ་བཞི་དང་། བད་པ་མགོན་ཅན་རྟེན་ཡོད་པ་དང་། རང་
གིས་རང་གི་གཡོག་རྣམས་པ་དང་། བད་རྒྱུན་རིངས་ཀྱིས་ཐེབས་ཉེ་སོས་ཅན་ཏུ་འདུག་པ་སྟེ་གསུམ་
དང་། དགོ་བྱོལ་གསུ་རྒྱུ་ཚེན་པོ་ལ་བཙོན་པའི་བར་ཚད་ཏུ་འགྲུར་བ་བསྐྱུང་བ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་ནི་རིམ་
པ་གཞིན་ཏུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་སྟེ་རིམ་གྲོ་མི་བྱེད་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

སོ་བདུན་པ་ནི། ལྷག་བསྐྱེད་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། ལོང་བ་དང་། ལོན་པ་
དང་། ཡན་ལག་མེད་པ་དང་། ལམ་གྱིས་ངལ་བ་དང་། སྦྱིབ་པ་ལཱའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། གཞོད་སེམས་
སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས་ཀྱང་ནས་དགྱིས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་། གཞན་གྱིས་དམའ་ཕབ་པའི་སྟུག་
བསྐྱེད་པའི་བདུན་དང་འཕྲད་པ་ན་སེལ་ཐབས་མི་བྱེད་པའོ། །འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་ལྷང་
བ་དང་ལྷང་མེད་གྱི་རྒྱལ་ནི་བད་པ་ལ་བཤད་པ་དང་འདྲའོ། །སྟུག་བསྐྱེད་སེལ་རྒྱལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
ཏུ་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་པ་དང་། སྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལག་བཅས་སྟོན་པ་
དང་། རང་གི་ལུས་སམ་བཞོན་པས་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྦྱིལ་བ་དང་། གནས་དང་ཟས་སྦྱིན་པ་ལ་
སོགས་པས་ལུས་མཉེ་བ་དང་། སྦྱིབ་པ་སེལ་བའི་གདམས་ངག་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་གོང་གས་ཚེ་
བའི་གཉེན་པོའི་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། འཕྱོང་བ་ལ་རྒྱལ་ཕམ་འོང་བ་འཛོགས་རྟེན་གྱི་རིགས་པ་སྟོན་
པའམ་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་འཛོགས་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་བསྟན་པས་སེལ་ཐོད།།

སོ་བརྒྱུད་པ་ནི། བག་མེད་པ་ལ་རིགས་མི་སྟོན།^{ལྷ} །ཞེས་པ་སྟེ། ཚོ་འདི་དང་བྱི་མའི་དོན་
ལ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ལུགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་སྟོན་མེད་པའི་རིགས་པ་དང་ཇི་ལྟར་

འཚམས་པའི་རྒྱལ་བཞིན་མནར་སེམས་དང་ཁོང་སྤོས་མི་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
 སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །རང་གིས་སྟོན་རྒྱལ་མི་
 ཤེས་པ་སྟེ་མི་རྣམས་པ་དང་། གཞན་སྟོན་རྣམས་པ་ལ་བཅོལ་བ་སྟེ་གཉེས་དང་། ས་རོལ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་
 འཚོས་རྣམས་པ་དང་། དག་བཤེས་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། རང་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་
 བཀའ་སློམ་མི་བདེ་བས་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། རིགས་པ་སྟོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་གུས་པ་མེད་པས་
 དམུ་ཚོད་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་བཞི་དང་། མ་བསྟན་པའི་ཐབས་དེས་གདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་
 བྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དགོས་པའི་སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

སོ་དགུ་བ་ནི། བྱས་ལ་ལན་དུ་ཕན་མི་འདོགས།¹⁹ །ཞེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཕན་འདོགས་
 པ་རྣམས་ལ་ཕན་ལན་བྱེད་མི་འདོད་ཅིང་ཕན་བཏགས་པ་མི་དུན་པ་འཇམ་མི་སེམས་པས་མནར་སེམས་
 གྱིས་དེ་བས་ཆེ་བའམ་མ་རྣམས་ན་མཉམ་པའམ་ཐན་རྒྱུང་དུས་མཐུན་པའི་ཕན་ལན་མི་བྱེད་ན་ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པའོ། །སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
 པའོ། །ཕན་ལན་བྱ་བར་བསྐྱེམས་བཞིན་དུ་མ་རྣམས་གིང་མ་ལྟོགས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཐབས་དེས་
 འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ས་རོལ་པོས་ཕན་ལན་བྱེད་པ་དེ་མི་འདོད་པ་སྟེ་གཅིག་རྣམས་ནི་
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

བཞི་བཅུ་པ་ནི། གཞན་གྱི་ལྷ་འདུག་སེལ་མི་བྱེད།²⁰ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་ཉེ་དུ་དང་ལོངས་
 སྟོད་དང་བྲལ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལྷ་འདུག་གྱུར་བ་ལ་མནར་སེམས་གྱིས་སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་
 པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། སྟོམས་ལས་དང་ལེ་ལོས་མི་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་
 པའོ། །འདིའི་ལྷ་འདུག་ནི་སོ་ལྷ་པ་དང་འདྲའོ། །ལྷ་འདུག་གྱི་རྣམས་དབྱེད་དེ་སེལ་རྒྱུ་ལ་ནི་བསྐྱེད་པའི་
 རྒྱར་གྱུར་པའི་གཉེན་ལ་མ་གྱི་བ་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། འབྲས་བུའི་གཉེན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་གྱི་
 བ་དང་། དག་ཉན་པའི་གཉེན་བྱ་ཕོ་མོ་དང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཞོ་གས་འཚོ་བ་གྱི་བ་དང་། ཕན་
 འདོགས་པ་དང་བྱམས་པའི་གཉེན་མཛའ་བཤེས་དང་། གོས་གོགས་དང་ཉེ་དུ་གཞན་དང་ཀན་རབས་
 གྱི་བ་དང་། ཕན་པ་སྟོན་པའི་གཉེན་མཁན་སྟོབ་དང་སླ་མ་ལྟ་བུ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་གྱི་

པའམ་རང་ཉིད་ཚོས་གོས་སོགས་འཚོལ་རྩལ་པར་གཤམ་པ་དང་། གདམས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པ་
དང་། ལྷོན་སྤྲུལ་གསུམ་ཅན་ཡིན་པ་ལས་ཚས་བརྒྱུ་རྩེད་ལོངས་ལ་དེ་ཡང་འདུལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་སྟེ་
གསུམ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གྱི་སློབ་སྦྱོར་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

ཞེ་གསུམ་པ་ནི། གཞན་གྱི་སློབ་མཐུན་མི་འཇུག་¹⁴ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་གྱི་སེམས་དང་
མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་སྣང་ལྟར་རོ། །ན་སྟེ་སོར་
མི་བཟོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དེ་དེ་ལ་སྦྲར་གཞོན་པར་འགྱུར་བའམ་དེས་རང་ལ་
གཞོན་པ་དང་། དེ་ལ་མི་གཞོན་ཀྱང་གཞན་ཆེས་མང་པོ་ལ་གཞོན་པས་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱུང་བ་
དང་། དགོ་འདུན་གྱི་ནང་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་དང་། སྤྲུལ་གསུམ་ཅན་ཚར་བཅད་པ་དང་། ཐབས་དེས་
འདུལ་བར་འདོད་པ་སྟེ་ལྷ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་དགོས་པའི་སློབ་སྦྱོར་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

ཞེ་བཞི་པ་ནི། ཡོན་ཏན་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་མི་བྱེད།¹⁵ །ཅེས་པ་སྟེ། གཞན་དག་གི་ཡང་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབས་པ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྦྱས་པ་ལ་
ལེགས་སོ་མི་སྟེར་ན་མནར་སེམས་ཀྱིས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་། ལྷོ་མས་ལས་དང་
ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་ཀྱིས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །ན་སྟེ་བརྗོད་པར་མི་རུས་པ་
དང་། བ་རོལ་པའི་གཏམ་རྗོད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟེང་པ་སྟེ་གཉིས་དང་། བ་རོལ་པོ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་མི་
དགའ་བ་ལ་དེར་གཤམ་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་སྦྱས་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་བ་སྟེ་གཅིག་
དང་། ཐབས་དེས་འདུལ་བར་འདོད་པ་དང་། བརྗོད་ན་ང་རྒྱལ་སོགས་ཉོན་མོངས་སྟེ་བའམ་གཞོན་
པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་དང་། སྤྲུལ་གསུམ་ཅན་ཚར་བཅད་པ་སྟེ་བཞི་རྣམས་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པའི་སློབ་སྦྱོར་ཉེས་པ་མེད་པའོ།།

ཞེ་ལྔ་པ་ནི། རྒྱུན་དུ་འཚམ་པར་ཚར་མི་གཅོད།¹⁶ །ཅེས་པ་སྟེ། སེམས་དམའ་དབབ་པ་
དང་ཆད་པས་བཅད་པ་དང་བསྐྱད་པར་རིགས་པ་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སློབ་སྦྱོར་དམའ་མི་འབེབས་
སམ་འབེབས་ཀྱང་ཆད་པས་མི་གཅོད་པའམ་གཅོད་ཀྱང་མི་སློབ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
སྤྲུལ་གསུམ་ཅན་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པའོ། །དུས་ལ་སྟོན་པ་

བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གི་མདོ་ལས།
 འཇམ་དཔལ་གང་གིས་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱུས་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ལོ་ར་སུ་རེན་པོ་ཆེ་དཔལ་གི་རྒྱལ་པོས་རབ་ཏུ་
 བཀའ་སྤྱོད་སྲུང་བ་ལྟལ་ལ། དེ་ལྟར་འབྲུལ་བས་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་དཔལ་བ་
 ལྟལ་བ་བས། །འཇམ་དཔལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་གང་གིས་རྣམས་པ་འདི་ལྟ་སྲིད་ཚེས་འདི་
 ཐོས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་སྟེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོག་ཅིང་འདི་ལྟ་སྲིད་ཚེས་ལ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། །ཞེས་སྟོབ་པར་འདོད་ན་དེས་མ་བསྐྱེད་སུ་ཟེན་གྱི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་
 ཏུ་བསྐྱེད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདོར་སུ་རེན་པོ་ཆེ་དཔལ་གི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་དེ་
 ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྐྱེད་པའུ་སྤྱངས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལའི་ས་ལས་
 གྱིང་མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་ཏེ།། མཐར་ཐུག་གི་
 ཕན་ཡོན་ནི། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་
 ཚུབ་ཏུ་འཚང་བྱ་བའོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་སུ་སྤྱི་
 ལྟར་དགོངས་པར་འཇུག་པའོ།།

གཉིས་པའི་འཚི་བའི་ཚོ་དགོ་བའི་ཕ་བཅོད་མེད་པ་དང་ལྷན་པས་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་
 མེད་པ་དང་ཕྱི་མར་སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་དང་འཕྲད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཚི་བའི་འཛིགས་པ་
 ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་བཞེན་ཏུ་འཚི་བའི་དུས་བྱེད་པར་འཇུག་
 པའོ། །གསུམ་པའི་ལུས་ཞིག་ནས་གྱིང་གང་ན་རང་དང་རྒྱལ་བྱིས་མཚུངས་པའམ་ལྟག་པའི་བྱང་
 སེམས་སྐྱལ་བ་འདྲ་ཞིང་ཚེས་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་དག་གནས་པ་དེར་སྟེ་
 བར་འཇུག་པའོ། །བཞི་པའི་ཚོ་འདི་ལ་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་ཚོད་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་འཇུག་པའོ། །ལྷ་པོ་ནི་ཚོ་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འབྲུངས་
 ཀྱི་རྒྱལ་བྱིས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འཐོབ་པར་འཇུག་པའོ། །དེའི་ཕན་ཡོན་དང་པོ་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་

ཀར་འཛོལ་པའི་ཕན་ཡོན་ཏེ། རྗེ་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཀྱིས་བུ་དང་སྲུ་ན་
 དང་འབྲ་བར་དགོངས་པས་དགེ་བའི་ཚོས་མི་ཉམས་གིང་འཕེལ་བའོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ནི་ཚོ་
 འདིའི་ཕན་ཡོན་ཏེ། འཆི་ཁར་ངན་འགོའི་འཛིགས་པ་མེད་ཅིང་བདེ་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་འགོ་བར་
 མཐོང་ནས་དགའ་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་ཡང་། རྗེས་འཇུག་ལས། གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་
 ཁམས། །མཐའ་ཡས་རབ་ཏུ་དགོལ་བའི་ཕྱིར། །མི་ལྡོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་དེ་ཡང་དག་
 སྲངས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་གྱང་བསོད་ནམས་ལུགས། །རྒྱན་
 མི་འཚད་པར་དུ་མ་ཞིག། །ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་།¹⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་ལ་ཡང་ཚད་མེད་པའི་ཚོགས་འཕེལ་བའོ།།

གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་ནི། རྗེ་བ་གཞན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཏེ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སུ་
 འཛིན་པ་དང་རྗེ་བ་དུ་མར་སྡོམ་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་སྲོ་ན་མེད་པ་མཐོང་
 བའི་མཁས་པས་རྒྱལ་སྐྱས་ཀྱི་རྗེས་པ་བཟུང་བ་ལ་འབད་བ་དྲག་པོ་དང་ལྡན་པར་བྱ་ཞིང་བཟུང་ནས་
 གྱང་སློག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱང་བས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ་
 བར་བྱའོ།།

དོ་རྗེ་ཐེག་དང་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །ལམ་མཚོག་གཉིས་ཀའི་གཞུང་གིང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །
 བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྐྱས་རྗེས་ལ་སློབ་པའི་རྒྱལ། །སློང་ཟང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཤད། །རྒྱལ་
 འདིར་ངལ་བ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་ཡིས། །འགོ་ཀྱན་ཡང་དག་ལམ་གྱིས་གནས་རིག་ནས། །རྒྱལ་བཞིན་
 རྒྱལ་ལ་བརྩོན་པས་ཆེས་སྣུར་བར། །བྱང་ཆུབ་མཚོག་གི་དགའ་སྟོན་ལྟོང་གྱུར་ཅིག། །བདག་གྱང་ཚོ་
 རབས་ཀྱན་ཏུ་ཐེག་མཚོག་ལ། །རྒྱལ་བཞིན་རྗེས་པའི་སྐལ་བ་མཚོག་ཐོབ་ནས། །འགོ་བ་སློབ་པའི་
 ལྷུང་ཆེན་ཁྱེར་བ་ལ། །མི་པམ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་མཚུངས་གྱུར་ཅིག། །།

ཅེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྗེས་པ་བཟུང་ནས་བསྐྱབ་པ་སློབ་པའི་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱས་པ་
 གཞན་པན་བདུད་ཅིའི་འོད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁམས་སྐྱལ་བའི་རྗེས་པ་ལས་པ་ལྟར་སྐྱ་རོལ་

༄། རྒྱལ་བའི་གྲས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱེས་ཉམས་ལེན་སྙིང་པོ་ བཞུགས་སོ།།

རྩ་དཔལ་སྐུལ་འཛིགས་མེད་ཚོས་ཀྱིད་བར་པོ།

༄། རྒྱལ་ཀྱན་ཡབ་གཅིག་རྒྱལ་གྲས་གཞོན་ལྷུ་ལྷོ་ལྷོ། རྙིང་རྗེའི་མངའ་བདག་མཉེན་རབ་རལ་
གྱི་ཅན། ལྷུ་བྱུང་ལྷུ་པས་བདུད་སྡེ་ཚར་གཅོད་པ། རིགས་གསུམ་དབྱེར་མེད་འཇམ་དཔལ་
དཔའ་བོས་སྦྱོངས།།[1] རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་ལྷུ་ལྷོ། རྒྱལ་གྲས་རྣམས་གྱིས་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་གནས། མ་ལུས་འགོ་བའི་ཕན་བདེའི་རྒྱ་གཅིག་ལྷོ། རྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་པ་
མདོར་བསྐྱེན།།[2] བརྒྱད་པའི་ཁྱེད་དང་ཡན་ཡོན་དོ་བོ་དང་། རིས་ཚོགས་དབྱེ་བ་རི་ལྷོ་རྒྱུང་བའི་
ལྷོ། རྒྱལ་བ་བྱུང་དང་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ལོ།།

དང་པོ་བརྒྱད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་ཚེ་བ་ནི།།[3] ལྷོན་པ་མཉམ་མེད་བྱུང་བའི་དབང་བོ་དེས། །
ལྷུ་བྱུང་བ་ཚེན་པོར་བྱུགས་བསྐྱེད་ནས། རྒྱལ་བ་བྱུང་བའི་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ཏེ། རས་ས་
རྒྱས་བྱེ་བ་མང་ལ་བསྐྱེན་བཀུ་ར་ནས།།[4] ཚོགས་རྗེས་ཞིང་འབྱོར་གསུལ་བྱ་སྐྱོན་པའི་
མཐར། རྙིགས་མ་ལུ་བདོ་ཚེ་ལོ་བརྒྱུ་པའི་དུས། མི་མཐེད་འཇམ་གྱིང་དོ་རྗེ་གདན་དབྱས་སུ། རྙོན་
ལམ་སྙོམས་གྱིས་མདོན་པར་རྗེས་སངས་རྒྱས།།[5] རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
བཟུང་། རྗེས་གྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱོར། རྒྱལ་གྲས་གངས་མེད་ལྷུང་བསྐྱེན་བྱང་རྒྱལ་
བཟོད། རྒྱུན་པའི་རྒྱན་བཞག་རྒྱལ་ཚབ་ལྷུང་ཡང་བསྐྱེན།།[6] ས་བརྒྱའི་དབང་ལྷུག་སེམས་དཔའ་
མཚེད་གཉིས་ལ། རྒྱུན་པ་གདན་ནས་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་བསྐྱེན། རྒྱས་གྱི་བྱ་བོ་འཇམ་དཔལ་
གཞོན་ལྷོ་ལས། རྒྱལ་བས་ལྷུང་བསྐྱེན་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱབ་དང་།།[7] རྒྱལ་གྲས་མཚུངས་མེད་ཞི་
བ་ལྷོ་རྗེས་བཟུང་། ས་བརྒྱའི་དབང་ལྷུག་རྒྱལ་ཚབ་མི་ལམ་པས། རོགས་མེད་རྗེས་བཟུང་བྱམས་

ཚོས་སྡེ་ལྷ་བཤད། །དེ་སྐད་བརྒྱད་པའི་བཀའ་འགྲུ་ལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། །[༥] །ལམ་ཟབ་ལྷ་བ་རྒྱ་ཆེན་སྐོད་
 པའི་སྐོར། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་མ་གསུམ་རིམ་པ་ལྷ་ར། །ལྷ་བ་ད་ལུ་མ་སྐོད་པ་ཡར་ཕྱིན་དུག །ས་ལམ་ཉིང་
 འཛིན་འོད་ཚད་གཙོ་བོ་སྤ། [༦] རང་རང་གཞུང་གིས་སྟོན་ཕྱིར་དེ་ལྷ་ར་རོ། །དེ་ལྷ་ར་བརྒྱད་གསུམ་
 མན་ངག་བདུད་ཚིའི་ཀྲང་། །རྒྱ་བོད་མཁས་པ་སྟོང་ལས་ལེགས་འོང་བ། །གང་ཐུགས་སུམ་པ་བཟང་
 བོར་ལེགས་བསྐྱེལ་ནས། །[༧] བསྐྱེལ་བཟང་འགོ་ལ་སྐོར་ལམས་རྒྱལ་བའི་སྤས། །ཐུབ་པས་ལུང་
 བསྟན་ཀུན་མཁུན་ཚོས་རྗེ་ཡིན། །དེ་ལས་རིང་བརྒྱད་སྟན་ནས་སྟན་དུད་ད། །ཉེ་བརྒྱད་དགོངས་པའི་
 གཏང་རྒྱ་ཐོབ་གྱུར་པ། །[༨] བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གཏར་ཆེན་ཚུམ་གཉིས་ནས། །
 རིམ་བརྒྱད་རྩ་བའི་སྤ་མའི་བར་དུའོ།

གཉིས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་ཡན་ཡོན་ནི། །རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་བགྲངས་ལས་འདས་ན་
 ཡང་། །[༩] མདོ་རུ་བསྟན་ནུམ་པ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། །མིང་དོན་གནས་འགྱུར་མི་དགའི་གཉེན་པོ་བྱེད། །དགོ་
 འབྲས་གོང་འཕེལ་ངན་སོང་སྟོ་འཕར་གཙོད། །རྣམ་མཁུན་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའོ། །[༡༠]
 དང་པོ་གང་ཟག་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཞིག །རྒྱལ་བའི་སྤས་ཞེས་མིང་གི་ཅོད་པན་ཐོབ། །འཁོར་བའི་
 བཙོན་རར་ཉོན་མོངས་འཛིང་བས་བཅིང། །བདག་བལྟས་བསྐྱུང་བའི་ཉམ་ཐག་བཙོན་བྱ་དེ། །[༡༡]
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་མོད་ལ་སྐད་ཅིག་གིས། །ལྷ་ར་བཅས་འགོ་བའི་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར། །གཉིས་
 པ་དེས་པའི་སྤྱིག་པ་ཟེལ་གཞོན་ཞིང། །མ་དེས་སྤྱིག་ལུང་ཕྱ་མོ་དུངས་འབྱིན་པ། །[༡༢] རྣམ་མའི་
 ཚོགས་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང། །རྩ་སྐྱར་ཕྱ་ལ་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་ལོ།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་ལས། །དགོ་འབྲས་འཕེལ་ཆེ་བཟང་གིང་སྤོང་པོ་
 བཞིན། །[༡༣] བྱང་རྒྱལ་བར་དུ་མདོན་མཐོའི་འབྲས་བཟང་དང། །མཐར་ཐུག་བསོད་ནམས་མཐོང་
 ཡས་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་པས་བསོད་ནམས་དམ་པའི་རྒྱ། །གོང་འཕེལ་འཇུག་པ་
 ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི། །[༡༤] སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བག་མེད་གཉིད་ལོག་ཀྱང། །ཚོགས་གཉིས་གོང་
 འཕེལ་བརྩོན་ལྡན་གཞན་ལས་ལྷག །བཞི་བ་བསམ་པ་བཟང་ལྡན་རྒྱལ་བའི་སྤས། །རྣམ་སྤྱིན་ངན་
 འགྲོར་འཕེན་པའི་ཀུན་སྤོང་རྒྱན། །[༡༥] གཙོད་ཕྱིར་བདེ་ནས་བདེ་བའི་ལམ་འགོ་ཡང། །གནས་

སྐབས་དྲན་པ་ཉམས་དང་བག་མེད་པའི། །དབང་ཕྱིར་གནས་ངན་མཆི་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི། །རིགས་སད་ཐར་འགྲུར་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་བཞིན།། [༡༩] ལྷ་པ་བྱོན་དང་བཞུགས་དང་འབྱུང་འགྲུར་གྱི། །རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་རྒྱལ་བའི་སྤུང་པོ་ཀུན། །བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཆེན་འདི་ཡིན་ཏེ། །ལམ་མཚོག་འདི་དང་བུལ་ལ་ཀུན་མཁུན་མེད།། [༢༠] དེས་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་རྒྱལ་བའི་ཁམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱས་འགྲུར་དང་འགྲོགས་པ། །རྒྱ་ལུད་དྲོད་གཤེར་འཛོམས་ཀྱི་བའི་ས་བོན་བཞིན། །གོང་འཕེལ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏོག་ལྷན་ཚོགས་འགྲུར།། [༢༡]

གསུམ་པ་ངོ་བོ་རྒྱར་གཉིས་ལྡན་པ་སྟེ། །ཤེས་རབ་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། །སྤྱིང་རྗེའི་མཐུ་ཡིས་མཐའ་ལས་འགོ་ཁམས་ལ། །དམིགས་ལྡན་གཞན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་སྟོས།། [༢༢] ལྷོན་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་འགོ་འདོད་དང་། །འགོ་བ་དངོས་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། །བཞི་བ་རེས་ཚོག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར། །བྱ་དཀའི་གནས་དང་བསྐལ་ཡུན་འགོ་མང་མཐའ།། [༢༣] མི་སྤྱིའི་སེམས་སྟོབས་གོ་ཆ་མཚོག་བགོས་པའི། །དཔའ་བོ་འདི་མཚུངས་སྲིད་ན་གཞན་མེད་ཕྱིར། །ལྷ་པ་དབྱེ་བའི་གནས་ལ་དབྱེ་སྟོན་བུལ། །གཅིག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྤྱིང་རྗེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན།། [༢༤] གཉིས་སུ་ཚོགས་གཉིས་བདེན་གཉིས་སྟོན་དང་འཇུག །གསུམ་དུ་རྒྱལ་བའི་སེམས་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་བསྐྱབ། །བཞི་ཅུ་ཚོགས་སྟོར་ལམ་དང་མ་དག་ས། །དག་ས་སངས་རྒྱས་སུ་གོ་ཤིང་བཞིན།། [༢༥] མོས་སྟོན་ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་རྣམ་པར་སྦྱིན། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྦྱིབ་ཀུན་སྲུངས་པའོ། །ལྷ་ཅུ་ལམ་ལྟར་ལས་དང་པོ་དང་ནི། །ཡོངས་སུ་སྲུང་བྱས་ཚོས་མཐོང་རྣམ་པར་གྲོལ།། [༢༦] བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་རིམ། །དུག་ཏུ་ཕྱིན་དུག་ལ་ལྟོས་སེམས་བསྐྱེད་དུག །བུལ་བ་ས་མཚམས་དབྱེ་བ་ཉི་ལུ་གཉིས། །རེ་རེ་དང་དཔེ་གྲོགས་ཚོས་མཐུན་གསུམ་གསུམ་མོ།། [༢༧]

དུག་པ་ལེན་རྒྱལ་དགེ་བའི་བཤེས་ལས་དང་། །རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤུང་བཅས་རྒྱལ་ལས་སོ། །དང་བོ་སྟོན་འགོ་དངོས་གཞི་རྗེས་དང་གསུམ། །སྟོན་འགོ་བྱུང་པར་བཞི་དང་ལྡན་པ་སྟེ།། [༢༨] དང་པོ་ལེན་ཡུལ་བཤེས་གཉིན་བྱུང་པར་ཅན། །དེ་ལ་མཚུལ་སྤུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ། །གཉིས་པ་སྟོན་འགོ་གདམས་དག་བྱུང་པར་ཅན། །སྲིད་མཐར་སྟོན་བསྐྱེད་ཞི་མཐར་ཞེན་པ་དགག། [༢༩] མཐའ་

གཉིས་སྒྲུངས་པའི་ལམ་ལ་བསྟུགས་པ་བརྗོད། །གསུམ་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཐབས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན། །ཡན་
 ལག་བདུན་གྱིས་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཚེན་བསགས། །བཞི་པ་སྣོ་རྩ་རྟེན་མཚོག་ཁྱད་པར་ཅན།། [༢༠]
 ཡུལ་དང་དུས་མཚམས་གང་གི་ཚེད་ཡིན་པ། །ཐུན་མེན་གསུམ་ལྡན་སྐྱབས་འགོས་གཞི་བཟུང་ངོ། །
 གཉིས་པ་དངོས་གཞི་དགོངས་སུ་གསོལ་བ་གསུམ། །སྣོན་འགོ་སྣོན་དང་འཇུག་པ་སྐྱབས་གཅིག་
 བྱང་།། [༢༡] གསུམ་པ་མཇུག་ཏུ་བདག་གཞན་དགའ་བ་བསྐྱོམ། །རང་གིས་བྱང་རྒྱུ་ལྱུ་བ་སྐྱས་
 དང་བཅས། །ཐོགས་མེད་མཐུན་ལྡན་མཐའ་ཡས་འགོ་ལ་དགོངས། །ཡུལ་དེར་ཡན་ལག་བདུན་བྱ་
 སྣོམ་པ་བྱང་།། [༢༢] དགའ་བ་སྐྱོམ་ཞིང་སྣོན་ལམ་གདབ་པའོ།།

བདུན་པ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱང་ཐབས་སྐྱང་བྱ་གཉིས། །སྐྱང་ཐབས་བྲན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་
 གཉིས། །འདི་མེད་བསྐྱབ་གསུམ་བསྐྱང་བར་འདོད་པ་དེ།། [༢༣] གོ་མཚོན་མེད་པའི་དཔའ་པོ་
 གཡུལ་འཇུག་འདྲ། །རན་འགོའི་གཡང་སར་རང་སྟོག་བསྟུག་པར་ཟད། །དང་པོ་བྲན་པ་ཐོས་བསམ་
 བསྐྱོམ་པའི་ཚེས། །མི་བརྗོད་རང་གི་རྒྱུད་དང་འདྲིས་བྱ་ཞིང་།། [༢༤] ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་
 ཀྱན་ལེགས་བསྐྱབས་ཏེ། །ཡང་ཡང་བསྟོ་བགྲང་བྱ་ཞིང་བྲན་གསོལ། །གཉིས་པ་ཤེས་བཞིན་སྤྱོད་
 ལམ་དུས་ཀྱན་ཏུ། །བདག་གི་ཅི་བྱས་སེམས་འདི་དགོ་འམ་མིན།། [༢༥] ཀླུ་ལྷ་གྱི་སྤྱོད་
 ལས་མ་ཉམས་སམ། །ཡང་དང་ཡང་བརྟག་རང་རྒྱུད་བྱ་ར་བྱ།།

གཉིས་པ་བསྐྱང་བྱ་སྣོམ་སྤྱད་དོན་བྱེད་གསུམ། །དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་སྣོམ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་
 བྱི།། [༢༦] རྩ་རྒྱུང་བསྐྱང་དང་དེ་ཡི་ཡན་ལག་གོ། རྩ་རྒྱུང་གཅིག་བཞི་བཅོད་བརྒྱད་རིམ་པ་ལྟར། །
 ཐབས་ལ་མཁས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས། །ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱང་།། [༢༧]
 དང་པོ་སྣོན་སེམས་མི་གཏོང་བསྐྱང་བ་སྟེ། །མཐའ་ཡས་འགོ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་སྦྱིར། །བདག་
 གི་དགོ་ཚོགས་བསྐྱབ་ཅིང་མི་དགོ་སྣོང། །སྐྱོམ་པ་མི་བརྗོད་དམ་པ་གསུམ་འབྲེལ་བར།། [༢༨] དགོ་
 ཚོགས་གང་འགྲུབ་སྐྱབ་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། །དོན་འདི་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་གྱི་སྣོམ་གཅིག་སྟེ། །ཤེས་སྣོ་
 དོན་འདུས་གནད་ཟབ་སྐྱལ་དུ་བྱུང། །མཚུངས་བྲལ་དྲིན་ཚེན་སྐྱོ་མའི་མན་དག་ལས།། [༢༩] དོན་

འདི་ཁོ་ན་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས།།

གཉིས་པ་སེར་སྒྲ་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཚོ་དང་། །གཉི་མུག་ཀུན་སྐྱོང་བཞི་ཡིས་རིམ་པ་
 བཞིན། །ཚོས་མོར་མི་སྟེར་བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད།། [༧༠] བདེག་བཙོག་བྱེད་དང་ཤད་སྐྱུང་
 ལེན་མི་བྱེད། །ཡང་དག་ཚོས་སྐྱོངས་ཚོས་མིན་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་རྒྱལ་སྟོན་པལ་ལ་འབྱུང་ཉེ་
 བའི། །ལྷང་བའི་རྣམ་གྲངས་ལྟ་བུ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན།། [༧༡] དང་བོད་ཀོན་མཚོག་དཀོར་འཕྲོག་ཚོས་
 སྐྱོང་ལས། །རྒྱལ་ལྡན་རྒྱལ་འཆལ་བྱིམས་གཅོད་བསྐྱབ་འདེབས་སོགས། །མཚམས་མེད་ལས་བྱེད་ལོག་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྷ་མ་ལྷ་ལས་ལོག་ལྟ་སྟེ།། [༧༢] དེ་ཚབ་གྲོང་སྐྱོངས་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་
 བརྡལ་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཛོམས་པ་གཅིག་བཅུས་བསྐྱབ་པའོ། །གསུམ་པ་སྐོ་མ་སྐྱུང་ལ་སྟོང་ཉིད་
 སྟོན། །རྫོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་བྱིར་བསྐྱོག་ཐེག་དམན་བཅུག། [༧༣] སོ་སོ་ཐར་པ་སྐྱངས་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་སྟོད། །ཉན་རང་ཐེག་པར་རང་འབྲས་མེད་པར་འཛིན། །རྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཡིས་བདག་བསྟོད་
 གཞན་ལ་སྟོད། །རང་གི་ཟབ་དོན་མ་རྟོགས་རྟོགས་རྒྱན་བྱེད།། [༧༤] དག་སྟོང་ཆད་པས་གཅོད་
 འཇུག་སྲུག་འབྲུལ་ལེན། །སྤང་བའི་ལོངས་སྟོད་ཁ་ཏོན་པ་ལ་སྦྱིན། །དེ་ལྟར་ཅ་ལྟང་རྒྱལ་རྣམས་
 ལེགས་བསྐྱུང་ཤིང་། །ཉམས་ན་བཙོན་རྒྱལ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ།། [༧༥] རབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལྟ་
 བའི་རང་ལ་བཤགས། །ཤིག་ལྷང་རང་བཞིན་མེད་ཤེས་འགྲོད་ཚངས་མཚོག་ །འབྱིང་གིས་རིག་སྲུགས་
 ལྟ་ལ་གསོལ་བ་གདབ། །དེ་ཡང་ཉིན་མོ་གསོ་སྟོང་སྟོམ་པ་བྱང་།། [༧༦] བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་
 བམ་མཁའི་སྟིང་པོ་ལ། །གཅིག་རྒྱ་མོས་པའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱུད་བསྐྱལ་འབད། །ཐོ་རངས་བདག་
 གི་ལྷང་བསྐྱུང་བའི་བྱིར། །མི་ལམ་སྐྱལ་བ་སྟོན་ཞེས་གསོལ་བཏབ་ཉལ།། [༧༧] བྱུང་སེམས་སྐྱལ་
 བས་ལྷང་ལས་ལྷང་བར་བྱེད། །དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྐྱུ་རེངས་འཆར་བའི་དུས། །སྐྱུ་རེངས་འཕྲིན་གསོལ་
 རྒྱར་བཞིན་བཤགས་པས་དག །ཐ་མས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བ་ཡི།། [༧༨] ལྷང་བོ་གསུམ་པ་
 ལ་སོགས་འགྲོད་བཤགས་བྱ། །དངོས་སུ་བྱུང་སེམས་དག་འདུན་ཚོགས་པའི་དབུས། །འོངས་པ་བསྐྱགས་
 བས་མཐོལ་བཤགས་སྟོན་ནས་བཤགས། །གང་ཡང་སྟོམ་བ་གསར་དུ་བྱང་བར་བྱ།། [༧༩] གཉིས་པ་དེ་
 ཡི་ཡན་ལག་དུས་ཀུན་རྒྱ། །རང་དང་གཞན་ལ་འབྲལ་ཡུན་གཅོད་པའི་ལས། །མ་ལུས་སྦྱིང་ནས་

བརྟགས་ཏེ་སྤངས་བར་བྱ།

གཉིས་པ་དགེ་བ་ཚོས་སྤུང་ཚུལ་བྱིམས་ལ། [༡༠] སློན་འཇུག་གཉིས་ལས་སློན་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ། །དང་པོ་སེམས་ཅན་སློན་མི་བཏང་བ་ནི། །འགྲོ་བའི་རིགས་གཏོགས་གང་ཡང་རུང་
གཅིག་ལ། །གནོད་པ་སྤོང་དང་ཡན་འདོགས་རྣམས་པའི་སྐབས། [༡༡] བྱུང་ཡང་མི་བྱེད་སྐྱམ་ཏུ་དམ་
བཅའ་བའི། །སློབ་སྐྱེས་སློན་སེམས་ཅན་ནས་གཏོང་འགྲུར་གྱིར། །གནས་སྐབས་ཚོ་བའི་དབང་ཏུ་
གྱུར་ན་ཡང་། །ཚུགས་སུ་བསམ་པ་བཟང་བའི་སློན་ལམ་གདབ། [༡༢] སེམས་ཅན་ཀྱང་དོན་བསྐྱབ་
སྐྱམ་འབྲལ་མི་བྱ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལན་ཡོན་དྲན་པ་ནི། །རྒྱས་པར་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། །
འབྲིང་ཏུ་སྐོད་འཇུག་ལེའུ་དང་པོའི་དོན། [༡༣] མདོར་བསྐྱུས་བྱམས་སློན་ལས་བྱུང་ཚོགས་བཅད་
སོགས། །ཤེས་བྱས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་དོན་བསམ། །མདོར་བ་སྤིང་ཞིའི་བདེ་ལེགས་ཇི་སྟེད་པ། །བྱང་
ཚུབ་སེམས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ། [༡༤] དུས་ཀྱི་མི་བརྟེན་དྲན་པས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད།

གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ། །ཚུགས་མཚོན་ལ་སོགས་ཡན་ལག་བརྟན་
པ་དང་། །ཚོས་སྐོད་བཅུ་སོགས་དམིགས་མེད་ལྟ་བུའི་རྗེས། [༡༥] ཟིན་པའི་བསོད་ནམས་ཡེ་
ཤེས་ཚོགས་གཉིས་བསམགས། །བཞི་པ་སེམས་སྤོངས་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ། །རྒྱལ་སྤོང་བ་ཚད་
མེད་རྣམ་བཞི་སྟེ། །དང་པོ་དམིགས་ལྷལ་བདེ་འདོད་སྤྱད་བསྐྱུལ་ཅན། [༡༦] བདེ་ལྡན་ཆགས་
སྤང་ཅན་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན། །ལྡན་འདོད་བྲལ་འདོད་མི་འབྲལ་ཞི་འདོད་པའི། །སེམས་ཅན་ཚོས་
དམིགས་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྐྱོམ། །སེམས་དངོས་སྤོང་བ་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་གི། [༡༧] ཉིན་
རེ་བཞིན་དུ་བྱང་སྐྱུམ་ལེན་པ་ཡིན། །ཚོགས་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིས། །མི་ཆགས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་སྐྱོམ་བསྐྱར་ཞིང་གྲང་། །བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྤྱང་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་། [༡༨] བརྟེན་བ་
བདག་བས་གཞན་གཅེས་བསྐྱོམ་པ་གསུམ། །དང་པོ་བདག་དང་འགྲོ་ཀྱན་སློ་མཐུན་པར། །བདེ་
འདོད་སྤྱད་བསྐྱུལ་མི་འདོད་མཚུངས་པ་ལ། །བདག་བཞིན་གཞན་ལ་མི་སེམས་ཚུལ་མིན་

གྱིས།། [༥༩] དེས་ན་བདག་དང་འགྲོ་ཀྱན་མཚུངས་པ་སྤྱ །པན་པ་བསྐྱབ་ཅིང་གཞོན་པ་སྦྲོངས་ལ་
བརྩོན། །གཉིས་པ་བདག་གི་བདེ་དགེ་ཇི་སྟེད་པ། །གོས་ལུང་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཀྱན་ལ་སྦྱིན་ཞིང་།། [༦༠]
འགྲོ་བའི་ཐེག་སྟུག་བདག་གིས་ལེན་པ་སོགས། །བདག་གཞན་གོས་སྦོས་ལ་ཡང་ཡང་བསྒོམ། །གསུམ་
པ་རང་དོན་བསྐྱབ་སྟོ་ཀྱན་སྦང་ནས། །དངོས་སུ་ལུས་དང་སྟོག་དང་ཡོངས་སྟོན་གྱིས།། [༦༡] འགྲོ་
བའི་ཉེར་འཚོ་མ་ལུས་བསྐྱབ་བྱ་ཞིང་། །བྱ་དཀའ་ཀླུ་སྤྲེལ་སྟོན་ལ་སྟོབ་པའོ།།

ལྷ་པ་སྦྱིང་དང་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་བརྗེད་བྱང་ཚུབ་སེམས་མཚོག་བྲན་པའི་རྒྱ།། [༦༢]
དཀར་ནག་ཚོས་བརྒྱད་སྒྲུང་དོར་བྱ་བ་སྟེ། །མཚོད་འོས་བསྟུ་དང་འགྲོད་མེད་འགྲོད་པ་བསྟེད། །དམ་
པར་སྐྱར་འདེབས་འགོ་ལ་གཡོ་རྒྱ་སྟོན། །ནག་ཚོས་བཞི་སྦངས་ཤེས་བཞིན་རྩོན་མི་སྟེ།། [༦༣] འགྲོ་
ཀྱན་ཐེག་ཚེན་ལ་གཞུག་ཀླུ་སྤྲེལ་གྱིས། །ཀྱན་ལ་རྒྱ་དང་གཡོ་མེད་དེས་པར་བསྐྱབ།།

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་པར་སྦྱིན་དུག །སྦྱིན་རྒྱལ་བཟོད་བརྩོན་བསམ་གཏན་ཤེས་
རབ་སྟེ།། [༦༤] རོ་བོ་ཁྱད་ཚོས་བཞི་ལྷན་དག་པའི་ཚོགས། །བསྐྱབ་རྒྱལ་བཞི་བསྐྱབ་ཆགས་པ་
བདུན་བོ་སྦྲོངས། །དམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་ཉམས་སུ་སྒྲུང། །ཁྱད་ཚོས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་
མི་རྟོགས་ལྡན།། [༦༥] འདོད་པ་ཀྱན་རྫོངས་ཐེག་གསུམ་ལམ་ལ་འགོད། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཚེབ་དང་ཟང་
ཟིང་མེད། །དོན་ཚེབ་དང་མི་ཟང་པ་བཞིར་ལྡན། །ཆགས་པ་མི་མཐུན་སྦྱི་བཤོལ་ཚོག་པར་འཛིན།། [༦༦]
ལན་དང་རྣམ་སྦྱིན་མི་མཐུན་ཕྱ་མོ་དང་། །རྣམ་པར་གཡེང་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །སྦྱོར་བ་
སེམས་བསྟེད་དངོས་གཞི་དམིགས་པ་མེད། །བསྟོ་བས་རྒྱས་ཐེབས་དམ་པ་གསུམ་ལྡན་བྱ།། [༦༧]

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་རྒྱལ་བྱིམས་ལ། །དབྱེ་བ་མང་ཡང་བསྟུ་ན་བསྟུ་དངོས་
བཞི། །སྦྱིན་པས་འཕོར་བསྟུས་དམ་ཚོས་སྟན་པར་བཤད། །དོན་སྟོན་སྐྱབ་གཞུག་དོན་མཐུན་རང་
གིས་སྟོབ།། [༦༨] དེ་ལྟར་བརྩོན་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བྱས་ན། །གནས་སྐྱབས་པན་བདེ་ཀྱན་འདུ་
གནོད་སྟུག་སྟོངས། །ལམ་ལྷ་ས་བརྩའི་སྤངས་རྟོགས་མདོན་བྱས་ནས། །མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁའེན་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ།། [༦༩] ཀླུ་པའི་སྤྲེལ་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ། །ནམ་མཁའའི་

མཐའ་དྲུང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི། །སློ་མཐའི་རྗེས་འགོ་ཚད་བཟུང་མི་འོས་ཀྱང། །དང་པོའི་
 ལས་ཅན་གང་ལ་བསྐབ་པའི་གནས། །གལ་འགགས་ཆེ་རྣམས་འདི་རུ་རུང་ཟད་བསྟན། །དེ་དགོདྲི་
 མེད་སློབ་ལྟར་དཀར་བས། །མ་ལུས་འགོ་རྒྱུད་ཐེག་མཚོག་སྣོད་རུང་ཞིང། །རྒྱལ་བའི་ལམ་ལ་བརྩོན་
 པ་མཐར་བྱེད་ནས། །སློང་གུའི་དྲན་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་ཤོག། །བདག་ཀྱང་དེང་ནས་སློང་དང་ཆེ་
 རབས་སྟ། །མཚུངས་མེད་དྲིན་ཅན་སློ་མའི་བཀའ་འཁོར་དུ། །སློན་ས་ཚེས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་ལོངས་སློང་
 ཅིང། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་དགའ་བའི་འདའ་གུར་ཅིག།

རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་མདོར་བསྟན་པ་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་སློབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱལ་
 བཟང་མཆོད་ཀྱིས་བཞེད་བཞིན་མོངས་པ་ཨ་བུ་ལྟོད་པོས་འཕྲལ་དུ་བྲིས་པ་དགོལ། །།མཛུ་ལམ།།

ལྷོ་གྲོ་པའི་མཚན།

སྤོད་འཇུག་འགྲེལ་པ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོའི་མཚན།

ལེའུ་དང་པོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ཡོན་བཤད་པའི་མཚན།

- ༡ ཡོད་མེད་སོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢ ལྷ་བའི་ཆ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣ བཏང་སྡེ་གཞན་དོན་རྒྱལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤ རྒྱལ་སྤོད་རབ་ཡངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥ རྒྱལ་སྤོད་པ་སྤོད་རྣམས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦ མ་དཔེར་ཚངས་ས་ཡངས་འཇུག་བྱང་ཡང་བཅོས།
- ༧ ལྷ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེའུ་ འོག ༡༥༥ ར།
- ༨ བརྟགས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩ བརྟགས་པས་བཀའ་བཅད་དང་འཇུག་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་། ལྷ་བས་གཞན་དུ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མཐུན་ལ་འཇུག་ཞེས་འཇུག་ལྟར་བྱང་།
- ༡༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ལྷ་བས་དུ་མར་བལྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་གྱི་འབྲི་རྒྱལ་བལྟན་འཚོས་ཞེས་བྱང་།
- ༡༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མཚན་བརྗོད་དང་ཞེས་པ་འདི་མི་བྱང་།
- ༡༢ བལྟན་བལྟ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣ ལྷ་དགེ ༢༡༧ བལྟན། དབུ་མ། ཤ དགེ་བའི་ལྷ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་བྱང་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལེགས་པར་སྦྱར་བ། ལེའུ་ ༡ འོག ༡ ར།
- ༡༤ ལྷ་དགེ ༢༡༧ བལྟན། དབུ་མ། ཤ རག་པོ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་བྱང་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་། འོག ༧༡ བ།
- ༡༥ ལྷ་དཔེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ མཚན་བརྗོད་དང་། བཤད་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- 12 རྒྱལ་སྐྱོད་མཚོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 13 རྗེ་དགེ 3124 ལ བསྟན། དབུ་མ། ཤ ཤོག 10 རྗེ གཞུང་འདི་རྟོ་རྟོ་ཀུ་ལྷེ་དགོ་བསྟན་འགྲུར་གྱི་དཀར་ཆག་ཏུ་ནག་པོ་
པའི་དཀར་འགྲེལ་གྱི་ཁོངས་སུ་རྫོང་ནས་བརྩིས་འདུག་པས་ཐོ་མ་འཁོད་སྟབས་འདི་ལ་རྟོ་རྟོ་ཀུའི་དཀར་ཆག་གི་ཡང་གྲངས་
3124 ལ ཞེས་བྱེད་ན་བདེ་བས་དེ་ལྟར་འདོགས་སོ།།
- 14 རྗེ་དགེ 3125 བསྟན། དབུ་མ། ཤ དགོ་ལྷ། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེལ་ 1 ཤོག 1 རྗེ
- 15 བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 16 རྗེ་དགེ 3092 བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ་བདུན་པ། ཤོག 10 བ 3
- 17 མ་དཔེར་སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཚོག་ཅེས་པ་ལས་རྫོགས་རྫོག་མི་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་ལྟར་བཅོས།
- 18 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང་རྟུ་བས་དུ་མར་མཐུན་ལ་འཐུན་ཞེས་འས་འཕུལ་བྱུང།
- 19 རྗེ་དགེ 3093 བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྐྱེལ། ལེལ་དང་པོ། སྟོག 110 ཤོག 6 རྗེ
- 20 མ་དཔེར་བསྟན་པ་ལ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང་ལྟར་བཅོས།
- 21 རྗེ་དགེ 3094 བསྟན། སེམས་ཅམ། སེ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྐྱེལ། ལེལ་དང་པོ། སྟོག 110 ཤོག 6 རྗེ
- 22 ཉན་རང་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 23 ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 24 མདོ་དངོས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་ཅིང། རྗེ་དགེ 10 བཀའ། མདོ་ལྷེ། 1 མདོ་ལྷེ་བསྐལ་བཟང། ཤོག 116 བ 4 རྗེ་
འདི་ལྟར། བདེ་གཤེགས་ལྷ་ངན་འདས་པའི་སྐྱེ་གདུང་ལ། །མཚན་པ་རྒྱུང་གསུམ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ། ཞེས་པ་བྱུང།
- 25 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང་རྟུ་ཉེས་སྐྱོད་སྟོང་པ་དང་ཞེས་པ་ཆད།
- 26 དེ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 27 འགྲུགས་པ་རྣམས་ལྟེ་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 28 བརྩོམས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 29 མདོ་ལ་སོགས་པ་མ་བྱུང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 30 རང་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 31 ཁོང་སྐྱུང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 32 གསུང་ངོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།
- 33 འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྲུང།

- ༡༩ སྤངས་པམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ ལྗེ་དགེ ༡༤༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཤ རག་པོ་པ། ལྷོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ཤོག ༧༡ ར་ཡ ཚོག་མི་མཐུན།
- ༢༡ ལྗེ་དགེ ༡༤༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཤ དགེ་བའི་ལྷ། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེལ ༡ ཤོག ༡ ར༥
- ༢༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ཏུ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༢༣ ལྗེ་དགེ ༡༤༣༥ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ རག་པོ་པ། ལྷོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ཤོག ༧༢ ར༤
- ༢༤ སྤངས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༥ ལྗེ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ག ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ་ཞེ་ལ། ཤོག ༡༤༡ ར་ཡ ཚོག་ལྷ་མི་མཐུན།
- ༢༦ བན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༧ འདི་ཡང་དག་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༨ འདི་རྒྱལ་སྐལ་ཚོགས་མེད་ཀྱི་མདོ་གང་ལས་དྲངས་དོས་འཛོལ་མ་བྱུང།
- ༢༩ ལྗེ་དགེ ༤༡༤༢ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ ལྷོད་པོ་ན་ཅན་དུ་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། སྤོག ༤༡ ཤོག ༥༠ ར༩
- ༣༠ བསྐྱུང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ དགེ་བ་བསྐྱུང་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༢ རེ་ནི་འཛོམས་རྒྱལ་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༣ ལྗེ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ལ ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༤༤ ཤོག ༡༡༩ བ༥
- ༣༤ ལྷོད་པར་མཛད་པའི་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༥ ཚོགས་རྣམས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༦ རེ་བརྗོད་བྱ་ཞིང། རེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལྷ་མི་ར་བཅས་པའི་བྱུག་བྱར་འོས་བའི་གནས་སུ་འཇུག་རོ།། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༧ ཕའི་རྣམ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༨ རེ་རྒྱལ་བའི་སྤྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༩ ཟད་པར་བྱ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤༠ ལྗེ་དགེ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ལ ལྷོད་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ ༤༤ ཤོག ༡༡༢ ར༥
- ༤༡ ལྷུང་པའམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤༢ དཔེར་མཛད་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤༣ ལེ་ཤེས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༤༧ སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་ཏུ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཉེས་ལྡབ་བྱུང།
- ༤༨ ལྷོ་དགེ་ ༧༧ བཀའ། བལ་ཚེན། ཨ་ ལྷོ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ་ ༧༧ ཤོག་ ༡༡༥ རྣ།
- ༤༩ བརྟན་པར་བྱང། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༠ འབྲས་སུ་མི་བཟང། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༡ ལྷན་ནི། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༢ ཁམས་ཞུས་བྱུང། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༣ འཕེལ་ལོ། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༤ སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་ཏུ་བྱེད་ཞེས་པ་མི་བྱུང།
- ༥༥ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ར་ དཀོན་མཚོག་ཟ་མ་ཉོག་ཅེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཤོག་ ༡༡༧ བལ།
- ༥༦ ལྷོ་ལ་བ། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༧ ཅིས་མི་བརྟེན། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༥༨ ཡང་དག་པར་བརྟེན། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང། མ་དཔེར་སྐྱེས་ལྷན་པའི་པོ་ཞེས་པ་ལས་ལ་དོན་མི་བྱུང་ཡང་སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་བརྟེན།
- ༥༩ མི་འཛིག་སོ།། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང། ལུང་འདི་འཕགས་པ་སྐོ་གྲོས་མི་བྱུང་པར་བལྟན་པའི་མདོ་ནང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་ཡང། ལྷོ་དགེ་ ༧༧ བཀའ། བལ་ཚེན། ཨ་ ལྷོ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ་ ༧༧ ཤོག་ ༡༡༠ བལ། རང་ཚོགས་ལྷོ་བ་བཞེན་བཞུགས།
- ༦༠ སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་ཏུ་བཞེག་པ་ཞེས་བསའ་འཕུལ་སྐབས་དུ་མར་བྱུང།
- ༦༡ ལྷོ་ལགས་པའི། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༦༢ ལྷོ་དགེ་ ༧༧ བཀའ། བལ་ཚེན། ཨ་ ལྷོ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལེལ་ ༧༧ ཤོག་ ༡༡༠ རྣ།
- ༦༣ ལྷོ་དགེ་ ༡༡༥ བལྟན། དུམ་མ། ཤ་ དགེ་བའི་ལྷ། ལྷོ་དཔེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ། ལེལ་དང་པོ། ཤོག་ ༤ རྣ། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་ཏུ། དགེ་ལྷ་ནི། ཞེས་བྱུང།
- ༦༤ རོར་བརྟེན་གྱི་སྐོར་བཟངས། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༦༥ ལྷོ་ཅིག་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༦༦ བརྟེན་པའི་སྤ། སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང།
- ༦༧ སྒྲིབ་པ་དཔེ་བྱུང་ཏུ་ལྷ་ན་ཞེས་པ་ལས་བསའ་འཕུལ་མི་བྱུང།

ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༢༠ བལ་གྱིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་འདིའི་ཚོགས་རྒྱུ་ལ་ ཉམ་མཁའའི་ལམ་ས་
ཀྱང་ཀུན་གང་སྟེ། །ཞེས་བྱུང་།

- ༡༡༠ ལྗེ་དགེ ༡༩མ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ན ཉིང་རེ་འཛོམ་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེལ་ ༣༧ ཤོག ༡༡༥ བལ
- ༡༡༡ ལྗོས་མེད་ལ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༡༢ ལུག་དང་སྐབས་སུ་བལྟན་པ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༡༣ ལོ་འམ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༡༤ ལམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ལ་བསམ་པ་མཐའ་དག་ཚོགས་བྱེད་པ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༡༥ ལྗེ་དགེ ༡༩མ ༧ བལྟན། དབུ་མ། ག བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སློབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འབྱེད།
ལེལ་ ༡ ཤོག ༡༠༠ རལ་གཟིགས།
- ༡༡༦ ལྗེ་དགེ ༡༩མ ༡ བལྟན། དབུ་མ། ལ གེར་བྱུང་རྫོང་གོས། སློབ་པ་ལ་འཇུག་འབྱེད་ལ་ཚེན། ལེལ་ ༡ ཤོག ༥༧ བལ དང་།
ལྗེ་དགེ ༡༩མ ༧ བལྟན། དབུ་མ། ག དགོ་ལ། སློབ་པ་ལ་འཇུག་འབྱེད་པ། ལེལ་ ༡ ཤོག ༧ བལ
- ༡༡༧ བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་ཁོང་ཚོ་བ་དང་བརྟམ་པའི་སེམས་ཟི་ཅམ་བསྐྱེད་པ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༡༨ ལྗེ་དགེ ༡༩༧ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ན རབ་རྩ་ཞི་བརྟམ་པར་ངེས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ། ཤོག ༡༠༧ བལ
- ༡༡༩ འོན་ཏེ་འགའ་ཞིག་དེ་ལ་སེམས་རབ་རྩ་དུངས་བར་བྱེད་ན། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༢༠ བརྟམ་པ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༢༡ ལྗེ་དགེ ༡༠༩ བཀའ་ལ། མདོ་སྟེ། ཚ རེས་པ་དང་མ་རེས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ། ཤོག ༥༧ བལ
- ༡༢༢ ལྗེ་དགེ ༡༧༧ བལྟན། དབུ་མ། ཞི སློབ་དཔོན་དཔའ་ལོ། ལར་ཕྱིན་བརྟམ་པ། ཤོག ༡༡༥ བལ
- ༡༢༣ ལྗེ་དགེ ༡༧ བཀའ་ལ། དཀོན་བརྟམ་པ། ཚ འོད་སྲུང་གི་ལེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། དཀོན་བརྟམ་པའི་ལེལ་
གསུམ་པ། ཤོག ༡༢༧ བལ
- ༡༢༤ གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཚེན་དམ་པ་དེ་སྐྱེས་པ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༢༥ གནོད་བྱེད་བདེ་བ་ལ་ཞེས་པ་ལས་ལྷག་བཅས་དེ་སྐྱེ་མི་བྱུང་ཡང་གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་བཞིན་བཅོས།
- ༡༢༦ དེ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། རན་སེམས་དེའི་འབྲས་བུས། གིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

ལེའུ་གཉིས་པ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་མཚན།

- 1) ལྷེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་མཉེན་སྐབས་དང་པོ། སྟོག 11 འོག ༡ བཤ
- 2) ལྷེ་དགེ ༤༠༢༠ བསྟན། ལེམས་ཙམ། བི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་ལྷེ་རྒྱན། ལེའུ་ལྷ་པ། སྟོག ༡ འོག ༤ བཤ
- 3) ལྷེ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་ལྷེ་རྒྱན། སྐབས་དང་པོ། སྟོག ༡༠ འོག ༡ བཤ
- 4) ལྷེ་དགེ ༡༤༤ བཤགས། མདོ་ལྷེ། ཟ བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དཔའི་མོ་མོར་བཤར་པ། འོག ༥༢ བལ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ལྷན་པ་
ལ་མོད་དོ་ཞེས་བྱུང།
- 5) ལྷེ་དགེ ༤༠༥1) བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི སྟོབ་དཔོན་ཙམ་གོ་མི། ལྷོ་པ་ཉི་ལུ་པ། འོག 111 བཤ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་
ལྷན་ལ་བྲང་བར་བྱ། །ཞེས་བྱུང།
- 6) ལྷེ་དགེ ༡༤༧1) བསྟན། དལ་མ། ལ རྒྱལ་སྐལ་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག ལེའུ ༥ སྟོག 102 འོག 111 བཤ
- 7) ལྷེ་དགེ ༤༠22) བསྟན། ལེམས་ཙམ། མི འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་མ། ལེའུ 10 འོག 12 བཤ
- 8) ལྷེ་དགེ 1410) བསྟན། དལ་མ། བི རྒྱལ་སྐལ་ཞི་བ་ལྷ། བསྟན་བཙུགས། ལེའུ 1 འོག 11 བཤ
- 9) ལྷེ་དགེ 1411) བསྟན། དལ་མ། བི རྗོ་བོའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ། སྟོག 10 འོག 122 བཤ
- 10) ཤི་བས་སྟོང་བར་འགྲུར་བ་མང་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- 11) རྣམས་གནས་པས། རྗོ་བོ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་མི་གསལ།
- 12) མོས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- 13) ལྷེ་དགེ 1412) བསྟན། དལ་མ། བི རྗོ་བོ་རྗེ། ལམ་སྟོན་རང་འགྲེལ། འོག 142 བཤ
- 14) ལྷེ་དགེ 1413) བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཉ སྐབས་དང་པོ། འོག 11 བཤ
- 15) ལྷེ་དགེ 1414) བསྟན། དལ་མ། བི ལེམས་སྟེང་བ་དང་སྟོན་པའི་ཚོགས་འཛིན་པ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག 144 བཤ
- 16) ལྷེ་དགེ 1415) བསྟན། དལ་མ། ལ བྱང་རྒྱལ་ལེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པའི་དཀའ་འཁྲུག་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ།
འོག 101 བཤ
- 17) ལྷེ་དགེ 1416) བསྟན། དལ་མ། ལ རྒྱལ་སྐལ་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག ལེའུ་ལྷ་པ། སྟོག 11 འོག 10 བཤ
- 18) རིས་ཀྱིས་གྱང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- 19) ལྷེ་དགེ 1417) བསྟན། དལ་མ། ཤ བཤགས་པ། སྟོན་འཇུག་དཀའ་འཁྲུག་ལ། འོག 111 བཤ
- 20) ལྷེ་དགེ 1418) བསྟན། དལ་མ། ལ ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པ། སྟོན་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དང་པོ། འོག 111 བཤ
- 21) ཚོགས་ལས་གྱང་སྟེ་བ་མི་འགལ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།

- ༡༧ རིམ་པའི་གཅིག་ཅུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༨ ལྗེ་དགེ་ ༤༠༧༧༠ བཟུང་། ལེམས་ཅུམ་ ལི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ལ། ལེའུ་བཞི་པ། ༥༥ བལ་དང་། འོག་ ༥༦ བཟ
- ༡༩ ལྗེ་དགེ་ ༡༦༠ བཟུང་། མདོ་ལྗེ། ཟ་ བམ་མའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ། འོག་ ༡༧༡ བལ
- ༢༠ ལྗེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བཟུང་། དབུ་མ། ལི་ ཀུལ་གྲུ་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་བཞི་པ། འོག་ ༤༣ བཟ
- ༢༡ འོང་མཚུངས། འོག་ ༤༣ བཟ
- ༢༢ རྩོ་སྐྱོང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༣ རྩོ་བ་རྣམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༤ ལྗེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བཟུང་། དབུ་མ། ལི་ ཀུལ་གྲུ་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་བཞི་པ། འོག་ ༤༣ བཟ
- ༢༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ཀུལ་པོ་དང་རྩོ་བ་པོ་ལ་འབྱུང་བ་བཟུང་དང་ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་མིགས་ལ།
- ༢༦ ལྗེ་དགེ་ ༡༧༠༣ བཟུང་། དབུ་མ། ཨ། འཕྲིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱེས་པ། དགོངས་རྒྱུན། ལེའུ་ ༡ འོག་ ༥༦ བཟ
- ༢༧ རྩོ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༨ ལྗེ་དགེ་ ༤༠༧༡ བཟུང་། ལེམས་ཅུམ། ཉི་ རྩོ་བ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། རྩོ་བ་ཉི་ལུ་པ། འོག་ ༡༧༤ བཟ
- ༢༩ བསྐྱོག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༠ ལྗེ་དགེ་ ༤༠༧༡ བཟུང་། ལེམས་ཅུམ། ཉི་ རྩོ་བ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། རྩོ་བ་ཉི་ལུ་པ། འོག་ ༡༧༤ བཟ
- ༣༡ ལྗེ་དགེ་ ༡༧༤༠ བཟུང་། དབུ་མ། ལི་ ཀུལ་གྲུ་ཞི་བ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེའུ་བཞི་པ། འོག་ ༤༣ བཟ
- ༣༢ ལྗེ་དགེ་ ༡༧༧༡ བཟུང་། དབུ་མ། ལ། ཀུལ་གྲུ་ཞི་བ་ལྟ། རྩོད་འཇུག་ ལེའུ་ལྗེ་པ། འོག་ ༧༥ འོག་ ༡༤ བཟ
- ༣༣ གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༤ བརྒྱད་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༥ ཚོལ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་། ལྗེ་དགེ་ ༡༧༧༡ བཟུང་། མདོ་ལྗེ། ༥ ཉིང་རེ་འཛོན་ཀུལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་
- ༣༦ དངས་བ་དང་ནི་དྲི་མ་མེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༧ ཞེས་བྱ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༨ ལྗུང་བ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༩ འདོད་དགུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༠ འདོད་གཞ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༡ རྩོད་ལ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༤༧ དབུ་ལ་བར་བཀྲི་ཡིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༤༨ བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༤༩ བཤགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༠ ཚོགས་བཅད་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྡོམ་དུ་མཛད་དམ་གཞན་ལས་ལུང་དུ་བྲངས་དཔྱད།
- ༥༡ ལྷོན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༢ ལེགས་པར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༣ འོད་ཚགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༤ ལྷན་པ་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༥ ལྷན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༦ ལྷོས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༧ བརྟེན་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༨ རོལ་མོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༥༩ མོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༠ རྣམས་ལའང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༡ ལྷེ་དགེ ༤༠༥༠ བརྟེན། མངོན་པ། ལྷོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཚོས་མངོན་པ་མངོན། གནས་གསུམ་པ། ལྷོ་ག ༧༢
ཤོག ༩ བལ
- ༦༢ དེ་དག་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༣ དུས་ཁྲུབ་པར་བྱེད་པ་དུ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༤ དང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༥ ལྷོན་མ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༦ འབར་བ་ལྷེ་འོད་འཕྲོ་བ་མང་པོ་ལྷན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༧ རང་བཞིན་ཅན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༨ འོང་བ་དང་ལྷན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༦༩ བསྐྱེད་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- ༧༠ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཡ དཀོན་མཚོག་ཏུ་ལའི་མདོ། ལེའུ་བ་མཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲུངས་ཀྱི་ལེའུ། ཤོག ༦༧ བཤ

- ༡༡) མ་ལན་པོ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༢) ལྷེ་དགེ ༡༧༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ མདོ་ཀུལ་མཚན་དམ་པ། ཤོག ༡༤༧ བཟ ༩ ཚོག་སྐྱ་མི་མཐུན།
- ༡༣) ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་རྒྱ་འདས་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལ་ཐེག་རྒྱུང་གི་སྐྱབས་འགོ་ནི་ཞེས་བྱུང་།
- ༡༤) ཐར་བའི་ཆེད་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥) འདོད་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦) དཔོན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧) མདོ་སྐྱང་འདས་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༨) ལྷེ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༡ མདོ་སྐྱང་འདས། ཤོག ༡༩༠ རྟལ་
- ༡༩) ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་རྒྱ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
- ༢༠) བརྟེན་པས་སྐྱོབས་གཅིག་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡) ཀུལ་པོ་ལོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢) བརྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༣) མི་བྱེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༤) དེ་དག་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥) ལྷེ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༩ ཚོས་བཞི་བརྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༥༧ བཟ ༡ ཤིང་དཔར་དུ་ཉེས་པ་ལྷོག་པའོ། །ཞེས་བྱུང་།
- ༢༦) སྐྱོན་སྐྱུ་ལུ་འབྱེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༧) བསྐྱོ་ཞིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༨) ཀུལ་པོ་ལོ་ལྷོ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༩) སྐར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༠) བཅགས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༡) ཉིད་རྒྱ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༢) དཀོན་མཚོག་གསུམ་རྩམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༣) རོངས་པའི་གཞོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༤) བཅགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༥) བན་འགོ་བསུ་ཅི་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༧༤ དང་པོ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༥ ཤིང་དཔར་དུ་སོགས་པའི་དུས་ལ་མི་སྡོད་ཅིང་བྱ་བ་ཚར་མ་ཚར་ལ་མི་སྡོམ་པས་ཞེས་པའི་ཚོག་འདི་རྣམས་མི་བྱུང་།
- ༧༦ གཉེན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༧ སྤྱི་མར་འབྲང་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༨ ད་ལྟར་ཡོངས་སྡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༩ སྤྱད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༠ མི་སྡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༡ བསྐྱུགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༢ བྱས་ཞེས་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༣ སྡོད་པ་ཡོངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༤ འདིར་མི་རྟག་པའི་གཏམ་ལས་ཞེས་པའི་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ལུགས།
- ༨༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སོ་ཞེས་རྫོགས་ཚོག་མི་གསལ།
- ༨༦ སོགས་གཅོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༧ འགྱུར་གྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༨ འགོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨༩ བོས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༠ སེམས་མ་སྤྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༡ བྱིད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༢ མ་དཔེར་སྐྱེ་ལས་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐར་ལས་ཞེས་ཤིང་དཔར་བཞིན་བཅོས།
- ༩༣ འདུག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༤ ལྷན་རྒྱུ་ཡིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩༥ སྡོད་གཞི་ ༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༣ ཉི་མའི་སྡོད་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༧ བ ༣
- ༩༦ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་།
- ༩༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་བཞིའོ་ཞེས་བྱུང་།
- ༩༨ མ་དཔེར་སྐྱབས་རྒྱགས་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་བཞིན་བཅོས།

- ༡༢༡) ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་མི་གསལ།
- ༡༢༢) བྲག་རྒྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༢༣) ཤིང་དཔར་དུ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༡༢༤) ཤིང་དཔར་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༡༢༥) མི་ཟ་བར་འབྱུང་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༢༦) ཤིང་དཔར་དུ་གཉིས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༡༢༧) མ་དཔེར་ཡིད་བརྟན་དུ་ཞེས་ལ་དོན་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།
- ༡༢༨) པར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༢༩) གསུམ་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣༠) བ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣༡) དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣༢) མ་དཔེར་བསམ་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཅོས།
- ༡༣༣) གཉིས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣༤) གཅོད་པ་ལྟ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་མཚན།

- ༡) ལྷག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢) བདེ་བར་གནས་བདེ་བར་གནས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣) གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༤) དགེ་བ་ལ་ཡིད་རང་བ་ལ་འབྲས་བུ་ལ་ཡི་རང་བཞི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥) གྱི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦) ལྷན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧) ལྷན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༨) གསུམ་ལས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༩) བགྲོས་པའི་དོན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠ ཤིང་དཔར་དུ་འབེབས་ཞེས་པ་ཆད།
- ༡༡ བདག་ནི་ལོངས་སྤོང་མི་ཟད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༢ དང་པོ་ནི་བཏང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༣ བཏང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༤ གཉེས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥ སོགས་པ་ལ་བཏང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ ཡན་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ལ་ཞེས་པའི་ལ་དོན་མི་བྱུང་།
- ༡༨ ལུས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ གནོད་པ་ཅི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ལྷོས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༠ ཉ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ དོན་གྲུབ་པའི་རྒྱུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༤༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ ཤེར་འབྱུང་སློ་གོས། སྤོང་འཇུག་འགེལ་ཚེན། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག ༧༢ ཉ་༡
- ༢༣ སློས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༤ ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥ ཉ་མ་མཁའ་རྟེན་ལྷ་ལང་སེམས་ཅན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༦ ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པ་གྲུབ་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༤༠༠༤ བསྟན། མདོ་ཟླ། རི་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ། ལྷུང་བཤགས་འགེལ་པ། ཤོག ༩༡ ཉ་༡
- ༢༨ དང་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༩ རྟེན་ནམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༠ བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་། ཟླ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སྤོང་འཇུག་ ལེའུ ༡ སློག ༡༡ ཤོག ༧ བ༡
- ༣༡ དེ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༢ ཟླ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སྤོང་འཇུག་ ལེའུ ༡ སློག ༡༡ ཤོག ༧ བ༡
- ༣༣ བྱང་རྒྱུབ་རྒྱ་ལྷགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༥ བསྐྱབས་གིང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༦ ཅི་སྟེ་ཞེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༧ ཅི་ཞིག་ལྟར་ནས་ལྟོས་སྟེ་སྟེས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༨ རྩེད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༩ བྱད་པའི་བདུད་རྩིའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༢༠ ཡིན་ནོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༢༡ འགྲོ་བ་རྣམས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༢༢ སངས་རྒྱལ་ཉིད་དང་ནི་བར་དུ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།

ལེའུ་བཞི་པ་བཀ་ཡོད་ཀྱི་ལེའུའི་མཆན།

- ༡ བཅས་པ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བའི་ཚེས་རྣམས་བསྒོམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༢ རྩེད་གེ ༤༠༤༧ བསྐྱར། ལེའུ་ཚམ། རི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ལེའུ་དང་པོ། ཤོག ༤༧ བཟ
- ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་སེམས་བསྐྱུང་བ་ཞེས་བསའུལ་བྱུང།
- ༣ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱུང།
- ༤ རྩེད་གེ ༡༢༧ བཀ། མདོ་སྟེ། ༥ ཉིང་ལེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ལེའུ། ཤོག ༤༧ བཟ
- ༥ སྐས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦ བབ་ཚེལ་ཉེ་མ་དཔྱད་པར་བརྒྱུ་མས་པ་གང་ཡིན་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧ བཏང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༨ ལན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༩ དངོས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༠ བསྐྱབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༡ རྩེད་ཅུང་གཅིག་བསམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༢ ཡི་དུགས་སུ་སྟེ། དམ་བཅས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༡༣ མདོ་བཟ་པ་ཉེར་བཞག་ནང་ལུང་འདི་འཚོལ་ཞིབ་ལུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང།
- ༡༤ མེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།

- ༡༥ སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ མ་དཔེར་བདུད་ཀྱི་ལག་པ་གཡས་བསྐྱངས་པ་ལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ལྟར་བཅོས།
- ༡༧ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ཏུ་སེམས་སྦྱེད་ཅེས་བསམ་འཕྲུལ་མི་བྱང་།
- ༡༨ ལྗེ་དགེ ༣༥༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨ་གསེར་མདོག་གི་སྟོན་གྱི་སྦྱོར་བ། ཤོག ༥༩ བ༥
- ༡༩ མཚེན་གྱིས་བདག་གིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ ལྗེ་དགེ ༣༤༧ ཞ བསྟན། དཔུ་མ། ཤ ལེའུ་བཞི་བ། ཤོག ༡༠༥ བ༩ འདིར་རྣམ་བཤད་གསུངས་པ་ཡལ་ཆེར་ལྗེ་དགེ ༣༤༧ ན བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་པ་དེར་གོ་དགོས་པར་སྣང་ལ། ཤིང་འབྱུང་སྒོ་གོས་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལ་ལོ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་ཐོག་མེད་ཀྱིས་འགྲེལ་ཆེན་ཞེས་གསུངས། ལྗེ་དགེ ༣༤༧ ན བསྟན། དཔུ་མ། ལ ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག ༩༠༥ བ༩ རྣམ་བཤད་འདི་ནང་སྦྱོད་འཇུག་ལ་ལེའུ་དགྲའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གཉིས་ལེའུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚོགས་ལེའུ་དགྲུས་གཅིག་ཏུ་བྱངས།
- ༢༡ ལྗེ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དཔུ་མ། ཤ ལེའུ་བཞི་བ། ཤོག ༩༧ བ༧
- ༢༢ ལྗེ་དགེ ༣༤༨༠ བསྟན། དཔུ་མ། ཤ ལེའུ་བཞི་བ། ཤོག ༩༡༧ བ༩
- ༢༣ བཏང་བས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༤ ལྗེ་དགེ ༡༩ བཀའ། ཤིང་ལྷན་སྟོན་ཚོགས། ཀ མདོ་སྡེ་དཔེ། ལེའུ། ༣༡ སྟོག ༥ ཤོག ༡༤ བ༩
- ༢༥ འགྱུར་བས་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༦ བྱས་པས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༧ ཤིང་དཔར་ཏུ་བཞེན་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༢༨ བསྐྱེད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༩ ལྗེ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་དེས་པའི་ཚོའཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༥ བ༩
- ༣༠ བསྐྱེད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ དེ་སངས་རྒྱས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༢ ཡང་ནས་ཡང་དུ་འང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༣ འདི་ལྟར་ངན་འགྲོ་དང་ནད་དང་འཆི་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༤ ཤིང་དཔར་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྫོགས་ཚིག་མི་གསལ།

༡༥ བོ་ཞེས་ངེས་བཟུང་མི་བྱུང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༡༦ ཚེ་འདྲི་སྐད་ཅིག་ཡང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༡༧ ལྷ་བ་སྟེ། ལུས་འདྲི་ཐངས་ཅིག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༡༨ རང་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༡༩ མགྲིན་པ་རྒྱད་པ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་འདྲི་རི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཞེས་གསལ།

༢༡ ཡང་དག་ལྡན་པའི་མདོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོ་སྟེ་པའི་འོངས་སུ་བཞུགས་སུ་དེང་བུ་ལིའི་སྐད་
དུ་བཞུགས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ཞིང་འདྲི་ལ་བོད་འཇུག་མེད། ལུང་འདྲི་རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་
པར་དངས། སྟེ་དགེ། ༡༧༡༧ བསྟན། དུ་མ། ཀྱི་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་བ། མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ། ཤོག ༡༧༧ བ༡ -

༢༢ གཞན་ཡང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༣ ཐེག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༤ བཞིན་དུ་སྦྱིར་ཡང་སྟེག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༥ དེ་བས་ན་ད་ནི་སྦྲང་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༦ མཚུངས་པར་མི་ལྡན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༧ སྦོངས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༨ ཚ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༢༩ སྟོངས་ལྡན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༠ བྱ་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༡ དམུལ་བ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༢ སྟོའི་གནས་ཁང་ཆགས་པ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༣ བྱས་སོ།། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༤ མ་བྱེད་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༥ རེས་པ་དེ་གཞོན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༦ དེ་སྟུག་བསྟུལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

༣༧ མ་དཔེར་ལུས་པ་ཞེས་པ་ལས་དང་སྐྱ་མ་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།

༥༤ དབའ་བོར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༥ བསྐྱེལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༦ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་རྒྱ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཚེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསལ།

༥༧ དགོལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༨ གོལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༩ འགའ་ཞིག་དེ་ཉོན་མོངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༠ ལྷེ་དགོ ༣༤༢༢ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོས། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༥ བུ་ཚོགས་སྣ་
ལུང་མི་མཐུན།

༦༡ ལྷོགས་ཏེ་གསོད་གྱུར་ཏུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༢ བསྐྱེས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༣ སྲིད་གྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༤ ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཞེས་འདི་དབྱུང་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༥ ཉོན་མོངས་འདི་རྩ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཁོ་ན་ཉིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༦ ལྷེ་དགོ ༣༤༢༢ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོས། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༦ བུ་

༦༧ ལྷེ་དགོ ༣༤༢༢ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། རྣམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། ཤོག ༣༠༤ བུ་

༦༨ ཉོན་མོངས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༩ མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧༠ ལྷུལ་དབང་དེ་དག་གི་བར་ནའང་གནས་པ་མིན་ལ། ཞེས་པའི་བར་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མི་གསལ།

༧༡ སྤང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧༢ མཉན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧༣ འདིས་རིག་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༧༤ ལྷེ་དགོ ༣༤༢༠ བསྐྱེན། དབུ་མ། ལ། རྒྱལ་སྐོས་ཞིབ་ལྡན། བསྐྱབ་བུ་རྩ་བ། ལྷོག ༣ ཤོག ༡ བུ་

ལེའུ་ལྷ་པ། ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བའི་མཚན།

- ༡ ཤིང་དཔར་དུ་སྐབས་མང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་བའི་སྐབས་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲོམ།
- ༢ དེའི་སྐབས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ལྷག་བཅས་ཉེ་མི་བྱུང་།
- ༤ ལྷེ་དགེ ༤༡༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཅུ་སྐོབ་དཔོན་དཔེ་པོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལེའུ་དང་པོ། ༡ བལ་འབྲུར་ཆེས་མི་མཐུན།
- ༥ ལྷེ་དགེ ༡༢༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར དཀོན་མཚོག་སྤྱིན། ཤོག ༡༩ བལ་
- ༦ ལྷེ་དགེ ༡༢༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ ཚོས་ཡང་དག་པ་བསྐྱེས་པ། ཤོག ༤༩ བལ་
- ༧ ལྷེ་དགེ ༡༢༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེས་འབྱུང་སྐོ་གྲོས། འགེལ་ཆེན། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༥༩ བལ་
- ༨ ལྷེ་དགེ ༡༢༣༥ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ རྣམ་སྐྱེད། སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགེལ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༡༠༩ བལ་
- ༩ ལྷེ་དགེ ༡༢༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཤ དགེ་ལྷ། སྤྱོད་འཇུག་འགེལ་པ། ལེའུ་ལྷ་པ། ཤོག ༡༩ བལ་
- ༡༠ དཔར་ལོའི་བྱུག་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་བས་ཁུངས་འཚོལ་ཞིབ་མ་ཐུབ།
- ༡༡ མདོ་དན་པ་ཉེར་བཞག་གི་མདོ་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༡༢ ཉིད་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣ སེམས་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༤ ལྷེ་དགེ ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ སྐོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ བལ་
- ༡༥ སྐོབ་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ སྐལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༧ རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མདོའི་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་ཏུང་། སྐོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་འདི་ནང་གོང་གི་ལུང་འདི་དང་ཆེད་བཞག་བྱུང་། ལྷེ་དགེ ༡༢༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ སྐོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༩༩ བལ་
- ༡༨ གསུམ་བཞེས་པ་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ མཐའ་ཡས་དེ་དག་གི་ཁོང་ཁྲོ་གཞིམ་གྱིས་ཡོངས་མི་ལང་བའི་བྱིར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་བཙོམ་པས་དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོས་སྐྱེད་པའི་འདྲ་སྟེ་གསལ།
- ༢༡ ས་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀོ་བས་གཡོག་རྒྱ་དེ་སྐྱེད་ཀོ་བས་གཡོག་ལ་ལངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་བསྐྱོག་གོ་ཞེས་པའི་རྩོག་སྐྱེད་མི་བྱུང་།

- ༤༥ རྗེ་དགེ ༣༤༧༢ བསྟན། དབྱུང་ལ ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོ་སྐྱོན། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་ལྷ་པ། འོག ༤༤ བ ༣
- ༤༦ ལུས་ངག་གི་ལས་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༤༧ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། མདོ་སྐྱེ ༩ འོག ༤༧ བ ༥
- ༤༨ གདམས་པ་དང། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༤༩ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། དབྱུང་ལ རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། འོག ༣༡༡ བ ༢
- ༥༠ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། དབྱུང་ལ ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོ་སྐྱོན། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་ལྷ་པ། འོག ༤༩ བ ༡
- ༥༡ དྲན་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༥༢ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། དབྱུང་ལ རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། འོག ༣༡༡ བ ༥
- ༥༣ རྗེ་དགེ ༣༤༧༤ བསྟན། དབྱུང་ལ ཤིང་གེ་ལྷ། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྷ་པ། འོག ༣༡ བ ༡
- ༥༤ བརྩོན་འགྲུས་ལྷུང་ལེན་བསྐྱེ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༥༥ ལྷུང་བའི་རྣྟ་མ་དང། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༥༦ འདི་དག་འཕེལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༥༧ བར་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༥༨ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། དབྱུང་ལ ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོ་སྐྱོན། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་ལྷ་པ། འོག ༤༩ བ ༢
- ༥༩ དྲན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་དུ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༠ རྗེ་དགེ ༣༤༧༣ བསྟན། དབྱུང་ལ ཤིང་འབྱུང་སློབ་གྲོ་སྐྱོན། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་ལྷ་པ། འོག ༤༩ བ ༣
- ༦༡ ཤིང་དབར་དུ་སོང་ནའང་ཞེས་རྒྱུ་ལྷུང་མི་བྱང།
- ༦༢ སྲུ་མ་དང་ནི་འགྲོགས་པོ་དམ་པའི་ཚེས་དང་ལྷན་པ་ལས། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༣ ཐམས་ཅད་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༤ རྟག་རྟག་གནས་སོ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༥ རྗེ་དགེ ༤༡༥༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། རྟེན་སྐྱོད་དཔོན་དཔེ་བོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལེུ་བརྟག་སྐྱེ། ༤༤ བ ༢ འཇུར་
ཚེས་མི་མཐུན།
- ༦༦ འབྱུང་བ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༧ མིག་ནི་ཡབ་སྐྱེ། ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།
- ༦༨ སྐྱེས་སུ་འགའ་ཞིག ཤིང་དབར་དཔེ་བྱང།

- ༤༧ དཔེར་ན་སློབ་དཔོན་དག་གི་ལྷའི་སློབ་འཇུག་འགྲེལ་པར་བྱུང་བར་གཟིགས། ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། སློབ་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག ༣༩ བ ༣
- ༥༠ དགོས་པའི་ཚོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༡ རྟོགས་ཤིང་ངེས་ནས་དེ་ནས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༢ མེམས་ཀྱི་ཀ་ཚེན་ལ་ཇི་ལྟར་བཏགས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༣ འཚོར་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༤ དེ་ལྟར་ཡོད་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༥ རྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༦ ལྷས་པ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༧ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་ཟླ། མ་སློབ་མ་མི་ཟུང་པས་ལྷས་པའི་མདོ། འོག ༧༧ བ༥ ཚིག་སྣ་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༥༨ ཟླ་དགེ ༣༡༧༣ བསྟན། དབུ་མ། ལ་སློབ་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། འོག ༣༡༩ བ ༣
- ༥༩ བསྐྱབས་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༠ བྱ་མིན་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༡ བསྐྱང་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༢ མ་དཔེར་ས་རིས་འདྲི་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས།
- ༦༣ བཅས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༤ བསྐྱོད་པར་འདོད་གྱུར་ཉམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༥ བསྟན་པས་དེ་དག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༦ དེ་མི་ཚོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༧ འཇུར་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༨ གཞན་ཏུ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༩ འབྱུང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༠ ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། སློབ་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག ༣༥ བ ༣
- ༧༡ ཚིག་རྩལ་མོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༢ ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ་གེར་འབྱུང་། སློབ་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེའུ་ལྷ་པ། འོག ༣༥ བ ༥

- 133 ལོག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 134 དམ་བཅའ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 135 མི་ལྷོག་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 136 ཞེས་ལུས་སོགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 137 ལྗེ་དགེ 3123 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག 312 3 1
- 138 ལྗོ་མ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 139 འདོད་འདོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 140 ལྷུས་པ་འདི་དག་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 141 ལྗེ་དགེ 3020 བསྟན། ལེམས་ཚམ། བེ རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་ལྗེ་རྒྱན། ལེུ་དུག་པ། ཤོག 6 བ4
- 142 ལྗེ་དགེ 3123 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག 312 བ1
- 143 ལྗེ་དགེ 3123 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་ལྗེ་པ། ཤོག 31 32
- 144 ལྗེ་དགེ 3124 7 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ རྣམ་རྣམ་དང་། ལྷོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེུ་ལྗེ་པ། ཤོག 111 31
- 145 ལྗེ་དགེ 3125 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྗེ་པ། ཤོག 31 36
- 146 ལྗེ་དགེ 3123 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག 312 བ5
- 147 ཁྱིད་ཀྱང་ལུས་ལོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 148 དེ་ལྟ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 149 མི་བྱེད་དེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 150 བསྐྱེད་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 151 ཐད་དུ་བྱེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 152 ཉིད་དུ་ཟད་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 153 ལའང་གོས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 154 ལུས་མི་བསྟོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 155 ཐང་གིས་གསོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 156 ཐྱིན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- 157 ལྗེ་དགེ 3126 བསྟན། དཔུ་མ། ལ་ ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་ལྗེ་པ། ཤོག 31 36

- ༡༡༩ བཀྲལ་བ་ལ་སོགས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༧ སེམས་སྤྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༥ སྤང་བའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༦ ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༤ ཞེ་སྤང་སྤོང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༣ བསམས་ནས། དེའི་སློབ་མི་ལྟ་བུའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༢ མངོན་ཞེན་གྱིས་ཏེ་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྐྱང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༡ བསྐྱང་བྱ་ཉིད་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡༠ མི་དགེ་བ་སྤང་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠༩ རྟག་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠༨ ལྗེ་དགེ་ ༤༡༤༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། བཤེས་སྤྱིང་། ལྷོ་ག ༤༠ འོག ༤༡ བཟ
 ལྗེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར་ནང་བརྩོན་པར་མཛོད་གྱི་ཐད་དུ་བརྩོན་པར་གྱིས་གསལ།
- ༡༠༧ དགོ་བའི་གོགས་ལ་སྤྱར་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠༦ དགོས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠༥ ལུང་དུའི་ཕྱིར་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠༤ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་བསམ་ཞིང་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
- ༡༠༣ ལྗེ་དགེ་ ༣༤༣ བསྟན། དབུ་མ། ལ། སྤྱོད་འཇུག་རྣམ་བཤད། ལེའུ་བཞི་པ། འོག ༣༡༧ ར་༣
- ༡༠༢ མ་དཔེར་གནས་པར་ལྟ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་གསལ་ན་འང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོ་ཞེས་ཤིང་དཔར་ལྟར་
 བརྩོས་ཡོད།
- ༡༠༡ ལྗེ་དགེ་ ༤༡ བསྟན། དཀོན་བརྟེན་གསལ། མ་གསང་ཚེན་ཐབས་ལ་མཁའ་ས་པའི་མདོ། འོག ༤༠ ར་༤ རས་ ༤༡ ར་༣
- ༡༠༠ གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༩༩ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༩༨ ལྗེ་དགེ་ ༤༡༤༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་རྣམས་ལ། བཤེས་སྤྱིང་། ལྷོ་ག ༣༤ འོག ༤༡ བཟ
- ༩༧ གཞན་དུ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༩༦ སློན་མ་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༤༥ ཏུ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༤༤ གང་དུ་འང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༤༦ ཟླ་དགེ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེ་མས་ཙམ། བི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེ་ལུ་བཙུག་ཉེས་པ། སྟོག ༤༡
ཤོག ༡༥ བ༥

༡༤༧ དོན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༤༨ ཟླ་དགེ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེ་མས་ཙམ། བི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེ་ལུ་ཉི་ཤུ་པ། སྟོག ༥༨ ཤོག ༡༥ བ༥

༡༤༩ ཟླ་དགེ ༤༤ བཀའ། སལ་ཆེན། ཨ རྗེ་བོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥ བ༡

༡༥༠ བསྐྱབ་པའི་གནས་རྒྱམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༡ དེ་བཤགས་ཐབས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༢ དགོས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༣ ཟླ་དགེ ༡༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང་། རྗེ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེ་ལུ་ལྷ་པ། ཤོག ༡༡༠ བ༡

༡༥༤ དེ་དག་གང་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༥ རྗེ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥༦ མདོ་ར་ན་ནི་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་གེས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

ལེ་ལུ་དུག་པ་བཟོད་པ་བསྟན་པའི་མཆན།

༡ ཟླ་དགེ ༧༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ༡༨ འཇམ་དབལ་ལྷ་མ་བར་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༡ བ༤

༢ ཟླ་དགེ ༤༠༧༠ བསྟན། མདོ་ན་པ། ༡༩ རྗེ་བོ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོ་རང་འགྲེལ། བདག་བརྟག་པ། ཤོག ༧༤ བ༥
ཆོག་སྡེ་ཕུང་མི་མཐུན།

༣ ལུང་འདིའི་ཁུངས་མ་བརྟེན།

༤ དེ་ལ་བསྟེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༥ ཁྲོ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༦ རྟམ་ཉེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༧ དམད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༨ བསྐྱོག་པས་སོ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༧ ལའོར་བལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་ཞག་མ་གཏོགས་ཚེས་ཞག་མི་སྣང་།
- ༡༡ བསྐྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༢ མཚོན་གྱིས་འདེབས་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༣ བདག་ཅིངེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༤ ལྷེ་དགེ ༡༤༧༡ བརྟན། དམ་མཁུ་ ལ ཤིང་འབྱུང་། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དུག་ལ། ཤོག ༡༡༤ རྟ།
- ༡༥ རྒྱུ་ལུ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ རྒྱལ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧ ཞེས་པར་རིགས་སོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༨ ལེམས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ ཡང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༠ སྤང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ དག་བོ་རྣམས་ལོ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ལྷམ་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༣ ལོན་མོངས་གྱིས་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུལ་ཞིང་དོན་དེ་བཞིན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༤ མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ནད་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥ རྒྱུན་གྱིས་ན་ཅམ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༦ དབང་ཅན་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༧ དེ་ཉིད་གྱིས་གྱང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༨ འགྱུར་བ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༩ ལྷལ་སྐྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༠ དེ་ལ་རྟག་རྟག་ཡིང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༡ སྤང་དོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༢ རྒྱས་ལྷལ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༣༣ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་རིགས་པ་ཅན་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།

- ༥༩ འགྲུར་ཞིང། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༠ གཞོད་པས། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༡ རབ་རྒྱ་ཁྲོ་སྒྲེ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༢ དེ་ནི་འདོད། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༣ ལྷིང་པོ་ཡོད་པས་དྲེག་པ་དགག་པའོ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༤ འདི་ཞེས་པ་མི་གསལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༥ མི་འབྲང་གིས། དེའི་དོན་དུ་ཁྲོས་པའི་སྒྲིག་པ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༦ མེད་པར་དེ་ཉིད་དུ་གི་པར་སྒྲེལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༧ གཞན་གྱི། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༨ སང་པར་གྱུར་བའི་སང་པ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༩ ཐྱི་མར་དགེ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༠ ལུང་འདི་གཞུང་གང་ལས་དྲངས་པོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
- ༧༡ ཁྲོ་མི་བྱེད་དེ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༢ དེ་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༣ ཐྱིར་རོ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༤ རོགས་པ་ལ་ནི། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༥ མངའ་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༦ ཁྱིས་ཞེས་སོ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༧ དག་ལ་མོངས་ཏེ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༨ བདག་ལྷ་སྤ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༩ སྒྲིམས་ཏེ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༨༠ དེ་བཞིན་དུ། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༨༡ ཆགས་ན། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།
- ༨༢ མ་དཔེར་བསོད་ནམས་འཚོལ་བར་དོགས་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་བཞིན་བཅོས།
- ༨༣ ལྱུར་གྲང་ཡང། འིང་དཔར་དཔེ་ཐུང།

- ༤༩ ལྡོ་དགོ ༣༤༧༧ བསྟན། དབྱ་མ། ལ། ཤིར་འབྱུང། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དུག་པ། ཤོག ༡༢༧ བ༢ ལྟས་ བ༥
- ༥༠ གཞན་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༡ ལྷང། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༢ གཞན་ལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༣ གཞན་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༤ ལྷོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༥ ཅི་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༦ ལྡོ་དགོ ༣༤༧༩ བསྟན། དབྱ་མ། ཤ། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། ཤོག ༤༥ བ༢ ལྟས་ ༤༥ ལྟ།
- ༥༧ ལྷུར་ན། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༨ ལ་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༥༩ ལྷག་ཀྱང་ན། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༠ མི་རིགས་སོ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༡ བསྟོད་གྲགས་ལ་སོགས་པའི། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༢ དཔྱོད། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༣ ལྷན་པོ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༤ དཔའ་བོར། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༥ ཤི་ནས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༦ ཚད་དུབ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༧ དགའ་ལེས་གྲགས་པ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༦༨ ལྡོ་དགོ ༣༤༧༩ བསྟན། དབྱ་མ། ལ། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དུག་པ། ཤོག ༡༢༥ བ༢
- ༦༩ ལྡོ་དགོ ༣༤༧༩ བསྟན། དབྱ་མ། ལ། ལྷོད་འཇུག་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་དུག་པ། ཤོག ༣༣༡ བ༡
- ༧༠ ལྡོ་དགོ ༣༤༧༧༧ བསྟན། དབྱ་མ། ཤ། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དུག་པ། ཤོག ༡༢༡ བ༥
- ༧༡ དེ་དག་གི་མི་གསལ། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༢ ལྷས་ན། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།
- ༧༣ ཡང་བདག་ནི་འཁོར་བ་ལས། ཤིང་དབར་དཔེ་ཐུང།

- 109 ཡང་དགའི་རྗེས་སུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 110 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གཉིས་ཀ་བཟོད་པའི་རྒྱལ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- 111 དེའི་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་དམ་པའི་བདུད་རྩི་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 112 འོས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 113 བུའོ་སྐྱམ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 114 ཚེས་ཀྱང་མཚོད་དེ་མི་མཚོད་པར་འགྱུར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 115 བརྟེན་ནས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 116 ལྷེ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་སྐྱེ། ༧ ཚེས་ཡང་དག་པ་སྐྱད་པའི་མདོ། ཤོག་ ༧༩.བ།
- 117 ཡིན་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 118 མེས་མཆོད་ཀྱི་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུ་རྩལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 119 ཚ་མཉམ་པར་ཡོད་པས་དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད་དོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 120 དངོས་མི་བྱ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 121 གང་དག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 122 འདིར་ཤིང་དཔར་དུ་སྐབས་མང་པོར་དགྲེས་ལ་དགེས་ཞེས་བྱང་།
- 123 མཚི་ཞིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 124 བདག་གི་ཕྱིར་འཚོག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 125 ལྷོ་ཡིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེ་ལུ་བདུན་པ་བརྩམས་པའི་མཚན།

- 1 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་ལེ་ལེའི་དབྱེ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 2 བྱས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 3 ལྷེ་དགེ་ ༡༩༧ བཀའ། དབྱེ་བ་ལ་ ཤིང་འབྱུང་། ལྷོ་དུ་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེ་ལུ་བདུན་པ། ཤོག་ 122 བ། ཚེས་དུས་གཅིག་རྒྱ་མི་གསལ།
- 4 ལྷོ་དུ་ལྷོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༥ བཀག་ནས་སྲུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༦ ཇི་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༧ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། སྐྱེས་རབས། ཏུ་སློབ་དཔོན་དཔལ་འབྱོ། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི། ལེའུ་མོག་ཉིས། འོག ༡༢༡ བཅ
- ༨ ཟླ་དགེ ༡༡༢༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཀླ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། ལྷོག ༥༥ འོག ༤༩ བུ
- ༩ འཆི་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠ ལེ་ལོ་སྤངས་ན་ཀྱང་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡ འདི་ནི་མགོ་བརྩམས་པ་དང་འདི་འི་ཕྱེད་ཙམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༢ བདག་ད་དུལ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༣ ཤིང་དཔར་དུ་དུ་ཞེས་ལ་དོན་མི་བྱང་།
- ༡༤ ཟླ་དགེ ༡༡༢༢ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ མགོན་པོ་ཀླ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། ལྷོག ༥༤ འོག ༤༤ བཅ
- ༡༥ སློན་ནས་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ ཟླ་དགེ ༡༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཅ ལག་བཟངས་ཀྱིས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༡༥༥ བལ
- ༡༧ ཟླ་དགེ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཀ མི་ལམ་བསྟན་པ། འོག ༡༣༤ བུ
- ༡༨ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ ཟླ་དགེ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། མི རྗེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྤྲུམ། སྐབས་དང་པོ། ལྷོག ༡༡ འོག ༥༤ བཅ
- ༢༠ སློབ་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ ཀཤེགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༡༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ལ སློབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༡ བུ
- ༢༣ ཟླ་དགེ ༡༡༧༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སློབ་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་བདུན་པ། འོག ༡༢༤ བཅ
- ༢༤ ཆོད་སོགས་ལྟ་བུར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༥ ལུས་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་ཞེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༦ ཟླ་དགེ ༡༡༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ལ སློབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༡ བུ
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༡༡༧༤ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སློབ་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་བདུན་པ། འོག ༥༡ བུ
- ༢༨ འགྲུར་པོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༩ ཟླ་དགེ ༡༡༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང་། སློབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ་བདུན་པ། འོག ༡༤༡ བུ

- ༡༠ དཔང་ལོའི་གཞུང་ལག་སོན་མ་བྱུང་།
- ༡༡ དགེ་བ་ལ་མོས་པ་སྟེ་འདུན་པ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༢ བརྟེན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༣ དེ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༤ འཛིགས་པ་དང་དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ཡོན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༥ ལྷ་ར་བཤད་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༦ དང་པོ་ལ་གཉིས་རྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༧ མི་བྱེད་པ་མི་རིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དགོད་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༡༨ ཚེས་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བསམས་རྟེ་དེ་གཏོང་མི་རིགས་པར་བསྟན་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་ནང་མི་བྱུང་།
- ༡༩ བདག་གོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༠ གཉིས་པ་ནི་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དེ་མི་བྱུང་།
- ༢༡ ལྷ་དགེ ༡༤༧༥ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ རྣམ་སྣང་། ལྷོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༢༥ བ༥
- ༢༢ མ་དཔེར་འཆད་དོ་ཞེས་རྫོགས་ཚིག་བྱུང་ཤིང་དཔར་དུ་འཆད་དེ་ཞེས་ལྷག་བཅས་བྱུང་བ་དག་པར་སྣང་བས་བཅོས།
- ༢༣ ལྷོན་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༤ དེ་གསུམ་ཚེས་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༥ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་གསུམ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།
- ༢༦ ལྷ་དགེ ༡༤༧༦ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང་། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༢༩ བ༥
- ༢༧ ལོང་མཚུངས། ཤོག ༡༢༩ བ༥
- ༢༨ ལྷ་དགེ ༡༤༧༧ ཀ བསྟན། དབུ་མ། ཤ ལྷོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེའུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༢༥ བ༥
- ༢༩ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༠ ལྷ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ལ ལྷོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༤༧ བ༥
- ༣༡ ལྷ་དགེ ༡༧ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ཀ འཇུག་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༡༣༧ བ༥
- ༣༢ ལུང་འདི་ལྷ་དགེ་བཀའ་འཇུག་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་གང་མས་པའི་མདོ་གསུམ་བཞུགས་པའི་ནང་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- ༣༣ རྒྱལ་བསྐྱེད་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གསུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༤ ཡོངས་སུ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

- ༥༥ རྒྱལ་བའི་མདུན་དུ་གནས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༦ རྩད་པར་དག་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༧ བཤུས་ནས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཐག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༨ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༥༩ ཞར་པ་བསྟན་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༠ ལྗེ་དགོ ༧༧ བཀའ། སལ་ཚེན། ཎ ལེལ། ༧༠ ཤོག ༧༥ བལ་ མིན་ནམ་སྐྱམ།
- ༦༡ འབྱོར་པ་སྟེ་དེ་འགྲུབ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༢ མམ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༣ དེ་གོས་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༤ གཉིས་ཀྱང་ནི་དམན་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༥ དེ་གཉིས་ལུས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༦ དང་པོའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༧ སྐྱམ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༨ མི་བྱེད་པར་འདུག་སྟེ་འདུག་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༦༩ དེ་མི་བྱེད་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༠ དེ་མེད་པར་མཚོག་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༡ བསྟན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གྱིས་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༧༣ དེ་ལ་བསམ་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༤ བསྐྱེད་ནས་ནི་སྤང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༥ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དག་གིས་སྤང་བུ་ལུན་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༦ ཁེངས་ན་ངན་འགྲོང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༧ བྱན་དང་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༨ ཐམས་ཅད་དུ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༧༩ གང་དག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༤༠ དེ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༡ ལྟར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༢ ལྟར་ན་བསྐྱེམས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༣ ལྟེ་དགོ ༣༤༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༧-བ༣
- ༤༤ ལྟེ་དགོ ༣༤༧༤ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེུ་བདུན་པ། ཤོག ༥༩ བ༥
- ༤༥ མོགས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༦ ཐུང་ཐུང་ཀྱང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༧ འདིར་གཞུང་ཁ་ཅིག་གསུངས་པ་སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པར་གོ་ན་འང་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་དགོངས་མ་རྟོགས།
- ༤༨ བདེ་འབྲམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༤༩ ལྟེ་དགོ ༣༤༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྲུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༤༩ བ༩
- ༥༠ རོར་རལ་བསྐྱར་ལྷགས་པ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༡ འགྲེད་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༢ ཐོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༣ དེ་ན་དེ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༤ དམད་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༥ འདི་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༦ འདི་དག་ལས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༧ ཐུང་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༨ ཐུང་བའི་ཚད་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥༩ ལྟེ་དགོ ༣༤༧༦ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྲུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་བདུན་པ། ཤོག ༡༥༠ བ༡

ལེུ་བདུན་པ། བསམ་གཏན་བསྟན་པའི་མཚན།

༡ ལྟེ་དགོ ༣༤༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ཞི རྒྱལ་སྐབས་ཞིབ་ལྟ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེུ་དང་པོ། སྟོག ༡༧ ཤོག ༩ བ༤
 ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ། མཉམ་པར་བཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང། མི་སྲུག་ལ་སོགས་བསྐྱེམ་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚོག་རྒྱང་གཉིས་
 ཀྱང་འདིར་བྲངས།

- ༡ མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་དབེན་པར་བྱ་ཞིང་། འདོད་སོགས་གྱི་ཞེས་གསལ།
- ༣ ལྷེ་དགེ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེ་མེ་མེ་མེ། མི་རྗེ་བཅུ་དྲུག་མགོན། མདོ་ལྷོ་རྒྱན། ལེ་ལྷོ་བུ་དུག་པ། བྱང་རྒྱལ་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ། ལྷོ་གྲོ ༥༤ འོག ༡༡ བ་༡
- ༤ འགྲུབ་གྱིས་གཞན་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༥ ཚགས་བུའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༦ ལྷེ་དགེ ༡༤༧༤ བསྟན། དུས་མ། ཤིང་ལྷོ་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེ་ལྷོ་བུ་དུག་པ། འོག ༥༤ བ༥
- ༧ རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་བྱིད་པར་ན་བྱིས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༨ མཛའ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༩ ཁོང་ཁོ་ལྷོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༠ བུ་ལྷོ་བྱིས་ལས་ལན་པ་ཐོབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༡ མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་ཞེས་ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་ནང་མི་གསལ།
- ༡༢ ལྷེ་དགེ ༤༡༥༠ བསྟན། ལྷོ་ས་རབས། ལྷོ་སྤོ་དཔོན་དཔེ་འཕྲོ། ལྷོ་ས་རབས་སོ་བཞི། ལེ་ལྷོ་བུ་དུག་པ། འོག ༡༡ བ་༡
- ༡༣ ཚོས་དགོས་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༤ ལྷོ་ལ་ལྷོ་ན་མཐོང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥ བཀའ་རྒྱེ་བྱས་བདག་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦ ཤིས་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧ ལྷེ་དགེ ༥༧ བཀའ། དཀོན་བརྗེ་གསལ། ཅ བྱམས་པ་སེང་གོ་རྒྱས་ལུས་པའི་མདོ། འོག ༧༤ བ༥
- ༡༨ ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༩ ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༠ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༡ རབ་ལྷོ་རྗེས་ཤིག ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༢༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་དུ་མི་དགའ་ཞེས་པའི་ཚོག་མི་གསལ།
- ༢༣ ལྷེ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དུས་མ། ལ ཤིང་འབྲུང་། ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ། ལེ་ལྷོ་བུ་དུག་པ། འོག ༡༥༤ བ༥
- ༢༤ བྱིས་པ་ནི་རྗེ་ལྷོ་དགའ་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༤ བྱིས་པ་དང་འགའ་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༥ མ་དཔེར་བཤེས་མིན་ནོ་ཞེས་བྱུང་ན་འང་བཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཤིང་དཔར་ལྟར་བཅོས།
- ༡༥ ལུང་འདིའི་ཁྱད་སྲིད་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༡༥ ལུང་འདིའི་ཁྱད་སྲིད་འཚོལ་ཞིབ་ཞུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
- ༡༦ རི་དགས་བྱ་རྩམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༧ རྣམ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༨ རྣམ་ཞིག་སྤྱི་མ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ རྣམ་ཞིག་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ མ་དཔེར་བྱོགས་དུར་བྱོད་ཞེས་འབྱུང་ན་འང་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་བཞིན་བཅོས་ཡོད།
- ༡༩ ཆགས་པ་སྲང་བར་བསྟན་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ གཉིས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ བཞེན་ནས་དེར་གནས་པར་བྱ་བ་གདམས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ བསམ་པ་བདག་ལ་སེམས་པ་ལས་གཞན་ཀུན་བཏང་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ གཞན་དག་གི་ནི་འབྲུལ་པའམ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ དང་མ་བྱུ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༡ ཚེགས་བཅད་འདི་རྒྱལ་སྐུ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གང་ལས་དྲངས་ཞུ་མ་སྟོབས།
- ༢༡ གནས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༡ དངོས་པོ་མི་གཙང་བ་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ གསད་དང་བཅིང་དང་གཙོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ གཤེག་ཅིང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ ལྷོ་དགོ ༡༧༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལྷོ་སྐྱོ་མཚོག་གིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༡ ན ༡ ལྷོ་དགོ་བཀའ་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པ་
དང་འདིར་དྲངས་པ་གཉིས་འགྲུར་ཆེས་མི་མཐུན།
- ༢༢ ལྷོ་དགོ ༡༧༢ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༡ ལྷོ་སྐྱོ་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༧༢ བ ༡ ལྷོ་དགོ་བཀའ་འགྲུར་དུ་བཞུགས་པ་དང་འདིར་
དྲངས་པ་གཉིས་འགྲུར་ཆེས་མི་མཐུན།
- ༢༢ གཟེམས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༩ འདི་ལ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༠ ཟླ་དགེ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཡ མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག ཤོག ༡༤༩ ཅལ་ ཚིག་སྐྱ་མི་མཐུན། ལུང་འདི་ཞི་བ་ལྟའི་བསྐབ་
བཏུས་སུ་འདུངས། ཟླ་དགེ ༡༩༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི བསྐབ་བཏུས། ལེུ་བཞི་པ། ཤོག ༤༤ ཅལ

༥༡ འདིས་བདག་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༢ རྒྱུ་མ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༣ ཟླ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྫོང་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེུ་བཟུང་པ། ཤོག ༡༤༧ བ ༡

༥༤ ལོང་མཚུངས། ཤོག ༡༤༧ བ ༡

༥༥ སལ་པོ་ཚེའི་དབང་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༦ ཅིའི་བྱིར་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༧ ལྷ་པ་དེ་ལ་དགའ་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༨ ཅིས་མི་ཆགས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༩ འདིར་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ས་བཅད་འབྱེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ་ལུས་ལ་ཆགས་
པ་སྦྱིར་སྦྱང་པ་དང་། བྱེ་བྱག་ཏུ་ལུས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཆགས་པ་སྦྱང་པ་ལོ། དང་པོ་ནི་གཉིས་ཉེ་གཞན་གྱི་མི་གཙང་བ་ལ་
ཆགས་པ་དང་། རང་གི་མི་གཙང་བ་མི་རྟོགས་པ་སྦྱང་པ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་བ་གཞུང་དང་བསྟན་ནས་གང་བདེ་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་
དགོས་པར་སྦྱང་མོད། མ་དཔེ་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༦༠ ས་ལ་དགའ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༡ ཇི་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༢ དེ་ལྟར་ལྟ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༣ ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༤ བྱང་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༥ གཉིས་གྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༦ བྱིས་པས་བྱུང་མེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༧ འགྲུ་ན་གནས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་འདོད་པ་བསྟེན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༨ དོན་དེ་ལས་ཐོབ་པར་རང་ཕན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༦༩ དོན་མེད་པར་གཞན་དེ་ལས་ཐོབ་པར་རང་ལ་ཕན་པའི་དོན་མེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༠ དག་ཀྱང་བྱུང་དེ་ལས་ཁུ་ཡང་བྱུང་ན། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༡ འདོད་དེ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༢ འགོ་བར་བྱེད་འདོད་ལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣ འབྱོར་རྒྱུད་གསལ་པ་ནི། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༤ ཟླ་དགེ ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག དེ་ ཅན་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། མྱོག ༥༤ འོག ༥༠ ཅན
- ༡༥ སྤྱིང་པ་སྤྱོད་པ་བས་ཉེས་དམིགས་མང་ལ་དེ་ལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ སོགས་ཀྱི། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༧ བཟངས་སུ་འཆག་པ་ལྟར། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༨ བདེ་བ་སྤྱད་པ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ ཟླ་དགེ ༤༡༥༥ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག དེ་ ཅན་གོ་མི། སྤྱོད་སྤྱིང་། མྱོག ༥༧ འོག ༥༠ ཅན
- ༢༠ འགྱུར་རོ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༡ རྩེ་ཞེན་མི་གསལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སེར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགེལ་ཚེན། ལེུ་བརྒྱད་པ། འོག ༡༥༤ ཅན
- ༢༣ གཞན་དག་བདག་ཏུ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༤ ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སེར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགེལ་ཚེན། ལེུ་བརྒྱད་པ། འོག ༡༥༤ ཅན
- ༢༥ དཔེར་ན། ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སེར་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགེལ་ཚེན། ལེུ་བརྒྱད་པ། འོག ༡༥༧ ཅན
- ༢༦ དེར་འབྲེལ་ལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༧ དེ་མི་གསལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༨ སྤྱིང་རྗེ་ཅན་གྱི་དུ་ལ་གཅིག་གིས་ནི། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༩ མང་པོ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༠ བྲག་ཁྲིག་ཕྱག་དུ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ ཟླ་དགེ ༡༥༧ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། འོག ༡༥༤ བཟུང་།
- ༣༢ དོན་མི་གསལ། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༣ དཔེར་ན། ཟླ་དགེ ༣༡༧༥ བསྟན། དབུ་མ། ལ་ སྤྱོད་འཇུག་འགེལ་ཚེན། ལེུ་བརྒྱད་པ། འོག ༡༥༠ ཅན
- ༣༤ རྩེ་ཞེན་ཅན་ཞིག་ཚོགས། སིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- 120 མཐོ་བ་བདག་བཟུང་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 121 བོས་ནས་ནི་སྤྲུལ་ལྡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 122 དཔེར་ན། ལྗེ་དགེ 3122 བཟུང། དབུ་མ། ཡ ཤིང་འབྱུང་། ལྷོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེའུ་བརྒྱད་པ། འོག 122 བཟ
- 123 གཞོད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 124 འདས་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འདས་ཀྱང་རང་དོན་སྤྲུབ་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 125 གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 126 ལྷོར་བ་ལ་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 127 བརྟགས་པར་གྱིས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 128 བསྐྱར་བྱས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 129 གིས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 130 ཞེས་ཁས་ལོང་ཅིག ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 131 ཟེལ་གྱིས་ལོན་ལ་མི་མངོན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 132 ཡོན་ཏན་གྱི་ཅུང་ཟད་ཆ་དེའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 133 བྱས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 134 གིས་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 135 བརྟེན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 136 ལུས་ཞེན་པ་སྤང་བ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 137 མ་དཔེར་དེ་ལྟར་གསུང་བའི་ཞེས་ལྷོང་ཡང་ཤིང་དཔར་ལྟར་དག་པར་སྤང་བས་བཅོས།
- 138 ཚོགས་བཅད་འདི་གང་ལས་དུངས་དོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
- 139 དཔེར་ན། ལྗེ་དགེ 3124 བཟུང། དབུ་མ། ཡ ལྷོད་དཔོན་རྒྱ་གཞུགས། བཞི་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད་གཉིས་པ། འོག 40 བཟ
- 140 གནས་པ་དེ་ནི་བདེ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 141 ལྗེ་དགེ 3125 བཟུང། ལྷིང་ཡིག 2 མགོན་པོ་སྤྲུལ་བ། བཞེས་སྤྲིང་། ལྷོག 40 འོག 41 བཟ
- 142 བསྐྱེད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 143 དོན་དུ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

- ༡༩༩ བླང་དོར་གྱི་ངལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩༧ གྱིས་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩༦ བདག་གོ་ཅེས་མི་དགའ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩༥ ལུས་པ་དེ་ལ་འདི་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩༤ ལྷེ་དགོ ༤༡༤༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག་ རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བཤེས་སྤྱིང་། ལྷོ་ག ༧༩ འོག ༤༩ བཤ
- ༡༩༣ རིགས་པ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩༠ སྤན་ནི་གཟུགས་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༨༩ གལ་ཉེ་མི་ཆད་ན་བདག་གི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༨༨ ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- ༡༨༧ འོག་པའི་ལམ་ནས་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

ལེའུ་དགུ་པ། ཤེས་རབ་བསྟན་པའི་མཆོན།

- ༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དེ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༢ ལྷེ་དགོ ༡༩༤ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཞ ཆོས་ཡང་དག་པ་སྟུང་པ། འོག ༥༩ བཤ
- ༣ ལྷེ་དགོ ༡༩༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བུས། ལེའུ་དགུ་པ། འོག ༡༠༠ བཤ ཆོག་སྐྱ་ཚུང་མི་མཐུན།
- ༤ ལྷེ་དགོ ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིགས་པ་དུག་ཚུང་པ། ལྷོ་ག ༩༦ འོག ༡༩ བཤ
- ༥ ལྷེ་དགོ ༡༩ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་སྐྱ་ཆོགས། ཀ མདོ་སྟུང་པ། ལེའུ་ ༡༩ ལྷོ་ག ༩ འོག ༡༩ བཤ
- ༦ ལྷེ་དགོ ༡༩༠༡ བསྟན། རྒྱང་འགོལ། རེ་ མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་ཚུབ་སེམས་འགོལ། ལྷོ་ག ༥༩ འོག ༤༡ བཤ
- ༧ ལྷེ་དགོ ༡༩༠༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། ལྷོ་ག ༡༩ སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག ༡༠༥ བཤ
- ༨ ལྷེ་དགོ ༢༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ལེའུ་དང་པོ། ལྷོ་ག ༡༦ འོག ༡ བཤ
- ༩ ལྷེ་དགོ ༡༧༩༩ བཀའ། མདོ་སྟེ། མ འོག ༡༩༥ བཤ
- ༡༠ ཡིན་པར་བརྗོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་། ལྷེ་དགོ ༡༩༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཀ རྒྱྱང་འཇུག་འགོལ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག ༧༦ བཤ
- ༡༡ ལྷེ་དགོ ༡༩༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱྱང་འཇུག་འགོལ་ཆེན། ལེའུ་དགུ་པ། འོག ༡༩༩ བཤ

- 12 རྗེ་དགོ ༢༡༧༧ བསྟན། དབུ་མ། འ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 122 བ2 -
- 13 རྗེ་དགོ ༤༠27 བསྟན། ལེམས་ཚམ། བི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུ་མ་མཐའ། ལེའུ་དང་པོ། སྒྲོག་ 10 འོག་ 1 34
- 14 རྗེ་དགོ 276 བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ འོག་ 44 བ6
- 15 དཔེར་ན། རྗེ་དགོ 2122 བསྟན། དབུ་མ། ལ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 124 36
- 16 རྗེ་དགོ 2120 བསྟན། དབུ་མ། འ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 122 བ6
- 17 རྗེ་དགོ ༤༠46 བསྟན། ལེམས་ཚམ། འི དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཉི་ཤུ་པ། སྒྲོག་ 12 འོག་ 2 32
- 18 རྗེ་དགོ 2126 བསྟན། དབུ་མ། འ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 12 བ6
- 19 རོགས་པ་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 20 རྗེ་དགོ 122 བཀའ། མདོ་སྡེ། 5 ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 25 བ4
- 21 རྗེ་དགོ 2124 བསྟན། དབུ་མ། འ མགོན་པོ་སྐྱེ་བུ། དེགས་པ་དུག་ཕྱེ་བའི་ཚོག་ལེའུ་དབུ་མ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 27 བ6
- 22 འིང་དཔར་དུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- 23 དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མེན་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 24 རྗེ་དགོ 2126 བསྟན། དབུ་མ། འ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 12 36
- 25 སྐྱེ་མི་སྐྱེན་ཚོགས་པས། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 26 རྗེག་པ་འབྱུང་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 27 རྒྱལ་ནི། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 28 མི་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་གི འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 29 ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 30 ལྷང་བའི་ཚལས་སངས་རྒྱལ་གྱང་ནི་འཁོར་བར། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 31 རྒྱན་ནི་ཚད་པས། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 32 རྗེ་དགོ 2126 བསྟན། དབུ་མ། འ སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 22 34
- 33 ལྷར་མིགས་ལ། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 34 དེ་འེར་འབྱུང་ནི་སྐྱེན་མཚན། འིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 35 རྗེ་དགོ 2122 བསྟན། དབུ་མ། ལ འེར་འབྱུང་གོ་གྲོས། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེའུ་དགུ་པ། འོག་ 207 32

༡༥ རྗེ་དགེ ༡༡༥༥ ཀ བསྟན། དཔུ་མ། ག ལྷ་མ་སྟེང་། སྐྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། ལེ་ལུ་དགུ་པ། འོག ༡༤༠ བ།

༡༦ སྤོང་དཔར་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་།

༡༧ དང་པོ་ལ་གཉེས་ལས་ལུགས་གཞོན་པ་ནི། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༡༨ རྗེ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། འོག ༡༧༩ བ༤ སྤོང་དཔར་དུ་དྲངས་པ་དེར་ཚོག་ན་ཅུང་
མི་འདྲ་བ་བྱུང་།

༡༩ རྗེ་དགེ ༧༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཆ འོག ༡༡༧ ཅ ༡

༢༠ རྗེ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། དཔུ་མ། ཅ རབ་བྱེད། སྟོག ༧ འོག ༥ ཅ།

༢༡ གཞན་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༢ དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྗེ་མོའི་སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་པར་གཟིགས། བཀའ་འབུམ་པོད། ༡ ཅ ལེ་ལུ་དགུ་པ།
འོག ༡༧༤ ཅ༥ ས་སྐྱུ་བཀའ་འབུམ་པོད་གཉེས་པ།

༢༣ ལྷུ་ལ་ལྟོས་པ་མོགས། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༤ དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༥ རང་གི་རང་བྱེད་ལར། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༦ རྗེ་དགེ ༡༡༧༧ བསྟན། དཔུ་མ། ལ སེར་འབྱུང་། སྐྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེ། ལེ་ལུ་དགུ་པ། འོག ༡༠༤ བ༤

༢༧ གང་ཚོ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༨ གཞན་རིག་མི་གསལ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༢༩ སེས་པ་རང་ཉིད་སློབ་འགས། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༣༠ སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་འདྲན་པ་ཞེས་པའི་ཚོག་གསལ།

༣༡ སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་གཉེས་པ་ནི་ཞེས་པའི་ཚོག་མི་བྱུང་།

༣༢ གཞན་གྱི། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༣༣ ལུང་འདྲི་བསྟན་འབྱུར་དུ་བཞགས་སྐྱོབ་དཔོན་ཡི་སེས་གྲགས་པས་མཛད་པ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པ་དེར་འཚོལ་ཞིབ་
ལུས་ཀྱང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།

༣༤ གཞན་ཡིན་པར། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༣༥ བརྟག་སྟེ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

༣༦ རི་ལྷུར་སེམས་ལ། སྤོང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

- 42 ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཉེ་དུ་འགྱུར་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 43 བག་ཚགས་མ་སངས་པ་དེས་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 44 གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ཡལ་ཅིར་ཡང་མི་གནས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 45 བརྟམ་ཅིང་གནས་པར་བྱ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 46 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གཉིས་ཞེས་པ་མི་བྱུང།
- 47 གསུམ་ཡང་མེད་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 48 རྗེ་དགོ 2569 བསྟན། དབུ་མ། འ་སྤྱོད་དམོན་རྒྱ་གྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་ས། རྗེ་ག 19 རྗེ་ག 296 བཟ
- 49 རྗེ་དགོ 2572 བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་དགུ་པ། རྗེ་ག 297 298
- 50 རྗེ་དགོ 2600 བཀའ། མདོ་རྗེ། ཀ ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ། རྗེ་ག 299 300
- 51 ལུང་འདིའི་ཁུངས་འཚོལ་ཞིབ་ལུས་ཀྱང་མ་བརྟེན།
- 52 གསུངས་ཀྱང་སེམས་མེད་པ་ལ་མཚོན་པས་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 53 དེ་མཚོན་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 54 མཚོན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 55 མེད་པའི་དོན་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 56 རྗེ་དགོ 2572 བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་དགུ་པ། རྗེ་ག 299 300
- 57 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་ལན་ཞེས་པ་མི་བྱུང།
- 58 རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 59 རྗེ་དགོ 1 བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཨ ཉི་ལྷི། རྗེ་ག 16 30
- 60 རྗེ་དགོ 12 བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་སྐྱ་ཚོགས། ཀ མདོ་སྤྱད་པ། རྒྱབས། 2 རྗེ་ག 2 30
- 61 ལུང་འགག་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 62 ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དག་ཅེས་པ་མི་བྱུང།
- 63 རྗེ་དགོ 2572 བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འབྱུང། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་དགུ་པ། རྗེ་ག 299 300
- 64 འདིར་སྤང་བ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 65 བརྟོན་པའི་མདོན་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།
- 66 སྟོན་པ་འདི་དག་ལྗོད་གྱི་མདོ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང།

- ༡༩ བཀའ་ཡིན་ཡང་སྲིད་ལ་སོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༧༠༧༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། མི རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱལ་པའི་སྐབས།
ལེུ་གཉིས་པ། སྟོག ༥ ཤོག ༩ བ། འགྱུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- ༢༧ གོང་མཚུངས། སྟོག ༡༩ ཤོག ༩ བ། འགྱུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- ༣༤ སངས་རྒྱལ་ཀྱང་མུང་འདས་མི་ཐོབ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༦ རྟོགས་པ་དང་ནི་ཡའི་སེམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༣༧ གསུམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་མི་གསལ།
- ༣༨ མ་རྟོགས་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་དུ་མི་གསལ།
- ༣༩ མ་ཡིན་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༠ ལྷགས་པའང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༡ ཟླ་དགེ ༣༡༧། བསྟན། དབྱ་ལ། ལ རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྟ། སྟོན་འཇུག་ལེུ་དགུ་པ། སྟོག ༥༧ ཤོག ༣༩ བ།
- ༤༢ དེས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༣ དང་པོ་ལན་ཞེས་པ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༤ གཞུགས་སོགས་ཤེས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༥ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༦ བ་དང་བྱ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༧ རྩོད་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༨ མི་སྣང་བ་ཞིག་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༤༩ དེར་ནི་མཐོང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༥༠ གཉིས་ལ་གཉིས་ཀྱི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༥༡ གཉིས་ཀྱི་རྟོལ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༥༢ ཤིང་དཔར་དུ་དག་ཅེས་པ་མི་གསལ།
- ༥༣ བདེན་པ་མིན་པས་ཅི་ཞེན། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༥༤ ཤེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།
- ༥༥ འགྱུར་ཉེ་གང་ཕྱིར་ཤེས་བྱུར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱུང་།

- 106 ལྷན་པས་བྱིས་བའེན་པ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 107 ལས་འབྲས་མི་འཐད་པ་དང་སྤང་བའོ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 108 སྲིབ་རྗེ་མི་འཐད་པ་སྤང་བའོ་ཞེས་སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་མི་གསལ།
- 109 དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཚོལ་བ་ནི། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 110 གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ་གྱི་ཚོད་པ་མཚུངས་པ་ན། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 111 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་གྱི། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 112 རྫོངས་པ་དང་མི་གསལ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 113 སོགས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་བརྗོག་དགོས་སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 114 ཟླ་དགེ 110 བཀའ། མདོ་ཟླ། མ་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། འོག 117 བཟང་།
- 115 ལུས་དུས་ཡོད་པར། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 116 གཉིས་པ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 117 གསུམ་པ་ནི། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 118 ལུས་མི་གསལ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 119 ཟླ་དགེ 119 བསྟན། དབུ་མ། ཅ་མགོན་པོ་རྒྱ་ལྷུབ། ཅ་ཤེ། རབ་བྱེད། 114 རྗོལ་། འོག 117 བཟང་།
- 120 འདིའི་རིགས་པ་ནི། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 121 བདེ་བར་རགས་པ་དེ་ལ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 122 རྫོབས་རྒྱུང་བ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 123 ཐད་པ་མེད་ཀྱང་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ལ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 124 འགྱུར་ཏེ་ཚོར་བ་དེས་ན། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 125 སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མ་སྐྱེས་པས་དང་འགགས་པ་སོགས་ལ་ནའང་མ་སྐྱེས་པ་དང་འགག་པས་སོ་ཞེས་བཅོས།
- 126 རེས་མི་བས་སོ། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 127 གཞན་དུ་ཡང་ནི་སེམས། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 128 ཟླ་དགེ 11 བཀའ། དཀོན་བརྗེགས། ཆ་འོད་སྤང་གི་ལེལ། འོག 119 བཟང་།
- 129 དན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་གཉིས་ཀྱི། སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 130 སྲིབ་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།

- 144 ལྷ་ཡིན་པར་ནི་འདོད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 145 འབྲེས་པ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 146 སྤྱོད་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 147 ཉེ་གྲུ་ཚ་གསུམ་པ་དེ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 148 ཤིང་འབྱུང་སློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་ཚེན་དུ་བྱངས། ཟླ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན་ཤ། དབུ་མ། ལ། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་དགུ་པ། འོག་ ༡༤༧ རྩ།
- 149 བདེན་པས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 150 གསུམ་པོ་ཉིད་བདག་པོ་འཇ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 151 ཟླ་དགེ ༡༤༧༡ བསྟན་ཤ། དབུ་མ། ལ། ཤིང་འབྱུང་། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་ཚེན། ལེུ་དགུ་པ། འོག་ ༡༥༠ རྩ།
- 152 ཀྱི་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 153 རྟོག་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 154 རགས་པ་དེ་བདེ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 155 བཞེ་པ་ལ་བཞེ་ལས་རང་ལུགས་ཀྱིས་མ་དེས་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 156 ཅི་ཡང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 157 སློ་འབྲུལ་པའི་ཡུན་རིང་པས་སོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 158 ཞིང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 159 རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- 160 ཟླ་དགེ 147 བཀའ། མདོ་སྟེ། ས། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ 147 རྩ། དང་། དེ་བཞིན་དུ།
- 161 ཟླ་དགེ 10 བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ཚ། འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པའི་ལེུ། འོག་ 6 བཟེ་ རྩ།
- 162 ཟླ་དགེ 147 བཀའ། མདོ་སྟེ། ས། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། འོག་ 140 བཟེ་ རྩ།
- 163 ཤིང་དཔར་དུ་དང་པོ་ཞེས་པ་མི་གསལ།
- 164 ཇི་ལྟར་ཡིན་ཉེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་སྤྱིད་པ་མིན་ན། དངོས་མེད་དང་མ་བྱུང་བར་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་འོག་འགྱུར་ཞེས་ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་ནང་གསལ།
- 165 གང་ཞིག་ཡིན་ཉེ་མི་འཐད་དེ་དངོས་པོར་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པར་དངོས་མེད་དང་ནི་འབྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་ཞེས་ཤིང་དཔར་དུང་ནང་གསལ།

- ༡༥༤ དངོས་མེད་དང་ནི་མ་བྲལ་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥༥ གཉེས་ཀ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥༦ དངོས་པོའང་འགལ་ནས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥༧ ཚེ་དེ་བདེན་པར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༥༨ ལྷོ་གྲོ་ ༡༤༧ བསྟན། དུས་མ། ཅ མགོན་པོ་སྐྱེ་བྱུང། ཅ་ཤེ། རབ་བྱེད། ༡༥ རྫོག་ ༧ རྟོག་ ༧ རྟ།
- ༡༥༩ འདས་ཉིད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༠ ཡང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༡ དེ་བཞིག་ཀྱང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༢ ལྷོ་གྲོ་ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་ལྷོ། ༥ རྟོག་ ༡༥ བལ།
- ༡༦༣ ལུང་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང།
- ༡༦༤ ཤོར་ཅི་ཡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༥ བརྟེན་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༦ མ་གྲུབ་པར་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༧ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༨ རྣམས་ནི་བདག་ལ་འཐབ་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༦༩ ཚེག་ ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༠ ལྷུང་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༡ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༢ ཐུན་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་ངལ་བ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༣ དངོས་ཞེན་པའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༤ བརྟེན་ཐབས་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༥ བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པའི་ལམ་དང་ཞིང། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༦ འདི་རྣམས་ཀྱིས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༧ མི་ཐོང་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།
- ༡༧༨ གསལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༠༡ དགོངས་པའོ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

ལེའུ་བརྒྱ་པ་བསྐྱོ་བ་བསྟན་པའི་མཚན།

༡ དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༢ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༣ སངས་རྒྱལ་མ་ཚོབ་ཀྱི་བར་དུ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༤ རྗེ་དགེ་ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེའུ་བརྒྱ་པ་བསྐྱོ་བ་བསྟན་པའི་མཚན། མདོ་སྡེ་རྒྱུན། ལེའུ་བརྒྱ་པ་བསྐྱོ་བ་བསྟན་པའི་མཚན། རྗེ་དགེ་ ༡༧ བཞུགས།

༥ དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༦ གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༧ ལྷན་པལ་ལྟར་གསལ་བ་དང་བད་མ་ལྟར་ཆེར་གསལ་ཏེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༨ ཤལ་མ་འཛི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༩ མདག་མ་དང་འོ་བསྐྱེགས་དང་། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༠ རང་མེད། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༡ ལྷན་ཚེག་ན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༢ ལྷན་བསལ་བའི་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༣ དང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༤ ལྷན་སྐྱེས་ལྷན་པལ་འགོ་ལྷན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༥ ལེའུ་བརྒྱ་པ་བསྐྱོ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༦ བསྐྱོ་བ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༧ ལྷན་པལ་དང་ལྷན་པལ་འཛི་ནང་ན་འཇུག་པའི་ལྷན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༨ ལེའུ་བརྒྱ་པ་བསྐྱོ་བ་བསྟན་པའི་མཚན། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༡༩ དགེ་བས་ལྷན་ལྷན་བཟང་ལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༢༠ ལྷན་ལེའུ་སྐྱེས། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

༢༡ རྗེ་དགེ་པོ་དང་ལྷན་པལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་ཐུང་།

- ༡༡ རྣམས་མི་གྲོལ་བར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༢ ཀའེན་པོ་སྟེ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༣ འགོ་བྱེད་པའི་དོན་འབད། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༤ འབྲམས་པ་རྣམས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༥ བདེ་སླག་འགོ་བར་ཤོག། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༦ དགོན་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༧ ཤེས་རབ་དང་སྣང་བརྟེན་པའ་སོགས་པའི་འགྱུར་བ་བསྟུ་དང་ལྡན་ཞིང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༨ རྣམ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༡༩ ལོངས་སྟོན་ཟེད་པ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༠ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་མེད་ཅིང་འཚོ་བ་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༢༡ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་གང་ཞེས་པ་མི་བྱང་།
- ༢༢ ཡོངས་སུ་བརྒྱང་ཞིང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༣ བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྤངས་བར་ཤོག། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༤ རྩོ་བ་ནི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་རྩོ་བ་ཞེས་བས་སུ་མི་བྱང་།
- ༢༥ བདེ་བས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༦ རང་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༧ རྩལ་སྤུལ་སོགས་པས་ས་སྟེངས། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༨ རྩིན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འགོ་བའི། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༢༩ ཚོས་བཞིན་བྱེད་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༠ བརྟམ་པར་མ་གྱུར་ཅིག། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༡ དང་པོ་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༢ ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་དུ་སྟུང་བ་མེད་པ་ཞེས་ན་རོ་མི་གསལ།
- ༣༣ དེ་དག་མི་གསལ། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༤ སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དགོངས་པ་ལྟར། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།
- ༣༥ འཕགས་པ་ཞི་བའི་ལྟ་ཞེས་པ་དང། ཤིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༧ གེགས་མེད་པར་ནི་མཐོང་བར་སོག་གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༨ དགོ་མི་གསལ། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༤༩ བཟུན། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༠ འབྲུ་སྐྱེ་ན་ཅི་གིང་། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༡ གང་དག་བདག་ལ་དང་དང་སྐྱང་བ་དང་། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

༥༢ དན་པ་རྒྱམས། གིང་དཔར་དཔེ་བྱང་།

བསྐྱབ་བརྟུས་ཟེན་གྱི་སྐྱེ་མཚན།

༡ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༡ བ༡

༢ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ རྒྱུ་ ༡ སོག ༡ བ༦

ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྒྱུ་ ༡ སོག ༡ བ༡

༣ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ རྒྱུ་ ༡ སོག ༡ བ༦

ཟླ་དགོ ༡༩༩༩ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྒྱུ་ ༡ སོག ༡ བ༡

༤ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༡ བ༦

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ དཀོན་མཚོ་གཏལ་ལའི་གཟུངས། སོག ༤༩ བ༦

༥ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༥ བ༩

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ལེལ། ༧ སོག ༩༩ བ༡

༦ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༥ བ༩

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༥༡ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཆ ལེལ། ༡༧ སོག ༡༡ བ༩

༧ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ རྒྱུ་ ༡ སོག ༡ བ༦

༨ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༥ བ༩

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༥༡ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཆ ལེལ། ༡༧ སོག ༡༡ བ༩

༩ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༥ བ༩

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༩༩ བཀའ། མལ་ཚེན། ཨ ལེལ། སོག ༡༠༩ བ༡

༡༠ ཟླ་དགོ ༡༩༩༠ བཟུན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ། ༡ སོག ༥ བ༩

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགོ ༡༧༦ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ རིགས་ཀྱི་ལེལ། ༧ སོག ༡༡༥ བ༩

- ༡༡ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༥ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༡༧ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ རྟོག ༡༥༥ ཅེ
- ༡༢ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༥ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༥༠ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ རྟོག ༡༧༩ བལ
- ༡༤ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ བལ
- ༡༧ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༥ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༤༠ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ རྟོག ༡༧༤ ཅེ
- ༡༨ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༥ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ༧ ལེལ ༡༡ རྟོག ༡༧༥ བལ ལུང་འདི་ཡིན་ནམ་སྐྱམ།
- ༡༩ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༥ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༤༣ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ༨ རྟོག ༡༤༡ བལ
- ༢༠ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ ཅེ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ རྟོག ༩༤ བལ
- ༢༡ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ བལ
- ༢༢ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ ༧ རྟོག ༩༩ ཅེ
- ༢༣ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༡༠ ཅེ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ ལེལ ༡༡ རྟོག ༧༥ ཅེ
- ༢༤ མ་དབེར་སེམས་མིགས་ལ།
- ༡༥ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༤ ཅེ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༡༠༡ བཀའ། མདོ་སྡེ ༩ ལེལ ༡༡ རྟོག ༤༥ ཅེ
- ༡༥ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ ཅེ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ༧ ལེལ ༡༡ རྟོག ༡༠༥ ཅེ
- ༡༦ ལྷ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། དབྱ་མ། ལི བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ ༡ རྟོག ༧ བལ
 འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ༧ ལེལ ༩ རྟོག ༡༡༡ ཅེ

- ༡༥ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༠ རྗ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༧ ལེལ། ༥ འོག ༡༡༩ རྗ ཚིག་སྒྲུབ་ཅི་མཐུན།
- ༡༦ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༠ རྗ
- ༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༥༡ བསྟན། ལེལ་མ་ཚམ། ཉི མཁམ་ཚེན་ཞི་བ་འཚོ། ལྷོ་མ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། འོག ༡༥༥ བཅ
- ༡༨ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༠ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། དགོན་བརྟེན་ལ། ༧ འོག ༡༧༩ རྗ
- ༡༩ ཟླ་དགེ ༡༧༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ རྒྱུད་འཇུག ལེལ། ༡ རྗམ་ ༡༡ འོག ༧ བཅ
- ༢༠ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ རྗ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ འོག ༡༧༥ རྗ
- ༢༡ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ལེལ། ༡༡ འོག ༤༡ བཅ
- ༢༢ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ འོག ༡༡ བཅ
- ༢༣ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ རྗམ་ ༡ འོག ༡༡ རྗ

ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས་ཚིག་སྒྲུབ་བཅའ་མ། རྗམ་ ༡ འོག ༡ རྗ
- ༢༤ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ རྗམ་ ༤ འོག ༡༡ རྗ

ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས་ཚིག་སྒྲུབ་བཅའ་མ། རྗམ་ ༤ འོག ༡ རྗ
- ༢༥ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ རྗ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༣ འོག ༤༧ བཅ
- ༢༦ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ རྗ
- ༢༧ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༥ ལེལ། ༡༤ འོག ༡༧ རྗ འགྲུབ་ཅི་མཐུན།
- ༢༨ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བཀའ། མདོ་ཟླ། ༧ འོག ༡༧༤ བཅ
- ༢༩ ཟླ་དགེ ༡༧༩༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ། ༡ འོག ༡༡ བཅ

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༤༧ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། ༣ འོག་ ༤༧ ནུ།

༤༠ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༤ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༥༩ བཀའ་ལ། དཀོན་བརྟེན་སྡེ། ༨ ལེལ་ ༡༧ འོག་ ༢༤ ནུ།

༤༡ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༧༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། ལ། རྫོང་འཇུག་ ལེལ་ ༥ རྫོག་ ༧༧ འོག་ ༡༩ བལ་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་དུ། ལྷོ་ཕྱོད་འདི་བསམ་པ་མ་དག་པར། ཞེས་གསལ།

༤༢ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༧༡ བསྟན་པ། དབུ་མ། ལ། རྫོང་འཇུག་ ལེལ་ ༥ རྫོག་ ༧༧ འོག་ ༡༩ ནུ།

༤༣ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ རྫོག་ ༤-༥ འོག་ ༡༤ ནུ།

ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༣༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྫོག་ ༤-༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༤ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ རྫོག་ ༥ འོག་ ༡༤ ནུ།

ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༣༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྫོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༥ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༣༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྫོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༦ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༣༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྫོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༤༧ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༤༧ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། ༣ འོག་ ༥༩ ནུ།

༤༨ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

༤༩ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༥ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། ༨ འོག་ ༡༥༤ ནུ།

༥༠ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ རྫོག་ ༥ འོག་ ༡༥ ནུ།

ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༣༧ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས་ཚོགས་བཅད་མ། རྫོག་ ༥ འོག་ ༡ ནུ།

༥༡ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

༥༢ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༥༩ བཀའ་ལ། དཀོན་བརྟེན་སྡེ། ༨ འོག་ ༡༧༩ ནུ།

༥༣ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༥ ནུ།

༥༤ ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༧༤༠ བསྟན་པ། དབུ་མ། བི་བསྐྱབ་བཏུས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༧ ནུ།

འདིའི་མདོ་ལུང་ནི། ལྷོ་ཕྱོད་ ༡༥༩ བཀའ་ལ། མདོ་སྡེ། ༨ ལེལ་ ༡ འོག་ ༥༩ ནུ།

- ༡༠ རྗེ་དགེ ༡༧༧༠ བཟླ་ན། དུ་ལྷ་མ། བི་རྒྱལ་སྐུ་མ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེ་ལྷ ༡ འོག ༡༤ ན་༡
- ༡༡ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༡ འོག ༡༤ ན༡
- ༡༢ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༡ འོག ༡༤ ན༤
- ༡༣ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༡ འོག ༡༤ ན༡
- ༡༤ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༡ འོག ༡༤ ན༡
- ༡༥ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༡༦ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༡༧ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༡༨ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༤
- ༡༩ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༤
- ༢༠ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༤
- ༢༡ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༤
- ༢༢ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༣ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༤ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༥ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༦ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༧ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༨ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༢༩ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༠ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༡ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༢ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༣ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༤ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༥ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༦ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༧ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༨ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༣༩ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༤༠ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༤༡ ཡིག་རྒྱུང་གི་མཚན་འདི་གསུང་འབྲུམ་མ་དཔེར་བཞུགས་མོད། ལུ་འི་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
- ༤༢ རྗེ་དགེ ༡༧༧༠ བཟླ་ན། དུ་ལྷ་མ། བི་རྒྱལ་སྐུ་མ་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བཏུས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༤༣ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡
- ༤༤ ཞོང་མཚུངས། ལེ་ལྷ ༤ འོག ༤༡ ན༡

- 112 རྗེ་དགོ 1121 བསྟན། དབུ་མ། ལ། སྐོབ་དཔོན་གེར་འབྲུང་བོ་གོས། སྐོབ་འཇུག་འགེལ་ཆོད། ལེལ 4 རྟོག 101 31
- 113 རྗེ་དགོ 1130 བསྟན། དབུ་མ། བི རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ 4 རྟོག 43 21
- 114 རམ་མཁའི་སྦྱང་པོའི། ཞེས་མ་དཔེར་གསལ།
- 115 རྗེ་དགོ 1150 བསྟན། དབུ་མ། བི རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བརྟུས། ལེལ 4 རྟོག 43 21
- 116 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 43 21
- 117 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 43 21
- 118 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 119 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 120 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 121 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 122 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 123 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 124 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 125 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 126 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 127 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 128 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 129 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 130 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 131 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 132 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 133 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 134 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 135 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 136 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 137 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 138 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 139 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 140 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21
- 141 རོང་མཚུངས། ལེལ 4 རྟོག 44 21

དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ།

- 1) ལྷ་དགེ 102 བཀའ། མདོ་སྡེ། 3 འོག 144 བལ
- 2) ལྷ་དགེ 111 བཀའ། མདོ་སྡེ། 4 འོག 116 བ3
- 3) ལྷ་དགེ 111 བཀའ། མདོ་སྡེ། 5 འོག 111 བ2
- 4) ལྷ་དགེ 113 བཀའ། རྒྱུད། 3 ལེའུ 36 འོག 101 བ6
- 5) ལྷ་དགེ 114 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 5 འོག 100 བ1
- 6) ལྷ་དགེ 120 བསྟན། གསོ་རིག་རྟེ་འོག 1 ན ནས་ 1 བ བར།
- 7) ལྷ་དགེ 114 བསྟན། དབུ་མ། ས སློབ་དཔོན་ཞིབ་འཇོལ་འོག 16 ན3
- 8) ལྷ་དགེ ཞེས་དཔར།
- 9) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། དབུ་མ། 3 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་གེ། རབ་བྱེད། 1 འོག 1 ན3
- 10) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། དབུ་མ། 3 མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་གེ། རབ་བྱེད། 2 འོག 1 བ2
- 11) ཡིན་ན། ཞེས།
- 12) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། དབུ་མ། འ སློབ་དཔོན་ལྷ་གསལ། དབུ་མ་འཇུག་པ། འབྲས་བུའི་ས། སྟོག 11
- 13) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། སྤྱིང་ཡིག ག སློབ་དཔོན་མི་ཙམ་བཤེས་གཉེན། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱེང་བའི་འགྲེལ་པ།
- 14) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། སྤྱིང་ཡིག ག མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཕྱེང་བ། ལེའུ 1 སྟོག 10 འོག 11 ན2
- 15) ལྷ་དགེ 111 བཀའ། མདོ་སྡེ། བ དཀོན་མཆོག་ཉ་ལ་ལའི་གཟུངས། འོག 12 བ2
- 16) ལྷ་དགེ 111 བསྟན། དབུ་མ། ཞི རྒྱལ་སྐྱེས་ཞིབ་ལྷ། བསྟན་བུས། ལེའུ 1 འོག 1 བ6
- 17) བསྟན། ཞེས།
- 18) ཞེས་དགེ། ཞེས།
- 19) མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་པས་ཚོས་ལས་འདེའ་བ་དང། ཞེས།
- 20) མ་དབེར་ཚོས་འདོར་བ་འདི་ཞེས་བྱེད་པའི་ལྷ་སྐྱབ་ལྷ་ཚོས་འདོར་བ་ནི་ཞེས་བཅོས།
- 21) དཀྱི་རུང། ཞེས།

- ༡༢ བྱ་མོ། ཞེས།
- ༡༤ མ་དབེར་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་ཞེས་བཅོས།
- ༡༥ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོ། གསུང་འབྲུག། བོད། བ རྟོག ༡༠༥ བཤ།
- ༡༦ གཡོ་བྱུང་སྤང་བ། ཞེས།
- ༡༧ བདག་གི་ ཞེས།
- ༡༨ རྩེད་ཅི། ཞེས།
- ༡༩ གཅོང་བར། ཞེས།
- ༢༠ རྩེས་ལ་རྒྱམ། ཞེས།
- ༢༡ འདི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པའི་ལམ་རིམ་ཚེན་མོར་གོ་དགོས།
- ༢༢ རྗེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ཁ་ས་བརྩུ་པའི་མདོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་གཉིས་པ། རྟོག ༡༤༩ བཤ།
- ༢༣ འགག་པ། ཞེས།
- ༢༤ མ་དབེར་གཞན་གྱི་སྤང་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་ལྟར་གཞན་མི་སྤང་ཞེས་བཅོས།
- ༢༥ མེ་ལོང་ལས་བརྟེན་པར། ཞེས།
- ༢༦ མ་རིགས་པ་འདིའི། ཞེས།
- ༢༧ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། དབྱུང་དགོངས་རབ་གསལ། གསུང་འབྲུག། བོད། མ རྟོག ༡༤༩ བཤ། ༡༥༠ བཤ། བར
- ༢༨ མ་དབེར་དེས་རྒྱས་འཇིག་པ་སྤྱེས་ཞིང་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༢༩ རྗེ་དགེ་ ༡༤༩༤ བལྟན། དབྱུང་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀྱུ་རྒྱལ། ཅ་ཤེ། རབ་བྱེད། ༡༡ རྟོག ༧ རྟོག ༥ བཤ།
- ༣༠ ལྷ་རའི་དཔར་བསྐྱེན་དུ་རན་འགོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བཅོས་འདུག
- ༣༡ རྗེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ཁ་ རྟོག ༡༤༩ བཤ། ༡༥༠ བཤ། དེའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལུང་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱམ།
- ༣༢ མ་དབེར་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཞེས་བྱེད་སྐྱེ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།
- ༣༣ རྗེ་དགེ་ ༤༤ བཀའ། བལ་ཚེན། ཁ་ རྟོག ༡༤༠ བཤ། ༡༤༡ བཤ། མདོ་འདི་ཉིད་ལས། དགེ་བ་བརྩེད་ལས་ཀྱི་ལམ་གནས་ཤིང་ཞེས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་རབ་ཏུ་དགོང་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་བ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྐྱམ།
- ༣༤ མ་དབེར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་གཉིས་སུ་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེས་སྤང་བསྐྱེ་བྱུང་ཡང་ལྷ་རའི་དཔར་མ་ལྟར་མེད་དེ་ཞེས་ལྟག་བཅས་སུ་བཅོས།
- ༣༥ མ་དབེར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་གཉིས་སུ་གལ་ཏེ་ཞིག་ཞེས་བྱུང་ཡང་ལྷ་རའི་དཔར་བསྐྱེན་ལྟར་གལ་ཏེ་གང་ཞིག་ཅེས་བཅོས།

- ༤༦ མ་དཔེར་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱ་འབྲུམ་དུ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར་བཅོས།
- ༤༧ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ད ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཤོག ༥༧ བ།
- ༤༨ ལྷོ་དགེ ༥༥༥ བརྟན། དབྱུང་། ས ལྷོ་བ་དཔོན་ཞིབ་འཚོ། དབྱུང་རྒྱུན་འགྲེལ་པ། ཤོག ༥༥ བ༥
- ༤༩ ལྷོ་དགེ ༥༥༥༥ བརྟན། དབྱུང་། ཅ མགོན་པོ་ལྷོ་སྐྱབས། ལྷོ་ག ༥ ཤོག ༥༤ བ༧
- ༥༠ ལྷོ་དགེ ༥༥༤༤ བརྟན། དབྱུང་། ཆ ལྷོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། རབ་བྱེད། ༥ ལྷོ་ག ༥ ཤོག ༤ བ༥
- ༥༡ ལྷོ་དགེ ༥༥༤༥ བརྟན། དབྱུང་། ཡ ལྷོ་བ་དཔོན་ལྷོ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༥ ཤོག ༡༥༥ བ༥
- ༥༢ ལྷོ་དགེ ༥༥༤༥ བརྟན། དབྱུང་། ཡ ལྷོ་བ་དཔོན་ལྷོ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༥ ཤོག ༡༥༥ བ༧
- ༥༣ ཆེ་རྒྱུང་འོང། ཞོལ།

ལེའུ་གཉིས་པ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེལ་མར་བཤད་པའི་མཚན།

- ༡ ལྷོ་དགེ ༡༥༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ད ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཤོག ༥༤ བ༥
- ༢ ལྷོ་དགེ ༤ བཀའ། ཤེར་ལྷེ། ཀ ཉི་མེ། ལེའུ ༡༡ ཤོག ༥༧༧ བ༤
- ༣ ལྷོ་འཛིན་པར་མར་སྐྱོང་པར་རྟོགས་པས་ཞེས་བཅོས་འདུག
- ༤ ལྷོ་དགེ ༤༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ལ ལྷོ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ལེའུ ༥༥ ཤོག ༡༥༧ བ༥
- ༥ འཕྲུང་པ། ཞོལ།
- ༦ མ་དཔེར་སྐྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱ་འབྲུམ་ལྟར་སྐྱོང་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བཅོས།
- ༧ བདེན་པ་པོའི་ལེའུ་ཞེས་པ་འདི་ལྷོ་དགེ་དཀར་ཆག་རྩ་མཚན་གཞན་འཕགས་པ་བྱུང་རྒྱུ་མེས་དཔའི་སྐྱོད་ལུལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་
ལུལ་ལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་བརྟན་པའི་མདོ་ཞེས་འཕོད་པ་དེ་ཡིན། ལྷོ་དགེ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། པ ལེའུ ༥
ཤོག ༡༠༡ བ༥
- ༨ ལྷོ་དགེ། ཞོལ།
- ༩ མ་དཔེར་རྒྱལ་བ་དང་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐྱ་འབྲུམ་དང་ཞོལ་ལྟར་ཀྱལ་བ་དང་ཞེས་བཅོས།
- ༡༠ ལྷོ་འཛིན་པར་མར་རྟོགས་པས་ཞེས་བཅོས་འདུག
- ༡༡ ལེགས་ན། ལྷོ་འབྲུམ། ཞོལ།
- ༡༢ མ་དཔེར་ཆགས་ནས་རྟོགས་པས་ཞེས་ཡང་འཕྲུག་ས་བྱུང་ཡང་སྐྱ་འབྲུམ་ལྟར་བཅོས།
- ༡༣ ལྷོ་འཛིན་པར་མར་མེ་བཟད་པ་ཞེས་བཅོས་འདུག

- ༡༤ ཉེ་དགེ ༡༥༧ བརྟན། དབུ་མ། འ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། ཚྲོ་ག ༡ འོག ༡༧ ༣༡
- ༡༥ ཉེ་དགེ ༡༥༠ བརྟན། དབུ་མ། འ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དབུ་མ་ཚོགས་པ། རབ་བྱེད། ༡-འོག ༡ ༣༡
- ༡༦ འདི་རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཚེན་པོའི་ལམ་རིམ་ཚེན་མོའི་ནང་གི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བསྐྱོབ་དང་། རྩེད་པར་དུ་ལས་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སློབ་རྒྱལ་ལ་གོ་དགོས།
- ༡༧ འབག་པས། ཞེས།
- ༡༨ ལྷ་རའི་དཔར་མར་གྲུས་པས་ཞེས་བྱེད་སྐྱེད་བཅོས་འདུག
- ༡༩ ལྷ་རའི་དཔར་མར་ཐོགས་དང་ཞིང་ཞེས་བཅོས་འདུག

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུད་གྱི་ཚོགས་བསྐྱེས་པའི་མཚན།

- ༡ དཔེར་ན། ཉེ་དགེ ༧ བཀའ་ཤིང་ཕྱིན། ༧ ཉི་མི་ལེའུ་ ༤ འོག་(༡༧) བཟུང་། ཉེ་དགེ ༡༥༧ བརྟན། ཤིང་ཕྱིན། ག་སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། ཉི་མི་ལེའུ་མ། འོག་ ༡༤ བཟུང་།
- ༢ མེས་པོ་ཞེས།
- ༣ དེ་སྟེང་གྱི་ ཞེས།
- ༤ ལྷ་རའི་དཔར་མར་བརྒྱུད་ཕྱེད་གཅེས་བཅོས་འདུག
- ༥ སྤྱི་བར། ཞེས།
- ༦ མ་དཔེར་སྤེལ་ཞེས་བ་སྟོན་འཇུག་མ་བྱུང་ཡང་སྤེལ་འཇུག་བཞིན་བསྐྱེས་ཞེས་བཅོས།
- ༧ རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན། གསུང་འབུམ། བོད། ག་ཐོག་པ་ཚེན་པའི་རྒྱུད་སྤེལ་འདི་ལྟར།
- ༨ ཉེ་དགེ ༡༥༧ བརྟན། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤེལ་ཞེས་ལྟ། ལེའུ་ ༡-ཚྲོ་ག ༡༥ འོག ༡ བཟུང་།
- ༩ མ་དཔེར་སྤེལ་ལ་སོགས་པར་འདྲེག་མཐའ་ཞེས་བྱང་ཡང་ལྷ་རའི་དཔར་མར་བརྒྱུན་ལྟར་འབྲེག་མཐའ་ཞེས་བཅོས།
- ༡༠ རྒྱ་རེ། ཞེས།
- ༡༡ འཚན། ཞེས།
- ༡༢ བཀའ་བས་བྱིད་དུ། ཞེས།
- ༡༣ བ་ལ་སོགས། ཞེས།
- ༡༤ ས་དོན། ཞེས།
- ༡༥ མ་དཔེར་སྤེལ་བར་བྱུང་ནང་སྤེལ་ལྟར་སྤེལ་ཞེས་བཅོས།

༡༤ མ་དབེར་རྒྱ་བས་ཞེས་བྱང་ཡང་སྐྱ་འབྲམ་ལྟར་བཅོས།

༡༥ དབྱད་པར་བྱའོ།། སྐྱ་འབྲམ།

༡༦ ལྷ་ཆའི་དཔར་མར་ཚོས་ཀྱིས་ཞེས་བཅོས།

ལེའུ་བཞི་པ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་བསྟན་པའི་མཚན།

༡ མ་དབེར་བླ་མི་བླ་མེད་ན་ཞེས་བྱང་ཡང་སྐྱ་འབྲམ་བླ་མི་བླ་མེད་ཅེས་བཅོས།

༢ ལྷ་ཆའི་དཔར་མར་ཚོས་གཞི་བས་བྱུབ་པ་དང་ཞེས་བཅོས་འདུག མ་དབེད་དང་སྐྱ་འབྲམ་དཔར་མར་སྐབས་འདི་དང་གཤམ་དུ་འདྲ་
ཚོས་གཞི་ལ་ཚོས་བཞི་ཞེས་བྱང་།

༣ བསྐྱེད་པའོ། ཞེས།

༤ དཀྱོལ། སྐྱ་འབྲམ། ཞེས།

༥ སྐྱལ་བ། ཞེས།

༦ མ་དབེར་འགོད་ཆེ་བ་ཞེས་བྱང་ཡང་སྐྱ་འབྲམ་ལྟར་འགོད་ཆེན་ཞེས་བཅོས།

༧ ལྟར་འབྲུད་པས། ཞེས།

༨ ཚོས་ཀྱི། ཞེས།

༩ ལྷེ་དགེ ༢༤༤ བསྟན། དབྲུ་མ། ཚ་སྐྱོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། རབ་བྱེད། ༥ རྟོག ༡༡ འོག ༤ བར

༡༠ ལྷ་ཆའི་དཔར་མར་ཞག་ལྟ་བུར་ཞེས་བཅོས་འདུག

༡༡ ལྷེ་དགེ ༢༤༤ བསྟན། དབྲུ་མ། ཚ་སྐྱོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ། རབ་བྱེད། ༢ རྟོག ༢ འོག ༢ བལ

༡༢ མ་དབེར་གོས་རེག་བྱ་ཞེས་བྱང་ཡང་སྐྱ་འབྲམ་ལྟར་གོས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཞེས་བཅོས།

༡༣ རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་དེ། ཞེས།

༡༤ ལྷེ་དགེ ༢༤༠ བསྟན། དབྲུ་མ། འ་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱ་ཐགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ འོག ༢ བལ

༡༥ ལྷེ་དགེ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ག་སྐྱོབ་དཔོན་སེང་བཟང་། ཉི་ཁྲི་ལེ་བརྒྱད་མ། འོག ༡༢༤ བལ

༡༦ ལྷེ་དགེ ༡༢ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ལྷ་ཚོགས། ག་མདོ་ལྷུད་པ། རྟོག ༢༢ འོག ༢ བལ

༡༧ འདི་བྱ་ལིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡང་དག་ལྟར་པའི་མདོ་ནང་བཞུགས། ཉན་རང་ལ་སྤྲོད་ཉིད་ཕྱ་མོ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་
མདོ་གཞན་ཡང་། དབེར་ན། ལྷེ་དགེ ༤༤ བཀའ། སལ་ཚེན། ག་སངས་རྒྱལ་ལལ་པོ་ཆེའི་མདོ། འོག ༢༥༠ བལ ཡང་།

ལྷེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན། ག་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ལྷེ་སྤོད། འོག ༡༤༥ བལ ལྷེ་དགེ ༧༤ བཀའ།

- ཉ ལྷ་རྩའི་དབར་མར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ཞེས་འབྲེལ་སྐྱར་བཅོས།
- ༡ ལྷ་རྩའི་དབར་མར་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བཅོས་འདུག
- ༢ མ་དབེར་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པས་ཞེས་པ་ལས་སྤྱིང་རྗེ་ཞེས་པ་མི་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྲུམ་ལྟར་བཅོས།
- ༡༠ ལྷེ་དགེ ༣༤༩ བཟླ། དབྱུང་། འ་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། དབྱུང་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། སེམས་བསྐྱེད། ༡
ཤོག ༢༩༧ ༣༩
- ༡༡ ལྷེ་དགེ ༣༤༠ བཟླ། དབྱུང་། འ་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱ་གྲགས། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༩ ༣༧
- ༡༢ ལྷ་རྩའི་དབར་མར་བགས་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པ་ཞེས་བྱེད་སྐྱར་བཅོས་འདུག
- ༡༣ ལྷེ་དགེ ༧༧ བཀའ། བལ་ཆེན། ། སངས་རྒྱལ་ལལ་པོ་ཆེའི་མདོ། ལེལ། ༡ ཤོག ༡༤༤ ༣༥
- ༡༤ འཐབ་ལྷལ། ཞོལ། མ་དབེར་མཐའ་བྲལ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བཅོས།
- ༡༥ མ་དབེར་འཇིག་ཚོགས་ཞེས་ས་ཡང་འཇུག་མ་བྱུང་ཡང་སྐྱེ་འབྲུམ་ལྟར་བཅོས།
- ༡༦ ལྷེ་དགེ ༧༧ བཀའ། བལ་ཆེན། ། སངས་རྒྱལ་ལལ་པོ་ཆེའི་མདོ། ལེལ། ཤོག ༡༤༤ ༣༥
- ༡༧ ལྷེ་དགེ ༣༣༡ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཞ་ཆོས་ཡང་དག་པ་སྤྱད་པའི་མདོ། ཤོག ༥༩ ༣༤
- ༡༨ ལྷ་རྩའི་དབར་མར་རྣམས་གྱིས་ཞེས་བྱེད་སྐྱར་བཅོས་འདུག
- ༡༩ ལྷེ་དགེ ༧༣༤ བཟླ་འབྲུར། ལྷ་ཚོགས། ཉོ་མགོན་པོ་སྤྲུབ། ལྷོན་ལམ་གྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་བ། ཤོག ༣༡༥༣༥
- ༢༠ དེ་དག་གི་ཞོལ།
- ༢༡ ལྷེ་དགེ ༣༢ བཀའ། དཀོན་བཅུགས། ཅ ཤོག ༢༠༩ བ༤
- ༢༢ ལྷེ་དགེ ༡༢༣ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ད ལེལ། ༣༠ ཤོག ༡༠༠ བ༣
- ༢༣ ལྷེ་དགེ ༤༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཆ ཤོག ༡༣༩ ༣༣
- ༢༤ མ་དབེར་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་ཞེས་འབྲེལ་སྐྱེ་བྱུང་ཡང་ལྷ་རྩའི་དབར་བསྐྱེད་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་ཞེས་བྱེད་སྐྱར་བཅོས།

ཐེག་ཆེན་ལམ་བཟང་གསལ་བའི་ཉི་མའི་མཆན།

- ༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། རྟོགས་བརྗོད་བདུན་ལེགས་མ། གསུང་འབྲུམ། ། སྤྱོད་ ༩ ཤོག ༥༧ ༣༥
- ༢ ལྷེ་དགེ ༧༠༣༣ བཟླ། སེམས་ཅོམ། བེ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་ས། ལེལ། ༡ ཤོག ༡ ༣༩
- ༣ བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡ ཤོག ༡ ༣༩
- ༤ བོང་མཚུངས། ལེལ། ༡ ཤོག ༣ ༣༤

- ༤༩ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༧ སྟོག་ ༧ བལ།
- ༥༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡༡༩ བལ།
- ༥༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྷན་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༥༧ བལ།
- ༥༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༧ སྟོག་ ༧ བལ།
- ༥༢ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡༠ སྟོག་ ༧ བལ།
- ༥༣ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་བཤད་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡༡༩ བལ།
- ༥༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༥༧ བལ།
- ༥༥ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡༥ སྟོག་ ༥ བལ།
- ༥༦ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༢ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༥༡ བལ།
- ༥༧ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༣༣ སྟོག་ ༥ བལ།
- ༥༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡༡ སྟོག་ ༥ བལ།
- ༥༩ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༧ བལ། བལ་ ༣ བལ། བལ་ ༣ བལ།
- ༦༠ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༡ བལ།
- ༦༡ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན། ལེལ་ ༥ སྟོག་ ༡ སྟོག་ ༧ བལ།
- ༦༢ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༡༡ བལ།
- ༦༣ ཟླ་དགེ་ ༡༧༡༢ བསྟན། འཇུག་གི་ལེལ་ ༡༡ མདོ་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས་གཉེས་པ། སྟོག་ ༡
- ༦༤ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན། ལེལ་ ༦ སྟོག་ ༡ སྟོག་ ༥ བལ། བལ་ ༦ བལ། བལ་ ༦ བལ།
- ༦༥ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༡༡ བལ། བལ་ ༡༡ བལ། བལ་ ༡༡ བལ།
- ༦༦ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༡༡ བལ། བལ་ ༡༥ བལ། བལ་ ༡༡ བལ།
- ༦༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༡༥ བལ།
- ༦༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༧ བལ།
- ༦༩ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ཟེའི་རྒྱན། ལེལ་ ༧ སྟོག་ ༣ སྟོག་ ༦ བལ།
- ༧༠ ཟླ་དགེ་ ༢༠༡༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༣ སྟོག་ ༣ བལ། ལེལ་ ༣ སྟོག་ ༣ བལ།

- ཡ། ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༤ འོག་ ༡༡ བཤ
- ཡ༢ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༤ འོག་ ༡༫ བ།
- ཡ༣ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༧ བཡ
- ཡ༤ རྗོང་ལེལ་ ལེགས་པའདྲ་གཟེར་ལེང་། གསུང་འལུམ། བོད། ཅ་ ལྷེ་བས། ༡ འོག་ ༡༡༤ བ།
- ཡ༥ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༡༠ འོག་ ༡ བཡ
- ཡ༦ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༡ བཤ
- ཡ༧ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༤ བཤ
- ཡ༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༥ འོག་ ༡༤ བཤ
- ཡ༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༤ འོག་ ༡ འོག་ ༡ བཡ
- ༡༠ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༤ འོག་ ༡ འོག་ ༡ བཡ
- ༡༡ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༤ འོག་ ༡༡ འོག་ ༡ བཤ
- ༡༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༥ འོག་ ༤༡ བཤ
- ༡༣ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༡ འོག་ ༡༥ བཤ རྗོང་ལེལ་གཉིས་རྗོང་ལེལ་པར་
བྱ་བའི་ལྷེར། འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།
- ༡༤ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༤ འོག་ ༡༥ འོག་ ༡༤ བཤ
- ༡༥ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༡༡ བཤ
- ༡༦ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༡ འོག་ ༡༡ བཤ ལྷེ་རྗོང་དག་ལེལ་ལ་མེད་ལེ་
གཉིས་ཀྱང་རྗོང་། ལེལ་ལ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟུམ།
- ༡༧ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡ འོག་ ༥༡ བཤ
- ༡༨ ཞོང་མཚུངས། ལེལ་ ༡ འོག་ ༥༤ བཤ
- ༡༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༥ འོག་ ༡ འོག་ ༡༡ བཤ
- ༢༠ ལྷེ་དགོ ༡༡༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༡ འོག་ ༡༡ བཤ
- ༢༡ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༡ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༡ འོག་ ༡ འོག་ ༥༤ བཤ
- ༢༢ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༠ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༥ འོག་ ༡ འོག་ ༡༡ བཤ
- ༢༣ ལྷེ་དགོ ༤༠༡༤ བསྟན། ལེལ་ལ་མེད་ལེ་རྒྱུ། ལེལ་ ༡༥ འོག་ ༡ བཤ

- ༧༩ ལོ་མཚུངས། ལེལ་ ༡༤ འོག་ ༡ ན་༩
- ༧༧ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། རིགས་ཀྱི་ལེལ་ ༤ འོག་ ༥༡ བ༡
- ༧༤ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༠ རྫོག་ ༤༤ འོག་ ༢༥ ན༥
- ༧༣ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༤ ན༥
- ༧༢ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༡༧ རྫོག་ ༡ འོག་ ༢༡ ན༥
- ༧༡ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༠ རྫོག་ ༤༤ འོག་ ༢༥ ན༥
- ༡༠༠ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༡༤ འོག་ ༡༥༤ བ༩
- ༡༠༡ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༡ རྫོག་ ༡ འོག་ ༢༤ ན༤
- ༡༠༢ ལྷ་དགེ་ ༥༩ བཀའ་དཔོན་བརྟེན་ས། ཁ་ཚེས་བཟུང་པའི་མདོ། ལེལ་ ༧ འོག་ ༡༤༧ བ༧
- ༡༠༣ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༩ བ༩་ལུང་འདྲི་ནི་མདོར་བསྟན་ནུས་པ་ལྟ་ཡོད་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་མིན་ནམ་སྟེ།
- ༡༠༤ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༡ རྫོག་ ༩ འོག་ ༢༤ ན༥
- ༡༠༥ ལྷ་དགེ་ ༤༧ བཀའ་དཔོན་བརྟེན་ས། ཁ་ཚེས་བཟུང་པའི་མདོ། འོག་ ༡༩༠ ན༥ ཚིག་སྟུང་མི་མཐུན།
- ༡༠༤ ལྷ་དགེ་ ༢༥༥༥ བསྟན། དལ་མ། ར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད། དལ་མ་སྟོང་པོ། ལེལ་ ༡ རྫོག་ ༡༧ འོག་ ༩ བ༤
- ༡༠༧ ལྷ་དགེ་ ༡༧༤༧ བསྟན། དལ་མ། མི་རྩོམ་མེད། བྱང་རྒྱལ་ལམ་སྟོན། རྫོག་ ༢༠ འོག་ ༢༩༧ ན༤
- ༡༠༨ དལ་མ་རྒྱ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོག་མེད་བཟང་པོ། མདོ་ལྷེ་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷེང་བ། གསུང་ཐོར་ལ། ལེལ་ ༢༡
འོག་ ༢༤༤ ན༩
- ༡༠༩ ལྷ་དགེ་ ༢༧༤༤ བསྟན། ཤེར་ལྷན། ཀ་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན། སྐབས། ༤ རྫོག་ ༤༩ འོག་ ༤ བ༤
- ༡༡༠ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལྷོགས་ཀྱི་ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༤༠ ན༡
- ༡༡༡ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༡ རྫོག་ ༤ འོག་ ༢༤ ན༤
- ༡༡༢ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལྷ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐ་མ་ལས་སྟེ་བའི་ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༤༩ ན༤
- ༡༡༣ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༠ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་མདོ་ལྷེ་རྒྱུན། ལེལ་ ༢༡ རྫོག་ ༧ འོག་ ༢༤ བ༩
- ༡༡༤ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལེལ་ ༩ འོག་ ༡༤༤ ན༥
- ༡༡༥ ལྷ་དགེ་ ༤༠༩༧ བསྟན། སེམས་ཚམ། མི་བྱང་ས། ལྷ་ཚོན་གསུམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གནས་ཐ་མའི་ལེལ་ ༤
འོག་ ༢༡༩ ན༩

༡༤༠ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༥ འོག ༡༡༤ ན༤

༡༤༡ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༤ འོག ༡༡༤ བ༡

༡༤༢ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༡༤ འོག ༡༡༤ བ༥

༡༤༣ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༡༤ འོག ༡༡༤ བ༤

༡༤༤ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༢༢ འོག ༡༡༥ ན༢

༡༤༥ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༢༤ འོག ༡༡༥ ན༤

ཀླུ་ལྷ་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེས་སྟོན།

༡ དབྱེར་བ། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༢ དུངས་པས། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༣ མ་དཔེར་བུལ་དུ་ལྷ་ལེས་བྱུང་ཡང་མི་ཚོན་དཔར་མ་ལྟར་བཅོས།

༤ མགོན་ཁང། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༥ ལྷང་བ། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༦ མཚང་ནས། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༧ འདུན་པ། མི་ཚོན་དཔར་མ།

༨ ལེགས་པར། མི་ཚོན་དཔར་མ།

བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཞན་པའི་བདུན་ཚེས་འོད་སྟེང་གི་མཚན།

༡ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་བྱང་རྒྱལ་གཞུང་ལམ། གསུང་འབྲུམ། བོད། ༧ འོག ༤ ན༢

༢ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབྲུམ། བོད། ༧ འོག ༤ ན༢

༣ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབྲུམ། བོད། ༧ འོག ༡༡༧ བ༤

༤ ལྷེ་དག ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཚམ། ཉི་སྟོབ་དཔོན་ཚུ་གོ་མི། ལྷ་མ་པ་ཉི་ལུ་པ། ལྷོ་ཀ ༥ འོག ༡༤༤ བ༤

༥ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༤ འོག ༡༤༤ བ༤

༦ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༤ འོག ༡༤༤ བ༤

༧ བོང་མཚུངས། ལྷོ་ཀ ༧ འོག ༡༤༤ བ༥

༡༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༩ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༢༤ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༩ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༣༡ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༩ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༣༤ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༩ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༢ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༠ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༤ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༠ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༩ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༠ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༠ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ འོག་ ༢༤ ༣༤

༤༡ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༠ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༩ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ འོག་ ༢༥ ༣༡

༤༩ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ འོག་ ༢༥ ༣༤

༤༤ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༡ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༥ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། བྱང་ས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད། གསུང་འབུམ། བོད། ༧ འོག་ ༢༤ ༣༢

༤༤ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༡ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༢ ལྷེ་དགོ ༤༡༥༤ བསྟན། ལྷེམ་རབས། ལོ་མགོན་པོ་ཀུན་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ་ ༥ སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༩༩ བཟ

༤༤ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༡ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༤༩ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༡ འོག་ ༡༤༤ བཟ

༥༠ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

༥༡ མ་དཔེར་མི་སྟན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཡིག་ནོར་དུ་སྤང་བས་མི་སྟན་ཞེས་བཙུགས།

༥༩ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

༥༩ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

༥༤ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

༥༥ མ་དཔེར་ལན་མཐོ་བ་གསལ་ཡང་ནོར་བ་སྤང་བས་ལན་མ་མཐོ་བ་ཞེས་བཙུགས།

༥༤ ལྷེ་དགོ ༤༠༡། བསྟན། ལེམས་ཙམ། ཉི་སྐོབ་དཔོན་ཙུ་གོ་མི། ལྷོ་ལ་ཉི་ལུ་པ། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

༥༢ ལོང་མཚུངས། སྐོག་ ༡༩ འོག་ ༡༤༤ ༣༡

ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དབེེ་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུང་།

འཕགས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༢༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ
པེ་ཅིང། ༤༤ ལུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཚོ་གཏལ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ པེ་ཅིང། ༤༢༩ ལུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཚོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ལ པེ་ཅིང། ༤༢༩ ལུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཚོ་གཏུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༩༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཐ པེ་ཅིང། ༢༧༩ ལུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཚོ་གཞི་བཟོ་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར པེ་ཅིང། ༢༧༥ ལུ

འཕགས་པ་བྱིམ་བདག་དྲག་ལུ་ཅན་གྱི་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༤༩ བཀའ། པེ་ཅིང། ༢༤༠ ལུ ཞེ

འཕགས་པ་བྱིམ་བདག་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༢༩ བཀའ། དཀོན་བཟེགས། ཅ
པེ་ཅིང། ༢༤༠ ལུ ཞེ

འཕགས་པ་སློ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཟུངས། ལྷེ་དགེ ༡༤༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། པེ་ཅིང། ༤༠༩ ལུ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཚེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༧༥ བཀའ། མདོ་སྡེ། བ པེ་ཅིང། ༢༤༩ ལུ

འཕགས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར པེ་ཅིང། ༤༡༢ ལུ

འཕགས་པ་དེས་པ་དང་མ་དེས་པར་འགོ་བའི་བྱག་རྒྱལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༠༩ བཀའ།
མདོ་སྡེ། ར པེ་ཅིང། ༤༤༩ ལུ

འཕགས་པ་རྩ་བོ་ཚེ་ཚེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༩༩ བཀའ། མདོ་སྡེ། ར པེ་ཅིང། ༤༡༩ ལུ

འཕགས་པ་ཚོས་བརྩམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༥༩ བཀའ། དཀོན་བཟེགས། བ པེ་ཅིང། ༢༤༠ ལུ རྩ

འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པར་ཉིད་རྣམ་པར་སྐྱོས་པ་ཉིད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།
ལྷེ་དགེ ༡༩༢ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད པེ་ཅིང། ༤༧༥ ལུ

འཕགས་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་འབྲུང་བ་མེད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༤༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ
པེ་ཅིང། ༤༤ ལུ

འཕགས་པ་ཚོས་བཞི་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༤༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༣ བེ་ཅིང། ༧༡༥ ལྷ

འཕགས་པ་ཚོས་ཡང་དག་པ་སྤྲད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༤༨ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༧ བེ་ཅིང། ༧༠༧ ལྷ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྒྱུད། ལྷེ་དགེ་ ༡༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ༣ བེ་ཅིང། ༡༥༩ རྒྱ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༠ བཀའ།

དཀོན་བརྟེན་གས། ༧ བེ་ཅིང། ༡༥༠ ༡༥ ལྷ

འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༥༧ ལྷ

འཕགས་པ་དང་པོའི་སྤོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༢ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩

བེ་ཅིང། ༡༥༢ ལྷ

དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༡༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ བེ་ཅིང། ༡༥༡ ལྷ

འཕགས་པ་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱེད་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༣ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༧ བེ་ཅིང། ༧༤༩ ལྷ

འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༤

བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ༧ བེ་ཅིང། ༡༥༩ རྩ

འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ བེ་ཅིང།

མདོ་ཚེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༦ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ བེ་ཅིང། ༧༤༧ ལྷ

འདུལ་བ་ཡོངས་སྤྲད་པའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ བཀའ། བེ་ཅིང།

སྤོང་བོ་བཀོད་པའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༧༧ བཀའ། ལལ་ཚེན། ༧ དང་ ༧ བེ་ཅིང། ༡༥༡

འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་སྤྲིད་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༠ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༣ བེ་ཅིང། ༧༩༥ ལྷ

འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱིས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༡ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༥ བེ་ཅིང། ༡༡༥ ལྷ

འཕགས་པ་ནམ་པར་འཐག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༢ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩

བེ་ཅིང། ༡༥༩ ལྷ

འཕགས་པ་སྤྲན་རས་གཟིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ བེ་ཅིང། ༡༥༩ ལྷ

འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ། ལྷེ་དགེ་ ༧༧ བཀའ། ལལ་ཚེན། ༧ བས་ ༧ བེ་ཅིང། ༡༥༡

འཕགས་པ་བྱམས་པས་ལྷས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༤ དཀོན་བརྟེན་གས། ༩ བེ་ཅིང། ༡༥༠ ༡༥ རྩ

འཕགས་པ་བྱམས་པ་སངས་ལཱོ་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ་ ༡༥༥ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གས། ༩

བེ་ཅིང། ༡༥ ༡༩ རྩ

འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་ལྷོད་ཅེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༥༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག
པེ་ཅིང། ༡༤༠. ༡༩ རྗེ

འཕགས་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་ལྷོད་ལུལ་གྱི་ཐངས་གྱི་ལུལ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།
ལྷེ་དགེ ༡༤༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། བ་པེ་ཅིང། ༡༡༩ ལྷེ

བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པ་ཆོས་བཞི་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཟ
པེ་ཅིང། ༡༡༤ ལྷེ

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ལྷུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༥༩ བཀའ། མདོ་ལྷེ། བ་པེ་ཅིང། ༡༡༤ ལྷེ

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ལྷུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༥༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཆ་པེ་ཅིང། ༡༤༠ ༤༤ རྗེ

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༥ བཀའ། མདོ་ལྷེ། མ་པེ་ཅིང། ༡༤༩ ལྷེ

འཕགས་པ་མ་སྐྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཆ་པེ་ཅིང། ༡༡༩ ལྷེ

འཕགས་པ་རྩི་ལམ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༤༥ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག པེ་ཅིང། ༡༤༠ ༤ ཆོ

འཕགས་པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ལྷུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག ཆ
པེ་ཅིང། ༡༤༠. ༤༡ རྗེ

འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༤༡ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག ཆ་པེ་ཅིང། ༡༤༠ ༤༩ རྗེ

འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཁང་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༩ པེ་ཅིང། ༡༤༡ ལྷེ

འཕགས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བརྒྱུ་ལ་ར་པར་པེས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ།
མདོ་ལྷེ། ༥ པེ་ཅིང། ༡༤༡ ལྷེ

འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༤༤ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག ཆ་པེ་ཅིང། ༡༤༠ ༤༥

འཕགས་པ་ལག་བཟངས་གྱིས་ལྷུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༠ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ་ག ཅ
པེ་ཅིང། ༡༤༠. ༡༤ ཟླ

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༠༡ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ༣ པེ་ཅིང། ༡༡༥ ༥

ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤུལ་ལ། ལྷེ་དགེ ༤ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ༡༤ ག་པེ་ཅིང། ༡༡༡ ༩

འཕགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་ལྷེ་ཉི་མའི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། མདོ་ལྷེ། ཟ
པེ་ཅིང། ༡༡༩ ལྷེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་སུ་བཅད་པ། ལྷེ་དགེ ༡༡ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ༡ པེ་ཅིང། ༡༡༥ ༩

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པོ་ལོ་ལྷན་ཁྲིའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༩ བཀའ། ཤེས་ལྷན། ༧ བེ་ཅིང། ༡༧༤ མི
 སངས་རྒྱལ་པོ་ལོ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༤༤ བཀའ། སལ་ཚེན། ༧ བཀའ། ༡༧ བེ་ཅིང། ༡༧༡
 འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༠༠
 བཀའ། མདོ་སྤེ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༧༤ ལུ་

འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་ཚེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་ཤེས་དམ་པ་སྤྱོད་པའི་ལུ་ལྷན་གྱི་
 བྱང་ཐེག་པ་ཚེན་པའི་མདོ། ལྷན་གྱི་ ༡༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༨ བེ་ཅིང། ༡༧༠ . ༡༩ རི

འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༤༤ བཀའ། སལ་ཚེན། ༧ བེ་ཅིང། ༡༧༡ ལུ་

འཕགས་པ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༨ བེ་ཅིང།

གསེར་མདོ་གསེར་ལྷན་ཁྲིའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༧༠ བཀའ། མདོ་སྤེ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༠༡༧ ཀེ

འཕགས་པ་ལྷ་མོ་དཔལ་ལྷན་ཁྲིའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༧༩ བཀའ། དཀོན་བརྟེན་གསལ། ༨
 བེ་ཅིང། ༡༧༠ . ༤༩ རི

བསྟན་འགྲུལ།

མགོན་པོ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། (དབུ་མ་རིན་ཚེན་སྤོང་བ།) ལྷན་གྱི་ ༤༡༧༩ བསྟན། ཀེ
 བེ་ཅིང། ༡༧༧༩ རི

སྤོན་མགས་ལ་བར་བྱེད་པ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༧༧༧ བསྟན། ལྷན་འགྲུལ། ༩
 བེ་ཅིང། ༡༧༧༠ རི

སྤོང་ཉིད་བདུན་རྒྱུ་པའི་ཚོགས་ལེན་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༣༡༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ༩
 བེ་ཅིང། ༡༧༩༧ རི

མདོ་ལྷན་ལས་བརྒྱལ་བ། ལྷན་གྱི་ ༣༧༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༧༩༠ ལུ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ། ལྷན་གྱི་ ༡༨༠༡ བསྟན། ལྷན་འགྲུལ། ༤ བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ ཀེ

སྤོང་བ་བརྒྱུ་བ། ལྷན་གྱི་ ༤༩༠༧ བསྟན། གསེར་མདོ། ༩ བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ རི

དབུ་མ་རིན་ཚེན་ལེན་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱུད་སྤོང་བ། ལྷན་གྱི་ ༣༡༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ༩
 བེ་ཅིང། ༡༧༩༤ རི

—— རྩོད་པ་སློག་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༡ བསྟན། དུས་མ། ཙ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ ཙ

—— རིགས་པ་དུག་རྩུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དུས་མ། ཙ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༥ ཙ

—— ཞེས་མོ་རྣམ་པར་འཐག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༥ བསྟན། དུས་མ། ཙ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༥ ཙ

—— བཤེས་པའི་སྤྱིང་ཡིག ལྷེ་དགེ ༧༡༡༡ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག རེ་ བེ་ཅིང་། ༧༧༡༡ རེ་

སློབ་དཔོན་དག་པ་ལྷ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་སློབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༧ བསྟན། དུས་མ། འ
བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ འ

སློབ་དཔོན་ཚོས་གྱི་བཤེས་གཉེན། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྩུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རབ་རྩུགས་ལ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༡༧༧ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ༩
བེ་ཅིང་། ༡༡༧༧ ༩

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྣལ་འབྱོར་སློབ་པའི་ས་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་ས། (བྱང་ས་) ལྷེ་དགེ ༧༠༡༡ སེམས་ཙམ།
མེ བེ་ཅིང་། ༧༧༡༡ མེ

—— མངོན་པ་ཀུན་བརྩམ། ལྷེ་དགེ ༧༠༧༧ སེམས་ཙམ། རེ བེ་ཅིང་། ༧༧༡༡

རོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སློབ་མ། ལྷེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། བི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ བི

—— བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སློབ་མའི་དཀའ་འགྲེལ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། བི
བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ བི

—— སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སློབ་པའི་ཚིག་འདི་རིམ་པ། ལྷེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། བི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༧ བི

སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་སློབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
གཞུང་། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༧ བསྟན། དུས་མ། འ བེ་ཅིང་། ༡༡༡༧ འ

འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་སྤེ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་རྩུ་ཕྱིན་པ་སློང་ཕྱག་ཉི་ཤ་ལུ་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༡༡༧ ཤེས་ཕྱིན། ༧ བེ་ཅིང་། ༧༧༡༧ ༧

སློབ་དཔོན་དཔལ་འབྱོ། སྤྱེས་པའི་རབས་གྱི་རྒྱུ། ལྷེ་དགེ ༧༡༧༠ བསྟན། སྤྱེས་རབས། རྩུ བེ་ཅིང་། ༧༧༧༠ བི

—— པ་རོལ་རྩུ་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དུས་མ། བི བེ་ཅིང་། ༡༧༧༠ བི

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷེ་དགེ ༡༡༧༧ བསྟན། དུས་མ། ཙ
བེ་ཅིང་། ༡༡༧༧ ཙ

སློབ་དཔོན་བེ་རོ་ཙན་རྟེན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེའི་སློབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ། (རྣམ་སྤྲང་དཀའ་འགྲེལ།)

ལྷོ་དགེ ༡༧༧༧ ཀ་ བསྟན། བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ ཀ

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན།
ཤར་ཕྱིན། ཀ་ བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ ཀ

— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྐྱེ་མའི་བསྟན་བཅོས། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༡༡༡ བེ

— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་རྗེ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༡༡༡ བེ

— དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༡༡༡ བེ

— ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༡༧༧༧ ཤར་ཕྱིན། ཀ་ བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ ཀ

གནས་བརྟན་བྱང་རྒྱལ་བཟང་པོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལྷོ་མ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་དཀའ་འཁྲུག་ལ། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ།
ཉི་ བེ་ཅིང། ༡༡༧༧ ཀྱ

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཚེས་མངོན་པ་མངོན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༧༠
བསྟན། མངོན་པ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༡༧༡ ཀྱ

— ཚེས་མངོན་པ་མངོན་ཀྱི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། མངོན་པ། ༧ བེ་ཅིང། ༡༡༧༠ ཀྱ

— ཉི་ཤུ་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༧༤ བསྟན། སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༡༧༧ བེ

— མདོ་རྗེའི་རྒྱན་ཀྱི་བཤད་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༤ སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༡༧༧ བེ

བི་བྱུ་ཉི་ཅུ། ལྷོ་མ་པ་གསུམ་འོད་ཀྱི་བྲེང་བ། ལྷོ་དགེ ༡༧༧༧ བསྟན། དབུ་མ། རྩ་ བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ རྩ

སློབ་དཔོན་སློ་གྲོས་བརྟན་པ། མདོ་རྗེའི་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༤ སེམས་ཅམ། ཅི་ བེ་ཅིང། ༡༡༧༡

སློབ་དཔོན་མི་ལམ་བཤེས་གཉེན། རིན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ལྷོ་དགེ ༤༡༧༤ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག བེ་ཅིང། ༡༧༧༤ རེ་

— སློབ་དཔོན་ཅོ་རྩ་ལོ་མེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལྷོ་མ་པ་ཉི་ཤུ་པ། ལྷོ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཉི་ བེ་ཅིང། ༡༡༧༡ ཀྱ

— སློབ་མལ་སྤྲིངས་པའི་སྤྲིང་ཡིག ལྷོ་དགེ ༤༡༧༡ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག རེ་ བེ་ཅིང། ༡༧༧༡ རེ་
སློབ་དཔོན་རི་ཏེ་རིས་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ། (མཚན་གཞན་སློབ་དཔོན་དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་གྲུང་བཟེ།) ལྷོ་བོ་གཏུ་མ་པོ་
ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ། ལྷོ་དགེ ༡༠༧༡ སེམས་ཅམ། བེ་ཅིང། ༡༧༧༧ ཏུ

——— བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལྷུང་པ་བཤམས་པའི་འགྲེལ་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ།
ལྷེ་དགེ ༤༠༠༥ བསྟན། བེ་ཅིང། ༥༥༠༧ ༩

རྒྱལ་སྐྱེས་ཞིབ་ལྗ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་སྤོད་པ་ལ་འཇུག་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༧༧ བསྟན། དུལ་མ། ༧ བེ་ཅིང། ༥༤༧༩ ༧

——— བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༤༠ བསྟན། དུལ་མ། བི བེ་ཅིང། ༥༤༣༥ ཀ

——— བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལ་ས་བཏུས་པའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༣༤ བསྟན། དུལ་མ། བི བེ་ཅིང། ༥༤༣༥ ཀ

མཁན་ཚེན་ཞིབ་མཚོ། ལྷེ་མ་པ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། ལྷེ་དགེ ༤༠༤༩ བསྟན། སེམས་ཚམ། ཉི བེ་ཅིང། ༥༥༤༩ ཀྱ

——— དུལ་མའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༤༥ བསྟན། དུལ་མ། ས བེ་ཅིང། ༥༤༤༥ ས

སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་རྣམ་འཕྱོར་སྤོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༥༥ བསྟན།
དུལ་མ། ཡ བེ་ཅིང། ༥༤༥༥ ཡ

——— དུལ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༣༤༥༧ བསྟན། དུལ་མ། འ བེ་ཅིང། ༥༤༥༩ འ

——— དུལ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༣༤༥༩ བསྟན། དུལ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།
བེ་ཅིང། ༥༤༥༩ འ

——— དུལ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་བ་ཚོག་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༣༤༥༠ བསྟན། དུལ་མ། འ བེ་ཅིང། ༤༤༤༩ འ

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། དུལ་མ་སྤྱིར་པོའི་ཚོག་ལེའུར་བྱས་པ། ལྷེ་དགེ ༣༤༥༥ དུལ་མ། ༩ བེ་ཅིང། ༥༤༥༥ ༩

ཤི་བི་ལྷུ་ཉི་ལེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་བ་བྱང་བར་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ། ལྷེ་དགེ ༣༤༤༠ བསྟན།
དུལ་མ། ཤ བེ་ཅིང། ༥༤༤༩ ཤ

སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྲུང་གནས་སློ་གོས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་སྤོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ལྷེ་དགེ ༣༤༧༩
བསྟན། དུལ་མ། ༧ བེ་ཅིང། ༥༤༧༩ ༧

སློབ་དཔོན་ལེན་ལེ་བཟང་པོ། ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤོང་ཐོག་ཉི་ཤུ་ལྗ། ལྷེ་དགེ ༣༣༤༠ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན།
ག བེ་ཅིང། ༥༧༤༤ ག

སློབ་དཔོན་ཨ་རྩ་ཡ་ཀ་ར། རྫོང་ཐོག་པའི་ལྷུང་བའི་སྟེ་མ། ལྷེ་དགེ ༣༤༤༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བི བེ་ཅིང། ༣༣༧༠ ཚ

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེ་སྤོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དཀའ་འགྲེལ། མཛད་པ་པོའི་མཚན་མི་གསལ་བ། ལྷེ་དགེ ༣༤༧༩ བསྟན།
དུལ་མ། ༧ བེ་ཅིང། ༥༤༧༤ ༧

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

ཀླུ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན། (1916-1919) དབུ་མ་རིན་ཚེན་ཕྱིང་བའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ། གསུང་འབུམ།
བོད། 1 བཀའ་སྤྱོད་དཔར་མ་ཕྱི་ལོ་1919 ལོར་དེ་མོ་དག་དབང་དགེ་ལེགས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་བཤུས་
ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

། རེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོའི་རྒྱན། གསུང་འབུམ། བོད། 16

དདལ་ཚུ་ཐོགས་མེད་བཟང་བོ། (1914-1916) ཐེག་བ་ཚེན་བོ་མདོ་ལྷེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རིན་བོ་ཚེའི་ཕྱིང་བ།

། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་ར་མཐོ་སྐོབ་
གཙུག་ལག་སློབ་གཉེན་ལང་གི་ས་སྐུའི་སློབ་གཉེན་ཚོགས་པ་ནས་ཕྱི་ལོ་1916 ལོར་ལྷ་ར་བོད་དགོན་ལེགས་
བཤད་གཉེན་མཚོ་དཀར་ནས་དེ་བཀའ་སྤྱོད་པར་དུ་བསྐྱུན།

ལྷུང་སྐུ་རོལ་པའི་རྫོང་། (1917-1918) བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པ་གཞན་ལན་བདུད་ཚིའི་འོད་ཕྱེད།
གསུང་འབུམ། བོད། 3 ལོ་གོང་ས་སྐབས་མགོན་ཚེན་བོའི་བྱུག་དཔེ་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་ད་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་
མཚོ་དཀར་ནས་ཕྱི་ལོ་1900 ལྷོ་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རྫོང་ཚོང་ཁ་པ། (1917-1918) རྟོགས་བཟོད་བདུན་ལེགས་མ། གསུང་འབུམ། བོད། 16 གསུང་བོར་བྲ། ཕྱི་ལོ་1918 མོག་
སྐུ་ལུ་ཅུ་དེ་ལས་ཞེས་དཔར་རྟེན་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་ལྷོ་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོ། གསུང་འབུམ། བོད། 16

། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་བྱིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་བྱང་རྒྱལ་གཞུང་ལམ། གསུང་འབུམ། བོད། 11

། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། གསུང་འབུམ། བོད། 18

། དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚོག་ལེའུ་བྱས་པའི་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ། (རྩ་མེད་ཀྱི་ཚེན།) གསུང་འབུམ། བོད། 16

། ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་བ། གསུང་འབུམ། བོད། 3

། བསྐྱབ་བཏུས་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ། བོད། 16

ལུ་བཀའ་སྤྱོད་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ། (1917-1919) མདོ་ལྷེ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་དོན་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གྱི་ཉམས་སུ་
ལེན་རྒྱལ་མདོ་ཚམ་བཤད་པ་ཐེག་ཚེན་ལམ་བཟང། གསུང་འབུམ། བོད། 11 ཕྱི་ལོ་1916 ལོར་དེ་མོ་དག་
དབང་དགེ་ལེགས་ནས་ལྷོ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

སྤྱན་ལྗང་གྲོ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། (1901-1902) ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སློབ་སྦྱང་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་དམ་པའི་ཚུ་བ། ར་ས་བོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལག་བྲིས་མ།

ཇོ་དཔལ་སྤུལ་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྱི་དབང་པོ། (1904-1905) རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་བསྐྱབས་བྱ་མདོར་བསྐྱུས་ཉམས་ལེན་
སྟོང་པོ། གསུང་འབུམ། པོད། 19 ཕྱི་ལོ་1900 ལོར་གྱི་ཀའི་བྱ་བས་སྤྱང་ཉོག་ཏུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན། (1903-1904) ལྷོན་པ་བྲུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་འབྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པའི་
ཚོགས་སུ་བཅུད་པ་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྱི་སྤྱད་བྱངས། གསུང་འབུམ། པོད། 11

སྤྲུལ་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། གསུང་འབུམ། པོད། 11 12 ག

Fig. 1. Change in the number of individuals in the population of the common vole (Microtus agrestis) in the Krasnodar Territory from 1970 to 1980.

སློབ་དཔོན་དཔྱད་གཞི་གཉེན། འཕགས་པ་སློབ་ཤོས་མི་ཟད་པས་བཟུན་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་བོ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༧ མདོ་འགྲེལ། ཅི
ལེ་ཅིང། ༡༧༧༡ ཅི

སློབ་དཔོན་སློབ་ཤོས་བཟུན་པ། འོད་སྤངས་ཀྱི་ལེན་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ་བ། ཟླ་དགེ་ ༢༠༠༧ མདོ་འགྲེལ། ཇི་ལེ་ཅིང། ༡༧༡༠ ཇི
ལྷན་ཁྲིའི་ལྷན་པའི་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༡ བཟུན། དབུ་མ། ལ་ལེ་ཅིང། ༡༧༧༡ ལ

————— བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལ་བཏུས་པ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༠ བཟུན། དབུ་མ། ལི་ལེ་ཅིང། ༡༧༡༡ ཀི བསྐྱབ་བཏུས་
ཀྱི་གཞུང་ཚ་ཚང་དེ་བཀའ་བཀའ་སྤྲོད་པའི་ཚོས་སྒྲིལ་བའི་ལྷན་པའི་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༡ མདོ་འགྲེལ།
ལོར་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུ་ལང་ནས་དཔར་བཏུབ།

————— བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལ་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ་བའི་ལྷན་པའི་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༡ བཟུན། དབུ་མ། ལི་ལེ་ཅིང། ༡༧༡༡ ཀི
ཀུན་ལ་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། (༡༩༧༧-༡༩༧༩) ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཀུན་ལ་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༡ མདོ་འགྲེལ།
གངས་ཚན་རིག་བརྒྱུ་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ཟླ་དགེ་ ༡༩༧༡ མདོ་འགྲེལ།

མཁན་པོ་ཀུན་བཟང་དཔེ་ལྷན། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
བདུད་རྩི་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
དང་འགྲེལ་བ་བཞུགས་ཞེས་པའི་དེ་བཀའ་བཀའ་སྤྲོད་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།

གངས་ཚན་མཁན་གྲུབ་རིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། ཀུན་ལ་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།

ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། (༡༩༧༧-༡༩༧༩) དབུ་མ་རིན་ཚེན་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
ལོད། ཀི ལོག་སྐྱེ་བའི་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
དཔར་བཏུབ་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
བཀའ་སྤྲོད་དཔར་མ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
དཔར་བཏུབ་སྐྱེ་བའི་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
ཐོག་འདྲ་དཔར་བཏུབ། ཀུན་ལ་བཏུས་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
ལོར་ལྷན་ཁྲིའི་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།

འགོས་ལོ་རྩེ་བའི་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། (༡༩༧༧-༡༩༧༩) དེ་བཟུང་སྐྱེན་པོ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
དེ་བཀའ་བཀའ་སྤྲོད་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།

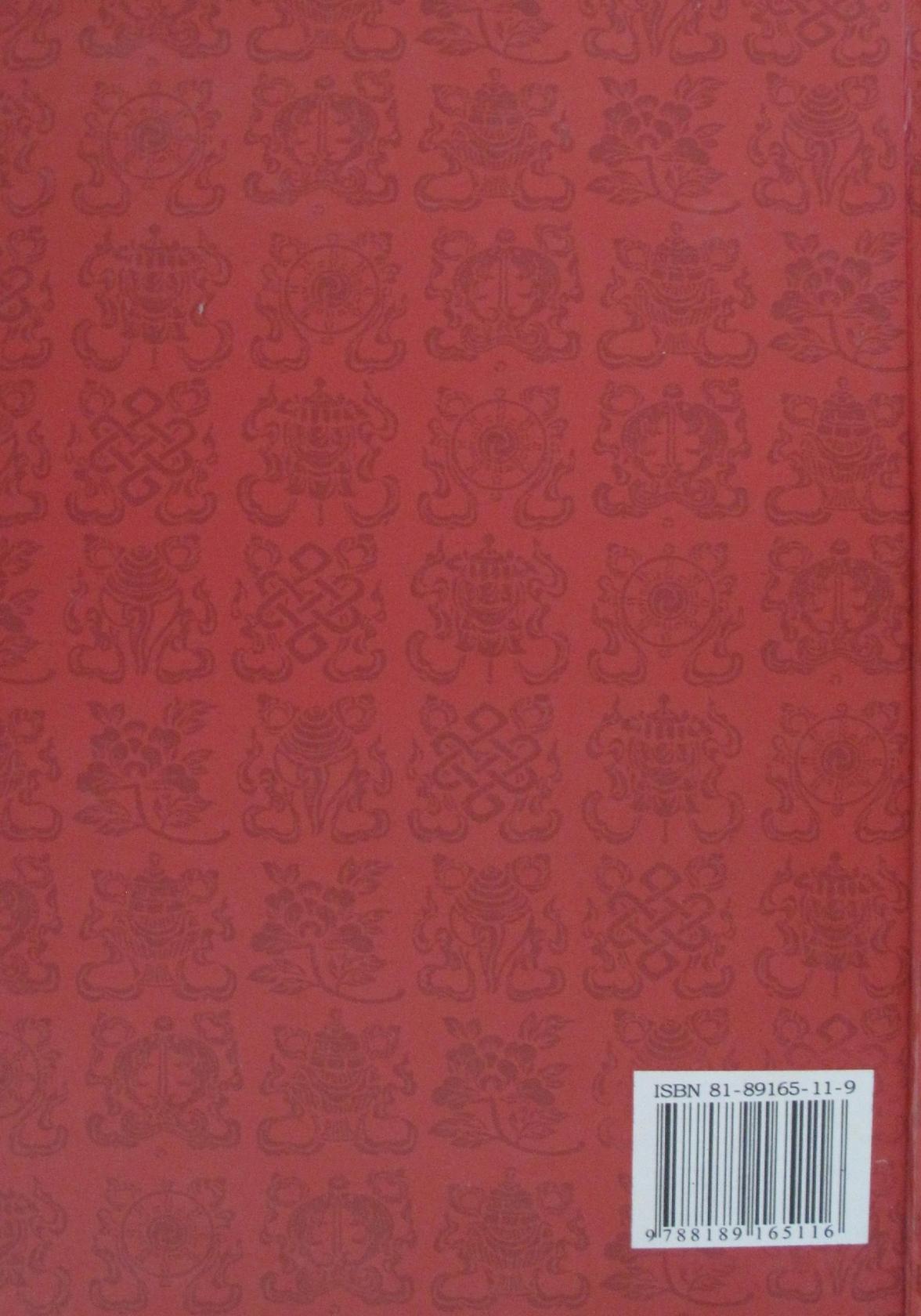
རྩི་བཏུན་གྲགས་པ་ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། (༡༩༧༧-༡༩༧༩) ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།
ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ། ལྷན་པའི་ཚོས་སྒྲིལ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ལུས་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདི་ལེ་ལྷ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། ལུས་བསྟན་སྦྱིན་པ། ལུས་བསྟན་ཡོན་ཏན།
མ་དཔེ་ཀམ་ལུ་ར་འཇུག་རྒྱུ་ལེ་ལྷ་སྒྲིག་འགན་འཛིན། དག་འཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། ལྷོ་བཟང་དོ་རྩེ་རབ་གླིང་།
དཔེ་སྐྱུན་འགན་འཁུར་བ། ལྷོ་བཟང་ཚོས་དར། བུམས་པ་དཀོན་མཚོག

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་པོད་མེང་། ༡༡

རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོས་སྒོར།
བརྗོད་བྲ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ལྷི་ལིར་དཔར་ཐངས་དང་པོ་བསྐྱུན།

ISBN 81-89165-11-9

9 788189 165116